

25,1m²

05

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΥΠΟ

46122

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σ. ΚΑΤΕΒΑΙΝΗ
πρώην γυμνασιάρχου

~~ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ~~

13

~~ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ~~

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΩΛΛΑΡΟΣ
ΣΙΒΛΙΟΠΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»
44, Οδός Σταδίου, 44.

1923

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουσι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ συγγραφέως
καὶ τὴν σφραγῖδα τοῦ βιβλιοπωλείου τῆς «Ἐστίας».

Κάτια Τζεβαΐη

§ 1. Συντακτικὸν λέγεται τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς, τὸ ὅποιον πραγματεύεται περὶ τῆς συντάξεως. Σύνταξις δὲ εἰνε ἡ ὀρθὴ πλοκὴ τῶν λέξεων πρὸς κατασκευὴν λόγου.

§ 2. Δόγος καλείται ἡ διὰ λέξεων ἔκφρασις τῶν διανοημάτων ἥμῶν· π. χ. δ Θεός ἐστι δίκαιος.—Ἐὰν ἡς φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής.—Φοβοῦ τὰς διαβολάς, κἄν φευδεῖς ὥσιν· οἱ γὰρ πολλοὶ τὴν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσι.

§ 3. Ὁ λόγος συνίσταται ἐκ μιᾶς ἢ πλειόνων προτάσεων. Πρότασις δὲ εἰνε δικρότατος λόγος, δι’ οὐ ἔκφράζεται ἐν μόνον διανόημα· π. χ. δ Θεός ἐστι δίκαιος. — Πολλοὶ τὴν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι.

ΣΗΜ. Λόγος τέλειος διὰ τῆς τελείας λεγομένης στιγμῆς στιζόμενος ὄνομάζεται περίσσος. Μέρος δὲ περιόδου διὰ τῆς ἄνω λεγομένης στιζόμενος ὄνομάζεται κῶλον· π. χ. Φοβοῦ τὰς διαβολάς, κἄν φευδεῖς ὥσιν· οἱ γὰρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσι.

§ 4. Τὰ κύρια συστατικὰ τῆς προτάσεως εἰνε δύο, τὸ ὑποχείμενον καὶ τὸ κατηγόρημα καὶ λέγονται κύριοι ὅροι τῆς προτάσεως.

§ 5. Ὑποχείμενον λέγεται τὸ πρόσωπον ἡ τὸ πρᾶγμα, περὶ τοῦ ὅποιου λέγεται τι. Κατηγόρημα λέγεται τὸ περὶ τοῦ ὑποχειμένου λεγόμενον· π. χ. δ παῖς γράφει.—τὸ ὁρόν θάλλει.—δ ἀνθρώπος ἐστι θυητός.—δ Κῦρος ἦν βασιλεὺς.

§ 6. Τὸ κατηγόρημα ἔκφέρεται ἡ δι’ δινόματος (ἐπιθέτου ἡ οὐσιαστικοῦ) μετὰ τοῦ εἶναι· π. χ. δ ἀνθρώπος ἐστι θυητός.—δ Κῦρος ἦν βασιλεὺς· ἡ διὰ ἥματος· π. χ. τὸ ὁρόν θάλλει. Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἡ πρότασις λέγεται ἀνεπιυγμένη, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ συγεπιυγμένη.

§ 7. Ἐν τῇ ἀνεπιυγμένῃ προτάσει τὸ ὅνομα, τὸ ὅποιον κατη-

γορεῖται κατὰ τοῦ ὑποκειμένου, δινομάζεται κατηγορούμενον. Τὸ δὲ εἶναι, τὸ ἀποίον συνδέει τὸ κατηγορούμενον πρὸς τὸ ὑποκείμενον, δινομάζεται συνδετικόν.

§ 8. Ἡ πρότασις δύναται νὰ ἔχῃ καὶ δύο ἡ πλείονα ὑποκείμενα ἡ κατηγορούμενα ἡ πλείονα συγχρόνως ὑποκείμενα καὶ κατηγορούμενα· π. χ. ὁ *Πλάτων* καὶ ὁ *Ἀριστείδης* ἡσαν σοφοί. — ὁ *Σινχράτης* ἦν σοφὸς καὶ ἀνδρεῖος. — ὁ θεράπων ἐστὶν ὁψοφαγίστατος, βλακίστατος, φιλαργυρώτατος καὶ ἀργότατος. — ἔγὼ καὶ σὺ φίλοι καὶ συγγενεῖς ἔσμεν (σύνθετος πρότασις).

§ 9. Πλὴν τῶν κυρίων δρῶν περιέχει συνήθως ἡ πρότασις καὶ ἄλλας λέξεις, αἵτινες χρησιμεύουσιν εἰς διορισμὸν τῶν κυρίων δρῶν ἡ εἰς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτῶν. Αἱ τοιαῦται λέξεις λέγονται ἐν γένει διορισμοὶ καὶ εἰνε οἱ δευτερεύοντες δροὶ τῆς προτάσεως· π. χ. Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἦν ἀνδρεῖος. — ὁ ἐπιμελῆς μαθητής ἐστιν ἐπαίνου ἀξιος. — Οἱ Ἑλληνες ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας ἐν *Πλαταιαῖς* (πεπλατυσμένη πρότασις).

§ 10. Αἱ προτάσεις ἐν τῷ λόγῳ.

α') παρατάσσονται ως ίστοιμοι καὶ ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἄλλήλων· π. χ. Ἐγὼ μὲν γράφω, σὺ δὲ ἀναγινώσκεις. — "Ἐφαγον καὶ ἔπιον." — Η λέγε τι σιγῆς ἀρεῖτον ἡ σιγὴν ἔχε. — Αἱ τοιαῦται προτάσεις συνδέονται πρὸς ἄλλήλας δι' ἀντιθετικῶν ἡ συμπλεκτικῶν ἡ διαζευκτικῶν συνδέσμων, ἕξ εὖ δινομάζονται ἀντιθετικαί, συμπλεκτικαί, διαζευκτικαί.

β') τίθενται οὕτως, ὥστε ἐκ δύο προτάσεων ἡ μία ὑποτάσσεται εἰς τὴν ἄλλην ἔξαρτωμένη ἔξ αὐτῆς καὶ χρησιμεύουσα εἰς διορισμὸν αὐτῆς ἡ δρον τινὰ αὐτῆς· π. χ. οὐνας τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύνωσιν. — οὔτως ἴσχυρόν ἐστιν ἡ ἀλήθεια, ὥστε πάντων ἐπικρατεῖ τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν. — "Ἐστι δίκης δικθαλμός, δις τὰ πάντα" δρᾶ. — Ἐπεὶ ήμέρα ἔγένετο, παρῆν ὁ Γαβρύας. — Τὸν Θεὸν ἐπήροντο εἰ παραδοῖεν Κορινθίοις τὴν πόλιν. — Ἐὰν ἢς φιλομαθῆς, ἔσει πολυμαθῆς. — Χαίρω διτι εὐδοκιμεῖς.

Ἡ πρότασις ἡ χρησιμεύουσα εἰς διορισμὸν ἄλλης προτάσεως ἡ δρον τινὸς αὐτῆς λέγεται ἔξηρτημένη ἡ ὑποτελής, ἡ δὲ διεριζομένη λέγεται κυρδία πρότασις· ἵδε καὶ § 334 καὶ 375.

§ 11. Αἱ ὑποτελεῖς προτάσεις συνδέονται πρὸς τὴν κυρίαν διὰ τῶν συνδέσμων τῶν εἰδικῶν, τῶν αἵτιολογικῶν (πλὴν τοῦ γάρ), τῶν

συμπερασματικῶν ὡστε καὶ ὡς, τῶν τελικῶν, τῶν ὑποθετικῶν, τῶν χρονικῶν καὶ διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων καὶ τῶν ἐρωτηματικῶν λέξεων τῶν τιθεμένων εἰς τὰς πλαγίας ἐρωτήσεις. Εθεν λέγονται εἰδικαῖ, αἰτιολογικαῖ, συμπερασματικαῖ, τελικαῖ, ὑποθετικαῖ, χρονικαῖ, ἀναφορικαῖ, πλάγιας, ἐρωτηματικαῖ.

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ

α') Τὸ ὑποκείμενον.

§ 12. Ως ὑποκείμενον τίθεται μάλιστα τὸ οὐσιαστικὸν καὶ ἡ προσωπικὴ ἀντωνυμία π. χ. δ παῖς γράφει.—σὺ μὲν παιδεῖας ἐπιθυμεῖς, ἔγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ. Ἀλλὰ καὶ πᾶν ἄλλο μέρος λόγου οὐσιαστικῶς λαμβάνομενον τίθεται ὡς ὑποκείμενον, ητοι ἐπίθετον, ἀριθμητικόν, ἐπιθετικὴ ἀντωνυμία, ἀπαρέμφατον, μετοχή, ἐπίρρημα καὶ ὀλόκληρος πρότασις. ἔτι δὲ πᾶν ἀκλίτον καὶ πᾶσα λέξις καὶ φράσις μετὰ τοῦ ἀρθρου τό· π. χ. δ σοφός ἐστι γεύδακτον.—“Ἐν ἔτι λείπεται.—τὸ ἐμὰ σά ἔστιν.—ὑγιαίνειν ἀριστόν ἐστιν.—οἱ φυδονοῦντες μισοῦνται. — τῆς ἡμέρας δψὲ γῆν. — Τέρας ἐστὶν εἴ τις ηὔτεύχηκε διὰ βίου. — Τὸ μέν ἐστι σύνδεσμος, τὸ τύπτω ἐστὶ ρῆμα, τὸ γνῶθι σαυτὸν πανταχοῦ ἐστὶ χρήσιμον.

§ 13. Ως ὑποκείμενον τίθεται καὶ ἐμπρόθετος πτῶσις α') αἰτιατική μετά τίνος τῶν προθέσεων εἰς, πρός, περὶ (ἢ ἀμφὶ), ὑπέρ, δταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ χρόνος ἢ ποσὸν οὐχὶ ἀκριβῶς, ἀλλ' ὡς ἔγγιστα ώρισμένον π. χ. πρὸς ἐσπέραν ἐγίγνετο (=σχεδὸν ἐσπέρα ἐγίγνετο, ἐσπέρα ἐπλησίᾳ). — ζωοὶ ἐλήφθησαν εἰς δικτωματιδεῖκα (=ἔως δικτωκαλδεῖκα, ὡς ἔγγιστα δικτωκκιδεῖκα). — ἀπέθανον περὶ ἐπτακοσίους (=περίπου ἐπτακόσιοι). — ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους ἀπέθανον (πλείονες ἢ τετρακισχιλίοι) β') ἐνίστε αἰτιατική μετὰ τῆς προθέσεως ἐπὶ, δταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἔκτασις, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ κατά, δταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ χωρισμός π. χ. ἐσεσιδήρωτο ἐπὶ μέγα τοῦ ξύλου (=μεγάλη ἔκτασις, μέγα μέρος

τοῦ ξύλου) καθ' ἑκάστους ἐκαλοῦντο "Ελληνες (=χωρὶς ἑκαστοι,
χωριστὰ οἱ κάτοιχοι ἑκάστης πόλεως" ἵδε καὶ σημ. τῆς § 14.

§ 14. Τὸ ὑποκείμενον τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν πτώσιν· π. χ. δ'
παῖς γράφει. Περὶ τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ἀπαρεμφάτου ἵδε § 206 β'.

ΣΗΜ. 'Ως ὀνομαστικῆς πτώσεως λαμβάνεται τὸ ὑποκείμενον καὶ ὅταν
(κατὰ τὰ ἐν § 13 ἐκφέρηται) αἰτιατικῆς μετά τινος τῶν προθέσεων εἰς,
πρός, περὶ (ἢ ἀμφὶ), ὑπέρ, ἐπί, κατά· διότι ἡ αἰτιατικὴ μετά τινος τῶν
προθέσεων τούτων συνημμένη, ὅταν κεῖται ὡς ὑποκείμειον ἢ ἀντικείμενον
ἢ κατηγορούμενον ἢ ὡς ἐπιθετικὸς διορισμός, ἔχει σχέσιν πτώσεως ὀνομα-
στικῆς ἢ γενικῆς ἢ δοτικῆς ἢ αἰτιατικῆς (κατὰ τὴν χρείαν τοῦ λόγου). οἱ
μισθοφόροι ἡσαν εἰς μυρίους (=έγγυς μύριοι) — συιελέγησαν ὀπλίται
Λακεδαιμονίων εἰς ἔξακοσίους (=όπλιται ὡς ἔγγιστα ἔξακδσιοι) διέφθει-
ρον εἰς δκτακοσίους (=ώς ἔγγιστα δκτακοσίους). — ἥδη συιελέγημένων περὶ
ἔπτακοσίους (=περίπου ἔπτακοσίων). — ὄντων τῶν μισθοφόρων εἰς μυρίους
(=ώς ἔγγιστα μυρίων). — κίνησις γάρ αὖτις μεγίστη δὴ τοῖς "Ελλησιν ἐγέ-
νετο. . . . ὡς δὲ εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλείστων ἀνθρώπων (=πλείστῳ μέρει
ἀνθρώπων).

β') Τὸ κατηγορούμενον.

§ 15. 'Ως κατηγορούμενον τίθεται μάλιστα τὸ ἐπίθετον· π. χ. δ'
Θεός ἐστι δίκαιος· ἀλλὰ καὶ ἄλλο μέρος λόγου τίθεται ὡς κατηγο-
ρούμενον, ητοι οὐσιαστικόν, ἀριθμητικόν, ἀντωνυμία, ἀπαρέμφατον,
μετοχή, ἐπίρρημα, ἐνίστε καὶ δλόχληρος πρότασις· π. χ. δ' "Ολυμ-
πός ἐστιν ὅρος.—Οἱ ληφθέντες ἡσαν δγδοήκοντα (Θ. 2, 5).—σός
εἰμι.—Τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν. — μάτην (=μάταιν) ἐστὶ
τὸ μεμνῆσθαι περὶ τούτων. — Χωρὶς τοῦτο τοῦ κοινὸν στρατοῦ
(Εὐρ. 'Εκ. 860).—Εἰμι τυράννῳ εἴσικώς (Ξ.). — 'Ο Φίλιππός ἐστιν
ὅτι ἀν εἴποι τις (Δημ. 3, 17).

§ 16. 'Ως τὸ ὑποκείμενον, εὕτω καὶ τὸ κατηγορούμενον ἐκφέ-
ρεται καὶ δὶ' ἐμπροθέτου πτώσεως· π. χ. Οἱ μισθοφόροι ἡσαν εἰς
μυρίους.—οἱ λελυμένοι ἡσαν περὶ ἑκατὸν (Ξ). Πρέλ. καὶ § 13 καὶ
σημ. τῆς § 14.

γ') Τὸ συνδετικόν.

§ 17. 'Ως συνδετικὸν τοῦ κατηγορουμένου μετὰ τοῦ ὑποκειμένου
χρησιμεύει τὸ εἶναι, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐλέχθη.

ΣΗΜ. Τὸ εἶναι λαμβάνεται πολλάκις καὶ ὡς ἡῆμα κατηγορηματικὸν
καὶ σημαίνει ἐν γένει ὑπάρχειν· π. χ. ἐστι Θεός· ἐνταῦθα ἦν πόλις ἐρήμη·

§ 18. Πλὴν τοῦ εἰναι χρησιμεύουσιν ὡς συγδετικὰ καὶ τὰ ἑξῆς
ρήματα.

α') τὸ ὑπάρχειν, γίγνεσθαι, καθίστασθαι, ἀποβαίνειν, ἐκ-
βαίνειν, πεφυκέναι καὶ φῦναι· π. χ. ὁ ἔρως παλέυμα ἀρετῆς
ὑπάρχει (Εὐρ.), — γίγνονται εἰς δργὴν μὴ ταχύς, ἀλλὰ βραδὺς (γν.).
— Ἡρακλῆς κατέστη εὐεργέτης τῆς Ἑλλάδος (Ισ.). — σοφοῖς ὅμι-
λῶν καὶ αὐτὸς ἐκβήσει σοφός.

β') τὰ δοξαστικὰ φαίνεσθαι, δοκεῖν, νομίζεσθαι, ὑπολαμβά-
νεσθαι, κρίνεσθαι· π. χ. πάντες οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ καλοὶ φαίνονται
(πλ.). — δῆλη ἔδοκει ἡ ἐπιθουλὴ (Ξ). — τοιούτος ὑπολαμβάνο-
μαι (Ισ.).

γ') τὰ κλητικὰ καλεῖσθαι, δοκούμαζεσθαι, λέγεσθαι, ἀκούειν
(= λέγεσθαι, καλεῖσθαι) καὶ εἴ τι ἄλλο ὅμοιον π. χ. σὸς καλοῦμαι
(Σοφ.). — φίλοι καὶ ἔνοι ὀνομάζοντο. — νῦν δὲ κόλακες καὶ θεοὶ^ς
ἐχθροὶ ἀκούουσι (Δημ.). — τύραννος δὲ ἔρως λέγεται.

δ') τὰ προχειριστικὰ αἰρεῖσθαι, ἀποδείκνυσθαι, χειροτονεῖ-
σθαι, λαγχάνειν καὶ εἴ τι ἄλλο ὅμοιον π. χ. Ξενοφῶν ἥρεθη
ἄρχων ἀντὶ Προξένου (Ξ). — Δημοσθένης οὕτ' ἔλαχε τειχοποιίες τούτες
ἐχειροτονήθη (Αἰσχ.).

§ 19. Διὰ τοῦ αὐξάνεσθαι, αἴρεσθαι καὶ τῶν ὅμοιων ἀποδίδε-
ται πολλάκις εἰς τὸ ὑποκείμενον κατηγορούμενον προληπτικῶς (προ-
ληπτικὸν κατηγορούμενον). Τὸ κατηγορούμενον τοῦτο λέγεται προ-
ληπτικόν, διότι παρίσταται ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐννοίας τοῦ ῥήματος^ς
π. χ. ὁ Φίλιππος ηὐδήθη μέγας (= αὐξηθεὶς ἐγένετο μέγας (Δημ.).
— ἥρετο τὸ ὑψός τοῦ τείχους μέγα (= ἥρετο τὸ ὑψός τοῦ τείχους
καὶ οὗτως ἐγίγνετο μέγα (Θ.). — δὲ σπότης μου μετέωρος αἴρεται
(= αἴρεται οὕτως, ὥστε γίνεται μετέωρος· Ἀριστοφ. Εἰρ. 80).

§ 20. Μετὰ παντὸς σχεδὸν ῥήματος, μάλιστα δὲ μετὰ τῶν κινή-
σεως σημαντικῶν, δύναται νὰ συναφθῇ ἐπίθετον ὡς κατηγορούμενον
τοῦ ὑποκειμένου. Τὰ τοιαῦτα κατηγορούμενα σημαίνουσι τρόπον ἡ
χρόνον, σπανιώτερον δὲ τόπον π. χ. ἀσμενοὶ εἰδον ἀλλήλους (Ξ).
— Οὐδεὶς ἔκανεν ἀμαρτάνει. — Τριταῖοι ἀφίκοντο εἰς Γίγαντον (= τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ Θ. 1,61). — ὅρθριος ἥκεις (= ὅρθρου, τὰ ἑξημερώματα
Πλ.). — κατέβαινον εἰς τὰς κώμας ἥδη σκοταῖοι (Ξ). — Ἐπύαξα προ-
τέρα Κύρου εἰς Ταρσούς ἀφίκετο (Ξ). — ἐφέψιμαι τελευταῖος (Ξ).
— σκηνοῦμεν ὑπαίθριοι (ἐν ὑπαίθρῳ Ξ).

δ') Παράλειψις τοῦ ὑποκείμενου.

§ 21. Ἐπὶ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου τὸ ὑποκείμενον (ἔγω, σύ, ἡμεῖς, διμεῖς) δηλοῦται διὰ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως τοῦ ῥήματος καὶ διὰ τοῦτο παραλείπεται· π. χ. τί πωλεῖς; ἀρτοὺς πωλῶ. Ἐλληνές ἔσμεν.—Τί ἔγραψατε; Τίθεται δὲ καὶ τὸ ἔγω, σύ, ἡμεῖς, διμεῖς, ὅταν πρόκειται νὰ ἐχφρασθῇ τὸ ὑποκείμενον μετ' ἐμφάσεως (μάλιστα ἐπ' ἀντιθέσεως πρὸς ἄλλα πρόσωπα)· π. χ. σὺ μὲν παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἔγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ.

§ 22. Ἐπὶ τρίτου προσώπου δὲν παραλείπεται τὸ ὑποκείμενον εἰμὴ ἐπὶ τῶν ἔξης:

α') Ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημανόντων πρᾶξιν, ἣτις εἶναι ἴδιον ἔργον τοῦ ὑποκείμενου· π. χ. ἐσάλπιξε (δηλ. ὁ σαλπιγχτής) (Ξ.), ἐκῆρυξε (δηλ. ὁ κήρυξ· Δημ. 29,27).—τοὺς νόμους ἀναγνώσαται (δηλ. ὁ γραμματεύς· Δημ. 29,27)· μει, βροντᾶ, ἀστράπτει, νίφει, σείει, χειμάζει καὶ τὰ δμοια (δηλ. ὁ Θεός ἢ ὁ Ζεύς· πρό. Ἡλ. § 237, Ζεὺς ἀστράπτει· Μ. 25, Ζεὺς μει· Ξ. Ἐλλ. 4,7,4, ἔσεισεν ὁ Θεός).

β') Ἐπὶ τοῦ φασὶ καὶ τοῦ λέγουσι (σπανιώτατα ἐπὶ ἄλλων ῥημάτων), ὅταν ὡς ὑποκείμενον νοῆται τὸ οἱ ἀνθρωποι ἐν γένει· π. χ. τὰς Ἀθήνας φασὶ θεοειδεστάτας εἶναι.—πόνος, ὡς λέγουσιν, εὐκλείας πατήρ.—(τῷ ποταμῷ γέφυραι οὐκ ἔπεισι, διαβαίνουσι δὲ ἐπὶ σχεῖσιν).

γ') Ἐν συνεχείᾳ λόγου, ὅταν νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων· π. χ. Κῦρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο, ὅπως ὁ πλίτας ἀποβιβάσιε (δηλ. ὁ Κῦρος· Ξ.).—Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιδουλεύοι αὐτῷ (δηλ. ὁ Κῦρος· Ξ.).

ΣΗΜ. Σπανίως παραλείπεται τὸ ἀόριστον ὑποκείμενον τὶς καὶ σχεδὸν μόνον ὅταν ὑπάρχῃ μετοχικὸς διορισμὸς αὐτοῦ· π. χ. ἡ δὲ κόρη ἐστι μακρότερον ἢ χειρίς, ἐν ᾧ τὴν χεῖρα ἔχων οὐδὲν ἂν δύναιτο ποιῆσαι (Ξ.). Ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου παραλείπεται τὸ γενικὸν ὑποκείμενον τινά· π. χ. δεῖ γράμματα μαθεῖν (δηλ. τινά). Ἐκ τούτου ὑπονοεῖται τὸ ὑποκείμενον καὶ εἰς ἐπομένην πρότασιν ὑποτελῆ· π. χ. οὐκ ἔστιν ὁρθῶς ἡγεῖσθαι, ἐάν μὴ φρόνιμος ἦ (=δὲν εἶναι ὁρθὸν νὰ ἡγηταί τις, ἐάν μὴ φρόνιμος ἦ· (Πλ.).

§ 23. Πολλάκις τὸ ὑποκείμενον ἐξηρτημένης προτάσεως τίθεται προληπτικῶς ὡς ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως. Ἡ πρόληψις αὕτη γίνεται μάλιστα, ὅταν τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως είναι λεκτικὸν ἢ γνωστικὸν ἢ φόδου σημαντικόν· π. χ. εἰπέ μοι τὸν υἱὸν μεμάθηκε τὴν τέχνην (=εἰπέ μοι, εἰ ὁ υἱὸς κ.τ.λ.

Αριστοφ.). ἥδει βασιλέα ὅτι μέσον ἔχοι τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος (=ἥδει δι βασιλεὺς κ.τ.λ. Ε.). — τὴν ὑπερβολὴν τῶν δρῶν δεδοίκεσσαν μὴ προκαταληφθείη· (Ε.).

ε') Παράλειψις τοῦ κατηγορουμένου.

§ 24. Τὸ κατηγορούμενον δύναται νὰ παραλειφθῇ μόνον ἐν συγείᾳ τοῦ λόγου, δταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων· π. χ. ἐγὼ ἐν εἰμι ἐπιμελής, σὺ δὲ οὐκ εἶ (δηλ. ἐπιμελής).

ε') Παράλειψις τοῦ συνδετικοῦ.

§ 25. Τὸ συνδετικὸν εἶναι παραλείπεται πολλάκις ἐν τῇ δριτείᾳ τοῦ ἐνεστῶτος, διότι εὐκόλως νοεῖται· π. χ. Ἐλλην ἐγώ.—σὺ αἰτίος. Παραλείπεται δὲ συνήθως· α') ἐπὶ γνωμικῶν· π. χ. δι μέγας ἄλβος οὐδὲ μόνιμος (Εὔρ.). — αἱ δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι δηλ. εἰσ!· β') ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκη, χρεών, θέμις, ἀκμή, ειρός, ὁρα, δφελος· π. χ. ἀνάγκη βουλεύεσθαι (Δημ.).—οὐδὲ μέμις φεύδεσθαι (Πλ.).—οὐχέτ' ὀκνεῖν καιρὸς (Σοφ.).—περαίνειν ἥδη ὁρα (Ε.).—τὶ σοι δφελος ἡ ὥρατοική; γ') ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων ἐτοιμος, πρόδυμος, φροῦδος, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῦ οὐδετέρου τῶν εἰς τέος δηματικῶν, ἐπὶ τοῦ δάδιον, χαλεπόν, δῆλον, φανερόν, οἶδον τε, θυνατὸν καὶ τῶν δμοίων καὶ τῇς ἐπιθετικῶς λαμβανομένης μετοχῆς εἰκός· π. χ. ἡ ψυχὴ δουλεύειν ἐτοίμη (Πλ.).—φροῦδα τὰ χρήματα (Ἀρ.).—τοὺς φίλους εὐεργετητέον (Ε.).—φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ δάδιον (Με.).—βαρδάρων Ἐλληνας ἀρχειν εἰκός (Εὔρ.).

§ 26. Τὸ συνδετικὸν εἶναι παραλείπεται πρὸς τούτοις, δταν παραλαμβάνηται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἡ ἐκ τῶν ἐπομένων. Παραλαμβάνεται δὲ κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὸν χρόνον, τὸν δποιὸν ἀπαιτεῖ δι λόγος· π. χ. μέτρον δ' αὐτῷ οὐχ ἡ ψυχὴ, ἀλλ' δι νόμος ἔστιν (Ε.).—ἔτεροι μὲν ἦσαν οἱ τότε σωθέντες, ἔτεροι δ' οἱ νεῖς νῦν ἀφαιρούμενοι (δηλ. ἐστέ. Δημ. 20, 47).

ΣΗΜ. Τὸ εἶναι παραλείπεται καὶ ἐπὶ τῆς ὑπαρκτικῆς σημασίας, δταν μάλιστα μετ' αὐτοῦ εἶνε συνημμένον καὶ τοπικὸν ἐπίρρημα· π. χ. ποῦ Σιρεψιάδης; ποῦ μοι τὰ ὁόδα; ποῦ μοι τὰ ἵα; ποῦ μοι τὰ καλὰ σέλινα; δποιοι ιατροί πολλοί, ἐκεῖ καὶ νόσοι πλεῖσται.

ξ') Παράλειψις τοῦ δήματος.

§ 27. Τὸ δῆμος παραλείπεται ἐν συγείᾳ λόγου, δταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἡ ἐκ τῶν ἐπομένων· π. χ. ἐπράξαμεν

ήμεις, κάκελνοι πρὸς ήμᾶς (δηλ. ἐπραξαν εἰρήνην. Δημ. 3, 7). οὗτος μὲν ὅδωρ, ἐγὼ δὲ οἰνον πίνω (19, 46).

§ 28. Τὸ δῆμον παραλείπεται καὶ διαν εὐχόλως νοῆται ἐκ τῶν συμμρραζομένων ἡ ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως π. χ. δεῦρο, ὁ Σώκρατες (δηλ. ίθι Πλ.). — ὁ φίλε Φαῖδρε, ποι ὅντι καὶ πόθεν; (δηλ. ἐρχει- (Πλ.). — ἐς κόρακας (δηλ. ίθι ἦ ἔρρε. Ἀριστοφ.). — οἱ σύμμαχοι ἀρι- στείον τῇ Ἀφηναῖς (δηλ. ἀνέθεσαν. Δημ. 72).

η') Παράλειψις πλειόνων ὅρων τῆς προτάσεως συγχρόνως.

§ 29. Πολλάκις παραλείπεται τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορού- μενον συγχρόνως, διαν νοῶνται εὐχόλως ἐκ τῆς σειρᾶς του λόγου π. χ. ὁ κακὸς ἀνὴρ οὐκ ἀν ποτε γένοιτο καλός· ἔστι γὰρ ἀει (δηλ. ὁ κακὸς ἀνὴρ κακός· Πλ.). — Ὁμοίως δύναται νὰ παραλειφθῇ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ συνδετικὸν συγχρόνως π. χ. σὺ δὲ τίς ει, ὁ ἀνθρωπε; παιδοτρίβης (δηλ. ἐγὼ εἰμι Πλ.). ἡ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδετικὸν συγχρόνως π. χ. ὁ μὲν δειλὸς τῆς πατρίδος, ὁ δὲ φιλόδιος τῆς πατρώς οὐσίας ἔστι προδότης.

θ') Συμφωνία τοῦ δήματος πρὸς τὸ ὑποκείμενον.

α') Ἐπὶ ἐνὸς ὑποκειμένου.

§ 30. Τὸ συνδετικὸν ἡ τὸ δῆμον συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον καὶ ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον π. χ. ἐγὼ εἰμι Ἑλλην, σὺ εἰ βάρδα- ρος. — ὁ διδάσκαλος διδάσκει, οἱ μαθηταὶ μανθάνουσι. — δύο ἀνδρες τέθνατον (Ξ. Ἀν. 4, 1, 9).

§ 31. Ἐξαιρέσεις τοῦ γενεκοῦ τούτου κανόνος εἰναι αἱ ἑξῆς:

α') ὑποκείμενον ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, διαν εἰναι περιληπτικὸν καὶ λαμβάνηται ἐπὶ προσώπων, ἡ συναμμόσης πόλεως ἡ χώρας καὶ λαμβάνη- ται ἀντὶ τῶν κατείχων, συντάσσεται πολλάκις μετὰ δήματος πλη- θυντικοῦ ἀριθμοῦ π. χ. ὁ στρατὸς ἀπέβαινεν (Θ.). — ὁ δῆμος ἐπέ- θεντο τοῖς δλίγοις (Θ.). ἡ πόλις τὸν Περικλέα ἐν δρυῃ εἶχον (Θ.)· ναυτικὰ ἑξηρτύετο ἡ Ἑλλὰς καὶ τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντείχοντο (Θ. 1, 13). Ἡ σύνταξις αὕτη λέγεται σχῆμα κατὰ σύγεσιν ἡ κατὰ τὸ νοούμενον διότι τὸ δῆμον συμφωνεῖ οὐχὶ πρὸς τὸν γραμματικὸν τύπον τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοούμενον δι’ αὐτοῦ π. χ. ὁ στρατὸς ἀπέβαινον=οἱ στρατιῶται ἀπέδαινον· ἡ πόλις ἐν δρυῃ εἶχον=οἱ πολιται ἐν δρυῃ εἶχον. Πρβ. § 255 δ' καὶ § 448.

β') Ὑποκείμενον οὐδετέρου γένους καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ ἀριθμοῦ π. χ. πάντα τὰ δίκαια καλά ἔστι (Πλ. Ἀλκ. 115).—κακοῦ ἀνδρὸς δῶρα ὄντησιν οὐκ' ἔχει (Εὐρ. Μ. 618). Ἡ σύνταξις αὕτη λέγεται Ἀττικὴ σύνταξις ἢ Ἀττικὴν σχῆμα (διότι οἱ Ἀττικοὶ πρὸ πάντων μετεχεῖριζοντο αὐτήν).

γ') ὑποκείμενον διικοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ π. χ. σφών γῦν διαλάττεσθε καὶ ἔνυμβαίνετε (Ἀριστοφ. Ὁρ. 1683).

δ') "Οταν τὸ κατηγορούμενον εἰναι σύσιαστικόν, τότε τὸ συνδετικόν, ἂν κείται πλησιέστερον πρὸς τὸ κατηγορούμενον ἔλκεται ὡς ἀύτοῦ καὶ συμφωνεῖ πρὸς αὐτὸ κατὰ τὸν ἀριθμόν π. χ. οἱ σοφισταὶ φανερά ἔστι λόγῳ καὶ διαφθορὰ τῶν συγγιγνομένων (Πλ.).—ἔστον δύο λόγων ἡ Ἰσομένη (Θ.),—τὸ χωρίον ἐννέα δόδοι ἐκαλοῦντο (Θ.).

ε') ὑποκείμενον τρίτου προσώπου ἔκφερόμενον διὰ τοῦ πᾶς ἢ πᾶς; τις ἢ δι' σύσιαστικοῦ μετὰ τοῦ πᾶς ἢ τις εὑρηται ἐν τῷ ἀττικῷ διαλόγῳ συντεταγμένον μετὰ ῥήματος δευτέρου προσώπου προσταχτικῆς" π. χ. φύλαττε πᾶς ἀέρα (Ἀριστοφ.). Ἡ σύνταξις αὕτη γίνεται, δταν δ λέγων ἀποτεινόμενος πρὸς παρόντας (πρὸς δεύτερον ἄρχα πρόσωπον) κελεύῃ ἐν τῇ ζωηρότητι καὶ τῇ σπουδῇ τοῦ λόγου τινὰ ἐξ αὐτῶν ἀφίστως καὶ γενικῶς. Ὅθεν τὸ τις ἢ πᾶς τις είναι ίσον τὸ τις ἢ πᾶς τις ὑμῶν. Οὕτω λέγεται καὶ ἐν τῇ δημόδει γλώσσῃ ἔλα ἔνας (δηλ. ἔνας σας).

β') Ἐπὶ πλειόνων ὑποκειμένων.

§ 32. "Οταν τὰ ὑποκείμενα είνε πλείονα τοῦ ἑνός, τὸ ῥῆμα τίθεται κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἢ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλησιέστερον ὑποκειμένου" π. χ. Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς εἰς Κέρκυραν ἐστράτευσαν (Θ. 4, 46).—"Ἐπεμψέ με Ἀριαῖος καὶ Ἀρτάοῖος (Ξ.).—Οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ δι' Ἀστύοχος ἐθάρσησε (Θ. 8, 63).

§ 33. "Οταν τὰ ὑποκείμενα είνε δύο ἢ πλείονα, διαφέρων δὲ προσώπων, τὸ ῥῆμα τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον πρόσωπον. Είνε δὲ τὸ μὲν πρῶτον πρόσωπον ἐπικρατέστερον τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου προσώπου, τὸ δὲ δεύτερον ἐπικρατέστερον τοῦ τρίτου" π. χ. "Ἐγὼ καὶ σὺ γράφομεν" ἔγὼ καὶ δι' Γεώργιος γράφομεν—σὺ καὶ δι' Γεώργιος γράφετε· οὐκ ἔσμεν ποιηταὶ ἔγὼ τε καὶ σὺ (Πλ. Πολ. 378). ἔγὼ τε καὶ Πολύευκτος καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις περιήλθομεν (Δημ. 9. 72). οὐ σὺ μόνον οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι πρῶτοι ταύτην τὴν δόξαν περὶ θεῶν ἔσχετε (Πλ. Ν. 888).

ΣΗΜ. 'Ενίστε τὸ δῆμα τίθεται κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πλησιεστέρου ὑποκειμένου' π. χ. οἶδα σαφῶς καὶ ἔγὼ καὶ σὺ (Πλ. Γρ. 595). — καὶ ἔγὼ καὶ ἡ γραφὴ λέγει (Ἄντ. 1, 2). — Σύ τε Ἐλλην εἰ καὶ ἡμεῖς (Ξ. Ἀν. 2, 1, 16).

*ι') Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς τὸ ὑποκείμενον
α') Ἐπὶ ἐνδεικούμενου.*

§ 34. Τὸ κατηγορούμενον, ἂν μὲν εἴνε ἐπίθετον, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτῶσιν· π. χ. ὁ ἀνθρώπος ἐστι θνητός· ἡ γῆ ἐστι στρογγύλη· τὸ δόδον ἐστὶν εὐῶδες· τῷ ἀνδρεῖ τούτῳ φύσει φιλοτιμωτάτῳ ἐγενέσθη (Ξ. Ἀπ. 12, 14). ἂν δὲ εἴνε οὐσιαστικόν, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ πτῶσιν, τυχαίως δὲ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμόν· π. χ. ὁ Ὁλυμπός ἐστιν ὅρος· τὰ πρόβατά ἐστι πλοῦτος· ἡ Σάμος ἐστὶ νῆσος.

§ 35. Συνηθέστατα τὸ οὐδέτερον τοῦ ἐπίθετου ἐν τῷ ἐνικῷ λαμβάνεται ώς οὐσιαστικὸν καὶ τίθεται ώς κατηγορούμενον ὑποκειμένου πκντὸς γένους καὶ ἀριθμοῦ· π. χ. πονηρὸν δ συκοφάντης (Δημ. 18, 242). πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερον ἐστὶν ἡ πατρὸς καὶ σεμινότερον καὶ ἀγιώτερον (Πλ.). ἡ σοφία πάντων κάλλιστον, ἡ δ' ἀμαθία πάντων αἰσχιστον (Πλ.). δεινὸν οἱ πολλοί, κακούργους ὅταν ἔχωσι προστάτας (Εὐρ. Ὁρ. 772). αἱ μεταβολαὶ λυπηρὸν (Εὐρ.). ὅμοιως τίθεται ώς κατηγορούμενον τὸ τὸ (χόρ.), τὸ (ἐρ.), οὐδὲν ἡ μηδέν· π. χ. τὸ ἐστὶν ἡ δητορική; (Πλ.). δοκοῦσι τι εἶνε, μηδὲν δύνεται (Πλ.). οὐδέν ἐσμεν (Ἀριστοφ. Δυσ. 137).

ΣΗΜ. Πολλάκις τίθεται μετὰ τοῦ κατηγορουμένου τούτου καὶ ἡ λέξις πρᾶγμα ἡ κτῆμα ἡ χεῖμα· π. χ. χαρίεν πρᾶγμά ἐστιν ἡ φιλοσοφία (Πλ.). — κάλλιστόν ἐστι κτῆμα παιδεία βροτοῖς πρβ. § 48.

§ 36. "Οταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ εἴναι ἡ ἄλλου συνδετικοῦ δῆματος εἰνέ δεικτικὴ ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, τὸ δὲ κατηγορούμενον οὐσιαστικόν, τότε τὸ ὑποκείμενον ἐλκόμενον συνήθως ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ· π. χ. οὐτος δρός ἐστι δεικαίοσύνης, ἀληθῆ τε λέγειν καὶ ἡ ἀν λάδη τις ἀποδιδόναι (Ἀντί: τοῦτο δρός ἐστι κ.τ.λ. Πλ. Πολ. 331). — παρὰ τῶν προγεγενημένων μανθάνετε· αὕτη γάρ ἀρίστη διδασκαλία ἀντί: τοῦτο δηλ. τὸ παρὰ τῶν προγ. μανθάνειν Ξ. Κ. 8, 7, 24). — τὴν ἀκραν, αἱ κλητῆς τῆς Κύπρου καλέονται. — Τῇ Αἴτνῃ, διπερ μέγιστόν ἐστιν ὅρος ἐν Σικελίᾳ· (Θ.). ἵδε καὶ § 255 β'.

§ 37. Πολλάκις τὸ κατηγορούμενον τίθεται κατὰ γενικὴν πτῶσιν, ἥτις διὰ τοῦτο λέγεται κατηγορηματικὴ (ἴδε § 81).

β') Ἐπὶ πλειόνων ὑποκειμένων.

§ 38. "Οταν τὰ ὑποκείμενα τῆς προτάσεως εἰνε δύο η πλείον, τότε ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου, ἀν εἰνε ἐπίθετον, παρατηροῦνται τὰ ἔξης :

α') "Οταν τὰ ὑποκείμενα εἰνε ἔμψυχα, τὸ κοινὸν ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ γένος μὲν τῶν ὑποκειμένων, ἀν εἰνε τοῦ αὐτοῦ γένους, κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον δὲ γένος, ἀν εἰνε διαφόρων γενῶν. Εἰνε δὲ ἐπικρατέστερον τὸ μὲν ἀρσενικὸν τοῦ θηλυκοῦ καὶ τοῦ οὐδετέρου, τὸ δὲ θηλυκὸν τοῦ οὐδετέρου" π. χ. Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης ἡσαν σοφοί· καὶ δ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ ἀγαθοὶ εἰσι (Πλ. Μεν. 73). — συνεληλυθότες ἡσαν καὶ ἀνδρες καὶ γυναῖκες καὶ πτήνη πολλὰ (Ξ.).

β') "Οταν τὰ ὑποκείμενα εἰνε ἄψυχα, τὸ κοινὸν ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ καὶ οὐδέτερον γένος· π. χ. Λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέδαμοι ἀτάκτως ἐρριμένα οὐδὲν χρήσιμά ἔστιν (Ξ.).

"Ἐνίστε τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ γένος τῶν ὑποκειμένων, ἀν εἰνε τοῦ αὐτοῦ γένους" π. χ. τῶν δυνατῶν καὶ οἱ φθόνοι καὶ οἱ ἔρωτες δεινοὶ (Πλ.).

γ') "Οταν ἔχ τῶν ὑποκειμένων τὰ μὲν εἰνε ἔμψυχα, τὰ δὲ ἄψυχα, τὸ κοινὸν ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ γένος τῶν ἔμψυχων ὑποκειμένων η κατ' οὐδέτερον γένος" π. χ. η τύχη καὶ δ Φίλιππος ἡσαν τῶν ἔργων κύριοι (Αἰσχ.). — η καλλιστῇ πολιτείᾳ καὶ δ καλλιστος ἀνὴρ λοιπά ἀνήμιν εἶη διελθεῖν (Πλ. Πολ. 562).

ια') Οἱ διορισμοί.

§ 39 Διορισμοὶ λέγονται αἱ λέξεις, αἵτινες χρησιμεύουσιν ἐν τῇ προτάσει εἰς ἀκριβέστερον διορισμὸν τῶν κυρίων ὅρων η εἰς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτῶν· π. χ. Κῦρος δ βασιλεὺς ἡν ἀνδρείος· δ ἐπιμελῆς μαθητής ἐστιν ἐπαίνου ἀξιος.

§ 40. Πολλάκις οἱ διορισμοὶ διορίζουσιν ἑτέρους διορισμούς· π. χ. Κῦρος δ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἡν ἀνδρείος· δ ἐπιμελῆς μαθητής ἐστι πολλοῦ ἐπαίνου ἀξιος.

ΣΗΜ. Πολλάκις τίθεται διορισμὸς διορισμοῦ καὶ τούτου πάλιν ἄλλος

διορισμός, ώστε ἀποτελεῖται σειρά διορισμῶν· π. χ. Ἐλέξανδρος ἢν οὐδὲ
Φιλίππου βασιλέως τῶν Μακεδόνων.

§ 41. Εἰδὴ τῶν διορισμῶν εἰνε α') οἱ ἐπιθετικοὶ· β') οἱ παρα-
θετικοὶ· γ') οἱ διὰ πιώσεων διορισμοὶ· δ') οἱ ἐμπρόθετοι· ε') οἱ
ἐπιρρηματικοὶ· ζ') οἱ δι' ἀπαρεμφάτου.

α') Οἱ ἐπιθετικοὶ διορισμοί.

§ 42. Ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ λέγονται οἱ διορισμοὶ, οἵτινες ἔχ-
φέρονται δι' ἐπιθέτων καὶ συνάπτονται μετ' οὐσιαστικῶν οὕτω στε-
νῶς, ώστε ἀποτελούσι μετ' αὐτῶν τρόπον τινὰ μίαν ἔννοιαν· π. χ.
μεγάλη πόλις, σοφὸς ἀνήρ, δι νεώτερος Κῦρος.

§ 43. Ως ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ τίθενται καὶ μετοχαὶ καὶ ἐπιθε-
τικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ ἐπιθετικὰ ἀριθμητικά· π. χ. δι λάμπων
ἡλίος, δι ἐμδὸς πατήρ, τρεῖς ἄνδρες.

§ 44. Καὶ γενικὴ πτῶσις καὶ ἐπίρρημα καὶ ἐμπρόθετος πτῶσις
διὰ τοῦ ἀρθρου λαμβάνουσι δύναμιν ἐπιθέτου (ἴδε § 298) καὶ τίθεν-
ται ως ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ· π. χ. δι τοῦ βασιλέως θρόνος (=δι βα-
σιλείος θρόνος).—αἱ πέρυσι πρεσβεῖαι (=αἱ περυσιναὶ πρεσβεῖαι)
—ἡ κατὰ νόμον τιμωρία (=ἡ νόμιμος τιμωρία).

§ 45. Πολλὰ προσηγορικὰ ὀνόματα δηλοῦντα ἐπιτήδευμα, τάξιν,
ἡλικίαν, ἔθνικότητα καὶ ἔχοντα ἐπιθετικήν πως ἔννοιαν συνάπτον-
ται πολλάκις μετὰ τοῦ ἀνήρ, ἀνθρωπος, γυνὴ ὡς ἐπιθετικοὶ διο-
ρισμοὶ αὐτῶν· π. χ. ἀνήρ ἀνθρώπος (Δημ.)—ἀνθρωποι γραμματεῖς
(Δυ.)—πολιταὶ ἀνθρωποι (Ε.)—γραῦς γυνὴ ('Αριστοφ.)—ἀνήρ
γεανίας (Ε.)—Μακεδὼν ἀνήρ (Δημ. 4,11). Συχνότατον εἰνε τὸ δι
ἄνδρες δικασταὶ· οὕτω λέγεται καὶ ἐν τῇ δημόσῃ γλώσσῃ παππᾶς
ἀνθρωπος, δάσκαλος ἀνθρωπος, γέρος ἀνθρωπος, γερῆς γυ-
ναικα κ.τ.λ.

§ 46. Ὅταν οἱ δύο ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ συνάπτωνται μετὰ τοῦ
αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, τότε ἀν μὲν ἐκάτερος ἐξ αὐτῶν διορίζῃ ὅμοιῶς
τὸ οὐσιαστικόν, συγδέονται διὰ τοῦ καὶ ἡ διὰ τοῦ τέ καὶ, ἀν δὲ δ
εἰς ἀποτελῇ μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ μίαν ἔννοιαν, δὲ ἐτερος διορίζῃ
τὴν διληγούτην ἔννοιαν, ἐκφέρονται ἀσυνδέτως· π. χ. ἡ ἀμπελος
φέρει πολλὰς καλὰς σταφυλάς, καὶ ἡ ἀμπελος φέρει πολλὰς καὶ
καλὰς σταφυλάς.—δ καλός τε καὶ σοφὸς Ἰππίας (Πλ. Ἰπ. 281)
γέρων ἐραστὴς ἐσχάτη κακὴ τύχη (=ἐσχάτη κακοτυχία).

§ 47. Οἱ ἐπιθετικὲς διορισμὲς συμφωνεῖ πρὸς τὸ διοριζόμενον

ούσιαστικὸν κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτῶσιγ· π. χ. ὁ κόσμος μα-
θητής, ἡ κοσμία μαθητεία, τὸ κόσμον παιδίον, αἱ ὑψηλαὶ
δρύες, ἀνδρες κρατερῷ (*Ιλ.* 5,254).

ΣΗΜ. α') 'Αντὶ τοῦ πλείων πλείονος καὶ τοῦ ἐλάττων ἐλάττονος κ.τ.λ.
τίθεται ουσήθως τὸ πλέον ἢ πλεῖν καὶ τὸ ἐλαττόν, ὅταν ἀμέσως ἐπηταί
τὸ ἢ μετὰ λέξεως δηλουσῆς ἀριθμόν· π. χ. μυριάδες πλέον ἢ δώδεκα (*Ξ.*)
ἀντὶ πλείονες.—οὐσίαν πλέον ἢ πέντε ταλάντων (*Δυ.* 19,42).

ΣΗΜ. β') 'Ἐνίστε τὸ ἐπίθετον δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ γραμματικόν,
ἄλλα πρὸς τὸ φυσικὸν γένος τοῦ οὐσιαστικοῦ, ὅταν τοῦτο εἴναι πρόσωπον
σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον· π. χ. φίλε τέκνον (=φίλε παι).

§ 48. Πολλάκις ἐλλείπει τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπιθέτου διοριζόμενον οὐ-
σιαστικὸν καὶ τότε τὸ ἐπίθετον (ἢ ἡ ἐπιθετικῶς λαμβανομένη λέξις
ἢ φράσις) λαμβάνει οὐσιαστικοῦ χαρακτῆρα· π. χ. ἡ δειλὸς (δηλ. ἔνθρωπος), ὁ σοφός, ὁ ἐρῶν, οἱ θυητοί, οἱ λέγοντες, οἱ περὶ Κῦ-
ρον, ὁ Σωφρόνισκον, (δηλ. υἱός) — ἡ υστεραία, ἡ προτεραία, ἡ
ἐπιοῦσσα, ἡ αὔριον (δηλ. ἡμέρα) — ἡ δεξιά, ἡ αριστερὰ (δηλ. χειρ) ·
— ἡ πολεμία, ἡ ξένη, ἡ οἰκουμένη (δηλ. γῆ ἢ χώρα) — ἐπὶ ξένης
ἀλῶμαι (*Ισ.* 4,168) — διὰ πολεμίας πορεύονται (*Ξ.* 'Ι. 2, 8) — ἡ
πεπρωμένη ἡ ειμαρμένη (δηλ. μολὼν) — τὴν πεπρωμένην οὐδὲ ἀν-
είς ἔκφύγοι (*Πλ.* Γο. 512) — ἡ ἕρητορικὴ (δηλ. τέχνη) — ἐρήμη
(δηλ. δίκη) — ἐρήμην κατηγοροῦσι (*Πλ.* 'Απ. 18) — ὁ ἄκρατος (δηλ.
οἶνος) — ὁ πολὺς ἄκρατος ὀλίγ' ἀναγκάζει φρονεῖν — ἡ εὐθεῖα (δηλ.
ὅδος) — βάδιζε τὴν εὐθεῖαν — ὁ πεζὸς (δηλ. στρατός) — τὰ τῆς πό-
λεως, τὰ τῶν Ἐλλήνων, τὰ οἰκοι (δηλ. πράγματα).

'Ἐκ τούτου προηλθεν ἡ χρῆσις τοῦ οὐδέτερου ἐπιθέτων καὶ με-
τοχῶν ἀντὶ οὐσιαστικοῦ· π. χ. τὸ κακόν, τὸ ἀγαθόν, τὸ δίκαιον,
τὸ γλυκύν, τὸ πικρὸν κ.τ.λ.: π. χ. τὸ μέσον ἵστον τῶν ἐσχάτων
λπέχει (*Πλ.* Παρ. 145). ἐστὶν ἔχθιστα τὰ ἐναντιώτατα, ψυχρὸν
θερμῷ, πικρὸν γλυκεῖ, ξηρὸν υγρῷ (*Πλ.* Συ. 435). — τὸ ἀκίνδυ-
νον ἡ εἰρήνη παρέχει (*Θ.* 5, 16). — τὸ σπάνιον τίμιον (*Πλ.* Εὐθ. 340). — τὸ παρόν ἀεὶ βρύν τοῖς ὑπηκόοις. Τοιοῦτον οὐδέτερον ἐπί-
θετον ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ τίθεται ὡς κατηγορούμενον ὑποχειμένου
παντὸς γένους καὶ ἀριθμοῦ· π. χ. θυμὸς ἐν κακοῖς οὐξύμφορον
(ἴδε § 35).

ΣΗΜ. "Αξια παρατηρήσεως· τὸ ναυτικὸν = ὁ στόλος, τὰ ναυτικὰ = ἡ
ναυτικὴ τέχνη· τὸ κοινὸν = ἡ κοινότης· τὰ κοινὰ = τὰ κοινὰ πράγματα.

β') Ἡ παράθεσις ἢ δὲ παραθετικὸς διορισμός.

§ 49. Παράθεσις λέγεται τὸ οὐσιαστικὸν (ἢ ἡ οὐσιαστικῶς λαρ
βανομένη λέξις), τὸ δποιὸν παρατίθεται πλησίον ἄλλου οὐσιαστικοῦ
(ἢ προσωπικῆς ἀντωνυμίας) πρὸς ἀκριβέστερον διορισμὸν καὶ χαρο
κτητηρισμὸν αὐτοῦ. Ἰσοδυναμεῖ δὲ ἡ παράθεσις μὲν ἀναφορικὴν πρ
τασιν· π. χ. Κύρος δὲ βασιλεὺς ἐγὼ δὲ Θεμιστοκλῆς· ἢ ὑμετέρ
πόλις, ἢ κοινὴ καταφυγὴ τῶν Ἑλλήνων, περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων
ἡγεμονίας ἀγωνίζεται (=ἢ ἐστι κοινὴ καταφυγὴ κτλ. Αἰσχ. 3, 124
—περὶ χρημάτων λαλεῖς, ἀβεβαίου πράγματος (=ἢ ἀδέναυ
πρᾶγμά ἐστι Με. 130).

ΣΗΜ. α') Ἐπὶ α' καὶ β' προσώπου τίθεται πολλάκις παράθεσις τοῦ
τῷ δήματι λανθάνοντος ὑποκειμένου ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς· π. χ. ὥν
Θεμιστοκλῆς (Θ. 1, 137)— δὲ παῖς ἀκολούθει μοι (=οὐ δὲ παῖς Ἀριστο
Βα. 521), παρατηρεῖται τοῦτον οἱ πλησίον (Ε. Ἀπ. 3, 14, 4).

ΣΗΜ. β') Αἱ λέξεις ὅρος, πόλις, νῆσος καὶ τὰ δμοια τίθενται ὃ
παράθεσις τῶν κυρίων ὄνομάτων τῶν ὁρέων, τῶν πόλεων, τῶν νήσων κ
τῶν δμοίων· π. χ. Πάρωντος τὸ ὅρος (Θ.). — Τραγία δὲ νῆσος (Θ.) — Δε
κίμητος τὸ ἀκρωτήριον (Θ.). — Πολλάκις τὸ κύριον ὄνομα τίθεται ὡς παρ
θεσις· π. χ. τὸ ὅρος δὲ Ἰστάνη (Θ.). — ἡ πόλις οἱ Ταρσοί (Ε.). — Οταν
τὸ κύριον ὄνομα είνε τοῦ αὐτοῦ γένους πρὸς τὸ ὄνομα ὅρος, πόλις κ.τ.λ.
τότε δύναται νὰ τεθῇ τὸ κύριον ὄνομα ὡς ἐπιθετικὸς διορισμός· π. χ. Ἀλγάλεων ὅρος (Θ.). — δὲ Ἀχελώος ποταμὸς (Θ.). — Ἐνίστε τίθεται καὶ
γενικὴν τὸ κύριον ὄνομα· π. χ. τὸ ὅρος τῆς Ἰστάνης (Θ. 4, 16).

ΣΗΜ. γ') Ἐνίστε τὸ αὐτὸν ὄνομα δύναται νὰ λάβῃ πλείονας κατὰ παρ
θεσιν διορισμούς, ὅταν πρόκειται νὰ χαρακτηρισθῇ πολυειδῶς· π. χ. Ἰν
διώς δὲ Ψαμμιτίχου, Δίβυς, Διβύων βασιλεὺς (Θ. 1, 104).

§ 50. Ἡ παράθεσις συμφωνεῖ πρὸς τὸ διοριζόμενον οὐσιαστικὸν
ἀναγκαῖον μὲν κατὰ πτῶσιν, τυχαίων δὲ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθ
μόν· π. χ. Ἀρχιδαμος δὲ βασιλεὺς (Θ. A. 79). — περὶ χρημάτων
λαλεῖς, ἀδειχάλου πράγματος· έτεν δὲ ἀναφέρηται εἰς δύο οὐσια
στικά, τίθεται συγήθως ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, σπανιώτερον
ἐν τῷ δυϊκῷ· π. χ. Ἄγις καὶ Κλεομένης οἱ βασιλεῖς (Πλ. Ἄγ. 2
Χαίρων καὶ Θίβραχος ἀμφω πολεμάρχω.

ΣΗΜ. Ἐπειδὴ, ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ίσοδυναμεῖ μὲ τὴν γενικὴν τ
προσωπικῆς, διὰ τοῦτο τίθεται ἐνίστε παράθεσις κατὰ γενικὴν πτῶσιν ε
κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἀναφερομένη· π. χ. ἡ ὑμετέρα τῶν σοφιστῶν τέχνη
ἐπιδέδωκεν (=ἢ τέχνη ὑμῶν τῶν σοφιστῶν. Πλ. Ἰππ. 28). Ὁμοίως τ
θεται ἡ παράθεσις κατὰ γενικὴν πτῶσιν ἀναφερομένη εἰς ἐπίθετον, ὅπλον

Ισοδυναμεῖ μὲν γενικὴν οὐσιαστικοῦ π. χ. παππῶν καὶ οὗτος ὄνομα ἔχει τοῦ ἐμοῦ πατρὸς (=τοῦ πάππου καὶ οὗτος ὄνομα ἔχει τοῦ ἐμοῦ πατρὸς (Πλ. Λα. 197). — Ἀθηγαῖος εἰ, πόλεως τῆς μεγίστης (Πλ. Ἀπ. 29).

§ 51. Ἐγίστε τίθεται οὐσιαστικὸν ἢ τὸ οὐδέτερον ἐπιθέτου οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον κατ' ὄνομαστικὴν ἢ κατ' αἰτιατικὴν ὡς παράθεσις προηγουμένης προτάσεως. Διὰ τῆς τοιαύτης παραθέσεως δηλοῦται κρίσις, δι’ ἣς χαρακτηρίζεται τὸ περιεχόμενον τῆς προηγουμένης προτάσεως π. χ. βιαζόμενα καὶ στέφη μιανεται, πόλει τ’ ὄνειδος καὶ θεῶν ἀτιμία (=δ, δηλ. τὸ βιάζεσθαι ὑμᾶς καὶ τὸ μιανεσθαι τὰ στέφη) ἐστὶν ὄνειδος τῇ πόλει καὶ θ. ἀτιμία (Εὐρ. Ἡρ. 71). — ἐμέθυνον, ἵκανη πρόφασις εἰς θάμαρτάνειν (Φιλ. 200). — Ἐλένην κτάνωμεν, Μενελάῳ λύπην πικρὰ τῷ Μ. ἔσται, ἦτοι πρὸς λύπην π. τοῦ Μ. Εὐρ. Ὁρ. 1,105).

§ 52. Ἡ παράθεσις, δι’ ἣς δηλοῦται κρίσις ἐπὶ τοῦ περιεχομένου δόλοκλήρου προτάσεως, δύναται καὶ νὰ προτάσσηται (προεξαγγελτικὴ παράθεσις) π. χ. δ τάχιστος τῶν λόγων, τέθηκε θεοὺς Ιοκάστης κάρα (Σαφ. Οἰδ. Τ. 1234).

Ως τοιαύτη προεξαγγελτικὴ παράθεσις τίθεται συχνάκις παρὰ τοῖς πεζολόγοις σύναρθρον οὐδέτερον ἐπιθέτον (οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον) ἢ ὅμοία ἔκφρασις, οἷον τὸ μέγιστον, τὸ θαυμαστότατον, τὸ τοῦ Ὄμηρου. τὸ τῆς παροιμίας καὶ τὰ ὅμοια, ἢ ἀναφορικὴ ιερότατις διὰ τοῦ δ ἐκφερομένη π. χ. τὸ μέγιστον, σὺ μὲν τοὺς Ἕλληνας εὔνους ἔξεις, ἐκείνοι δὲ δυσμενεστάτους. (=δ τὸ μέγιστον ἔστι Ἰσ. 5,95). — Τὸ πάντων δεινότατον, διμεῖς μὲν τοῦτον σὺ προσδοτε, εὗτος δ’ ὑμᾶς γῦν προδέδωκεν (Αἰσχ. 3,161). — τὸ τῆς παροιμίας, δρῶντες οὖχ δρῶσι καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσι (=τῆς παροιμίας ἔστι=κατὰ τὴν παροιμίαν. Δη. 25,89). — ἀλλ’ ἡ τὸ λεγόμενον κατόπιν ἐօρτης ἥκομεν; (Πλ. Γο. 447). — δ δὲ πάντων δεινότατον ἔστι, τοιοῦτος δὲ εὐνομος τῷ δήμῳ τοὺς λόγους ποιεῖται (Ἀνδ. Α. 16). Ὅμοίως τίθεται τὸ δυσοῦν θάτερον, τούναντίον οὐδέτερον, ταῦτόν, τοῦτο π.χ. γῦν δὲ τούναντίον, κύριοι μὲν οἱ πολιτευόμενοι τῶν ἀγαθῶν, διμεῖς δ’ ἐν διηρέτου μέρη γεγένησθε (Δη. 3,31).

Ως τοιαύτη προεξαγγελτικὴ παράθεσις τίθεται καὶ τὸ σημεῖον δέ, τεκμήριον δέ π. χ. τὰ ὅρνεα διεψήλετο· τεκμήριον δέ, τῶν δρινέων ἐπίλειψις σαφῆς ἐγένετο (Θ. 2,50) οὐκ ἀπέχρη σημεῖον δέ, ἔθεσθε ἵερὸν νόμον (Δημ. 21,35).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ δὲ ἔσχατον, τὸ δὲ μέγιστον, σημεῖον δέ, τεκμήριον
Κατεβαίνη Συντακτικὸν ἔκδοσις τρίτη

δὲ καὶ τὰ ὄμοια ἔπειται πολλάκις πρότασις διὰ τοῦ γὰρ ἢ τοῦ ὅτι συνδεομένη. Τότε δὲ αἱ εἰρημέναι ἐκφράσεις ἀποτελούσιν ἴδιαν πρότασιν κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἐστὶ τόδε ἢ τοῦτο· π. χ. τὸ δ' ἔσχατον πάντων (δηλ. ἐστὶ τοῦτο), ὅτι θόρυβον παρέχει (Πλ. Φαιδ. 66) τὸ δὲ μέγιστον πάντων ὁ γὰρ ἀδικηθεῖς κ.τ.λ. (Λυσ. 3, 39).

§ 53. Ἡ παράθεσίς, διαν γίνηται πρὸς διασάφησιν προηγουμένου οὐσιαστικοῦ ἢ ἄλλης λέξεως, οὐσιαστικῶς λαμβάνομένης, λέγεται ἐπεξήγησις· π. χ. ὁ κοινὸς ιατρός σε θεραπεύσει, χρόνος (Μ. 275); ὁ θάνατος τυγχάνει ὧν δυοῖν πραγμάτοιν διάλυσις, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος (Πλ. Γο. 525).

ΣΗΜ. Ἡμεῖς πρὸ τῆς ἐπεξηγήσεως μεταχειρίζόμεθα τὸ δηλαδή.

§ 54. Ἐνίστε τὸ πρὸς ἐπεξήγησιν τιθέμενον δνομα τίθεται μετὰ τοῦ λέγω συνήθως μὲν κατ' αἰτιατικὴν πτῶσιν ὡς ἀντικείμενον αὐτοῦ, σπανιώτερον ἐὰν κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ἐπεξηγουμένου οὐσιαστικοῦ, π. χ. μνηστήρ μοι ἢν ποταμός, Ἀχελῷον λέγω (Εὐρ. Τρω. 9)· προσέχρεσον ἀνθρώπῳ πονηρῷ, Ἀνδροτίονα λέγω (Δη. 24.6)· ἐν ἄπασιν ἔξητασμένος φαίνεται, λέγω φράτερσι, συγγενέσι, δημόσιαις (Δημ. 57, 24).

§ 55. Πολλάκις πρὸς ἐπεξήγησιν οὐσιαστικοῦ, μάλιστα δὲ τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας τίθεται ἀπαρέμφατον μετ' ἀρθρου ἢ ἀνευ ἀρθρου· π. χ. εἰς οἰωνὸς ἀριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης (Ιλ. Μ. 243)· τὸ μάθημα τοῖς μειρακίοις ἐπιτήδιόν ἐστι, τὸ μαθεῖν ἐν δρποις μάχεσθαι (Πλ. Λα. 181)· τοῦτο ἐστι τὸ ἀδικεῖν, τὸ πλέον τῶν ἄλλων ζητεῖν ἔχειν (Πλ. Γο. 483). Τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται καὶ πρὸς ἐπεξήγησιν τοῦ οὕτω ἐγὼ ὑμᾶς, ὡς παῖδες, οὕτως ἐπαίδευον, τοὺς γεραίτερους προτεμᾶν (Ξ. Κυ. 8, 7, 10).

ΣΗΜ. Πρὸς ἐπεξήγησιν τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας δύναται γὰρ τεθῆ καὶ εἰδικὴ ἢ ἄλλη πρότασις· π. χ. τοῦθ' ὑμᾶς δεῖ μαθεῖν· ὅτε τὸ συιέχον τὴν δημοκρατίαν ὅρκος ἐστὶ (Λυκ. 79)· — τοῦτο θεωρεῖτε, εἰ τάληθη λέγω (Δη. 3, 3)· τοῦτο ἐστι τὸ δεινόν, ὅταν τις εὖ ποιῶν πάσχῃ κακῶς.

§ 56. Καὶ πρότασις, μεθ' ἣς κείται τὸ τοῦτο, τόδε, τοιοῦτον, ταῦτον, ἐπεξηγεῖται δι' ἄλλης προτάσεως· π. χ. τί δέ; οἱ κόσμοι οὐ ταύτον τοῦτο πεπόνθασιν, ἀκολασίᾳ τινὶ σώφρονές εἰσι (Πλ. Φαι. 68)· φυλακτέον μὴ τοιοῦτον ἥμιν οἱ ἐπίκουροι ποιήσωσιν, ἀντὶ συμμάχων ἀγαθῶν δεσπόταις ἀγρίοις ἀφομοιωθῶσι (Πλ. Πολ. 416).

§ 57. Τὸ ὕδε καὶ τὸ οὕτω ἐπεξηγοῦνται πολλάκις διὰ τροπικῆς

μετοχῆς π. χ. σχεδόν τι οὕτω διεκείμεθα, ποτὲ μὲν γελῶντες,
ποτὲ δὲ δακρύοντες (Πλ. Φαί. 59). Τὸ τοιοῦτος ἐπεξηγεῖται δι’
ἐπιθέτου ἡ μετοχῆς π. χ. τὸ τῆς πόλεως ἥθος ἔστι τις ἀν τοιοῦτον
ὄν, ἀψευδὲς καὶ χρηστὸν (Δη. 20, 13). οὐ διάβιας ἄλλον τοιοῦτον
εὑρήσετε, ἀτεχνῶς προσκείμενον τῇ πόλει (Πλ. Ἀπ. 30).

§ 58. Πολλάκις μετ’ οὓς ιχτικόν, σημαίνον δλον τι, ἐπιφέρον-
ται παραθετικῶς κατὰ τὴν αὐτὴν πιῶσιν λέξεις δηλοῦσαι μέρη
αὐτοῦ. Ἡ τοιαύτη παράθεσις λέγεται ἐπιμερισμός π. χ. αἱ τέχναι,
τὸ ἑαυτῆς ἕκαστη ἔργον ἐργάζεται (Πλ. Πολ. 346) αἱ οἰκίαι αἱ
μὲν πολλαὶ ἐπεπτώχεσσαν, δλίγαι δὲ περιήσαν (Θ. Α. 89).

γ') Διορισμοὶ διὰ πτώσεων⁽¹⁾.

α') Ὄνομαστικὴ καὶ κλητική.

§ 59. Ἡ ὄνομαστικὴ εἰνε ἡ πιῶσις τοῦ ὑποκειμένου ἐν τῇ προ-
τάσει καὶ παντὸς δι τι ἀναφέρεται εἰς αὐτὸν ὡς κατηγορούμενον, ἡ
ὧς παραθετικὸς ἡ ἐπιθετικὸς διορισμός.

§ 60. Ως παράθεσις τῆς κλητικῆς δὲν τίθεται κλητική, ἀλλ' ἡ
ὄνομαστικὴ μετ’ ἄρθρου π. χ. ὁ ἄνδρες οἱ παρόντες (Πλ. Πρω.
337). Ιθι σὺ δ πρεσβύτατος (Ξ. Κυ. 4, 5, 17).

§ 61. Ὁπου ἡ ὄνομαστικὴ μετ’ ἄρθρου φαίνεται δι τι κείται ἀντὶ
κλητικῆς, πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς παράθεσις τῆς παραλειπομένης
κλητικῆς, σὺ ἡ ὑμεῖς π. χ. ὁ Κῦρος καὶ οἱ ἄλλοι Πέρσαι, ἐγὼ ἄχθο-
μαι (Ξ. Κυ. 3, 3, 20) — δ παῖς ἀκολούθει δεῦρο (Ἀριστοφ. Β. 521).

§ 62. Ἡ κλητικὴ εἰνε ἡ πιῶσις τῆς κλητικῆς καὶ τῆς προσφω-
νήσεως. Ἐν τυπικαῖς προσφωνήσεσι καὶ δταν δ λόγος γίνηται μετὰ
ἡρεμίας προτάσσεται τῆς κλητικῆς συνήθως τὸ ἐπιφώνημα ὡς π. χ.
ὁ ἄνδρες Ἀθηναῖοι — ὁ ἄνδρες δικασταί — ὁ γῆρας, ὡς ἐπα-
χθὲς εἰ. Ὅταν δὲ δ λόγος γίνηται μετὰ σφιδρότητος καὶ πάθους,
τίθεται συνήθως ἡ κλητικὴ ἀνευ τοῦ ὡς ἀπτε, παῖ, λύχνον — ἐμ-
βράντητες, εἰτα νῦν λέγεις; (Δημ.). Ἐπὶ ἀναφωνήσεων τίθεται πολ-

(1) Πλήν τῶν πέντε πιῶσεων εἶχεν ἡ Ἐλλ. γλῶσσα πάλι ποτὲ καὶ ἄλλας
τρεῖς πιῶσεις, τὴν τοπικὴν πρὸς δήλωσιν τοῦ τόπου, τὴν δραγανικὴν πρὸς
δήλωσιν τοῦ ὄργανου καὶ τῆς κοινωνίας καὶ τὴν ἀφαιρετικὴν πρὸς δήλωσιν
τοῦ ἀπό τινος, ἢτοι τοῦ χωρισμοῦ. τῆς ἀπομακρόνσεως, τῆς καταγγηῆς.
Ἐκ τῶν σφιζομένων πιῶσεων ἔκτελει πολλαχοῦ τὸ ἔργον τῆς ἀφαιρετικῆς
γενικῆς, τὸ δὲ ἔργον τῆς τοπικῆς καὶ τῆς δραγανικῆς ἡ δοτική.

λάκις ή δινομαστική μετὰ τοῦ ὥ ή ἄλλου καταλλήλου ἐπιφωνήματος· π. χ. ὡ τάλας ἔγώ.

ΣΗΜ. α') "Ἄξιον παρατηρήσεως ἐίναι τὸ οὗτος κειμενον μετὰ τοῦ προσφωνουμένου ὄνόματος ἐν τῇ δινομαστικῇ ὡς παράθεσις τῆς παραλειπομένης κλητικῆς σύ' π. χ. ὡ οὗτος Αἴας (=ῶ οὐ ἐκεῖ Αἴας: Σοφ.) ὡ Φαληρεὺς οὗτος Ἀπολλόδωρος οὐ περιμένεις; (Πλ. Συμπ. 172).

ΣΗΜ. β') Ἡ κλητικὴ δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ἄλλην πρότασιν συντακτικῶς καὶ διὰ τοῦτο τιθεται μεταξὺ δύο κομμάτων.

β') Αἰτιατική

Αἰτιατική ὡς ἀντικείμενον.

§ 63. Ἀντικείμενον λέγεται ἡ πλαγία πτωσις, ἢτις τίθεται μετὰ ῥήματος πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτοῦ· π. χ. γράφω ἐπιστολήν·—ἐπιθυμῶ δόξης, βοηθῶ τῇ πατρίδι.

§ 64. Ὡς ἀντικείμενον μαλιστα τίθεται τὸ εὑσιαστικόν, ἀλλὰ καὶ πᾶν μέρος λόγου εὐσιαστικῶς λαμβανομένον δύναται νὰ τεθῇ ὡς ἀντικείμενον, ἢτοι ἐπίθετον, ἀντωνυμία, ἀριθμητικόν, ἀπαρέμφατον, μετοχή καὶ δλόκηρος πρότασις· ἔτι δὲ ἀκλιτον καὶ πᾶς τύπος λέξεως μετὰ τοῦ ἀρθρου τό· π. χ. τοὺς ἀγαθοὺς εῦ ποίει (Ισ. 1,29)· ἔαυτοῦ κήδεται δ προνοῶν ἀδελφοῦ (Ε.)· καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἡ πλούτειν θέλε (Με. 285)· μίσει τοὺς κολακεύοντας (Ισ. 1,30)· Κῦρος ἔλεγεν διι ἡ δόδος ἔσσιτο πρὸς βασιλέα μέγαν (Ε.)· ἐνέβαλε τὸ μὲν (Πλ. Πρωτ. 443)· υμεῖς, ὡς ἀνδρες Ἀθηναῖοι· τὸ δ' υμεῖς σταν λέγω, τὴν πόλιν λέγω (Δη. 80,4).

ΣΗΜ. Ὡς τὸ ὑποκειμενον (ἴδε § 13), οὕτω καὶ τὸ ἀντικείμενον ἐκφέρεται πολλάκις δι αἰτιατικῆς μειά τινος τῶν προθέσεων εἰς, περί, ὑπέρ, δταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πασὸν ὡς ἔγγιστα δριζόμενον, μετὰ τῆς προθέσεως κατά, δταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ χωρισμός, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ ἐπί, δταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἔκτοσις π. χ. διέφυειαν εἰς δικτακοσίους (Θ. 7, 23) βούλομαι καθ' ἐν Ἑκαστον αὐτῶν ἔξετάσαι (=ἐν Ἑκαστον χωριστά, Δη 18, 17) τοῦ οἰκοδομήματος, ἐπὶ μέγα κατέσεισε (=μεγάλην ἔκτασιν, μέγα μέρος (Θ. 276).

§ 65. Τὸ αὐτὸ δῆμα δύναται νὰ ἔχῃ δύο ἀντικείμενα, τὸ μὲν ἀμεσον, τὸ δ' ἔτερον ἔμμεσον ἡ ἀπώτερον· π. χ. πολλὰ δραπάσα οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις (Ε. Ἀπ. 2 2, 3)· δ πάππος τὸν Κῦρον καλὴν στολὴν ἐνέδυσε (Ε. Κ. 1, 3, 3).

ΣΗΜ. Ἡκ τῶν δύο ἀντικειμένων τοῦ αὐτοῦ ὄνόματος ἀμεσον είνε τὸ κατ' αἰτιατικὴν κείμενον. "Οταν δὲ ἀμφότερα κεῖνται κατ' αἰτιατικήν, ἀμε- ν είνε τὸ προσωπικὸν τὸ προσωπικῶς λαμβανόμενον ἀντικείμενον.

Αἰτιατικὴ τοῦ ἀμέδου ἀντικειμένου.

§ 66. Ἡ αἰτιατικὴ ἐκφράζει πρὸ πάντων τὸ ἀμεσον ἀντικείμενον τῶν μεταβατικῶν ῥημάτων καὶ τῶν μεταβατικῶς λαμβανομένων ἀμεταχάρτων. Σημαίνει δὲ τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, εἰς τὸ διοίον κατ' εὐθείαν μεταβάλλει δὲ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου π. χ. λούσω τὸν παῖδα· σκάπτω τὴν γῆν· σπανιώτερον δὲ σημαίνει τὸ ἐκ τῆς ἐνέργειας τοῦ ῥήματος παραγόμενον, ώς γράφω ἐπιστολὴν, κτίζω οἶκον.

Αἰτιατικὴ τοῦ περιεχομένου ἢ ἀσθετικὸν ἀντικείμενον.

§ 67. Μετὰ παντὸς σχεδὸν ῥήματος συνάπτεται αἰτιατικὴ οὐσιαστικοῦ συστοίχου ἢ συνωνύμου πρὸς τὸ ῥῆμα, ἵνα ἀκριβέστερον προσδιορισθῇ καὶ χαρακτηρισθῇ ἡ ἔννοια τοῦ ῥήματος. Ἡ αἰτιατικὴ αὕτη τίθεται συνήθως μετά τίνος ἐπιθετικοῦ διορισμοῦ καὶ ὀνομάζεται σύστοιχον ἢ ἀσθετικὸν ἀντικείμενον ἢ αἰτιατικὴ τοῦ περιεχομένου, διότι ἐκφράζει τὴν περιεχομένην ἥδη ἐν τῷ ῥήματι ἔννοιαν π. χ.. κινδυνεύω τὸν ἕσχατον κίνδυνον (Πλ.); οὐ στρατηγήσω τὴν στρατηγίαν ταύτην (Ξ). νοσεῖ ὑδόν ἀγοῖαν (Σωφ. Φιλ. 173), ζήσεις βίου κράτιστον, ἀνθυμοῦ κρατῆς (Με. 187). ἐκδήμους στρατείας οὐκ ἔξησαν οἱ Ἑλληνες (Θ. 1, 15). Τακτητὴ εἶναι καὶ ἡ αἰτιατικὴ μέρη ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημαινόντων διελερειαν π. χ. διήρεσται δὲ αὕτη ἡ ἀγορὰ τέτταρα μέρη (=εἰς τέτταρα μέρη Ξ. Κυ. 1, 1, 2^ο πρβ. Αἰσχ. 3,192 : εἰς τρία μέρη διαιρεῖται ἡ ἡμέρα).

ΣΗΜ. Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ ἄνευ ἐπιθετικοῦ διορισμοῦ τίθεται α') διαν ἔχῃ στενωτέραν σημασίαν καὶ οὕτω περιορίζει καὶ καρακτηρίζει τὴν γενικωτέραν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος π. χ. Οἱ Κοτυωρῖται φόρον τοῖς Σινιωπεῦσιν ἔφερον (Ξ. Ἀν. 5, 6, 7). ἀπέιρηκα ἥδη φυλακὰς φυλάττων (=ἐκτελῶν ὑπηρεσίας φρουροῦ Ξ. Ἀν. 5, 1, 2). βούλεται ἀρχὴν ἀρέσαι (=δημοσίαν θέσιν νὰ λάβῃ ΙΙΙ. Συμ. 183).

β') διαν προσδιορίζεται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ π. χ. τοὺς ἐπαίρους ἐπιτυνθοῦσι καὶ τοὺς ψόγους ψέγουσι (Πλ. Γο. 483).

γ') διαν κεῖται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ διότι ἡ ἔννοια τῆς πληθύσεως προσδιορίζει τὴν γενικὴν ἔννοιαν τοῦ οὐσιαστικοῦ π. χ. ἐτριηράρχησε τριηραρχίας (=πολλὰ; τριηραρχίας, ἦτοι πολλάκις Δη. 45, 85).

§ 68. Πολλάκι, ἐλλείπει ἡ αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ, κείται δὲ μόνοι τὸ ἐπιθετὸν ἢ ἡ ἐπιθετικὴ ἀντωνυμία κατ'. Οὐδέτερον γένος ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, σπανιώτερον δὲ ἐν τῷ Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἐγινεφ· π. χ. δεήσομαι μέτρια θυμῶν (=μετρίαν δέησιν· Δη. 38, 2· πρβ. Αἰσχ. 3,61 δεήσομαι θυμῶν μετρίαν δέησιν)· ἐμὲ μὲν μεγάλα ἔξημίωσε, τὴν δὲ πόλιν οὐ μικρὰ ἔβλαψε (Δυ. 13,2)· σμικρόν τε ἀπορῶ (Πλ.)· ταῦτα χαίρω καὶ ταῦτα λυποῦμαι τοῖς πολλοῖς (—τὴν αὐτὴν χαρὰν χαίρω καὶ τὴν αὐτὴν λύπην λυποῦμαι. (Δη. 18,292)· δέξαντα ἀκούω (Πλ.)· οὐδὲν διαφέρει (Πλ. Ἐππ. 287). Οὕτω δεινὰ ὑβρίζειν, δέξαντα βλέπειν, μέγα δύνασθαι, μέγα φρονεῖν, πακόν η ἡδὺ δέξειν κ.τ.λ. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ Ὀλύμπια νικᾶν (=Ὀλύμπιακὴν νίκην νικᾶν, ἦτοι δλυμπίασι νικᾶν. Θ. 116. Πρβ. Πλ. Ἀπ. 36)· θύειν εὐαγγέλια καὶ τὰ δμοια.

ΣΗΜ. Ἐνίστε τὸ τοιοῦτον ἐπίθετον ίσοδυναμεῖ μὲν ἐπίρρημα· π. χ. οὐδὲν διαφέρω = οὐδαμῶς διαφέρω δεινὰ ὑβρίζω = δεινῶς ὑβρίζω· δέξαντα = δέξεως βιω. Ἀξία παρατηρήσεως εἶναι η αἰτιατικὴ οὕτη ἐπὶ τοῦ χρῶμας· π. χ. τι βούλεται Κῦρος ἡμῖν χρῆσθαι (=τίνα χρῆσιν, ἦτοι ἐπὶ τι; πῶς; Ε. Ἀν. 1, 3, 18)· οὐκ ἔχω δτι χρῆσομαι τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ (=δπως χρήσωμαι τῷ ἀ.τ., ἦτοι: τι νὰ κάμφω τὸν ἀνθρώπον τοῦτον. (Πλ. Συμ. 216)· ὑμεῖς νυκτί, δσα οἱ ἄλλοι ἡμέρᾳ δύνασθαι χρῆσθαι (=ῶσπερ Ε. Κ, 1, 5, 12).

§ 69. Πολλάκις ὡς ἐσωτερικὸν ἀντικείμενον τίθεται η αἰτιατικὴ ἔνόρματος, δπερ προσδιορίζει τὸ ἐν τῷ ῥήματι περιεχόμενον οὐσιαστικόν· π. χ. ἀγωνίζομαι, στάδιον, πάλην δρόμον = ἀγωνίζομαι ἀγῶνα σταδίου, πάλης, δρόμου, ἦτοι ἀγωνίζομαι ἐν σταδίῳ, ἐν πάλῃ, ἐν δρόμῳ· νικῶ μάχην, στάδιον κ.τ.λ.=νικην μάχης, σταδίου κ.τ.λ. ἦτοι νικῶ ἐν μάχῃ, ἐν σταδίῳ κ.τ.λ. γάμους ἐστιαῖ=ἐστιαῖ ἐστίασιν γάμων, ἦτοι ἐπὶ γάμοις (Ισαι. 8, 18· δ πατήρ γάμους εἰστίασεν). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ σπένδομαι ἀναιρεσιν=σπένδεμαι σπονδὰς ἀναιρέσεως, ἦτοι σπένδομαι περὶ ἀναιρέσεως (Θ. 3, 24)· ἐσπένδοντο ἀναιρεσιν τοῖς γενεροῖς· ἀποκρίνομαι τὸ ἐρωτώμενον=ἀποκρίνομαι ἀπόκρισιν τοῦ ἐρωτώμενου, ἦτοι ἀποκρίνομαι εἰς τὸ ἐρωτώμενον (Πλ. Κρ. 48, πειρῶ ἀποκρίνεσθαι τὸ ἐρωτώμενον) καὶ τὰ δμοια).

§ 70. Ἐπειδὴ τὸ ἐπίθετον μετὰ τοῦ εἶναι ἀποτελεῖ ἔννοιαν ῥήματος, διὰ τοῦτο καὶ μετὰ ἐπιθέτου τίθεται αἰτιατικὴ τοῦ συστολήχου η συνωνύμευσι οὐσιαστικοῦ· π. χ. ταῦτην τὴν σοφίαν εἰμὶ σοφὸς (Πλ. Ἀπ. 56)· ταῦτην τὴν ἀρετὴν εἰσιν ἀγαθοί (Πλ. Πρωτ. 324)· ἂν εὖ φρονῇς, τὰ πάντα γε εὐδαίμων ἔσει (τὴν πᾶσαν εὐδαιμονίαν, κατὰ πάντα. Πρβ. Υπερείδου Ἐπιτάφ. εὐδαιμονες γεγόνασι κατὰ πάντα).

~~Διπλή αίτιατική.~~

§ 71. Πολλὰ μεταβατικά ρήματα δέχονται δύο αίτιατικάς πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτῶν, μίαν τοῦ προσώπου καὶ ἑτέραν τοῦ πράγματος. Τοιαῦτα δὲ εἰνε' α') τὰ παιδευτικά· π. χ. οἱ Πέρσαι διδάσκουσι τοὺς παῖδας σωφροσύνην (Ε. Κυ. 1, 2, 8). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἀναμιμήσκειν καὶ τὸ ὑπομιμήσκειν· π. χ. ἀναμηνήσω ὅμᾶς καὶ τοὺς κινδύνους (Ε. Ἀν. 3, 2, 11); τοὺς Ἀθηναίους καὶ τάδε ὑπομιμήσκω (Θ. 7, 64).

ΣΗΜ. Τὸ ἀναμιμήσκειν καὶ τὸ ὑπομιμήσκειν ἀντὶ τῆς αἰτ. τοῦ πράγματος δέχονται ἐνίστε γενικήν· π. χ. μὴ μὲν ἀναμηνήσῃς κακῶν (Εἰρ. Ἀλκ. 104δ).

β') τὰ ἐνδύσεως καὶ ἐκδύσεως σημαντικά· π. χ. ὁ πάππος τὸν Κῦρον καλὴν στολὴν ἔνεδυσε (Ε. Κυ. 1, 3, 3).

γ') τὸ αἴτεῖν, ἀπαιτεῖν, ἴκετεύειν, ἐρωτᾶν· π. χ. ὅμᾶς βασιλεὺς τὰ δόπλα ἀπαιτεῖ (Ε.). Ταῦτα ἥρθεντα αὐτοὺς (Πλ.).

δ') τὸ ἀποστερεῖν, ἀφαιρεῖσθαι, κρύπτειν, ἀποκρύπτεσθαι, πράττεσθαι, εἰσπράττειν· π. χ. Λεύκων ἀπεστέρησε τὴν πόλιν ταύτην τὴν δωρεὰν (Δημ.). Διογείτων τὴν θυγατέρα ἔκρυψε τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς (Λυ. 32, 7). Σωκράτης τοὺς ἑαυτοῦ οὐκ ἐπράττετο χρήματα (Ε.).

ΣΗΜ. α') Τὸ ἀποστερεῖν συντάσσεται πολλάκις μετ' αἰτ. τοῦ προσώπου καὶ γενικῆς τοῦ πράγματος (γενικὴ τοῦ χωρισμοῦ). Τούναντίον ἀντὶ τοῦ ἀφαιροῦμαί τινά τι λέγεται ἀφαιροῦμαί τινος τι πρβ. § 87.

ΣΗΜ. β') Τὸ αἴτεῖν, αἴτεῖσθαι, πράττεσθαι, εἰσπράττειν ἀντὶ τῆς αἰτ. τοῦ προσώπου δέχονται πολλάκις γενικὴν μετὰ τῆς προθέσεως παρά· π. χ. ὁ γῆρας αἴτων παρὰ θεῶν ἀμαρτάνει. Οὗτος παρὰ ἐτέρων εἰσπράττειν φόρους (Δη. 56, 17).

§ 72. Τὰ κλητικὰ (καλεῖν, ἀποκαλεῖν, ἐπικαλεῖν, ὀνομάζειν, προσαγορεύειν) τὰ διξιστικὰ (νομίζειν, ἡγείσθαι, κρίνειν), τὰ προχειριστικὰ (ποιεῖν, καθιστάναι, ἀποδεικνύειν, ἀποφαίνειν, αἱρεῖσθαι, χειροτονεῖν καὶ εἰτι ἄλλο ἔμοιον) συντάσσονται ἐν τῇ ἐνεργητικῇ διαθέσει μετὰ δύο αἰτ., ὃν ἡ μία εἰνε τὸ ἀμεσον ἀντικείμ., ἡ δὲ ἑτέρα κατηγορούμενον τοῦ ἀντικειμένου· π. χ. τοὺς φιλοσόφους θείους προσαγορεύω (Πλ.). νόμιζε τὴν μὲν πατρίδα οἶκον, τοὺς δὲ πολίτας ἐταίρους (Ε.). Ἀντισθένην Ἀθηναῖοι εἴλοντο σιρατηγὸν (Ε. Ἀπ. 3, 4, 1). Πρβ. § 18.

§ 73. Διὰ τοῦ αὔξειν, αἱρεῖν, τρέφειν καὶ τῶν ὁμοίων ἀποδίδε-

ται πολλάκις εἰς τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν κατηγορούμενον προληπτικῶς· π. χ. ἔνατινά δεὶ δῆμος εἴωθεν αὔξειν τε καὶ τρέφειν μέγαν (=αὔξειν τε καὶ τρέφειν καὶ οὕτω ποιεῖν μέγαν (Πλ. Πολ. 565).

§ 74. Πολλὰ δῆματα μεταβατικὰ πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου λαμβάνουσι καὶ αἰτιατικὴν τοῦ συστοίχου ἀντικειμένου· π. χ. ἔκαστον εὐεργετῶ τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν (Πλ. Ἀπ. 36). Σωκράτης τὰ μέγιστα πάντας τοὺς βουλομένους ὡφέλει (Ε. Ἀπ. 1, 2, 61). Ταῦτα καὶ ἄλλα ἐγκωμιάζουσι τὴν δικαιοσύνην (Πλ. Μολ. 363); διέλωμεν τὴν μετρικὴν δύο μέρη (Πλ. Πολ. 283). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ σύνταξις τοῦ ποιεῖν, δρᾶν, ἐργάζεσθαι, λέγειν, ἀγορεύειν τινά τι (ἐγαθὸν ἢ κακόν)· π. χ. οἱ πονηροὶ δεὶ τι κακὸν ἐργάζονται τοὺς ἐγγυτάτῳ ἔχοτας δύτας (Πλ.)· πολλὸς ἀγαθὰ τὴν πόλιν ἐποίησα (Ισ.)· πᾶς τις τὸ γυναικεῖον φῦλον κακὰ πολλὸς ἀγορεύει (Ἀριστοφ.).

Αἰτιατικὴ τῆς τοπικῆς καὶ τῆς χρονικῆς ἐκτάσεως.

§ 75. Ἡ τοπικὴ καὶ ἡ χρονικὴ ἐκτασίς (εἰς τὴν ἐρώτησιν: πόσον μακράν; ἢ πόσον χρόνον;) δηλοῦσται διὰ τῆς αἰτιατικῆς· π. χ. ἀπέχει Πλάταια Θηρῶν σταδίους ἐβδομήκοντα (Θ.). Ἐνταῦθα ἐμεινεν δὲ Κύρος ἡμέρας τρεῖς (Ε.). ψευδόμενος οὐδεὶς λανθάνει πολὺν χρόνον. Τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ αἰτ. εἰς τό: γέγονα ἐτη ἑξῆκοντα (Δυ. 10,27) καὶ τὰ δμοια, καὶ ἡ αἰτ. χρονικοῦ δινόματος μετὰ τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ· π. χ. ἐβδόμην ἡμέραν ἡ θυγάτηρ αὐτῷ ἐτελευτήκει (=έπιτὰ ἡμέρας ἡτο πεθαμένη, ἡτοι πρὸ ἐπιτὰ ἡμερῶν). Πρωταγόρας ἐπιδεδήμηκε τρίτην ἥδη ἡμέραν (=τρεῖς ἥδη ἡμέρας, ἡτοι ἀπὸ τριῶν ἥδη ἡμερῶν εἶνε ἐδῶ· Πλ. Πρωτ. 399).

ΣΗΜ. Ἡ αἰτ. τῆς τοπ. καὶ τῆς χρον. ἐκτάσεως δύναται νὰ ἔχῃ καὶ τὴν πρόθεσιν ἐπί· π. χ. τὸ ὅμιλα δύναται ἐπὶ πολλὰ στάδια ἑικνεῖσθαι (Ε.). ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὐκ ἐγίγνετο τὰ ιερὰ (Ε.).

Αἰτιατικὴ τοῦ κατά τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς.

§ 76. Ἡ αἰτ. τοῦ κατά τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς τίθεται μετ' ἀμεταβάτων καὶ παθητικῶν δημάτων καὶ μετ' ἐπιθέτων, ἵνα δρίσῃ τὸ μέρος ἢ τὴν ἴδιότητα, ὡς πρὸς τὴν ἐποίαν ἵσχυει ἡ ἔννοια τοῦ δηματος ἢ τοῦ ἐπιθέτου (περιοριστικὴ αἰτιατικὴ)· π. χ. ἀλγῶ τὸν δάκτυλον· κάμνω τὴν κεφαλήν· εὐ ἔχω τὸ σῶμα· θαυμάσιος τὸ μέγεθος· ἀγαθὸς τὰ πολεμικά· ἀποσεσηπότες τοὺς δακτύλους (Ε. Ἀν. 4, 5, 12)· οἱ στρατηγοὶ ἀπετιμήθησαν τὰς κεφαλὰς (Ε. Αν. 2, 6, 1)· ταράσσομαι τὰς φρένας (Σοφ. Ἀντ. 1095).

ΣΗΜ. Ό διαρισμός τῆς ἀναφορᾶς ἐκφέρεται καὶ διὸ ἐμπροσθέτου αἰτιατικῆς (ιδ. § 127 β', 135 ι', 147 γ') ἐνίστε δὲ καὶ διὰ τῆς δοτικῆς (ιδ. § 110 ε').

Ἐπιρρηματικὴ αἰτιατικὴ.

§ 77. Πολλαὶ αἰτιατικαὶ, τὰς δοποῖς δύναται τις ώς ἐπὶ τὸ πλειστὸν νὰ ἔξηγήσῃ κατὰ τὰς § 68, 75 καὶ 76 λαμβάνονται ἐπιρρηματικῶς πρὸς δήλωσιν.

α') τοῦ χρόνου καὶ τῆς χρονικῆς ἀκολουθίας· π. χ. ἀρχὴν (=καὶ ἀρχάς), (τὸ) πρότερον, (τὸ) πρῶτον, (τὸ) τελευταῖον, (τὸ) λειπόν, (τὸ) ἀρχαῖον. Αἱ Ἰωνικαὶ πόλεις ἦσαν Τισσαφέργους τὸ ἀρχαῖον (Ξ. Ἀν. 1, 1, 6).

β') τοῦ τόπου· π. χ. μακράν.

γ') τοῦ τρόπου· π. χ. τίνα τρόπον; (=πῶς);, τοῦτον τὸν τρόπον (=οὕτως), τὴν ταχίστην (δηλ. δόδον=τάχιστα), τὸ σύμπαν (=ἐν γένει), προῖκα δωρεάν, δίκην (τινὸς = κατὰ τὸν τρόπον τινὸς)· π. χ. δίκην κυνὸς (ώς σκύλος).

δ') τῆς αἰτίας. Τοιαῦται αἰτιατικαὶ εἰνε τὸ τί, δια (=διὰ τί), τοῦτο, ταῦτα, (=διὰ τοῦτο, διὰ ταῦτα)· π. χ. τί τηνικάδὲ ἀφίξαι, ὦ Κρήτων; (=διατί τ. ἀφ.; κυρίως: τίνα ἄφιξιν ἀφίξι (Πλ. Κρ.). αὐτὰ ταῦτα ἥκω παρὰ σὲ (=δι᾽ αὐτὰ ταῦτα. Πλ. Πρωτ. 310). καὶ τὸ χάριν (=πρὸς χάριν)· π. χ. συγχωρῶ τοῦ λόγου χάριν (Πλ.).

γ') Γενικὴ.

γενικὴ ἐπὶ τῶν οὐδιαστικῶν.

§ 78. Η γενικὴ οὐδιαστικοῦ (ἢ ἄλλης λέξεως οὐδιαστικῶς λαμβάνομένης) τίθεται μετ' ἄλλου οὐδιαστικοῦ, ἵνα δηλώσῃ τὴν μεταξὺ αὐτῶν γυνυπάρχουσαν σχέσιν. Κατὰ τὴν σχέσιν δέ, η ἐχφράζει η γενικὴ πρὸς τὸ μεθ' οὐ τίθεται οὐδιαστικόν εἰνε:

α') γενικὴ κτητικὴ (τὸ οὐδιαστικὸν σημαίνει τὸ κτήμα ἢ τὴν ἰδιότητα ἢ τὸ έργον, ἢ δὲ γενικὴ τὸν κτήτορα ἢ τὸν ἔχοντα τὴν ἰδιότητα ἢ τὸν ἔργατην)· π. χ. ἡ οἰκία τοῦ Μιλιαράδου, ὁ ἀγρός τοῦ Περικλέους· ὁ οἶκος τοῦ Φιλίππου· ἡ ἀρετὴ τοῦ ἀνδρός· τὰ ἔπη τοῦ Ὁμήρου· ἡ Ἀθηνᾶ τοῦ Φειδίου.

ΣΗΜ. Καὶ τὸ οὐδέτερον δεικτικῆς ἢ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας καὶ τοῦ εἰς συντάσσονται πολλάκις μετὰ κτητικῆς· π. χ. ταῦτα εἰχον Ἀθηναῖοι Πελοποννησίων (Θ. 1, 115) τοῦτο μοι ἔδοξε τῶν κατηγόρων ἀναισχυντότατον είναι (Πλ. Ἀπ. 17)· ἢ εἴληφε τῆς πόλεως ἀποδώσει (Δημ. 19, 151)· ἐν αὐτῶν ἔθαύμασα τῶν πολλῶν, ὃν ἐψεύσαντο (Πλ. Ἀπολ. 17).

β') γενική τῆς ιδιότητος· ή γενική αὕτη τίθεται μετ' ἀριθμητικῶν η μετὰ ποσότητος σημαντικῶν ἐπιθέτων εἰς δήλωσιν μεγέθους η ἡλικίας· π. χ. ὁδὸς τριῶν ἡμερῶν (Ξ.)· πυραμὶς ἑνὸς πλέυρας (Ξ.)· παῖς τριῶν ἔτῶν (ἀλλά: ἀνὴρ χρηστὸς τὸν τρόπον).

γ') γενική τῆς ὅλης καὶ τοῦ περιεχομένου· π. χ. σωρὸς λίθων (Ξ.). πλοῦτα σίτου (Ξ.). ταμιεῖον ἀρετῆς ἐστὶ γενναῖα φυχή. (Αλ. 6)

δ') γενική τῆς αἰτίας· π. χ. γραφὴ ἀσεβείας· μεγάλων ἀδικημάτων ὁργὴ (Δυ. 12, 20).

ε') γενική τῆς ἀξίας· π. χ. δέκα μνᾶν χωρίον (Ισai. 2, 35)

ϛ') γενική τοῦ διηγημένου δλού η διαιρετική· π. χ. ἀνὴρ τοῦ δήμου (Ξ. Κυ. 2, 2, 22)· ἔνοικος Ἀρισταρχος καὶ τῶν Ιππέων γεανίσκοι (Θ. 8, 92)· τροχὸς τῶν κεραμικῶν (Ξ. Συμ. 7, 2).

ΣΗΜ. Γενικὴ διαιρετικὴ εἰνε καὶ η γενικὴ διόματος χώρας, η κρεμαμένη ἐξ ὄνόματος πόλεως η χωρίον ἀνήκοντος εἰς τὴν χώραν ταύτην· π. γ. ὠρμίσαντο τῆς Χερσονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι (Ξ.)· ὁ στρατὸς ἀφίκετο τῆς Ἀττικῆς εἰς Οἰνόην (Θ. Β. 18)· εὐκόλως η γεν. αὕτη συμπίπτει μὲ τὴν κτητικὴν γενικήν.

ζ') γενικὴ ὑποκειμενικὴ ἀντικειμενικὴ (αὕτη τίθεται μετ' ἀφηγημένων δηματικῶν οὐσιαστικῶν)· π. χ. η νίκη τῶν Ἑλλήνων (δηλ. η νίκη, ἣν ἐνίκησαν οἱ Ἕλληνες)· πόλεμος τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων (Θ. 11)· ὁ πόθος τῆς πατρίδος (ποθεὶ τις τὴν πατρίδα)· καὶ τοις θηροῖς πόθος τις ἐγγίγνεται τῶν συντρόφων (Ξ. Απ. 2, 3, 4)· η ἐργασία τοῦ ἀνδρός· η ἐλευθέρωσις τῶν Ἑλλήνων.

Πολλάκις μόνον ἐκ τῶν συμφραζομένων γίνεται φανερόν, ἐν τη γενικῇ εἰνε ὑποκειμενικὴ ἡ ἀντικειμενική· π. χ. ὁ φόβος τῶν πολεμίων.

Μετὰ ἀντικειμενικῆς μόνον γενικῆς συντάσσονται δηματικούς οὐσιαστικὰ σημαίνοντα τὸ δρῶν πρόσωπον· π. χ. οἰκιστὴς τῆς πόλεως· ἐπιθυμητὴς σοφίας· ἐραστὴς λόγων.

ΣΗΜ. α') Ποικίλη εἰνε η σχέσις τῆς ἀντικειμενικῆς γενικῆς· π. χ. ἀγγελία τῆς Χίου (= περὶ τῆς Χίου Θ. 8, 15)· Ιταλίας καὶ Σικελίας παράπλοντος (πρὸς τὴν Ἰτ. καὶ Σικ. Θ. 1. 35)· ἀποβάσεις τῆς γῆς (= τὴν γῆν Θ. 1, 118)· ἐπικούρημα τῆς χιόνος (Ξ.).

ΣΗΜ. β') Χάριν τῆς σαφηνείας ἀντὶ τῆς ὑποκειμενικῆς γενικῆς τίθεται ἐνίστε η γεν. μετὰ τῆς προσέσεως ὑπό π. χ. η ἐπιβουλὴ ἐπὶ τῆς γυναικός (Ξ.).

§ 79. Ἐπειδὴ πολλάκις ὀλόκληρος πρότασις ἔχει χαρακτῆρος οὐσιαστικοῦ, διὰ τοῦτο καὶ ἐξ ὀλοκλήρου προτάσεως δύναται νῦν

ἐξαρτάται γενική· π. χ. ἐπαινῶ αὐτοῦ ὅτι τὸ στρατόπεδον ἐν τῷ τείχει τῶν Τεγεατῶν ἐποιήσατο (=ἐπαινῶ τοῦτο αὐτοῦ, ὅτι κτλ. Ε.) πρᾶ. Μενεξ. 241 τοῦτο ἀξιον ἐπαινεῖ τῶν ἀνδρῶν, ὅτι τὸν φό-
βον διέλυσαν τῶν Ἑλλήνων· οὐδὲν παυόμεθα ἀγνοοῦντες ἀλλήλων
ὅτι λέγομεν (=ἀλλήλων τοὺς λόγους. Πλ. Γο. 517) τοῦ οἰκαδε-
πλοῦ διεσκόπουν δῆμη κομισθήσονται (=τοῦτο τοῦ οἰκαδε πλοῦ,
δῆμη κτλ. Θ. 1, 52).

§ 80. Ἐνίστε ἐκ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ κρέμανται δύο γενικαὶ
διαφόρου σχέσεως, μάλιστα δὲ ὑποκειμενική καὶ ἀντικειμενική·
π. χ. Ἰππου, δρόμος ἡμέρας (τοῦ Ἰππου γεν. ὑποκ., τὸ ἡμέρα γεν.
τῆς ἴδιος. Δη. 19, 273)· ἡ Πέλοπος Πελοποννήσου κατάληψις
(=ἡ ὑπὸ τοῦ Πελ. κατάληψις τῆς Πελοπ. Ἰσ. 1, 28).

• Η γενικὴ ἐπὶ τῶν ὥρμάτων.

1) Γενικὴ ὡς κατηγορούμενον.

§ 81. Η γενικὴ ἐπὶ τοῦ εἶναι ἡ ἄλλου συνδετικοῦ δήματος
τίθεται ἀντὶ κατηγορούμενου (γεν. κατηγορηματική).

α') ὡς γενικὴ κτητική· π. χ. ἡ ἡγεμονία ἐστὶ τῆς πόλεως
(=ἐστὶ κτῆμα τῆς πόλεως, ἀνήκει εἰς τὴν πόλιν. Ἰσ.)· Ξενοφῶν
πόλεως μεγίστης ἦν (=ἐκ πόλεως μεγίστης ἦν, ἀνήκειν εἰς πόλιν
μεγίστην. Ε.)· Αἰσωπος Ἰάδμονος ἔγένετο (δηλ. κτῆμα, δοῦλος·
Ηρ.)· ἀγαθῶν ἐστε προγόνων (=ἐξ ἀγαθῶν ἐστε προγόνων, ἐξ
ἀγαθῶν προγόνων κατάγεσθε Ε.)· οἰκονόμου ἀγαθοῦ ἐστιν εὐ-
οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον (=ἔργον, ἴδιον. Ε. Οἰκ. 1, 2· πρᾶ. Λυσ.
1, 44, δοκεῖ δέ μοι δικαστοῦ δικαίου ἔργον εἶνε).

β') ὡς γενικὴ τῆς ἴδιότητος· π. χ. εἱμὶ τριάκοντα ἐτῶν (Πλ.
Νο. 721) τοῦ Μαρσύου ποταμοῦ τὸ εὔρος ἐστιν εἴκοσι ποδῶν (Ε.).

γ') ὡς γενικὴ τῆς ὅλης· π. χ. ἡ κρηπὶς ἡν λίθους ξεστοῦ (Ε.).
τὸ ἔρυμα λίθων ἐποιήσατο (Θ. 4, 31).

Μετὰ τῆς γενικῆς ταύτης δύναται νὰ κείται καὶ ἡ πρόθεσις ἐκ
δ')

δ') ὡς γενικὴ τῆς ἀξίας· π. χ. ἡ οἰκία αὕτη ἐστὶν εἴκοσι μνῶν.

ε') ὡς γενικὴ τοῦ διηγημένου ὅλου ἡ διαιρετική· π. χ. ἡ τῶν
πονηρῶν ἡσθα καὶ τοιχωρύχων; (Ἀριστοφ. Πλ. 869). Σόλων
τῶν ἐπιτὰ (Ισ. σοφῶν ἐκλήθη 15, 235).

3) Γενικὴ τῆς αἰτίας.

§ 82. Μετὰ τῶν ὥρμάτων θαυμάζειν, εὐδαιμονίζειν, μακαρί-

ζειν, οἰκτείρειν, φθονεῖν καὶ τῶν δμοίων τίθεται γενικὴ τῆς αἰτίας, δι’ ἣν τις θαυμάζει, εὐδαιμονίζει κτλ.: π. χ. θαυμάζω τινὰς τῆς τόλμης (=διὰ τὴν τόλμην Θ. 6, 36)· εὐδαιμονίζω τινὰ τοῦ τρόπου (Πλ. Κρ. 43).

§ 83. Ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ῥῆμάτων διώκειν. τινὰ (=κατηγορεῖν τινος ἐπὶ δικαστηρίου), φεύγειν (παθ. τοῦ διώκειν), κρίνειν, δικάζειν, τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ ἔγκλημα, δι’ ὃ τις διώκει, φεύγει, κρίνει, δικάζει (γενικὴ τῆς αἰτίας ἢ τοῦ ἔγκλήματος): π. χ. διώχομαί σε δειλίας (=ἐπὶ δειλίᾳ Ἀριστοφ. Ἰππ. 367) φεύγω φόνου (Δυκ. 133).

ΣΗΜ. Ἐπὶ τινῶν δικαστικῶν ῥῆμάτων τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ ὄνομα τῆς ποινῆς: π. χ. κρίνομαι θανάτου (=κρίνομαι κρίσιν θανάτου, ἢ τοις κρίσιν συνεπάγουσαν ποινὴν τὸν θανάτον: Θ 3, 57· πρβ. Δη. 21, 64, ἐκρίνετο τὴν περὶ Ὡρωποῦ κρίσιν θανάτου). Ἐπὶ δὲ τοῦ τιμῆν τινὶ τινος (ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ) καὶ τιμᾶσθαι τινὶ τινος (ἐπὶ τοῦ κατηγόρου καὶ τοῦ κατηγορουμένου) ἢ μὲν γενικὴ σημαίνει τὸ μέτρον τῆς ποινῆς, ἢ δὲ δοτικὴ τὸ πρόσωπον, δι’ ὃ δρίζεται ἢ ποινὴ (δοτικὴ προσωπικὴ): π. χ. ἵσως ἂν μοι φυγῆς τιμῆσαιτε (=ἴσως ἡθέλετε μοι δρίσῃ φυγὴν ὡς ποινὴν (Πλ. Ἀπ. 37) ὁ κατηγορος βούλεται θανάτου σοι τιμᾶσθαι (Πλ. Γο. 48, 6).

3) Γενικὴ τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος.

§ 84. Μετὰ πολλῶν ῥῆμάτων τίθεται γενικὴ τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος. Τοιαῦτα ῥήματα εἰνε τὸ τιμᾶν, πωλεῖν, πεπραμέναι, ἀγοράζειν, ὀνεῖσθαι, ἀξιοῦν καὶ εἰ τι ἄλλο δμοῖον: π. χ. τὸ βι. διλίον τιμᾶται δραχμῆς: τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τάγαθ’ οἱ θεοὶ Ξενοφῶν τῶν καλλίστων ἑαυτὸν ἡξίωσε (Ξ.): ὠνούμεθα μικρὰ μέτρα πολλοῦ ἀργυρίου (Ξ. Ἀν. 3, 2, 21): τὰλλ’ ἐγὼ κα- πνοῦ σκιᾶς οὐκ ἄν πραιάμην (Σοφ. Ἀντ. 1170). Ομοίως τίθεται κατὰ γενικὴν δι μισθός, ἢ ἀμοιβή, δι’ ἣν πράττει τις τι: π. χ. μι- σθοῦ ἀργάζονται (=ἐπὶ μισθῷ Ξ. Κυ. 3, 2, 7): Εὐηγνος διδάσκει πέντε μνῶν (=ἐπὶ μισθῷ πέντε μνῶν: Πλ. Ἀπ. 203).

4) Γενικὴ ὡς ἀντικείμενον.

§ 85. Τὰ ἔξῆς ῥήματα λαμβάνουσι τὴν γενικὴν ὡς ἀμεσον ἀντι- κείμενον,
α’) τὰ ἐπιμελεῖας καὶ ἀμελεῖας σημαντικὰ (ἐπιμελεῖσθαι, φρον- τίζειν, ἀμελεῖν, δλιγωρεῖν, κήδεσθαι, προνοεῖν): π. χ. ἢ τοῦ Θεοῦ φρόνησις ἀμα πάντων ἐπιμελεῖται (Ξ.): ἑαυτοῦ κήδεται δ πρό-

νοῶν ἀδελφοῦ (Ξ.). Σωκράτης τοῦ σώματος οὐκ ἡμέλει (Ξ.) διῆς Θέτιδος υἱὸς ὀλυγάρησε τοῦ θανάτου (Πλ. Ἀπ. 28). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ φείδεσθαι καὶ τὸ ἀφειδεῖν π. χ. τῶν σωμάτων ἀφειδήσαντες (Δυ. 2, 25)· χρόνου φείδου.

β') τὰ μνήμης καὶ λγθῆς σημαντικά· π. χ. ἀνθρώπος ὁν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης (Με. 8) τοῦ ἐπικρεμασθέντος δεινοῦ ἀμνημονοῦσιν (Θ. 3, 40) τῆς ἀρχῆς μνημονεύθμεν ('Ισ.)· ἔμαυτοῦ ἐπελαθόμην (Πλ.).

ΣΗΜ Τὰ ὄγματα ταῦτα (εὑρηνται ἐνίστε μετ' αἰτ. συντεταγμένα· π. χ. ἐὰν τὰ παραλευθότα μνημονεύῃς, ἅμεινον περὶ τῶν μελλόντων βουλεύεις ('Ισ. 2, 25). τὰς τύχας τὰς κακὰς ἐπελάθοντο (Ἐύρ. Ἐλ. 364).

γ') τὰ μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικά· π. χ. ἀνθρώπου ψυχὴ τοῦ θείου μετέχει (Ξ.)· τὸ ἀνθρώπινον γένος μετειίληφεν ἀθανασίας (Πλ.)· πάντες κεκοινωνήκατε τῆς φιλοσόφου μανίας (Πλ. Συμ. 212)· πρέπει τοὺς παῖδας τῆς φιλίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν ('Ισοκ. 1, 2).

ΣΗΜ. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν μετοχῆς καὶ μεταλήψεων σημαντικῶν ὄγματων εἶνε διαιρετική, σημαίνει δηλ. τὸ ὄλον, ἐξ οὐ μέρος τι μετέχει ἢ μεταλαμβάνει τις. Πολλάκις τὸ μέρος δοίζεται δι' αἰτιατικῆς ἐπιθέτου ποσότητος σημαντικοῦ μετά τοῦ μέρος ἢ ἄνευ αὐτοῦ· π. χ. τῶν κακῶν πλεῖστον μέρος μέτεσχομεν ('Ισ. 4, 99 οὐ μετέλαβε τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων (Πλ. Ἀπ. 36) αἰδὼς σωφροσύνης πλεῖστον μέρος (Θ. 1, 84).

δ') τὰ ἀπολαύσεως σημαντικά· π. χ. οἱ ἀπολαύοντες τῶν σῶν ἀγαθῶν εὗνοι σοι γίγνονται (Ξ.)· εὐωχοῦ τοῦ λόγου (Πλ.)· ὀναίμην τῶν παίδων (=νὰ χαρῷ τὰ παιδιά μου).

ΣΗΜ. α') Καὶ ἐπὶ τούτων ἡ γενικὴ εἶνε διαιρετική, σημαίνει δηλ. τὸ ὄλον, ἐξ οὐ μέρος τι ἀπολαύει τις. "Οταν δὲ τὸ μέρος δοίζηται, τίθεται καὶ αἰτιατικὴν πτῶσιν" π. χ. τῆς ἀρετῆς τὸ ὄντον ἀπέλαυσαν (Δυ. 2, 76).

ΣΗΜ. β') Καὶ ἄλλα ὄγματα συντασσόμενα ἄλλως μετ' αἰτιατικῆς δέκονται γενικὴν διαιρετικὴν ὃς ἀντικείμενον, δταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὄγματος ἀποβλέπει οὐδὲ εἰς ὄλον τὸ ἀντικείμενον, ἀλλ' εἰς τὸ μέρος αὐτοῦ· π. χ. Κῦρος λαβὼν τῶν ἀρεῶν διεδίδου Ξ. τῶν κηρίων δσοι ἔφαγον ἀφρονες ἐγίγνοντο (Ξ.)· ἀφίκοντο εἰς Πρασιάς καὶ τῆς τε γῆς ἔτεμον καὶ αὐτὸ τὸ πόλισμα εἶλον (Θ. 4, 1, 13).

ε') τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά· π. χ. γυναικὸς ἀγαθῆς ἐπιτυχεῖν οὐ δύσιον (Διηρ. 114)· ἀκοντίζων τὰ ὄν τοῦ μὲν ἀμαρτάνει, τυγχάνει δὲ τοῦ παιδὸς ('Ηρ. 1, 43)· ἐσφάλημεν (=ἀπετύχομεν) τῆς ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ πολέμου δόξης (Θ. 4, 85). Οὕτω

λεγεται καὶ ψεύδεσθαι (=ξποτυγχάνειν τινδς, στοχάζεσθαι τινος καὶ τὰ ὅμοια).

ΣΗΜ. Τὸ ἐπιτυγχάνειν, δταν σημαίνῃ ἀπαντᾶν, συναντᾶν, συντάσσεται μετὰ δοτ. ἵδε § 107.

ζ') τὰ ἐφετικά· π. χ. τῶν ἀλλοτρίων ἐπεθύμει (Δυ.)· ἔφιέμε· νοι τῶν κερδῶν οἱ γῆσους ὑπέμενον τὴν τῶν χρεισσόνων δουλείαν (Θ. 1, 8)· τοῦ ζῆτην οὐδεὶς ώς γηράσκων ἐρᾶ (Σφρ.)· διψῶ (=σφρόδρα ἐπιθυμῶ) ἐλευθερίας (Πλ.)· πεινῶσι τοῦ ἐπαίνου (Ξ.).

ΣΗΜ. Τὸ φιλεῖν καὶ τὸ ποθεῖν συντάσσονται μετ' αἰτ.. τὸ ἀγαπᾶν ἐπὶ μὲν τῆς σημασίας τοῦ φιλεῖν συντάσσεται μετ' αἰτ., ἐπὶ δὲ τῆς σημασίας τοῦ ἀρκεῖσθαι συνήθως μετὰ δοτ· π. χ. οἱ ἀγαπήσαντες τὴν Ἐλένην (Ίσ. 10, 20)· δ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς οὐκ ἀγαπήσας τοῖς ὑπέρφερουσιν ἀγαθοῖς ἔστειλε στρατιὰν (Δυ. 2, 21).

ζ') τὰ ἐνάρξεως σημαντικά· π. χ. γῆς ἡ γῆμέρα μεγάλων κακῶν ἀρξεῖ (Θ.)· Εενοφῶν τοῦ λόγου ἥρχετο ὧδε (Ξ.).

η') τὰ τῶν αἰσθῆσεων σημαντικὰ (πλὴν τῶν δψεως σημαντικῶν), οἷον αἰσθάνεσθαι, δσφραίνεσθαι, γεύεσθαι, ἀκούειν, ἀκροά· σθαι, ἀπτεσθαι, θιγγάνειν, ψαύειν. Όμοιως λαμβάνεσθαι, ἐπιλαμβάνεσθαι, ἀντιλαμβάνεσθαι, ἔχεσθαι, ἀντέχεσθαι, πειρᾶν καὶ πειρᾶσθαι· π. χ. οὐκ ἥσθάνοντο προσιόντων τῶν πολε· μίων (Ξ.)· κρομμύων δσφραίνομαι· δλίγοι σίτου ἔγεινσαντο· ἥθους δικαίου φαῦλος οὐ ψαύει λόγος· τῶν μαρτύρων ἀκηκόατε· δνος λύρας ἥκουε καὶ σάλπιγγος ὡς· ἐπείρασαν τοῦ χωρίου (Θ.)· ἐπειρῶντο τοῦ τείχους (Θ.)· ἡ ἐπιστήμη τῆς ἀληθείας ἀντέ· χεται (Πλ.).

ΣΗΜ. α') Τὸ αἰσθάνεσθαι συντάσσεται πολλάκις μετ' αἰτ. πράγματος· π. χ. τὴν τοῦ ἔρωτος δύναμιν οὐκ ἥσθοντο (Πλ.). Τὸ ἀκούειν συντάσσε· ται συνηθέστερον μετ' αἰτ., δταν τὸ ἀντικείμενον εἰνε πρᾶγμα σημαῖνον αὐτὸ τὸ ἀντιλητήτὸν αἰσθῆμα, (πάντοτε δέ, δταν εἰνε οὐδέτερον ἀντωνυμίας)· π. χ. ἀκούω τὸν ἥχον, ἀκούω τούς λόγους, ταῦτα ἥκουσα. Πολλάκις τὸ ἀκούειν πλὴν τῆς αἰτ. τοῦ πράγματος (τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου) δέχεται καὶ γεν. τοῦ προσώπου ὡς ἔμμεσον ἀντικείμενον π. χ. ὑμεῖς δ' ἐμοῦ ἀκού· σεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν (Πλ. Ἀπ. 17). Τὴν μετὰ γενικῆς τοῦ προσώ· που καὶ αἰτ. τοῦ πράγματος σύνταξιν ἔχει καὶ τὸ πυνθάνεσθαι καὶ τὸ μανθάνειν· π. χ. μάθε μου καὶ τάδε (Ξ. Κυ. 1, 644)· ἐπὶ τούτων μετὰ τῆς γεν. τοῦ προσώπου τίθεται πολλάκις καὶ ἡ παρά.

ΣΗΜ. β') 'Ἐπὶ τοῦ ἄγειν καὶ τοῦ λαμβάνειν τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ μέρος ἀπὸ τὸ ὄποιον λαμβάνει τίς τι ἡ ἄγει τίς τι· π. χ. ἔλαβον τῆς ζώνης τὸν Ὁρόνταν, ἄγειν τὰς ἡρίας τὸν ὄππον.

θ') τὰ ἀρχικά· (ἥγεταιςθι, ἀρχειν, ἥγεμονεύειν, βασιλεύειν τυ-
ραννεῖν, κρατεῖν καὶ εἰ τι ἄλλο δμοιον)· π. χ. δεινὸν τοῦ; χειρόυς
τῶν βελτιώνων ἀρχειν (Ιδ.). οἱ θεοὶ πάντων κρατοῦσι (Ξ.).

ΣΗΜ. α') Τὸ ἀρχειν τοῦς Ἀθηναίους σημ. ἐπώνυμον ἀρχονταί εἶνε
τῶν Ἀθηναίων. Τὸ κρατεῖν, ὅταν σημαίνῃ νικᾶν, συντάσσεται καὶ μετ'
αἰτ.· π. χ. Ἀθηναῖοι μάχῃ Σικυωνίους ἐκράτησαν (Θ.).

ΣΗΜ. β') 'Η γιησία γενική ἐπὶ τῶν ὁμιάτων ὡς ἀντικείμενον ἐμφαίνει
ὅτι ἡ πρᾶξις τοῦ ὁμιάτος ἀποβλέπει οὐχὶ εἰς διον τὸ ἀντικείμενον, ἀλλ᾽
εἰς ἀόριστον μέρος αὐτοῦ. Εἶναι δὲ ἡ ἐξωτερικὸν ἀντικείμενον, οἷον μετέ-
χειν τῆς ἱορῆς, ἐσθίειν κρεῶν, ἀπτεσθαι τῆς τραπέζης, ἀκούειν τοῦ
κώδωνος κ.λ.π., ἡ γενική τυῦ ἐσωτερικοῦ ἀντικείμενου, ὅτειν μύρον =
ὕειν ὄσμὴν μύρου.

§ 86. Τὰ πλησμονῆς σημαντικὰ δέχονται γεν. τῆς ὅλης πρὸς
συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτῶν· π. χ. αἱ λήκυθοι μύρον γέμουσι,
τὸ δὲ ὑπερφῶν *Ισχάδων* (Ἀριστοφ.)· τὰ μεταβατικὰ τούτων, ἢτοι
τὰ πληρώσεως σημαντικά, πλὴν τῆς γενικῆς δέχονται καὶ αἰτ. τοῦ
ἀμέσου ἀντικείμενου· π. χ. πληρῶν ὑδρίαν ὕδατος· δι πατήρ μου
θύον ναῦς ἔγειμισε σίτον (Ισ. 17, 4).

5) Γενικὴ ἀναπληροῦσα τὴν ἐκλιποῦσαν - *ἀφαιρετικὴν πτῶσιν* (ἴδε § 59 ὑποσημείωσιν).

§ 87. Επὶ τῶν ἑξῆς ὁμιάτων τίθεται γενικὴ πρὸς συμπλήρωσιν
τῆς ἐννοίας αὐτῶν, τελοῦσα τὰ τῆς πάλαι ποτὲ ὑπαρξάσης ἀφαιρε-
τικῆς· δηλοὶ δέ:

π') **Χωρισμὸν** (γενικὴ τοῦ χωρισμοῦ).

α') ἐπὶ τῶν ὁμιάτων τῶν σημαντικῶν χωρισμόν, ἀπομάκρυ-
σιν, ἀπαλλαγὴν, παῦσιν. Ἐννοεῖται δτι τὰ μεταβατικὰ τούτων δέ-
χονται καὶ αἰτ. τοῦ ἀμέσου ἀντικείμενου· π. χ. ἀπείχον ἀλλήλων
παρασάγγην (Ε. Ἀν. 2, 4, 10); θρήνων καὶ γόνων ἐπαύσατο
(Εὐρ.)· ἀπήλλαξέ με φλυαρίας (Πλ.)· τὰ πλοῖα εἰργε τοῦ εἴσ-
πλον (Ε. Ἐλλ. 22, 9).

ΣΗΜ. Μετὰ τῆς γενικῆς ταύτης συνάπτεται πολλάκις καὶ ἡ πρόθ. ἀπό·
ἀπεῖχον αἱ πόλεις αὐται ἀπ' ἀλλήλων, στάδια ὁγδοίκοντα (Ε. Ἀν. 5, 4, 31).
ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἰργον αὐτοὺς (Ε. Ἀν. 6, 1, 8).

β') ἐπὶ τῶν σημαντικῶν ἔνδειαν, στέρησιν (δεῖν, δεῖσθαι, σπα-
νίζειν, στερεῖν, στέρεσθαι, ἐρημιοῦν, κενοῦν)· π. χ. δεῖ χρημάταν·
δέομαι χρημάτων, αὗτος ἐμὲ τῶν πατρώων πάντων ἐστέρησε
(Δη. 29).

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ ἀποστερεῖν ίδε § 71 δ'.

β') Τὸ πρὸς ὃ ἡ σύγκρισις (γενικὴ συγκριτική).

Ἐπὶ τῶν ἔχόντων ἔννοιαν παραθετικὴν (ὑστερεῖν, μειονεκτεῖν, πλεονεκτεῖν, ἡττᾶσθαι, περιγίγνεσθαι, προέχειν, ὑπερέχειν, διαφέρειν, περιείναι, προτιμᾶν, προαιρεῖσθαι καὶ τῶν δμοίων)· π. χ. οἱ τύρχνοι μειονεκτοῦσι τῶν ἰδιωτῶν (Ξ.). Ἀνθρωπος ξυνέσει ὑπερέχει τῶν ἀλλων ζώων (Πλ.). ἡ ἀρετὴ τοῦ πλήθους περιγίγνεται (Ἴσ.). Ἄρροχόμης ὑστέρησε τῆς μάχης πέντε ἡμέραις (Ξ. Ἀν. 1, 7, 12). τούτου οὐχ ἡττησθεθα εὖ ποιοῦντες (Ξ. Ἀν. 2, 2, 23).

ΣΗΜ. Τὸ ὑπερβάλειν συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς.

γ') Τὸ πρόσδωπόν, ἐξ οὗ κατάγεται τις (γενικὴ τῆς καταγωγῆς).

Ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημανόντων καταγωγὴν (γίγνεσθαι, φύεσθαι, γεννᾶσθαι καὶ τῶν δμοίων)· π. χ. Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίγνονται παῖδες δύο (Ξ.)· πατρὸς ἐσθλοῦ πέφυκα (Εὐρ.). Μετὰ τῆς γεν. ταύτης τίθεται συνήθως ἡ ἡ ἡ ἀπό· ἰδ. § 117 καὶ 119).

6) Ἡ γενικὴ διὰ τὴν πρόσθεσιν.

§ 88. Πολλὰ ῥήματα σύγθετα μετά τινος τῶν προθέσεων πρό, ἀπό, ἐκ, ὑπέρ, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς κατά, δέχονται γεν. διὰ τὴν πρόθεσιν· π. χ. καταγελῶ τινος, καταβοῶ τινος, καταγορεύω τινός· μή μου κατείπῃς πρὸς τοὺς ἄλλους (Πλ. Θεατ. 149)· εἰ πολέμιοι ὑπεροκάθηνται ὑμῶν (Ξ. Ἀν. 5, 1, 9)· χρὴ προτιθέναι παντες λόγους τὸ προσίμεον (Πλ. Νο. 723).

δ') Γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων.

§ 89. Ἡ γεν. ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων τίθεται πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἔννοιας αὐτῶν. Εἶνε δὲ καὶ ἐπὶ τούτων:

α') γεν. κτητική. Ἐπίθετα δέ, μεθ' ὧν τίθεται γεν. κτητική, εἶνε τὸ οἰκεῖος ἀλλότριος, κοινός, ἵδιος, ἴερὸς καὶ ἐν γένει τὰ ἐπιθέτα ἀτινα σύστατικῶν: λαμβάνομενα, θεωροῦνται ως κτῆμά τινος· π. χ. εὐ Πολυπλέοντος ἵδιος ὁ ἄγων, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως κοινὸς (Δη. 50, 182). Ἰππος ἴερὸς τοῦ ἡλίου (Ξ. Ἀν. 5, 5, 15). οὕτω καὶ συγγενῆς τινος, φίλος τινός, ἔχθρός τινος κτλ. πρᾶ. § 103 καὶ 108 σημ. α'.

ΣΗΜ. Τὸ οἰκεῖος, ὅταν ἔχῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ φίλοις, εὐμενής, καὶ τὸ ἀλλότριος, ὅταν ἔχῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἔχθρος, δυσμενής, συντάσσονται μετὰ δοτ.· π. χ. ἡ Θάσσος ἦν τότε Δακεδαιμονίοις μὲν οἰκεία, ὑμῖν δὲ ἀλλοτρία (Δη. 20, 61).

β') γενικὴ τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος. Ἐπίθετα δέ, μεθ' ὧν τίθεται γενικὴ τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος, εἶνε τὸ ἀξιος, ἀνάξιος, ἀντά-

ξιος, τίμιος, ὄντιος· π. χ. ἀγρός ταλάντου ἀξιος ('Ισαι. 3, 35)· ἴητρός ἀνήρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων ('Ιλ. Λ. 514)· οἱ φιλόσοφοι δοκούσιν εἰνε τοῖς μὲν μηδενὸς τίμιοι, τοῖς δ' ἀξιοι τοῦ παντὸς (Πλ. Σοφ. 216)· αἴματός ἐστιν ἡ ἀρετὴ ὥντα (Αἰσχ. 3, 160) πρᾶ. § 84.

γ') γενικὴ τῆς αἰτίας. Μετὰ γενικῆς τῆς αἰτίας συντάσσονται τὰ ἐπίθετα ὑπόδικος, ὑπεύθυνος, ἔνοχος, ὑπόλογος, αἴτιος, εὐδαίμων, μακάριος· π. χ. φόνου ὑπόδικος (Δη. 24, 25)· ἔνοχος λιποταξίου (Δι. 14, 15)· ἀδικήματος ὑπεύθυνος (Δη. 22, 25)· τούτου αἴτιος Χαιρεψῶν (Πλ. Γο. 447, πρᾶ. § 82 καὶ 83).

δ') γενικὴ διαιρετική· π. χ. οἱ ὠφέλιμοι τῶν λόγων· οἱ χρηστοὶ τῶν ἀνθρώπων (οὐχὶ καὶ οἱ θνητοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνον οἱ θνητοὶ ἀνθρώποι)· πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔμμενοι τοῖς λογισμοῖς· οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων μισεῖ τὸ λυσιτελοῦν.

ΣΗΜ. Τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν οὐσιαστικῶν λαμβανόμενον καὶ μέρος ὅλου τινὸς σημαῖνον συχνάκις συντάσσεται μετὰ γεν. διαιρετικῆς· π. χ. πολὺ τοῦ στρατεύματος (= πολὺ μέρος τοῦ στρ. Ξ)· 'Αθηναῖοι ἐπὶ μέγα ἐχώρησαν δυνάμεως (= εἰς μέγα σημεῖον, εἰς μέγαν βαθμὸν δυν. Θ. 1, 118)· ἐν παντὶ ἀθυμίᾳ ἦσαν (=ἐν πάσῃ ἀθυμίᾳ Θ. 7, 55· πρᾶ. Ξ· 'Ελλ. 6, 221 ἐν πάσῃ δὴ ἀθυμίᾳ ἦσαν· ἦν τι τοῦ τείχους ἀσθενὲς (Θ. 7, 4)· Εἰς τοῦτο θράσους καὶ ἀναιδείας ἀφίκετο (Δη. 21, 194)· εἰς τοσοῦτον ἥκομεν ἀπαιδευσίας (=τόσον βαθμὸν ἀπαιδευσίας). Πολλάκις παρὰ τοῖς 'Αττικοῖς ἀντὶ τοῦ οὐδέτερου τῶν ἐπιθέτων τίθεται κατά τινα ἀφοροίσιν τὸ ἀρσενικὸν ἢ τὸ θηλυκὸν κατὰ τὸ γένος τῆς γενικῆς. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τοῦ πολὺν, τοῦ ἡμισυς καὶ ἐπὶ τῶν ὑπερθετικῶν· π. χ. τῆς λείας τὴν πολλὴν ἀπέλαβον (Θ. 8, 3)· δ' ἡμισυς τοῦ σίτου (Ξ)· τῆς γῆς ἢ ἀρίστη (Θ. 1, 2).

ε') γενικὴ ἀντικειμενική. Μετὰ γενικῆς ἀντικειμενικῆς συντάσσονται πολλὰ ἐπίθετα περιέχοντα ῥηματικὴν ἔννοιαν, μάλιστα δὲ τὰ εἰς ικὸς ῥηματικά· π. χ. ἐπιστήμων τέχνης (Πλ. Γο.)· Κύρος ἦν συγγνώμων τῶν ἀνθρώπων ἀμαρτημάτων (Ξ)· τοῦ ἡδίστου ἀκούσματος ἀνήκοος ε! καὶ τοῦ ἡδίστου θεάματος ἀθέατος (—τὸ ἡδ. ἀκ. οὐκ ἀκήκοας καὶ τὸ ἡδ. θέαμα οὐ τεθέασαι (Ξ)· δὲ ἔρως φιλόδωρος εὐμενείας, ἀδωρος δυσμενείας (Πλ.)· παρασκευαστικὸν τῶν εἰς τὸν πόλεμον τὸν στρατηγὸν εἰνε δει καὶ ποριστικὸν τῶν ἐπιτηδείων (Ξ)· μετρία τοῦ σώματος ἀσκησίες ποιητικὴ τῆς ὑγείας ἐστὶ (ἐπιτηδεία ποιεῖν ὑγίειαν).

Τοιαύτη εἰνε ἡ γενικὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων τῶν συστοίχων ἡ
Κατεβαίνη—Συντακτικὸν ἔκδοσις τρίτη

συνωγύμων πρὸς τὰ μετὰ γενικῆς συντάσσομενα δῆματα (ἴδ. § 85, 86, καὶ 87). Τοιαῦτα ἐπίθετα εἰνε :

α') τὰ ἐπιμελεῖας καὶ ἀμελεῖας σημαντικά· π. χ. ἐπιμελής τῶν φίλων (Ξ.)· δολίωρος τῶν Ἑλλήνων (Ἴσ.)· φειδωλὸς χρημάτων (Πλ.).

β') τὰ μινήματα καὶ λήθης σημαντικά· π. χ. ἀμνήμων τῶν κινδύνων· τῆς ἐμῆς διαθήκης ἐπιλήσμων.

γ') τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά· π. χ. δόξα ἐπιτυχῆς τῶν καιρῶν (Ἴσ.).

δ') τὰ ἐμπειρίας καὶ ἀπειρίας σημαντικά· π. χ. ἔμπειρος πολέμου· διγραμμάτων ἀπειρος οὐ βλέπει βλέπων.

ε') τὰ μετοχῆς ογκαντικά· μέτοχος τῆς πόλεως.

ϛ') τὰ πλησμονῆς σημαντικά· πλήρης, μεστός, ἔμπλεως κτλ.. π. χ. παράδεισος ἀγρίων θηρίων πλήρης (Ξ.).

ζ') τὰ ἀρχικά καὶ τὰ ἐναντία τούτων· π. χ. ἡ τύχη πάντων κυρία ἐστὶν (Αἰσχ. 2,231)· ἐνυποῦ ὥν ἀκράτωρ ἄλλων ἐπιχειρεῖ ἅρχειν (Πλ. Πολ. 579).

η') τὰ ἐνδείας καὶ ἀπαλλαγῆς σημαντικά (γενικὴ τοῦ χωρισμοῦ)· π. χ. φίλων ἔρημος· ἐλεύθερος αἷματος· φόνου ἀγνός· Ἐνταξθα διήκουσι καὶ τινα σύνθετα μετὰ τοῦ στερητικοῦ α· π. χ. ἀπαιτισ ἀρρένων παΐδων (Ξ)· ἀμικτος κακοῦ.

§ 90. Πλὴν τῶν εἰρημένων ἐπιθέτων συντάσσονται μετὰ γενικῆς καὶ τὰ παραθετικά (ώς : τῶν ἀκούσμάτων πολλὰ κρείττω ἐστὶ πολλῶν χρημάτων) καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν παραθετικήν, οἷον τὸ διάφορος, ἄλλος, ἄλλοιος, ἔτερος καὶ τὰ εἰς πλάσιος· π. χ. ἐπιστήμη ἐπιστήμης διάφορος· ἔτερον τὸ ἥδυ τοῦ ἀγαθοῦ (Πλ.)· μησος διπλάσιον τῆς οὐσίας (Πλ. Με. 599).

‘Η γενικὴ αὕτη λέγεται συγκριτικὴ ἡ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως. ‘Άλλ’ ἐπειδὴ πολλὰ παρατηρήσεως ἄξια είναι ἐπὶ τῶν παραθετικῶν, παρασυνάπτομεν ἐνταῦθα ἵδιον κεφάλαιον περὶ αὐτῶν.

Παράρτημα. Τὰ παραθετικά.

§ 91. Τὸ συγκριτικὸν σημαίνει ὅτι πρόσωπόν τι ἡ πρᾶγμα ἔχει ἵδιοι τά τινα ἐν διεργάτη φύσει τοῖς πρὸς ἔτερον· διθεν εἰνε εὑρησιον, διταν ἡ σύγκρισις γίνηται πρὸς ἐν^{τῷ} ἡ πρὸς πολλὰ ὡς ἐν θεωρούμενα· ἐπομένως, διταν τὰ συγκρινόμενα είνε ὅνος· π. χ. Διαρείου καὶ Παρυσσάτιδος γίγνονται παῖδες ὅνος, πρεσβύτερος

μὲν Ἀρταξέρξης νεώτερος δὲ Κῦρος· δὲ Ἀλκιβιάδης ἦν νεώτερος τοῦ Περικλέους. Ἡ παιδεία ἐστὶ πολλῶν κτημάτων τιμώντερον. Τὸ διπερθετικὸν σημαίνει δτι πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα ἔχει ἴδιότητά τινα ἐν τῷ διπερτάτῳ βαθμῷ συγκριτικῶς πρὸς πολλὰ ἢ πρὸς πάντα τὰ ὅμοιειδῆ πρόσωπα ἢ πράγματα χωρὶς ἔκαστον λαμβανόμενα· π. χ. ὁ τῆς μητρὸς πατήρ Μεγακλῆς, καὶ διπόπος τῶν μὲν ἄλλων ('Αθηναίων παρανομώτατοι ἦσαν, τούτου δὲ (τοῦ Ἀλκιβιάδου) σωφρονέστεροι καὶ δικαιότεροι ('Ανδοκ. 4,34).

§ 92. Τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, τὸ δποῖον συγκρίνεται πρὸς ἄλλο ὡς πρός τινα ἴδιότητα, λέγεται διποχείμενος τῆς συγκρίσεως, ἢ α' δρος τῆς συγκρίσεως, τὸ δὲ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, πρὸς τὸ δποῖον γίνεται ἢ σύγκρισις λέγεται β' δρος τῆς συγκρίσεως.

§ 93. 'Ο β' δρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται διὰ γενικῆς π. χ. δ 'Αλκιβιάδης ἦν νεώτερος τοῦ Περικλέους' νέοις τὸ σιγᾶν κρείττον ἐστι τοῦ λαλεῖν· ἀρετῆς οὐδὲν κτῆμα σεμνότερον οὐδὲ ρεῖται διπέραν ἐστι ('Ισ.)· φιλοκινδυνότατος πάντων ἀνθρώπων εἰ (Δημ.).

ΣΗΜ. 'Επὶ μὲν τῶν συγκριτικῶν τίθεται γενικὴ ὅμοιειδοῦς καὶ ἑταροειδοῦς πρὸς τὸν πρῶτον δρον τῆς συγκρίσεως· π. χ. ὁ Γεώργιος ἐστιν ἐπιμελέστερος τοῦ Δημητρίου καὶ ὁ Γεώργιος ἐστιν ἀφοβώτερος λέοντος· ψήφισμα μακρότερον Ἰλιάδος ἐπὶ δὲ τῶν διπερθετικῶν τίθεται γενικὴ ὅμοιειδοῦς μόνον· π. χ. ὁ Σωκράτης ἦν σοφώτατος τῶν 'Αθηναίων φάνητε τῶν λοχαγῶν ἄριστοι καὶ τῶν στρατηγῶν ἀξιοστρατηγότεροι (λέγεται διπέραν πρὸς τοὺς λοχαγοὺς τοῦ Προξένου ('Αν. 3, 1, 24).

§ 94. 'Ο δεύτερος δρος τῆς συγκρίσεως ἰδύναται νὰ εἰνε αὐτὸ τὸ διποχείμενον τῆς συγκρίσεως. 'Οθεν δύναται νὰ τεθῇ ὡς δεύτερος δρος τῆς συγκρίσεως ἢ γενικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας πρὸς δήλωσιν δτι ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει ἢ ἴδιότης διπάρχει ἐν διπερτέρῳ βαθμῷ ἢ πρότερον ἢ ἐν τῷ διπερτάτῳ βαθμῷ σχετικῶς πρὸς πάσας τὰς ἄλλας περιστάσεις· π. χ. οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν ἀνθρώποι βεβαιότερον φύουν ὡς πλουσιώτεροι ἔαυτῶν γιγνόμενοι (Θ. 1,8)· εἴθε σοι τότε συνεγενόμην, δτε δεινότατος σαύτοῦ ἥσθια (Ξ.).

§ 95. 'Επὶ τῶν συγκριτικῶν παρατηροῦμεν ἴδιαιτέρως τὰ ἔξις: α') δ β' δρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται καὶ διμοιοπτώτως πρὸς τὸν α' δρον τῆς συγκρίσεως μεσολαβοῦντος τοῦ ἢ· π. χ. δ Γεώργιος ἐστιν ἐπιμελέστερος ἢ δ Δημητρίος· οὐ δήπου σύ γε τοὺς σοὺς δεύλους ἥγει βελτίους σοῦ, δτι ἵσχυρότεροι εἰσιν ἢ σύ (Πλ. Γο. 489).
β') Πολλάκις δ β' δρος τῆς συγκρίσεως τίθεται κατὰ γενικήν

βραχυλογικῶς· π. χ. ἔχω οἰκίαν μεῖζονα τοῦ Δημητρίου (=τῆς οἰκίας τοῦ Δημ.).¹ οἱ Πελοποννήσιοι πλείστι ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων παρῆσαν (=ἢ οἱ Ἀθηναῖοι Θ. 8, 52). χώραν ἔχετε οὐδὲν ἥττον ἡμῶν ἐντιμὸν (=ἢ ἡμεῖς Ε. 3, 3, 41) οὗτω καὶ ἐπὶ τῶν ὑπερθετικῶν· π. χ. Ἀθηναῖοι πάντων ἀνθρώπων πλείστῳ σίτῳ χρῶνται ἐπεισάκτῳ (Δη. 13, 87). οἱ ἐκ τῆς Διεύης Αἴθιοπες οὐλότατον τρίχωμα ἔχουσι πάντων ἀνθρώπων ('Hr.).

γ') Πολλάκις ἡ γενικὴ λόγου, τοῦ δύντος τοῦ δέοντος, τῆς φύσεως καὶ τῶν ὁμοίων ὡς δεύτερος δρός τῆς συγκρίσεως κειμένη ἴσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἢ καὶ δῆμα σύστοιχον πρὸς τὴν γενικὴν ἢ μὲ τὸ ἢ καὶ δλόκληρον πρότασιν· π. χ. ἡ κακία ἐκεκαλλώπιστο τὸ μὲν χρῶμα, ὃς τε λευκοτέρα καὶ ἐρυθροτέρα τοῦ δύντος (=ἢ ἦν) φαίνεσθαι τὸ δὲ σχῆμα, ὃς τε δοκεῖν ὀρθωτέρα τῆς φύσεως (ἢ ἐπεφύκει Ε. Ἀπ. 2, 1, 22· πρδ. Οἰκ. 19, 2: «λευκοτέρα ἡ ἦν» καὶ «μεῖζων ἡ ἐπεφύκει») κρείτινόν ἐστι λόγου τὸ κάλλος τῆς γυναικὸς (=ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἀν εἰποι Ε. Ἀπ. 3, 11, 1, πρδ. Δη. 6, 11: «μεῖζω τὰκείνων ἔργα ἡ ὡς τῷ λόγῳ τις ἀν εἰποι») περιστέρω τοῦ δέοντος τῇ φιλοσοφίᾳ ἐνδιατρίβειν (=ἢ δει=ἢ ἐφ' διον πρέπει Πλ. Γο. 484). ἡ δύναμις ἡμῶν μόνη τῶν νῦν κρείτισσον ἀκοῆς (=ἢ οἷα λέγεται εἰς πειραν ἔρχεται (Θ. 2, 41). ἀμαθέστερον τῶν νόμων τῆς ὑπεροψίας (=ἢ ὃς τε ὑπερορᾶν τοὺς νόμους) παιδεύσμεθα καὶ σωφρονέστερον ἡ ὃς τε αὐτῶν ἀνηκουστεῖν (Θ. 1, 84).

δ') 'Ο β' δρός τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται πολλάκις δι' ἐμπροθέτου πτώσεως (διὰ γεν. μετὰ τῆς προθ. ἀντὶ ἡ πρεδόντης δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως παρά). π. χ. Λυκούργος κατειργάσατο ἐν τῇ πόλει αἰρετώτερον εἶνε τὸν καλὸν θάνατον ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου (Ε.). μηδὲν περὶ πλείονος ποιοῦ πρό τοῦ δικαίου (Πλ.). ἡλίου ἐκλείψεις πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὸν χρόνου μνημονευόμενα ἔυνέβησαν (Θ.).

ε') δ' β') δρός τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται πολλάκις διὰ τοῦ ἢ μετ' ἀπαρεμφάτου ἢ διὰ τοῦ ἢ ὃς τε μετ' ἀπαρεμφάτου ἢ διὰ ἢ κατὰ καὶ αἰτιατικῆς, ὅταν πρόκειται γὰ δηλωθῆ ἔτι ἡ ἰδιότης τοῦ α'). δρός τῆς συγκρίσεως εἶνε δυσανάλογος πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ β' δροῦ τῆς συγκρίσεως· π. χ. τὸ νόσημα μεῖζον ἡ φρέσειν (Σοφ. νεώτερος ἔγῳ ἢ ὃς τε δύνασθαι ἐμπαυτῷ τιμωρεῖν ἵκανός. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Σικελίᾳ μεῖζω κακὰ ἡ κατὰ δάκρυα ἐπεπόνθεσαν (Θ. 7, 5).

ζ') ὅταν συγκρίνωνται δύο ἰδιότητες τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ τί-

Θενται ἀμφότερα τὰ ἐπίθετα η τὰ ἐπιρρήματα (ἄν ἐκφέρωνται μονολεκτικῶς) ἐν τῷ συγχριτικῷ βιθμῷ μεσολαβοῦντος τοῦ η π. χ. στρατηγοὶ πλείονες η βελτίονες (= πολλοὶ μᾶλλον η ἀγαθοὶ Ἀριστοφ. Ἀχ. 1078). ἀναγκαῖον ην συντομώτερον η σαφέστερον διελεχθῆναι (= μᾶλλον συντόμως η σαφῶς, δηλ. συντόμως ἀλλ' οὐχὶ σαφῶς Ἰσ. 6, 24).

ζ') δ β' δρος τῆς συγχρίσεως δύναται νὰ ἐλλείπῃ α') δταν εἰνε τὸ ἀντίθετον τοῦ α' δρου τῆς συγχρίσεως. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τοῦ ἀμεινον, βέλτιον, κάλλιον, ἥδιον, χεῖρον π. χ. φυλακὰς βέλτιον καθιστάναι πρὸ τοῦ στρατοπέδου (δηλ. η μὴ καθιστάναι Ε. Οἰκ. 20, 8). πάλιν ἀναμιμήσκου οὐ γάρ χεῖρον πολλάκις ἀκούειν (δηλ. η μὴ ἀκούειν Πλ. Φαιδ. 1, 15). β') δταν ἔννοιά τις συγχρίνηται πρὸς τὸ σύνηθες η τὸν πρότερον χρόνον π. χ. η ἀπόστασις ἡμῶν θᾶσσον γεγένηται (δηλ. τοῦ δέοντος Θ. 3, 13). πλοϊμάρτερα ἐγένετο (δηλ. η πρότερον Θ. 1, 8). γ') δταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου π. χ. η δὲ τύχη ἐστρατηγησε κάλλιον (δηλ. τοῦ Ἀριαλού Ε.).

η') Τὸ συγχριτικὸν ἐπιτείνεται α') διὰ τοῦ μᾶλλον π. χ. μᾶλλον εὐτυχέστερος (Εὐρ. Ἔκ. 377). β') διὰ τοῦ πολύ, πολλῷ, δλιγον, δλιγῷ π. χ. πολὺ χειρόν ἐστιν ἐρεθίσαι γραῦν η κύνα (Με. 782). πολλῷ χρείττον ἐστιν ἐμφανῆς φίλος η χρυσὸς ἀφανῆς (Με. 103). γ') διὰ τοῦ ἔτι ταῦτ' ἔτι χαλεπώτερα (Πλ. Πολ. 298).

ΣΗΜ. "Ως συγκριτικὰ συντάσσονται καὶ τὸ ἔτερος, ἄλλος, ἀλλοῖς, προτεραῖς, ὑστεραῖς, διάφορος, ἐναντίος καὶ τὰ εἰς πλάσιος π.χ. ἔτερον τὸ ηδὺ τοῦ ἀγαθοῦ (Πλ. Γο: 500) διπλάσια ηξίουν αἱ πόλεις διδόναι Ἀλκιβιάδῃ η ἄλλῳ τινὶ τῶν στρατηγῶν (Δυ. 19, 52). δίκαιον ποιεῖν τὸ ἔναντιον η δ σὺ λέγεις (Πλ. Πολ. 339).

§ 96. Ἐπὶ τῶν ὑπερθετικῶν παράτηροινται ἰδιαιτέρως τὰ ἔξῆς :
α') διὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ δηλοῦται πολλάκις ὑπέρτατος βαθμὸς ἀπολύτως π. χ. Κύρος φιλομαθέστατος ην.

β') η συγκριτικὴ γενικὴ εὐκόλως ἐπὶ τῶν ὑπερθετικῶν δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς γενικὴ διαιρετική, διότι σημαίνει τὸ δλον, εἰς τὸ δποιον ἀνήκει καὶ δ α' δρος τῆς συγχρίσεως π. χ. Σωκράτης ην τῶν Ἀθηναίων σοφώτατος (=Σωκράτης ην σοφώτερος ἐκάστου τῶν Ἀθηναίων καὶ Σωκράτης ην ἐν τοῖς Ἀθηναίοις η ἐκ τῶν Ἀθηναίων σοφώτατος).

γ') Τὸ ὑπερθετικὸν ἐπιτείνεται α' διὰ τοῦ μάλιστα π. χ. μά-

λιστα δεινότατος (Θ.)· β') διὰ τοῦ πολύ, πολλῷ, σπανιώτερον διὰ τοῦ μακρῷ· π. χ. πολὺ φίλτατος· μακρῷ κάλλιστα (Πλ.)· γ') διὰ τοῦ ὡς καὶ τοῦ στι, σπανιώτερον διὰ τοῦ ἥ· π. χ. ὡς βέλτιστα καὶ στι πλεῖστα (Ε. Οἰκ. 7, 15)· ἥ ἀριστα (Ε.). Τὸ ὡς καὶ τὸ στι ἀποχωρίζονται ἐνίστεται ἀπὸ τοῦ ὑπερθετικοῦ διὰ παρεμπτώσεως προθέσεως· π. χ. ὡς ἐς ἔλαχιστον χωρίον (Θ.)· στι ἐν βραχυτάτῳ (Θ.). Πολλάκις δὲ μετὰ τοῦ ὡς συγάπτεται τὸ ῥῆμα δύνασθαι ἢ συγώνυμος φράσις· π. χ. διηγήσομαι ἡμῖν ὡς ἀν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων (Ἴσ.)· πειράσομαι διδάσκειν δμᾶς ὡς ἀν οἵσις τε ὡς σαφέστατα (Δη. 4, 3, 2)· ὡς ἐνι ἥδιστα (Ε.)· ὡς δυνατὸν βέλτιστον (Ε. Ἀπ. 2, 2, 6)· δ') διὰ τοῦ οἶος (σπανίως)· π. χ., χωρίον οἴον χαλεπώτατον (Ε. Ἀπ. 4, 8, 2)· ε') διὰ τοῦ ἐν τοῖς· π. χ. διμολογεῖται ὁ Ἐρως ἐν τοῖς πρεσβύτατος εἰνε (Πλ. Συμ. 178=ἐν τοῖς πρεσβυτάτοις πρεσβύτατοι). Τὸ ἐν τοῖς ἀπέδη τρόπον τινὰ ἐπίρρημα· θεν τίθεται ἀσχέτως πρὸς τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὑπερθετικοῦ· π. χ. ἐν τοῖς πλεῖσται νῆες (Ε.)· ἐν τοῖς πρώτη ἐγένετο (Θ. 3, 82).

δ') Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιφρονήσεων.

§ 97. Μετὰ γενικῆς συντάσσονται καὶ πολλὰ ἐπιρρήματα παραγόμενα ἐξ ἐπιθέτων, συντασσομένων μετὰ γενικῆς· π. χ. ἐμάχοντος ἀξίως λόγου (Ἑρ.)· τῷ μεγίστων ἐπιτειδευμάτων ἀπειρως ἔχουσι (Ε.); ἀνεχώρουν μάλα ὑπεροπτικῶς τῶν ἐναντίων.

ΣΗΜ. Τὸ λάθρα καὶ κρύφα συντάσσονται μετὰ γεν. τοῦ χωρισμοῦ· π. χ. λάθρα μητρὸς καὶ πατρὸς (Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 787), κρύφα τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. 1, 101.). Όμοίως τὸ χωρίς.

§ 98. Μετὰ γενικῆς διαιρετικῆς συντάσσονται καὶ ἐπιρρήματα τόπου καὶ χρόνου· π. χ. ποῦ γῆς (Σοφ. ἐνταῦθα ἐστη τῆς ὕβρεως (=ἐν τούτῳ τῷ σημείῳ τῆς ὕδρεως Λυ. 2, 1, 17)· πόθεν γῆς ἥλθες; (Ἑρ.)· πηνίκη· ἐστὶ τῆς ἡμέρας; (=ποία ὥρα τῆς ἡμέρας εἰνε; Ἀριστοφ. Ὁρ. 1398) τῆς ἡμέρας δψὲ ἥ· (Ε. Ἑλλ. 2, 1, 23).

§ 99. Καὶ μετὰ τῶν τροπικῶν ἐπιρρημάτων πῶς, δπως ὡς, εῦ, καλῶς, ὅταν εἰνε συντεταγμένα μετὰ τοῦ ἔχειν (ἐνίστεται δὲ καὶ μετὰ τοῦ κεῖσθαι), τίθεται γενικὴ εἰς ὄγλωσιν ἀναφερᾶς· π. χ. οὐκ οἶδα· δπως ἔχει παιδείας (=πῶς ἔχει ώς πρὸς τὴν παιδείαν, ποίαν παιδί, ἔχει (Π. Γο. 470)· ἔστιν ὡς τάχους ἔκαστος εἰλέχεν (Ε.) (ἥ Κέρκυρα) τῆς τε Ἰταλίας καὶ Σικελίας καλῶς παράπλου κεῖται (=ώς πρὸς τὸν παράπλουν κτλ. Θ. 1, 36).

ε') 'Η γενικὴ ἐπιφροματικῶς.

§ 100. 'Η γενικὴ πρὸς τούτοις τίθεται α') εἰς δῆλωσιν χρόνου π. χ. οἱ λαγὼ τῆς νυκτὸς νέμονται· ἡ οἰκία χειμῶνος μὲν εὐήλιός ἔστι, θέρους δὲ εὔσκιος. Πέρσαι οὐχ ἥξουσι δέκα ἑτῶν (=ἐντὸς δέκα ἑτῶν Πλ. Νο. 642). δλίγον χρόνου πειράσεται τὰ χρήματα ἀποδοῦναι ('Ισ. 17, 18) πολλοῦ χρόνου οὐχ ἔρακά σε (=ἀπὸ πολλοῦ χρόνου).

β') ἐπὶ ἀναφωνήσεων λύπης, δυσαρεσκείας, θαυμασμοῦ πρὸς δῆλωσιν τῆς αἰτίας. δτὲ μὲν μετ' ἐπιφωνῆματος, δτὲ δὲ ἀνευ ἐπιφωνῆματος· π. χ. οἷμοι τῶν κακῶν ὁ Ζεῦ, τῆς λεπτότητος τῶν φρενῶν ('Αριστοφ. Νεφ. 153). τῆς τύχης, τὸ ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν (Ξ. Κ. 2, 2, 3).

γ') 'Η δοτικὴ.

α') 'Η κυρίως ἢ γνησίᾳ δοτική.

§ 101. 'Η γνησίᾳ δοτικὴ σημαίνει τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, εἰς τὸ δποῖον ἀποδλέπει ἡ ἔννοια τοῦ ρήματος ἢ διὰ τὸ δποῖον ὑπάρχει ἡ γίνεται τι.

§ 102. 'Η γνησίᾳ δοτικὴ τίθεται ἐν στενῇ συναφείᾳ μετὰ ῥημάτων μεταβατικῶν καὶ ἀμεταβάτων ὡς ἀναγκαῖον συμπλήρωμα (ἔμμεσον ἀντικείμενον). Τοιαῦτα δὲ ρήματα εἰνε τὰ ἔξης:

α') τὰ ἔχοντα ἐν γένει τὴν ἔννοιαν τοῦ διδόναι, λέγειν, προτάσσειν (ταῦτα ὡς μεταβατικὰ δέχονται καὶ αἰτ. τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου κατὰ τὴν § 66). Οὕτω λέγεται δίδωμι τινὶ τι, παρέχω τινὶ τι, δωροῦμαι τινὶ τι, πέμπω τινὶ τι, νέμω τινὶ τι, λέγω τινὶ τι, παραγγέλλω τινὶ τι, παραινῶ τινὶ τι, δηλῶ τινὶ τι, προστάσσω καὶ ἐπιτάσσω τινὶ τι καὶ τὰ δμοια· π. χ. πολλὰ ἀγαθὰ οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις (Ξ.). τῇ σιρατιᾷ ἀπέδωκε Κύρος μισθὸν τεσσάρων μηνῶν (Ξ.). τάδε λέγει Κύριος τοῖς Ἰουδαίοις (Εὐαγγ.). τὴν ἀναίρεσιν τῶν νεκρῶν προσέταξαν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς; (Ξ.).

ΣΗΜ. α') Τὸ κελεύειν συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς καὶ ἀπαρεμφάτου.

ΣΗΜ. β') Τὸ μεταδίδοναι πλὴν τῆς δοτικῆς τοῦ ἔμμεσου ἀντικειμένου λαμβάνει τὴν γενικὴν ὡς ἀμεσον ἀντικείμενον (ἴ γενικὴ ἐπὶ τοῦ μηταδίδοναι εἶνε ὡς ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικῶν ὁρμάτων). (π.χ. μεταδίδωμι τῷ βουλομένῳ τοῦ ἐν τῇ ἐμῇ ψυχῇ πλούτον (Ξ. Συμ. 4, 43)).

β') τὰ σημαίνοντα φιλικὴν ἢ ἔχθρικὴν πρός τινα διάθεσιν, οἷον τὸ ὅργιζεσθαι, ἀγανακτεῖν, χαλεπαίνειν, θυμοῦσθαι, εὐνεῖν χαρίζεσθαι, ἀρέσκειν, φθονεῖν, ἀπειλεῖν, ἐπιθουλεύειν, ὀγειδίζειν, ἐπιτιμᾶν,

λοιδορείσθαι (ἀλλὰ λοιδορεῖν τινα), μέμφεσθαι (σπανίως μέμφεσθαι τινα) καὶ τὰ ὅμοια. Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ ἐναντιώσεως σημαντικά, οἷον τὸ ἐναντιούσθαι, ἀνθίστασθαι, ἀντιπράττειν καὶ ἄλλα σύνθετα μετὰ τῆς προθέσεως ἀντί· π. χ. οἱ στρατιῶται ἔχαλέπταινον καὶ ὀργίζοντο τῷ Κλεάρχῳ (Ξ). δοῦλος πεφυκὼς εὐνόει τῷ δεσπότῃ γρεσκε πᾶσι, μὴ σαύτῷ μόνον. "Ἐρωτι οὐδὲ" Ἀρης ἀνθίσταται (Πλ.).

ΣΗΜ. α') "Ονειδίζω τινὶ = ὀνειδίζω τινά, ἐπιτιμῶ τινα, ὀνειδίζω τινὲς, προβάλλω τινὶ τι ὡς ὄνειδος.

ΣΗΜ. β') Τὰ ὠφελείας καὶ βλάβης σημαντικὰ κατ' ἔξαίρεσιν πλὴν τοῦ λυσιτελεῖν συντάσσονται μετ' αἰτιατικῆς· π. χ. βλάπτει τὸν ἄνδρα υἱός τοὺς φίλους εὐεργέτει ἔνον ἀδικήσεις μηδέποτε· ψευδῆς διαβολὴ τὸν βίον λυμαίνεται· ἄλλα δικαιοσύνη λυσιτελεῖ τῷ ἔχοντι.

γ') τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ βοηθεῖν, οἷον βοηθεῖν, ἀμύνειν, ἀρήγειν, ἐπικουρεῖν, ἐπαρκεῖν, τιμωρεῖν (=βοηθεῖν)· π. χ. ἀμυνῶ τῷ νόμῳ (Εὐρ.). βεβοηθήκαμεν Εὔδοεστι (Δημ.)· ἔνοιαις ἐπαρκῶν τῶν ίσων τεύξει ποτέ.

δ') τὰ εὐπειθεῖας, ὑποταγῆς καὶ ἀκολουθίας σημαντικά· π. χ. τοῖς νόμοις πειθοῦ (Ισ.). πᾶν πλῆθος καὶ πᾶς πλοῦτος ἀρετῇ υπείκει (Πλ.). τῇ ἀχαριστίᾳ ἐπεται γή ἀναισχυντία (Ξ).

ε') τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τεῦ ἀρμόζειν· π. χ. ὁ κόθορνος ἀρμότει τοῖς ποσὶν ἀμφοτέροις (Ξ). τῇ βασιλείᾳ προσήκει οὐ ἔχειουργία, ἄλλα καλοκαγαθία (Ξ).

σ') τὰ προσεγγίσεως σημαντικά (πελάζειν, πλησιάζειν, προσιέναι, ἀπαντᾶν, ἐντυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν κλπ.)· π. χ. τοῖς φρονιμωτάτοις πλησίαζε (Ισ.). ἀνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ· ἐπιτυγχάνει πυροῖς (Ξ. Ἀν. 7, 2, 18).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς δοτ. ἐπὶ τῶν εἰρημένων ὥημάτων μεταχειρίζομενα ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν εἰς μετ' αἰτ. π. χ. δίδω εἰς τινα, λέγω εἰς τινα, παραγγέλλω εἰς τινα, πείθομαι εἰς τινα, ὑποχωρῶ εἰς τινα, ἀρμόζω εἰς τινα, χαρίζομαι εἰς τινα, ἐναντιοῦμαι κτλ. Ἐπί τινων μεταχειρίζομενα τὴν κατὰ μετὰ γεν. ἢ τὸ ἐναντίον μετὰ γεν. π. χ. ὀργίζομαι κατὰ (ἐναντίον) τινός. Ἐπί τινων μεταχειρίζομενα τὴν αἰτ. λαμβάνοντες αὐτὰ ὡς μεταβατικά· π. χ. φθονῶ τινα, εὐνοῶ τινα, ὀνειδίζω τινά.

§ 103. Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται καὶ τὰ ἐπίθετα τὰ συγγενῆ πρὸς τὰ εἰρημένα ρήματα, οἷον, εύνους, δύσνους, κακόνους, εὐπειθής, ἀπειθής, δπήκοος, ἐναντίος, φίλος, ἔχθρός τινι κτλ. οἱ πονηροὶ ἀλήγοις ἔχθροι μᾶλλόν εἰσιν γή φίλοι (Ξ). οἱ δμοίοις τοῖς δμοίοις

εῦνοι εἰσιν (Ξ.)· ἵππος εὐπειθῆς τῷ ἡνιόχῳ (Πλ.)· ἀπαντα τῷ πλουτεῖν ἔσθ' ὑπήκοα. Ἀλλὰ καὶ φίλος τινός, ἔχθρός τινος (Ιδ. § 89, α').

§ 104. Ἡ γνησία δοτικὴ ἐν χαλαρωτέρᾳ συναφείᾳ μετὰ ῥημάτων σημαίνει τὸ πρόσωπον, διὰ τὸ δποίον ὑπάρχει ἢ γίνεται τι. Ἡ δοτικὴ αὕτη λέγεται ἴδιως δοτικὴ προσωπικὴ ἢ δοτικὴ τοῦ διαφέροντος. Ταύτης διαχρίνονται πέντε εἶδη.

α') ἡ κτητικὴ δοτικὴ ἢ ἡ δοτικὴ τῆς χρήσεως. Αὕτη τίθεται μετὰ τοῦ εἰνε, ὑπάρχειν, γίγνεσθαι εἰς δήλωσιν τοῦ προσώπου, ως κτῆμα τοῦ δποίου ἢ πρὸς χρῆσιν τοῦ δποίου ὑπάρχει ἢ γίγνεται τι, π. χ. ἔστι μοι χρήματα (=ἔχω χρήματα)· νῆες οὐκ εἰσιν ἡμῖν (=ναῦς οὐκ ἔχομεν)· ἐνταῦθα Κύρῳ ἦν βιστίεια (Ξ.)· τούτων τῶν μερῶν ἐν ἔστι παισὶν (=διὰ τοὺς παῖδας, πρὸς χρῆσιν τῶν παῖδων Ξ. Κυ. 1, 2, 4)· γέγονέ μοι διδάσκαλος (=ἔσχηκα διδάσκαλον Πλ. Δά. 186)· σνομά μοις ἔστιν (=δονομάζομαι).

β') ἡ χαριστικὴ ἢ ἀντιχαριστικὴ δοτικὴ, ἥτις δηλοῖ τὸ πρόσωπον, πρὸς χάριν ἢ ὠφέλειαν ἢ πρὸς βλάβην τοῦ δποίου γίνεται τι· π. χ. ἀνὴρ αὐτῷ πονεῖ (=χάριν ἔστι τοῦ Σοφ.)· ἐκέλευσε πάντας στεφανοῦσθαι τῷ Θεῷ (=πρὸς τιμήν, πρὸς χάριν τοῦ Θεοῦ Ξ.)· πάντες πάντα κακὰ νοοῦσι τῷ τυράννῳ (=κατὰ τοῦ τυράννου, πρὸς βλάβην τοῦ τυράννου Ξ.)· αἱ τοῖς δεσπόταις ἀποκείμεναι βάλανοι θυμάσιαι ἥσαν (Ξ.)· καὶ μοι τὴν γραφὴν ἀνάγνωθι (=πρὸς χάριν μου, παρακαλῶ Ἰσ. 15, 20).

γ') ἡ δοτικὴ τῆς ἀναφορᾶς, ἥτις δηλοῖ τὸ πρόσωπον, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ δποίον ἀλγθεύει τι· π. χ. γέρων γέροντι γλῶτταν ἥδιστην ἔχει, παῖς παιδὶ (γν.)· τῷ καλῶς προάσσοντι πᾶσα γῆ πατρὶς (=ώς πρὸς τὸν εὔτυχοῦντα π. γ. π. Μέ. 716). Μετὰ τῆς δοτικῆς ταύτης συνάπτεται καὶ τὸ ὡς· π. χ. μανρὸν γάρ ὡς γέροντι προύστάλης ὁδὸν (Σεφ. Οἰκ. Κ. 20).

ΣΗΜ. α') Συχνὴ εἰνε ἡ δοτικὴ τῆς ἀναφορᾶς μετὰ μετοχῆς, ὅταν μάλιστα πρόκειται νὰ ὀρισθῇ χρόνος ἢ τόπος· π. χ. ἡμέραι μάλιστα ἥσαν εὗ Μυτιλήνη ἑαλωκεῖα ἐπτα, ὅτ' εἰς τὸ "Ἐμβατον Λακεδαιμόνιοι κατέπλευσαν (=ώς πρὸς τὴν Μυτ. ἑαλωκυῖαν, ἥτοι ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Μυτιλήνης Θ. 329)· ἥν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέοντι τοῖς Ἀθηναῖσι (=ἀφ' ὅτου οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέπλεον Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 27)· καὶ κατ' ἔλλειψιν τῆς δοτ. τινὲς π. χ. Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ εἰσπλέοντι τὸν Ἰόνιον κόλπον (=ώς πρὸς τινα εἰσπλέοντα ὅταν τις εἰσπλέῃ Θ.).

ΣΗΜ. β') Εἰς τὴν δοτικὴν τῆς ἀναφορᾶς ἀνήκει καὶ ἡ λεγομένη δοτικὴ τῆς κρίσεως π. χ. ἐγώ σ' ἔτιμησα τοῖς φρονοῦσιν εῦ (=ώς πρὸς τοὺς εὖ φρονοῦντας, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν εὗ φρονούντων Σοφ.). Κρέων ἦν ξηλωτός, ὃς ἔμοι, ποτὲ (Σοφ.). Ἐνίστεται μετά τῆς δοτ. ταύτης ἡ πρόθεσις παρά· π. χ. δοκεῖς παρ' ἡμῖν οὐ βεβουλεῦσθαι κακῶς (Σοφ.).

δ') ἡ δοτικὴ τοῦ συμπαθοῦντος προσώπου ἡ ἡ γῆτικὴ δοτικὴ, ἥτις δηλοὶ τὸ πρόσωπον, πρὸς χαρὰν ἡ πρὸς λύπην τοῦ δποίου συμβάλλει τι· π. χ. ὡς μοι καλὸς δι πάππος (=πόσον καλὸς μοῦ εἶνε δι πάππος Ε.). ἡ μήτηρ σε ἐξ ποιεῖν δ, τι ἀν βούλῃ, ἵν' αὐτῇ μακάριος ἦ (Πλ. Δυ. 508). θταν αὐτοῖς ἑξαμαρτάνωσι τι οἱ υἱεῖς (δηλ. πρὸς λύπην καὶ δυσαρέσκειαν αὐτῶν Πλ. Σοφ. 230).

ΣΗΜ Μετὰ τῆς δοτ. τοῦ συμπαθοῦντος προσώπου συνάπτεται ἐνίστεται ὡς κατηγορούμενον τὸ ἀσμένῳ βουλομένῳ, ἡδομένῳ, ἀχθομένῳ, ἵνα δηλωθῇ τὸ εἶδος τοῦ συναισθήματος· π. χ. ἀσμένοις τοῖς ἀνθρώποις τὸ φῶς ἐγίγνετο (=μὲ τὴν εὐχαρίστησιν τῶν ἀνθρώπων Πλ. Κρατ. 418).

‘Η μετοχὴ βουλομένῳ, ἡδομένῳ, ἀχθομένῳ μετὰ τοῦ ἐστί τινι ισοδυναμεῖ τὸ βούλεται, ἡδεται, ἀχθεται· π. χ. τῷ πλήθει τῶν Πλαταιῶν οὐ βουλομένῳ ἦν τῶν Αθηναίων ἀφίστασθαι (=τὸ πλ. τῶν Πλ. οὐκ ἐβούλετο τ. Α. ἀ. Θ. 2, 3).

ε') ἡ δοτικὴ τοῦ ἐνεργοῦντος προσώπου (ποιητικὸν αἴτιον). Αὕτη τίθεται α') ἐπὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τέος δηματικῶν β') ἐπὶ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, διερσυντελίκου καὶ τετελεσμένου μέλλοντος, σπανίως δ' ἐπ' ἄλλου χρόνου ἀντὶ τῆς ὑπὸ μετὰ γενικῆς (ἰδ. § 165). π. χ. ἄρα γρυκτὸν ἐστιν ἡμῖν; (=ἄρα δυνατόν ἐστιν ἡμῖν γρυξι; Αριστοφ.) ποταμός ἐστιν ἡμῖν διαβατέος (=ποταμόν τινα δεῖ ἡμᾶς διαβῆναι Ε.). ταῦτα Θεμιστογένει τῷ Συρακουσίφ γέγραπται (=ὑπὸ Θεμιστογένους Ε. Ελλ. 3, 1, 2).

β') Ἡ δοτικὴ ἀναπληροῦσα τὴν ἐκλιποῦσαν ὁργανικὴν πτῶσιν, (ἰδ. § 59 ὑποσημ.).

1) Δοτικὴ τῆς συνοδείας.

§ 105. Ἡ δοτικὴ αὕτη τίθεται ἀνευ στενῆς σχέσεως πρός τι δῆμα ἢ ὄνομα καὶ λέγεται ἴδιας δοτικὴ τῆς συνοδείας· π. χ. ἵππεύς τις προσήλαυνεν ἐδρῶντι τῷ ἵππῳ (Ε. Ελλ. 4, 5, 7). Συνήθης εἶνε ἡ δοτ. αὕτη μετὰ τῆς αὐτοῦ (ὅτε παραλείπεται τὸ ἄρθρον). π. χ. τέσσαρας γαῖς ἔλαθον αὐτοῖς ἀνδράσι (Ε. Ελλ. 1, 2, 12). ἦκεν εἰς τὰς τάξεις αὐτοῖς στεφάνοις (=οὐν αὐτοῖς τοῖς στεφάνοις, Ε. Κ. 3, 3, 40, προ. Ιλ. I, 194 «ἀνέστη αὐτῇ σὺν φόρμῃ γρυψι»). Συνήθως εἶνε μάλιστα ἐπὶ στρατιωτικῶν κινήσεων εἰς δῆγλωσιν τῆς στρα-

τιωτικής δυνάμεως, μεθ' ἡς γίνεται ἡ κίνησις π. χ. οἱ Ἀθηναῖοι ἦλθον ναυσὶ τριάντα καὶ ἑξακοσίοις δπλίταις (Θ. 4, 7).

2) Δοτικὴ κοινωνίας.

§ 106. Ἡ δοτικὴ τῆς κοινωνίας τίθεται ἐν στενῇ συναφείᾳ μετὰ ῥημάτων, ἐπιθέτων καὶ ἐπιρρημάτων ὡς ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τῆς ἐννοίας αὐτῶν.

§ 107. Ρήματα συντασσόμενα μετὰ δοτ. τῆς κοινωνίας εἰνε :

α') τὰ μίξεως, συμμετοχῆς καὶ συμφωνίας σημαντικά : μίγνυμι, κεράννυμι τινὶ τι, κοινωνῶ καὶ μετέχω τινὶ τινος (ἰδ. § 85 γ'), δμοιογῷ, συμφωνῶ καὶ ἐν γένει πάντα τὰ μετὰ τοῦ δμο—καὶ σὺν σύνθετα ῥήματα, τὰ δποῖα συνάφειάν τινα σημαίνουσιν : δμογνωμογῷ, συναδικῶ, συμπράττω κτλ. π. χ. ὁ Μίδας ἐθήρευσε τὸν Σάτυρον οἶνῳ κεράσας τὴν κρήνην (Ε.) τὰ ἔργα οὐκ ἔνυμφωνετ τοῖς λόγοις (Πλ.). ἐκοινώνησαν τῶν κινδύνων ὑμῖν (Ἴσ. 4, 43). ἡμεῖς μετεσχήκαμεν ὑμῖν (=σὺν ὑμῖν, μεθ' ὑμῶν) καὶ ἴερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ ἴερῶν τῶν καλλίστων (Ε.).

β') τὰ ἐπιμίξεις σημαντικά : ἐπιμίγνυμι, δμιλῶ, χρῶμαι, διαλέγομαι· π. χ. κακοῖς δμιλῶν καύτος ἐκβῆσει κακός· χρῶ τοῖς βελτίστοις (Ἴσ. 1, 20). Οἱ βάρδοροι διαλεχθέντες ἀλλήλοις ἀπῆλθον (Ε. Ἀν. 2, 5, 42). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ εἰς λόγονς ἔρχομαι (ἢ ἀφικνοῦμαι) τινι, καὶ τὸ διὰ φιλίας ἔρχομαι τινι· π. χ. τῷ Ἀληβιάδῃ τινὲς εἰς λόγους ἦλθον (Θ.). βουλόμεθα αὐτοῖς διὰ φιλίας λέναι (Ε. Ἀν. 3, 2, 8).

γ') τὰ ἀμίλλης, ἔρισεως καὶ συνδιαλλαγῆς σημαντικά : ἀμιλλῶμαι τινι, διαπίνομαι τινι (=ἀμιλλῶμαι πρός τινα εἰς τὸ πίνειν), ἀμφισβητῶ, ἀντιποιοῦμαι (τινὶ τινος), ἔρισθαι, στασιάζω, διαφέρομαι, δικάζομαι, ἀγωνίζομαι, πολεμῶ, γνωμαχῶ, διαλλάττομαι, σπένδομαι καὶ τὰ ὅμοια· π. χ. Καλλίστιον διαπινομένη ἀνδράσι τρεῖς χάρας ἔξεπιεν· ἀμφισβητοῦσι μὲν οἱ φίλοι τοῖς φίλοις ἔριζουσι δὲ οἱ διάφοροι τε καὶ ἔχθροι ἀλλήλοις (Πλ. Πρωτ. 337). Θεῷ μάκεσθαι δεινόν ἐστι καὶ τύχη (Μ.). Κλέαρχος ἐπολέμει τοῖς Θραξὶ (Ε.), εὐκ αἰσχρόν ἐστι τοῖς πονηροῖς διαφέρεσθαι (Ε.). σῶμα νοῶδες στασιάζει αὐτὸν ἔαντφ (Πλ.). Δημοσθένης μετὰ τῶν ξυστρα-γγῶν σπένδονται Μαντινεῦσι (Θ.). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ εἰς λεῖρας, διὰ μάχης ἢ διὰ πολέμου ἔρχομαι τινε· π. χ. διαγεύθα διὰ παντὸς πολέμου αὐτοῖς λέναι (Ε. Ἀν. 3, 2, 8).

ΣΗΜ. α') Μετὰ τῶν ῥημάτων τούτων τίθεται πολλάκις ἀντὶ τῆς δοτι-

κῆς ἡ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς π.χ. ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους (Θ.). ψυχὴ πρὸς σῶμα διαφέρεται (Πλ.). Ἐρίστιππος ἔνη ηλάγη πρὸς τοὺς οἴκους.

ΣΗΜ. β') πολεμῶ, μάχομαι, ἀγωνίζομαι μετά τινος σημαίνει πολεμᾶ, μάχομαι, ἀγωνίζομαι μετά τινος ὡς σύμμαχος καὶ βοηθός αὐτοῦ π.χ. ἐπολέμησάν ποτε Ἐλευσίνοι μετ' Ἐνδρόλετον πρὸς Ἐρεχθέα (Θ.).

δ') τὰ δμοιότητος καὶ ἴσοτητος σημαντικά' π. χ. φιλοσόφῳ ξοικας, ὃ νεανίσκε (Ξ.) μικρὸν μεγάλῳ εἰκάζω (Θ.). Ο σίδηρος ἀπισοῖ τοὺς ἀσθενεῖς τοῖς λαχυροῖς ἐν πολέμῳ (Ξ.).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς δοτικῆς τῆς κοινωνίας μεταχειρίζομεθα ἐν τῇ δημόδει γλώσσῃ τὸ μὲ μετ' αἰτιατικῆς π. χ. ὅποιος ἀνακατωθῇ μὲ τὰ πίτουρα τὸν τρώγουν οἱ κότες συναναστρέφομαι μὲ καλοὺς ἀνθρώπους, συμφωνῶ μὲ τὴν γνώμην σου μὲ ποῖον δμοιάζει αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος; Ἐν τῇ καθαρευούσῃ γίνεται χρῆσις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῆς πρὸς μετ' αὐτ. συμφωνῶ πρὸς τινα, πολεμῶ πρὸς τινα, κοινωνῶ πρὸς τινα.

§ 108. Ἐπίθετα συντασσόμενα μετὰ δοτ. τῆς κοινωνίας εἰνε τὰ σύστειχα ἡ συγγενὴ πρὸς τὰ εἰρημένα ῥήματα, οἷον δμοιος, ἵσος, δ αὐτός, ἀντίρροπος, δμώνυμος, συγγενής, συμφυής, διάφορος (=οὐχὶ τῆς αὐτῆς γνώμης, ἐχθρός πρ. διαφέρεσθαι) καὶ τὰ δμοια τὸ δμοιον τῷ δμοίῳ ξυγγενές ἐστι, (Πλ.) ἕδονή ἀμικτος φρονήσεις (Πλ. Φιλ. 61). οἱ πονηροὶ ἀλλήλοις δμοιοι (Πλ.): οὐ ταῦτα γίγνεται τάγαθα τοῖς ἡδέσι (Πλ.). λόγοι ἵσοι τῷ μεγέθει τῶν ἔργων (Ισ.).

ΣΗΜ. α') Τινὰ τῶν ἐπιθέτων τούτων οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα συντάσσονται μετὰ γεν. π. χ. τῶν εὐτυχούντων πάντες εἰσὶ συγγενεῖς (Με) συμμοχία τούτων ἀντίρροπος (Δη. 1, 10). Τεῦχος Σαλαμίνα δμώνυμος ἐποίησε τῆς πρότερον αὐτῷ πατρίδος (Ισ. 9, 18) πρβ. § 108 τὸ διάφορος (=οὐχὶ δμοιος πρβ. διαφέρω) συντάσσεται μετὰ γενικῆς.

ΣΗΜ. β') Πολλάκις ἡ δοτ ἐπὶ τοῦ δ αὐτός δμοιος, ἵσος κεῖται βραχυλογικῶς π. χ. δμοίαν ταὶς δούλαις εἰχε τὴν ἐσθῆτα (=τῇ ἐσθῆτι τῷ δούλῳ, Ξ. Κν. 5, 1, 4) τὰ αὐτὰ φρονῶ Δημοσθένει (=ἄπερ Δημοσθένης) οὐ καὶ σὺ τύπτει τὰς ἵσας πληγάς ἐμοί; (Ἀριστ. Β. 636). Όμοιως λέγεται καὶ παρ' ἡμῖν π. χ. δ Νικόλαιος ἐφόρει δμοια φορέματα μὲ τὸ Δημήτριον τὰ ἴδια φρονῶ μὲ τὸν Δημοσθένην πρβ. § 95 β'.

§ 109. Ἐπιρρήματα συντασσόμενα μετὰ δοτικῆς τῆς κοινωνίας εἰνε α') τὰ παραγόμενα ἐκ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ § 108 μνημονεύθεντων ἐπιθέτων β') τὸ ἄμα καὶ τὸ δμοῦ π. χ. ἔγειται Δωρικὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἄμ' αὐτῷ (Θ.). τὸ ὕδωρ ἐπίνετο δμοῦ τῷ πηλῷ (Θ.).

ΣΗΘ. Ἐνίστε εὐρηγηταὶ μετὰ δοτ. συντεταγμένα καὶ οὐσιαστικά τινα παράγωγα ἐκ ὑημάτων ἡ ἐπιθέτων συντασσομένων μετὰ δοτ. π. χ. ἡ ἐμὲ τῷ Θεῷ ὑπηρεσία (Πλ. Ἀπ. 30, κατὰ τὸ ὑπηρετῶ τινι) δμοιότης ἔαυτος (Πλ. Φαιδ. 109 ἔχρημάτισε περὶ φιλίας τοῖς Αθηναίοις (Θ. 5, 5).

5) Δοτικὴ τοῦ δργανου, τοῦ τρόπου, τοῦ ποσοῦ,
τῆς αἰτίας, τῆς ἀναφορᾶς.

§ 110. Ή δοτικὴ (ἀναπληροῦσα τὴν ἀφανισθεῖσαν δργανικὴν
πιῶσιν) τίθεται πρὸς τούτοις :

α') Εἰς δήλωσιν τοῦ δργάνου ἢ μέσου, μὲ τὸ δποῖον γίνεται τι.
π. χ. τὴν θύραν τῇ βακτηρίᾳ ἔχοντες (Πλ.) ἢ φυχὴ τρέφεται μα-
θῆμασι (Πλ.).

ΣΗΜ. Συνήθης εἶνε ἡ δοτικὴ αὕτη 1) ἐπὶ τῶν ὁμηράτων κολάζειν, τιμω-
ρεῖσθαι, ζημιοῦν· π. χ. τὸν μὴ πειθόμενον ἀτιμίας τε καὶ χεήμασι κολά-
ζουσι (Πλ. Πολ. 422). 2) ἐπὶ τῶν ὁμηράτων τεκμαίρεσθαι, εἰκδέειν, κρί-
νειν γινώσκειν· π. χ. δεῖ τὰ μέλλοντα τοῖς γεγενημένοις τεκμαίρεσθαι
(= διὰ τῶν γεγενημένων, ἐκ τῶν γεγενημένων (Ισ. 14, 141). οὐ τῷ
ἀριθμῷ τὰ πολλὰ κρίνεται, ἀλλὰ πρὸς τὰς χρήσεις (Ε. Ιε. 4, 8). Σπανιώ-
τερον τίθεται ἐπὶ τῶν ὁμηράτων τούτων ἡ γενικὴ μετὰ τῆς ἐκ ἢ ἀπό· π. χ.
ἐκ τῶν εἰρημένων ὁρίδιον ἔστι καταμαθεῖν (Ισ.).

β') Εἰς δήλωσιν τοῦ τρόπου, καθ' ὃ γίγνεται τι· π. χ. τούτῳ
τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐτείχισαν τὴν πόλιν (Θ.). βίᾳ εἴλον τὸ
χωρίον (Θ.). Εἰς τὴν χρῆσιν ταύτην τῆς δοτικῆς ἀνήκουσι καὶ αἱ
δοτ. δημοσίᾳ κοινῇ, ἰδίᾳ, πεζῇ, ταύτῃ ἢ, τῷ δόντι, αἴτινες ἀπέ-
νησαν ἐπιρρήματα.

γ') Εἰς δήλωσιν τοῦ ποσοῦ ἐπὶ τῶν παραθετικῶν καὶ τῶν ἔχόν-
τῶν ἔννοιαν παραθετικὴν (δοτ. τοῦ μέτρου ἢ τῆς διαφορᾶς)· π. χ.
πολλῷ κρείττον ἔστιν ἐμφανῆς φίλος ἢ χρυσὸς ἀφανῆς. Ἀδροκό-
μας ὑστερόησε τῆς μάχης ἡμέρας πέντε (Ε.). Τοσούτῳ ἴδιον ξῶ,
ὅσῳ πλείῳ κέκτημαι (Ε.). Ἐπειδὴ καὶ ἡ πρὸ μετὰ γεν. καὶ ἡ
μετὰ μετ' αἰτιατικῆς ἐπὶ χρόνου περιέχουσιν ἔννοιαν παραθετικήν,
διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τούτων τίθεται δοτικὴ εἰς δήλωσιν τοῦ ποσοῦ.
π. χ. δέκα ἔτεσι πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας (Πλ. Ν. 698).
ἔξηκοστῷ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἀλωσιν.

δ') Εἰς δήλωσιν τῆς αἰτίας· π. χ. δειλίᾳ ἔλιπον τὴν τάξιν (Πλ.).
τὴν γραφὴν ὑβρεῖ καὶ ἀκολασίᾳ ἐγράψκτο (Πλ. Ἀπ. 26). Συνήθης
εἶνε ἡ δοτ. τῆς αἰτίας ἐπὶ τῶν φυχικοῦ πάθους σημαντικῶν ὁμηράτων
(χαρεῖν, ἥδεσθαι, ἀγάλλεσθαι, λυπεῖσθαι, ἀχθεσθαι, αἰσχύνεσθαι,
δργίζεσθαι, ἀθυμεῖν καὶ τῶν ὅμοιων· π. χ. Ξέρξης ἡσθη τῇ ἐπι-
στολῇ (Θ.) ἡμεῖς οἱ στρατηγοὶ ἥχθόμενθα τοῖς γεγενημένοις (Ε.
Ἀν. 2, 6, 28). Μετὰ τῆς δοτ. ταύτης τίθεται πολλάκις ἡ πρόθεσις
ἐπὶ· π. χ. ὡσπερ τις ἀγάλλεται ἐπὶ θεοσεβείᾳ καὶ ἀληθείᾳ, οὗτοι
Μένων ἥγάλλετο τῷ ἔξαπατῶν δύνασθαι (Ε. Ἀν. 5, 7, 20). Ἐπὶ

τοῦ μέγα φρονεῖν καὶ τοῦ σεμνύνεσθαι τίθεται πάγτοτε μετὰ τῆς ἐπὶ ή δοτική· π. χ. ἐπὶ τοῖς προγόνοις μέγα φρονοῦσι (Ξ.).

ε') Εἰς δηλωσιν τῆς ἀναφορᾶς (δοτ. τῆς ἀναφορᾶς) ἀντὶ τῆς αἰτίας π. χ. συγγενεῖς ἔστε φύσει οὐ νόμῳ (Πλ. Πρωτ. 337). Οὕτις ποσὶ δὲμι ταχὺς οὕτε χερσὸν ισχυρὸς (Ξ.).

γ') Ἡ δοτικὴ ἀναπληροῦσα τὴν ἑκλιποῦσαν τοπικὴν πτῶσιν
(ἴδ. § 59 ὑποσημ.).

§ 111. Ἡ τοπικὴ δοτικὴ :

α') 'Ως δοτ. τοῦ τόπου σημαίνει τὸ σημεῖον, ὃπου ὑπάρχει ἡ γίνεται τι (τὸ ποθ.) π. χ. αἰθέρι νέων (Ιλ. B. 4, 12)· νῦν δ' ἀγροῦ τυγχάνει (Σοφ. Ἡλ. 313). Τοιαῦται δοτικαὶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ εἰν τὸ Μαραθῶνι, Ἐλευσῖνι (λέγεται καὶ ἐν Μαραθῶνι, ἐν Ἐλευσίνι), τὸ κύνιλο, τῆδε, ταύτῃ ἦ, τὰ δύοτα ἀπένθησαν ἐπιρρήματα Συνήθω; ή τοπικὴ δοτικὴ τίθεται μετὰ προθέσεως (τῆς ἐν, τῆς ἐπ καὶ ἄλλων ίδ. § 123, 153, 162, 166).

β') 'Ως δοτ. τοῦ χρόνου σημαίνει τὸ χρονικὸν σημεῖον, ἐν ᾧ γίνεται τι (τὸ πότε) μᾶλλον ὥρισμένως ή ή γενικὴ (ΐδ. § 100, α').

Οὕτω τίθεται ή δοτ. ἡμέρα, ωντεῖ, μηνί, ἔτει καὶ τὰ δμοια μετά τινος ἐπιθετικοῦ διορισμοῦ· π. χ. ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, τῇ προτεραιᾳ (ἡμέρᾳ), τῇ ἐπιούσῃ ωντεῖ, τῷ τετάρτῳ ἔτει καὶ τὰ δμοια τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμὸν (Ξ.).

'Ανευ διορισμοῦ τίθεται ή δοτικὴ ἐπὶ τῶν ἑορτῶν, εἰον· Παναθηναϊστοις, Διονυσίστοις, Ἐλευσινίστοις. Περὶ τῆς ἐν μετὰ δοτ. εἰ διορισμὸν τοῦ χρόνου (ΐδ. § 123, β').

δ') Ἐμπρόθετοι διορισμοί.

§ 112. Ἐμπρόθετοι διορισμοὶ λέγονται οἱ διορισμοὶ οἱ ἐκφερόμενοι διὰ προθέσεων μετὰ πτώσεων· π. χ. μετ' ἐμοῦ, σὺν θεῷ κατὰ τὸ δίκαιον.

§ 113. Ἐκ τῶν προθέσεων ἄλλαι μὲν συντάσσονται μετὰ μιᾶς πτώσεων καὶ λέγονται μονόπτωτοι, ἄλλαι δὲ συντάσσονται μετὰ δύο πτώσεων καὶ λέγονται δίπτωτοι, ἄλλαι δὲ συντάσσονται μετὰ τριῶν πτώσεων καὶ λέγονται τρίπτωτοι.

Προθέσεις μονόπτωτοι.

§ 114. Ἐκ τῶν μονοπτώτων προθέσεων μετὰ γενικῆς συντάσσονται ή ἀντί, ή ἀπό, ή ἐκ (ἐξ) καὶ ή πρό· μετὰ δοτ. δὲ ή ἐν καὶ σὺν (ξύν), μετ' αἰτ. δὲ ή εἰς (ἢ ἐς) καὶ ή ἀνά.

Η ἀντέ.

§ 115. Ἡ ἀντὶ μετὰ γεν. σημαίνει ἀντικατάστασιν καὶ ἀνταλλαγήν· π. χ. Εενοφῶν ἡρέθη ἄρχων ἀντὶ Προξένου (=εἰς τὴν θέσιν, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ Προξένου Ξ.). ἀνταλλάξασθαι βουλόμεθα ἀντιπάλους Δακεδαῖμονίους ἀντὶ Θηβαίων. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία α') τῆς προτιμήσεως· π. χ. ἀντὶ πολέμου εἰρήνην εἰλόμεθα (Θ.)· β') τῆς συγκρίσεως· π. χ. μεῖζον, δεῖτις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας φίλον νομίζει τοῦτον σύδαμον λέγω (=ἢ τὴν αὐτοῦ πατρίδα Σοφ. Ἀντ. 152)· γ') τῆς ἀμοιβῆς καὶ τῆς αἰτίας· π. χ. τί ἡμὶν ἀντὶ τούτων ὑπηρετήσεις; (=διὰ ταῦτα ἀνταμείδων ἡμᾶς διὰ ταῦτα Ξ.) ὥφελήσω αὐτὸν ἀνθ' ὅν εὖ ἐπαθον ὑπ' αὐτοῦ (=δ' ὅσα εὐηργετήθην ὑπ' αὐτοῦ Ξ.)· δ') τῆς ὁμοιότητος ἢ ισότητος· π. χ. ἀντὶ κυνὸς εἰ φύλαξ (=ζυμοιος ἢ ισος κυνί, ὥσπερ κύων Ξ.).

§ 116. Ἡ ἀντὶ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἀπέναντι, π. χ. ἀντεστρατοπεδεύομαι· β') ἀντικατάστασιν· π. χ. ἀντικαθίστημι· γ') ἐναντίον· π. χ. ἀντιπράττω· δ') ισότητα· π. χ. ἀντάξιος· ε') ἀμοιβαίστητα· π. χ. ὁ Νικήρατος, ἐρῶν τῆς γυναικός, ἀντεργάται ὑπ' αὐτῆς (Ξ.).

ΣΗΜ Ἡ πρώτη καὶ κυρία σημασία τῆς ἀντὶ εἶνε ἡ τοῦ ἀντικρύ, ἀπέναντι πρβ. ἀντίον, ἐναντίον.

Η ἀπό.

§ 117. Ἡ ἀπὸ μετὰ γεν. σημαίνει α') χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν· π. χ. ἔλιγοι ἀπὸ πολλῶν (Θ.)· πόλις κείται ἀπὸ θαλάσσης (=μακρὰν τῆς θαλάσσης· Θ. 1, 16)· ἀπὸ τοῦ ὅδατος εἰργον αὐτοὺς οἱ Θρᾷκες (Ξ.). Τὸ ἀπὸ σκοποῦ λέγειν σημαίνει μακρὰν τοῦ σκοποῦ λέγειν, ἢτοι οὐχὶ ἐπιτυχῶς λέγειν. Ὅθεν οὐκ ἀπὸ σκοποῦ=ἐπιτυχῶς (Πλ. Θεατ.).

β') ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἀπὸ τινος·

α') τοπικῶς· π. χ. Κύρος ὠρμᾶτο ἀπὸ Σάρδεων. Οὗτῳ καὶ ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημαίνοντων ἐξάρτησιν· π. χ. κατένησαν ἀπὸ δένδρων τοὺς ἵππους (Ξ.).

β') χρονικῶς· π. χ. ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου (Ξ.).

γ') μεταφορικῶς εἰς δήλωσιν α') τῆς ἐμμέσου καταγωγῆς· π. χ. οἱ ἀφ' Ἡρακλέους (=οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλέους)· β') τοῦ δργάνου ἢ τοῦ τρόπου· π. χ. ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ἡμὶν πολεμεῖ συμμάχων δ Φίλιππος (Δημ.)· ἢ σοφίᾳ οὐκ ἀπὸ ταύτων παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις (=αὐτομάτως· Πλ.)· οὗτῳ καὶ ἀπὸ στόματος λέ-

γειν· γ') τῆς αἰτίας· π. χ. ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος ἐπηγέθη
(=διὰ τοῦτο τὸ τόλμημα, ἢ ὡς λέγεται συνήθως, συνεπείᾳ τούτου
τοῦ τολμήματος (Θ.). δ') τῆς ὅλης· π. χ. εἶματα ἀπὸ ἔύλων πε-
ποιημένα· (Ἑρ. 9, 65).

§ 118. Ἡ ἀπὸ ἐν συνθέσει σημαίνει α') χωρισμὸν καὶ ἀπομά-
κρυνσιν· π. χ. ἀποχωρίζω, ἀπείρω, ἀποκρούω. Ἐκ τῆς σημα-
σίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία τῆς ἀποδολῆς καὶ ἀπωλείας, τῆς
παύσεως καὶ τῆς στερήσεως· π. χ. ἀποκτῶμαί τι (ἀποβάλλω,
ἀπόδλυμί τι, ὅπερ ἔκεκτήμην)· ἀπομανθάνω (=ἐπιλανθάνομαι τῶν
μεμχθημένων)· ἀποφοιτῶ (=παύομαι φοιτῶν)· ἀπιξιῶ=οὐκ ἀξιῶ·
ἀπόφημι=οῦ φημι (Ἑ.)· ἀπεικός (=οὐκ εἰκός· Ἀντιφ. Ἀγ. 5)
β') τὸ δπίσω· π. χ. ἀποστρέψω, ἀποχωρῶ, ἀπογοστῶ. Ἐκ τῆς
σημασίας τοῦ δπίσω πηγάζει ἡ σημασία τοῦ δφειλομένου ἐν τῷ
ἀποδιδόναι, ἀπολαμβάνειν, ἀπέχειν (=ἀπειληφέναι), ἀπαιτεῖν·
π. χ. οἱ στρατιῶται ἀπήγγουν τὸν μισθὸν (=ἥτοι τὸν δφειλόμενον
αὐτοῖς μισθόν· (Ἑ.) γ') ἐπίτασιν· π. χ. ἀποθαυμάζω, ἀποδειλῶ,
ἀπαμβλύνομαι δ') ἔμμεσον καταγωγὴν· οἷον ἀπόγονος. Τὸ ἀπο-
ξῆν=μόλις ζῆν.

•Η· ἐκ (ἢ ἐξ).

§ 119. Ἡ ἐκ μετὰ γεν. σημαίνει ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἐκ τῶν
ἔνδον τινὸς (ἀντίθετος ἡ ἐν καὶ ἡ εἰς)· α') τοπικῶς· π. χ. τὰ ἐκ
τῆς γῆς φυόμενα (Ἑ.)· ἐξ ἀγορᾶς ἡ πόλιν Μενέξενος; (Πλ.). Οὕτω
καὶ μετὰ τῶν ῥημάτων τῶν σημαινόντων ἐξάρτησιν· π. χ. ἐκ τῆς
θαλάσσης ἡμῖν ἥρτηται ἡ σωτηρία (Ἑ.).

β') χρονικῶς· π. χ. ἡ ἐκ παιδὸς αὐτῷ ἑταῖρος (Ἑ.)· ἐκ τοῦ
δρίστου (=εὐθὺς μετὰ τὸ ἀριστὸν Ε.)· γ') μεταφορικῶς εἰς δήλω-
σιν 1) τῆς ἀμέσου καταγωγῆς· π. χ. οἱ ἐξ Ἡρακλέους· (=οἱ πα-
δεῖς τοῦ Ἡρακλέους)· οἱ μὲν ἀπὸ θεῶν, οἱ δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν θεῶν
γεγονότες (Ἴσ. 12, 81). 2) τῆς αἰτίας· π. χ. πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύ-
ματος; (=ἔνεκα τοῦ τραύματος Ε.)· 3) τοῦ ὀργάνου καὶ τοῦ τρό-
που· π. χ. πάτριον ἡμῖν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι (=διὰ
τῶν πόνων Θ. 1, 123)· ἐκ τοῦ προφανεῖς (=προφανῶς Θ.). 4) τῆς
συμφωνίας· π. χ. ἐκ τῶν ἔργων χρὴ μᾶλλον ἡ ἐκ τῶν λόγων τὴν
ψῆφον φέρειν (Δυ. 12, 23). 5) τῆς ὅλης· π. χ. ἐποιοῦντο γεφύρας
ἐκ τῶν φοινίκων (Ἑ.).

§ 120. Ἡ ἐκ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἐξω· π. χ. ἐξάγω, ἐκ-

βάλλω β') ἐπίτασιν (λίαν, ἐντελῶς)· π. χ. ἔκλευκος, ἔξεργάζομαι,
ἔκμανθάνω γ') ἀμεσον καταγωγήν ἔκγονος δ') μεταδολήν π. χ.
ἔξελληνίζω.

Η πρό.

§ 121. Ή πρὸ μετὰ γεν. σημαίνει ἔμπροσθεν α') τυπικῶς· π. χ.
τὰ πρὸ ποδῶν (Ξ.)· τεθαμμένοι εἰσὶ πρὸ τῶν πυλῶν (Ξ.). Ἐκ τῆς
σημασίας ταύτης προχύπτει ἡ σημασία τῆς ὑπερασπίσεως (πρὸ—
ὑπὲρ) καὶ ἡ τῆς προτιμήσεως· π. χ. πρὸ τῆς Ἑλλάδος ἀποθνήσκει
(‘Ηρ.)· αἱροῦμαι πρὸ δουλείας θάνατον (=προτιμῶ τῆς δουλείας
τὸν θάνατον) β') χρονικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ πρότερον (ἀντί-
θετος εἶνε ἡ μετὰ μετ' αἰτιατικῆς)· π. χ. πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ
τὴν μάχην (Ξ.).

§ 122. Ή πρὸ ἐν συνθέσει σημαίνει δ', τι καὶ ἐν συντάξει· π. χ.
προτάσσω, προλέγω, προκινδυνεύω, προαιροῦμαι, προχωρῶ.

Η ἐν.

§ 123. Ή ἐν μετὰ δοτ. σημαίνει α') τόπον, ἐνῷ γίνεται τι (τὴν
ἐν τόπῳ στάσιν)· π. χ. ἐν Θράκῃ, ἐν τῷ πεδίῳ, ἐν Ἀθήναις·
(μετὰ δοτ. προσώπων πληθ. ἀριθμοῦ ἢ περιληπτικοῦ δνδματος ση-
μαίνει ἐνώπιον, μεταξύ· π. χ. οὐ χαλεπὸν Ἀθηναίους ἐν Ἀθη-
ναῖοις ἐπανείν. Ἀριστοφ. δχληρόν ἐστιν ἐν νέοις ἀνήρ γέρων· ἐν
τῷ δῆμῳ λέγειν· β') χρόνον ἐντὸς τοῦ δποίου γίνεται τι· π. χ. ἐν
τῇ νυκτὶ, ἐν ταῖς σπονδαῖς· βασιλεὺς οὐ μαχεῖται ἐν ταύταις
ταῖς ἡμέραις (Ξ.)· γ') τὸ δργανον καὶ τὸν τρόπον· π. χ. ἐν λόγοις
πειθείν (Σοφ.)· ἐν τάχει καὶ προθυμότερον (Θ.)· δ') συμφωνίαν·
π. χ. τὴν δίκην ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ νόμῳ κατεδικάσαντο (=κατὰ
τὸν Ὀλυμπιακὸν νόμον Θ.).

ΣΗΜ. α') Τὸ ἐν καιρῷ εἶνε ἡ γίγνεσθαι τινι· σημαίνει χρήσιμον εἶνε
ἡ γίγνεσθαι τινι· π. χ. πειράσομαι ἐν καιρῷ σοι εἶνε (=ῳφέλιμός σοι
εἶνε Ξ. ‘Ελλ. 4, 4, 9). Ἰσως ἀν ἡμῖν ἐν καιρῷ γένοιτο αὕτη ἡ γυνὴ (=
ἴσως ἀν ἡμᾶς ὠφελήσειν Ξ. Κυ. 5, 1, 16).

ΣΗΜ. β') Ή ἐν εὑρηται συντεταγμένη καὶ μετὰ γενικῆς κατ' ἔλλειψιν
τοῦ οἰκου, π. χ. ἐν παιδοτρίβου. Συνηθέστατον εἶνε τὸ ἐν Ἄδουν. Κατ'
ἀναλογίαν δὲ τούτων λέγεται καὶ ἐν ἐμαυτοῦ, ἐν σαυτοῦ, ἐν ἐαυτοῦ (ἀντί-
θετον εἶνε τὸ ἔξω ἐμαυτοῦ, σεαυτοῦ, ἐαυτοῦ)· π. χ.: ἐφλεγόμην καὶ οὐκέτ'
ἥν ἐν ἐμαυτοῦ (=δὲν ἥμην εἰς τὸν ἐαυτόν μου Πλ. Χαρμ. 755).

§ 124. Ή ἐν ἐν συνθέσει σημαίνει ἐντός· π. χ. ἐμπίπτω,
ἔγκλειο.

Κατεβαίνη—Συντακτικὸν ἔκδοσις τρίτη

‘Η σὺν ἦ ἔν.

§ 125. ‘Η σὺν μετὰ δοτ. σημαίνει τὸ δόμεον π. χ. ἐπαιδεύετο σὺν τῷ ἀδελφῷ. ’Εκ τῆς σημασίας τοῦ δόμοῦ προκύπτει ἡ σημασία α') τῆς βοήθειας π. χ. ἀδικοῦντα πειράσομαι σὺν τοῖς θεοῖς ἀμύνασθαι (=μὲ τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν Ξ.).

β') τῆς συμφωνίας π. χ. σὺν τοῖς νόμοις γίναντιώθη Σωκράτης τοιαύτη ὁρμῇ τοῦ δήμου (Ξ.).

γ') τοῦ τρόπου π. χ. σὺν γέλωτι ἥλθον.

§ 126. ’Εν συνθέσει σημαίνει ώσαύτως τὸ δόμεον π. χ. συμβαδίξω, συμπράττω τινέ. ’Εκ τῆς σημασίας τοῦ δόμοῦ προκύπτει ἡ σημασία τῆς ἐπιτάξεως π. χ. συγκαλύπτω (=παντάπασιν, ἐντελῶς καλύπτω).

‘Η εἰς ἦ ἔσ (ἀντίθετος ἡ ἔκ).

§ 127. ‘Η εἰς μετ' αἰτ. σημαίνει.

α') διεύθυνσιν εἰς τὰ ἔνδον ἢ τὰ ἔγγυτάτω τινός π. χ. ἐσβαλεῖν εἰς τὴν Αιτικήν (Θ.). κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ (Πλ.).

β') τὸ δριόν, μέχρι τοῦ δποίου ἔκτείνεται τι (=μέχρι) τοπικῶς ἢ χρονικῶς, ἢ μεταφορικῶς π. χ. ἐκ κεφαλῆς εἰς πόδας ἄκρους (=μέχρι τοῦ ἄκρου τῶν ποδῶν Ἰλ. ΙΙ. 646). εἰς τὴν ὑστεραίαν οὐχ ἥκε (=μέχρι τῆς ὑστεραίας Ξ.). ἐσ ἐμὲ (=μέχρι τῶν χρόνων ἐμοῦ, μέχρι τῆς ἐποχῆς μου Ἡρ. 1, 52). τέθραμμαί εἰς πολυσαρκίαν (=μέχρι πολυσαρχίας Ξ.) κεχαρισμένως πράττειν τὸ πᾶν ἐσ δύναμιν (=κατὰ δύναμιν, κυρ. μέχρι τῆς δυνάμεως, ἔως ἐκεί ὅπου φθάνει ἡ δύναμις Πλ.). εἰς ὑπερβολὴν (=μέχρι ὑπερβολῆς, ὑπερβαλλόντως. Συνηθέστατα τίθεται μετ' ἀπολύτων ἀριθμητικῶν εἰς δῆλωσιν τοῦ ὡς ἔγγιστα π. χ. διέφθειρον ἐσ ἐπτακοσίους (=μέχρι ἐπτακοσίων, ὡς ἔγγιστα ἢ περίπου ἐπτακοσίους).

γ') ἀναφοράν π. χ. ἀπαντέεις ἐσμεν εἰς τὸ νουθετεῖν σοφοί (Εὐρ.). τὰ εἰς τὸν πόλεμον=τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸν πόλεμον.

δ') σκοπόν π. χ. Λυσίμαχος καὶ Μελησίας εἰς συμβουλὴν παρεκαλεσάτην ἡμᾶς (Πλ. Λα. 186).

ΣΗΜ. ‘Η εἰς εὑρηται συντεταγμένη καὶ μετὰ γεν. κατ' ἔλλειψιν τοῦ οἶκον π. χ. εἴμι εἰς Ἀγάθωνος (Πλ.). Πάντοτε λέγεται εἰς ‘Ἄδου’ πρβ. § 128 σημ.

§ 128. ‘Η εἰς ἐν συνθέσει σημαίνει α') εἰσω, ἐντός π. χ. εἰσέρχομαι, εἰσπλέω. β') ἐπίτασιν π. χ. εἰσακούω, εἰσօρω.

‘Η ἀνά.

§ 129. ‘Η ἀνὰ μετὰ αἰτ. σημαίνει ἄνω, ἐπάνω α') τοπικῶς ἀνὰ τὸν ποταμὸν οὐχ οἶόν τε πλεῖν (=πρὸς τὰ ἄνω τοῦ ποταμοῦ, πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ ποταμοῦ). (‘Αντίθετος εἶνε ἡ κατὰ μετ' αἰτ. ἵδ. § 136 α'); ἀνὰ τὰ ὅρη πλανᾶσθαι β') χρονικῶς ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἡμέραν (καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν).

γ') μεταφορικῶς μετ' ἀριθμητικῶν διανεμητικῶς· π. χ. ἀνὰ τέσσαρας· ἐπορεύθησαν ἀνὰ πέντε παρασάγγας τῆς ἡμέρας (Ξ).

ΣΗΜ. Τὸ ἀνὰ κράτος σημαίνει μὲ δόλην τὴν δύναμιν τὸ ἀνὰ στόμα ἔχειν τι σημαίνει εἰς τὸ στόμα ἔχειν τι διηγενῆς λέγειν τι.

§ 130. ‘Η ἀνὰ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἄνω· π. χ. ἀναβαίνω. Τὸ ἀνατρέπω τι σημαίνει τρέπω τι οὕτως, ὥστε τὰ κάτω νὰ γίνωσιν ἄνω, ἀναποδογυρίζω· β') δπίσω· π. χ. ἀναχωρῶ· γ') πάλιγνώς: ἀναμάχομαι· δ') ἐπίτασιν· π. χ. ἀναβοῶ.

ΣΗΜ. ‘Η κυρία σημασία τῆς ἀνὰ εἶνε ἡ τοῦ ἄνω.

Προθέσεις δίπτωτοι.

§ 131. Δίπτωτοι προθέσεις εἶνε ἡ διά, ἡ κατά, ἡ μετὰ καὶ ἡ ὑπέρ. Αὗται συντάσσονται μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς.

‘Η διά.

§ 132. ‘Η διὰ μετὰ γεν. σημαίνει·

α') διὰ μέσου· 1) τοπικῶς· π. χ. διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται (Δη.); 2) χρονικῶς εἰς δῆλωσιν χρόνου, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ὅποιου γίνεται τι· π. χ. τέρας ἐστὶν [εἰ τις ηὐτύχηκε διὰ βίου (=καθ' ὅλον τὸν βίον)]. Τὸ διὰ τέλους = διὰ παντὸς τοῦ χρόνου μέχρι τέλους· π. χ. οὐδεὶς διὰ τέλους ἐνδικιμονεῖ (Σοφ.); 3) μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν τοῦ ὀργάνου καὶ τοῦ τρόπου· π. χ. ἔλεγε διερρηγνέως (Ξ). οἱ Πελοποννήσιοι ἀπῆλθον διὰ τάχους (Θ.).

β') μεταξύ, τοπικῶς καὶ χρονικῶς· π. χ. διὰ δέκα ἐπάλξεων πύργοι ήσαν (=δέκα ἐπάλξεων παρεμπιπτούσιν μεταξύ Θ. γ, 21). τὸ τῶν Αἰτωλῶν ἔθνος οἵκει κατὰ κώμας καὶ ταύτας διὰ πολλοῦ = πολλοῦ διαστήματος παρεμπιπτοντος, ἦτοι πολὺ ἀπεχούσας ἀπ' ἀλλήλων Δη. 3, 94). Μεσσήνην διὰ τετρακοσίων ἔτεων μέλλουσι κατοικίζειν (=μετὰ διάλειμμα τετρακ. ἔτεων. Ισ. 6, 27). διὰ χρόνου σὲ εἶδον (Ξεν. Κυ. 5, 5, 41).

§ 133. ‘Η διὰ μετ' αἰτ. σημαίνει α') αἰτίαν· π. χ. ἐτετίμητο

νόπο Κύρου δι' εύνοιαν (Ξ.)· β') σπανίως σκοπόν· π. χ. διὰ τοῦτο, ήνα τὰ λοιπά βελτίω γένηται (Δη. 3, 3).

§ 134. Ἡ διὰ ἐν συνθέσει σημαίνει α') διὰ μέσου· π. χ. διέρχομαι· β') μεταξύ, π. χ. διαλείπω (=μεταξὺ λείπω)· γ') χωρισμὸν καὶ διανομὴν· π. χ. διέστημι, διανέμω, διαδίδωμι· δ') διάρκειαν· π. χ. διαμένω· ε') ἐπίτασιν· π. χ. διαφθείρω· σ') ἀμιλλαν καὶ ἀμοιβαιότητα· π. χ. διαπίνωμαί τινι (=πίνω ἀμιλλώμενος πρός τινα ἥδη ἀμιλλῶμαι πρός τινα ἐν τῷ πίνειν)· διατοξεύομαι, διαλέγομαι, διακοντίζομαι.

ΣΗΘ. Ἡ κυρία σημασία τῆς διὰ εἰνε ἡ τοῦ μεταξύ καὶ διὰ μέσου.

III κατά.

§ 135. Ἡ κατὰ μετὰ γεν. σημαίνει·

α') κίνησιν ἀπό τινος πρὸς τὰ κάτω· π. χ. ἥλιχντο κατὰ τῆς πέτρας (=ἀπὸ τῆς πέτρας κάτω Ξ.)· β') κίνησιν πρός τι κάτω κείμενον· π. χ. μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέω. Οὕτω καὶ καθίερῶν δύμνυμι (=δύμνυμι ἐπὶ τὰ ίερὰ τὴν χεῖρα τιθεῖς). Τὸ κατὰ νότου (=διπισθεν Θ. 4, 33). Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία α') τοῦ ἐναντίον· π. χ. λέγω κατά τινος· β') τῆς ἀναφορᾶς (κατὰ—περὶ)· π. χ. ταῦτα κατὰ πάντων Περσῶν ἔχομεν λέγειν (Ξ.)· γ') ὑποκάτω· π. χ. δ κατὰ γῆς (=δ ὑποκάτω τῆς γῆς, δ τεθνεώς· Ξ.)· δῦναι κατὰ γῆς (=ὑπὸ τὴν γῆν).

§ 136. Ἡ κατὰ μετ' αἰτ. σημαίνει·

α') κίνησιν πρὸς τὰ κάτω ἥ διὰ μέσου· π. χ. τὸ πλοῖον κατὰ τὸν ποταμὸν φέρεται (=διὰ τοῦ ποταμοῦ πρὸς τὰ κάτω· Ἡρ. 1, 194)· ἐπορεύοντο κατὰ γῆν (=διὰ ἔηφᾶς Θ.).

β') τὴν ἐν τόπῳ στάσιν, διαν συγχρόνως σημαίνηται καὶ ἔκτασις· οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὅντες (Ξ.).

γ') ἀντικρύ, ἀπέναντι· π. χ. οἱ κατὰ τοὺς Ἑλληνας τεταγμένοι.

δ') χρόνον· π. χ. Δυσκοῦργος κατὰ τοὺς Ἡρακλείδας ἐγένετο (=κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἡρακλειδῶν. Ξ.)· οἱ καθ' ἡμᾶς ἀνθρωποι =οἱ σύγχρονοι ἡμῖν ἀνθρωποι.

ε') συμφωνίαν· π. χ. κατὰ τὸν νόμον, κατὰ τὸ δίκαιον (ἀντίθ. εἰνε ἥ παρὰ μετ' αἰτιατικῆς).

ϛ') τρόπον· π. χ. κατὰ τάχος (=ταχέως· Θ.) κατὰ σπουδὴν (Θ. 2, 94), κατὰ κράτος (=βίᾳ· ἀντίθετον εἰνε τὸ καθ' δμολογίαν).

ζ') αἰτίαν· π. χ. κατὰ φιλίαν αὐτοῦ οἱ πλειστοι ἐθελονταί ξενόσπεντο (=διὰ φιλίαν Θ. 1, 60).

η') σκοπόν π. χ. δ πατήρ ἔξεπεμψέ με κατ' ἐμπορίαν καὶ θεωρίαν ('Ισ. 17, 4).

θ') χωρισμὸν καὶ διανομὴν π. χ. καθ' ἑκάστους ἐκαλοῦντο Ἑλληνες (=χωριστὰ ἔκαστοι Θ. 1, 2) ἐγὼ θέλω διαβιβάσαι ὅμας κατὰ τετρακισχιλίους διπλίτας (Ξ. Ἀν. 3, 5, 8).

ι') ἀναφοράν π. χ. τὰ πρὸ αὐτῶν... οὐ μεγάλα νομίζω γενέσθαι οὕτε κατὰ τοὺς πολέμους οὕτε ἐς τὰ ἄλλα. (Θ. 1, 1).

ια') κατόπιν π. χ. λέγαι κατὰ τοὺς ἄλλους τοὺς προϊόντας ('Ηρ. Θ. 53). Οὕτω καὶ κατὰ πόδας (Θ. 5, 64).

§ 137. Ἡ κατὰ ἐν συνθέσει σημαίνει α') κάτω π. χ. καταβαίνω. Τὸ κατέρχομαι σημαίνει ἐπανέρχομαι ἐκ τῆς ἐξορίας εἰς τὴν πατρίδα. Ἐνεργητικὸν αὐτοῦ εἶνε τὸ κατάγειν. Ὁμοίως τὸ καταδέχεσθαι λέγεται ἐπὶ τῆς πόλεως, γῆςις δέχεται τὸν φυγάδα ἐπανελθόντα· β') ἔναντίον π. χ. κατηγορῶ τινος, καταβοῶ τινος· γ') ἐπίτασιν (λίαν, ἐντελῶ· π. χ. κατεσθίειν, κατακαίειν· δ') πέρα τοῦ δέοντος, παρὰ τὸ πρέπον, παρὰ τὸ καθῆκον· π. χ. καταχρώμαι, καταχωρίζομαι, κατελεῶ, κατακερδαίνω· ε') ἀπώλειαν καὶ φθοράν· π. χ. καθηδυπαθῶ, κατακυβεύω, καθιπποτρόφω τὴν οὐσίαν (=φθείρω τὴν οὐσίαν ἡδυπαθῶν, κυβεύων, ἵπποτροφῶν).

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς κατὰ εἶνε ἡ τοῦ κάτω.

• Η μετά.

§ 138. Ἡ μετὰ μετὰ γεν. σημαίνει δ, τι ἡ σὺν μετὰ δοτικῆς· π. χ. αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ (Ξ.). οὐδὲν θέλω κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας (Ξ.).

§ 139. Ἡ μετὰ μετ' αἰτ. σημαίνει α') ὕστερον· π. χ. πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν μάχην (Ξ.)· β') σπανίως τὸ μεταξύ· π. χ. θεωρήσατε μάλιστα τὸ πρᾶγμα ἐκ τούτων, ἢ μετὰ χειρας ἔχετε (μεταξὺ τῶν χειρῶν, Αἰσχ. 1. 74). Τὸ μεθ' ἡμέραν = ἐν ἡμέρᾳ, . ἐν καιρῷ ἡμέρας.

§ 140. Ἡ μετὰ ἐν συνθέσει σημαίνει α') μεταξύ· π. χ. μεταίχμιον· β') κατόπιν· π. χ. μεταδιώκω· γ') κοινωνίαν· π. χ. μετέχω, μεταλαμβάνω· δ') μεταβολήν· π. χ. μετανοῶ, μεταγινώσκω, μετατίθμι.

• Η ὑπέρ.

§ 141. Ἡ ὑπὲρ μετὰ γεν. σημαίνει α') ὑπεράνω· π. χ. δ Θεὸς ἔθηκε τὸν ἥλιον ὑπὲρ γῆς (Πλ.)· β') πρὸς ὑπεράσπισιν ἢ πρὸς χά-

ριν' π. χ. ὑπὲρ φίλου πονητέον (Με.)· γ') ἀντικατάστασιν· π. χ.-
ἔγῳ ὑπὲρ σοῦ ἀποκρινοῦμαι (=ξντὶ σοῦ Πλ.)· δ') σκοπόν· π. χ.-
ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου καὶ τοιαύτης δόξης πάντα ποιοῦμαι (Πλ.)·
ε') αἰτίαν· π. χ. ὑπὲρ τῶν παρελθόντων ὀλίγους τιμωρησάμενοι
πολλοὺς ποιήσετε κοσμιωτέρους (Δυ.).

ΣΗΜ. 'Ἐνίστε λαμβάνεται ἀντὶ τῆς περι' π. χ. ὑπὲρ οὖν νῦν μέλλετε
τὴν ψῆφον φέρειν. Λυκ. 7, (περὶ 11· περὶ οὐ μέλλετε τὴν ψῆφον φέρειν).

§ 142. 'Ἡ ὑπὲρ μετ' αἰτ. σημαίνει ὑπεράνω καὶ πέρχυν δρῖσι
τινὸς ἦ μέτρου· π. χ. ἐπολέμει τοῖς Θρᾳξὶ τοῖς ὑπὲρ Ἑλλήσπον-
τον οἰκοῦσι (=πέραν τοῦ 'Ἑλλησπόντου' Ε.)· οἱ ὑπὲρ τὰ στρατεύ-
σιμα ἔτη γεγονότες (=οἱ ὑπερβάντες τὰ στρατεύσιμα ἔτη· Ε.)·
μανία ἵσως ἔστιν ὑπὲρ δύναμιν τι ποιεῖν (=πέρα τῆς δυνάμεως,
ὑπερβάντων τὴν δύναμιν· Δη. 21, 69). Τὸ ἀντίθ. εἶνε κατὰ δύναμιν)
ὑπὲρ ἡμᾶς φαίνεται ἡμῖν τὰ εἰρημένα εἰρῆσθαι (=πέρα τῆς δια-
νοητικῆς ἡμῶν δυνάμεως· Πλ. Παρθ. 128).

§ 143. 'Ἡ ὑπὲρ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ὑπεράνω καὶ πέραν·
π. χ. ὑπερβαίνω, ὑπερβάλλω δρος, ὑπερπόντιος· β') ὑπερβολήν·
π. χ. ὑπέρδεινος· γ') ὑπεράσπισιν· π. χ. ὑπερμαχῶ, ὑπεραπολο-
γοῦμαί τινος· δ') καταφρόνησιν, ὡς ἐν τῷ ὑπερορᾶν.

Προθέσεις τρίπτωτοι.

§ 144. Προθέσεις τρίπτωτοι εἶνε ἡ περὶ, ἡ ἀμφὶ, ἡ ἐπὶ, ἡ
πρὸς καὶ ἡ ὑπό.

Η περέ.

§ 145. 'Ἡ περὶ μετὰ γεν. σημαίνει ἀναφορὰν ὡς πρός τι, περὶ¹
οὖ εἶνε δ λόγος, ἡ σκέψις, ἡ φροντὶς κτλ.' π. χ. δ κακῶς διανοη-
θεὶς περὶ τῶν οἰκείων (=ώς πρὸς τὰ οἰκεῖα, προκειμένου περὶ¹
τῶν οἰκείων) οὐδέποτε καλῶς βουλεύεται περὶ τῶν ἀλλοτρίων
(Ισ. 1, 35). σοφοὺς γέμιζε οὖ τεὺς ἀκριβῶς περὶ τῶν μικρῶν ἐρί-
ζοντας, ἀλλὰ τοὺς περὶ τῶν μεγίστων λέγοντας (Ισ. 2, 39).

ΣΗΜ. Τὸ περὶ πολλοῦ, περὶ παιτὸς ποιοῦμαί τι σημαίνει πολλοῦ
παιτὸς ἄξιον ποιοῦμαί τι, ἥτοι μεγάλως, ὑπὲρ πᾶν τιμῶ τι. 'Ομοίως καὶ
τὸ περὶ ὀλίγου, περὶ οὐδενὸς ποιοῦμαί ἥ ἡγοῦμαί τι· π. χ. ἀλήθειαν περὶ¹
πολλοῦ ποιητέον (Πλ.). Σωκράτης τὸ μήτε περὶ θεοὺς ἀσεβῆσαι μήτε περὶ¹
ἀνθρώπους ἀδικος φανῆναι περὶ παιτὸς ἐποιεῖτο (Πλ.).

§ 146. 'Ἡ περὶ μετὰ δοτ. σημαίνει πέριξ· π. χ. στρεπτοὺς εἰχον
περὶ τοῖς τραχήλοις καὶ φέλια περὶ ταῖς χερσὶ (Ε.)· φοβεῖσθαι,
δεδιέναι περὶ τινι=φοβεῖσθαι, δεδιέναι περὶ τινος.

§ 147. Ἡ περὶ μετ' αἰτ. σημαίνει πέριξ.

α') τοπικῶς : περὶ τὴν πόλιν, περὶ τὴν σημηνήν.

β') χρονικῶς (περίπου)· ώς : περὶ μέσας νύκτας, περὶ πλήθουσαν ἀγοράν.

γ') μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν τοῦ περίπου ἡ ἀναφορᾶς· π. χ. ἀπέθανον περὶ ἐπτακοσίους (Ξ.)· διάφορων τὰ προσήκοντα πράττοι ἀν καὶ περὶ θεοὺς καὶ περὶ ἀνθρώπους (=καὶ ώς πρὸς τοὺς θ. καὶ ώς πρὸς τοὺς ἄνθ. Πλ. Γο. 507).

Τὸ εἰμὶ περὶ τι = ἀσχολοῦμαι περὶ τι· π. χ. ἦσαν περὶ τὰ ἐπιτήδεια (Ξ.).

ΣΗΜ. Διὰ τοῦ οἵ περι τινα σημαίνονται.

α') οἱ περὶ τὸ ὄνομαζόμενον πρόσωπον, οἱ ὄπαδοι αὐτοῦ π. χ. τίς κοσμῶν κάλλιον φαίνεται τοὺς περὶ αὐτὸν ἡ βασιλεύς ; (Ξ.).

β') Τὸ ὄνομαζόμενον πρόσωπον καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ π. χ. οἱ περὶ Σενοφῶντα ἔνδον ἦσαν (Ξ.).

§ 148. Ἡ περὶ ἐν συνθέσει σημαίνει.

α') πέριξ· π. χ. περιτειχίζω, περίοικος.

β') περισσῶς, ἐξ οὗ προκύπτει ἡ σημασία τῆς ὑπεροχῆς καὶ ἡ τοῦ λίαν π. χ. περιγένομαι (=περισσεύω, ὑπέρτερος γίγνομαι), περιειμι (=περισώζομαι), περιχαρής, περίλυπος.

γ') περιφρόνησιν· π. χ. περιορῶ.

• Η ἀμφέ.

§ 149. Ἡ ἀμφὶ μετὰ γεν. εὕρηται παρὰ ποιηταῖς καὶ τοῖς Ιωσὶ καὶ ἐνίστε παρὰ Σενοφῶντι ἀντὶ τῆς περὶ, π. χ. οἱ δὲ προσήεσαν πολλῷ θορύβῳ ἀμφὶ ὅν εἶχον διαφερόμενοι (Ξ.).

§ 150. Μετὰ δοτ. συντεταγμένη εὕρηται ἡ ἀμφὶ παρὰ μόνοις τοῖς ποιηταῖς καὶ τῷ Ἡροδότῳ ἀντὶ τῆς περὶ.

§ 151. Ἡ ἀμφὶ μετ' αἰτ. σημαίνει τὸ πέριξ καὶ τὸ περίπου, ώς καὶ ἡ περὶ· π. χ. καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πῦρ καθημένους (Ξ.)· ἀμφὶ μέσας νύκτας (Ξ.).

ΣΗΜ. Τὸ οἱ ἀμφὶ τινα =οἱ περὶ τινα.

§ 152. Ἡ ἀμφὶ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἀμφοτέρωθεν· π. χ. ἀμφίστομος· β') πέριξ· π. χ. ἀμφίρρυτος, ἀμφιέννυμι.

• Η ἐπέ.

§ 153. Ἡ ἐπὶ μετὰ γεν. σημαίνει.

α') ἐπάνω, ἐπὶ στάσεως· π. χ. πᾶς ὁ τὸ ἐπὶ γῆς καὶ ἐν πολὺ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος (Πλ.).

ΣΗΜ. Ποικίλη είνε ή χρήσις τῆς ἐπὶ μετὰ γενικῆς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἐπάνω ἐν γένει π. χ. τὸ δίκαιον ἀν τ' ἐπὶ μικροῦ τις, ἀν τ' ἐπὶ μετέξοντος παραβαίνῃ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν (Δη.). πάλιν ἐπὶ τῶν αὐτῶν τεχνῶν λέγωμεν (= βάσιν τοῦ λόγου τιθέντες τὰς αὐτὰς τεχνας (Πλ.). ἐπάχθησαν ἐπὶ τεττάρων (= εἰς βάθος τεσσάρων, τέσσαρες ἔχονται μευσαν ώς βάσις, ἵνα ἐπ' αὐτῆς κατασκευασθῇ τρόπον τινά ή παράταξις Ε.). αὐτοὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἔχώρουν (καθ' ἑαυτούς Ε.) ἐπ' ἀληθείας=ἀληθῶς ἐπὶ τινος καλεῖσθαι=ἀπό τινος καλεῖσθαι.

β') διεύθυνσιν σκόπιμον (μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων) π. χ. ἐπλεον ἐπὶ Λέσβου καὶ Ἐλλησπόντου (Ε.). Συνηθέστατον είνε παρὰ Θουκυδίδη τὸ ἐπ' οἴκου (=οἰκαδε).

γ') χρόνον π. χ. ἐπὶ τοῦ προτέρου πολέμου (Θ.). ἐπὶ Κένροπος.

δ') ἐνώπιον (ἐν δικαστικαῖς μάλιστα φράσεσιν). λέγεται π. χ. ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ, ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ (Ισ. 12, 11. μάρτυρας καὶ ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ καὶ ἐφ' ὑμῶν παρεχόμεθα) καὶ τὰ δμοια.

§ 154. Ἡ ἐπὶ μετὰ δοτ. σημαίνει.

α') ἐπάνω π. χ. οἱ Θρᾷκες ἀλωπεκᾶς ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι (Ε.).

β') πλησίον π. χ. οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως ψύραις παιδεύονται (Ε.). πόλις ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ.

γ') προσθήκην π. χ. κάρδαμον μόνον ἔχουσιν ἐπὶ τῷ σίτῳ (=πρὸς τῷ σίτῳ Ε.).

δ') ἐπιστασίαν π. χ. κατέλιπεν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν Ἀντίοχον (=ἐπιστάτην καὶ ἀρχοντα τῶν νεῶν Ε.).

ε') αἰτίαν, μάλιστα ἐπὶ τῶν ψυχικοῦ πάθους σημαντικῶν ῥημάτων π. χ. ἡσχύνοντο ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἀμαρτήμασιν (Ισ. 4, 77).

ζ') σκοπόν π. χ. ἐπὶ τῷ κερδαίνειν πᾶν ἀν οὗτος ποιήσειε (Δη. 45, 66).

ζ') δρον, συνθήκην π. χ. ἡρώτα ἐπὶ τίσιν ἀν σύμμαχος γένοιτο (=ἐπὶ τίσιν δροις Ε.). ἐφ' ώ τε (=ἐπὶ τῷ δρῳ ών).

η') κατόπιν (χρονικῶς καὶ τοπικῶς). π. χ. Χρυσάντας μὲν δὴ οὕτως εἶπεν ἀνέστη δ' ἐπ' αὐτῷ Φεραύλας (=κατόπιν αὐτοῦ, μετ' αὐτόν. Ε. Κ. 3, 7, 7). οἱ ἐπὶ πᾶσιν (=οἱ κατόπιν πάντων, οἱ τελευταῖοι Ε.).

ΣΗΜ. Ἐπὶ τινὶ εἶναι, γίγνεσθαι, ποιεῖν τι σημαίνει εἰς τὴν ἐξουσίαν τινὸς εἶναι, γίγνεσθαι, ποιεῖν τι π. χ. Κῦρος βουλεύεται δῆτας μήποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ ἀλλ' ἦν δύνηται βασιλεύσει ἀντ' ἐκείνου (Ε.) τὸ ἐπ' ἐμοὶ = δοσον ἐξαρτᾶται ἔξ ἐμοῦ.

§ 155. Ἡ ἐπὶ μετ' αἰτ. σημαίνει.

α') ἐπάνω, ἐπὶ κινήσεως π. χ. ἀνέθησαν ἐπὶ τοὺς ἔπιπους (Ξ.).
 β') τοπικὴν ἔκτασιν ἡ χρονικὴν διάρκειαν π. χ. τὸ δῆμα δύναται ἐπὶ πολλὰ στάδια ἔξιχνεισθαι (Ξ.) ἐπὶ τρεις ἡμέρας οὐκ ἔγινετο τὰ ἕρα (Ξ.).

γ') διεύθυνσιν πρός τι ἡ ἐναντίον π. χ. Ιέναι ἐπὶ τοὺς πολεμίους (Ξ.) οὐκ ἔχει φύσιν... τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας Ιέναι (Πλ. Πολ. 489).

δ') σκοπόν π. χ. Ισω τις ἐφ' ὕδωρ (Ξ.).

ΣΗΜ. Ἐπὶ πόδα ἀπέρχομαι = ἀπέρχομαι δπίσω, ὅπισθιδρομῶ χωρὶς νὰ στρέψω τὰ νῶτα (Ξ. Κυ. 7, 5, 6).

§ 156. Ἡ ἐπὶ ἐν συνθέσει σημαίνει.

α') ἐπάνω π. χ. ἐπιβαίνω, ἐπιγράφω, ἐπίγειος·

β') διεύθυνσιν π. χ. ἐφέλκω, ἐπισπῶ·

γ') πλησίον π. χ. ἐπιθαλάσσιος·

δ') ἐναντίον π. χ. ἐπιστρατεύω τινί·

ε') κατόπιν π. χ. ἐπιγίγνομαι, ἐπίγονος·

ζ') προσθήκην π. χ. ἐπεισέρχομαι·

ζ') ἐπίτασιν π. χ. ἐπιποδῶ, ἐπίμεμπτος.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ἐπὶ εἰνε ἡ τοῦ ἐπάνω.

•III παρά.

§ 157. Ἡ παρὰ μετὰ γεν. (προσώπου) σημαίνει ἐκ μέρους π. χ. παρὰ βασιλέως πολλοὶ πρὸς Κύρον ἀπῆλθον (Ξ.) ταῦτα παρὰ σοῦ ἐμάθομεν (Ξ.). Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ἐκ μέρους τινὸς προκύπτει ἡ σημασία τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου (=δύο τινος, ἐπὶ τῶν παθητικῶν δημάτων). Ιδε § 224 σημ.). π. χ. δμολογεῖται παρὰ πάντων.

§ 158. Ἡ παρὰ μετὰ δοτ. προσώπου σημαίνει τὸ πλησίον ἐπὶ στάσεως π. χ. οὐ παρὰ μητρὶ σιτοῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ παρὰ τῷ διδασκάλῳ (Ξ.). Τὸ μετέβη παρὰ τῷ βασιλεῖ καὶ τὰ δημοια εἰνε σόλικα. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον προέρχεται ἡ σημασία τῆς κρίσεως π. χ. δοκεῖς παρ' ἥμιν οὐ βεβενσυλεῦσθαι κακῶς (=κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν. Σοφ. Τρ. 589).

ΣΗΜ. Ἡ μετὰ δοτικῆς πράγματος σύνταξις τῆς παρὰ εὑρηται παρὰ μόνοις τοῖς ποιηταῖς.

§ 159. Ἡ παρὰ μετ' αἰτ. σημαίνει.

α') διεύθυνσιν πρὸς πρόσωπον (μετὰ δημάτων κινήσεως σημαντικῶν) π. χ. ἡγε τοὺς νεκνίσκους παρὰ τὸν Χειρίσοφον (Ξ.).

β') πλησίον καὶ παραλλήλως ἡ ἀπλῶς πλησίον (ἐπὶ πραγμάτων)
1) τοπικῶς· π. χ. πλοῦς μὲν ὁ παρὰ γῆν, περίπατος δὲ ὁ παρόδος
θάλατταν γῆστος. Ἐτεόνικος εἰστήκει παρὰ τὰς πύλας (Ε.).
χρονικῶς· π. χ. δόλιον ἀνδρὸς φεῦγε παρ' ὅλον τὸν βίον (=καθ'
ὅλον τὸν βίον Με. 443). παρὰ πότον (=ἐν τῷ πότῳ) παρὰ τὰ γε-
λοῖα σπουδάζειν (=καθ' ὃν χρόνον λέγονται γελοῖα. Ἰσ. 1, 31).
3) μεταφορικῶς εἰς δήλωσιν.

α') παραθέσεως· π. χ. οἱ παλαιοὶ παρὰ τοὺς νῦν δημιουργοὺς
φαῦλοι φαίνονται (=παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς νῦν δ. Πλ. Ἰππ.
281). Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία τοῦ πλήν
π. χ. οὐκ ἔχω παρὰ ταῦτα ἄλλα φάναι (=πλὴν τούτων Πλ.
Γο. 507).

β') τοῦ ἐναντίον (ἀσυμφωνίας· ἀντίθ. εἰνε ἡ κατά)· π. χ. παρὰ
τὸν νόμον, παρὰ τὸ δίκαιον.

γ') αἰτίας· π. χ. οὐ παρὰ τὴν αὐτοῦ ὁώμην τοσοῦτον ἐπηγύξη-
ται Φίλιππος, δισον παρὰ τὴν ὑμετέραν ἀμέλειαν (Δημ. 4, 11).

ΣΗΜ. Τὸ παρ' ὀλίγον, παρὰ μικρόν, παρ' οὐδὲν ποιεῖσθαι ἡ ἡγε-
σθαί τι=ἴσον ὀλίγῳ, ἴσον μικρῷ, ἴσον οὐδενί, ἢτοι ὀλίγον μικρόν, οὐδὲν
νομίζειν τι (όλιγον οὐδαμῶς τιμᾶν τι)· π. χ. χρὴ μὴ παρὰ μικρὸν ἡγεῖσθαι
τὸ παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμεῖν (Ισ. 5, 79). Τὸ παρ' ὀλίγον ἡ παρὰ μικρὸν
ἡλθον μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει μικροῦ ἐδέησα, ὀλίγον ἔλειψε· π. χ. παρὰ
μικρὸν ἡλθομεν ἔξαινδραποδισθῆναι Δη. 23, 205). τὸ δὲ παρ' ἡμέραν,
παρ' ἐνιαυτὸν καὶ τὰ ὅμοια=ἄντα πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν, ἀντὶ πᾶν δεύ-
τερον ἔτος καὶ τὰ ὅμοια.

§ 160. Ἡ παρὰ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἐκ μέρους· π. χ. πα-
ραλαμβάνω· β') πλησίον· π. χ. παρακάθημαι, πάρειμι· γ') ἐναν-
τίον· π. χ. παρασπονδῶ, παράνομος· δ') πλαγίως, λεληθότως· π. χ.
παρεισδύομαι· ε') οὐκ ὀρθῶς· π. χ. παρακούω, παραφρονῶ.

II πρός.

§ 161. Ἡ πρὸς μετὰ γεν. σημαίνει ἐκ μέρους· π. χ. Χαλκὶς
πρὸς τῆς Βοιωτίας κείται (=ἐκ τοῦ μέρους τῆς Βοιωτίας· Δη.) τὸ
πρὸς Σικυῶνος καὶ πρὸς ἐσπέρας τείχος (Ε.).

Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης πηγάζει ἡ σημασία·

α') τοῦ ἀρμόζοντος· π. χ. χρηστοῦ πρὸς ἀνδρὸς μηδὲν ἐννοεῖν
κακὸν (=ἴδιον χρηστοῦ ἀνδρός, ἀρμόζον χρηστῷ ἀνδρὶ...). ἀτοπα-
λέγεις καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ (=ἀρμόζοντά σοι Ε.).

β') τοῦ πρὸς χάριν ἡ πρὸς ωφέλειαν· π. χ. ἀκούσατε μου πρὸς
θεῶν (=πρὸς χάριν τῶν θεῶν, ἐν δινέματι τῶν θεῶν Ε.). σπονδᾶς

ἐποιήσαντο πρὸς τῶν Θηβαίων μᾶλλον ἢ ἔαυτῶν (πρὸς ὡφέλειαν ἢ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Θηβαίων μᾶλλον Ε.).

γ') τοῦ κατὰ τὴν χρίσιν· π. χ. πρὸς θεῶν ἀσεδῆς, πρὸς ἀνθρώπως αἰσχρὸς (Ε.).

δ') τῆς καταγωγῆς· π. χ. Ἀλκιβιάδης λέγεται πρὸς πατρὸς μὲν Ἀλκμενιδῶν εἶνε, πρὸς δὲ μητρὸς Ἰππονίκου (Δη. 21, 144).

ε') τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου (ἐπὶ τῶν παθητικῶν ῥημάτων πρό. § 224 σημ.)· π. χ. ὅμοιογείται πρὸς πάνταν (=ὑπὸ πάντων Ε. Ἀν. 1, 9, 21).

§ 162. Ἡ πρὸς μετὰ δοτ. σημαίνει τὸ πλησίον· π. χ. οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσὶ (Ε.).

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον προκύπτει ἡ σημασία τῆς προσθήκης· π. χ., πρὸς τούτοις μανθάνουσι καὶ τοξεύει.

ΣΗΜ. Τὸ πρός τινι γίγνομαι, εἰμὶ σημαίνει προσηλοῦμαι, προσηλῶ τὴν προσοχὴν μου εἰς τι, εἰμὶ προσηλωμένος εἰς τι.

§ 163. Ἡ πρὸς μετ' αἰτ. σημαίνει διεύθυνσιν πρός τι.

α') τοπικῷ· π. χ. πρὸς Ἑλλήσποντον δρᾶ (Θ.)· πρὸς νότον.

β') χρονικῷ εἰς δῆλωσιν τοῦ ἐγγύς, περίπου· π. χ. πρὸς ἑσπέραν ἢν (=ἐγγύς ἑπέρα ἢν, περίπου Θ.).

γ') μεταφορικῷ εἰς δῆλωσιν· 1) διεύθυνσεως φιλικῆς ἢ ἔχθρικῆς· π. χ. δ πρὸς ἡμᾶς πόλεμος (Ισ.)· λέξατε πρὸς με (Ε.)· 2) ἀναρροφᾶς καὶ παραθέσεως· π. χ. ἔχουσι χώραν πρὸς τὸ πλήθους· (Ισ.)· ἀνθρώπων δ σοφώτατος πρὸς θεὸν πιθηκος φανεῖται καὶ σοφίᾳ καὶ κάλλει (=παραβαλλόμενος πρὸς θεόν· Πλ.)· 3) συμφωνίας· π. χ. πρὸς τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν εῦ ποιοῦσι (=κατὰ τὴν ἔχυτῶν δύναμιν· Πλ. Φιλ. 231)· 4) τρόπου· π. χ. εἰμὶ ἔτοιμος πρὸς βίαν τὸν ἄνδρον ἄγειν (=βίᾳ Σοφ.)· 5) σκοποῦ· π. χ. παντοδαπὰ εὑρηταὶ ταῖς πόλεσιν πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν (Δη.).

§ 164. Ἡ πρὸς ἐν συνθέσει σημαίνει α') διεύθυνσιν· π. χ. προσέρχομαι, προσάγω· β') πλησίον· π. χ. προσοικῶ· γ') προσθήκην· π. χ. προστίθημι, προσκτῶμαι.

• Η ίδια.

§ 165. Ἡ ύπὸ μετὰ γεν. σημαίνει ύποκάτω· π. χ. πᾶς δ τὸν γῆς καὶ δ ύπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος.

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ύποκάτω προκύπτει ἡ σημασία α') τοῦ

ποιητικοῦ αἰτίου ἐπὶ τῶν παθητικῶν ρήμάτων (ἴδ. § 104 ε'). π. χ. κατεκόπησαν ὑπὸ τῶν Κιλίκων (Ξ.)· β') τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου· π. χ. οὐκ ἥδύναντο καθεύδειν ὑπὸ λύπης· γ') τῆς συνοδείας· π. χ. Δικεδαιμόνιοι βραδέως καὶ ὑπ' αὐλητῶν πολλῶν ἔχουσιν (=συνοδευόμενοι διὰ αὐλητῶν πολλῶν· Θ. 5, 7).

§ 166. Ἡ ὑπὸ μετὰ δοτ. σημαίνει ὑποκάτω (ἐπὶ στάσεως)· π. χ. προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὑφ' ὅ την (Ξ.).

'Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὑποκάτω προκύπτει ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς καὶ τῆς ἐπιμελείας· π. χ. οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖς δύντες (Ξ.)· ὑπὸ παιδοτριβῆς ἀγαθῷ πεπαιδευμένος (ὑπὸ τὴν ἐπιμελείαν π. ἀγαθοῦ Πλ.).

§ 167. Ἡ ὑπὸ μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ὑποκάτω (ἐπὶ κινήσεως)· π. χ. ἀπῆλθον ὑπὸ τὰ δένδρα ὡς ἔδιομήκοντα (Ξ.). 'Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προῆλθεν ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς καὶ ἡ τοῦ χρόνου· π. χ. Αἴγυπτος πάλιν ὑπὸ βασιλέα ἐγένετο (Θ.)· διέθησαν ὑπὸ νύκτα (=ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς νυκτός, νύκτωρ (Θ.).

§ 168. Ἡ ὑπὸ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ὑποκάτω· π. χ. ὑφίσταμαι ὑπόγειος· β') λάθρα, ἀνεπαισθήτως δλίγον· π. χ. ὑφέρπω, ὑποπίνω (κον. κουτσοπίνω), ὑπόπικρος (πικρούτσικος), ὑπέρυθρος (=κοκκινωπός); γ') συνοδείαν· π. χ. ὑπάδω, ὑπαυλῶ (συνοδεύω διὰ τῆς φύῆς, διὰ τοῦ αὐλοῦ).

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ὑπὸ εἶνε ἡ τοῦ ὑποκάτω.

Καταχρηστικαὶ προθέσεις.

§ 169. Εἰς τὰς προθέσεις καταλέγονται καὶ τὰ ἄνευ, χωρίς, ἔνεκα (ἢ ἔνεκεν), ἄχρι, μέχρι, πλήν, ὡς. Ταῦτα εὑρηγνται μόνον ἐν συντάξει μετὰ πτώσεως καὶ λέγονται καταχρηστικαὶ προθέσεις. Μόνον τὸ πλήν εὑρηγνται ἐν συνθέσει ἐν τῷ πλημμελήσ.

α') Τὸ ἄνευ συντάσσεται μετὰ γεν. καὶ σημαίνει χωρισμὸν (ἀντίθετος εἶνε ἡ σὺν μετὰ δοτ. ἢ ἡ μετὰ γεν.). π. χ. οὐ θέμις, ζῆν, πλήν θεοῖς, ἄνευ κακῶν.

ΣΗΜ. Τὸ ἄνευ τίθεται καὶ μετὰ τὴν γενικήν, ὅταν αὗτη εἶνε ἀναφορικὴ ἀντωνυμία· π. χ. λιμένας ἔχετε, ὃν ἄνευ οὐχ οἰόν τε ναυτικῇ δυνάμει χρῆσθαι (Ξ.).

β') Τὸ χωρὶς εἶνε κυρίως ἐπίρρημα καὶ τίθεται μετ' αὐτοῦ γεν. τοῦ χωρισμοῦ, ἵδε § 97.

γ') Τὸ ἔνεκα ἢ ἔνεκεν συντάσσεται μετὰ γεν. εἰς δήλωσιν σκοποῦ, σπανιώτερον δὲ αἰτίας· π. χ. τίνος ἔνεκα ταῦτα λέγω; ἢν

εἰδῆτε κτλ. (Δη.). τῶν διδικημάτων ἔνεκα αὐτοὺς ἀπέκτειγαν (Λυ.). Τὸ δὲ τοῦτο σημαίνει ἐνίστε ὅσον ἔξαρτᾶται ἐκ τούτου π. χ. διδοῖς τοῖς τυφλοῖς ἢν ἦμεν ἔνεκα γε τῶν ἡμετέρων διφθαλμῶν (=ὅσον ἔξαρτᾶται τούλαχιστον ἐκ τῶν ἡμ.). ὁ φθ. (Ε. Ἀπ. 4, 3, 3).

ΣΗΜ. Τὸ δὲ τοῦτο σπανίως ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, τίθεται δὲ τὸ ἔνεκα ἢ ἔνεκεν συνήθως μετὰ τὴν γενικήν.

δ') Τὸ ἄχρι καὶ τὸ μέχρι συντάσσονται μετὰ γεν. καὶ σημαίνουσι τὸ τέρμα τοπικῶς καὶ χρονικῶς π. χ. παρετέττατο ἡ τάφρος μέχρι τοῦ Μηδίας τείχους (Ε.) ἡ κραβολίζοντο πολλάκις μέχρι ἐσπέρας (Ε.).

ε') Τὸ πλήν συντάσσεται μετὰ γεν. καὶ σημαίνει ἔξαίρεσιν π. χ. Τισσαφέρνης διαρράσαι τοῖς Ἑλλησιν ἐπέτρεψε ταύτας τὰς κώμας πλήν τῶν ἀνδραπόδων (Ε.).

ζ') Τὸ ὡς συντάσσεται μετ' αἰτ. προσώπου εἰς δήλωσιν διευθύνσεως (ὡς ἢ πρός) π. χ. τὸν διμοῖον ἔγει Θεὸς ὡς τὸν διμοῖον.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν προοδέσεων.

§ 170. Αἱ προθέσεις ἡσαν τὸ πρῶτον ἐπιρρήματα. Μετ' ἐπιρρηματικῆς σημασίας εὑρηνται πολλάκις παρ' Ομήρῳ. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζούλογοις μόνη ἡ πρὸς εὑρηται ἐνίστε ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ προσέτι ἐν τῷ καὶ πρὸς καὶ ἐν τῷ πρὸς δέ π. χ. ἀθλιον ἔφην εἶναι τὸν ἀνίκας ἀποκτείναντα καὶ ἐλεεινόν γε πρὸς (Πλ.). ἐγὼ διγοῦμαι τοῦτον τὸν λόγον ἀσύμφορον εἶναι τῇ πόλει λέγεσθαι, πρὸς δὲ καὶ οὐ δίκαιον (Δη.). Ἡ ἐπιρρηματικὴ σημασία τῶν προθέσεων φαίνεται μάλιστα ἐν συνθέσει π. χ. ἔξερχομαι=ἔξω ἔρχομαι (ἔξελθε τέκνον=ἔλθε ἔξω τέκνον). εἰσέρχομαι=εἰσω ἔρχομαι.

§ 171. Ἐνίστε εὑρηνται αἱ προθέσεις καὶ μετ' ἐπιρρημάτων συντεταγμέναι π. χ. κτῆμα ἐσ ἀεὶ (διὰ πάντοτε) μέχρι τότε (Θ). ἐσ αὔριον μέχρι ἐνταῦθα (Ε.). πρὸ. εἰσάπαξ, εἰσέτι παραυτίκα.

§ 172. Αἱ προθέσεις τίθενται ἀμέσως πρὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, μεθ' οὐ συντάσσονται. Ἄλλα πολλάκις δύναται νὰ παραμπίπτῃ μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ λέξις τις ἢ καὶ πλειονες λέξεις π. χ. ἐν μὲν γὰρ τῇ εἰρήνῃ οἱ παῖδες τοὺς πατέρας θάπουσιν, ἐν δὲ τῷ πολέμῳ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας ('Ηρ.) ἐκ τῶν ἔργων τῆς ἐπιμελείας (=ἐκ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔργων. Θ.), λόγοι ἀληθείες ἀριστοὶ φρουροὶ ἐν ἀνδρῶν θεοφιλῶν εἰσι διανοίαις (Πλ.).

§ 173. Αἱ δισύλλαβοι προθέσεις τίθενται παρὰ ποιηταῖς καὶ μετὰ τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὐ συντάσσονται. Τότε δὲ ὁ τόνος τῆς προθέσεως ἀναδιδάσκεται εἰς τὴν παραλήγουσαν. Τοῦτο λέγεται ἀναστροφὴ π. χ. ταχθεὶς τόδ' ἔρδειν τῶν ἀνασσόντων ὑπὸ (Σοφ.) τοῦ Θεοῦ πάρα (Σοφ.). Ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἀττικῶν λόγῳ ή ἀναστροφὴ γίνεται μόνον ἐπὶ τῆς προθέσεως περί π. χ. οὐδὲν τούτων πέρι ἐπάτῃ (Πλ.).

§ 174. "Οταν τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὐ η πρόθεσις συντάσσεται, ἔχῃ ἐπιθετικὸν διορισμόν, τότε η πρόθεσις τίθεται πρὸ τοῦ ἐπιθετικοῦ διορισμοῦ, ἀν εὗτος προτάσσηται τοῦ οὐσιαστικοῦ π. χ. παρὰ τοῦ σοῦ πατρός. Παρὰ ποιηταῖς πολλάκις κείται μεταξὺ τοῦ ἐπιθέτου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, παρὰ δὲ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις σπανίως π. χ. οὐδενὶ ἔχει νῷ (Πλ. Κρ. 48). τρόπων ἔξ οἶων (Θ. 2, 36). οὐδέν δι' ἄλλο (Δυ. 16, 8).

§ 175. "Οταν δύο η πλείονα οὐσιαστικά, συμπλεκτικῶς η διαζευχτικῶς συνδεόμενα, ἔξαρτῶνται ἐκ τῆς αὐτῆς προθέσεως, η πρόθεσις τίθεται α') πρὸ ἐκάστου οὐσιαστικοῦ, δταν πρόκειται ἐκάστη ἔννοια χωριστὰ η μετ' ἐμφάσεως γὰ ἐκφρασθῇ π. χ. τὸ μεγαλοπρεπές τε καὶ ἐλευθέριον καὶ διὰ τοῦ προσώπου καὶ διὰ τῶν σχημάτων διαφαίνει (Ξ.).

β') μόνον πρὸ τοῦ πρώτου οὐσιαστικοῦ π. χ. ἀπό τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆν (Ξ.) εἰς πόλιν τιγὰ η ἰδιώτην.

§ 176. "Οταν ὅνομά τι συντάσσηται μετὰ πλειόνων προθέσεων ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει, ἐπαναλαμβάνεται ἐπὶ ἐκάστης προθέσεως π. χ. πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν μάχην ὑπὲρ τῆς πόλεως καὶ κατὰ τῆς πόλεως (η... καὶ κατ' αὐτῆς). Τὸ πρὸ καὶ μετὰ τὴν μάχην καὶ τὰ παρόμοια είναι σόλικα.

§ 177. Ἐνίστε παραλείπεται η πρόθεσις εὐκόλως νοούμενη ἐκ τῆς συνεχείας τοῦ λόγου π. χ. ἐπορεύοντο διὰ τῶν αὐτῶν ἐθνῶν, ὃν περ (=δι' ὧν περ) δ Πέρσης τῷ παμπληγθεὶ στόλῳ (Ξ. Ἀγ. 2, 1). πῶς ἔχεις δέξῃς τοιοῦτο πέρι; τίνος δῆ; (=περὶ τίνος δή; Πλ. Πολ. 456).

§ 178. Κατά τινα πρόληψιν α') μετὰ βῆμάτων κινήσεως σημαντικῶν σιγάνιτεται πολλάκις διορισμὸς δηλῶν στάσιν, διότι δ λέγων ἀποδιλέπει εἰς τὴν μετὰ τὴν κίνησιν ἐπερχομένην στάσιν π. χ. τὸ ἐμὸν σῶμα, ὡ παῖδες, δταν τελευτήσω, μήτε ἐν χρυσῷ θῆτε μήτε

Ἐν ἀργύρῳ (Ξ.): τούτους ἐν τοῖς φίλοις ἔθεσαν (=εἰς τοὺς φίλους ἔθεσαν, ὥστε εἶναι ἐν τοῖς φίλοις).

β') μετὰ ῥημάτων στάσεως σημαντικῶν τίθεται πολλάκις ἐμπρόθετος διορισμὸς σημαίνων κίνησιν εἰς τόπον, διάτι νοεῖται ἀμαχή γενομένη κίνησις· π. χ. παρῆσαν εἰς Σάρδεις (=ἰλθόντες εἰς Σάρδεις παρῆσαν ἐκεὶ Ξ.).

γ') Ἀξία ἵδιαιτέρας παρατηρήσεως είνει ἡ πρόληψις ἐπὶ τῶν τοιούτων, οἷον τὸ «οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἔφυγον» (=οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἔφυγον ἐκ τῆς ἀγορᾶς; Ξ.) οἱ παρ' Ἀδροκόμῳ Ἐλληνες ἥλθον παρὰ Κύρον (=οἱ παρ' Ἀδροκόμῳ Ἐλλ. ἥλθαν παρ' Ἀδροκόμῳ παρὰ Κ.). οἱ ἀπὸ τῶν πύργων ἔδαλλον (=οἱ ἐπὶ τῶν πύργων ἔδαλλον ἀπὸ τῶν πύργων Θ.). οὐκ ἀνείλοντο τοὺς ἐκ τῆς θαλάσσης (Δυκ. 36).

Ἐκ τῆς σπουδῆς ἐν τῇ ἐκφράσει δύο ἔννοιαι συνενοῦνται εἰς μίαν.

ΣΗΜ 'Ομοία τις πρόληψις παρατηρεῖται καὶ ἐν τῇ συντάξει τῶν τοπικῶν ἐπιρημάτων' π. χ. τοὺς ἔνδοθεν ἔξηγε (=τοὺς ἐνδον ἔξηγεν ἔνδοθεν· (Ξ.); ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἤξοντα (=τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἐκεῖθεν δεῦρο ἤξοντα Δη.).

Σύνταξις τῶν μετὰ προθέσεων συνθέτων ῥημάτων.

§ 179. Πολλὰ τῶν μετὰ προθέσεων συνθέτων ῥημάτων συντάσσονται μετά τινος τῶν πλαγίων πτώσεων α') διὰ τὴν πρόθεσιν· π. χ. πολλοῖς ἡ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας (=τρέχει πρὸ τῆς διανοίας Ισ.). ἔμμενω τῷ λόγῳ· καταβοῶ τινος· β') διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπλοῦ ῥήματος· π. χ. χρῶμαί τινι καὶ καταχρῶμαί τινι (Δη. 18, 150: κενῇ προφάσει ταύτῃ καταχρῶ).

γ') διὰ τὴν ἔννοιαν τὴν προερχομένην ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτῶν· π. χ. ἐφίεμαί τινος, κατὰ τὸ ἐπιθυμῶ τινος, προσέρχομαί τινι, κατὰ τὸ πλησιάζω τινὶ· καταχρῶμαι ἡ διαχρῶμαι ἔμαυτόν, κατὰ τὸ ἀποσφάτω ἡ διαφθείρω ἔμαυτὸν (Ἑρ. 1, 82: λέγουσιν 'Οθρυάδην καταχρήσασθαι ἔκυτόν)· καταπολεμῶ τινα = καταδάλλω τινὰ ἐν τῷ πολέμῳ· καταβοῶ τινα = καταδάλλω τινὰ διὰ τῆς βοῆς.

Ἐνίστε συμπίπτει ἡ τοῦ ῥήματος καὶ ἡ τῆς προθέσεως σημασία· π. χ. μιγνύναι τινὶ τι καὶ συμμιγνύναι τινὶ τι· διολογεῖν τινὶ τι καὶ συνομολογεῖν τινὶ τι.

Ἐπιρρηματικοὶ διορισμοί.

§ 180. Ἐπιρρηματικοὶ διορισμοὶ λέγονται οἱ διορισμοὶ οἱ ἐκφρόμενοι δι' ἐπιρρημάτων.

Διὰ τούτων.

α') δηλοῦται ὁ τόπος· 1) ὁ τόπος, ἐνῷ γίνεται τι (ἐν τόπῳ στάσις). π. χ. ποῦ μοι τὰ ἵκα; μένω οἴκου· ἔνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεις· 2) ὁ τόπος, εἰς ὃν πορεύεται τις (κίνησις εἰς τόπον). π. χ. πορεύομαι οἴκαδε· ἀλλοτε οὐδαμός εἶχήθεις· (Πλ. Κρ. 52). χώρει εἰσω· 3) ὁ τόπος, ἐξ εὗ δρμάται τι (ἐκ τόπου κίνησις). π. χ. ἐξ ἀγορᾶς ἢ πόθεν Μενέζενος (Πλ.). 4) ὁ τόπος δι' εὗ πορεύεται τι (διὰ τόπου κίνησις). π. χ. τὰς πύλας, ἢ εἰσῆλθον ἔκλησε (=δι' ὧν εἰσῆλθον Θ. 2, 4).

β') δηλοῦται ὁ χρόνος, καθ' ὃν γίνεται ἢ ἔγινε ἢ θά γίνῃ τι (τὸ πότε). π. χ. ξατένην χθὲς εἰς Πειραιᾶ· ἢ ναῦς οὐχ ἤξει σήμερον·

γ') δηλοῦται ὁ τρόπος (τὸ πῶς). π. χ. βουλεύου μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δέξαντα (Ἴσα.) βοτρυδὸν πέτονται.

δ') δηλοῦται τὸ ποσόν· π. χ. ἥλθε μάλα γεγηθώς· λίαν δεύτερος εἰ ἅγαν λαλεῖς.

ΣΗΜ. 'Ως ἐπιρρηματικοὶ διορισμοὶ εἶνε καὶ οἱ ἐμπρόθετοι, οἵτινες, ὡς εἴδομεν ἀνωτέρω, δηλοῦσι διαφόρους σχέσεις τοῦ τόπου, τοῦ χρόνου, τοῦ τρόπου καὶ ἄλλας ἐπιρρηματικὰς σχέσεις, οἷον τοῦ αἰτίου, τοῦ ὀργάνου, τῆς ἀναφορᾶς (ἴδε § 115—168).

Ίδιαίτεραι παρατηρήσεις ἐπὶ τινῶν ἐπιρρημάτων.

§ 181. *Ἄει.* Τὸ δέλ σημαίνει πάντοτε. Πολλάκις δὲ μετὰ συνάρθρου μετοχῆς ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ ἐκάστοτε· π. χ. τεῦτο ἔτι καὶ νῦν διαμένει τῷ δέλ βασιλεύοντι (=τῷ ἐκάστοτε βασιλεύοντι Ε. Κυ. 2, 1, 47· πρβ. Πλούτ. Σερτ. VI, 25· οἱ πεμπόμενοι ἐκάστοτε στρατηγοί).

§ 182. *Ἄλλως.* Τὸ ἄλλως σημαίνει κατ' ἄλλον τρόπον. 'Ἐκ τῆς ἀρχικῆς ταύτης σημασίας προκύπτει ἡ σημασία τοῦ ὑπ' ἄλλην ἐποψιν, πλὴν τούτου, ἐν γένει, ἀπλῶς, μάτην· π. χ. συγγενεῖς ἦσαν ἔνδον καὶ ἄλλως εὑμενεῖς (=καὶ πλὴν τούτου Ε.). ἀδρατον καὶ ἄλλως ἀναίσθητον (=καὶ ἐν γένει Πλ.). ἄλλως ἔνεκα λόγου ἐλέγετο (=ἀπλῶς, μάτην Πλ. Κρ. 4, 6).

ΣΗΜ. Τὸ ἄλλως τε καὶ (=καὶ ὑπὸ ἄλλην ἐποψιν, ἥτις, ὡς ἥττον σπουδαία παραλείπεται) τίθεται συνήθως πρὸ αἰτιολογικῶν χρονικῶν καὶ ὑποθετικῶν προτάσεων ἡ μετοχῶν καὶ σημαίνει καὶ μάλιστα, π. χ. ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ εἰς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέριζον (Θ. 2, 3). ἀπιστον ταῖς πολιτείαις ἡ τυραννίς, ἄλλως τε καὶ δμορον χώραν ἔχωσι (Δη. 1, 5). τολμητέον ἄληθὲς εἰπεῖν ἄλλως τε καὶ περὶ ἀληθείας λέγοντα (Πλ. Φαιδρ. 257).

§ 183. Αὐθις. Τὸ αὐθὶς σημ. πάλιν. Ἐνίστε μετὰ μέλλοντος συντεταγμένον σημαίνει ἀλλοτε π. χ. νῦν μὲν ἀπέλα, αὐθις δ' ἐγὼ παρέσομαι πρὸς σὲ (Ε. Κυ. 7, 3, 32). Συνηθέστερον ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας εἶνε τὸ εἰσαῦθις· καὶ μοι ἐπίδειξιν αὐτοῦ τούτου ποιήσαι, τῆς βραχυλογίας· μακρολογίας δὲ εἰσαῦθις (Πλ. Γο. 449).

§ 184. Αὐτίκα. Τὸ αὐτίκα σημαίνει εὐθύς, παραχρῆμα. Πολλάκις δὲ λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ παραδείγματος χάριν (Γαλ. par exemple)· π. χ. πᾶν τούναντίον ἐστὶν ἐπὶ ἢ οἵ τε δειλοὶ ἔρχονται καὶ οἱ ἀνδρεῖοι· αὐτίκα εἰς τὸν πόλεμον οἱ μὲν ἐθέλουσιν ἔνειναι, οἱ δὲ οὐκ ἐθέλουσι (Πλ. Πρωτ. 359).

§ 185. Αὐτόθεν. Τὸ αὐτόθεν ἐνίστε λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ εὐθύς· π. χ. περὶ μέν τοι ἡγεμονίας αὐτόθεν διεπράττοντο, δπως ἐν τῇ ἑαυτῷ ἔκαστοι ἡγήσοιντο (Ε. Ἑλλ. 7, 5, 3).

§ 186. Δεῦρο. Τὸ δεῦρο παρὰ τοῖς παλαιοῖς λαμβάνεται ἀείποτε εἰς δήλωσιν κινήσεως πρὸς τὸν τόπον, ἔνθα δὲ λέγων εὐρίσκεται· π. χ. ἐλθὲ δεῦρο (Ἀριστοφ. Θ. 319). Πολλάκις λαμβάνεται μετὰ προστακτικῆς ὡς παρακελευσματικὸν μόριον, ὡς τὸ παρ' ἡμῖν ἔλα· π. χ. δεῦρ' εἰπὲ (=ἔλα εἰπὲ Πλ. Ἀπ. 24). Τὸ δεῦρ' ἀεὶ σημαίνει ἔως ἔδω, μέχρι τοῦδε· π. χ. δεῦρ' ἀεὶ εὔτυχεῖς (Εὐρ. Φοιν. 1215).

§ 187. Εἰεν. Τὸ εἰεν σημαίνει συγκαταθέσιν τῶν εἰρημένων. Εἶνε δὲ εὑχηρηστον ἐν τοῖς διαλόγοις, δταν δὲ λέγων ἀποδέχηται τὰ εἰρημένα, ἵνα μεταβῇ εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. εἰεν· ἀλλὰ νὴ Δία κτλ. (Δη. 20, 75).

§ 188. Εἴτα καὶ ἔπειτα. Τὰ χρονικὰ ταῦτα ἐπιρρήματα τίθενται εἰς δήλωσιν τῆς χρονικῆς τάξεως καὶ ἀκολουθίας· π. χ. τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαζῶν εἴτα Θετταλίας ἐπέδη (Δη.). Πολλάκις, μάλιστα δὲ ἐν ἀρχῇ ἐρωτήσεως σημαίνουσι θαυμασμὸν καὶ ἀγανάκτησιν· π. χ. εἴτα οὐκ αἰσχύνεσθε; (Δη. 1, 24)· ἐμβρόντητε, εἴτα νῦν λέγεις; (Δη.). Ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας λέγονται ἐντονώτερον μετὰ τοῦ καὶ (κἀπειτα, κἀπειτα)· κἀπειτα τοιοῦτον ὄντα οὐ φιλεῖς αὐτόν; (Ε.).

§ 189. Ἐνδον, εἰσω (ἢ ἔσω). Τὸ μὲν ἔνδον λέγεται ἐπὶ στάσεως, τὸ δὲ εἰσω συνήθως ἐπὶ κινήσεως· π. χ. ἔνδον ἔστι Εὐριπίδης; (Ἀριστοφ.)· χωροῖς ἀν εἰσω (Σοφ.).

§ 190. Μάλιστα. Τὸ μάλιστα μετὰ τῶν ἀριθμητικῶν σημαίνει ὡς ἔγγιστα· π. χ. ἐτη τριακόσια μάλιστα.

§ 191. Πολλάκις. Τὸ πολλάκις μετὰ τὸ εἰ, ἵνα μή, μεταπίπτει εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ἴσως, τυχόν· π. χ. εἰ ἀρα πολλάκις μὴ Κατεβαίνει — Συντακτικὸν ἔκδοσις τρίτη

προσεσχήκατε τῷ τοιούτῳ (Πλ. Λά. 176)· μὴ πολλάκις ἡμᾶς δὲ Ἐπιμηθεὺς σφήλη ἔξαπατήσας (Πλ. Πρωτ. 361).

§ 192. Πόθεν. Τὸ πόθεν τίθεται πολλάκις εἰς δήλωσιν σφοδρᾶς ἀρνήσεως· π. χ. διατί ποτ᾽ ἀνθρώποι καλοῦνται; σὺ ἔχεις εἰπεῖν; πόθεν, ὦ ἄγαθέ, (Πλ. Κρατ. 398).

§ 193. Ποτέ. Τὸ ποτὲ σημαίνει ἐνίστε τέλος πάντων· π. χ. δὲ Ἀγησίλαος χρόνῳ ποτὲ εἶπε (=μετὰ πολὺν χρόνον τέλος πάντων εἶπεν. Ε.)· ἐφάνθης ποτὲ (=ἐφάνης τέλος πάντων, Σοφ.). Ἐν εὐθείᾳ δὲ ἡ πλαγίᾳ ἐρωτήσει κείμενον ἐμφαίνει θαυμασμὸν τοῦ ἐρωτῶντος· διὸ τίθεται συχνότατα ἐν πλαγίᾳ ἐρωτήσει μετὰ τὸ θαυμάζειν· π. χ. τὶ ποτε λέγει δὲ θεός; (τὶ ἀρά γε, τὶ τάχα λέγει δὲ θεός; (Πλ. Ἀπ. 21)· πολλάκις ἐθαύμασα τίσι ποτὲ λόγοις ἔπεισαν Ἀθηναίους οἱ γραψάμενοι Σωκράτη (Ε.).

§ 194. Τὸ ποὺ. Τὸ ποὺ σημαίνει ἐν τινι τόπῳ, κάπου· π. χ. ἄλλοθι που (=ἐν ἄλλῳ τινὶ τόπῳ). Πολλάκις δὲ λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἵσως, νομίζω, ἀν δὲν ἀπατῶμαι· π. χ. πάντες που πρὸς τὸν θεὸν ἀποδλέπουσι (Ε. Οἰκ. 17, 2).

§ 195. Πώ, ἔτη. Τὸ πώ τίθεται ἐν προτάσεσιν ἀποφατικαῖς ἡ καταφατικαῖς μέν, περιεχούσαις δὲ ἔννοιαν ἀποφατικήν, καὶ σημαίνει ἀκόμη, μέχρι, τοῦδε π.χ. οὐκ ἵσασι πω τὴν ἡμετέραν συμμαχίαν (Ε.)· τίς πω τούτῳ ἐπεχείρησε (=μέχρι τοῦδε Θ.). Τὸ ἔτι ἐν καταφατικαῖς μὲν προτάσεσι κείμενον σημαίνει ἀκόμη, ἐν ἀποφατικαῖς δὲ (ἡ καταφατικαῖς μέν, περιεχούσαις δὲ ἀπόφασιν) σημαίνει πλέον· π. χ. πάσχω ἔτι καὶ νῦν (Πλ.)· οὐκέτι καιρὸς δύνεται (Σοφ.). τὶ τὸ κωλύον ἔτι ἔται; (=τὶ πλέον θὰ ἐμποδίζῃ; Δη. 1, 12).

§ 196. Τάχα. Ἡ πρώτη σημασία τοῦ τάχα εἰνε ἡ τοῦ ταχέως. Ἄλλα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις σπανίως εὑρηται ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης (Πλ. Κρατ. 410: τάχα μᾶλλον ἐφήσεις). Συνήθως δὲ κείται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἵσως, δπερ ἐνίστε καὶ συγάπτεται μετὰ τοῦ τάχα πλεοναστικῶς· π. χ. τάχ' ἀν τις τολμήσειε (=ἵσως ἀν τις... Ισ.).

§ 197. Τάχιστα. Τὸ τάχιστα συγάπτεται πολλάκις μετὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων εἰς δήλωσιν τῆς ταχίστης χρονικῆς ἀκολουθίας δύο τινῶν πράξεων· π. χ. ἐπεὶ τάχιστα ἥρεθη, ἥρχετο πρῶτον ἀπὸ τῶν θεῶν (=εὐθὺς ἀφ' οὐ... Ε. Κυ. 5, 2, 21).

§ 198. Ὡς. Τὸ ὡς εἰνε ἀναφορικὸν ἐπίρρημα ἀναφερόμενον εἰς τὸ δεικτικὸν οὕτως· π. χ. ἐκέλευσε τοὺς Ἕλληνας, ὡς νόμος αὐτοῖς

εἰς μάχην, οὕτω ταχθῆναι (Ξ.). Ἐπὶ ἀναφωνήσεων θαυμασμοῦ σημαίνει πέδσον (ἴδ. § 254). Μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν ἔχει ἔννοιαν ἐπιτακτικὴν (=δσον τὸ δυνατόν) π. χ. ἐπίτηδές σε οὐκ ἡγειρον, ἵνα ὡς ἥδιστα διάγης (Πλ.). Πρὸ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν σημαίνει περίπου π. χ. ὅπλίτας εἶχεν ὡς πεντακοσίους (Ξ.). Πολλάκις σημαίνει σχέσιν, ἀναφοράν π. χ. Βρασίδας ἦν ὃνδε ἀδύνατος, ὡς Δακεδαιμόνιος. εἰπειν (=σχετικῶς πρὸς Δακεδαιμόνιον, ἢν λάθη τις ὅπ' ὅψιν δτι ἡτο Δακεδαιμόνιος. Θ. 4, 84).

Δακεδάνεται ὡς πρόθεσις (§ 169, 7) ὡς εἰδικὸς σύνδεσμος (§ 37), ὡς σύνδεσμος ἀκολουθίας (§ 397). Τίθεται μετὰ μετοχῆς αἰτιολογικῆς ἢ τελικῆς πρὸς δήλωσιν δτι ἢ αἰτιολογία ἢ δ σκοπὸς εἰνε κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου (§ 436, σημ. β'). Ἀξία ἴδιας παρατηρήσεως είνε τῇ σύνταξις τοῦ ὡς μετὰ τροπικῶν ἐπιρρημάτων εἰς ὡς. Ἐν τῇ συντάξει ταύτῃ φαίνεται δτι εἶνε ἐπίρρημα τοῦ ἀρθρου δ, ἢ, τοῦ, οἷον ὡς ἀληθῶς=κατὰ τὸν ἀληθῆ τρόπον, καθ' δλοχληρίαν ἀληθῶς ὡς ἐτέρως=κατὰ τὸν ἐτερον (τὸν ἀντίθετον) τρόπον (ἐνῷ ἐέρως=καθ' ἐτερον τρόπον) π. χ. τὰ πράγματα ἐάν τε καλῶς ἔχῃ, χάριτος τυγχάνει, ἐάν δ' ὡς ἐτέρως, τιμωρίας (Δημ. 2, 8, 5). συμμάχους ἔξομεν πάντας ἀνθρώπους=οὗτοι διακειμένους, ὕσπερ χρή τοὺς ὡς ἀληθῶς συμμάχους καὶ φίλους ὅγτας (Ἴσ. 8, 21). Προ. καὶ τὸ ὡς οὕτως ἢ ὁδοαύτως=κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Τὸ ἀπαρέμφατον.

§ 199. Τὸ ἀπαρέμφατον είνε ῥηματικὸν οὔσιαστικὸν ἐκφράζον γενικῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος ἐν τοῖς διαφόροις χρόνοις. Διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἀρθρου ἔξαρτεται καὶ ἀκριβέστερον δηλοῦται ἢ δυοματικὴ φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου.

ΣΗΜ. Ἡ ὄηματικὴ φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου φαίνεται ἐκ τῶν ἐξῆς : α') δτι ἑκάστου ὄήματος ὑπάρχει οὐχὶ ἐν ἀπαρέμφατον, ἀλλὰ πλείονα κατὰ τὴν διάθεσιν καὶ τὸν χρόνον. π. χ. ποιεῖν, ποιεῖσθαι, ποιεῖσαι ποιήσασθαι, ποιηθῆναι, ποιήσειν, ποιήσεσθαι, ποιηθήσεται, πεποιηκέναι, πεποιησθαι· β') δτι διορίζεται οὐχὶ δι' ἐπιθέτου, ὡς τὸ δνομα, ἀλλὰ δι' ἐπιρρήματος, ὡς τὸ ὄήμα· π. χ. τὸ καλῶς ἀποθνήσκειν (ἀλλά : δ καλὸς θάνατος)· γ') δτι δέχεται τὸ ἀντικείμενον καθ' ἓν πτῶσιν καὶ τὸ ὄήμα· π. χ. ἀσκεῖν τὴν ἀρετὴν (ἀλλά : ἡ ἀσκησις τῆς ἀρετῆς)· δ') δτι δέχεται τὸ δυνητικὸν ἐπίρρημα ἄν, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἔννοια δυνητικὴ (ἴδ. § 204).

Τὸ ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρον.

§ 200. Τὸ σύναρθρον ἀπαρέμφατον τίθεται ἐν τῇ προτάσει, ὡς καὶ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πᾶν ἄλλο ὅνομα, ἢτοι ὡς ὑποκείμενον ἢ ὡς κατηγορούμενον ἢ ὡς ἀντικείμενον ἢ ὡς διορισμός· π. χ. τὸ σιγᾶν χρείττον ἐστιν τοῦ λαλεῖν (Με. 387). τοῦτό ἔστι τὸ μέγα δύνασθαι (Πλ.). Κύρος ἐφέρετο μόνον δρῶν τὸ παίειν τὸν ἀλισκόμενον (Ε.). νίκησον δργήν τῷ λογίζεσθαι καλῶς (Με.).

ΣΗΜ. Ἡ γενικὴ τοῦ συνάρθρου ἀπαρέμφατον (ἄνευ τοῦ ἑνεκα) τίθεται ἐνίστεται εἰς δήλωσιν σκοποῦ· π. χ. φρούριον ἐπ' αὐτοῦ ἦν τοῦ μὴ εἰσπλεῖν μηδέ· ἐκπλεῖν μηδὲν (ἴνα μὴ εἰσπλέῃ... μηδέν. Θ.).

2 Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἄρθρου.

§ 201. Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἄρθρου τίθεται :

α') ὡς ὑποκείμενον ἵδιως τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων, οἷον δεῖ, χρή, προσήκει, ἔξεστι, δέξιον, δίκαιον, οἶδόν τε δυνατόν ἐστιν, ὁρα, ἀνάγκη, καιρός ἐστι τι. (Ιδ. § 498—500). π. χ. γράμματα μαθεῖν δεῖ, ὁρα (ἐστὶν) ἀπιέναι.

β') ἐνίστεται ὡς κατηγορούμενον· π. χ. τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν.

γ') ὡς ἐπεξήγησις οὐσιαστικοῦ ἢ τοῦ σύδετέρου δεικτικῆς ἀντινυμίας (Ιδ. § 55).

δ') εἰς δήλωσιν ἀναφορᾶς· ἐπὶ ἐπιθέτων, τὰ ὅποια σημαίνουσιν ἀξιούς, ἴκανος, ῥάδιος, εὐάρεστος καὶ τὰ ἐναντία τούτων· π. χ. γυνὴ εὐπρεπῆς ἰδεῖν. Κύρος ἡνὶ ἀνὴρ ἀρχειν ἀξιώτατος (Ε.). ταῦτα οὐχ ἡδέα ἀκούειν (Δη. Φιλ. 1, 18). δειναλ αἱ γυναικες εὑρίσκειν τέχνας (Εὐρ.). καὶ μετὰ τοῦ ὄστε· π. χ. ψυχρὸν τὸ ὅδωρ ὄστε λούσασθαι (= ὡς πρὸς τὸ λούσασθαι, εἰς τὸ νὰ λουσθῇ τις).

ε') μετὰ τοῦ ὄστε, ἐφ' ᾧ ἡ ἐφ' ᾧ τε, δσος, οἶος, εἰς δήλωσιν ἀκολουθίας (Ιδ. § 397 β' καὶ § 398).

Ϛ') εἰς δήλωσιν σκοποῦ. Πήγματα δέ, μεθ' ὧν τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται εἰς δήλωσιν σκοποῦ, εἰνε μάλιστα τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ διδόναι καὶ τοῦ αἰρεῖσθαι ἢ τάπτειν· π. χ. οἱ Δακεδαιμόνιοι ἔδοσαν Αἰγινήταις Θυρέαν οἰκεῖν (= ὅπως οἰκώσι· Θ. 2, 27). εἴλεντο Δρακόντιον Σπαρτιάτην δρόμου τ' ἐπιμεληθῆναι καὶ τοῦ ἀγῶνος προστατῆσαι (= ὅπως ἐπιμεληθῇ καὶ προστατήσῃ· Ε.).

ζ') ὡς ἀντικείμενον. Τὸ ἀπαρέμφατον, τὸ δποῖον τίθεται ὡς ἀντικείμενον ἢ ισοδυναμεῖ μὲ εἰδικὴν πρότασιν καὶ λέγεται εἰδικὸν ἀπαρέμφατον ἢ ὑπεμφάνει σκοπὸν καὶ ισοδυναμεῖ πρὸ τὸ τῆς γέας

Ἐλληνικῆς γλώσσης νὰ μεθ' ὑποτακτικῆς καὶ λέγεται τελικὸν ἀπαρέμφατον.

§ 202. Μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου συντάσσονται :

α') τὰ λεκτικά ρήματα καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν λεκτικοῦ ρήματος, οἷον· λέγω, φημί, δμολογῶ, ἀρνοῦμαι, ὑπισχνοῦμαι, ἐπαγγέλλομαι, ἔγγυῶμαι, ἀκούω κτλ.

β') τὰ δοξαστικά ρήματα καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν δοξαστικὴν (οἷον : δοκῶ, οἴομαι, νομίζω, ἡγοῦμαι, ὑπολαμβάνω, κρίνω, εἰκάζω, ἐλπίζω, προσδοκῶ κτλ.). Τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον τίθεται κατὰ πάντα χρόνον κατὰ τὴν ἰδειατέραν σημασίαν τοῦ χρόνου. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται μετ' αὐτοῦ τὸ οὐ (σπανίως τὸ μή). π. χ. τὸν καλὸν κἀγαθὸν ἀνδρὸς εὐδαίμονα εἰνέ φημι (=φημὶ δτι ὁ καλὸς κἀγαθὸς ἀνὴρ εὐδαίμων ἐστί· Πλ. Γο. 472)· δμολογῶ σὸν τὸ εὑρημα εἰνε (=δτι ἐστί)· δτι ἀν ποιῇς νόμιζε δρᾶν θεούς τινας (=δτι δρῶσι θεοὶ τινες).

ΣΗΜ. α') Τὰ ὄντα ἐλπίζω, προσδοκῶ, ὑπισχνοῦμαι, ἐπαγγέλλομαι καὶ τὸ δμνυμι (ὅταν ὁ ὄγκος γίνηται περὶ μέλλοντος πράξεως· συντάσσονται πάντοτε μετ' ἀπαρεμφάτου μέλλοντος καὶ σπανίως μετ' ἀπαρεμφάτου ἀορίστου μετὰ τοῦ ἀν. Ἡ ἀρνησίς ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου τούτου εἶνε σινηθέστερον τὸ μή, σπανιώτερον δὲ τὸ οὐ. π. χ. ἐλπίζε τιμῶν τοὺς γονέας πράξειν καλῶς (Με. 155)· ἐπαγγελλόμεθα Ἀριαίῳ εἰς τὸν βασιλειὸν ὑρόντων καθιεῖν αὐτὸν (Ξ.). Βοιωτοὶ νῦν ἀπειλοῦσσιν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν (Ξ.) δμνύουσι πάντες οἱ πολῖται, ἐπειδὴν ἐφηβοὶ γίνωνται, μήτε τὴν τάξιν λείψειν, ἀμυνεῖν δὲ τῇ πατρῷδι καὶ ἀμείνω παραδώσειν (Δουκ. 76). ἐλπίζω τοὺς Ἀθηναίους καταπλαγέντας τῷ ἀδοκήτῳ καταλῦσαι ἀν τὸν πλοῦν (Θ. 6, 34).

ΣΗΜ. β') Τὰ λεπτικὰ ὄντα συντάσσονται συνηθέστερον μετὰ εἰδικῆς προτάσεως (ἴδ. § 376). Τὰ δοξαστικὰ καὶ τὸ φημὶ συντάσσονται σχεδὸν πάντοτε μετ' εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου. Σπανιωτάτη δ' εἰνε ἡ σύνταξις αὐτῶν μετά εἰδικῆς προτάσεως.

§ 203. Τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον, διὰ τοῦτο εἰνε συνημμένον μετ' αὐτοῦ καὶ τὸ ἀν, περιέχει τὴν ἔννοιαν εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἀν ἡ δριστικῆς ἴστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἀν· π. χ. οἱ Πέρσαι οἴονται τοὺς ἀχαριστούς καὶ περὶ θεοὺς ἀν ἀμελῶς ἔχειν (=δτι ἀμελῶς ἀν ἔχοιεν· Ξ. Κυ. 1,27). Κῦρος, εἰ ἔδιω, ἀριστος ἀν δοκεῖ ἀρχῶν γενέσθαι (=δτι κεῖ δτι ἀριστος ἀν ἐγένετο ἀρχῶν· Ξ. Οἰκ. 4, 18)· ίδ. § 307 καὶ 310.

ΣΗΜ. Τὸ ἀν οὐδέποτε τίθεται μετ' ἀπαρεμφάτου μέλλοντος.

§ 204. Μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου συντάσσονται :

α') Τὰ ἐφετικὰ ρήματα καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν ἐφετικὴν

ἐψίεμαι, ἐπιθυμῶ, βούλομαι, θέλω, δέομαι, εὔχομαι, ἀξιῶ, συμβουλεύω, κελεύω, προτρέπω, κωλύω, ἐώ κτλ.).

β') τὰ δυνητικὰ καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν δυνητικὴν δύναμαι, ἔχω (=δύναμαι), οἶδα κοι ἐπίσταμαι (=ἴκανός εἰμι), πέφυκα (=φύσει ἔκανός εἰμι) κτλ. Τὸ τελικὸν ἀπαρέμφατον τίθεται κατ' ἐνεστῶτα καὶ κατ' ἀόριστον σπανίως κατὰ παρακείμενον. Ἐπὶ ἀρνήσεως λαμβάνεται πάντοτε τὸ μή· π. χ. θστις πένης ὅν ζῆν ἐν ἀστει βούλεται, ἀθυμύτερον ἔσυτὸν ποιεῖν ἐπιθυμεῖ (Με. 327)¹ μὴ σπεύδε πλουτεῖν (Ξ. Ἀν. 15, 13). αἱ ἡδοναὶ πείθουσι τὴν ψυχὴν μὴ σωφρονεῖν (Ξ.)· τὸ φεῦδος οὐ δύνασαι ἀληθὲς ποιεῖν (Ξ.)· καθαρίζειν οὐκ ἐπίσταμαι (Ἀριστοφ. Σφ. 289)² τοὺς προδότας μισεῖν ἔμαθον (Αἰσχ.)· ἀληθινὸς ἄρχων οὐ πέφυκε τὸ αὐτοῦ συμφέρον σκοπεῖσθαι (Πλ.).

3 Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου.

§ 205. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου.

α') δταν εἰνε αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον τοῦ κυρίου ῥήματος (ταυτοπροσωπία) δὲν ἐπαναλαμβάνεται ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου· π. χ. *Κῦρος* ὑπέσχετο ἀνδρὶ ἔκάστῳ δώσειν πέντε ἀργυρίου μιᾶς (Ξ.). *Κῦρος* διὰ τὸ φιλομαθής εἰνε πολλὰ τοὺς παρόντας ἀνηρώτα (Ξ.). "Οταν δ' ὅμως πρόκειται νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως, μάλιστα ἐπὶ ἀγνιθέσεως (πρὸς ἄλλα πρόσωπα), τότε ἐπὶ μὲν τοῦ α' καὶ β' προσώπου ἐπαναλαμβάνεται διὰ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας κατ' ὀνομαστικὴν ἥ κατ' αἰτιατικήν, ἐπὶ δὲ τοῦ γ' προσώπου διὰ τῆς αὐτός· π. χ. εὔχομαι, πρὶν ταῦτα ἐπιδείν διφ' ὅμῶν γενέσμενα, μυρίας ἐμέ γε κατὰ γῆς ὀργυιὰς γενέσθαι (Ξ.)· εἰδ' οἰεσθε Χαλκιδέας τὴν Ἑλλάδα σώσειν, ὑμεῖς δ' ἀποδράσεσθαι τὰ πράγματα, οὐκ ὀρθῶς οἰεσθε (Δη.). Κλέων οὐκ ἔφη αὐτός. ἀλλ' ἔκεινον στρατηγεῖν (Θ. 4, 28).

β') δταν εἰνε διάφορον τοῦ ὑποκειμένου τῆς κυρίας προτάσεως (έτεροπροσωπία), τίθεται κατ' αἰτιατικὴν πτῶσιν· π. χ. Σωκράτης ἥγετο θεοὺς πάντα εἰδέναι (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 19)· νομίζω ὑμᾶς ἐμοὶ εἰνε καὶ πατρίδα καὶ φίλους καὶ συμμάχους (Ξ.).

ΣΗΜ α') Τὸ οἷομαι, ἥγοῦμαι, φημὶ μετὰ τοῦ δεῖν ἥ τοῦ χρῆναι ἀποτελοῦσι τρόπον τιὰ ἐν ὅημα· διθεν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐκ τοῦ δεῖν ἥ χρῆναι ἔξαρτωμένου ἀπαρεμφάτου, ἢν εἰνε τὸ αὐτὸ μὲ τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἥγοῦμαι, οἷομαι, φημὶ, νοεῖται κατ' ὀνομαστικὴν καὶ οἱ κατηγορηματικοὶ διορισμοὶ αὐτοῦ τίθενται κατ' ὀνομαστικήν· π. χ. μόνος οἵει δεῖν διαλέγεσθαι (Πλ. Πρωτ. 316)· φημὶ δεῖν αὐτός στεφανοῦσθαι (Δη. 51, 1).

ΣΗΜ. β') "Οταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε τὸ ἀντικείμενον τοῦ ὁγματος, ἐξ οὗ τὸ ἀπαρέμφατον κρέμαται, δὲν ἐπαναλαμβάνεται ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου, τὸ δὲ κατηγορούμενον καὶ ὁ μετοχικὸς διορισμὸς αὐτοῦ τίθεται ἡ κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου καθ' ἔλειν ἡ κατ' αἰτιατικήν· π. χ. Κύρου ἐδέοντο ὡς προθυμοτάτου γενέσθαι (Ξ.)· ἐδέοντό μου προστάτην γενέσθαι (Ξ.), παντὶ προσήκει ἄρχοντι φρονίμῳ εἶνε (Ξ.)· παραγγέλλει τῷ Κλεάρχῳ λαβόντι ἥκειν ὅσον ἦν αὐτῷ στράτευμα. Καὶ Σενία . . . ἥκειν παραγγέλλει λαβόντα τοὺς ἄνδρας (Ξ)· ὅταν τὸ ὑπόκ. τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε τὸ ὑπόκ. τῆς μετοχῆς, ἐξ ἣς τὸ ἀπαρέμφατον ἔξαρτάται, οἱ κατηγορηματικοὶ διορισμοὶ αὐτοῦ τίθενται κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν· π. χ. ἥλθον ἐπὶ τινα τῶν δοκούντων σοφῶν εἶνε (Πλ.).

ΣΗΜ. γ') "Οταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε τὸ ἀόριστον καὶ γενικὸν τινά, παραλείπεται· π. χ. δεῖ γράμματα μαθεῖν (δηλ. τινὰ) καὶ μαθόντα νοῦν ἔχειν (Με. 96).

Τὸ ἀπαρέμφατον ἀπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτως.

§ 206. Τὸ ἀπαρέμφατον κείται ἀπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτως:

α') ἐπὶ τοῦ δλίγον ἡ μικροῦ δεῖν (=σχεδόν), τὸ σήμερον εἶνε (=ὅσον διὰ τὴν σήμερον, σήμερον), τὸ νῦν εἶνε (=ὅσον διὰ τὸ παρόν, νῦν) τὸ ἐπ' ἔκεινοις εἶνε (=ὅσον ἔξαρτάται ἐξ ἔκεινων), ἐκῶν εἶναι (=έκουσιώς), κατὰ τοῦτο εἶγαι (=ώς πρὸς τοῦτο), κατὰ δύναμιν εἶναι (=κατὰ δύναμιν, ὅσον εἶνε δυνατόν)· π. χ. τὸ τὰς ἴδιας εὐεργεσίας διπομιμνήσκειν καὶ λέγειν, μικροῦ δεῖν δημοίόν ἔστι τῷ δινειδίζειν (Δη.)· τὸ ἐπ' ἔκεινοις εἶναι ἀπολύτατε (Ξ.)· ἐκῶν εἶνε οὐδὲν φεύσομαι (Πλ.).

β') ἐπὶ τοῦ ὡς ἔπος εἰπεῖν (=ἴνα οὕτως εἶπω σχεδὸν) ἀπλῶς ἡ ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν (=ἴνα ἀπλῶς εἶπω), σύνελόντι ἡ ὡς συνελόντι εἰπεῖν (=ἴνα συντόμως εἶπω, συντόμως) ὡς εἰκάσαι (=ώς δύναται τις νὰ εἰκάσῃ), ἐμοὶ δοκεῖν) ἡ ὡς ἐμοὶ δοκεῖν (ώς ἐγὼ νομίζω, κατὰ τὴν ἐμὴν δοξασίαν) καὶ ἐπὶ τῶν δμοίων· π. χ. ἀληθές γε, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐδὲν εἰρήκασι (Πλ.)· χῶρος δ' ὅδ' ιερὸς ὡς ἀπεικάσαι (Σοφ.).

γ') εἰς δήλωσιν προτροπῆς (ἀντὶ προστακτικῆς) τὸ ὑποκείμενον τίθεται κατ' διομαστικήν· π. χ. ὡς ξείν· ἀγγέλλειν (=ἄγγελλε) Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι (Ἡρ. 7, 228)· σὺ δὲ Κλεαρίδα, ἐπεκθεῖν (Θ. 5, 9)· θαρσῶν νῦν, Διόμηδες, ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι (=μάχου. Ἰλ. Ε. 124).

‘Η χρῆσις αὗτη τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε ποιητική, σπανίως δὲ ἀπαντᾶ παρα τοῖς πεζολόγοις.

ΣΗΜ. Παρὰ ποιηταῖς εὑρηται τὸ ἀπαρέμφατον καὶ εἰς δήλωσιν δεή σεως. Τὸ ὑποκείμενον τίθεται κατ' αἰτ. π. χ. Ζεῦ πάτερ, ἦ Διαντα λαχεῖν ἦ Τυδέος νέδη (=δός λαχεῖν, εὔχομαι λαχεῖν Ἰλ. Η. 179). θεοὶ πολῖται μή με δουλείας τυχεῖν (Αἰσχ. ἐπτ. Θ. 259).

δ') ἐπὶ ἀναφωνήσεων χαρᾶς, λύπης, ἀγανακτήσεως, συνήθως μετὰ τοῦ ἀρθρου τόπου π. χ. φεῦ τὸ καὶ λαβεῖν πρόσφθεγμα, τοιοῦτο ἀνδρὸς (=ῳ τί χαρὰ λάδη τις... Σοφ. Φ. 234). τῆς τύχης, τὸ ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν (=ῳ τί τύχη τὸ νὰ κληθῶ ἐγὼ νῦν ἐδῶ κατὰ τύχην Ε. Κυ. 2, 2, 3). τῆς μωρίας τὸ Δία νομίζειν δητα τηλικουτονί (=ῳ τί μωρία τὸ νὰ νομίζῃς Δία... Ἀριστοφ. Νεφ. 810). ἐμὲ παθεῖν τάδε; φεῦ! (=ἐγὼ νὰ πάθω ταῦτα; φεῦ! Αἰσχ. Εύμ. 855).

5. Παράλειψις τοῦ ἀπαρεμφάτου.

§ 207. Τὸ ἀπαρέμφατον παραλείπεται εὐκόλως ἐννοούμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων ἦ ἐκ τῶν συμφραζομένων π. χ. τὰ μὲν ἔχει, τὰ δὲ μέλλει (δηλ. ἔχειν Ἰσ. 4, 136). μεταδόντες ἀπάντων ὧν οἱοί τ' ἡμεν (δηλ. μεταδοῦναι) καλῶν σοὶ τε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι πολίταις (Πλ. Κρ. 51). ἵρωσι τοὺς ὑφ' ὧν ἥκιστ' ἔχρην διεφθαρμένους (δηλ. διεφθαρῆναι· Ἰσ. 2, 5). ἐγὼ μὲν εἰς τὸ βχλανεῖν βούλομαι (δηλ. λέγαι Ἀριστοφ. Β. 1239).

Αἱ διαθέσεις τῶν ὁμιάτων.

α') Τὰ ἐνεργητικὰ ὁπίματα.

§ 208. Τὰ ἐνεργητικὰ ὁμιάτα σημαίνουσιν δτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ. Δικιροῦνται δὲ εἰς μεταβατικὰ καὶ ἀμετάβατα. Καὶ μεταβατικὰ μὲν λέγονται, δταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου μεταβαίνη εἰς τι διάφορον αὐτοῦ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα (τὸ ἀντικείμενον). π. χ. δ παῖς τύπτει τὸν βοῦν. Ἀμετάβατα δὲ λέγονται, δταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου δὲν μεταβίνει εἰς ἄλλο τι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα. π. χ. δ παῖς γελᾷ, ἄδει. βαδίζει κτλ.

§ 209. Πολλὰ ἐνεργητικὰ ὁμιάτα λαμβάνονται καὶ μεταβατικῶς καὶ ἀμεταβάτως. π. χ. ἔχειν τι (=ἔχειν ἡ χρατεῖν τι) καὶ ἔχειν (=μένειν ἡ διαχείσθαι). ὡς ἔχει αὐτοῦ (=μένει αὐτοῦ Δη.). πῶς ἔχεις; (=πῶς διάχεισκι); ἄγειν τινὰ ἡ τι (=όδηγειν τινὰ ἡ τι) καὶ ἄγειν (=λέναι, χωρεῖν, ὡς: καιρὸς ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

Ξ.) ἀπαγορεύειν τινὶ τι καὶ ἀπαγορεύειν (=ξπαυδᾶν, ἀποκάμνειν), ώς : ἀπείρηκα μιχόμενος (Ξ.)· ἐκλείπειν τι (=καταλείπειν, π. χ. ἔξέλιπον τὴν πόλιν) καὶ ἐκλείπειν (=ξφανίζεσθαι, ώς ἡ σελήνη ἔξέλιπε· Ξ.)· τελευτᾶν τι (ἄγειν τι εἰς πέρας), τελευτᾶν (=λήγειν, πάνεσθαι, ώς ἡ ναυμαχία ἐτελεύτα ἐς νύκτα (Θ.)· καὶ τελευτᾶν (δηλ. τὸν βίον=ξποθνῆσκειν).

§ 210. Μεταβατικά τινα δήματα ἐν συνθέσει μετὰ προθέσεων λαμβάνονται καὶ ἀμεταβάτως· π. χ. εἰσβάλλειν καὶ ἐμβάλλειν (=χωρεῖν εἰς τινα χώραν ἔχθρικῶς ἢ (ἐπὶ ποταμῷν χύνεσθαι). Ικανοὶ ἐσμὲν εἰς τὴν χώραν εἰσβάλλειν. Ἀχέρων ποταμὸς εἰσβάλλει εἰς τὴν Ἀχερούσιαν λίμνην· δὲ Μαρσύας ποταμὸς ἐμβάλλει εἰς τὸν Μαίανδρον· ἐκβάλλειν (ἐπὶ ποταμῷ)=χύνεσθαι (τρίτος ποταμὸς κατὰ μέσον τούτων ἐκβάλλει). συμβάλλειν (=συμπλέκεσθαι). τούτοις ξυμβαλόντες ἐκράτησαν· μεταβάλλειν (=μεταβάλλεσθαι, εὐ τὸν αὐτὸν εἶνε) Θ. 2, 61, ἐγὼ μὲν δὲ αὐτός εἰμι, ὅμεις δὲ μεταβάλλετε· θνιέναι (=χαλαροῦσθαι, μετριάζεσθαι, πραύνεσθαι ἢ παύνεσθαι· Σοφ. Φιλ. 764, ἔως τὸ πῆμα τῆς νόσου ἀνῆ). Πλ. Νο. 741, μὴ άνιετε τιμῶντες· ἐνδιδόναι (=διείκειν, ὑποχωρεῖν· Θ. 4, 129, οὐκ ἐνέδοσαν οἱ Μενδαῖοι). ἐπιδιδόναι (=προκόπειν, προάγεσθαι· Ισ. 3, 32· εἰς εὐδαιμονίαν ἐπέδωκεν ἡ πόλις). ἐπιμιγνύναι (=ἐπιμίγνυσθαι, ἐπεμίγγυσαν ἀδεῶς ἀλλήλοις· Θ. 1, 2).

ΣΗΜ. Τούναντίον ἀμετάβατά τινα δήματα λαμβάνονται καὶ μετοβατικῶς· π. χ. μένειν τι, σπεύδειν τι κτλ.: π. χ. οἱ πελτασταὶ οὐκ ἔμειναν τοὺς δσπλίτας (Ξ. 'Αν. 4, 4, 20). πόθεν πλεῖσθ' ὑγρὰ κέλευθα; ('Ομ. γ' 71) ὅμνυμι θεοὺς καὶ θεάς (Ξ. 'Αν. 6, 6, 17).

§ 211. Πολλὰ ἀμετάβατα δήματα, μάλιστα κινήσεως σημαντικά, συντιθέμενα μετὰ προθέσεων γίνονται μεταβατικά· π. χ. διαβαίνω τὸν ποταμὸν (Πλ.), παραβαίνω τοὺς νόμους (Ξ.), περιέρχομαι τὴν γῆν (Ξ.), καταναυμαχῶ τινα (=ναυμαχίᾳ καταβάλλω τι· ξε· Ξ.).

"Αξιαὶ δίλας παρατηρήσεως εἶνε ἀμετάβατά τινα δήματα, ἄτινα συντιθέμενα μετὰ τῆς προθέσεως: κατὰ γίνονται μεταβατικὰ σιμαλνοντα φθορὰν διὰ τῆς πράξεως τοῦ σηματινομένου ὑπὸ τοῦ ἀπλοῦ δήματος· π. χ. κατακυβεύω, καταψοφαγῶ, καθιπποτροφῶ, καθηδυπαθῶ τὴν οὐσίαν (=φθείρω τὴν οὐσίαν κυβεύων, ὑψοφαγῶν, ἵπποτροφῶν, ἡδυπαθῶν).

§ 212. Μεταβατικῶν τινων δημάτων δὲ πρακτείμενος καὶ δὲ β' ἀδριστος ἔχουσιν ἀμετάβατον ἢ μέσην σημασίαν· π. χ. ἶστημε

(=στήνω), ἔστηκα (=στέκομαι, εἰμὶ ὅρθιος), ἔστην (=ἔστάθην), δύω (βυθίζω), δέδυκα (=εἰμαι βενθισμένος), ἔδυν (=ἔδυθισθην), φύω (=φυτεύω, γεννῶ), πέφυκα (=γεγένημαι, εἰμὶ), ἔφυ (=?γεννήθην). Οὗτω καὶ διπάκειμενος ἔγρηγορα (=οὐ καθεύδω, τοῦ ἐγείρω), ἀπόλωλα (=εἰμαι κατεστραμμένος, τοῦ ἀπόλλυμι), τέτηκα (τοῦ τήκω) καὶ ἄλλοι τινές.

§ 213. Οὐχὶ σπανίως τὰ ἐνεργητικὰ μεταβατικὰ σημαίνουσι πρᾶξιν, ἣν ἔκτελει τὸ ὑποκείμενον διὰ μέσου ἄλλου (ἐνεργητικὰ διάμεσα). τοῦτο δὲ ἡ ἔξαγεται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ εἰνε φανερὸν ἀφ' ἔκυτού· π. χ. Περικλῆς τούτοις, ἢ διδασκάλων εἰχετο, καλῶς καὶ εὖ ἐπαίδευσε (Πλ.). Κύρος τὸν παράδεισον ἔξεκοψε καὶ τὰ βασιλεῖα κατέκαυσε (Ξ.).

6') Τὰ μέσα δήματα.

§ 214. Τὰ μέσα ρήματα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὐθείαν ἢ πλαγίως εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργοῦν ὑποκείμενον. Οὐθενὶς εἰσιροῦνται εἰς εὐθέα μέσα καὶ πλάγια μέσα.

§ 215. Τὰ εὐθέα μέσα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὐθείαν εἰς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον. Ταῦτα λέγονται καὶ αὐτοπαθῆ καὶ ισοδυναμοῦσι μὲ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν αἵτ. τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. λούσομαι=λούω ἔμαυτόν, γυμνάζομαι=γυμνάζω ἔμαυτόν, χρίομαι=χρίω ἔμαυτόν (οἱ μὲν γυμνασάμενοι καὶ λουσάμενοι, οἱ δὲ καὶ χρισάμενοι παρῆλθον ἐπὶ δεῖπνον. Ξ. Συμπ. 1, 7), τάττομαι, διπλίζομαι, παρασκευάζομαι, καλύπτομαι, στεφανοῦμαι κτλ.

ΣΗΜ. Τὰ εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ μέσα δὲν εἰνε πολλά. Τῶν πλείστων ὁημάτων τὸ μέσον δὲν εἰνε εὐχρηστὸν ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης, ἀλλὰ τὸ ἐνεργητικὸν μετὰ τῆς αἵτ. τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π.χ. φιλῶ ἔμαυτόν, ἀποκτείνω ἔμαυτόν, παρέχω ἔμαυτόν κτλ. καὶ πλουσίῳ καὶ πένητι παρέχω ἔμαυτόν ἐρωτᾶν (Πλ.). φασὶν Ἀρταπάταν ἀποσφάξαι ἔαυτόν (Ξ.).

'Ἐνίστε δὲ καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ μέπου συνάπτεται χάριν μείζονος συφηνείας ἢ αἵτ. τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. ἔαυτόν ἀποκρύπτεται ὁ ποιητὴς (Πλ.).

§ 216. Τῶν εὐθέων μέσων τινὰ ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ σημαίνουσιν ἐνέργειαν τῶν διὰ τοῦ ὑποκειμένου σημαίνομένων προσώπων ἀμοιβαίως εἰς αὐτά ἐπιστρέφουσαν. Ταῦτα λέγονται ιδίως ἀλληλοπαθῆ καὶ ισοδυναμοῦσι μὲ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν αἵτ. τῆς

ἀλληλοπαθεῖς ἀντωνυμίας· π. χ. οἱ ἀνθρωποι φιλοῦνται (=φιλοῦ-
σιν ἀλλήλους); λοιδοροῦνται (=λοιδοροῦσιν ἀλλήλους), ὡς· λοιδο-
ρεῖσθαι δι' οὗ πρέπει ἄνδρας ποιητάς, ὥσπερ ἀρτοπώλιδας Ἀρι-
στοφ. B. 837).

ΣΗΜ. Τὸ εὐθὺ μέσον ἐνίστε σημαίνει ἀνοχὴν τοῦ ὑποκειμένου· π. χ. τί
δοῦς, ἢ τίς σε τύπη; εὑπτωματι (=ἀνέχομαι τυπόμενος· Ἀριστ. N. 493).

§ 217. Τὰ πλάγια μέσα ρήματα σημαίνουσι πρᾶξιν, ἢν ἔκτελετ
τὸ ὑποκειμένον πρὸς χάριν καὶ ὠφέλειαν ἔσυτον (περιποιητικὰ
μέσα). Ταῦτα εἰνε πολλά, ισοδυναμοῦσι δὲ μὲ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν
δοτικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας ἢ μὲ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν
γεν. τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας μετὰ προθέσεως ἢ ἀνευ προθέσεως·
π. χ. αἰτοῦμαι τι (=αἰτῶ τι ἐμαυτῷ)· πορίζομαι χρήματα (=πο-
ρίζω ἐμαυτῷ χρήματα)· εὑρίσκομαι ἀγαθόν τι (=εὑρίσκω ἐμαυτῷ
ἀγαθόν τι=εὐγχάνω ἀγαθοῦ τινος)· συλλέγομαι χρήματα (=συλλέγω
ἐμαυτῷ χρήματα)· ποιοῦμαι τινα σύμμαχον (=ποιῶ τινα σύμμαχον
ἐμαυτῷ)· ἀμύνομαι τινα (=ἀμύνω τινὰ ἐμαυτῷ=ἀποκρούω τινὰ ἢ π'
ἐμκυτοῦ· πρὸ. Ἰλ. A. 541, λοιγὸν ἀμύναι τοῖς ἀλλοις)· σφέζομαι τὰ
δπλα (=σφέψει ἐμαυτῷ τὰ δπλα ἢ τὰ ἐμαυτοῦ δπλα)· ἀπωθοῦμαι
τινα (=ἀπωθῶ τινα ἢ π'
ἐμαυτοῦ)· τίθεμαι νόμους (=τίθημι ἐμαυτῷ
νόμους· Ε. Ἀρ. 4, 4, 19, τοὺς ἀγράφους νόμους οὐχ οἱ ἀνθρωποι
ἔθεντο, ἀλλ' οἱ θεοὶ ἔθεσαν τοῖς ἀνθρώποις). Ἐκ τούτου ἔξηγεται
ἡ διαφορὰ τοῦ ἀρχω τινὸς καὶ ἀρχομαι τινος· π. χ. ἀρχω τοῦ λό-
γου σημαίνει ἀρχίζω τὸν λόγον, πρῶτος λέγω ἀντιθετικῶς πρὸς
τοὺς ἀλλούς, οἵτινες μετ' ἐμὲ θὰ εἰπωσιν· ἀρχομαι τοῦ λόγου ση-
μαίνει ἀρχίζω τὸν λόγον ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ παύομαι τοῦ λόγου.
(Ε. Κυ. 6, 1, 6' ἐπειδὴ πρεσβύτερός εἰμι Κύρου, εἰκὸς ἀρχειν με.
λόγου· Ε. Ἀν: 3, 2, 7 : Ξενοφῶν τοῦ λόγου ἦρχετο ὥδε).

ΣΗΜ. Χάριν μείζονος ἀκριβείας συνάπτεται ἐνίστε μετὰ τῶν πλαγίων
μέσων καὶ ἡ δοτικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας. π. χ. Ξενοφῶν βουλεύεται
ἔσυτῷ ὄνομα καὶ δύναμιν περιποιήσασθαι (Ε.).

§ 218. Τὰ πλάγια μέσα ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ εἰνε πολλάκις
ἀλληλοπαθῇ, σημαίνουσι δηλ. πρᾶξιν, ἢν τὰ διὰ τοῦ ὑποκειμένου ση-
μαίνομενα πρόσωπα ἔκτελοῦσι χάριν ἀλλήλων. Ταῦτα ισοδυναμοῦσι
μὲ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ μὲ τὴν δοτικὴν τῆς ἀλληλοπαθοῦς ἀντωνυ-
μίας· π. χ. τὴν οὐσίαν ἔνεμαντο (=ἔνειμαν ἀλλήλοις· Δυσ. 32, 4).

§ 219. Πολλάκις τὰ πλάγια μέσα εἰνε διάμεσα, σημαίνουσι δηλ.
πρᾶξιν ἢν ἔκτελετ τὸ ὑποκειμένον χάριν ἔσυτον διὰ μέσου ἀλλου.

(προβλ. *214) π. χ. Θεμιστοκλῆς τὸν υἱὸν ἐδιδάξατο ἵππέα ἀγαθὸν (Πλ. Με. 93). Εὐαγόρας τριήρεις ἔναυπηγήσατο (Ἴσ. 9, 47). οὗτως δανείζομαι χρήματα = ποιῶ τινα δανείσας μοι χρήματα ἐν φ. τὸ δανείζω χρήματα = δίδωμι ἀλλῷ τινὶ χρήματα ἐπὶ τόκῳ μισθοῦμαί τι = λαμβάνω τι ἐπὶ μισθῷ, ἐν φ. τὸ μισθῷ τι = δίδωμι τι ἐπὶ μισθῷ.

§ 220. Μέσα τινὰ ρήματα λαμβάνονται καὶ ὡς εὐθέα καὶ ὡς πλάγια. Ταῦτα, διαν μὲν λαμβάνωνται ὡς εὐθέα, ἔχουσι παθητικὸν μέλλοντα καὶ ἀδριστὸν, διαν δὲ λαμβάνωνται ὡς πλάγια, ἔχουσι μέσον μέλλοντα καὶ ἀδριστὸν. π. χ. σώζομαι (= σώζω ἐμαυτόν), ἀδρ. ἔσωθην (= ἔσωσα τι ἐμαυτῷ), κομίζομαι (= κομίζω ἐμαυτόν, πορεύομαι), κομισθήσομαι (= κομίζω ἐμαυτόν, πορεύσομαι), ἔκομίσθην (= ἔκόμισα ἐμαυτόν, ἥλθον), κομίζομαι τι (= κομίζω τι ἐμαυτῷ, λαμβάνω τι), ἔκομισάμην τι (ἔλαβόν τι).

§ 221. Τῶν πλαγίων μέσων τινὰ σημαίνουσιν διτι καὶ τὸ ἐνεργητικόν, ἀλλ' ισχυρότερον (ἐπὶ τακτικῶς, ὑποδηλουμένου διτι τὸ ὑποκείμενον μεταχειρίζεται τὴν ἔχυτοῦ δύναμιν, τὰ ἔαυτοῦ μέσα). Ταῦτα ἰδίως λέγονται δυναμικά π. χ. παρέχομαι (= παρέχω ἐξ ἐμαυτοῦ) ἀποφαίνω (= ρανερώνω, ἀποφαίνομαι γνώμην = ἀποφαίνω γνώμην ἐμαυτοῦ, ἐξ ἐμαυτοῦ), σκοπῶ (= παρατηρῶ, ἐξετάζω, σκοποῦμαι = ἀκριβῶς παρατηρῶ, ἐξετάζω). Οὕτω προνοῶ καὶ προνοοῦμαι, λήζω καὶ λήζομαι κτλ. Ἐκ τούτου ἔξηγοῦνται καὶ οἱ μέσοι μέλλοντες ἐνεργ. ρήματων π. χ. ἀκούσωμαι, δψωμαι κτλ.

ΣΗΜ. Καὶ ἀμεταβάτων τινῶν ρήματων εὑρηνται τοιαῦτα μέσα ρήματα. π. χ. στρατεύειν = ἔκστρατεύειν, στρατείαν ἐπιχειρεῖν (ἐπὶ στρατηγῶν καὶ ἔθνῶν), στρατεύεσθαι = στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἐκτελεῖν (ἐπὶ τῶν στρατιωτῶν), πολιτεύειν = πολίτην εἶνε Ξ. 'Αν. 3, 2, 26), πολιτεύεσθαι = ὡς πολίτην πράττειν, τῶν τῆς πόλεως μετέχειν (Ξ. Κ. 1, 1, 1). ταμιεύειν = ταμίαν εἶνε ('Αριστφ. 'Ιππ. 948). ταμιεύεσθαι = ὡς ταμίαν πράττειν οἰκονομικῶς μεταχειρίζεσθαι (Ξ. 'Αν. 2, 5, 18).

§ 222. Τὰ μέσα ρήματα, ἀτινα δὲν ἔχουσι ἐνεργητικὸν τύπον λέγονται ἀποθετικά οἷον τὸ ἔρχομαι, ἀκροῶμαι, ἀγωνίζομαι, αἰσθάνομαι, πυνθάνομαι, ὠνοῦμαι κτλ. Ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνήκουσιν εἰς τὰ δυναμικὰ μέσα.

γ') Τὰ παθητικά ρήματα,

§ 223. Τὰ παθητικὰ ρήματα σημαίνουσιν διτι τὸ ὑποκείμενον

πάσχει τι δημός π. χ. δι μή κόσμιος μαθητής κολάζεται ύπο του διδασκάλου.

ΣΗΜ. Τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον (τὸ ποιητικὸν αἴτιον) ἐπὶ τῶν παθητικῶν ὄντων ἐκφέρεται διὸ γεν. μετὰ τῆς προθέσεως ὑπὸ (ἴδ. § 165), σπανίως διὰ γεν. μετὰ τῆς προθέσεως παρὰ ἢ πρὸς (ἴδ. § 161, ε'). Συνήθως ἐκφέρεται διὰ δοτικῆς, ὅταν τὸ ὅπμα εἴνε χρόνου παθ. παρακειμένου, ὑπερσυντελίκου καὶ τετελ. μέλλοντος (ἴδ. § 104, ε').

§ 224. Παθητικὰ σχηματίζονται ἐκ τῶν μεταβατικῶν ἐνεργητικῶν δημάτων τῶν συντασσομένων μετ' αἰτιατικῆς. Ἐν τῇ τροπῇ δὲ τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, τὸ δὲ ὑποκείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ποιητικὸν αἴτιον τοῦ παθητικοῦ π. χ. δι πατήρα ἀγαπᾶ τὸν υἱὸν = δι υἱὸς ἀγαπᾶται ύπο τοῦ πατρός.

§ 225. Ἀλλὰ καὶ ἐκ δημάτων τινῶν μετὰ γενικῆς ἢ δοτικῆς συντασσομένων σχηματίζονται παθητικά π. χ. ἀρχομαι, ἀμελοῦμαι, καταφρονοῦμαι, πιστεύομαι, ἀπιστοῦμαι, φθονοῦμαι, ἀπειλοῦμαι, πολεμοῦμαι, ἐπιβούλευομαι (ἴδ. § 85 καὶ § 101 β' καὶ 107 β') ὡς : δεῖ τὸν ἀρχοντα τῶν ἀρχομένων διαφέρειν (Ξ.) τὸ ξητούμενον ἀλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τάμελούμενον (Σοφ.). οὐκέτι ἀπειλοῦμαι, ἀλλ' ἥδη ἀπειλῶ ἄλλους (Ξ.). Ξύμπαντες οἱ τῆς Σικελίας ένοικοι ἐπιβούλευθμεθα (Θ.). Παλαμήδης διὰ σοφίαν φθονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὁδυσσέως ἀπόλλυται (Ξ.). χρειττόνον ἔστι πιστεύεσθαι ύπο τῆς πατρίδος ἢ ἀπιστεῖσθαι (Ξ.). ~~II~~

ΣΗΜ. Τὸ παθητικὸν τοῦ ἀποτέμνω, ἀποκόπτω, ἐκκόπτω τινός τι (τὴν κεφαλήν, τὴν χειρα κτλ.) εἴνε ὅχι μόνον ἀποτέμνεται, ἀποκόπτεται, ἐκκόπτεται τινός τι, ἀλλὰ καὶ ἀποτέμνεται, ἀποκόπτεται, ἐκκόπτεται τις τι. π. χ. τοῦ ἀποτέμνω τινὸς τὴν κεφαλὴν παθητικὸν εἴνε ἀποτέμνεται τινός ἡ κεφαλὴ καὶ ἀποτέμνεται τις τὴν κεφαλὴν ὡς : ἐνταῦθα δὴ Κύρου ἀποτέμνεται ἡ κεφαλὴ καὶ ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ (Ξ.) πρβ. 3, 1, 17 βασιλεὺς ἀπέτεμε τοῦ ἀδελφοῦ τὴν κεφαλήν οἱ στρατηγοὶ ἀπετμήθησαν τὰς κεφαλάς.

§ 226. Οταν τὸ ἐνεργητικὸν δῆμα πλὴν τῆς αἰτ. τοῦ ἀμέσου ἀντικείμενου ἔχῃ καὶ γενικὴν ἢ δοτικὴν τοῦ ἐμμέσου ἀντικείμενου (ἴδ. § 86 καὶ 101), ἐν τῇ τροπῇ αὐτοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται ἡ αἰτιατικὴ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, ἡ δὲ γενικὴ ἢ δοτικὴ μένει ἀμετάβλητος. π. χ. ἡ θεράπαινα ἐπλήρωσε τὴν ὑδρίαν ὕδατος = ἡ ύδρια ἐπληρώθη ὕδατος ύπο τῆς θεραπαινῆς τοῦτο μοι ἔδωκεν δι πατήρα = τοῦτό μοι ἔδόθη ύπο τοῦ πατρός.

ΣΗΜ. 'Εκ τοῦ ἐπιτάσσω τινί τι καὶ ἐπιτρέπω τινί τι γίνεται ἐνίστε παθητικὸν ἐπιτρέπεται τίς τι καὶ ἐπιτάσσεται τίς τι· ώς: καὶ ἄλλο τι μεῖζον εὐθὺς ἐπιταχθήσεθαι (Θ. 1, 140). οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακὴν (Θ. 1, 126)

§ 227. "Οταν τὸ ἐνεργητικὸν ῥῆμα συντάσσηται μετὰ δύο αἰτιατικῶν (ἴδ. § 71), ἐν τῇ τροπῇ κυτοῦ εἰς παθητικὸν ἡ αἰτιατικὴ τοῦ προσώπου (χρεος ἀντικείμενον) γίνεται διποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, ἡ δὲ αἰτιατικὴ τοῦ πράγματος μένει ἀμετάβλητος" π. χ. δ **Δάμπρος** ἔδιδαξε τὸν **Σωκράτη** τὴν ὁγητορικὴν—δ **Σωκράτης** ἔδιδάχθη τὴν ὁγητορικὴν ὑπὸ τοῦ **Δάμπρου**.

ΣΗΜ. α') "Οταν ἡ μία αἰτιατικὴ εἰνε κατηγορούμενον, ἐν τῇ τροπῇ ἐνεργητικοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται καὶ αὐτὴ εἰς ὄνομαστικήν· π. χ. Δαρεῖος **Κῦρον** στρατηγὸν ἀπέδειξε=ὑπὸ Δαρείου **Κῦρος** στρατηγὸς ἀπεδίχθη" (Ξ.).

ΣΗΜ. β') 'Η αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ μένει ἀμετάβλητος καὶ ἐν τῷ παθητικῷ π. χ. μεγάλην εὐεργεσίαν εὐηργέτησα τὴν πόλιν = μεγάλην εὐεργεσίαν εὐηργετήμη ἡ πόλις ὑπ' ἐμοῦ. 'Ἐνίστε ὅμως εὐρηταὶ παθητικὸν ἀμεταβάτου ὄντα πράγματος ἔχων ὡς διποκείμενον τὸ σύστοιχον οὐσιαστικόν· π. χ. δ **κίνδυνος** κινδυνεύεται (Πλ. Δά. 287). δ βεβιωμένος βίος (Δη 19, 200). οἱ πόλεμοι οἱ ἐπὶ Θησέως πολεμηθέντες (Ξ.).

§ 228. Μεταβατικῶν τινων ῥημάτων ὡς παθητικὰ χρησιμεύουσι ῥῆματα ἐνεργητικὰ κατὰ τύπον λαμβανόμενα μετὰ σημασίας παθητικῆς· π. χ. παθ. τοῦ διώκω εἶνε τὸ φεύγω μάλιστα ἐν τῇ δικαινικῇ γλώσσῃ (Δυ. 15, 1: τῶν στρατηγῶν δέομαι κοινοὺς εἰνε τῷ τε διώκοντι καὶ τῷ φεύγοντι). ὡς παθητικὸν τοῦ ἀποκτείνω εἰνε τὸ ἀποθνήσκω· ὡς παθ. τοῦ ποιῶ ἡ δρῶ (τινὰ εὗ ἡ κακῶς, ἀγαθόν τι ἡ κακόν τι) εἶνε τὸ πάσχω (εὗ ἡ κακῶς ἀγαθόν τι ἡ κακόν τι). π. χ. οὐ πάσχοντες εὖ, ἀλλὰ δρῶντες κτώμεθα τοὺς φίλους (Θ. 2, 40). ὡς παθ. τοῦ λέγω (τινὰ εὖ, ἡ κακῶς, ἀγαθόν τι ἡ κακόν) εἶνε τὸ ἀκούω (εὖ, ἡ κακῶς, ἀγαθόν τι, ἡ κακόν τι). π. χ. δειγόν ἐστι κακῶς ἀκούειν ὑπὸ τῶν πολιτῶν (Ισ. 6, 41).

ΣΗΜ. 'Ως παθητικὸν τοῦ δίκην λαμβάνω παρὰ τινος εἰνε τὸ δίκην δίδωμι τινὶ ἡ ὑπὸ τινος· ὡς παθητικὸν τοῦ αἰρῶ λαμβάνεται τὸ ἀλίσκομαι (σπανιώτατά τὸ αἰροῦμαι). π. χ. Λύσανδρος εἶλε τὰς 'Αθήνας (=αἱ 'Αθῆναι ἔάλωσαν ὑπὸ Λυσάνδρου). Τὸ αἰρεῖσθαι (=ἐκλέγεσθαι εἰνε παθητικὸν τοῦ μέσου αἰρεῖσθαι (=ἐκλέγειν). π. χ. οἱ 'Αθηναῖοι εἴλοντο Περικλέα στρατηγὸν—Περικλῆς ἥρεθη ὑπὸ τῶν 'Αθηναίων στρατηγός.

§ 229. 'Αποθετικῶν τινων ῥημάτων τὸ παθητικὸν ἔχφράζεται διὰ περιφράσεως· π. χ. τοῦ ἐπιμελεῖσθαι ὡς παθητικὸν λαμβάνε-

ταὶ τὸ ἐπιμελεῖας τυγχάνειν· τοῦ αἰτιᾶσθαι ως παθητικὸν λαμβάνεται τὸ αἰτίαν ἔχειν ἢ ἐν αἰτίᾳ εἶνε (Ἑ. Ἐλλ. 6, 6, 151: εἰ μὲν ἐπαινῶ αὐτόν, δικαίως ἂν με αἰτιῶσθε, εἰ δ' αὐτῷ διαφορώτατός εἴμι, πῶς ἀν δικαίως ὅφ' ὑμῶν αἰτίαν ἔχοιμι;)

§ 230. Ρημάτων τινῶν εἶνε εὔχρηστος δι μέσος μέλλων ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ· π. χ. ἀρξομαι, ἀγωνιοῦμαι, μαστιγώσομαι, στρεβλώσομαι, ἐάσομαι κτλ. π. χ. ἀρξουσι τε καὶ ἀρξονται (Πλ.)· ἀγωνιεῖται καὶ κριθήσεται τὸ πρᾶγμα (Δη.).

Αἱ ἀντωνυμίαι.

α') Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 231. Αἱ ὄνομαστικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν (ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὅμεις) τίθενται, διταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον μετ' ἐμφάσεως (μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεως)· π. χ. σὺ μὲν παιδεῖας ἐπιθυμεῖς, ἔγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ (Ἴζ. 1, 3).

§ 232. Ως ὄνομαστικὴ τοῦ τρίτου προσώπου παραλαμβάνεται τὸ αὐτὸς ἐπὶ ἐμφάσεως, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ τὸ αὐτοὶ καὶ σπανίως τὸ σφεῖς· π. χ. ἔφασαν τοὺς μὲν ἡμικρητηκέναι, αὐτοὶ δὲ σφέειν τοὺς ὑόμους (Θ. 8, 76): ἵνα δὴ καὶ σφεῖς μηδὲν ἡττον συμβούλας ἔρησίμους ἀναθείεν, ταῦτα γράψαντες ἀνέθεσαν (Πλ. Χαρμ. 165).

§ 233. Εν ταῖς πλαγίαις πιώσεσι τοῦ ἑνικοῦ ἐπὶ^ο α' καὶ β' προσώπου τίθενται οἱ μὲν ἐγκλιτικοὶ τύποι, μοῦ, μοῖ, μέ, σοῦ, σοῖ, σέ, διταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἀπλῶς τὸ πρόσωπον ἀνευ ἐμφάσεως, οἱ δὲ μικρότεροι τύποι ἐμοῦ, ἐμοῖ, ἐμὲ καὶ οἱ δρθιτονούμενοι σοῦ, σοῖ, σέ, διταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον μετ' ἐμφάσεως· π. χ. ταῦτα δίδωμι σοι· ἐπεμψέ με Ἀριάοδος· ἐμοὶ μὲν ἔστι πολλὰ ἀγαθά, σοὶ δὲ οὐδὲ ἔν.

§ 234. Ως πλάγιαι πιώσεις τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου προσώπου χρησιμεύουσιν αἱ πλάγιαι τῆς αὐτός.

ΣΗΜ. Περὶ τῆς χρήσεως τῶν τύπων τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου προσώπου οὗ, οἱ, Ἑ, σφῶν, σφίσι, σφᾶς (δ. § 238, β').

β') Η ὁριστικὴ καὶ ἐπαναληπτικὴ αὐτός.

§ 235. Η αὐτὸς εἶνε δριστικὴ καὶ ἐπαναληπτικὴ.

α') Ω; δριστικὴ τίθεται μετ' οὐσιαστικοῦ ἢ προσωπικῆς ἢ δειπνικῆς ἀντωνυμίας ἢ καθ' ἔκυτήν, ἵνα μετ' ἐμφάσεως παραστήσῃ τὸ εἰς δὲ ἀναφέρεται πρόσωπον ἢ πρᾶγμα καὶ δικτείλη αὐτὸς ἀπὸ^ο παν-

τὸς ἄλλου· π. χ. πολλοὶ διέφευγον πελτασταὶ ὅντες δπλίτας ἔξι
αὐτῶν τῶν χειρῶν (Ξ.)· καὶ τεὺς παῖδες τοὺς ἐμοὺς οἵσχυνε καὶ
ἔμε αὐτὸν ὅδρισε (Δυ. 1, 1)· φυλάξαντες αὐτὸν τὸ περίοδρον
(=ἄκριβῶς τὸ περ. Θ. 23)· αὐτὸν τοῦτο ἔστι τὸ ἐπάγγελμα, ὃ ἐπαγγέλλομαι (=ἄκριβῶς τοῦτο (Πλ.). τὴν στρατείαν αὐτὸς δέξερης
ἥγαγεν (=ἀτός του, αὐτοπροσώπως)· αὐτὸς κήρυξ ἥλθον.

ΣΗΜ. β') 'Ἡ αὐτὸς ἐπὶ τῆς δριστικῆς σημασίας εὐκόλως λαμβάνει τὴν
σημασίαν τοῦ μόνος· π. χ. αὐτοί ἔσμεν κούπω ἔνοι πάρεισι ('Αριστφ. Αχ. 504).

ΣΗΜ. β') 'Ἡ αὐτὸς μετὰ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν κειμένη ἔξαιρει
τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται πρόσωπον ὡς τὸ κυριώτατον· π. χ. ἥρεθη πρεσβευτὴς
εἰς Λακεδαιμονία δέκατος αὐτὸς (αὐτὸς μετὰ ἑννέα ἄλλων (Ξ.).

β') 'Ως ἐπαναληπτικὴ τίθεται μόνον κατὰ τὰς πλαγίας πτώσεις
ἀντὶ προειρημένου ὀνόματος πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπαναλήψεως αὐτοῦ
π. χ. Δικείος Κῦρον μεταπέμπεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἣς αὐτὸν σα-
τράπην ἐποίησε (δηλ. τὸν Κῦρον, Ξ.).

§ 236. 'Ἡ αὐτὸς μετὰ τοῦ ἀρθρου σημαίνει ὁ ἴδιος καὶ τίθεται
ὡς καὶ πᾶν ἐπίθετον· π. χ. τὴν Ἀττικὴν ἀνθρωποι φύκουν οἱ αὐτοὶ
ἄντελ (Θ.).

γ') Δι αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι.

§ 237. 'Ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ α' καὶ β' προσώπου τίθε-
ται, διαν ἀναφέρηται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἣς καὶ
αὐτὴ μέρος είνε (ἄμεσος ἢ εὐθεῖα ἀντανάκλασις)· π. χ. πείθω ἐμαυ-
τόν, γνῶθι σαυτόν.

ΣΗΜ. 'Αντὶ τοῦ δοκῶ ἐμαντῷ λέγεται συνηθέστερον δοκῶ μοι ἢ δοκῶ
ἔμοι· π. χ. τῷ ὑπνῳ δι τὸ ὑδόμενα δοκῶ μοι αἰσθάνεσθαι (Ξ.), ἐγγὺς εἶναι
τῶν θεῶν ἔμοι δοκῶ ('Αριστφ. Β. 918).

§ 238. 'Ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου.

α') τίθεται, διαν ἀναφέρηται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως
ἡς καὶ αὐτὴ μέρος είνε (ἄμεσος ἢ εὐθεῖα ἀντανάκλασις)· π. χ. ἔσαν-
τοῦ κήδεται ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ (Ξ.)· ὁ σοφὸς ἐν ἔσαντῷ περιφέρει
τὴν οὐσίαν.

β') τίθεται ἐν ἔξηρτημένῃ προτάσει ἢ μετ' ἀπαρεμφάτου ἢ μετο-
χῆς ἀναφερομένῃ εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως (ἔμμε-
σος ἢ πλαγία ἀντανάκλασις)· π. χ. ἐβουλεύετο Κλέαρχος ἀπαν-
τὸ στράτευμα πρὸς ἔσαντὸν ἔχειν τὴν γνώμην (Ξ.). 'Ο Ὁρέστης
φεύγων ἔπεισεν Ἀθηναίους κατάγειν ἔσαντὸν (Θ.).

'Αλλ' ἐπὶ τῆς πλαγίας ταύτης ἀντανάκλάσεως τίθενται καὶ αἱ
πλαγίαι τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ γ' προσώπου, τὸ μὲν οὖ-

καὶ ἐ σπανιώτατα, τὸ δὲ οἶ, σφῶν, σφίσι, σφᾶς οὐχὶ λίαν σπανίως, συνηθέστερον δὲ τίθενται αἱ πλάγιαι τῆς αὐτός π. χ. ἐφαδεῖτο Κύρος μὴ οἶ δ πάππος ἀποθάγοι (Ε.). οἱ Θεσσαλοὶ ἐφοδήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς δ στρατὸς χωρήσῃ (Θ.). Περικλῆς ὑπετόπηγε μὴ Ἀρχιδαμος τοὺς ἄγρους αὐτοῦ παραλίη (Θ. 2, 13).

γ') ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἀναφερομένη π. χ. τὸν κωμάρχην ἡγε πρὸς τοὺς ἔαυτοῦ οἰκέτας (δηλ. τοῦ κωμάρχου Ε.).

ΣΗΜ. α') 'Ἐν τῷ πληθυντικῷ εὑρηται ἐνίστε ἡ αὐτοπαθής ἀντὶ τῆς ἀλληλοπαθοῦς' π. χ. χοὴ διαλυσομένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχθρας ἐπὶ τὸν βάρβαρον τραπέσθαι (=τὰς πρὸς ἀλλήλους Ἰσ. 4, 15).

ΣΗΜ. β') 'Ἡ αὐτοπαθής ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου λαμβάνεται ἐνίστε ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς τοῦ α' ἢ τοῦ β' προσώπου' π. χ. ἐπεχείρουν διαλέγεσθαι πρὸς τὴν πατρίδα τὴν αὐτοῦ (=τὴν ἐμαυτοῦ Ἰσ. 5, 129). τὴν αὐτοῦ διάνοιαν ἀσκήσας (τὴν σαυτοῦ Ἰσ. 1, 11).

ΣΗΜ. γ') Πρὸς ἐντονωτέρων ἔκφρασιν τῆς αὐτοπαθείας συνάπτεται μετὰ τῆς αὐτοπαθοῦς καὶ ἡ αὐτός π. χ. καταλέυκα τὴν αὐτὸς αὐτοῦ δύναμιν (Αἰσχ. 3,233). πεποίηκας ἐμὲ τανῦν αὐτὸν ἐμαυτῷ ἐπιπλήττειν (Πλ. Νο. 80δ).

δ') Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 239. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι ἐηλοῦσι τὴν σχέσιν τῆς κτήσεως.

§ 240. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ α' καὶ τοῦ β' προσώπου τίθενται, δταν ἡ σχέσις τῆς κτήσεως παρίσταται μετ' ἐμφάσεως· ἀλλως τίθενται αἱ γενικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν. "Ἄν δὲ δ κεκτημένος είναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἀντὶ μὲν τοῦ ἔμδος καὶ σὸς τίθεται καὶ ἡ γενικὴ τῶν αὐτοπαθῶν ἐμαυτοῦ, σεαυτοῦ, ἀντὶ δὲ τοῦ ἡμέτερος καὶ τοῦ ὑμέτερος τίθεται συνηθέστερον τὸ ἡμέτερος αὐτῶν καὶ τὸ ὑμέτερος αὐτῶν" π. χ. τὴν ἔμὴν τύχην ἐξετάζων σκόπει καὶ εὑρήσεις τὴν ἔμὴν βελτίω τῆς σῆς (Δη.). τὴν σιγὴν σου συγχώρησιν θήσω (Πλ.). τὰ ὑμέτερα αὐτῶν κομιείσθε (Δη.). Τὸ δὲ δ ἡμῶν αὐτῶν (π. χ. πατὴρ) καὶ δ ὑμῶν αὐτῶν εἶναι σπανιώτατα.

§ 241. 'Ἐκ τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν τεῦ γ' προσώπου ἡ μὲν ἔδος είναι ἀχρηστος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις, ἡ δὲ σφέτερος σπανία. 'Ἄντ' αὐτῶν τίθεται ἡ γενικὴ τῆς αὐτὸς καὶ ἐπὶ ἐμφάσεως ἡ γενικὴ τῆς ἐκεῖνος. "Ἄν δὲ δ κεκτημένος είναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον πρὸς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, τίθεται ἡ γενικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας ἔαυτοῦ, ἔαυτῶν π. χ. οὐχ ἡτον φροντίζω τῆς ἐκείνου δόξης ἢ τῶν ἐμαυτοῦ κινδύνων (Ισ.)' μετεπέμψατο Ἀστεύα-

Κατεβαίνη — Συγγαντικού ἔκδοσις τοῦ

Φημιοποιηθῆκε από τον Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γης τὴν θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς (Ξ.)· τῶν νικώντων ἐστι καὶ τὰ ἁντεῖν σώζειν καὶ τὰ τῶν ἡττωμένων λαμβάνειν (Ξ.).

ΣΗΜ. α') Σπανίως καὶ μόνον ἐπὶ ταυτοροσωπίας εὑρηται ἡ σφέτερος ἦ σφέτερος αὐτῶν ἀντὶ τοῦ ἁντεῖν Οἱ Κορίνθιοι πρὸς τοὺς νεκροὺς τοὺς σφετέρους ἐτρέποντο (Θ. I, 50)· οἰκέτας τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἐπικαλοῦσι μάρτυρας ('Αν. I, 30).

ΣΗΜ. β') Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι ίσοδυναμοῦσι μὲ τὰς γενικὰς τῶν προσωπικῶν. Ἐκ τούτου ἔξηγεται ἡ συνάφεια τῆς γενικῆς αὐτῶν μετὰ τοὺς ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφέτερος. Παρὰ ποιηταῖς εὑρηται καὶ μετὰ τοῦ ἐμδοῦ καὶ σὸς συνημμένη ἡ γέν αὐτοῦ· π. χ. τὸν ἐμὸν αὐτοῦ βίον ('Ἄριστοφ. Πλ. 33). Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δύναται νὰ τεθῇ γενικὴ παραθετικῆς μετοχῆς ἀναφερομένη εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν· π. χ. εἴ τις ὅμμα τοῦμὸν ζῶντος ἔτι προσιδεῖν ἐθέλει, προσίτω (=ἐμοῦ ζῶντος Ξ. Κυ. 8, 8, 26).

ΣΗΜ. γ') Ἐνίοτε εὑρηται ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἀντὶ τῆς ἀντικειμενῆς γενικῆς τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας· π. χ. τὸ δέος αὐτοὺς ποιεῖ τὸ τὸ ὑμέτερον καὶ τὸ τῶν κατηγόρων στρατεύεσθαι (=φοβούμενοι ὑμᾶς τε καὶ τοὺς κατηγόρους στρατεύονται Ξ. Κυ. 2, 1, 28).

§ 242. Ὅταν ἡ σχέσις τῆς κτήσεως είναι φανερὰ ἐκ τῶν συμφραζομένων, παραλείπεται ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία· π. χ. σφόδρα φιλεῖσε δ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ (=δ πατήρ σου καὶ ἡ μήτηρ σου (Πλ. Δυσ. 207),

ε') Ἡ ἀλληλοπαθής ἀντωνυμία ἀλλήλων.

§ 243. Ἡ ἀλληλοπαθής ἀντωνυμία ἀλλήλων σημαίνει ἀμοιβαλα- σχέσιν δύο ἢ πλειόνων προσώπων πρὸς ἄλληλα· π. χ. διέφθειραν ἐπὶ τῷ ιερῷ ἀλλήλους (Θ.)· οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους (Θ.).

ζ') Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι

§ 244. Ἡ δδε δεικνύει τι (τοπικῶς ἢ χρονικῶς) παρόν· δδε= οὗτος ἔδω, οὗτος δά· π. χ. ἐγώ τε καὶ Μελησίας δδε (Πλ. Λά. 178) δδε ἡ ἡμέρα (=ἡ παροῦσα ἡμέρα Θ.).

ΣΗΜ. Ἡ δδε δύναται νὰ τεθῇ καὶ ἀντὶ τῆς ἐγώ· π. χ. τῷδε τῷ σφημάτῃ (=ἔμοι τῷ σῷ δ. Πλ. Λά. 180).

§ 245. Ἡ οὗτος δεικνύει τι ἥδη γνωστὸν ἢ πρότερον μνημονευθέν· π. χ. τίς δδ' Ἀχαιός ἀνὴρ ἥμετε μέγας τε; (ἐρωτᾷ δ Πρίαμος)· οὗτος Αἴας ἔστι πελώριος (ἀποκρίνεται ἡ Ἐλένη· Ιλ. Γ. 226, 229). Τοῦτο αὖ τὸ στρατεύμα οὗτως ἐλάγθανεν αὐτῷ τρεφόμενον (=τὸ προμνημονευθέν· Ξ. Ἀν. 1, 1, 9).

ΣΗΜ. Τὸ τοῦτο μὲν—τοῦτο δὲ λαμβάνεται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς (=ἄφ' ἐνὸς μὲν—ἄφ' ἐτέρου δέ).

§ 246. Ἡ ἐκεῖνος δειχνύει τι τοπικῶς ή χρονικῶς μακρὰν κείμενον π. χ. ή δημοσχρατία ἐκείνη, μεθ' η; οἱ πρόγονοις ζῶντες εὐδαιμονέστατοι ἦσαν (Ἴσ.). Διὰ τῆς ἐκεῖνος δηλοῦται καὶ περίφημόν τι π. χ. Καλλίστρατος ἐκεῖνος.

ΣΗΜ. Ἐνίστε αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι λαμβάνονται ἐπὶ τῆς σημασίας δεικτικῶν ἐπιφρονήματων π. χ. καὶ ἐγὼ ἡρόμην δόπου Πολέμαρχος εἰη· οὗτος, ἔφη, ὅπισθεν προσέρχεται (=Ιδού, ἔφη, ὅπ. πρ. Πλ. Πολ. 327). νῆες ἐκεῖναι ἐπιπλέουσι (=νῆες ἐκεῖ ἐπ. Θ. 1, 51).

§ 247. Ἡ οὗτος ή ἐκεῖνος ἀναφέρονται εἰς τὰ ἡγούμενα, ή δὲ ὅδε εἰς τὰ ἐπόμενα π. χ. ταῦτα (δηλ. τὰ εἰρημένα) μὲν δὴ σὺ λέγεις, παρ' ἡμῶν δ' ἀπάγγελλε τάδε (δηλ. τὰ ἔξης Ε.). Ομοίως καὶ τὰ ἐπιφρονήματα, οὕτως, ἐκείνως ὥστε.

ΣΗΜ Πολλάκις καὶ ή οὗτος καὶ ή ἐκεῖνος, μάλιστα κατὰ τὸ οὐδέτερον γένος, ἀναφέρονται εἰς τὰ ἐπόμενα π. χ. Πρόξενος καὶ τοῦτο εὔδηλον εἰχεν, διὶ τούτων οὐδὲν ἄν θέλει κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας, τοῦτο δὲ φανερόν, διὶ κτλ. (Ε. Ἀν. 2, 6, 13).

§ 248. Πολλάκις προηγουμένη τις ἔννοια ἐπαναλαμβάνεται χάριν ἐμφάσεως διὰ τῆς οὗτος, σπανίως διὰ τῆς ἐκεῖνος π. χ. δὲ τὸ σπέρμα παρασχών, οὗτος τῶν φύντων κακῶν αἰτίος (Δη.). δ λόγχην ἀκονῶν, ἐκεῖνος καὶ τὴν ψυχήν τι παρακονᾷ (Ε.).

§ 249. Διὰ τοῦ καὶ οὗτος προστίθεται εἰς προηγουμένην ἔννοιαν διορισμὸς ἐπιθετικὸς μετ' ἐμφάσεως π. χ. ἀπόρων ἐστὶ καὶ ἀμηχάνων... καὶ τούτων (=καὶ μάλιστα) πονηρῶν, οἵτινες ἐθέλουσι δι' ἐπιορκίας πράττειν τι. Σύνηθες εἶνε τὸ καὶ ταῦτα (=καὶ μάλιστα) μετὰ μετοχῆς ἐναντιωματικῆς π. χ. οὐ προσέχεις τὸν νοῦν τούτοις καὶ ταῦτα σοφὸς ὅν (=καὶ μάλιστα ἐν φειδεῖσαι σοφός Πλ. Γο. 508). εἰσὶν οὖτις χρησιμώτερον νομίζουσι χρήματα ή ἀδελφούς καὶ ταῦτα τῶν μὲν ἀφρόνων ὄντων, τῶν δὲ φρονίμων (Ε.).

§ 250. Ἡ τοιοῦτος καὶ ή τοιόσδε δειχνύουσι τὴν ποιότητα τοῦ εἰς δὲ ἀναφέρονται προσώπου ή πράγματος, ή τοσοῦτος καὶ ή τοσόσδε τὸ πλήθος ή τὸ μέγεθος, ή τηλικοῦτος καὶ ή τηλικόσδε τὴν ἡλικίαν ή τὸ μέγεθος. Διαφέρει δὲ ή τοιοῦτος τῆς τοιόσδε, ή τοσοῦτος τῆς τοσόσδε καὶ ή τηλικοῦτος τῆς τηλικόσδε, ὡς ή οὗτος τῆς δέδε π. χ. τοιόσδε, τοσόσδε τε λαδὸς (δηλ. οἰος καὶ δσος δ παρών Ιλ. B. 120). ή μὲν δύναμις τοιαύτη ἐστὶ καὶ τοσαύτη (δηλ. οἷς καὶ δση εἰρηται) παῖς ὁν κάλλος ἔτιχε καὶ ῥώμην καὶ σωφροσύνην, ἀπερ πρεπωδέστατα τοις τηλικούτοις ἐστιν (=τοις ταύτην τὴν ἡλικίαν ἔχουσι. Ισ. 9, 22 πρβ. 7, 5 : πρὸς τοὺς ταύτην ἔχοντας τὴν ἡλικίαν) τηλικαύτη πόλις (=οὕτω μεγάλη Πλ. Πολ. 423).

ΣΗΜ. α') Πολλάκις συνάπτεται μεταύ τῆς τοσοῦτος καὶ ἡ αἰτ. τὸ πλῆθος, μεταύ δὲ τῆς τηλικοῦτος ἡ αἰτ. τὸ μέγεθος· π. χ. τοσαύτας τὸ πλῆθος πόλεις καὶ τηλικαύτας τὸ μέγεθος δυνάμεις τῷ βιβράφῳ παραδεδώκαμεν ('Ισ. 4, 13δ).

ΣΗΜ. β') 'Ἡ τοιοῦτος ἀναφέρεται συνήθως εἰς τὰ ἡγούμενα, ἡ δὲ τοιόσδε εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. τοιαῦτα (δηλ. οἷα τὰ εἰρημένα) μὲν οἱ Κερκυραῖοι εἶπον, οἵ δὲ Κορίνθιοι μετ' αὐτοὺς τοιάδε (δηλ. οἷα τὰ ἔξης. Θ. 1, 36).

ζ') Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 251. 'Ἡ δὲ [μετ'] ἐπιτάσσεως ὅσπερ] ἀναφέρεται εἰς ὥρισμένον τι, ἡ δὲ ὅστις εἰς ἀόριστόν τι καὶ γενικόν· π. χ. ἔστι δίκης δρθαλμός, δὲ τὰ πάνθ' ὅρᾳ (Με. 179)· μακάριος ὅστις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει (Με. 540). 'Ο. τι διαφέρει ἡ δὲ ὅστις, τοῦτο διαφέρει καὶ ἡ δοσος τῆς δρόσος ἡ οἷος τῆς ὅποιος, ἡ ἡλίκος τῆς ὁπηλίκος καὶ τὰ ἐπιρρήματα οὗ, γῇ, οἴ, δθεν, δτε, ὕδως, τῶν ἐπιρρημάτων ὅπου, δπη, δποι, δπόθεν, δπότε, δπως, ἦτοι τὰ μὲν εἶνε δριστικὰ ἀναφορικά, τὰ δὲ ἀόριστα ἀναφορικά.

ΣΗΜ. α') 'Ἐπειδὴ ἡ ὅστις ἀναφέρεται εἰς γενικόν τι, διὰ τοῦτο συνάπτεται ἐνίστε μετ' αὐτῆς καὶ τὸ πᾶς· ἐνίστε δὲ λομβάνεται καὶ περιληπτικῶς καὶ ἀναφέρεται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμόν· π. χ. ἀνελεύθερος πᾶς ὅστις εἰς δόξαν βλέπει — φτινι ἐντυγχάνοιεν, πάντας ἔκτεινον (Ξ.). 'Ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ λέγεται συνήθως πάντες ὅσοι, πάντα δοα,

ΣΗΜ. β'). 'Ἡ δὲ σημαίνει ἀόριστόν τι, ὡς ἡ ὅστις ἐν ταῖς ὑποθετικαῖς ἀναφορικαῖς προτάσσεσι (ἴδ. § 419)· π. χ. ἂ μὴ οἶδα (=εἴτε μὴ οἶδα), οὐδὲ οἴομαι εἰδέναι (Πλ.)· οἱ Πέρσαι δν ἀν γνῶσι δυνάμενον μὲν ξάρι ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσιν Ισχυρῶς (ἐάν τινα γνῶσι Ξ). Σπανίως λαμβάνεται ἡ ὅστις ἀντὶ τῆς ὅσ.

§ 252. 'Ἡ οἷος ἀναφέρεται εἰς τὴν τοιοῦτος καὶ τοιόσδε, ἡ δοσος ἀναφέρεται εἰς τὴν τοσοῦτος καὶ τοσόσδε, ἡ ἡλίκος ἀναφέρεται εἰς τὴν τηλικοῦτος καὶ τηλικόσδε, ἐνίστε δὲ καὶ εἰς τὴν τοσοῦτος· π. χ. καλὸν ἀκούμενον ἔστιν ἀσιδοῦ τοιοῦδ', οἷος δὲ ὁ ἔστιν ('Οδ. Α. 370)· εὔχεμαι δσην εὔνειαν ἔχων διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν διμιν τοσαύτην διάρξαι μοι παρ' διμῶν (Δη. 18, 1)· τηλικοῦτον ἀγῶνα ἡλίκος οὐδεπώποτε γέγονε τῇ πόλει (Δειν. 2, 2).

ΣΗΜ. α') Τὸ οὖθε εἰμι μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει ἔτοιμος ἡ πρόθυμος εἰμι· π. χ. ὁ Μειλιδῆς ἡγανάκτει τῷ γεγενημένῳ καὶ οἷος ἦν ἐπεξιένας (Δη. 14, 14)· τὸ οὖθε τε μετὰ τοῦ εἰμὶ σημαίνει δυνατός εἰμι = δύναμαι· π. χ. τοὺς Ἰνυκίνων οὐεῖς οἷος τε ἡσθα ἀμείνους ποιῆσαι, τοὺς δὲ Σπαρτιατῶν ἡδυνάτεις; (Πλ. Ι. Ἰπτ. 283).

ΣΗΜ. β') Τὸ δσον μετ' ἀριθμητικοῦ κείμενον σημαίνει περίπου· π.χ. Ιπεῖς δσον ἔξακόσιοι (Ξ). Καὶ τῆς σημασίας ταύτης εὑρηται ἐνίστε καὶ μετ' ἄλλης λέξεως δηλουόσης ποσόν· π. χ. τεκδὸν δσον πηχναῖον ἢ δίπη-
χην (Ἑρ 2, 78).

ΣΗΜ. γ') Τὸ δσα ἔτη (ἢ δσέτη), δσαι ἡμέραι (ἢ δσημέραι) καὶ δσοι
μῆνες λαμβάνονται ἐπὶ τῇ; σημασίας τοῦ κατ' ἔτος, καθ' ἡμέραν, κατὰ
μῆνα.

§ 253. Αἱ ἀναφορικὴ ἀντωνυμίαι οἰος, δσος, ἡλίκος καὶ τὸ
ἐπιρρημα ὡς τίθενται πολλάκις ἐπὶ ἀναρωνήσεων θαυματιμοῦ· π. χ.
δσην τὴν δύναμιν ἔχεις ψωτὸς δέσποτα (=ῳ πόσην ἔχεις τὴν δύνα-
μιν. Ἀριστοφ. Πλ. 748). οἴα ποιεῖτε, ὡς θαυμάσιοι (ῳ, δποια ... δηλ.
θαυματιμοῦ ἄξια. Πλ. Φαίδ. 188). ἡλίκος δν διαν θάρυβος ἐγένετο
(=πόσον μεγάλος). ὡς καλός μοι δ πάπτος (=ῳ πόσον καλός. Ξ).
Ὦς γῆδις εἰ (=πόσον νόστιμος είσαι! Πλ.).

§ 254. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ κατ'
ἀριθμὸν καὶ κατὰ πρόσωτον πρὸς τὴν λέξιν, εἰς ἣν ἀναφέρεται· ἢ
δὲ πτῶσις ἔξαρταται ἐκ τῆς θέσεως, ἣν ἔχει ἐν τῇ ἀναφορικῇ προ-
τάσει· π. χ. ἔστι δικῆς δφθαλμός, δς τὰ πανθ' ὅρᾳ· ἔμοι δργίζε-
σθε, δς οὐδενὸς οἰομαὶ γῆτων είνε· Θουκ. 3, 2).

'Εξαιρέσεις' α') τὸ οὐδέτερον δ ἀναφέρεται πολλάκις εἰς προη-
γόμενον οὐσιαστικὸν ἀριθμοῦ γένους ἢ εἰς τὸ περιε-
χόμενον δλοκλήρου προτάτεως· π. χ. ἐγέννησεν ἀνθρώπον δ συνέ-
σει διπερέχει τῷ, ἄλλων (Πλ.). ἔσταθη τὴν ἀσπίδα ἔχων (Δύσαν-
δρος), δ (δηλ. τὸ σταθῆναι τινα τὴν ἀσπίδα ἔχοντα) δοκεῖ κηλίς
είνε τοις σπουδαῖοις (Ξ).

β') ἡ δσ, δταν είνε διποκείμενον ἢ ἀντικείμενον καὶ ἔχῃ κατη-
γορούμενον οὐσιαστικόν, ἔλκεται δπὸ τοῦ κατηγορούμενου καὶ τίθε-
ται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ· π. χ. δ φόβος, ἢν αἰδῶ
είπομεν (Πλ. Νο. 699). τὸν οὐδρανόν, οὓς πόλους καλοῦσι· (Πλ.
Κρατ. 405).

γ') ἡ δσ, δταν ἀναφέρηται εἰς δύο ἢ πλείονα προηγούμενα οὐσια-
στικά, συμφωνεῖ πρὸς αὐτά, ὡς συμφωνεῖ τὸ ἐπιθετικὸν κατηγορού-
μενον πρὸς δύο ἢ πλείονα διποκείμενα (ἰδ. § 38). π. χ. μετ' Αἴση-
πον καὶ Πήδασον, οὓς ποτε Ἀδραράρέη τέκε (Ιλ. Ζ', 21). ἔκε-
κόσμητο καὶ δρθαλῶν διπογραφῆ καὶ χρώματος ἐντρίψει καὶ
κόμκις προσθέταις, ἢ δὴ νόμιμα ἢν ἐν Μήροις (Ξ).

δ') ἡ δσ; καὶ εἰς ἐικὸν οὐσιαστικὸν ἀναφερομένη τίθεται ἐνίστε
κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμόν, δι τὸ οὐσιαστικὸν τοῦτο είναι περιλη-

πτικὸν καὶ λαμβάνηται ἐπὶ προσώπων· π. χ. πλήθει, οὕπερ δικά-
σουσι (Πλ. Φαιδ. 260)· πρόθλ. § 31, α'.

§ 255. Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία, εἰς τὴν ὅποιαν ἀναφέρεται τὸ
ἀναφορικόν, συνήθως παραλείπεται· π. χ. δι, οἱ θεοὶ φιλοῦσιν ἀπο-
θνήσκει νέος (=οὗτος ἡ ἔκεινος, δι, οἱ θεοὶ φιλοῦσιν ἀποθνήσκει
νέος· Με. 128)· μή μοι γένοιθ’ ἢ βούλομαι, ἀλλ’ ἢ συμφέρει (=οὐκ
ἔκεινα ἢ β..., ἀλλ’ ἔκεινα, ἢ συμφέρει). Ἐγλοτε παραλείπεται ἡ
δεικτικὴ ἀντωνυμία μετὰ προθέσεως, διατάξει τὸ ἀναφορικὸν ἔχη-
τὴν αὐτὴν πρόθεσιν· π. χ. ἀναλλίσκουσιν οὐκ εἰς ἢ δεῖ (οὐκ εἰς
ταῦτα, εἰς ἢ δεῖ· Ε. Οἰκ. 9, 10).

ΣΗΜ. Ὁμοίως παραλείπεται καὶ δεικτικὸν ἐπίρρημα, εἰς τὸ ὅποιον
ἀναφέρεται ἀναφορικὸν ἐπίρρημα· π. χ. οἱ ἡγεμόνες τοὺς "Ελληνας ἀξουσι-
ῶνθεν ἔχουσι τὰ ἐπιτήδεια (=ἔκεισε, ἔνθεν· Ε.).

§ 256. Ἐπὶ τοῦ ἔστι μετὰ τοῦ ἀναφορικοῦ ὅς (ἢ ὅστις) ἐλλει-
πει συνήθως ἡ ἀδριστος ἀντωνυμία τις καὶ τότε τὸ ἔστι μετὰ τοῦ
ὅς (ἢ ὅστις) ισοδυναμεῖ μὲ τὴν ἀδριστον ἀντωνυμίαν τις· π. χ. ἔστιν
ὅστις κατελήφθη (=κατελήφθη τις). "Ἄξιον παρατηρήσεως είνε τὸ
ἔστιν οἱ, ἔστιν ὁν, ἔστιν οἵς, ἔστιν οὓς = τινές, τινῶν, τισί,
τινάς· π. χ. ἔστιν οἵς βέλτιον τεθνάναι ἡ ζῆν (τισι· Πλ. Φαιδ. 62).
ἔστιν οἱ ἐτύγχανον (=τινές· Κ. Κυ. 2, 3, 18). πλὴν Ἰώνων καὶ
Ἀχαιῶν καὶ ἔστιν ὁν ἄλλων πόλεων (=καὶ τινῶν· Θ. 3, 92).

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν καὶ ἔστιν ὅτε (ἢ ἔσθ' ὅτε) =ἐνίστε, ἔστιν, οὐ, ἔστιν
ἔνθα, ἔστιν ὅπου=ἐνιακοῦ, ἔστιν, ἢ = πῆ, οὐκ ἔστιν ὅπως = οὐδαμῶς·
π. χ. ὁ μηχανοποιὸς πόλεις ἔστιν ὅτε ὀλας σφέει (Πλ. Γο. 612). ἔστιν
ἔνθα ισχυρῶς ώφελοῦσι σφενδονῆται παρόντες (Ξ. Κυ. 7, 4, 15). οὐκε
ἔστιν ὅπως ἡσυχίαν σχήσει (Δη. 14).

§ 257. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, ἥτις ἔπρεπε νὰ κείται κατ'
αἰτιατικὴν ὡς ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως·
διατάξει ἀναφέρηται εἰς οὐσιαστικὸν ἢ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν γενικῆς ἢ
δοτικῆς πτώσεως, ἔλκεται δι' αὐτοῦ συνήθως καὶ ἀφωμοιούται πρὸς
αὐτὸν κατὰ πτῶσιν· π. χ. τούτων, ὁν γῦν παρακελεύομαι διμιν οὐδὲν
τοῖς δούλοις προστάττω (ἀντὶ τούτων, ἢ· Ε. Κυ. 8, 6, 13). πρὸς
τούτοις, οἵς εἰπε Ξενοφῶν (=τούτοις, ἢ· Ε. Ἀν. 3, 2, 33). τις ἢ
ωφέλεια τοῖς θεοῖς τυγχάνει οὖσα ἀπὸ τῶν δώρων, ὁν λαμβάνου-
σιν; (ἴντι ἢ· Πλ. Εὐθ. 14). Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία, πρὸς τὴν ὅποιαν
τὸ ἀναφορικὸν ἀφωμοιούται κατὰ πτῶσιν, συνήθως παραλείπεται, ἢ
δὲ ἀναφορικὴ πρότασις λαμβάνει τὴν θέσιν αὐτῆς· π. χ. ἐπαινῶ σε

ἔφ' οἷς λέγεις (=ξπὶ τούτοις, ἦ· Ε.)· ἀμελῶ, ὃν με δεῖ πράττειν (=τούτων, ἦ· Ε.).

Τὸ οὐσιαστικόν, πρὸς τὸ ὅποιον τὸ ἀναφορικὸν ἀφομοιοῦται κατὰ πτῶσιν, μετατίθεται πολλάκις εἰς τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν ἄνευ ἀρθρου· π. χ. ἀμαθέστατοί ἔστε ὡν ἐγὼ οἶδα 'Ελλήνων (=τῶν 'Ελλήνων, οὓς ἐγὼ οἶδα· Θ. 6, 39)· ἐπορεύετο σὺν ἥι εἰχε δυνάμει (=οὐ, τῇ δυνάμει, ἥι εἰχε· Ε.).

ΣΗΜ. α') 'Η ἔλεις τοῦ ἀναφορικοῦ γίνεται, ὅταν ἡ ἀναφορικὴ πρότασις εἴναι ἀναγκαῖος διορισμὸς τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας ἢ τοῦ οὐσιαστικοῦ, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρεται, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν διὰ τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως παρατίθεται παρατήρησις ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ καὶ ὠρισμένου οὐσιαστικοῦ. π. χ. πάντων, ὃν εἰχον ἀγαθῶν, σοὶ μετέδωκα, ἀ (οὐχὶ ὃν) σὺ τότε μὲν ἔμεγάλωνες, νῦν δὲ φαντίζεις.

ΣΗΜ. β') 'Ἐνίστε ἀναφορικὸν οὐδετέρου γένους, ὅπερ ἔπειτε νὰ κεῖται κατὰ ὄνομαστικήν, διὰ τῆς ἔλεως ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ παραλειπόμενον δεικτικὸν καὶ τίθεται κατὰ γενικὴν ἢ δοτικὴν· π. χ. ἐμμένω οἷς ἄρτι ἔδοξεν ἡμῖν (=τούτοις, ἢ ἔδοξεν ἡμῖν· Πλ. Ιφρωτ. 353) βλαβήσονται αἱ τῶν πολεμίων νῆες, ἀφ' ὃν ἡμῖν παρασκεύασται (= ἀπὸ τούτων ἢ ἡμῖν παρεσκεύασται· Θ. 67). Σπανιώτατα ἡ δοτικὴ τοῦ ἀναφορικοῦ δι' ἔλεως μεταβάλλεται εἰς γενικήν· π. χ. παρ' ὃν βοηθεῖς, οὐκ ἀπολήψει χάριν, (=παρὰ τούτων, οἵς βοηθεῖς· Αἰσχ. 2, 117).

ΣΗΜ. γ') 'Ἐλεις καὶ ἀφομοίωσις γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν ἐπιρημάτων· π. χ. διεκομίζοντο εὐθύς, ὅθεν ὑπεξέθεντο παιδας καὶ γυναικας (=ἐκεῖθεν, οἵ Θ. 2, 89).

§ 258. Περιεργος ἀφομοίωσις συμβαίνει εἰς τὸ οἶος· π. χ., προσήκει μισεῖν τοὺς οὖσας περ σὺ (τοὺς τοιούτους οὖσας περ σὺ εἰ)· παραχείπεται δῆλο. τὸ εἴναι τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως, τὸ δὲ οἶος, τὸ ὅποιον ἀπλούστερον καὶ διμάλωτερον θά ἡτο κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου ἔλκεται καὶ ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ ὑπονοούμενον δεικτικὸν τοιοῦτος.

'Οταν δὲ τὸ ὑποκειμένον τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως εἴνε τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ πρὸς τὸ δεικτικόν, ἀφομοιοῦται καὶ τοῦτο κατὰ πτῶσιν· π. χ. τοῖς οὖσι ἡμῖν τε καὶ ὑμεῖς χαλεπὴ πολιτεία ἐστὶ δημοκρατία (=τοῖς τοιούτοις, οὖσι ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς ἐσμεν Ε. 'Ελλ.)· ἡ δὲ ἐστὶ χαρίζεσθαι οἷψ σοι ἀνδρὶ (=ἀνδρὶ τοιούτῳ, οἷος σὺ εἰ Ε. 'Απ.).

§ 259. Σπανίως τὸ οὐσιαστικὸν ἡ ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία ἀφομοιοῦται κατὰ πτῶσιν πρὸς τὸ ἀναφορικὸν (ἀντίστροφος ἀφομοίωσις)· π. χ. πολιτείαν οὖσα είναι χρή, παρὰ μόνοις ὑμῖν ἐστιν (=πο-

λιτεῖα, οἷαν εἶναι χρή, παρὰ μ. διμὴν ἔστιν. Ἰσ. 6, 18). ὅπως ἐγὼ τὴν δύναμιν ἡν διείσ φατε ἔχειν με. σπότης γενῆσομαι (=τῆς δυνάμεως. ἡν... Ἀριστφ. Πλ. 200).

§ 260. Ἄντι τοῦ οὐδεὶς ἔστιν ὅστις οὐ,—οὐδεὶς ἔστιν ὅτου οὐ—κτλ. λέγεται οὐδεὶς ὅστις οὐ,— οὐδενὸς ὅτου οὐ— κτλ., παραλείπεται δηλ. τὸ ἔστι, τὸ δὲ οὐδεὶς τίθεται κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ὅστις. Οὕτω τὸ οὐδεὶς ὅστις οὐ ἀποτελεῖ μίαν ἔννοιαν, τὴν ἔννοιαν τοῦ πάντες π. χ. καὶ πεζὸς καὶ νῆες καὶ οὐδὲν ὅτι οὐκ ἀπώλετο (=καὶ πάντα ἀπώλετο Θ. 7, 87). Γοργίας οὐδενὶ ὅτῳ οὐκ ἀπεκρίνετο (Πλ. Θεοπ. 178). Ἀπολλόδωρος κλαίων καὶ ἀγανακτῶν οὐδένα δύντινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων (Πλ. Φαιδ. 117).

ΣΗΜ. Ὁμοίως ἀντὶ θαυμαστός ἔστιν ὅσος (ὅπου, διφ, κτλ.) λέγεται κατὰ παράλειψιν τοῦ ἔστι καὶ ἐλξιν τοῦ θαυμαστὸν ὑπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ ὅσος, θαυμαστὸς ὁσος, θαυμαστοῦ ὅσου, θαυμαστῷ ὅσῳ, θαυμαστὸν ὅσον π. χ. μετὰ ἴδιωτος θαυμαστοῦ ὅσου (Πλ. Πολ. 350). Ὁμοίως λέγεται καὶ θαυμαστὸς ὡς, θαυμασίως ὡς, ὑπερφυῶς ὡς, ἀντὶ τοῦ θαυμαστὸν ἔστιν ὡς ὑπερφυές ἔστιν ὡς π. χ. νέος ὃν θαυμαστὸς ὡς ἔπειθεν. μησα ταύτης τῆς σοφίας (Πλ. Φαιδ. 96). θαυμασίως ὡς ἀθλιος γέγονε (Πλ. Γο. 471). ὑπερφυῶς ὡς καίρω (Πλ. Συμ. 173). Τοιοῦτον καὶ τὸ θαύμασι ἥλικα ἀγαθὰ (=θαυμαστὸν ἔστιν ἥλικα ἀγαθὰ (Δη. 18, 87).

§ 261. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀνήκει πολλάκις εἰς τὴν μετοχὴν ἢ εἰς ἄλλην πρότασιν προσδιοριστικὴν τῆς ἀναφορικῆς π. χ. νῦν σοι φράσω πρᾶγμ' δ σὺ μαθὼν ἀνήρ ἔσει (Ἀριστφ. Νεφ. 823). ἔφη εἰνε ἄκρον, δ εἰ μή τις προκαταλήψωιτο ἀδύνατον ἔσεσθαι παρελθειν (Ξ.).

§ 262. Ἐν τῇ αὐτῇ ἀναφορικῇ προτάσει δύνανται νὰ κείται δύο ἀναφορικὰ ἀσυνδέτως, δταν λαμβάνωνται μετὰ θαυμαστικῆς σημασίας (πρᾶ. 254). π. χ. οἱ ἔργα δράσας οἴου λαγχάνει κακὰ (Σοφ. Ἡλ. 75). τίς οὐκ οἶδεν ἐξ οἴων συμφορῶν εἰς ὅσην εὔδαιμονίαν κατέστησαν; (Ισ. 6, 24).

§ 263. Ὅταν ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀνήκῃ εἰς δύο προτάσεις, συνδεομένας μετ' ἄλληλων παρατακτικῶς, ἀλλ' ἐν τῇ δευτέρᾳ ἔπρεπε νὰ κείται κατ' ἄλλην πτῶσιν, παραλείπεται συνήθως ἐν τῇ δευτέρᾳ προτάσει ἡ ἀναπληρούται διὰ τῆς αὐτός, σπαχνιώτερον διὰ τῆς οὗτος π. χ. περὶ ὃν δικαστήριον ἔγνωκε καὶ τέλος ἔσχηκε (=καὶ ἡ τέλος ἔσχηκε Δη. 24, 73). ποῦ δὴ ἐκείνός ἔστιν ὁ ἀνήρ, δις συνεθήρα ἡμίν, καὶ σύ μοι μάλα ἐδόκεις θαυμάζειν αὐτόν: (ἀντὶ καὶ δη σὺ κτλ. Ξ.).

§ 264. Αἱ σύνθετοι ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι, δταν μετ' αὐτῶν συγάπτηται τὸ δὴ ἡ δῆμοτε ἢ τὸ οὖν γίνονται τρόπον τινὰς ἀόριστοι ἀντωνυμίαι: π. χ. ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ῥήγνυται δποία δὴ φλέψ (=φλέψ τις, δὲν ἔξεταζω ποία· Ε.) ἔξαπίνης ἀνέλαμψεν οἰκία δτουδὴ ἐνάψαντος (=τινός· Ε.) οὕτε δι’ ἔχθραν οὔδεμίαν οὕτε διὰ φιλονικίαν οὐδὲ ἡντινοῦν τοῦτον τὸν ἀγῶνα προειχόμην (=οὐδεμίαν· Δυκ. 6).

Ἐντεῦθεν τὸ δποσοῦν καὶ δποσδήποτε=κάπως δλίγον, οὐδὲ δπωστιοῦν=οὐδαμῶς, οὐδὲ δλίγον· π. χ. ἐπάκουε, εἰ γοῦν καὶ δπωσοῦν ἔχεις (Πλ. Κό. 905). Τοῦτο πέπρακται νυνὶ δπωσδήποτε (Δη. 3, 7) τοὺς ιατροὺς σὺ ἀνδρείους καλεῖς; οὐδὲ δπωστιοῦν (Πλ. Λά. 195).

ν') καὶ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 265. Ἡ τις λαμδάνεται ἐπιθετικῶς καὶ οὐσιαστικῶς. Γίνεται δὲ δι’ αὐτῆς ἐρώτησις περὶ προσώπου ἢ πράγματος· π. χ. τίνα καὶρὸν τοῦ παρόντος βελτίω ζητεῖτε; (Δη. 3, 16) τίς εἶ;

§ 266. Ἡ πότερος σημαίνει τις ἐκ τῶν δύο· π. χ. πότερος καλλίων δοκεῖ εἰνε ὁ πατήρ ἢ ὁ οὖτος; Συχνότατον δὲ εἰνε τὸ πότερον ἢ πότερα ἐν ἀρχῇ διπλῆς ἐρωτήσεως· π. χ. πότερον αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς πόλεσι φρονιμώτεραί σοι δοκοῦσιν εἰνε ἢ οἱ ἀνδρεῖς; (Πλ. Κρατ. 392).

§ 267. Ἡ ποῖος λαμδάνεται, ὡς καὶ ἡ τις· π. χ. τίνος ἐν τῷ παρόντι πρέπει μνησθῆναι καὶ ποῖα αὐτῶν χρὴ παραλιπεῖν (Ισ. 16, 39). Μετὰ δὲ τῆς ἀορίστου τις συνημμένη (ποιός τις) τίθεται ἐπὶ ἐρωτήσεως περὶ ποιότητος· π. χ. οὐδεὶς ἐρωτᾷ ποία τις ἡ Γοργίου τέχνη, ἀλλὰ τις (Πλ. Γο. 440).

§ 268. Διὰ τῆς πόσος γίνεται ἐρώτησις περὶ πλήθους ἢ μεγέθους· π. χ. πόσα ἔτη (Ε.) πόσος τις; μικρός, ἥλικος Μόλων (Ἀριστφ. Β. 55).

§ 269. Διὰ τῆς πηλίκος ἐρωτᾶς τις περὶ ἥλικίας ἢ μεγέθους π. χ. πηλίκος ἥτια ἐπὶ τῶν Μηδικῶν; πηλίκον τι ἔστι τὸ χωρίον; (Πλ. Μεν. 85).

§ 270. Διὰ τῆς ποσταῖος ἐρωτᾶς τις περὶ χρόνου· π. χ. ποσταῖος ἀν ἔκεισε ἀφικούμην; (=πόστη ἥμέρᾳ, ἦτοι εἰς πόσας ὥμέρας δύναμαι γὰρ φθάσω ἔκει; Ε. Κ. 5, 3, 28).

§ 271. Ἡ πόστος ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ ἀριθμητικὰ τακτικά, ἢτοι εἰς τὴν δι’ αὐτῆς γενομένην ἐρώτησιν γίνεται ἀπόκρισις διὰ τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ· π. χ. κατανέγον πόστω μέρει αὐτῶν μαχεσάμενοι νενικήκαμεν (Ε. Κυ. 4, 1, 16).

§ 272. Διὰ τῆς ποδαπὸς γίνεται ἐρώτησις περὶ τοῦ ἐκ τίνος χώρας ἡ πόλεως εἰνέ τις· π. χ. τίς καὶ ποδαπὸς καὶ πόσου διδάσκει; Εὔηνος, Πάριος πέντε μνῶν (Πλ. Ἀπ.).

§ 273. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία συνημμένη μετὰ δεικτικῆς εἰνε κατηγορούμενον αὐτῆς· π. χ. τί οὖν δὴ τοῦτο λέγεις; (= τί ἔστι τοῦτο, δὲ λέγεις; Πλ. Γο. 452). Συχνάκις γίνεται τοῦτο ἐπὶ τοῦ ποίος ἐν τῷ δικλόγῳ μετά τινος βραχυλογίας· π. χ. ἡ ῥητορικὴ περὶ τί τῶν ὅντων ἔστιν ἐπιστήμη; περὶ λόγους· ποίους τούτους; (= ποῖοι εἰσιν οὗτοι, περὶ τοῦ; ἡ ῥητορικὴ ἔστιν ἐπιστήμη; Πλ. Γο. 449).

§ 274. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία δύναται νὰ ἀνήκῃ εἰς μετοχήν ἡ εἰς ἑξηρτημένην πρότασιν· π. χ. τί ἀδικηθεὶς διὸ ἐμοῦ γίνεται τὸ τρίτον ἐπιδουλεύεις μαἱ; (Ε. Ἀν. 1, 6, 8). Ἰνα τί γένηται; (Ἀνδ. 3, 26).

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν καὶ ἔλλειψιν τοῦ ὁήματος τὸ ἵνα τί; σημαίνει τίνος ἔνεκα πρὸς τίνα σκοπόν, καὶ τὸ ὅτι τί; σημαίνει διὰ τί; π. χ. ἵνα τί ταῦτα λέγεις; (Πλ. Ἀπ. 26). ὅτι τί; (Δη. 23, 214).

§ 275. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐρωτηματικῇ προτάσει δύνανται νὰ διπάρχωσι δύο ἡ πλείονα ἐρωτηματικὰ ἀσυνδέτως πρὸς ἄλληλα· π. χ. τίνας ὑπὸ τίνων εὑρούμεν ἀν μετίονα εὐηργετημένους ἡ πατέας διπὸ γονέων; (Ε. Ἀπ. 2, 2, 3).

Θ') Αἱ ἀόριστοι ἀντωνυμίαι.

§ 276. Ἡ τίς οὐσιαστικῶς μὲν λαμβανομένη σημαίνει πρόσωπον ἡ πρᾶγμα ἀόριστον· π. χ. Ιτιώ τις ἐφ' θάρρῳ, ξύλα τις σχισάτω (Ε.). Ἐπιθετικῶς δὲ λαμβανομένη συνάπτεται μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἵνα παραστήσῃ αὐτὸς ἀόριστον· π. χ. γυνή τις χήρα ὅρνιν εἶχε.

ΣΗΜ. Τὸ οὐδέτερον τί σημαίνει ἔνιοτε λόγου τι ἄξιον· π. χ. οἴονται τι εἰνε ὅντες οὐδενὸς ἄξιοι (Πλ. Ἀπ. 41). ἔδοξέ τι λέγειν (Ε.). Τὸ ἀντίθετον τοῦ τί εἰνε τὸ οὐδέν· π. χ. οὐδέν ἐσμεν (Ἄριστοφ. Λυ 137) οὐδέν λέγεις (οὐδὲν λόγου ἄξιον, ὁρθόν, ὑγίεις. Ἄριστοφ. Νεφ. 1094). Τὴν σημασίαν ταύτην ἔχει καὶ τὸ τίς, ὅταν εἰνε κατηγορούμενον, ἔνιοτε δὲ καὶ ὅταν εἰνε συνημμένον μετ' οὐσιαστικοῦ· π. χ. ηγῆσεις τις εἶναι (Εὐχ. Ἐλ.

930). κατὰ γῆν δὲ πόλεμον, δθεν τις καὶ δύναμις παρεγένετο, οὐδεὶς ἔνενέ-
νέστη (=καὶ λόγου τινὸς ἀξία δύναμις, κοιν. κάποια δύναμις (Θ. 1, 15)).

§ 277. ‘Η τις συναπτομένη μετ’ ἐπιθέτων ἐξαίρει ἡ κολάζει τὴν
σημασίαν αὐτῶν’ π. χ. δεινόν τινα λέγεις καὶ θαυμαστὸν ἄνδρα =
ἴκανῶς δεινὸν καὶ θαυμαστὸν (Πλ. Πολ. 596). Μετ’ ἀντωνυμιῶν καὶ
ἀριθμητικῶν κολάζει τὴν σημασίαν αὐτῶν καὶ δύναται νὰ ἔξηγήται
διὰ τοῦ πως ἡ τοῦ περίπου π. χ. ἡ μὲν γραφὴ κατ’ αὐτοῦ τοιάδε
τις ἦν (Ε.). πόσοι τινές; (=πόσοι περίπου. Ε.) τριάκοντά τινας
ἀπέκτειναν (Θ. 5, 73). ‘Ομοίαν κολαστικὴν δύναμιν ἔχει τὸ τὸ¹
συνημμένον μετὰ τοῦ πάνυ, σχεδόν, μᾶλλον, ἔγγύς, δμοῦ, μάλα’
π. χ. σχεδόν τι ἔγωγε αὐτό τοῦτό φημι εἰναι σωφρούνην, τὸ γι.
νώσκειν αὐτὸν ἔκυτὸν (=σχεδόν πως Πλ. Χαρμ. 164) οὐ πάνυ τε
νομίζω ἀτρακλές εἰναι τοῦτο (Ε.).

§ 278. Οὐδεῖς, μηδεῖς. Τὸ οὐδεῖς, μηδεῖς εἰνε ἀποφατικῶς δ, τι
καταφατικῶς εἰνε ἡ τις (οὐδεῖς=εὑτις, μηδεῖς=μή τις). Τὸ πλη.
θυντικὸν οὐδένες, μηδένες λέγεται ἐπὶ πληθῶν ἔθνων π. χ. τοσαύ.
την χώραν ἑλαθον, διηγη οὐδένες τῶν Ἑλλήνων ἔχουσι (Ισ.).

ΣΗΜ. Τὸ ἡ τις ἡ οὐδεῖς, ίσουδιναμεῖ μὲ τὸ σχεδὸν οὐδεῖς π. χ. ἡ τις
ἡ οὐδὲν ἀληθὲς εὑρήκασι (Πλ.).

§ 279. ‘Η ἀόριστος ἀντωνυμία πότερος σημαίνει ἐκ τῶν δύο
τις’ π. χ. ἀλλ’ ὁ Νικία, τις οὐ λέγει πότερος ὑμῶν; (ἐξ ὑμῶν τῶν
δύο τις Πλ.).

§ 280. ‘Η δεῖνα εἰνε εὔχρηστος, ζταν τις δὲν θέλει νὰ διγεμάσῃ
πρόσωπον ἡ πρᾶγμα’ π. χ. δ δεῖνα τοῦ δεῖνα, τὸν δεῖνα εἰσήγ.
γειλε (Δη. 13, 5).

§ 281. ‘Η ἔτερος σημαίνει ἄλλος ἡ δ ἥδη γνωστὸς καὶ ἐν γένει
ἄλλος, διάρρορος’ π. χ. τοῦτο καὶ ἔτερος ίσως πέπονθεν, οὐ μόνος
ἔγω. Τὸ ἔτεροι τοσοῦτοι=ἄλλοι τόσοι. ‘Η ἔτερος μετὰ τοῦ ἀρθρου
σημαίνει δ εἰς ἐκ τῶν δύο ἡ δ ἄλλος ἐκ τῶν δύο γνωστῶν’ π. χ.
τὸν ἔτερον δ ἔτερος εὐτὸν ἡγείται εἰδέναι (Πλ. Θεατ. 180). Βάτος
μέν, δ ἔτερος τῶν στρατηγῶν (δύο γάρ ἡσαν ἐν τῇ μάχῃ παρόντες),
λαβὼν λόχον, ἡλθεν ἐπὶ τὴν Σολύγειαν (Θ. 4, 4, 3). ‘Αντίθετον τοῦ
δ ἔτερος εἰνε τὸ οὐδέτερος (=εὗτε δ εἰς εὗτε δ ἔτερος).

§ 282. ‘Η ἄλλος σημαίνει δ, τι καὶ ἐν τῇ καθ’ ἡμᾶς γλώσσῃ.

§ 283. ‘Η ἑκάτερος καὶ ἡ ἕκαστος σημαίνουσι καθεὶς χωρι.
στά, ἀλλ’ ἡ μὲν ἑκάτερος λέγεται ἐπὶ δύο, ἡ δὲ ἕκαστος ἐπὶ πολ.
λῶν π. χ. ἑκάτερος ὑμῶν=καθεὶς ἐξ ἡμῶν τῶν δύο’ ἕκαστος

τῶν ἀνθρώπων = καθεις ἐκ τῶν ἀνθρώπων (τῇ ἑκατέρου ήμῶν ὥφελίᾳ χρήσασθε (= καθενὸς ἡ ήμῶν τῶν δύο, δηλ. τοῦ Νικείου καὶ τοῦ Ἀλκιδιάδου) Θ. 6, 17 τριάκοντα δραχμὰς ἔκαστος (τῶν ἓππεων) λαμβάνει (Δη. 4, 48).

§ 284. Τὸ ἀμφω καὶ τὸ ἀμφότεροι σημαίνουσι καὶ οἱ δύο π. χ. ἀμφω νεωτέρω ἐστὸν ἐμοὶ (= καὶ οἱ δύο νεώτεροι ἐστε ἐμοὶ) ('Ιλ. Α. 559) οἱ στρατηγοὶ ἀμφότεροι (Ξ.).

ΣΗΜ. Τὰ πληθυντικὰ ἔκαστοι, ἑκάτεροι λέγονται ἐπὶ πληθῶν καὶ ἔθνῶν πόλεις ἑκάτεροι τάσδε ἔχοντες ἔνυμάχους εἰς τὸν πόλεμον καθίσταντο (δηλ. οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι (Θ. β' 9) καθ' ἑκάστους ἔκαλοῦντο Ἑλληνες (Θ. 1, 2). Τὸ ἀμφότεροι λέγεται καὶ ἐπὶ ἀτόμων καὶ ἐπὶ πληθῶν π. χ. οἱ στρατηγοὶ ἀμφότεροι (Ξ.) δὲ πολὺν τι ἐπενόουν οὐδὲν ἀμφότεροι (δηλ. οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι Θ. β' 8).

Tὸ ἄρθρον.

§ 285. Τὸ ἄρθρον ἦτο κατ' ἀρχὰς δεικτικὴ ἀντωνυμία ($\delta = \text{oὗ}$ -τος ἢ ἔκεινος). Οὕτως & παντὶ παρ' Ὁμήρῳ συνήθως. Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τῶν Ἀττικῶν ἐτήρησε τὴν σημασίαν δεικτικῆς ἀντωνυμίας.

α') ἐν τῷ δ μὲν — δ δὲ (=οὗτος μὲν ἔκεινος δέ, ἢ ἔκεινος μὲν οὗτος δὲ) καθ' ὅλους τοὺς τύπους π. χ. περὶ πλειονας ποιοι δόξαν καλὴν ἢ πλοῦτον μέγαν τοις παισὶ καταλιπεῖν δ μὲν γάρ (=οὗτος μὲν γάρ θυητός, ἢ δὲ (=ἔκεινη δὲ ἀθάνατος ('Ισ. 2, 32).

ΣΗΜ. α') Τὸ δ μὲν τὸ δέ, καθ' ὅλους τοὺς τύπους λαμβάνεται καὶ ἀορίστως, π. χ. τῶν πόλεων αἱ μὲν (τινὲς μὲν ἢ ἄλλαι μὲν) τυραννοῦνται, αἱ δὲ (=τινὲς μὲν ἢ ἄλλαι δὲ) δημοκρατοῦνται, αἱ δὲ ἀριστοκρατοῦνται (Πλ. Πολ. 338).

*Ἐνίστεται ὁμοῦ καὶ τὸ τις πρὸς μείζονα ἀνάδειξιν τῆς ἀορίστιας π. χ. ἔλεγον τοῦ Κύρου δ μέν τις τὴν σοφίαν, δ δὲ τὴν καρτερίαν, δ δέ τις καὶ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος.

· ΣΗΜ. β') Τὸ τὸ μὲν · τὸ δὲ ἢ τὰ μὲν · τὰ δὲ λαμβάνονται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς (=ἀφ' ἑνὸς μὲν · ἀφ' ἑτέρου δὲ ἢ ἐν μέρει μὲν ἐν μέρει δέ) π. χ. τὰ μέν τι ἐμάχοντο, τὰ δὲ καὶ ἀνεπαύοντο (Ξ.) πρβ. τοῦτο μὲν τοῦτο δέ ('Ανδ. 2, 116) τοῦτο μέν, ἐνῷ ἐδόκει δ δῆμος κακοῦσθαι, ἐγὼ ἀντὶ ἐπὶ τούτου κακὰ εἶχον, τοῦτο δέ, ἐπειδὴ ἐφαινέτο εὖ ὑπ' ἐμῷ πεπονθώς, πάλιν αὖ καὶ διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀπολλύμην.

β') *Ἐν τῷ δ δέ, ἢ δέ, τὸ δὲ (=οὗτος μέν, αὕτη δέ, τοῦτο δὲ) καθ' ὅλας τὰς πτώσεις π. χ. Κύρος διδωσι Κλεάρχῳ μυρίους δαρει-

κούς δέ δὲ (εὗτος δὲ) λαβὼν τὸ χρυσίον στράτευμα συγέλεξε (Ξ.).

ΣΗΜ. Τὸ τὸ δὲ εὑρηται (παρὰ Πλάτωνι μάλιστα) καὶ ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ὅμως δὲ ἡ ἀληθῶς δέ π. χ. οἰονται με σοφὸν εἶνε· τὸ δὲ κινδυνεύει τῷ ὅντι ὁ Θεὸς σοφὸς εἶνε (Πλ. Ἀπ. 23).

γ') Ἐν τῷ καὶ τόν, εὐτιγος ὀνομαστικὴ εἶνε καὶ ὁς. Τὸ καὶ τὸν εὑρηται μόνον ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου π. χ. ἡγείσθαι ἔκέλευε τοὺς Ὑρκανίους καὶ οἱ (=καὶ εὗτοι) ἡρώτων τι δέ; εὐ γὰρ ἀναμένεις, ἔφασαν, τοὺς ὄμήρους ἔως ἂν ἀγάγωμεν; καὶ τὸν (=καὶ τοῦτον) ἀποκρίνασθαι λέγεται (Ξ. Κυ. 4, 2, 13).

ΣΗΜ. Τὸ δὲ τοῦτο εἶνε ἔτερος τύπος τοῦ ἀρθρου τηρηθεὶς ἐν τῇ φράσει ἥδ' ὁς (=εἴπεν εὗτος), τοῦ δποίου τὸ θηλυκὸν ἡ ἐιηρόθη ἐν τῇ φράσει ἥ δ' ἡ (=εἴπεν αὕτη).

δ') Ἐν τῷ τὸν καὶ τόν, τὸ καὶ τό, τὰ καὶ τά, ὧν γίνεται χρῆσις, δταν δ λέγων ἀποφεύγῃ νὰ ὀνομάσῃ πρέσωπα ἡ πράγματα π. χ. ἀφικνοῦμαι ὡς τὸν καὶ τὸν (=πρὸς τοῦτον καὶ τοῦτον, πρὸς τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα (Δυσ. 1, 23); ἔδει τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι (Δη. 9, 68).

ε') Ἐν τῷ πρὸ τοῦ (=πρὸ ταύτου τοῦ χρόνου, πρότερον π. χ. ταύτῳ τῷ οἰκήματι πρὸ τοῦ ὡς ταμιεύῳ ἔχρητο Ἰππόγικος (Πλ.).

Τὸ ἀρθρον ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν.

§ 286. Τὸ ἀρθρον τίθεται μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ.

α') ἵνα δηλώσῃ αὐτὸν ὡς γγωστὸν καὶ ὅρισμένον ἀντικείμενον τοῦ εἶδους (ἐπομικὸν ἡ δριστικὸν ἀρθρον) π. χ. λέγεται ὡς ἐπιθεούλευει Φίλιππος ἡμιγ καὶ ὡς φυλάττεσθαι δεῖ τὸν ἀνθρωπὸν (=τοῦτον τὸν ἀνθρωπὸν, τὸν Φίλιππον. Δη. 8, 35). ἀμφὶ κνέφας πρὸς κώμην ἀφικνεῖται καὶ ὑδροφορούσας ἐκ τῆς κώμης γυναῖκας καταλαμβάνει (= ἐκ ταύτης τῆς εἰρημένης κώμης. Ξ.). Οἱ Τρῷες τὰ δέκα ἔτη ἀντείχον (Θ.).

ΣΗΜ. Ἐκ τούτου εὐκόλως τὸ ἀρθρον προσλαμβάνει τὴν σημασίαν τῶν προσήκων, νενομισμένως ἡ τὴν σημασίαν κτητικῆς ἀντωνυμίας π. χ. Κλέαρχος, ἐπεὶ ἐπιορκῶν ἐφάνη, ἔχει τὴν δίκην (=τὴν προσήκουσαν δίκην Ξ.), Σφόδρα φιλεῖ σε δ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ (=ό πατήρ σου καὶ ἡ μήτηρ σου. Πλ.).

β') Ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ δλον εἶδος (εἰδόποιὸν ἀρθρον). π. χ. δ ἀνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας (=πᾶς ἀνθρωπος, οἱ ἀνθρωποι, τὸ ἀνθρώπινον γένος. Πλ.). Οὕτω τίθεται τὸ ἀρθρον μάλιστα μετ' ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν οὐσιαστικῶς λαμβανομένων π. χ.

δ ἀνδρεῖος (=πᾶς ἀνδρεῖος). δ βουλόμενος (=πᾶς δ βουλόμενος)
δ τυχών, δ ἐπιστάμενος τὸ ξητούμενον ἀλιτόν, ἐκφεύγει δὲ
τάμελούμενον (Σοφ.).

Πολλάκις προτάσσεται καὶ τὸ πᾶς π. χ. τὸ ἐναντιούμενον τῷ
δυναστεύοντι δῆμος ὥδη μασται (Θ.).

ΣΗΜ. Τὸ ἄρθρον ὡς εἰδοποιὸν εὐόλως λαμβάνεται διανεμητικῶς ἀντὶ¹
τοῦ ἔκαστος π. χ. δ Κῦρος ὑπισχνεῖται δώσειν ἀντὶ διφεικοῦ τρία ήμιδα-
ρεικὰ τοῦ μηνὸς τῷ στρατιώτῃ (=έκαστου μηνὸς ἐκάστῳ στρατιώτῃ Ξ.).

§ 287. Τὸ ἄρθρον δὲν τίθεται·

α') ἐπὶ τῶν δνομάτων, ἀεινα παρίστανται ἀδριστα. Μετὰ τού-
των πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀστιτίας συνάπτεται πολλάκις ἡ ἀδριστος
ἀντωνυμία τις π. χ. γυνή τις χήρα ὅρνιν εἶχε.

β') Συνήθως ἐπὶ τῶν κυρίων δνομάτων, διότι ὡς τοιαῦτα εἶνε
ἴκανῶς γνωστά. Τίθεται δὲ μετ' αὐτῶν τὸ ἄρθρον, δταν ἐξίρονται
ὡς περιώνυμα ἡ ἡδη μνημονευθέντα. "Αν δὲ μετὰ τὸ κύριον δνομα
ἐπιφέρηται παράθεσις, τὸ ἄρθρον τίθεται μετὰ τῆς παραθέσεως"
π. χ. δ Πλάτων. δ Σωκράτης, δ Ἀθηναῖος. Κῦρον μεταπέμπεται
(Δαρεῖος)... ἀναβαίνει εῦν δ Κύρος... Ξ.).

ΣΗΜ. Τὰ κύρια δνόματα τῶν κωρῶν ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐπίθετα τίθενται
συνήθως μετὰ τοῦ ἄρθρου π. χ. ἡ Ἐλλάς, ἡ Ἀσία, ἡ Ἀττική. Όμοιως
τὰ ἐθνικά, δταν λαμβάνονται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἐπὶ ὅλου τοῦ ἐθνους οἱ
Ἀθηναῖοι, οἱ Λακεδαιμόνιοι.

γ') Συνήθως ἐπὶ τοῦ βασιλεύς, δταν λαμβάνηται ἐπὶ τοῦ βασι-
λέως τῶν Περσῶν, διότι θεωρεῖται ὡς κύριον δνομα π. χ. βασιλεὺς
νικᾶν ἥγεται (Ξ.).

δ') Πολλάκις ἐπὶ τοῦ οὐρανός, γῆ, ἥτιος, σελήνη, ἄστυ, (δταν
λαμβάνηται ἀντὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν), καὶ πόλις, (δταν λαμ-
βάνηται ἀντὶ τοῦ ἀκρόπολις). διότι θεωροῦνται ὡς κύρια δνόματα
π. χ. σχεδὸν δτε ταῦτα ἡ, καὶ ἥλιος ἐδύετο (Ξ). Ὡδωρ πολὺ ἦν ἐξ
οὐρανοῦ (Ξ). ἀπιέναι εἰς ἄστυ (Δυ.).

ε') πολλάκις ἐπὶ τῶν δνομάτων τῆς συγγενείας πατήρ, μήτηρ,
γονεῖς, ἀνήρ, γυνή, παῖς, ἀδελφός· ἐνίστε δὲ ἐπὶ τοῦ θεοῦ καὶ ἄν-
θρωποι π. χ. εἰδε πατέρα τε καὶ μητέρα καὶ ἀδελφούς καὶ τὴν
έκυτον γυναικα αἰχμαλώτους γεγενημένους (Ξ). τὰ ἐν ἀνθρώποις (Ξ.).

ζ') πολλάκις ἐπὶ ἀφηρημένων δνομάτων, μάλιστα δὲ δνομάτων
ἀρετῶν καὶ κακιῶν π. χ. ἀρχὴ φιλίας μὲν ἐπαινος, ἔχθρας δὲ
ψόγος (Ισ. 1, 33).

Συχνότατα παραλείπεται τὸ ἄρθρον ἐπὶ τῆς αἰτιατικῆς τοῦ κατὰ τι ὅνομα, γένος, μέγεθος, εὐδοσ καὶ τῶν ὁμοίων.

ζ') ἐπὶ λέξεων χρονικῶν καὶ τοπικῶν ἐν ἔκφράσει τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου· π. χ. ἀμὲροφα, μέχρι δεῖλης, διὰ νυκτός, ἐν δεξιᾷ, ἐπ' ἀριστερᾷ, κατ' ἀγρούς, κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. Όμοιως ἐπὶ τῆς χρονικῆς γενικῆς, ἥρος, χειμῶνος, μεσημβρίας κτλ. καὶ ἐπὶ τοῦ δόρυ τοῦ ἀσπίς ἐν στρατιωτικαῖς φράσεις· π. χ. ἐπὶ δόρυ ἀναστρέψειν (=ἐπὶ ὑεξιὰ στρέψεσθαι)· παρ' ἀσπίδα ἄγειν (=π' ἀριστερὰ ἄγειν).

Τὸ ἄρθρον ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου.

§ 288. Τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἀνευ ἄρθρου συνήθως· π. χ. πολλῶν ὁ λιμὸς γίγνεται διδάσκαλος. Δέχεται δὲ τὸ ἄρθρον α') διταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὡς τι ἥδη γνωστόν· π. χ. εὔτροπος ἐστιν διανήρ, διειδεσ· β') διταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ διτι τὸ περὶ οὐ διλόγος ὑποκείμενον εἰ. ε ἀλγθῶς καὶ κατ' ἔξοχὴν τὸ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου σηματινόμενον π. χ. οὐτός ἐστιν δ σόφρων καὶ εὔτροπος ἐστιν διανδρεῖος (Πλ. Μενεξ. 248).

Τὸ ἄρθρον ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν.

§ 289. Τὸ ἐπίθετον, τὸ δποίον συνάπτεται μετὰ συνάρθρου εὔσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικὸς διορισμὸς αὐτοῦ, τίθεται α') μεταξὺ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ· β') χάριν ἐμφάσεως μετὰ τὸ οὐσιαστικόν, ἐπαναλαμβάνεται δὲ πρὸ τοῦ ἐπιθέτου τὸ ἄρθρον· π. χ. αἱ δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι (γν.), δχληρὸν δι χρόνος δ πολὺς (Με. 543).

ΣΗΜ. 'Ενίστε μετὰ οὐσιαστικὸν ἀσύναρθρον τίθεται ἐπίθετον μετ' ἄρθρου πρὸς ἀκριβέστερον διορισμὸν τῆς ἥδη γενικώτερον ἐκπεφρασμένης ἔννοιας· π. χ. ἐν κινδύνῳ ἥσσαν τῷ μεγίστῳ (Λυ. 19, 51).

§ 290. Τὸ ἐπίθετον, τὸ δποίον ἀνευ ἄρθρου τίθεται πρὸ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἢ μετὰ σύναρθρου οὐσιαστικόν, εἰ. ε κατηγορούμενον αὐτοῦ· π. χ. τὸ σῶμα θνητὸν ἔχομεν (=τὸ σῶμα, δ ἔχομεν, θνητόν ἐστι), βέβαιον ἀξεις τὸν βίου δίκαιος διν (γν.).

§ 291. Τὰ ἐπίθετα ἀκρος, μέσος, ἔσχατος τίθενται μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ α') ὡς ἐπιθετικοὶ διορισμοί, διταν πρόκειται νὰ διαχριθῇ τὸ οὐσιαστικὸν ἀπ' ἄλλου διμοειδοῦς· π. χ. ἡ μέση ἀγορᾶ = ἡ ἀγορά, ἥτις εἰνε ἐν τῷ μέσῳ, ἀντιθετικῶς πρὸς ἄλλας ἀγορὰς πέριξ οὖσας· β') κατηγορηματικῶς, διταν πρόκειται νὰ ὀρισθῇ μέ-

ρος τοῦ οὐσιαστικοῦ ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ δλον· π. χ. ἡ πρόσσκλησις γέγονεν ἐν τῇ ἀγορᾷ μέση (=ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς. Δη. 29, 12); ἀκρα τῇ οὐρᾳ σείουσι (=διὰ τοῦ ἀκρου τῆς οὐρᾶς. Ε. Κυνηγ. 3, 4). Εὑρύλοχος ἔσχατον εἶχε τὸ εὐώνυμον (=τὸ ἔσχατον μέρος τοῦ εὐωνύμου. Θ. 3, 104).

§ 292. Τὸ πᾶς α') τίθεται ἀνευ ἄρθρου μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ κατηγορηματικῶς· π. χ. πᾶσαν ἡμῖν τὴν ἀλγήθειαν ἐρῶ (Πλ.). Τὸ πᾶς τίθεται μετὰ οὐσιαστικοῦ ἀσυνάρθρου 1) ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἔκαστος· π. χ. δρυὸς πεσούνης, πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται· 2) ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ καθαρῶς, δλως. Τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται ἀνευ ἄρθρου· διότι εἰνε κυρίως κατηγορεύμενον· π. χ. ἐν παντὶ κακοῦ ἀν εἴη δ φρουρούμενος ὑπὸ πάντων πολεμίων (=ὑπὸ καθαρῶς πολεμίων, δηλ. ὅπ' ἀνθρώπων, ὅντων πολεμίων πάντων (Πλ. Πολ. 599); β') τίθεται μετ' ἄρθρου ως ἐπιθετικὸς διορισμός· π. χ. ἐν τούτῳ ἡ πᾶσα εὐδαιμονία ἔστι (=τὸ σύνολον τῆς εὐδαιμονίας).

ΣΗΜ. Μετ' ἀπολύτων ἀριθμητικῶν τὸ πᾶς σημαίνει ἐν συνόλῳ, τὸ δλον· π. χ. ἔκατὸν δπλῖται ἀπώλοντο οἱ πάντες.

§ 293. Τὸ δλος τίθεται α') ἀνευ ἄρθρου μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἢ μετὰ σύναρθρου οὐσιαστικὸν κατηγορηματικῶς· π. χ. ἐκέλευσεν ἐπιχωρῆσαι δλην τὴν φάλαιγγα (Ξ.).

β') μετὰ τοῦ ἄρθρου ως ἐπιθετικὸς διορισμὸς ἢ καὶ ἀνευ ἄρθρου, δταν τὸ οὐσιαστικόν κείται ἀνευ ἄρθρου· π. χ. ὑπὲρ γῆμισυ τοῦ δλον στρατεύματος (Ξ.)· χαλεπὸν τρέφεσθαι οἶκον δλον (Ξ. Κυ. 4, 64).

§ 294. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι δδε, οὗτος, ἐκείνος, τίθενται ἀνευ ἄρθρου πρὸ συνάρθρου ἢ μετὰ σύναρθρου οὐσιαστικόν· π. χ. αὕτη, ἥδε, ἐκείνη ἡ πόλις καὶ ἡ πόλις ἥδε, αὕτη, ἐκείνη.

§ 295. Μετὰ τοῦ ἀμφω, ἀμφότεροι, ἐκάτεροι τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν πάντοτε μετ' ἄρθρου. "Οθεν τὸ ἀμφω, ἀμφότεροι, ἐκάτεροι τίθεται κατηγορηματικῶς· π. χ. ἀμφοῖν τοῖν χεροῖν τὴν θύραν ἐπήραξε (Πλ.). ἀμφότερα τὰ ὅτα (Ξ.)· ἐκατέρα ἡ χείρ.

§ 296. Μετὰ τοῦ ἔκαστος τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν μετ' ἄρθρου ἢ ἀνευ ἄρθρου· π. χ. καθ' ἐκάστην ἥμέραν καὶ κατὰ τὴν ἥμέραν ἐκάστην.

'Ἐπιθετοποιὸς καὶ οὐδιαστικοποιὸς δύναμις τοῦ ἄρθρου.

§ 297. Γενικὴ πτῶσις καὶ ἐπίρρημα καὶ πρόθεσις μετὰ πιώσεως διὰ τοῦ ἄρθρου προτασσομένου λαμβάνουσι δύναμιν ἐπιθέτου· π. χ.-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

δ τοῦ βασιλέως θρόνος (=δ βασιλείος θρόνος). αἱ πέρυσι πρεσβεῖαι (=αἱ περιουσιγαντι πρ.). ἡ κατὰ νόμον τιμωρία (=ἡ νόμιμος).

§ 298. Πᾶσα λέξις καὶ ὀλόκληρος πρότασις διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ λαμβάνει δύναμιν οὐσιαστικοῦ π. χ. δμεῖς, ὁ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ δ' ὑμεῖς δταν λέγω, τὴν πόλιν λέγω (Δη.). δτι μὲν δὴ δεὶ βοηθεῖν πάντες ἐγνώκαμεν καὶ βοηθήσομεν· τὸ δὲ σπως, τοῦτο λέγει (Δη.). τὸ εἰ βούλει δηθὲν λύει πάντα φόδον (Πλ.). ἐν ἔτι λείπεται, τὸ ἥν πείσωμεν ὑμᾶς (Πλ.).

Εἴ δη τῆς προτάσεως

§ 299. Αἱ προτάσεις ἡ ἐκφέρονται ἀνεξαρτήτως ἀπὸ ἄλλων καὶ λέγονται κύριαι ἡ ἀνεξάρτητοι προτάσεις· π. χ. ὁ Κῦρος ἡν βασιλεύς· ἡ ἐξαρτῶνται ἐξ ἄλλων καὶ λέγονται ὑποτελεῖς ἡ ἐξηρτημέναι προτάσεις· π. χ. ἔλεγον δτι ὁ Κῦρος τέθνηκε (ἰδ. § 333 καὶ 334).

§ 300. Υπάρχουσι τρία εἶδη ἀνεξαρτήτων προτάσεων 1) προτάσεις κρίσεως, 2) προτάσεις ἐπιθυμίας, 3) προτάσεις ἐρωτηματικαῖ.

§ 301. Αἱ προτάσεις τῆς κρίσεως σημαίνουσιν ἀπόφανσιν (κρίσιν) τοῦ λέγοντος· π. χ. ἔστι θεός· οὐκ ἀν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος· εἰ μὴ φῶς εἰχομεν, δμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἀν ἡμαν. Ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως εἰς τὰς προτάσεις τῆς κρίσεως τίθεται τὸ οὐ.

Εἰς τὰς προτάσεις τῆς κρίσεως δύναται νὰ συναφθῇ μετὰ τοῦ δήματος καὶ τὸ μόριον ἀν ἐν ὀρισμέναις περιπτώσεσιν (ἰδ. § 307 καὶ 310).

ΣΗΜ. Αἱ προτάσεις τῆς κρίσεως δηλοῦσι α') τὸ πραγματικὸν (βεβαιωτικαῖ). π. χ. ἔστι θεός· β') τὸ δυνατὸν γενέσθαι (δυνητικά) π. χ. θεοῦ θέλοντος καὶ ἐπὶ φίπδος πλέοις καὶ ἐπὶ ὁπός δύνασαι νὰ πλέης· γ') τὸ μὴ πραγματικὸν (προτάσεις τοῦ μὴ πραγματικοῦ)· π. χ. εἰ είχον ἐδίδουν ἀν σοι (=ἄν εἶχα θὰ σοὶ ἐδιδα, τὸ πραγματικὸν εἶνε δτι δὲν σοὶ διδο, διότι δὲν ἔχω.

§ 302. Αἱ προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας σημαίνουσιν ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος νὰ γίνῃ ἡ νὰ μὴ γίνῃ τι· π. χ. θάρρει· μὴ φοβοῦ· ἵωμεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους· μὴ φοβηθῶμεν· ὁ παῖ, γένοιο πατρὸς εὔτυχέστερος. Εἰς τὰς προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται τὸ μῆ.

ΣΗΜ. Αἱ προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας δηλοῦσι α') προσταγήν, προτροπήν, ἀπαγόρευσιν (προτρεπτικαί, ἀπαγορευτικαί)· β') εὐχὴν (εὐτικαί).

§ 303. Αἱ ἐρωτηματικαὶ προτάσεις ἡ περιέχουσι κρίσιν καὶ ὑπάκτεβαίνει—**Συντακτικὸν ἔκδοσις τρίτη**

γονται εις τας προτάσεις της χρίσεως π. χ. τις είλ; οὐ βάρβαρος δ Φίλιππος (έστιν); η περιέχουσιν ἐπιθυμίαν καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας π. χ. τι εἴπω; τάλαντόν η προτίξ· μὴ λάβω; (Ιδ. καὶ § 314).

ΣΗΜ. "Ιδιον εἰδος ἀνεξαρτήτων προτάσεων ἀποτελοῦσιν αἱ φόβου σημαντικαὶ προτάσεις. Αὗται ἐκφέρονται διὰ τοῦ μὴ η μὴ οὐ καὶ ὑποτακτικῆς, ἀπαντῶσι δὲ ίδιως παρ' Ὁμήρῳ εἰς δήλωσιν φόβου μὴ γίνη η μὴ δὲν γίνη τι, καὶ παρὰ Πλάτωνι εἰς δήλωσιν ἐνδοιασμοῦ ὅτι εἶνε η δὲν εἶνε τί ἀληθές π. χ. μὴ δὴ νῆας ἔλωσι καὶ οὐκέτι φυκτὰ πέλωνται =φοβοῦμαι μὴ κυριεύσουν τὰς ναῦς καὶ ἀποβῆ ἀδύνατον πλέον νὰ φύγωμεν Ἰλ. Π. 128). μὴ ὡς ἀληθῶς ταῦτα σκέμματα η τῶν ὁρθίων ἀποκτινούντων (=φοβοῦμαι νὰ μὴ εἶνε ταῦτα σκέψις τῶν . . . ήτοι νομίζω ὅτι ταῦτα εἶνε σκέψιες τῶν . . . Πλ. Γο. 462) μὴ οὐ δέῃ ὑπολογίζεσθαι θάνατον (=φοβοῦμαι μήπως δὲν πρέπει, ήτοι νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπολογίζῃ Πλ. Ἀπ. 29).

Αἱ φόβου σημαντικαὶ προτάσεις εὑρηται συνήθως ἔξηρτημέναι ἐκ φόβου σημαντικῶν ὄημάτων καὶ φράσεων ίδ. § 395 καὶ 396.

Αἱ ἔγκλισεις ἐν ταῖς ἀνεξαρτήτοις προτάσεσιν.

Η ὄριστική

§ 304. Η ὄριστική τίθεται, δταν δ λέγων ἐκφράζη τι ὡς πραγματικὸν καὶ βέβαιον (ἐπὶ ἀργήσεως τίθεται μετ' αὐτῆς τὸ οὐ) π. χ. ξετι θεός· ήμεις νικῶμεν βασιλέα. Οὐκ οἶδα τὸν ἀνδρα.

ΣΗΜ. "Οταν μετὰ τῆς ὄριστικῆς συνάπτηται τὸ μικροῦ η ὀλίγου μετὰ τοῦ δεῖν η ἄνευ τοῦ δεῖν, κολάζεται η σημασία τῆς πραγματικότητος π.χ. τὸ τὰς ίδιας εὐεργεσίας ὑπομιμνήσκειν μικροῦν δεῖν δμοιόν ἐστι τῷ ὀνειδίζειν (=σχεδὸν δμοιόν ἐστι Δη. 18, 269). ὀλίγου ἐμαυτοῦ ἐπελαθόμην (=ὸλίγον ἔλειψε νὰ λησμονήσω, σχεδὸν ἐπελαθόμην Πλ. Ἀπ. 17).

§ 305. Τὸ ἔδει, χρῆν, προσῆκε μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει πολλάκις δτι η διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐκφραζομένη πρᾶξις δὲν πραγματοποιεῖται η δὲν ἐπραγματοποιήθη (πολλάκις τὸ πραγματικὸν ἐπιφέρεται ἀντιθετικῶς διὰ τοῦ νῦν δέ) π. χ. ξῆν οὐκ ἔδει γυναῖκα (τὸ πραγμ. : νῦν δὲ ζῆ. Με. 198. ἔδει τὰ ἐνέχειρα τότε λαβεῖν (Ξ. Ἀν. 7, 6, 28). Ὁμοίως τίθεται μετ' ἀπαρεμφάτου τὸ ἀνάγκη ην, εἰκὸς ην, ἀξιον ην, καλὸν ην καὶ τὰ δμοια· π. χ. ἀξιον ην καὶ τοὺς φίλους τοὺς Θηραμένους προσαπολωλέναι· νῦν δ' ὀρῶ . . . (Δυ. 12, 19). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἐβουλόμην μετ' ἀπαρεμφάτου· π. χ. ἐβουλόμην μὲν οὖν καὶ τὴν βουλὴν καὶ τὰς ἐκκλησίας ὀρθῶς διοικεῖσθαι καὶ τοὺς νόμους λογίειν (Αἰσχιν. 3, 2) προ. καὶ § 403 σημ. β'.

§ 306. Καὶ δριστικὴ τῶν ἴστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἀν σημαίνει τὸ δυνατὸν γενέσθαι ἐν τῷ παρελθόντι 1) ἀνευ δρου· π. χ. τὴν πόλιν ὅντας ἀν ἡγήσω πολέμου ἑργαστῆριον εἶναι (=ἡδύνασσο νὰ νομίσῃς· Ε.)· ἐνθα δὴ ἔγγων ἀν τις δσον ἄξιον εἶναι τὸ φιλεῖσθαι ἀρχοντα (Ε. Κυ. 71, 38). 2) ὑπὸ δρον ὑπονοούμενον ἡ ὁρισμένως ἐκφραζόμενον· π. χ. τότε δψὲ ἦν καὶ τὰς χειρας οὐκ ἀν καθεώρων (εἰ ἐψηφίζοντο δηλ. Ε. Ἐλλ. 1, 77). οὐκ ἀν νήσων ἐκράτει, εἰ μὴ τι καὶ ναυτικὸν είχε (Θ. 19). ἵδ. καὶ § 403.

ΣΗΜ. Ο παρατατικὸς καὶ ὁ ἀδριστος μετὰ τοῦ ἀν χοησιμεύουσι καὶ πρὸς ἐκφρασιν τῆς ἐν τῷ παρελθόντι ἐπάναληψεως τῆς πράξεως (ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ παρατατικοῦ πρβ. καὶ § 401, 2 καὶ § 419 β' 2 καὶ § 422 β' 2). π. χ. διηρώτων ἀν αὐτοὺς (Πλ. Ἀπ. 22). ὅπότε προβλέψειέ τινας, εἰπεν ἀν (=ἔλεγε Ε. Κυ. 7, 1, 10).

§ 307. Η δριστικὴ τοῦ παρατατικοῦ καὶ τοῦ ἀορίστου τίθεται πολλάκις μετὰ τοῦ εἴθε ἡ τοῦ εἰ γάρ εἰς δῆλωσιν εὐχῆς, ἣτις δὲν ἐκπληροῦται ἡ δὲν ἐξεπληρώθη (εὐχὴ ἀνεκπληρωτος). π. χ. εἴθ' ἥσθια δυνατός, διον πρόθυμος εἰ (=εἴθε νὰ ἥσο. Εὔρ. Ἡρ. 731). εἴθε σοι τότε συνεγενόμην (Ε.). Η τοιαύτη εὐχὴ ἐκφέρεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ ὄφελον (εἴθ' ὄφελον, εἰ γάρ ὄφελον) καὶ ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἡ ἀορίστου· π. χ. ὄφελε Κῦρος ζῆν (=εἴθε ζεῖ ὁ Κῦρος· Ε.), εἴθ' ὄφελες τότε εὐθέως λιπεῖν βίον (Εὔρ. Ἐλ. 388); εἰ γάρ ὄφελον ὅιοι τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἔξεργάζεσθαι (=εἴθε οἰοι τε ἥσχαν, εἴθε νὰ ἡδύναντο... (Πλ. Κρ. 44).

Η ὑποτακτική.

§ 308. Η δποτακτικὴ σημαίνει ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος. Τίθεται δὲ α') κατὰ τὸ πρῶτον πρόσωπον τοῦ πληθυντικοῦ, σπανιώτερον δὲ τοῦ ἑνικοῦ, εἰς δῆλωσιν προτροπῆς. "Ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται τὸ μὴ π. χ. ἰωμεν καὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρὸς (Πλ. Πρωτ. 319). Πολλάκις προτάσσονται τῆς ὑποτακτικῆς ταύτης τὸ ἴθι, ἄγε, φέρε σχεδὸν δὲ πάντοτε προτάσσεται τοῦ πρώτου ἑνικοῦ προσώπου τὸ φέρε ἡ τὸ ἄγε· π. χ. ἴθι δὴ ἀναλογισώμεθα (Πλ.). ἄγε σκοπῶμεν (Ε.). φέρε δὴ καὶ τὰς μαρτυρίας ὑμεν ἀναγνῶ (Δῆ 18, 267).

β') Μετὰ τοῦ μὴ εἰς δῆλωσιν ἀπαγορεύσεως, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ ἀορίστου· π. χ. μηδενὶ συμφοράν διειδίσῃς (Ισ. 1, 29). πρβλ. § 311 δ'.

γ') ἐπὶ ἐρωτήσεων ἀπορηματικῶν, δι' ὃν δὲ ἐρωτῶν ἀπορεῖ ἡ αἰτεῖται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται μὴ. Τῆς

τοιαύτης ἔρωτήσεως προτάσσεται πολλάκις τὸ βούλει η̄ βούλεσθε π. χ. τί ἔρωμαι; (=τί νὰ ἔρωτήσω; Πλ. Γορ. 317) ποῦ φύγω; (=ποῦ νὰ φύγω; Ἀριστφ. Ὁρ. 353) εἴπω τι τῶν εἰωθότων, ὃ δέ σποτα; (=νὰ εἴπω τι ἐκ τῶν συνγθίσμειων; Ἀριστφ. Β 1) τάλαντον η̄ προξή μὴ λάβω; (Με. 81) βούλει σοι εἴπω; (Π. Γορ. 521) βούλεσθε συνέδριον κατασκευάσωμεν; (Πλ. Πρωτ. 317).

δ') μετὰ τοῦ οὐ μὴ (ὑνήθως κατ' ἀόριστον) καὶ σημαίνει δ, τι η̄ δριστικὴ τοῦ μέλλοντος μετὰ τοῦ οὐ, ἀλλ' ἐμφαντικώτερον π. χ. ἔως ἂν ἐμπίέω, οὐ μὴ παύσωμαι φιλοσοφῶ (=εὐ παύσομαι φιλ. Πλ. Ἀπ. 29) ἂν τὴν ἀπίστειαν σώζητε, οὐδὲν μὴ δεινὸν πάθητε (=εὐδὲν δεινὸν πείσεσθε. Δη. 6, 24).

ΣΗΜ. 'Αντὶ τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ ἀορίστου τίθεται ἐνίστει μετὰ τοῦ οὐ μὴ δριστικὴ μέλλοντος π. χ. τοὺς πονηροὺς οὐ μὴ ποτε βελτίους ποιήσετε. (Αἰσχιν. 3. 177).

ε') μετὰ τοῦ μὴ η̄ μὴ οὐ εἰς δήλωσιν φέρου μὴ γίνη η̄ μὴ δὲν γίνῃ τι. Ιδ. § 303 σημειώσιν.

ΣΗΜ. Παρ'. Ομήρει τίθεται η̄ ὑποτακτικὴ πολλάκις μετὰ τοῦ ἂν (ἢ μετὰ τοῦ ἐπικοῦ κεν) η̄ ἀνευ τοῦ ἂν εἰς δήλωσιν προσδοκίος ἀντὶ μέλλον τος π. χ. οὐ γάρ πω τοίσις εἰδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι (=οὐδὲ ὅψιμαι, οὐδὲ ἐλπὶς εἰνε νὰ ἴδω. Ἰλ. Λ. 262) νῦν δ' ἂν πολλὰ παθησι (=νῦν δὲ πολλὰ πείσεται. Χ 503). Οἱ ἀττικοὶ μετοχειρίζονται τὴν ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ ἂν εἰς δήλωσιν προσδοκίας μόνον ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν προτάσεων. Εδε § 401 β' 419 β', 422 β'.

Ἡ εὔκτική.

§ 309. Ἡ εὔκτικὴ σημαίνει ἀλῶς ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος (εὐχὴν η̄ ἀράν), ήτις νοεῖται ώς δυναμένη νὰ ἐκπληρωθῇ. Ἐπὶ ἀρ. νήσεως τίθεται μετ' αὐτῆς τὸ μή. Πολλάκις προτάσσεται αὐτῆς τὸ εἴθε η̄ τὸ εἰ γάρ (παρὰ ποιηταῖς δὲ καὶ τὸ ώς ἐνίστε) π. χ. ώ πα!, γένοισι πατρὸς εὐτυχέστερος (Σοφ. ΑΙ. 550) εἴθε μή ποτε γνοίης δὲ εἰ (Σοφ. Οἰδ. Τ. 1068) εἰ γάρ γενοίμην, τέκνον, ἀντὶ οοῦ νεκρὸς (Εὐρ. Ἰππ. 1140) ώς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, δστις τοιαῦτα γε ῥέζαι (Οδ. α. 47) μὴ ζώην μετ' ἀκευσίας.

§ 310. Ἡ εὔκτικὴ μετὰ τοῦ ἀν σημαίνει τὸ δυνατὸν γενέσθαι ἐν τῷ παρόντι η̄ ἐν τῷ μέλλοντι π. χ. δ ἀγαθὸς ἀνήρ γένοιτ' ἀν ποτε καὶ κακὸς (=δύναται νὰ γίνῃ Πλ. Πρωτ. 345) θεοῦ θέλοντος ἀν ἐκι διπόδις πλέοις (=δύνασαι καὶ ἐπὶ φιάλης νὰ πλέγη).

ΣΗΜ. 'Η εὔκτικὴ μετὰ τοῦ ἀν τίθεται πολλάκις ἐν τῷ β' προσώπῳ πρὸς μετριωτέραν ἔκφρασιν ἀντὶ τῆς προστακτικῆς π. χ. χοροῖς ἀν εἴσω.

(=δίνασαι νὰ εἰσέλθῃς, ἀντὶ χώρει εἴσω· Σοφ. Ἡλ. 1491). Ἐνίστε δὲ τίθεται καὶ πρὸς μετριωτέραν ἔκφρασιν τῆς ὁριστικῆς· π. χ. οὐκοῦν ἡ Ἕητορικὴ δημηγορία ἀν εἶη (ἀντὶ ἐστί. Πλ. Γο. βουλοίμην ἀν (ἀντὶ βούλομαι Je voudrais).

Ἡ προστακτική.

§ 311. Ἡ προστακτικὴ σημαίνει ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος. Τίθεται δὲ κυρίως εἰς δήλωσιν προσταγῆς (κυρίως προστακτική).

Ἄλλ' ἀναλόγως τοῦ πρὸς δὲ ἀπευθύνηται ὁ λέγων καὶ τῶν περιστάσεων ὅφ' ἂς διατελεῖ, τροποποιεῖται ἡ κυρία σημασία τῆς προστακτικῆς καὶ δηλοῖ αὖτη προσέτι α') προτροπὴν ἢ παραίνεσιν· π. χ. θάρρεις ἡ λέγε τι σιγῆς; χρείετον ἡ σιγὴν ἔχε· β') δέησιν ἡ εὐχὴν ἡ κατάραν· π. χ. μῆνιν ἀειδεῖ, θεά· ὄγκινε. Ἐρρε ἐς κόρακας· γ') συγκατάθεσιν· π. χ. τι ἀτήγγειλας; Εἰ ἀληθῆ, σφέζους (=ἵξικομαι συγκατατίθεμαι νὰ σωθῇς. Δημ. 19,82)· ἐθέλω σοι ξυγχωρῆσαι καὶ ἔστω οὕτως (Πλ. Κρ. 491).

ε') μετὰ τοῦ μὴ ἀπαγόρευσιν. Τίθεται δὲ ἡ προστακτικὴ μετὰ τοῦ μὴ εἰς δήλωσιν ἀπαγορεύσεως ἐπὶ ἐνεστῶτος καὶ παρακειμένου, ἐπὶ δὲ ἀορίστου τίθεται ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ μὴ. Ἐνίστε τίθεται καὶ ἡ προστακτικὴ ἐπὶ ἀορίστου κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον· μηδέποτε δούλον ἡδονῆς σεαυτὸν ποίει· μηδενὶ συμφορὰν δνειδίσης (Ισ. 1, 29)· μηδεὶς ὑμῶν προσδοκησάτω ἄλλως (Πλ. Ἀπ. 17).

Γενικὴ παρατήρησις ἐπὶ τῶν ἐγκλίσεων.

§ 312. Ἐκ τῶν περὶ ἐγκλίσεων εἰρημένων γίνεται φανερὸν διειστηκτές τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως εἰνε α') ἡ δριστικὴ πάντων τῶν χρόνων, β') ἡ δριστικὴ τῶν ἵστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, γ') ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν· ἐγκλίσεις δὲ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς ἐπιθυμίας εἰνε α') ἡ ὑποτακτικὴ, β') ἡ εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἄν, ἥτις δηλοῖ εὐχὴν, γ') ἡ προστακτικὴ, δ') ἡ δριστικὴ τοῦ παρατατικοῦ καὶ ἀορίστου ἡ δηλοῦσα εὐχὴν (ἰδ. § 307).

Παράρτημα περὶ τῶν εὐθειῶν ἡ ἀνεξαρτήτων ἔρωτήσεων.

§ 313. Ἡ ἐρώτησις λέγεται εὐθεῖα ἡ ἀνεξάρτητος, διαν ἐκφέρηται κατ' εὐθεῖαν καὶ δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος. Ἐκφέρεται δὲ ἡ ἀνεξ ἐρωτηματικῆς λέξεως διὰ τοῦ τόνου τῆς φωνῆς ἐξαγγελλομένη, ἡ διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (ἰε, πότος, πότις κτλ. πῶς, πόθεν κτλ.), ἡ διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν μορίων

ἄρσ, ἄρά γε, ἦ (=ἀληθῶς, οὕκουν, οὐχοῦν, μή (=μήπως), μῶν (=μή εὖ)). Ὁταν δὲ ἡ ἐρώτησις εἰνεὶ διπλῆ, τίθεται ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει τὸ πότερος (πότερον, πότερα), ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ ἦ. Πολλάκις ἐν τῷ πρώτῳ μέρει ἐλλείπει τὸ πότερος· π. χ. καθεύδεις; (*Ἀριστφ.* N. 772)· τίς εἰ; (*Ἀριστφ.* 'Αχ. 594)· πῶς ἔσωθῆς ἐκ τῆς μάχης; (*Πλ.* Χαρρ. 143)· ἀρά σὺν εἴ τι Σωκράτης ὁ φροντιστὴς ἐπικαλάμενος; (*Ε. Συμ.* 6, 6)· ἦ καὶ σχολὴ ἔσται σοι, ὥ πάτερ, σωματοκείν τοὺς στρατιώτας; (*Ευ. Κυ.* 17)· μή τι νεώτερον ἀγγέλλεις; (*Πλ.* Πρωτ. 310)· μῶν καὶ πρὸς ἡμᾶς τοῦτο τεῖνει ἐν τῷ παρόντι; (*Πλ.* Πολ. 5, 454).

ΣΗΜ. Ἡ εὐθεῖα ἐρώτησις ἐκφέρεται πρὸς τούτοις καὶ διὰ τοῦ ἄλλο τοῦ ἦ καὶ (κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἦ) ἄλλο τι. Τὸ ἄλλο τι ἦ προηλθεν ἐξ ἔλλειψεως (ἄλλο τι συμβαίνει ἦ), καὶ εἰνεὶ ισοδύνομον μὲν τὸ ἀρότος οὐδὲ διὰ τῆς ἐρώτησεως ταύτης δηλοῦται κατάφασις π. χ. ἄλλο τι ἦ φαίνεται ἀνάγκαιον εἰναι φιλοσοφεῖν (=ἄλλο τι συμβαίνει ἦ ἡθελες εἶπη κτλ., ἀρά γε δὲν-ἡθελες εἶπη κτλ. *Πλ.* Εὐθ. 382) ἄλλο τι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, μάθημα ἀναγκαῖον πολεμικῷ ἀνδρὶ θήσομεν λογιζεσθαι τε καὶ ἀριθμεῖν δύνασθαι; (=ἄρα γε λοιπόν, εἴτον ἐγώ, δὲν θὰ θέσωμεν κτλ. *Πλ.* Πολ. 522).

§ 314 α'. Ἡ ἐρώτησις ἐμφαίνει ἀμφιβολίαν ἦ ἀγνοιαν· καὶ διὰ τῶν ἐρωτῶν ἐρωτᾷ ἵνα μάθῃ. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας ἀναμένεται ἀπόκρισις α'). διὰ τοῦ ναὶ ἦ οὐδὲ ἦ ισοδύναμός τις ἐκφρασις· π. χ. πάνυ γε, πάνυ μὲν οὖν, δῆμι, πῶς γάρ οὐ; οὐδαμῶς, οὐ δητα κτλ. Ὁταν δὲ τῶν ἐρωτῶν ἀμφιβάλλῃ περὶ δλου τοῦ περιεχομένου τῆς ἐρωτήσεως· π. χ. δ δρθῶς κολάζων δικαίως κολάζει; π. χ. ναὶ. Σωούχοιν καὶ ἐν ψυχῇ ἔστι τις πονηρία; π. χ. πῶς γάρ οὐ; Σ. τὰ δηκαία καλὰ ὡμολόγηται; π. χ. πάνυ γε. β') διὰ τῆς καταλλήλου λέξεως ἦ φράσεις, διὰ τῶν ἐρωτῶν ἀμφιβάλλῃ περὶ τινος μέρους τοῦ περιεχομένου τῆς ἐρωτήσεως· π. χ. τρέφεται ψυχὴ τίνι; μαθήμασι. Μανία τίνος ἦν; Φαρναδάζου. Πόθεν ἔρχει; ἐξ ἀγορᾶς.

ΣΗΜ. Πολλάκις ἐν ξωηρῷ λόγῳ προβάλλεται ἐρώτησις οὐχὶ διότι διέγων ἀγνοεῖ καὶ θέλει νὰ μάθῃ α) ἀντὶ ὑποθέσεως· π. χ. ἀδικεῖ τις ἐκών; δόργη καὶ τιμωρία κατὰ τούτου, ἐξήμαρτέ τις ἄκων; συγγνώμη τούτου ίδ. § 400.

ΣΗΜ. β') Εἰς δήλωσιν ἐντόνου καταφάσεως ἦ ἀποφάσεως· π. χ. οὐ βάρβαρος δ. Φιλιππος (=ἀναμφιβόλως βάρβαρος δ. Φ. τίς ψέγει τὸν Ἡρακλέα (=οὐδεὶς ψ. τὸν Ἡρ.) οὐ πολίτης χρηστός; (=οὐ οὐκ εἰ πολιχεηστός)

Αἱ τοιαῦται ἐρωτήσεις λέγονται ἔργοισιν ἐρωτήσεις.

§ 314 β'. Εἰς τὰ εὐθείας ἐρωτήσεις, αἵτινες περιέχουσι κρίσιν

καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς προτάσεις τῆς χρίσεως, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς χρίσεως, δηλ. ἡ δριστικὴ παγτὸς χρόνου, ἡ δριστικὴ τῶν ἴστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἀν καὶ ἡ εὐ-
κτικὴ μετὰ τοῦ ἀν π. χ. τίς εἶ; πόσα ἀν μοι χρήματα δοῖς; (Ξ. Κ.
6, 2, 19). Εἰς δὲ τὰς ἀπορηματικὰς ἐρωτήσεις, διὰ τῶν ὁποίων δ
ἐρωτῶν ἀπορεῖ ἡ αἴτεται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου, τίθεται ὑποτα-
κτικὴ (ἰδ. § 303), διότι αὗται περιέχουσιν ἐπιθυμίαν καὶ ὑπάγονται
εἰς τὰς προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας π. χ. τί εἰπω; ποτὲ τράπωμα;

Οἱ χρόνοι τοῦ δῆματος.

§ 315. Οἱ χρόνοι τοῦ δῆματος ἐκφράζουσι δύο σχέσεις α') τὸ χρονικὸν σημείον πράξεώς τινος (ἐκφράζουσι δηλ. τὴν πρᾶξιν ἡ ὡς παρελθοῦσαν ἡ ὡς παροῦσαν ἡ ὡς μέλλουσαν) σχετικῶς πρὸς τὸν λέγοντα ἡ γράφοντα· β') τὸ ποιὸν τῆς πράξεως (ἐκφράζουσι δηλ. τὴν πρᾶξιν ἡ ὡς διαρκοῦσαν ἡ ὡς τετελεσμένην ἡ ὡς ἀπλῶς συμ-
βαλνουσαν). Τὴν δευτέραν σχέσιν ἐκφράζουσιν οἱ χρόνοι ἐν πάσαις ταῖς ἐγκλίσεσι καὶ ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ, τὴν δὲ πρώ-
την μόνον ἐν τῇ δριστικῇ καὶ ἐν λοτε καθ' ὥρισμένας περιπτώσεις
ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσιν, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ.

§ 316. Οἱ χρόνοι τοῦ δῆματος διαιροῦνται εἰς ἀρκτικοὺς καὶ παραγομένους ἡ ἴστορικούς. Καὶ ἀρκτικοὶ μὲν εἶνε δὲντιώς, δ
μέλλων καὶ δ παρακείμενος, ἴστορικοι δὲ δ παρατατικός, δ ἀδρι-
στος καὶ δ ὑπερσυντέλικος.

Σημασία τῶν χρόνων ἐν τῇ δριστικῇ.

‘Ο ἐνεστὼς ἐν τῇ δριστικῇ.

§ 317. ‘Ο ἐνεστὼς ἐν τῇ δριστικῇ παριστᾶ πρᾶξιν γινομένην ἐν τῷ παρόντι (διάρκειαν τῆς πράξεως ἐν τῷ παρόντι)· π. χ. τί ποιεῖς;
ἀεροβατῶ (Ἀριστφ. Νεφ. 823).

ΣΗΜ. α') Πρᾶξις, ἦτις γίνεται καὶ δὲν ἔξετελέσθη ἀκόμη, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς προσπάθεια· διθεν ὁ ἐνεστὼς πολλάκις σημαίνει προσπάθειαν (ἐνεστὼς τῆς προσπάθειας)· π. χ. ταύτην τὴν δόξαν πείθουσαν ἡμᾶς ἀπο-
βαλεῖν (προσπαθοῦσιν, ἐπιχειροῦσι πεῖσαι Ἰσ. 6, 12). Οὕτω μισθοῦμαι,
ἀνοῦμαι (= προσπαθῶ, ἐπιχειρῶ, βούλομαι, μισθώσασθαι, πρίσασθαι, δε-
δωμι=βούλομαι, δοῦναι.

ΣΗΜ. β') ‘Ἐν ζωηρῷ διηγήσει τίθεται πολλάκις δ ἐνεστὼς εἰς δήλωσιν πράξεως παρελθούσης (ἢν δ λέγων μεταφερόμενος διὰ τῆς φαντασίας εἰς τὸ παρελθόν θεωρεῖ ὡς πρὸ τῶν ὅμμάτων του γινομένην)· π. χ. Τισαφέρηνς

διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὃ δὲ πείθεται τε καὶ συλλαμβάνεται τὸν ὡς ἀποκτενῶν (Ξ). Ὁ τοιοῦτος ἐνεστὼς λέγεται ἵστορικὸς καὶ ἴσοδυναμεῖ μὲν τὸν ἀδρίστον, μεθ' οὐν ἐνίστεται ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ· π. χ. προσβαλὼν πόλει τὸν Ἀθηναίων συμμάχῳ αἰρεῖ καὶ ἔξηνδραπόδισε (Ξ).

ΣΗΜ γ') Ὁ ἐνεστὼς τίθεται ἐνίστεται εἰς δήλωσιν μελλούσης πράξεως (ἀντὶ μέλλοντος)· π. χ. ἦν νικήσωμεν, τίνδε τε προσκτᾶσθε (=προσκτῆσθε καὶ ἔκείνην ἐλευθεροῦτε (=ἐλευθερώσετε· Θ. 4, 95)· εἰ αὖτη ἡ πόλις ληφθήσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία (Θ. 6, 96)· (ἐνταῦθα ὁ λέγων θεωρεῖ τόσον βέβαιον διτὸν θά γίνη ἡ πρᾶξις, ὥστε παριστῆ αὐτὴν ὡς ἡδη γινομένην)· πρβ. ἀν κάμψης, αὐτό, ποὺ σοῦ λέγω, γλυτώνεις· ἀν δὲν πληρώσῃς ἐμπροσθέσμως χάνεις, τὸ σπίτι σου)· ἵδε καὶ § 326 καὶ 329 σημ. α'. Τὸ εἶμι ἐν τῇ δριστικῇ κατὰ τοὺς Ἀττικούς εἶνε πάντοτε μέλλων τοῦ ἔρχοκαυ, ἐν δὲ τῇ εὐκτικῇ, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ εἶνε ἄλλοτε μὲν ἐνεστὼς, ἄλλοτε δὲ μέλλων.

§ 318. Ὁ ἐνεστὼς ἐν τῇ δριστικῇ σημαίνει πολλάκις πρᾶξιν κατὰ συγήθειαν ἐπαναλαμβανομένην ἐν τῷ παρόντι ἡ γενικῶς ἐν παντὶ χρόνῳ· π. χ. οὗτος μὲν ὅδωρ, ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω (=εἰωθα πίνειν. Δη.). Οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται (Ξ).

ΣΗΜ Πρὸς ἔκφρασιν γενικῶν γνωμῶν, ἐπειδὴ αὗται ἐν παντὶ χρόνῳ ισχύουσιν, ὁ ἐνεστὼς οὗτος εἶνε εὔχορηστος· π. χ. ἀναρχία πόλεις δλλυστράπανθ' ὁ λιμὸς γλυκέα πλὴν αὐτοῦ σποιεῖ

§ 319. Ἐνεστῶτές τινες ἔχουσι καὶ παρακειμένου σημασίαν· π. χ. νικῶ=νικῶ καὶ εἰμαι νικητής· φεύγω=φεύγω καὶ φυγάς εἴμι (Ξ. Ἀν. 2, 1, 4)· ἀπαγγέλλετε Ἀριαίῳ διτὶ ἡμεῖς νικῶμεν (βασιλέα). Μόνον δὲ παρακειμένου σημασίαν ἔχει ὁ ἐνεστὼς ἥκω (=ἔλήλυθα) καὶ οἴχομαι (ἔπειλήλυθα).

§ 320. Τὸ ἀκούω, πυνθάνομαι, αἰσθάνομαι, γιγνώσκω σημαίνουσι πολλάκις ἀκοήν, πίστιν, αἰσθησιν, μάθησιν, γνῶσιν, ἥτις ἐγένετο πρότερον, διαρκεῖ δὲ τρόπον τινὰ καὶ ἐν τῷ παρόντι ἀκόμη· π. χ. ἀκούω τινὰ διαβάλλειν ἐμὲ (Ξ). Σικελιώται στασιάζουσιν, ὥσπερ πυνθανόμενα (Θ. 6, 17). Ὁμοίως τίθεται τὸ φῆμι καὶ τὸ λέγω· π. χ. ἐμοὶ τοῦτο, ὡς ἐγώ φημι, προστέτακται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πράττειν (=ώς ἐγὼ εἰρηκα καὶ ἀκόμη διέχυριζομαι. Πλ. Ἀπ. 39). Ὁμοίως λέγεται καὶ παρ' ἡμῖν: ἀκούω, πληροφοροῦμαι, μανθάνω, διτι...

β') Ὁ παρατατικός.

§ 321. Ὁ, τι ὁ ἐνεστὼς ὡς πρὸς τὸ παρόν, τοῦτο εἶνε ὁ παρατατικὸς ὡς πρὸς τὸ παρελθόν· διθεν σημαίνει·

α') πρᾶξιν γινομένην ἐν τῷ παρελθόντι (διάρκειαν τῆς πράξεως ἐν τῷ παρελθόντι) π. χ. Κλέαρχος ἔδακρυε πολὺν χρόνον ἐστώς· οἱ δὲ στρατιῶται ἐθαύμασον καὶ ἐσιώπων (Ξ.).

ΣΗΜ. 'Ως δὲ ἐνεστώς, οὕτω καὶ δὲ παρατατικὸς σημαίνει πολλάκις προσπάθειαν (παρατατικὸς τῆς προσπαθείας π. χ. διέφθειρον = προσεπάθουν νὰ διαφθείρωσι) προσίοντες τοὺς στρατιώτας· καὶ ἐνα γε διέφθειραν (Ξ.). Νέων ἔπειθεν (= προσεπάθει νὰ πείσῃ αὐτούς, οἱ δὲ οὐχ ὑπήκουον (Ξ.).

β') πρᾶξιν κατὰ συνήθειαν ἐν τῷ παρελθόντι ἐπαγαλαμβανομένην π. χ. Λίχας ταῖς Γυμνοπαιιδείαις (= ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν Γυμνοπαιιδεῖων) τοὺς ἐπιδημοῦντας ἐν Δακεδαίμονι ξένους ἐδείπνιζε (Ξ.). Μένων οὐδενὸς πολεμίου κατεγέλα.

§ 322. 'Ως πολλοὶ ἐνεστῶτες ἔχουσι καὶ παρακειμένου σημαῖαν, οὕτως οἱ παρατατικοὶ αὐτῶν ἔχουσι καὶ διπερσυντελίκου σημαῖαν· ἐνίκων = ἐνίκων καὶ ἦν νικητής· ἔφενγον = ἔφενγον καὶ ἦν φυγάς· δὲ παρατατικὸς τοῦ οἰχομαρτινοῦ καὶ τοῦ ἥκω ἔχει σημαῖαν διπερσυντελίκου καὶ συνηθέστερον ἀορίστου· φρόνησις = ἀπελληλύθειν ἢ ἀπηλθον· ἥκον = ἀληλύθειν ἢ ἡλθον.

§ 323. Πρᾶξις γγωσθεῖσα ἐν τῷ παρελθόντι, ἢ πρᾶξις, περὶ ἣς ἐγένετο πρότερον λόγος, ἐκφέρεται πολλάκις διὰ παρατατικοῦ, ἀν καὶ δικτελεῖ διπάρχουσα καὶ ἐν τῷ παρόντι. 'Ενταῦθα δὲ λέγων ἀποδιλέπει εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ παρελθόντος, καθ' ἣν ἐγνώρισε τὴν πρᾶξιν ἢ δὲ λόγος ἡτο περὶ αὐτῆς· π. χ. ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν, δεῖ ὄριζε τὴν τῶν Μακρώνων χώραν καὶ τὴν τῶν Σκυθηνῶν (Ξ. 'Ἄν. 4, 8, 1)· ἦν (= ἀλέγετο εἰναῖ) ἡ μουσικὴ ἀντίστροφος τῆς γυμναστικῆς, εἰ μέμνησαι (Πλ. Πολ. 522).

γ') 'Ο ἀόριστος ἐν τῇ ὁριστικῇ

§ 324. α') 'Ο ἀόριστος ἐν τῇ ὁριστικῇ σημαίνει ἀτλῶς διτέ ἐγένετο τι ἐν τῷ παρελθόντι· π. χ. διεπραξάμην ὑμῖν εἰρήνην (Ξ.)· ἥλθον, εἶδον, ἐνίκησα (Πλούτ.).

325. β') 'Ο ἀόριστος ἐν τῇ ὁριστικῇ σημαίνει πολλάκις διτέ ἤρξαιο πρᾶξίς τις ἐν τῷ παρελθόντι· π. χ. ἐβασίλευσα, ἥρξα, ἐβούλευσα, ἐπλούτησα κτλ. = ἐγενόμην βασιλεύς, ἀρχων, βουλευτής, πλούσιος. 'Ομοίως ἐθάρσησα = ἔλαθον θάρρος, ἔσχον = ἔλαθον, ἐφοβήθην κτλ. Τὸ τοιούτον δηλοῦται ἐκ τῶν συμφράζομένων καὶ τῆς σημαίας τοῦ ῥήματος· π. χ. ἐπὶ Κέκροπος ἡ Ἀττικὴ κατὰ χώμας φύκειτο, ἐπειδὴ δὲ Θησεὺς ἐβασίλευσεν, εἰς τὴν νῦν πόλιν ξυνφύκισεν πάντας (Θ. 2, 15).

§ 326. Ὁ ἀόριστος ἐν τῇ ὁριστικῇ τίθεται πολλάκις εἰς δῆλωσιν τοῦ συνήθως γινομένου. Ὁ τοιοῦτος ἀόριστος λέγεται γνωμικός, διότι εἶναι εὐχρηστος ἐπὶ γνωμῶν στηριζομένων ἐπὶ τῆς πείρας καὶ ισοδυναμεῖ μὲν ἐνεστῶτα (ἴδ. § 318 σημ.), μεθ' αὐτὸν ἐνίστε καὶ συνάπτεται π. χ. τὰς τῶν φαύλων συνευσίας ὀλίγος χρόνος διέλυσε (=εἰώθε διαλύειν, διαλύει· Ἰσ. 1, 1)· ὁ τύραννος ταῖς πρώταις ἡμέραις προσγελᾷ καὶ δισπάζεται πάντας, χρεῶν τε ἡλευθέρωσε καὶ γῆραν διένειμε. Οὕτως ἀντὶ ἐνεστῶτος εἰς δῆλωσιν τοῦ συνήθως γνωμένου τίθεται πολλάκις παρὰ ποιηταῖς καὶ ἐπὶ παρομοιώσεων π. χ. ἥριπε δ' ὧς ὅτε δρῦς ἥριπε, τὴν τ' αὔρεσι τέκτονες ἄνδρες ἔξεταμον (=έρεπτει, ἢ τοι πίπτει—ἐκτέμουσι).

ΣΗΜ α') Ἐνίστε ὁ ἀόριστος ἐν τῇ ὁριστικῇ τίθεται ἀντὶ μέλλοντος πρὸς δήλωσιν ἄκρας βεβαιότητος τοῦ λέγοντος ὅτι θά γίνη τὸ ὑπὸ τοῦ ὄγκου ματος σημαινόμενον· π. χ. ἀπωλόμεθ' ἄκρα, εἰ κακὸν προσοίσομεν νέον παλαιῷ (πρβ. καὶ § 317 σημ. γ' καὶ § 29 σημ.). Ὄμοιώς καὶ παρ' ἡμῖν, οἷον: ἂν δὲν τὸ κάμψης αὐτό, ἔχαθηκες.

ΣΗΜ. β') Ὁ ἀόριστος ἐν τῇ ὁριστικῇ εἰς ἐρωτηματικὰς προτάσεις εἰσαγομένας διὰ τοῦ τί οὐ ἐμφαίνει ἀνυπομονησίαν τοῦ λέγοντος καὶ συγχρόνως προτροπὴν αὐτοῦ ὅπως ἔκτελεσθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ ὄγκου ματος σημαινόμενον (ἀντὶ ἐνεστῶτος) π. χ. τί οὐχὶ καὶ ἐμοὶ ἔφρασας αὐτὸν τίς ἐστι (= τί οὐ φράζεις; φράσον).

δ') Ὁ μέλλων ἐν τῇ ὁριστικῇ.

§ 327. Ὁ μέλλων ἐν τῇ ἔριστικῇ σημαίνει·

α') διτὶ θὰ γίνεται τι ἐν τῷ μέλλοντι (μέλλων τῆς διαρκείας) ἢ διτὶ θὰ γίνῃ τι ἀπλῶς ἐν τῷ μέλλοντι (μέλλων συντελικός). π. χ. ἥραδίως τὰ ἐπιτήδεια ἔξιμεν δύον χρόνον ἐν τῇ πολεμίᾳ ἔτερμεθα (Ξ). ἀλλὰ ποιήσω, ὃ Δυσίμαχε, ταῦτα καὶ ἥξω παρὰ σὲ αὔριον (Πλ. Δά. 201).

β') διτὶ θὰ ἀρχίσῃ πρᾶξις τις ἐν τῷ μέλλοντι· π. χ. βασιλεύσω, ἀρξω, δουλεύσω, βουλεύσω, πλουτήσω κτλ.=γενήσομαι βασιλεύς, ἀρχων, δούλος, βουλευτής, πλούσιος κτλ.

ΣΗΜ. Ἐνίστε τὸ δεύτερον πρόσωπον τοῦ μέλλοντος ἐν τῇ ὁριστικῇ δηλοῖ προσταγήν, ἀλλὰ μετριωτέραν ἡ ἡ προστακτική· π. χ. πρὸς ταῦτα πράξεις οἷον ἂν θέλῃς (=πρᾶξον), καὶ μετὰ τοῦ οὐ ἀπαγόρευσιν, ἀλλὰ μετριωτέραν ἡ ἡ προστακτική καὶ ἡ ὑποτακτική μετὰ τοῦ μή· οἷον «χειρὶ δ' οὐ ψαύσεις ποτέ» (Εὐρ. Μ. 1310).

§ 328. Ἡ πρᾶξις, ἣν προτίθεται, μελετᾷ τις νὰ πράξῃ, ἐκφέρε-

ταὶ διὰ τοῦ μέλλειν καὶ ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἡ μέλλοντος (σπανιώτατα ἀορίστου) π. χ. μέλλω ὑμᾶς διδάξειν (Πλ. Ἀπολ. 21). μέλλω ὑμᾶς ἄγειν εἰς Φᾶσιν (Ξ.).

ΣΗΜ. Τὸ μέλλω μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει πολλάκις ἐλπὶς εἰνε πρόκειται, πρέπει· π. χ. ἥδον καὶ ἔχόρευον, δόποτε οἱ πολέμιοι αὐτοὺς ὅψεσθαι ἔμελλον (Ξ.) σύντεμνε τὰς ἀποκρίσεις, εἰ μέλλω σοι ἐπεσθαι (=ἄν πρέπῃ νὰ σὲ παρακολουθῶ (Πλ. Πρωτ. 33).

ε') Ὁ παρακείμενος ἐν τῇ ὁριστικῇ.

§ 329. Ὁ παρακείμενος ἐν τῇ ὁριστικῇ σημαίνει ἐν γένει πρᾶξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρόντι· εἰνε δὲ ἐνεστῶς τοῦ τετελεσμένου· λέπια δὲ σημαίνει·

α') κατάστασιν ὑπάρχουσαν ἐν τῷ παρόντι ἐκ προηγηθείσης ἐνεργείας· π. χ. ἔστηκα (=εἰμαι ὅρθιος στέκομαι)· ἀνέῳκται ἡ θύρα (=εἰνε ἀνοικτὴ ἡ θύρα) πέποιθα (=εἰμαι πεπεισμένος). Αὕτη εἰνε ἡ ἀρχικὴ σημασία τοῦ παρακείμενου. Οὕτω δὲ ἐξηγείται δτὶ πολλοὶ ἀρχαῖοι παρακείμενοι ἀπαντῶσι μὲ ἐνεστῶτος σημασίαν· οἷον οἶδα (=γιγάντω), ξοικα (=ἱμοιάζω), δέδοικα (=φοβοῦμαι), κέκτημαι (=ἔχω), μέμνημαι (=ἐνθυμοῦμαι) κλπ.

β') συγκεφαλαίωσιν ἐν τῷ παρόντι πρεγγηθεισῶν ὄμοειδῶν περιπτώσεων· π. χ. ἡ ἀταξία πολλοὺς ἥδη ἀπολώλεκε (=πολλοὺς μέχρι εἰς διαφόρους περιστάσεις ἔχει καταστρέψει).

γ') παρελθούσαν πρᾶξιν, τῆς ὅποιας τὸ ἀποτέλεσμα σώζεται καὶ ἐν τῷ παρόντι· π. χ. τῶν ποιητῶν τινὲς ὑποθήκας, ως χρήζην, καταλελοίπασι (=κατέλιπον, αἱ δὲ ὑποθῆκαι οὗται σώζονται ἔτι καὶ νῦν.

ΣΗΜ. α') Ὁ παρακείμενος τιθεται ἐνίστε εἰς δίγλωσσην μελλούσης πράξεως (ἀντὶ μέλλοντος)· π. χ. ἀριθμός, ἐάν ἀφέλης ἡ προσθῆς τι. ἔτερος (εὐθὺς γέγονεν (=ἔσται Πλ. Εὐθ. 432)· εἴ με τόξων ἐγκρατής αἰσθήσεται δλωλα (Σοφ. Φιλ. 75). Ἐνταῦθα δὲ λέγων θεωρεῖ τόσον βέβαιον δτὶ ἡ πρᾶξις ἀμέσως θά γίνη, ὅστε παριστῆ αὐτὴν ὡς ἥδη τετελεσμένην πρβ. § 317 σημ. β' καὶ 327 σημ. α'.

ΣΗΜ. β') Ὁ παρακείμενος ἐκφέρεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ εἰμὲ καὶ τῆς μετοχῆς του· π. χ. ἐγὼ τὸ πρᾶγμα εἰμι τοῦτο δεδρακῶς (δέδρακα, Λυ. 1, 34)· οὐκ ἦν πρεοβεία πρὸς οὐδένα τότε ἀπεσταλμένη τῶν Ἑλλήνων (Δημ. 21. 109). Ὁ ἐνεργ. παρακείμενος ἐκφέρεται περιφραστικῶς καὶ διὰ τοῦ ἔχω καὶ τῆς μετοχῆς του ἀορίστου· π. χ. ἔχω Θαυμάσους = τεθαύμασα πολλὰ χρήματα ἔχομεν ἀνηπαρκότες (Ξ. 1, 3, 14).

'Ἐκ τούτου ὁ παρακείμενος τῆς νέας Ἐλλ. γλώσσης.

δτ') Ο ὑπερδυνητέλικος.

§ 330. 'Ο διεργασυντέλικος, σημαίνει διὰ τὸ παρελθὸν δ, τι δ παραχειμενος διὰ τὸ παρόν εἰνε ὡς πρὸς τὸν παραχειμενον δ, τι δ παρατατικὸς ὡς πρὸς τὸν ἐνεστῶτα. Οὗτω

α') εἰστήκειν=ἡμην δρθιος, ἐστεκόμην· ἀνέῳκτος ή θύρα ητο ἀνοικτή· ἥδειν=ἐγίνωσκον· ἐκεκτήμην=εἰχον· ἐμεμνήμην=ἐνεθυμούμην.

β') κατηγορίαι εἰγίγνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἢ παρενενομήκεσσαν (=δι' ἔσας παρανομίας εἰχον διαπράξει εἰς διαφόρους περιστάσεις Ε. Ἐλλ. 2, 1, 31).

ζ') Ο τετελεσμένος μέλλων.

§ 331. 'Ο τετελεσμένος μέλλων σημαίνει διὰ τὸ μέλλον δ, τι δ παραχειμενος διὰ τὸ παρόν· εἰνε τρόπον τινὰ δ παραχειμενος τοῦ μέλλοντος. Οὗτω α') ἐστήξω=ἢ εἰμαι δρθιος, θὰ στέκωμαι· ἀνέῳξεται ή θύρα=θὰ εἰνε ἀνοικτή· κεκτήσομαι=ἢ ἔχω· μεμνήσομαι=θὰ ἐνθυμῶμαι β') ταῦτα ποιούντων ἡμῶν εὐθὺς ἀν Ἀριαλος ἀποσταλη· ὅτε φίλος ἡμιν οὐδεὶς λελεψεται (=θὰ ἔχῃ μεινει· § 329 γ').

ΣΗΜ. α') 'Ο τετελεσμένος μέλλων τίθεται ἐνίστε εἰς δίλωσιν δι τι πρᾶ. Εις τις ἀμέσως θὰ γίνη π. χ. εἰ παρελθὼν εἰς ὅστισον δύναιτο διδάξαι, δ παρὼν φόβος λελύσεται (Δη 14, 2). φράζει καὶ πεπράξεται (Ἀριστοφ. Πλουτ. 1027).

ΣΗΜ. β') 'Ο τελελεσμένος μέλλων ἔκφρέται καὶ διὰ τοῦ ἔσομαι καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακειμένου. 'Ἐν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ μόνον περιφραστικῶς εἰνε εὔχρηστος (πλὴν τοῦ ἐστήξω καὶ τοῦ τεμνήξω) π. χ. ἂν ταῦτα εἰδῶμεν καὶ τὰ δέοντα ἐσόμεθα ἐγνωκότες καὶ λόγων ματαίων ἀπηλλαγμένιοι (Ε. Ἀν. 2, 45).

**Σημασία τῶν χρόνων ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσιν
ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ.**

§ 332. Οἱ χρόνοι ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσιν, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ δηλοῦσι μόνον τὸ ποιὸν τῆς πράξεως, ητοι τὴν διάρκειαν ἢ τὴν ἐπανάληψιν τῆς πράξεως (δ ἐνεστῶς), τὴν ἔναρξιν ἢ ἀπλῶς τὴν πραγματοποίησιν (δ ἀόριστος) καὶ τὸ τετελεσμένον (δ παραχειμενος)· ὡς πρὸς δὲ τὸ χρονικὸν σημεῖον παρατηροῦμεν τὰ ἔξης:

α') εἰς τὰς ἀνεξχριήτους προτάσεις οἱ χρόνοι τῆς διποτακτικῆς, τῆς εὐκτικῆς, καὶ τῆς προστακτικῆς πάντες ἐν γένει ἀναφέρονται εἰς τὸ μέλλον πρᾶ. ἵωμεν (ἐνεστ.) καὶ ἀκούσωμεν (ἀόρ. τοῦ ἀνδρᾶς (Πλ.). δ ἀγαθὸς ἀνὴρ γένοιτ' ἀν ποτε καὶ κακὸς· εὐτυχοίης, λέγε, εἰπέ.

β') εἰς τὰς ἐξηρτημένας προτάσεις καὶ εἰς τὸ ἀπαρέμφατον καὶ τὴν μετοχὴν οἱ χρόνοι τοῦ δήματος δύνανται νὰ ἐκφράζωσι καὶ τὸ χρονικὸν σημεῖον (τὸ παρόν, τὸ παρελθόν καὶ τὸ μέλλον), ἀλλὰ τοῦτο καθορίζεται μόνον ἐκ τοῦ χρόνου τοῦ δήματος τῆς κυρίας προτάσεως καὶ ἐκ τῶν συμφραζομένων π. χ. Ἀθράκέμας τὰ πλοῖα κατέχασεν, ἵνα μὴ Κύρος διοιθῇ (παρελθόν) ἐὰν ἡμεῖς νικῶμεν (μέλλον), οὐχ ἔξουσιν δποι φύγωσι (μέλλον). Ἡκον λέγοντες οἱ προπεμφθέντες σκοποὶ δτι εὐχ ἴππει. εἶν, ἀλλ' ὑποζύγια νέμοιτο (παρελθόν), γελῶν λέγει (αρά), γελῶν εἶπε (παρελθόν), γελῶν ἔρει (μέλλον) βούλομαι μανθάνειν (παρά), ἥβουλόμην μανθάνειν (παρελθόν), βούλγοματι μανθάνειν (μέλλον).

ΜΕΡΟΣ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΝΔΕΣΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΡΑΤΑΞΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΤΑΞΙΣ

α'. Παράταξις.

§ 333. Η σύνδεσις τῶν προτάσεων ἐν τῷ λόγῳ γίνεται διττῶς κατὰ παράταξιν καὶ καθ' ὑπόταξιν. ίδ. § 10.

§ 334. Κατὰ παράταξιν συνδέονται κανονικῶς πρὸς ἀλλήλας ἐκτὸς τῶν προτάσεων καὶ περίσσοις ἢ κῶλα περιόδων. Ωσαύτως δὲ καὶ ἀλλαζόνοις π. χ. τῶν δυνατῶν καὶ οἱ φθόγοι καὶ οἱ ἔρωτες δεινοί.

ΣΗΜ. Παράταξις προτάσεων καὶ ἐννοιῶν γίνεται καὶ ἄνευ συνδέσμου (ἀσύνδετον σχῆμα) π. χ. συμβαλόντας τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον ἀπέθησκον (Ξ. Ἑλλ. 4. 3, 19). ήμιν μὲν τὰ κάλλιστα, ἔπαινοι, δόξαι, τιμαί, στέφανοι, χάριτες παρὰ τῶν πεπονθότων ὑπῆρχον (Δη. 18. 80).

§ 335. Αἱ κατὰ παράταξιν συνδεόμεναι προτάσεις εἰνε ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἀλλήλων. Εἰνε δὲ ἢ κύριαι ἢ ὑποτελεῖς ἀλλή. π. χ. ἐπειδὴ αἱ νῆσοι αἱ ὑμέτεραι διεφθάρησαν καὶ τὰ πράγματα ἐν τῇ πόλει ἀσθεέστερα ἐγένενητο, οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον αἵ τε νῆσοι αἱ Δακκεδαιμονίων ἐπὶ Πειραιᾶς ἀφικνοῦνται καὶ ἅμα λόγοι περὶ εἰρήνης ἐγίγνοντο (Λυσ. 13. 5).

§ 336. Ἐκ τῶν συνδέσμων κατὰ παράταξιν συνδέουσιν οἱ συμπλεκτικοί, οἱ διαζευκτικοί, οἱ ἀντιθετικοί, οἱ συμπερασματικοί καὶ οἱ αἰτιολογικοί γάρ.

Συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι.

καὶ, καὶ—καί.

§ 337. Διὰ τοῦ καὶ συμπλέκονται ἔννοιαι ἡ προτάσεις δημοιαι ἡ διάφοροι· π. χ. τηλικαῦτα αὐτοῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος εἰργασταί (Δυ. 1, 2, 1)· μηγύνει ὁ Μενέστρατος καὶ προσαπογράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν (Δυ. 14, 9).

§ 338. Διὰ τοῦ καὶ—καὶ συνδέονται μετ' ἐμφάσεως δύο ἔννοιαι ἡ προτάσεις δημοιαι ἡ διάφοροι (= τόσον—ὅσον ἡ οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ)· π. χ. καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν (Ε. Ἀν. 1, 1, 7)· καὶ αὐταὶ ἐμάχοντο καὶ τοῖς ἄλλοις παρεκελεύοντο (Ε. Κυ. 3, 3, 68).

§ 339. Ὁ καὶ ἔχει πολλάκις ἔννοιαν ἐπιδοτικὴν Ισοδυναμῶν τῷ ἀκόμη καὶ. Δύναται δὲ νὰ σημαίνεται ἐπίδοσις ἐξ ἐλάττονος καὶ ἀσημοτέρου εἰς τι μεῖζον καὶ ἐπισημότερον ἡ τούναντίον ἐκ μεῖζονος καὶ ἐπισημοτέρου εἰς τι ἔλαττον καὶ ἀσημότερον· π. χ. αὐτά γε ταῦτα καὶ οἱ θεοὶ πεπόνθασιν (ἀκόμη καὶ οἱ θεοί, δηλ. οὐ μόνον οἱ ἀνθρώποι, ἀλλὰ καὶ οἱ θεοί. Πλ. Εὔθ. 8)· τὸ καλῶς ἔχον κρείττον ἔστι καὶ νόμου (Με. 277)· ἐθέλω τεθνηκέναι, εἰ ἔκλεψα τῶν σῶν ἀξιόν τι καὶ τριχδς = ἀκόμη καὶ τριχός, καὶ τριχός μόνον (Ἄριστρ. Β. 613) ἵκανά καὶ ταῦτα (Λυκ. 157).

ΣΗΜ. Ὁ ἐπιδοτικὸς καὶ μετ' ἐπιθέτων καὶ ἐπιφρεμάτων, σημαινόντων ποσόν, ἔχει ἐπιστοκτικὴν ἔννοιαν· π. χ. καὶ συγχρονὶς=συγχροὺς μάλιστα (Πλ. Γο. 445)· οὗτος ὁ νόμος καὶ μάλα καλῶς ἔχει= ἔχει πολὺ μάλιστα καλῶς ἔχει (Αἰσχ. 3, 33).

§ 340. Ὁ ἐπιδοτικὸς καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λέγων σημαίνει τὴν συμφωνίαν τοῦ περιεχομένου τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς κυρίας. Τίθεται δὲ δ καὶ ἡ μόνον ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἡ μόνον ἐν τῇ ἀναφορικῇ (ἡ καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ καὶ ἐν τῇ ἀναφορικῇ, ίνα δηλωθῇ ἀκριβέστερον ἡ συμφωνία). π. χ. ὑμεῖς δέ, δπως γιγνώσκετε, οὕτω καὶ ποιείτε (Ε. Κυ. 5, 1, 23)· ὡς οἴδα κάγὼ πάντ' ἐπιστήσει κλύων (Σοφ. Οἰδ. Κ. 55)· καὶ ἡμὲν ταῦτα δοκεῖ, ἀπερ καὶ βχαλεῖ (Ε. Ἀν. 2, 1, 32). Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει δ καὶ ἐν τῷ εἴ τις καὶ ἄλλος, εἴποτε καὶ ἄλλοτε καὶ τοῖς δημοιοῖς· π. χ. εἴ τις καὶ ἄλλος ἀνήρ, καὶ Κύρος ἀξιός ἔστι θαυμάζεσθαι (Ε. Κυ. 5, 17)· ὑμᾶς δει παρασκευάζεσθαι ὡς μαχομένους, εἴποτε καὶ ἄλλοτε.

ΣΗΜ. Μετὰ λέξιν, σημαίνουσαν ὁμοιότητα ἡ ἴσοτητα, ὁ καὶ ἴσοδυνα-
μὲν τῷ ὡς ἡ ὥσπερ· π. χ. παραπλήσια ἐπετόνθεσαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Συ-
ρακούσαις καὶ ἔδρασαν ἐν Πύλῳ (=οἷα ἡ ὥσπερ (Θ). αἱ δαπάναι οὐχ
ὁμοίως καὶ πρὸν, ἀλλὰ πολλῷ μείζους καθέστασαν (=ῶς πρίν, Θ. 7, 18).

§ 341. Ὁ καὶ μετὰ ἐρωτηματικὴν ἀντωνυμίαν ἡ ἐρωτηματικὸν
ἐπίρρημα ἐμφαίνει θυμηταὶ τοῦ ἐρωτῶντος, ὡς τὸ ποτέ· π. χ.
τί καὶ βούλεσθε, δι νεώτεροι; (Θ. 6, 38)· τί χρὴ καὶ προσδοκᾶν;
(Δη. 3, 46).

§ 342. Διὰ τοῦ καὶ συνδέεται πολλάκις μετὰ τῶν ἡγουμένων
πρότασις σημαίνουσα ἀκολουθίαν ἔχεινων (=ῶστε, δθεν). π. χ. φιλο-
θηρότατος ἡν καὶ πρὸς τὰ θηρία μέντοι φιλοκινδυνότατος· καὶ ἄρτικον
ποτὲ ἐπεφερομένην οὐχ ἔτρεσεν (=δθεν ἀρχτον κτλ. Ε. Ἀν. 1, 9, 6).

τέ, τέ—τέ, τὲ—καί.

§ 443. Ἡ διὰ μόνου τοῦ τὲ συμπλοκὴ δύο ἔννοιῶν (ἢντὶ τῆς
διὰ τοῦ καὶ) εἰ· ε ποιητικὴ· π. χ. αὐτοὺς δὲ ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν
οἰωνοῖς τε πᾶσι (Ιλ, Α. 4). Παρὰ τοῖς πεζολόγοις ἀπαντᾷ ἐνίστε
ὅτε συνδέων προτάσεις, αἴτινες ἔχουσι στενὴν σχέσιν πρὸς ἀλλή-
λας· π. χ. ἐπραξεν οὗτος τοιαῦτα, δι’ ἂν δὲ μέσον νυνὶ εἰκότως μι-
σεῖται ὑπό τε ὑμῶν, ἀν δ Θεὸς ἐθέλῃ, δικαίως τιμωρηθήσεται
(Λυσ. 13, 1).

Σπανιώτατα ἀπαντᾶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ὁ τὲ συνδέων μέρη προ-
τάσεως· π. χ. Τισίαν Γαργίλαν τε ἔάπομεν εῦδειν (Πλ. Φιλ. 267).

§ 344. Διὰ τοῦ τὲ—τὲ συνδέονται μετ’ ἐμφάσεως προτάσεις στε-
νὴν σχέσιν πρὸς ἀλλήλας ἔχουσαι. Είνε δὲ ἡ σύνδεσις αὕτη συνη-
θεστέρα τοῖς ποιηταῖς ἡ τοῖς πεζολόγοις· π. χ. ὅμετς τε τὴν ψῆφον
δοίαν θήσετε, τοῖσδε τε τὰ δίκαια γενήσεται (Ισα. 6, 65).

§ 345. Διὰ τοῦ τὲ—καὶ συνδέονται στενώτερον ἡ διὰ μόνου τοῦ
καὶ ἔννοιαι καὶ προτάσεις μάλιστα ὁμοιεῖται· π. χ. τῇ τε βίᾳ καὶ
τῇ ὡμοτητὶ (Δη. 18, 181)· τοῦ δεδομένου δλιγάρσει τε καὶ ἡμέλει
(Πλ. Εὔθ. 4).

Καὶ οὐ (καὶ μή), οὐ οὐδέ, μὴ-μηδέ, οὔτε οὔτε, μήτε-μήτε,
οὔτε-τε (μήτε-τε)

§ 346. Ἀρνητικὴ ἔννοια ἡ πρότασις συμπλέκεται μετὰ θετικῆς
διὰ τοῦ καὶ οὐ ἡ καὶ μή· π. χ. ἀνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ θαλάσσιοι
(Θ. 1, 142)· ἀφίκου οἰκαδε καὶ μὴ ἀλλως ποιήσῃς (Πλ. Δά. 281).

§ 347. Διὰ τοῦ οὐδὲ ἡ μηδὲ συνδέεται ἔννοια ἡ πρότασις ἀποφατικὴ μετ' ἔννοιας ἡ προτάσεως ἀποφατικῆς· π. χ. φαίνομαι ἐγὼ χάριτος τετυχοῦ· ως τότε καὶ οὐ μέμψεως οὐδὲ τιμωρίας (Δη. 18; 85)· οὐκ ἔγωγε αὐτοὺς διώξω οὐδέ τρεῖς οὐδεὶς ως ἐγὼ . . . αὐτοὺς κακῶς ποιῶ (Ε. Ἀν. 1, 4, 8).

§ 348. Ως ἐν ταῖς καταφατικαῖς προτάσεσιν δὲ καὶ, οὕτως ἐν ταῖς ἀποφατικαῖς δὲ οὐδὲ καὶ μηδὲ ἔχει πολλάκις ἐπιδοτικὴν ἔννοιαν σημαίνων ἐπίδοσιν ἐξ ἐλάσσονος εἰς τι μιζόνον ἡ ἐκ μείζονος εἰς τι ἐλασσονός π. χ. θύριν οὐ στέργουσιν οὐδὲ δαίμονες (ἀκόμη καὶ οἱ δ., δὲν στέργουσι τὴν θύριν, δηλ. οὐ μόνον εἰς ἀνθρώποι, ἀλλ’ οὐδὲ οἱ δ. Σοφ. Τραχ. 280) μηδὲ βελόνης ἀλλοτρίας ἐπιθυμήσῃς ποτέ.

ΣΗΜ. Οὐδεὶς = κανεὶς οὐδὲ εἰς = οὐδὲ ἕνας (Λυσ. 13, 23· οὐδὲ ὑφ' ἐνός). Οὐδὲ πολλοῦ δεῖ = οὐδὲ ἐλάχιστα οὐδιμῶς· π. χ. τοῦτο φανήσεται οὐδὲ πολλοῦ δεῖ τῆς γενησομένης ἄξιον αἰσχύνης (Δη. 20, 20).

§ 349. Διὰ τοῦ οὔτε-οὔτε ἡ μήτε-μήτε συνδέονται δύο ἔννοιατι ἡ προτάσεις ἀποφατικαῖ, ως συνδέονται διὰ τοῦ καὶ-καὶ ἡ τε-τε, δύο ἔννοιαι ἡ προτάσεις καταφατικαῖ· π. χ. εὐδεγή πώποτε οὔτε ημεῖς οὔτε ἐκεῖνος δίκην οὔτε ἐδικασάμεθα οὔτε ἐφύγομεν, ἀλλ’ οὕτως φρούριον δημοκρατούμενοι, ὥστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἔξαμαρτάνειν μήτε ὑπὸ τῶν ἀλλιών ἀδικεῖσθαι (Λυσ. 12, 4).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ οὔτε δύναται νὰ ἔπηται μήτε ὅταν, ἡ δευτέρα πρότασις ἀπαιτεῖ τὸ μὴ καὶ τὰνάπαλιν· π. χ. ἐγὼ μὲν θραυσὺς καὶ βδελυρὸς καὶ ἀναιδῆς οὔτε εἰμὶ μήτε γενοίμην (8, 68)· ἡ μήτε γένοιτο οὔτε λέγειν ἄξιον (Δη. 8, 5).

§ 350. Διὰ τοῦ οὔτε (μήτε) τε συνδέονται δύο προτάσεις, ὡς ἡ μὲν πρώτη εἰνε ἀποφατική, ἡ δὲ δευτέρα καταφατική· π. χ. οὔτε τὰ χρήματα ἔξετινον τῷ θεῷ, τοὺς τ' ἐναγεῖς κατήγαγον (Αἰσχ. 3, 129); ὥμοσαν μήτε προδώσειν ἀλλήγους σύμμαχοί τε ἔσεσθαι (Ε. Ἀν. 2, 2, 8).

οὐ μόνον ἀλλά καὶ, οὐχ ὅτι ἀλλὰ καὶ, οὐχ ὅπως ἀλλά καὶ,
οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι-ἀλλ. οὐδὲ.

§ 351. Διὰ τοῦ οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ, οὐχ ὅτι ἀλλὰ καὶ, οὐχ
ὅπως ἀλλὰ καὶ, οὐχ ὅπως ἡ μὴ διὰ ἀλλ’ οὐδὲ συνδέονται δύο προ-
τάσεις, διαν πρόκειται νὰ προστεθῇ διὰ τῆς δευτέρας μείζον τι
(συμπλοκὴ ἐπιδοτική).

α') αἱ διὰ τοῦ οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ, καὶ οὐχ ὅτι ἀλλὰ καὶ συν-

δεόμεναι ἔννοιαι ἡ προτάσεις καταφάσκονται ἀμφότεραι· π. χ. τίς οὐκ' ἀν τὴν πόλιν ἥγεισεν οὐ μόνον πολίτης, ἀλλὰ καὶ ἔνος (= καὶ πολίτης καὶ ἔνος. Λυκ. 39)· οὐχ δτι μόνος ἀ Κρίτων ἐν Ἰσυχίῃ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ (Ἑ. Ἀπ. 2, 9, 8).

β') ἐκ τῶν διὰ τοῦ οὐχ ὅπως-ἀλλὰ καὶ συνδεομένων προτάσεων ἡ πρώτη ἀποφάσκεται, ἡ δὲ δευτέρα καταφάσκεται· π. χ. οὐχ ὅπως τῶν ἔαυτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἡμετέρων πολλὰ ὑφῆρηται (οὐ μόνον οὐκ ἐπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ... ὑφῆρηται· οὔτε τῶν ἔαυτοῦ τι ἐπέδωκε, τῶν τε ἡμετέρων πολλὰ ὑφῆρηται). Σπανίως καταφάσκεται καὶ ἡ πρώτη· π. χ. οὐχ ὅπως τὰ σκεύη ἀπέδοσθε, ἀλλὰ καὶ αἱ θύραι ἀφηροπάσθησαν (δηλ. καὶ τὰ σκεύη ἀπέδοσθε καὶ αἱ θύραι ἀφηροπάσθησαν (Δυσ. 16, 31).

γ') αἱ διὰ τοῦ οὐχ ὅπως ἡ μὴ δτι ἀλλ' οὐδὲ συνδεόμεναι ἔννοιαι ἡ προτάσεις ἀποφάσκονται ἀμφότεραι· π. χ. οὐχ ὅπως τῆς ποινῆς ἐλευθερίας μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας τυχείην ἡξιώθημεν (=οὐχὶ μόνον τῆς ποινῆς ἐλ. δὲν μετέχομεν, ἀλλ' οὐδέ. . . (Ισ. 15, 5))· ἐγὼ μὴ δτι ὑπὲρ ἀλλού, ἀλλ' οὐδὲ ὑπὲρ ἔαυτοῦ πώποτε δίκην ἰδίαν εἰρηκα (Ισαϊ. 10, 1).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ οὐ μόνον καὶ τὸ οὐχ ὅπως ἔπειται ἐνίστεται ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει τῆς συμπλοκῆς μόνον τὸ ἀλλά· π. χ. ἴματιον ἡμφίεσαι οὐ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ (Ἑ. Ἀπ. 1, 6, 2)· οὐχ ὅπως χάριν αὐτοῖς ἔχεις, ἀλλὰ μισθώσας σαντὸν κατὰ τουτονὶ πολιτεύει (Δη. 18, 131).

ΣΗΜ. β') "Οταν τὸ οὐδὲ τίθεται ἐν τῷ πρώτῳ μέρει, τὸ δὲ μὴ δτι ἐν τῷ δευτέρῳ τὸ μὴ δτι σημαίνει πολλῷ μᾶλλον· π. χ. διὰ τὸν χειμῶνα οὐδὲ πλεῖν, μὴ δτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας δυνατὸν ἦν (=διὰ τὴν τρικυμίαν δὲν ἦτο δυνατὸν οὐδὲ νὰ πλέωμεν, πολλῷ μᾶλλον (δηλ. δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναλάβωμεν τοὺς ναυαγοὺς (Ἑ. Ἐλλ. 23, 35)). Αντὶ τοῦ μὴ δτι ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας εὑρηται καὶ τὸ μήτι γε· π. χ. οὐδὲ καθ' αὐτὸν στρατιώτης οὐδενὸς ἔστι' ἄξιος μήτι γε τῶν ἄλλων ἡγεμών (Δη. 21, 148).

'Αντιθετικοὶ ἡ ἔναντιωματικοὶ σύνδεσμοι.

§ 352. Διὰ τοῦ δὲ συγδέεται μετὰ προηγουμένης ἔννοιας ἡ προτάσεως ἔγγοια ἡ πρότασις ἀντίθετος ἡ ἀπλῶς διάφορος. Πρὸς μείζονα ἔμφασιν τῆς ἀντιθέσεως ἐν τῇ προηγουμένῃ ἔννοιᾳ ἡ προτάσει τίθεται δ μέν· π. χ. οὐκ ἐπὶ κακῷ ἐπ' ἐλευθερώσει δὲ τῶν Ἐλλήνων παρελήλυθα (Θ. 4, 86)· τὸ μὲν ὠφέλιμον καλόν, τὸ δὲ βλα-

Κατεβαίνη—Συντακτικὸν ἔκδοσις τρίτη

διερὸν αἰσχρὸν (Πλ. Πολ. 457)· τὰ μὲν ἄλλα ἐπιεικῆς, ἀφωνος δὲ (Ἑρ. 1, 85).

§ 353. Συνηθέστατα δὲ ἐν ἀρχῇ περιέδου ἡ κώλου χρηγιμεύει ἀπλῶς εἰς σύνδεσιν τῶν ἑτομένων μετὰ τῶν ἡγουμένων ἐπὶ μετα-δάσεως τοῦ λόγου (μεταβιτικός)· π. χ. ἐπει δ' ἐκεῖνοι φέροντο, δὲ Κῦρος εἶπεν (Ἑ. Κυ. 4, 5, 1);

§ 354. Διὰ τοῦ μᾶλλον δὲ γίνεται ἐπανόρθωσις προηγουμένης ἐννοίας· π. χ. προσδεῖ, μᾶλλον δὲ ἀταντος ἐνδεῖ τοῦ πόρου (Δη. 1, 19)· ἔστι τῶν αἰσχρῶν, μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίστων (Δη. 2, 2).

§ 355. Μετὰ τὸ πρῶτον μὲν ἔπειται εἴτα ἡ ἐπειτα, συνηθέστε-ρον μὲν ἀγεύ τοῦ δέ, σπανιώτερον δὲ μετὰ τοῦ δέ.

§ 356. Ἐνίστε ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἡ ἄλλη τις λέξις συνδε-δεμένη μετὰ τῶν ἡγουμένων διὰ τοῦ δέ, ἐπαναλαμβάνεται ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει χάριν ἐμφάσεως διὸ δεικτικῆς ἀντωνυμίας μετὰ τοῦ δέ· π. χ. ἀδ' αἰσχύνην ὑμῖν φέρει, ταῦτα δὲ κατὰ χώραν μένει (Ἴσ. 4, 176). Ὁμοίως ἐπαναλαμβάνεται δὲ μὲν καὶ δὲ ἐν τῇ ἀπο-δόσει, ζταν δύο ἀναφορικοὶ ἡ ὑποθετικοὶ λόγοι ἀντιτίθενται πρὸς ἀλλήλους· π. χ. οἷα μὲν ἐμοὶ ἔκαστα φάίνεται τοιαῦτα μέν ἔστιν ἐμοὶ· οἷα δέ σοι, τοιχῦτα δ' αὐτὸς (Πλ. Θεατ. 152)· εἰ μέν τις μὴ ἀπεπνίγη, οὗτος μὲν ἀθλιός ἔστιν, εἰ δέ τις νοσήματα ἔχει, τούτῳ δὲ βιωτέον ἔστιν; (Πλ. Γο. 515).

§ 357. Μετὰ τοῦ δὲ συγάπτεται πολλάκις καὶ τὸ αὐτὸν (=πάλιν ἔξ ἄλλου μέρους) πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθέσεως· π. χ. Κριτίας μὲν ἐν τῇ δλιγαρχίᾳ πάντων κλεπτίστατός τε καὶ βιαιότατος ἐγένετο, Ἀλκιδιάδης δ' αὐτὸν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων ἀκρατέστατος καὶ διριστότατος (Ἑ. Ἀπ. 1, 2, 14).

§ 358. Πολλάκις κείται δὲ μὲν ἀγεύ τοῦ προμένου δέ· π. χ. ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα (Ἑ. Κυ. 1, 4, 12)· ἀλλ' αἰτιος μὲν ἔγωγε οὐκ εἰμι (Ἑ. Ἀν. 7. 1, 9)· ἐπὶ ταύτης τῆς χρήσεως ἔχει βεβαιωτικὴν σημα-σίαν (=βεβαίως, ἀληθῶς).

ΣΗΜ. 'Ο μὲν εἶνε συνεσταλμένος τύπος τοῦ μήνα· διὸ καὶ βεβαιωτικὴ εἶνε ἡ πρώτη σημασία αὐτοῦ. Καθαρῶς βεβαιωτικὴν σημασίαν ἔχει δὲ μὲν ἐν τῷ πάντα μὲν οὖν, κομιδῇ μὲν οὖν, ἀλλὰ μὲν δή, οὐ μὲν δή, μὲν οὖν.

§ 359. Διὰ τοῦ ἀλλὰ συνδέεται μετὰ προηγουμένης ἐννοίας τῆς προτάσεως.

α') ἔννοια ἡ πρότασις δλῶς ἀντιθετος, ὥστε, αἵρομένης τῆς μιᾶς, ἡ ἑτέρα τίθεται καὶ τὸνάπαλιν (σχῆμα κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν)· π. χ. οὐκ ἡμφεσθήτει, ἀλλ' ὁμολόγει (Δυσ. 1, 29)· ἐκεῖθεν, ἀλλ' οὐκ ἐνθένδε.

β') ἔννοια ἡ πρότασις διάφορος περιορίζουσά πως τὴν προηγουμένην π. χ. τὰ μὲν καθ' ἡμᾶς δοκεῖ καλῶς ἔχειν, ἀλλὰ τὰ πλάγια λυπεῖ με (Ξ. Κυ. 7, 1, 16).

ΣΗΜ. Μετὰ τὴν ἀποφατικὴν πρότασιν τίθεται πολλάκις ἀλλ' ἡ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ εἰ μή π. χ. ἀργύριον μὲν οὐκ ἔχω ἀλλ' ἡ μικρὸν (Ξ. Ἀν. 7, 7, 53).

§ 360. Καὶ διὰ τοῦ μὲν·μέντοι συνδέονται δύο προτάσεις, ὃν ἡ δευτέρα εἶνε ἀντίθετος πρὸς τὴν προτέραν π. χ. δοκεῖ μὲν κάμοι ταῦτα οὐ μέντοι ταχὺ ἀπαγγελῶ (Ξ. Ἀν. 23, 9) φιλοσόφῳ μὲν Σοκαῖς, ἵσθι μέντοι ἀνόητος ὁν (Ξ. Ἀν. 2, 1, 13).

ΣΗΜ. α') Ἀντὶ τοῦ οὐ μέντοι δύναται νὰ κεῖται τὸ οὐ μήν π. χ. ἄγνοῶ μὲν—οὐ μὴν οἴομαι (Δη.).

ΣΗΜ. β') Τὸ μέντοι (ἐκ τοῦ μὲν=βεβαίως καὶ τοῦ τοι) εἶνε κυρίως βεβαιωτικὸν σημαῖνον βεβαίως ἀληθῶς. Ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας εὑρηται μάλιστα ἐν τῷ διαλόγῳ π.χ. οὗτοι πολέμιοι εἰσι; πολέμιοι μέντοι (Ξ. Κυ. 1, 4, 19) οὐ σὺ μέντοι Ὁμήρου ἐπαινέτης εἰ ; (Πλ. Πρωτ. 309).

§ 361. Τὸ δῆμος οὐδέποτε τίθεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὡς σύνδεσμος. Συνάπτεται μόνον μετὰ τοῦ δὲ ἡ τοῦ ἀλλὰ πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθετικῆς αὐτῶν σημασίας· (π. χ. νῦν δ' δῆμος θαρρῶ Πλ. Συμ. 193) ἀλλ' δῆμος ἔχω περὶ αὐτὰ μετρίως (Πλ. Θε. 145). Τίθεται πρὸς τούτοις μετὰ πρότασιν ἡ μετοχὴν ἐνδοτικὴν ἡ μετ' αὐτῆς τῆς ἐνδοτικῆς προτάσεως ἡ μετοχῆς· π. χ. Ἀθηναῖοι καὶ οὐ μεταλαβόντες τούτου τοῦ χρυσίου, δῆμος πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον (Ξ.) εἰ καὶ μυθώδης δ' λόγος γέγονεν δῆμος αὐτὸν καὶ νῦν προσήκει ρήθηναι (Ἴσ. 4, 28) πιθαῦ γυναιξὶ κακίπερ οὐ στέργων δῆμος (Αἰσχ. Ἐπτ. ἐπὶ Θ. 712).

§ 362. Διὰ τοῦ ἀλλὰ μὴν (=ἀλλ' ἀληθῶς, ἀλλ' δῆμος, πρὸς τούτοις) καὶ διὰ τοῦ καὶ μὴν (=καὶ ἀληθῶς, καὶ δῆμος πρὸς τούτοις) γίνεται συνήθως μετάβασις εἰς τι νέον καὶ ισχυρότερον· π. χ. ἀλλὰ μὴν ἐποίει καὶ τάδε πρὸς τοὺς ἐπιτηδείους (Ξ. Ἀπ. 1, 1, 6) καὶ μὴν καὶ τοῦθ' ὥμᾶς δεῖ μαθεῖν (Αἰσχ. Χο. 112).

ΣΗΜ. Τὸ μὴν εἶνε βεβαιωτικὸν μόριον.

§ 363. Τὸ οὐ μὴν ἀλλὰ (=ἀλλ' δῆμος) προηλθεν ἐξ ἐλλείψεως ἔννοιας δυναμένης πολλάκις γὰ νοηθῇ ἐκ τῶν ἡγουμένων· δ' ἵππος πίπτει εἰς γρύνατα καὶ μικροῦ κάκεινον ἐξετραχήλισεν οὐ μὴν (ὅηλ. ἐξετραχήλισεν) ἀλλ' ἐπέμεινεν δ' Κύρος (Ξ. Κυ. 1, 4, 8).

§ 364. Καὶ διὰ τοῦ καίτοι (=καὶ ἀληθῶς, καὶ δῆμος) συνδέεται

παρατακτικῶς μετάτῶν ἡγουμένων ἐν ἀρχῇ περιόδου ἢ κώλου ἀντιθετική πρότασις· π. χ. κελεύεις ἐμέ, νεώτερον δοτα, καθηγεῖσθαι καίτοι τούτου γε παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις τάνατία νομίζεται, τὸν πρεσβύτερον ἡγεῖσθαι παντὸς ἔργου (Ἑ. Ἀπ. 2, 3, 13).

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ (ἀν) εἰ καί, καὶ εἰ (ἄν) ἵδε § 411). Περὶ τοῦ καίπει μετὰ μετοχῆς ἵδ. § 436 ε' σημ.

Διαξευκτικοὶ σύνδεσμοι.

§ 365. Διὰ τοῦ ἥξουνδέονται ἔννοιαι ἢ προτάσεις ἀποκλείουσκι ἀλλήλας. 'Ομοίως καὶ διὰ τοῦ ἢ-ἢ ἢτοι-ἢ. Δύνανται δὲ τὰ διαξευγύμενα μέλη, νὰ εἰνε καὶ πλείονα τῶν δύο· π. χ. πλούσιος ἢ πένης (Πλ.). ἢ λέγε τι σιγῆς χρείτον ἢ σιγὴν ἔχε· ἢτοι πρότερον ἢ δεύτερον (Πλ.). ἢ Αἴας ἢ Ἰδομειεὺς ἢ διος Ὁδυσσεὺς (Ιλ. Α' 145).

ΣΗΜ. α') 'Ο ἢ πολλάκις εἶνε ἐπανόρθωτικός· π. χ. ἐροῦ τὴν κυνηγὸν "Ἀρτεμιν" ἢ ἐγὼ φράσω (=ἢ κάλλιον ἐγὼ φράσω. Σοφ. 'Ηλ. 565).

ΣΗΜ. β') 'Ο ἢ ἔχει ἐνίστε τὴν σημασίαν τοῦ εἰ δὲ μή, ἄλλως· π. χ. δπως καὶ ὑμεῖς ἐμὲ ἐπαινέσητε, ἔμοι μελήσει, ἢ μηκέτι με Κῦρον νομίζετε (Ἑ.).

§ 366. Διὰ τοῦ εἴτε-εἴτε, ἔάν τε-ἔάν τε, ἀν τε-ἄν τε, ἢν τε-ἥν τε γίνεται διάξευξις, δταν δ λέγων θέλη νὰ παραστήσῃ δτι εἰνε ἀδιάφορος ἢ παραδοχὴ τοῦ ἐνδεῖς ἢ τοῦ ἄλλου τῶν διαξευγύμενων μελῶν· π. χ. εἴτε Δύσανδρος, εἴτε ἄλλος τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικὰ βούλεται εἶναι, οὐ κωλύω (Ἑ.). Ισοι δοτες μαχούμεθα ἢν τε ἐνθάδε ἐπιόντας τοὺς πολεμίους δεχώμεθα, ἢν τε ἐπ' ἐκείνους ιόντες τὴν μάχην συνάπτωμεν (Ἑ. Κυ. 3, 3, 17).

Αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι.

§ 367. Διὰ τοῦ γὰρ συνδέεται παρατακτικῶς μετὰ τῶν ἡγουμένων λόγος περιέχων τὴν αἰτίαν αὐτῶν. Τίθεται δὲ μετὰ μίαν ἢ πλείονας λέξεις, οὐδέποτε δὲ ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως· π. χ. μηδενὶ συμφορὰν δνεῖσθης· κοινὴ γὰρ ἢ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀσρατον (Ἴσ.). 'Ενίστε ἢ διὰ τοῦ γὰρ ἐκφερούμενη πρότασις προηγεῖται τῆς αἰτιολογουμένης προτάσεως· π. χ. δ δέ, κρίνουσι γὰρ βοῆ καὶ οὐ ψήφω, οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν τὴν βοὴν δποτέρα μείζων (Θ. 1, 87). χρατερᾶς γενομένης ναυμαχίας οὐκ ἔλασσον ἔχοντες ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Χιοι, ἢδη γὰρ καὶ δψὲ ἢν, ἀνεχώρησαν εἰς τὴν πόλιν (Θ. 8, 61).

ΣΗΜ. α') Ὁ γὰρ εἶνε πολλάκις διασαφητικὸς (=δηλαδή) καὶ τίθεται συνηθέστατα μετὰ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν ἢ δεικτικὸν ἐπίρρημα ἢ μετὰ τὰς ἀλλειπτικὰς ἐκφράσεις τεκμήριον δὲ (δηλ. ἐστὶ τοῦτο), σημεῖον δὲ κτλ.. π. χ. δῆλοι δέ μοι καὶ τόδε τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν οὐχ ἥκιστα· πρὸς γὰρ τῶν Τρωϊκῶν κτλ. (Θ. 13). μαρτύριον δέ· τῆς γὰρ Δήλου κτλ. (Θ.).

ΣΗΜ. β') Ὁ γὰρ ἐγένετο ἐκ τοῦ γέ καὶ ἄρα καὶ εἶχε τὸ πρῶτον βεβαιωτικὴν σημασίαν (=βεβαίως, ἀληθῶς, τῷ ὅντι), ἐξ ἣς προηλθεν ἡ αἰτιολογικὴ καὶ ἡ διασαφητικὴ. Τὴν βεβαιωτικὴν σημασίαν ἐτήρησε.

α') ἐν ζωηραῖς ἐρωτήσεσι· π. χ. ὅλως γάρ; (=ἀπέθανεν ἀληθῶς; (Σοφ. Οἰδ. Κ. 1583) ὅθεν τὸ οὖ γάρ; (=ἀληθῶς οὔχι; δὲν ἔχει οὕτω; (Πλ. Εὔθ. 288).

β') ἐν ταῖς ἀποκρίσεσι· π. χ. τό γε φιλομαθέες καὶ φιλόσοφον ταῦτον; ταῦτὸν γὰρ (=τὸ αὐτὸν βεβαίως (Πλ.). Ἀλλὰ πολλάκις ὁ γὰρ ἦκαντις ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν εἶνε αἰτιολογικῶς αἰτιολογῶν τὰ ἡγούμενα ἢ πρότασιν νόσουμένην ἐκ τῶν ἡγουμένων· π. χ. καὶ δῆτ' ἐτόλμας τούσδε' ὑπερβαίνειν νόμους; Οὐ γάρ μοι Ζεὺς ἡν ὁ κηρύξας τάδε (=ἐτόλμων τούσδε' ὑπερβαίνειν νόμους· οὐ γάρ κτλ. Σοφ. Ἀν. 449).

γ') ἐν τῷ τοιγάρ (=διὰ τοῦτο βεβαίως), ἀλλὰ γὰρ (ἀλλὰ βεβαίως· Ε. Ἀν. 3, 2, 35).

ΣΗΜ. γ.) Ἐν τῷ καὶ γὰρ ὁ γὰρ ἔχει αἰτιολογικὴν σημασίαν, ὁ δὲ καὶ α') ἀνήκει εἰς τὴν ἐπομένην λέξιν· π. χ. καὶ γὰρ ἐν τῷ γῇ ἀρχουσι Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐν τῷ θαλάττῃ τὸν νῦν χρόνον (=διότι καὶ ἐν τῷ γῇ καὶ ἐν τῷ θαλάττῃ (Ε.· β')) ἔχει ἐπιτακτικὴν ἔννοιαν (=μάλιστα). Ἐπὶ ταύτης τῆς χρήσεως ἐπεται μετὰ τὸ γὰρ καὶ ἔτερον καὶ συνήθως· π. χ. εὐθὺς ἔγνωσαν πάντες, ὅτι ἐγγύς που ἐστι ταπειδεύτερο βασιλεύς, καὶ γὰρ καὶ καπνὸς ἐφαίνετο ἐν κώμαις τὸ πρόσω (= διότι μάλιστα καὶ καπνός· Ε. Ἀν. 2, 2, 15).

ΣΗΜ. δ') Τὸ ἀλλ' οὖ γὰρ προηλθεν ἐξ ἐλλείψεως τῆς αἰτιολογουμένης προτάσεως· π. χ. ἐκαλλυνόμην ἄν, εἰ ἐπιστάμην ταῦτα· ἀλλ' οὐ γὰρ ἐπίσταμαι (ἀλλ' οὐ καλλύνομαι· οὐ γὰρ ἐπίσταμαι· Πλ. Ἀπ.)

§ 368. Παρατακτικῶς, ὡς τὸ γάρ, συνδέει πολλάκις καὶ τὸ ὡς καὶ τὸ ἐπεί· π. χ. σαὶ δὲ προσήκει ἐπιμελεῖσθαι, δπως ἄξιος ἔσει τοῦ πατρός· ὡς ἀπασι μὲν προσήκει περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὴν φρόνησιν, μάλιστα δὲ ὑμίν (=ἀπασι μὲν γάρ· Ἰσ. 9, 80). ἦν ἐξετάζειν βουληθῶμεν, εὑρήσομεν τὰς δημοκρατίας μᾶλλον ἢ τὰς δλιγαρχίας συμφερούσχς· ἐπει καὶ τὴν ἡμετέραν πολιτείαν (Ι. 7, 69).

Συμπερασματικοὶ σύνδεσμοι.

§ 369. Διὰ τοῦ ἄρα ἐκφέρεται πρότασις δηλοῦσα συμπέρασμα ἔξαγόμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων (ἐκ τῆς στενῆς λογικῆς τῶν ἐννοιῶν

σχέσεως· π. χ. ὁ κολαζόμενος δίκην διδούς, δίκαια πάσχει, τὰ δὲ δίκαια καλὰ ώμολόγηται; πάνυ γε τούτων ἀρα δ μὲν ποιεῖ καλά, δ δὲ πάσχει (Πλ. Γο. 476).

ΣΗΜ. Τὸ ἄρα μετὰ τοῦ παρατατικοῦ μάλιστα τοῦ ἦν ἐμφαίνει πολλάκις ὅτι νῦν γινώσκεται ἀλλήθεια τις ἀγνοουμένη πρότερον· π. χ. ὁ τλῆμον ἀρετή, λόγος ἄρετος λόγος λοιπὸν ἥσο, δηλ. νῦν μανθάνω, ὅτι εἰσαι λόγος).

§ 370. Διὰ τοῦ οὗν συνδέεται μετὰ τῶν ἡγουμένων πρότασις δηλούσα συμπέρασμα τῶν ἡγουμένων, ὡς διὰ τοῦ ἄρα· ἀλλὰ διὰ μὲν τοῦ οὗν ἐκφέρεται συμπέρασμα πραγματικὸν (ἔξαγόμενον ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων) διὰ δὲ τοῦ ἄρα συμπέρασμα ἔξχαγόμενον ἐκ τῆς στενῆς σχέσεως τῶν ἐννοιῶν· π. χ. τὸ στράτευμα δοκίος ἀπέλιπε· κρέα οὖν ἐσθίοντες διεγίγνοντο (Ε.). Διὰ τοῦ οὗν γίνεται πολλάκις ἀνάληψις τοῦ λόγου μετὰ παρένθεσιν ἄλλου λόγου· π. χ. ὁ δὲ Πρόξενος, ἔτυχε γάρ οὕτερος προσιὼν καὶ τάξις αὐτῷ ἐπομένη τῶν δπλιτῶν, εὐθὺς οὗν εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ἄγων ἔθετο τὰ δπλα (Ε.).

ΣΗΜ. α') 'Η πρώτη σημασία τοῦ οὗν ἥτο βεβαιωτικὴ (=τῷ ὄντι, βεβαίως). Τὴν βεβαιωτικὴν σημασίαν ἔχει ἐν τῷ δ' οὗν, γοῦν, γὰρ οὗν, μὲν οὗν· π. χ. παρεκάθητο αὐτῷ νέον ἔτι μειράκιον, ὡς ἐγόμαι, καλόν τε κάγαθὸν τὴν φύσιν, τὴν δ' οὗν ἰδέαν πάνυ καλός (Πλ. Πρωτ. 315). εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο δύναται τὰ μαθήματα ταῦτα ποιεῖν ἀγαθόν, ἀλλ' οὗν ἀποτρέπει γε τοὺς νεωτέρους πολλῶν ἀμαρτημάτων (=ἄλλα βέβαιον εἰνε ὅτι ἀποτρέπουσι κτλ. ('Ισ.). σοῦ γὰρ οὖν προκίδομαι (Σοφ. Ἀντ. 741).

ΣΗΜ. β') Διὰ τοῦ μὲν οὗν ἐπιβεβαιοῦται μετ' ἐπιτάσεως τὸ ὑπ' ἄλλου λεχθέν· π. χ. ἄρετος οὐ τόδε ἦν τὸ δένδρον, ἐφ' ὅπερ ἡγεῖς ἡμᾶς; Τοῦτο μὲν οὗν αὐτὸν (Πλ. Φαιδρ' 230). Πολλάκις διὰ τοῦ μὲν οὗν ἐπιβεβαιοῦται διάφορόν τι ἢ ἀντίθετον τοῦ ὑπ' ἄλλου λεχθέντος κολακεία σοι δοκεῖ ἢ ὑπητορικὴ εἶναι; Κολακείας μὲν οὗν μόριον (Πλ. Γο. 466). ἀγαθός ἐστι; Κλέπτης μὲν οὗν (=τούναντίον μάλιστα κλέπτης Ἀριστοφ. 292).

§ 371. Τὸ τοίνυν εἶναι ἀσθενέστερον τοῦ οὗν. Πολλάκις δὲ διὰ τοῦ τοίνυν γίνεται μετάβασις τοῦ λόγου, εἰς τὸ νέον· π. χ. ἔτι τοίνυν τάδε ὀράτε (Ε. Ἀν. 5, 1, 10).

§ 372. Τὸ τοιγάρτοις (ποιητ. τοιγάρ) καὶ τοιγαροῦν (=ἴα τοῦτο βεβαίως, διὰ τοῦτο λοιπὸν) ἐκφέρει τὸ συμπέρασμα ὡς σιερεάν πεποιθησιν τοῦ λέγοντος· π. χ. φετο δὲ ἀρχεῖν πρὸς τὸ ἀρχικὸν εἰνε τὸν μὲν κακῶς ποιοῦντα ἐπαινεῖν, τὸν δὲ ἀδικοῦντα μὴ ἐπαινεῖν, τοιγαροῦν αὐτῷ οἱ μὲν καλοί τε κάγαθοι τῶν συνδρτῶν εὔνοεις, οἱ δὲ ἀθλιοι ἐπεβούλευον (Ε. Ἀν. 2, 6, 26).

§ 373. Ο δὴ συγδέει μετὰ τῶν ἡγουμένων λόγον, ὅπτις εἶνε φυ-

σική ἀκολουθία τῶν ἡγουμένων· π. χ. ἔλεγόν τινες. Ήτι λατέοιν στράτευμα· ἐδόκει δὴ τοῖς στρατηγοῖς οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι διασκηνοῦν, ἀλλὰ συναγαγεῖν τὸ στράτευμα πάλιν (=ἐφαίνετο λοιπὸν καλὸν κτλ. Ε. Ἀν. 4, 4, 40). ‘Ως τὸ οὖν, οὕτω καὶ τὸ δὴ χρησιμένει πολλάκις εἰς ἀνάληψιν τοῦ λόγου μετὰ παρένθεσιν’ π. χ. καὶ δρῶν δὲ αὐτὸν κεκοσμημένον καὶ ὅφθαλμῶν ὑπογραφῇ καὶ χρώματος ἐντριψεὶ—ταῦτα γάρ πάντα Μηδικά ἔστι—δρῶν δὴ τὸν κόσμον τοῦ πάππου ἔλεγε (Ε. Κυ. 1, 3, 2).

ΣΗΜ. Ἡ συλλογιστικὴ σημασία τοῦ δὴ προέκυψεν ἐκ τῆς χρονικῆς, καθ' ἣν σημαίνει ἥδη π. χ. Τισσαφέρης εἰς τὸ στρατόπεδον ἀφικόμενος τὸ τῶν Ἑλλήνων ἔκει συντυχόντων βασιλεῖ, καὶ διοῦ δὴ πάλιν συνταξάμενοι ἐπορεύοντο. Τὸ δὴ μετὰ τοῦ οὗν συνάπτεται εἰς μίαν λέξιν λυνδὴ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ πρὸ δλίγον· γράφεται δὲ κεχωρισμένως νῦν δὴ, ὅταν ἐκάτερον τῶν ἐπιρρημάτων ἔχῃ τὴν ίδιαν αὐτοῦ σημασίαν· π. χ. λυνδὴ μὲν ὅμινος, νῦν δὲ φύς. Πολλάκις τὸ δὴ ἔχει βεβαιωτικὴν σημασίαν καὶ ἐπιτακτικήν· π. χ. ὁφέλει ἡμᾶς ὑγίεια καὶ ισχὺς καὶ κάλλος καὶ πλοῦτος δὴ (=καὶ πλοῦτος βεβαιώσ. Πλ. Με. 87)· κίνησις γάρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς Ἑλλησιν ἐγένετο (Θ. 1, 2).

§ 374. Διὰ τοῦ οὐκοῦν (=λοιπὸν) ἐκφέρεται συμπέρασμα καταρρατικόν, διὰ δὲ τοῦ οὐκοῦν (=λοιπὸν εὑχὴ) συμπέρασμα ἀποφατικόν· π. χ. οὐκοῦν καὶ περὶ πολέμου συμβουλεύειν ἐπισχήσομεν (Ε. Ἀπ. 3, 6, 10). οὐκοῦν ἵκανῶς γε ἔχω ἐν τῷ παρόντι ξυμβαλέσθαι πολ’ ἀττα δει λῆμας λέγειν (Πλ. Πολ. 398).

ΣΗΜ. Τὸ ἄρα, οὖν, δὴ, τοίνυν οὐδέποτε τίθενται ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου.

β'. Υπόταξις.

§ 375. Καθ' ὑπόταξιν συνδέονται οἱ εἰδίκοι σύνδεσμοι, οἱ αἰτιολογικοὶ πλὴν τοῦ γάρ, οἱ τελικοὶ, οἱ συμπερασματικοὶ ὥστε καὶ ὁσι, οἱ ὑποθετικοὶ, οἱ χρονικοὶ, αἱ ἀναφορικαὶ λέξεις καὶ αἱ ἐρωτηματικαὶ, ἐξ ὧν καὶ αἱ ὑποτελεῖς προτάσεις λέγονται εἰδίκοι, αἰτιολογικοί, τελικοί, συμπερασματικοί ἢ ἀκολουθίας, ὑποθετικοί, χρονικοί, ἀναφορικοί καὶ πλάγιαι ἐρωτηματικοί.

Εἰδικαὶ προτάσεις.

§ 376. Αἱ εἰδίκοι προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν εἰδίκῶν συγδεσμῶν διι τοῖς καὶ ὁσι καὶ ἐξαρτῶνται ἐκ λεκτικῶν καὶ γνωστικῶν ἐν γένει ρημάτων. Πολλάκις δὲ τίθενται πρὸς ἐπεξήγησιν τοῦ εὑχετέ-

ρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας. Εἶνε δὲ ἐξηρτημέναι προτάσεις κρίσεως καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται εἰς αὐτὰς τὸ οὐ.

§ 377. Εἰς τὰς εἰδικὰς προτάσεις, ως πλαγίας προτάσεις κρίσεως (ἰδ. § 382), ἐφαρμόζονται οἱ κανόνες τοῦ πλαγίου λόγου ως πρὸς τὴν ἔγκλισιν καὶ τὸν χρόνον, δηλ.

α') μετ' ἀρχτικὸν χρόνον τίθενται αἱ ἔγκλισεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, ἵτοι ἡ δριστικὴ παντὸς χρόνου, ἡ δριστικὴ τῶν ἴστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἀν καὶ ἡ εὔκτικὴ μετὰ τοῦ ἀν (ἰδ. § 312).

β') μετὰ ἴστορικὸν χρόνον ἀντὶ τῆς δριστικῆς τίθεται συνγηθέστερον ἡ εύκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου (ἰδ. § 385 β').

ΣΗΜ. α') 'Ως ἀρκτικοὶ χρόνοι λαμβάνονται πλὴν τῆς δριστικῆς τοῦ ἑνεστῶτος, τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ παραπειμένου καὶ οἱ ἔξης.

α') ὁ γνωμικὸς ἀδριστος, ως ἴσοδυναμῶν μὲ ἐιεστῶτα· ἰδ. § 326.

β') ἄπασαι αἱ ὑποτακτικαὶ, εὔκτικαι καὶ προστακτικαὶ, δταν κείνται ἐν ἀνεξαρτήτοις προτάσεσι.

γ') αἱ ὑποτακτικαὶ, αἱ εὔκτικαι, τὰ ἀπαρέμφατα καὶ αἱ μετοχαὶ, δταν ἔξαρτῶνται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου.

'Ως ἴστορικοὶ χρόνοι λαμβάνονται πλὴν τοῦ παρατατικοῦ, τοῦ ὑπερσυντελίκου καὶ τῆς δριστικῆς τοῦ ἀδρίστου καὶ οἱ ἔξης.

α') ὁ ἴστορικὸς ἑνεστώς, ως ἴσοδυναμῶν μὲ ἀδριστον· ἰδ. § 17 σημ. β').

β') αἱ ὑποτακτικαὶ, αἱ εὔκτικαι, τὰ ἀπαρέμφατα καὶ αἱ μετοχαὶ, δταν ἔξαρτῶνται ἐξ ἴστορικοῦ χρόνου.

ΣΗΜ. β') 'Η εἰδικὴ πρότασις ἐκφέρεται διὰ τοῦ ὡς συνήθως, δταν πρόκειται νὰ παρασταθῇ ως κρίσις μόνον τοῦ κυρίου ὑποκείμενου ἢ ως κρίσις στερουμένη ὑποστάσεως· διὰ τοῦτο μετὰ τὸ πείθειν, διαβάλλειν, καὶ μετ' ἀρνητικὸν λεκτικὸν ὅγμα τίθεται συνηθέστατα τὸ ὡς π.χ. Τισσαφέρης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδεψόν, ως ἐπιβουλεύει αὐτῷ (Ξ).

ΣΗΜ. γ') Μετὰ τὰ ὅγματα μέμνημα καὶ οἴδα τίθεται ἐνίστε πρότασις χρονικὴ διὰ τοῦ ὅτε π. χ. μέμνησθ' δτ' ἀπηγγέλθη Φίλιππος 'Ηραιὸν τεῖχος πολιορκῶν (Δη. 3, 4) ἵσθ' δτ' οἱ Λάκωνες ἡμᾶς ἀπώλεσαν; ('Ἀριστοφ. Λυ. 1, 150).

ΣΗΜ. δ') Μετὰ τὰ λεκτικὰ ὅγματα τίθεται πολλάκις εἰδικὸν ἀπαρέμφατον (ἰδ. § 203, α'), μετὰ δὲ τὰ γνωστικὰ τίθεται καὶ κατηγορηματικὴ μετοχὴ (ἰδ. § 432, 3).

ΣΗΜ. ε') Τὸ δῆλον ὅτι ἐξ ἐλλείψεως τοῦ ὅγματος ἀπέβη ἵσον πρὸς βεβαιωτικὸν ἐπίρρημα (=βεβαίως) π. χ. θανάτου ἐτίμησαν, δῆλον ὅτι ὡς πονηροῦ ὅντος. 'Ομοίως τὸ οἰδ' ὅτι ἢ εὖ οἰδ' ὅτι π. χ. ὥστε πάντας ὑμᾶς εἰδέναι καὶ ἐλεεῖν εὖ οἰδ' ὅτι τοὺς ἀτυχεῖς καὶ ταλαιπώρους ἀνθρώπους

(Δημ. 19, 309). πάντων οἰδ' ὅτι φησάντων ἄν (Δημ. 9, 1). Οὗτο λαμβάνόμενον τὸ οἰδ' ὅτι εἶναι ἵσον τῷ εἶμαι βέβαιος, τὸ δὲ εὖ οἰδ' ὅτι ἵσον τῷ εἶμαι λίαν βέβαιος.

•Εξηρτημέναι ἐρωτηματικὰ προτάσεις
ἢ πλάγιαι ἐρωτήσεις.

§ 378. *Πλαγία* ἡ ἔξηρτημένη λέγεται ἡ ἐρώτησις, ὅταν δὲν ἐκφέρηται κατ' εὐθείαν, ἀλλὰ πλαγίως, ἔξηρτημένη ἔχ τινος ρήματος.

Ἐκφέρεται δὲ ἡ πλαγία ἐρώτησις·

α') διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (τίς, ποῖος, πόσος κτλ. πῶς, ποῦ, κτλ. β') διὰ τῶν ὀριστολογικῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων, ὅστις, δποῖος, δπόσος κτλ. δπῶς, δπου κτλ. γ') διὰ τοῦ εἰ. "Οταν δὲ ἡ ἐρώτησις εἴνε διπλῇ (διαζευκτικῇ), ἐκφέρεται διὰ τοῦ πότερον—ἢ, εἰ—ἢ, εἴτε—εἴτε.

Ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται τὸ οὐ ἡ τὸ μή, ὡς καὶ εἰς τὰς εὐθείας ἐρωτήσεις· μόνον ἐν τῷ δευτέρῳ μέλει διαζευκτικῆς ἐρώτησεως ἐκφερομένης διὰ τοῦ εἰ—ἢ, εἴτε—εἴτε δύναται νὰ τεθῇ μή ἀντὶ οὐ· π. χ. σκοπείτε εἰ δίκαια λέγω ἡ μή (Πλ. Πρωτ. 18).

§ 379. Εἰς τὰς πλαγίας ἐρωτήσεις τίθενται αἱ ἐγκλίσεις, οἵτινες τίθενται καὶ εἰς τὰς εὐθείας ἐρωτήσεις (ἴδ. § 314), δηλ. ἡ ὀριστικὴ παντὸς χρόνου, ἡ ὀριστικὴ τῶν ἴστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἀν καὶ ἡ εὔκτικὴ μετὰ τοῦ ἀν, καὶ (ὅταν ἡ ἐρώτησις εἴνε ἀπορηματικὴ ίδ. § 308 γ') ἡ ὑποτακτική. 'Αλλ' ὅταν ἔξχρτῶνται ἐξ ἴστορικοῦ χρόνου τίθεται συνηθέστερον ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς καὶ ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς ἡ εὔκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου· π. χ. οἰσθα Εὐθύδημον δπόσους δδόντας ἔχει; (Πλ. Εὐθύδ. 294)· ἥδεως ἀν ὑμῶν πυθείμην, τίν' ἀν γνώμην περὶ ἐμοῦ εἴχετε, εἰ μή ἐτριηράρχησα (εὐθ. ἐρ. τίν' ἀν γνώμην εἴχετε περὶ ἐμοῦ εἰ μή ἐτριηράρχησα; Δημ. 30, 57)· ἐρωτᾷ δ Κρήτων πῶς μὲ θάπτη (εὐθ. ἐρ. : πῶς σε θάπτω; Πλ. Φειδ. 115)· ἥροντο εἰ τύχοιεν ἀν εἰρήνης (εὐθ. ἐρ. τύχοιμεν ἀν εἰρήνης; Ε. 'Ελλ. 7, 4, 6)· ἔδουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσι τοὺς Θηβαίους εἴτε ἀλλο τι χρήσονται (εὐθ. ἐρ. κατακαύσωμεν τοὺς Θ. ἢ ἀλλο τι χρησώμεθα; Θ. 2, 1)· ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κύρον πότερον βούλοιτο μένειν ἡ ἀπιέναι (εὐθ. ἐρ. : πότερον βούλει μένειν ἡ ἀπιέναι; Ε.).

ΣΗΜ. Πολλάκις ἀπαντᾷ καὶ ἡ ὀριστικὴ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἐν τῇ

πλαγίᾳ ἐρωτήσει· π. χ. ἔγνώσθη δες ἦν (Ξ. Κυ. 5, 4, 5) ἕνθα δὴ ἔγνω ὥν τις δοσον ἀξιον εἴη τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχομένων.

§ 380. Μετὰ πρότασιν, ἡτις ὑπεμφαίνει ἀπόπειραν, τίθεται πολλάκις πλαγίᾳ ἐρωτησίς ἐκφερομένη δι' ὑποτακτικῆς μὲν μετὰ τοῦ ἔαν (ἄν, ἦν), ὅταν ἔξαρταται ἐξ ἀρχικού χρόνου, δι' εὐχτικῆς δὲ μετὰ τοῦ εἰ, ὅταν ἔξαρταται ἐξ ἴστορικού χρόνου· π. χ. ἐπιθουλεύουσιν ὑπερβῆναι· τὰ τείχη, ἣν δύνωνται βιάζεσθαι (=πειρώμενοι ἦν δ. Θ. 3, 26). Ποτειδαιταὶ ἐπεμψαν παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις, εἰ πως πείσειαν σφῶν πέρι μὴ νεωτερίζειν (Θ. 4, 58).

Πλάγιος λόγος.

§ 381. Ὁ λόγος ἢ ἡ γνώμη προσώπου τινὸς δύναται νὰ ἐκφρασθῇ ἢ κατ' εὐθείαν ἢ πλαγίως. Εὐθεία ἐκφρασις (εὐθὺς λόγος) εἶναι ἡ ἀποδιδουσα αὐτοὺς τοὺς λόγους τινός, ὡς ἐλέγθησαν ὑπ' αὐτοῦ. Πλαγία ἐκφρασις (πλάγιος λόγος) εἶναι ἡ ἐκφρασις, ἐν ἢ δ ἀρχικὸς λόγος τινὸς ἐκφράζεται διηγηματικῶς ὑπ' ἄλλου (ἢ καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ λέγοντος) μεταβεβλημένος συνήθως κατὰ τὴν ἀπαίτησιν τῆς συντάξεως. Οὕτως δ λόγος τινὸς ταῦτα βούλομαι δύναται νὰ ἐκφρασθῇ ἢ κατ' εὐθείαν (ἐν εὐθείλ λόγῳ), οἷον λέγει τις «ταῦτα βούλομαι», ἢ πλαγίως (ἐν πλαγίῳ λόγῳ), οἷον λέγει τις διὶς ταῦτα βούλεται, ἢ φησὶ τις ταῦτα βούλεσθαι.

§ 382. Ἄνεξάρτητοι προτάσεις χρίσεως ἐκφέρονται ἐν πλαγίῳ λόγῳ διὰ τοῦ ὅτι ἡ ὡς (ἴδ. § 376). π. χ. ἔλεγον δτι Κῦρος μὲν τέθνηκεν Ἀριαῖος δὲ πεφευγὼς ἐν τῷ σταθμῷ εἴη (εὐθ. λ.: Κῦρος μὲν τέθνηκε, Ἀριαῖος δὲ πέφευγεν ἐν τῷ σταθμῷ Ξ. Ἀν. 1, 2, 13) λέγει ὡς ὑβριστής είμι (εὐθ. λ.: ὑβριστής εἰ. Δυ. 24, 15). πολλάκις δὲ δι' εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου· π. χ. Ἀλέξανδρος ἐφασκεν εἶναι Διός υἱός (εὐθ. λ.: Διός είμι υἱός). Ἐνίστε δὲ διὰ μετοχῆς π. χ. Κῦρον ἐπεστρατεύοντα πρῶτος ἦγγειλα (Ἔγγειλα : Κῦρος ἐπιστρατεύει. Ξ. Ἀν. 2, 3, 19).

§ 383. Ἄνεξάρτητοι προτάσεις ἐπιθυμίας ἐκφέρονται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ διὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου· π. χ. ἀπηγόρευε μηδένα βάλειν (εὐθ. λ.: μηδεὶς βαλλέιω. Ξ. Κυ. 1, 4, 14).

§ 384. Αἱ εὐθείαι ἐρωτήσεις ἐκφέρονται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ κατὰ τὴν § 378 καὶ 379.

§ 385. Οἱ γενικοὶ κανόνες τοῦ πλαγίου λόγου εἰνε οἱ ἔξῆς :

1. Ἐν ταῖς ἐξηρτημέναις προτάσεσι τῆς χρίσεως μετὰ τὸ ὡς ἦ δτι, καὶ ἐν ταῖς πλαγίαις ἐρωτήσεσι.

α') μετ' ἀρχτικὸν χρόνον τὸ ῥῆμα διατηρεῖ τὴν ἔγκλισιν καὶ τὸν χρόνον τοῦ εὐθέος λόγου ἀγευ σούδεμιᾶς μεταβολῆς. Μόνον τὸ πρόσωπον δύναται νὰ μεταβληθῇ κατὰ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ λόγου· π. χ. λέγει ὡς οὐδέν ἔστιν ἀδικώτερον φήμης (Αἰσχ. 1, 125). εὖ ἵστε δτι διαφέρει φήμη καὶ συχοφαντία (Αἰσχ. 1, 145). οἰσθα Εὔθυδημον δπόσους δδόντας ἔχει ; (εὐθ. ἐρ. : πόσους δδόντας ἔχει Εὔθυδημος ; Πλ. Εὐθ. 294). Κρίτων ἔρωτῷ πῶς με θάπτῃ (εὐθ. ἐρ. : πῶς σε θάπτω ; Πλ.).

β') μετὰ ἴστορικὸν χρόνον ἡ δριστικὴ καὶ ἡ ὑποτακτικὴ τοῦ εὐθέος λόγου δύναται νὰ μείνῃ καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ ἡ νὰ μεταβληθῇ εἰς εὐκτικὴν τοῦ αὐτοῦ χρόνου. Η εὐκτικὴ αὕτη λέγεται εὐκτικὴ πλαγία ἡ τοῦ πλαγίου λόγου. Ἀλλὰ σημειωτέον ἔτι δ παρατατικὸς καὶ δ ὑπερσυντέλικος στερούμενοι εὐκτικῆς μέγουσιν ἐν γένει ἐν τῇ δριστικῇ. ('Αλλ' ἐνίστε μεταβάλλονται εἰς εὐκτικὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ τοῦ παρακ.).

Παραδείγματα.

(Οριστ. ὅποι. (δ Θεμιστοκλῆς) εἶπεν δτι ἡ πόλις σφῶν τετελεχισταί (εἰπεν : ἡ πόλις ἡμῶν τετελεχισταί Θ. 1, 91). οἱ Πλαταίεις ἐβουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσι (τοὺς Θηράους) εἴτε ἄλλο τι καρήσωνται (ἐδουλ. κατακαύσωμεν ἡ ἄλλο τι χρησώμεθα ; Θ. 4).

(Εὐχτ.) ἔλεγεν δ Πελοπίδας δτι Ἀργεῖοι καὶ Ἀρκάδες μάχη ἡττημένοι εἰεν (ἔλεγεν : Ἀρ. καὶ Ἀρκ. μάχη ἡττηνται Ε. Ελλ. 7, 1, 35) Κύρος ἔλεγεν δτι ἡ ὁδὸς ἔσσοιτο εἰς Βαθυλῶνα (ἔλεγεν : ἡ ὁδὸς ἔσται εἰς Β. Ε. Ἀν. 1, 4, 11). Περικλῆς προηγόρευε τοῖς Ἀθηναίοις δτι Ἀρχίδαμος μὲν οἱ ἔνεος εἴη, οὐ μέντοι ἐπὶ κακῷ γε τῆς πόλεως γένοιτο (προηγόρευε : Ἀρχίδαμος μέν μοι ἔνος ἔστιν, οὐ μέντοι... ἐγένετο Θ. 2, 13). μήτηρ διηρώτα τὸν Κύρον πότερον βούλοιτο μένειν ἡ ἀπιέναι (διηρώτα : πότερον βούλει μ. ἡ ἀπιέναι ; Ε. Κ. 1, 3, 15). ἐπήροντο ἡ παριδοῖτεν Κορινθίοις τὴν πόλιν (ἐπήρ. : παραδῶμεν Κ. τὴν πόλιν ; Θ.).

(Οριστ. καὶ εὐχτ. ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ). Οὗτοι ἔλεγον δτι Κύρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαῖος δὲ πεφευγὼς εἴη (ἔλεγ. : Κ. μὲν τέθνηκεν, Ἀρ. δὲ πέφευγε) (Κύρος) ἐπυνθάνετο ἡδη αὐτῶν δπόσην δδὸν

διηγλασαν καὶ εἰ οἰκεῖτο ἡ χώρα (ἐπυνθ.: πόσην ὁδὸν διηγλάσσετε καὶ οἰκεῖται ἡ χώρα; Ε. Κ. 4, 4, 4).

(Εὐχτ. ἀντιπροσωπεύουσα παρατ.): οἱ στρατηγοὶ διηγοῦντο ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέοιεν, τὴν δὲ ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προστάξαντεν ἀνδράσιν ἵκανοις (διηγ.: ἡμεῖς μὲν ἐπλέομεν, τὴν δὲ ἀν. προστάξαμεν ἀνδρ. ίχ. Ε. Ἐλλ. 1, 7, 5).

2. Ἡ ὄριστικὴ τῶν ἴστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἀν καὶ ἡ εὐχτικὴ μετὰ τοῦ ἀν μένει καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ καὶ μετὰ ἀρχτικὸν καὶ μετὰ ἴστορικὸν χρόνον· π. χ. (Θεμιστοκλῆς) ἀπεκρίνατο ὅτι οὗτος ἀν αὐτὸς Σερβίοις ὥν δονομαστὸς ἐγένετο οὗτος ἐκείνος Ἀθηναῖς (ἀπεκρ. οὗτος ἀν ἐγώ, . . . ἐγενόμην, οὕτε σύ . . . Πλ. Πολ. 330). (Κλεάνωρ) ἀπεκρίνατο ὅτι πρόσθεν ἀν ἀποθάνοιμεν ἡ τὰ διπλα παραδοῖμεν. Ε. Ἀν. 2, 1, 10). ἡρώτουν αὐτοὺς εἰ δοῖεν ἀν τὰ πιστὰ (ἡρ.: δοῖτε ἀν τὰ πιστά; Ε. Ἀν. 4, 8, 7).

3. Ὄταν ἡ πρότασις τῆς κρίσεως ἔξαρταται ἐκ δήματος συντασσομένου μετ' ἀπαρεμφάτου ἡ μετοχῆς, τὸ δῆμα αὐτῆς μεταβάλλεται εἰς ἀπαρέμφατον ἡ μετοχὴν τοῦ αὐτοῦ χρόνου καὶ μετὰ ἀρχτικὸν καὶ μετὰ ἴστορικὸν χρόνον. (δὲ ἐνεστώς καὶ δὲ παρακείμ. τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τῆς μετοχῆς ἀντιπροσωπεύουσι καὶ τὸν παρατ. καὶ τὸν ὑπερ. τοῦ εὐθέος λόγου).

Τὸ ἀν τίθεται μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τῆς μετοχῆς, ἀν δημάρχη ἐν τῷ εὐθεί λόγῳ· π. χ. Κλέων οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλ' ἐκείνον στρατηγεῖν· (ἔφη: οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ἐκείνος στρατηγεῖ. Θ. 4, 28). τίνας εὐχάριστοι ὑπολαμβάνετο εὔχεσθαι τὸν Φιλιππον, διτοῦς ἔσπευδεν; (τὸ εὔχεσθαι ἐνταῦθα ἀντιπροσωπεύει τὸ ηύχετο τοῦ εὐθ. λόγου. Δη. 19, 30). ἐπέδειξα αὐτὸν φενακίσαντα δημάρχον (ἔφενάκισε. Δη. 19, 177). οἰεσθε. τὸν πατέρα οὐκ ἀν φυλάττειν; (οὐκ ἀν ἐφύλαττεν δὲ πατήρ; Δη. 19, 35). σκοπούμενος εὑρισκον οὐδαμῶς ἀν ἀλλως τοῦτο διαπραξάμενος (διαπραξάμην ἀν. Ἰσ. 15, 7).

4. Ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ διατηρεῖται τὸ αὐτὸ ἀποφτικὸν μέριον, τὸ διπολον θά εἰχεν δὲ εὐθὺς λόγος. Ἀλλὰ τὸ ἀπαρέμφατον ἐνίστε λαμβάνει μηδὲν ἀντὶ οὐδὲν ὀδυνεῖται (οὐδὲν εἴρηκα. Δ.). ίδ. § 203 καὶ σημ. α'. Εἰς τὰς πλαγίας ἐρωτήσεις τὰς ἐκφερομένας διὰ τοῦ εἰ καὶ εἰς τὸ δεύτερον μέλος τῆς διαζευκτικῆς πλαγίας ἐρωτήσεως τῆς ἐκφερομένης διὰ τοῦ εἴτε-ἥ, εἴτε-εἴτε τίθεται μηδὲν οὐδιαφέρως. ίδ. § 378.

5. Πᾶσαι αἱ ὑποτελεῖς προτάσεις τοῦ εὐθέος λόγου ἀκολουθοῦσιν ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ τοὺς προειρημένους κανόνας. 'Ἄλλ' ὁ ἀδριστος τῆς ὅριστικῆς, ὅταν ἀνήκῃ εἰς ὑποτελή πρότασιν τοῦ εὐθέος λόγου, δὲν μεταβάλλεται εἰς εὐχτικήν. 'Αμετάβλητος μένει καὶ ἡ ὑπόθεσις τοῦ δ' εἶδους, ἡ δηλοῦσα τὸ μὴ πραγματικὸν (ἰδ. § 403).

6. Τὸ ἀν τὸ συνημμένον μεθ' ὑποτακτικῆς (ἐν ταῖς ὑποθετικαῖς προτάσεσι παραλείπεται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ, ὅταν ἡ ὑποτακτικὴ μεταβάλληται εἰς εὐχτικήν τοῦ πλαγίου λόγου· π. χ. προλέγω ὅτι, δπότερος ἀν ἀποκρίνηται, ἔξελεγχθῆσεται (Πλ. Εὐθυδ. 275). εἰπεν δτι ἄνδρα ἄγοι, ὃν εἰρξαι δέοι (εἰπεν : ἄνδρα ἄγω, ὃν εἰρξαι δει. Ξ. Ἐλλ. 5, 4, 8). 'Αγγησίλαος ἔλεγεν ὅτι, εἰ βλαβερὰ πεπραχώς εἴη, δίκαιος εἴη ζημιούσθαι (ἔλεγε : εἰ βλαβερὰ πέπραχα, δίκ. εἰμι ζημ. Ξ. Ἐλλ. 5, 2, 32). Τισσαφέρινης ὄμοσεν 'Αγγησιλάφ, εἰ σπείσαιτο, έως ἔλθοιεν, οὓς πέμψειε, πρὸς βασιλέα ἀγγέλους, διαπράξεσθαι ἀφεθῆναι αὐτονόμους τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλληνίδας πόλεις (εὐθ. λ. : ἀν σπείση, έως ἀν ἔλθωσιν εἰ πρέσοβεις, οὓς ἀν πέμψω. Ξ. Ἀγ. 1, 10). Θηραμένης εἶπεν ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλοι τοῦ ὑμετέρου θορύβου, ἐπειδὴ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων εἰδείη τοὺς τὰ ὅμοια πράττοντας αὐτῷ (εἰπεν : οὐδέν μοι μέλει τοῦ ὑμετέρου θορύβου, ἐπειδὴ . . . οἶδα. Λυσ.). 'Αναξίνιος ἀπεκρίνατο ὅτι βουλεύσοιτο περὶ τῶν στρατιωτῶν ὅτι δύναιτο ἀγαθὸν) ἀπεκρ. : βουλεύσομαι. . . δτι ἀν δύνωμαι ἀγαθὸν (Ξ. Ἀν. 7, 1, 35). ἡρόμην εἰ τινες εἰεν μάρτυρες, ὃν ἐναντίον ἀπέδοσαν (ἡρ. : εἰσὶ τινες μάρτυρες, ὃν ἐναντίον ἀπέδοτε ; Δη. 30, 29). ἡκεν ἀγγελος λέγων ὅτι λελοιπὼς εἴη Συέννεσις τὰ ἄκρα, ἐπει ἥσθετο τὸ Μένωνος στράτευμα (εὐθ. λ. λέλοιπε Συέννεσις τὰ ἄκρα, ἐπει ἥσθετο. . . Ξ. Ἀν. 1, 3, 20). ἐδόκει προδοθῆναι ἀν τὴν πόλιν, εἰ μὴ ἔφθασαν ξυλλαβόντες τοὺς ἄνδρας (προεδέθη ἀν ἡ πόλις, εἰμὴ ἔφθασαν . . . (Θ.).

ΣΗΜ. Πᾶσα ὑποτελής πρότασις μετὰ ἴστορικὸν χρόνον καὶ ἀν ἡ κυρία πρότασις αὐτῆς δὲν εἰναι ἐν πλαγίῳ λόγῳ, ἀκολουθεῖ τοὺς κανόνας τοῦ πλαγίου λόγου, ἐὰν ἔχφράζῃ πλαγίως τὴν γνώμην, ἢν εἰχε τις ἐν τῷ παρελθόντι, δηλ. ἡ λαμβάνει τὴν εὐκτικήν τοῦ πλαγίου λόγου ἡ τηρεῖ τὴν ἔγκλισιν τοῦ εὐθέος λόγου· π. χ. οὐκ ἦν τοῦ πολέμου πέραις οὐδ' ἀπαλλαγὴ Φιλίππω, εἰμὴ Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς ἔχθρούς ποιήσειε τῇ πόλει (οὐκ ἔστι μοι τοῦ πολέμου πέρας οὐδ' ἀπαλλαγή, ἐὰν μὴ Θηβ. καὶ Θετταί, ἔχθρούς ποιήσω τῇ πόλει· εἰναι ἡ γνώμη τοῦ Φ. Δη. 18, 155.). ἔτοιμος ἦν ἀποτίνειν εἰ καταγνοῖεν αὐτοῦ (ό ἀρχικὸς λόγος : ἔτοιμός εἰμι ἀποτίνειν, ἐάν μου καταγνῶσιν· Ισ. 7, 16. 'Ετεόνικος εἰστήκει παρὰ τὰς πύλας

ώς συγκλήσων, ὅπότε ἔξω γένοιντο πάντες (συγκλήσω τὰς πύλας, ὅπόταρ
ἔξω γέρνωνται πάντες ήτο ή γνώμη τοῦ Ἐτεονίκου· Ε. 'Αν. 7, 1, 12) ήν
δέ τις εἰπη̄ ή ἐπιψηφίσῃ κινεῖν τὰ χρήματα ταῦτα ἐς ἄλλο τι, θάνατον
ζημιάν ἐπέθεντο (Θ. 2, 24).

§ 386. Ἐπὶ τοῦ πλαγίου λόγου παρατηρητέον πρὸς τούτοις τὰ
ἔξης :

α') ἐνίστε εὕρηται ὁ παρατατικὸς καὶ ὁ ὑπερσυνιέλικος μετὰ
τοῦ ὅτι ἡ ὡς ἀντιπροσωπεύων τὸν ἐνεστῶτα καὶ τὸν παρακείμενον
τοῦ εὐθέος λόγου μετὰ ἴστορικὸν χρόνον· π. χ. ἐξηπάτα ἡμᾶς καὶ
ἔλεγεν ὡς φιλαθήναιος ἦν καὶ τὸν Σάμων πρῶτος κατείπεν (ἔλεγε :
φιλαθήναιός εἰμι καὶ πρῶτος τὴν Σ. κατείπον· Ἀριστφ. Σφ. 283).
ἐν ἀπορίᾳ ἥταν οἱ "Ἐλληνες ἐννοούμενοι ὅτι ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύ-
ραις ἥσαν, ἀγορὰν δ' οὐδεὶς ἔτι παρέξειν ἔμελλεν, ἀπεῖχον δὲ τῆς
Ἐλλάδος οὐ μείον ἡ μύρια στάδια (εὐθ. λ. : ἐπὶ ταῖς β. θ. θ. ἐσμέν,
ἀγορὰν δ' οὐδεὶς ἔτι παρέξειν μέλλει, ἀπέχομεν δέ... Ε. 'Αν.).

β') ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ μετὰ πρότασιν ἐκφερομένην διὰ τοῦ ὅτι
ἡ ὡς κατ' εὔκτικὴν τίθεται ἐνίστε πρότασις κατ' εὔκτικὴν συνδεο-
μένη διὰ τοῦ γὰρ ἡ τοῦ οὖν ἡ τοῦ δέ, ἵνα συνεχίσῃ τὸν πλάγιον
λόγον· π. χ. Λυκομήδης ἔλεγεν ὡς μόνοις τοῖς Ἀρκάσι Πελοπόν-
νησος πατρὶς εἴη· μόνοι γὰρ αὐτόχθονες ἐν αὐτῇ οἰκοῦεν (Ε.)· ἀπε-
κρίνετο Ποσειδίππος ὅτι τριήραρχος ἐγὼ τῆς γεώς εἴην· πλεύ-
σοιτο οὖν εἰ ἐγὼ κελεύω (Δη. 50, 50).

γ') Πολλάκις μετὰ λεκτικὸν ῥῆμα συντεταγμένον μετ' ἀπαρεμ-
φάτου ἐπεται πρότασις ὑποτελής ἡ πρότασις διὰ τοῦ γὰρ ἡ τοῦ οὖν
συνδεομένη κατ' ἀπρέμφατον· π. χ. Ἀριαίος ἔφη πολλοὺς εἶναι
Πέρσας ἔκυτοι βελτίους, οὓς οὐκ ἀνέχεσθαι αὐτοῦ βασιλεύοντος
(Ε. 'Αν. 2, 2, 1)· οὐκ ἔφη ἔρετν· ὅρκους γὰρ ὅμοιωκέναι (Δυσ.
13, 21)· τὸν Σωκράτην Ἀριστόδημος ἔφη κατὰ τὴν δόδον πορεύε-
σθαι ὑπολειπόμενον· ἐπειδὴ δὲ γενέσθαι ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀγά-
θωνος, ἀνεῳγμένην καταλαμβάνειν τὴν θύραν· εὐθὺς οὖν, ὡς
Ιδεῖν τὸν Ἀγάθωνα, ὥ, φάναι, Ἀριστόδημε, εἰς καλὸν ἤκεις (Πλ.
Συμ. 174).

δ') Ἐνίστε ἐκ τοῦ διὰ τοῦ ὅτι ἡ ὡς ἐκφερομένου λόγου γίνεται
μετάβασις εἰς τὸ ἀπαρέμφατον· π. χ. εἴπον ὅτι σφίσι μὲν δοκεῖεν
ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ξυμμάχους
παρακαλέσαι (Θ. 1, 87).

ε') Πολλάκις (μάλιστα ἐν λόγῳ μακρῷ) γίνεται μετάβασις ἐκ
τοῦ πλαγίου λόγου εἰς τὸν εὐθύν· π. χ. λέγοντος ἐμοῦ ταῦτα, ἀπο-

χρίνεται Πολυκλῆς ὅτι δ συντριήραρχος αὐτῷ οὐχ ἥκοι ἐπὶ τὴν ναῦν οὐκουν παραλήψωμαι μόνος τὴν τριήρη (Δη. 20, 37).

ε') Διὰ τοῦ ὅτι εἰσάγεται ἐνίστε εὐθεῖα πρότασις ἀνευ οὐδεμιᾶς μεταβολῆς ἐν τῇ συντάξει π. χ. ἀπεκρίνατο, ὅτι, ὡς δέσποτα, οὐ ξῆ (Ε. Κυ. 7, 3). ἔροῦμεν ὅτι ἥδικει γὰρ ἡμᾶς ἡ πόλις (Πλ. Κρ. 50). Ισως ἀν εἰποιεν οἱ νόμοι, ὅτι, ὡς Σώκρατες, μὴ θαύμαζε (Πλ. Κρ. 50).

Αἰτιολογικαὶ προτάσεις. *Ταραχή*

§ 387. Αἱ αἰτιολογικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται α') διὰ τοῦ ὅτι, διότι, ὡς β') διὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων ἐπει, ἐπειδή, ὅτε. Εἶνε δὲ ἐξηρτημέναι προτάσεις κρίσεως καὶ ἔχουσι πάντοτε ἐπὶ ἀποράσεως τὸ οὐ.

§ 388. Εἰς τὰς αἰτιολογικὰς προτάσεις τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως. Μόνον μετὰ ίστορικὸν χρόνον τίθεται ἐνίστε ἡ εὐχτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου καὶ τότε ἡ αἰτιολογία παρίσταται ὡς γνώμη τοῦ κυρίου ὑποκειμένου π. χ. οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡσσᾶσθαι, ὅτι (=δότι) οὐ πολὺ ἐνίκων (Θ. 7, 34). νῦν τρυφᾶς, διότι πάντες εἰσὶ διδάσκαλοι ἀρετῆς (Πλ. Πρωτ. 327). ὅτε πολλὰ τοιαῦτα γεγένηνται, εἰκὸς ὑμᾶς μήπω τοὺς τῶν καιτηγόρων λόγους πιστοὺς ἡγεισθαι (Δυσ. 19, 5). Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Περικλέα ἐκάκιζον, ὅτι σιρατηγός ὡν οὐκ ἐπεξάγοι ἐπὶ τοὺς πολεμίους Θ. 2, 21).

ΣΗΜ. Μετὰ τὰ ὄγκατα τὰ σημαίνοντα πάθος ψυχῆς (χαιρεῖν, λυπεῖν, θαυμάζειν, ἀγανακτεῖν καὶ τὰ ὅμοια) ἐκφέρεται συνήθως ἡ αἰτιολογ. πρότασις διὰ τοῦ ὅτι π. χ. χαίρω ὅτι εὐδοκιμεῖς (Πλ. Λα. 181). Πολλάκις δὲ μετὰ τὰ εἰρημένα ὄγκατα καὶ τὰς συνωνύμους ἐκφράσεις αἰσχρόν ἔστι, δεινόν ἔστι κτλ. τίθεται ἀντὶ τοῦ ὅτι τὸ ὑποθετικὸν εἰς π. χ. ἀγανακτῶ, εἰ τὰ χρίματα λυπεῖ τινας ὑμῶν, εἰ διαιρπασθήσεται (Δημ. 8, 55). οὐκ αἰσχρόν, εἰ Ἀθηναῖοι ὄντες βάρβαρον ἀνθρωπὸν φοβήσεσθε;

Τελικαὶ προτάσεις.

§ 389. Αἱ τελικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν τελικῶν συνδέσμων, ἵνα, δπως, ὡς, καὶ ἀποφατικῶς διὰ τοῦ ἵνα, μή, δπως μὴ καὶ διὰ μόνου τοῦ μή.

§ 390. Εἰς τὰς τελικὰς προτάσεις, ἀν μὲν ἐξαρτῶνται ἐξ ἀρχῆς χρόνου, τίθεται ὑποτακτική, ἀν δὲ ἐξαρτῶνται ἐξ ίστορικοῦ

χρόνου, τίθεται ι συνήθως εύκτική, ἐγίστε δὲ καὶ εύκτική καὶ ὑποτακτική ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ π. χ. κύνας τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσι (Ξ.). Πολλὰ διδάσκεις, ἀφθόνως διὰ φθόνον, δπως πολλὰ ἀκούων μηδὲ ἐν μάθω. Τιμόθεος διαγείζεται χιλίας δραχμάς, ἵνα διαδοίγῃ τοῖς Βαιωτοῖς καὶ παραμένωσι (Δη. 49, 14).

ΣΗΜ. α') Μετὰ τοῦ δπως καὶ τοῦ ὡς μεθ' ὑποτακτικῆς συνάπτεται πολλάκις καὶ τὸ ἄν· π. χ. τὰς ὁρετὰς ἐπιτηδεύομεν, δπως ἀν μετὰ πλεύστων ἀγαθῶν τὸν βίον διάγωμεν ('Ισ. 3, 2)· ὡς ἄν μάθης, ἀκουσον. Μετὰ τοῦ ἵνα συνάπτεται τὸ ἄν, ὅταν εἴνει ἀντὶ ἀναφορικοῦ τοπικοῦ ἐπιφρήματος (=δπον)· πατρὶς πᾶσι, ἵν' ἀν πράττει τις εὗ ('Αριστοφ.).

ΣΗΜ. β', Μετὰ ὁῆμα εύκτικής ἐγκλίσεως τίθεται ἐν τῇ τελικῇ προτάσει εύκτική καὶ ἀφομοίωσιν· π. χ. ἀρ' οὐκ ἀν ἐπὶ πᾶν ἔλθοι, ὡς (=ἵνα) ἡμᾶς οἰκισάμενος πᾶσιν ἀνθρώποις φόβον παράσχοι τοῦ στρατεῦσσαι ποτε ἐπ' αὐτόν; (Ξ. 'Αν. 6, 1, 18). θυμὸν γένοιτο πληρῶσαι ποτε, ἵν' αἱ Μυκῆναι γνοῖεν κλπ. (Σοφ. Φιλ. 324).

§ 391. Μετὰ πρότασιν σημαίνουσαν εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον (ἴδ. § 307). ἢ μετὰ πρότασιν σημαίνουσαν δτι ἔπρεπε νὰ γίνῃ τι, δπερ δημως δὲν γίνεται ἢ δὲν ἔγινεν (ἴδ. § 305), ἢ μετὰ ὑπόθεσιν τοῦ δ' εἰδους (ἴδ. § 403) τίθεται τελική πρότασις διὰ τοῦ ἵνα, σπανιώνερον διὰ τοῦ δπως ἢ ὡς μεθ' δριτικῆς ἴστορικοῦ χρόνου πρὸς δῆλωσιν σκοποῦ, δστις δὲν ἔκπληροσται ἢ δὲν ἔξεπληρώθη· π. χ. εἰ γάρ ὥφελον οἷοι τε εἰνεις οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἔξεργαζεσθαι, ἵνα οἷοι τε ἥσαν αὖ καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα (Πλ. Κρ. 44). ἔχοητο σε Πηγάσου ζεῦξαι πτερόν, δπως ἔφαινον τοῖς θεοῖς τραγικώτερος ('Αριστοφ. Εἰρ. 136). εἰ τῆς ἀκουούσης ἔτι ἥν πηγῆς δι' ὕψων φραγμός, οὐκ ἀν ἐσχόμην τὸ μὴ ποκλῆσαι τούμπον ἀθλιον δέμας, ἵν' ἥν τυφλός τε καὶ κλύων μηδὲν (Σοφ. Οἰδ. τ. 1386). Όμοίως λέγεται παρ' ἡμῖν· εἴθε νὰ εἶχα διὰ νὰ σοῦ ἔδιδα κτλ.

‘Αντικειμενικαὶ τελικαὶ προτάσεις.

§ 392. Μετὰ τὰ δῆματα τὰ σημαίνοντα σκέψιν, φροντίδα, ἐνέργειαν ἐκφέρεται πρότασις διὰ τοῦ δπως καὶ δπως μὴ καὶ δριτικῆς μέλλοντος, σπανίως ὑποτακτικῆς ἀορίστου β'.

‘Αλλὰ μετὰ ἴστορικὸν χρόνον δύναται νὰ τεθῇ ἀντὶ τῆς δριτικῆς τοῦ μέλλοντος ἡ εύκτική τοῦ μέλλοντος καὶ ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ β' ἀορίστου ἡ εύκτική αὐτοῦ· π. χ. ἐπιμελεῖται δπως (ἢ

ὅπως μὴ) γενήσεται ἡ γένηται· ἐπιμελεῖτο ὅπως γενήσεται ἡ γενήσοιτο, γένηται ἡ γένοιτο· ἐπιμέλονται ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολίται (Ξ. Κρ. 1, 2, 3); δπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται αὐτὸς ἐσκόπει (Ξ. Κρ. 1, 1, 10); οὐγκ ὅπως πλείονος ἀξιος γένηται ἐπιμελῆται, ἀλλα αὐτὸς ὅτι πλείστα ώραια καρπώσεται (Ξ. Συμπ. 8, 25); ἐπρασσον ὅπως τις βούθεια ἥξει (Θ). ἐπρασσεν ὅπως πόλεμος γένηται (Θ. 1, 57). Ἐξη ὑπὸ πολλῆς ἐπιμελείας ὅπως ὡς ἐλάχιστα μὲν δψοιτο, ἐλάχιστα δὲ ἀκούσοιτο, ἐλάχιστα δὲ ἔροιτο (Ξ. Οἰκ. 7, 5).

§ 393. Λί διὰ τοῦ ὅπως (ἢ ὅπως μὴ) μετὰ τὰ εἰργμένα ῥήματα ἐκφερόμενα προτάσεις λέγονται ἀντικειμενικαί, διότι ἐκφράζουσι τὸ ἀμεσον ἀντικείμενον τοῦ κυρίου ῥήματος ἀνήκουσι δὲ εἰς τὰς τελικάς, διότι ὑποδηλοῦσι σκοπόν.

ΣΗΜ. Τὸ δπως είναι κυρίως ἀναφορικὸν ἐπίρρημα (=ώς)· π. χ. οὔτως ὅπως δύνανται (Θ. 7, 67). ἔπειτα τίθεται εἰς τὰς πλαγίας ἐρωτήσεις μεθ' ἀριστικής μέλλοντος ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ δτω τρόπῳ π. χ. σκοπεῖ ὅπως ἡ πόλις συμβιβαίται (=τινὶ τρόπῳ ἢ π. σωθ.) τοῖς γεγενημένοις πονηροῖς. ὅπως δώσουν δίκην, ἀδόν δεικνυοι (Δη. 24, 106). Ἐκ τῆς χρήσεως ταύτης προέκυψεν ἡ τελικὴ σημασία κύτου. Ή ἐρωτηματική σημασία τοῦ δπως φαίνεται ἐκ παραδειγμάτων, ἐν οἷς καίνται ἀλλαι ἐρωτηματικαὶ λέξεις ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας· π. χ. σκοπεῖ ἐξ δτου τρόπου μὴ γενήσονται φίλοι (Δη. 16, 19) ἐπικόπει πάς τούτους λύσει (Δη. 24, 155). ἐπρασσεν δπῃ ωφέλεια τις ἥξει (Θ. 1, 65). ἐπρασσεν δτω τρόπῳ ἔσυμβήσεται (Θ. 3, 128).

§ 394. Πολλάκις κατὰ παράλειψιν τοῦ κυρίου ῥήματος (σκόπει ἢ σκοπεῖτε) τίθεται τὸ δπως καὶ τὸ δπως μὴ μεθ' ὄριστ. μέλλοντος πρὸς ἔκφρασιν ἐντόνος παρακελεύσεως· π. χ. δπως ἔσεσθε ἀξιος τῆς ἐλευθερίας (=σκοπεῖται δπως ἔσεσθε. . . κοιτάξετε νὰ φανήτε. . . Ξ. Αγ. 1, 7, 3). δπως ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πεύσεται (Λυτ. 1, 24).

Ἐξηρημέναι φόβου σημαντικαὶ προτάσεις.

§ 395. Μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα φόβον καὶ μέριμναν (δεδοικα, φοβοῦμαι, φολάττομαι, εἰλαβοῦμαι, ὑποπτεύω, σκοπῶ, δρῶ καὶ τὰ ὅμοια) ἐπιφέρεται πρότασις διὰ τοῦ μὴ ἢ μὴ οὐ καὶ ὑποτακτικῆς ἐνεστώτος ἡ ἀσφίστοι ἐξ ἢ μεθ' ὄριστικῆς μέλλοντος. δταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ φόδος μὴ γίνῃ ἢ μὴ δὲν γίνῃ τι· π. χ. φοβεῖται μὴ τὰ ἔσχατα πάδυ (Ξ. Κρ. 3, 1, 22). ὑποπτεύομεν μὴ οὐ κοινοὶ ἀποβῆτε (Θ. 3, 63). εὐλαβοῦ μὴ φανῆς κακὸς (Σοφ. Οἰδ. Τυρ. 1129). δέδοικα μὴ ἀλλού τινὸς μεθέξω (Ξ. Κ. 2, 3, 6). ὑπε-

ρεφοδεῖτο μὴ ἡ δ πάππος ἀποθάνη (Ξ. Κρ. 1, 4, 2). Άλλὰ μετὰ ἱστορικὸν χρόνον δύναται γὰ τεθῆ ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς εὐκτικής π. χ. **έδεισαν** οἱ Ἑλλῆνες μὴ προσάγοιεν πρὸς τὸ κέρας καὶ αὐτοὺς **κατακόψειαν** (Ξ. Αν. 1, 10, 9).

Αντὶ τοῦ **μὴ** τίθεται πολλάκις **ὅπως** μή, ὡς μετὰ τὰ ὥρματα τὰ σημαίνοντα σκέψιν ἢ ἐνέργειαν π. χ. **δέδοικα** **ὅπως** μὴ πάνθ' ἄμα γενήσεται (Δη. 9, 75); **δέδοιχ** **ὅπως** μοι μὴ λίαν φανῆς τοφῆ (Εὐρ. Ιππ. 518). Καὶ κατ' ἔλλειψιν τοῦ κυρίου ὥρματος τίθεται πολλάκις τὸ **ὅπως** μὴ μεθ' ὄριστικῆς μέλλοντος π. χ. οἵμοι τάλας, ὁ Ζεὺς **ὅπως** μὴ μ' ὅψεται (φοβοῦμα: **ὅπως** μή... = φοβοῦμα: γὰ μὴ μὲ τῷδε ὁ Ζεύς (Ἀριστφ. Θρ. 14, 94).

§ 396. Μετὰ τὰ φόδου σημαντικὰ ὥρματα, δταν πρόκειται περὶ φόδου μὴ (δὲν) γίνεται ἢ μὴ (δὲν) ἔχειν ἢ μὴ (δὲν) ἔχει γίνει τι, τίθεται τὸ **μὴ** ἢ **μὴ** **οὐ** μεθ' ὄριστικῆς ἐκεστώτος ἢ ἀορίστος ἢ παρακειμένου π. χ. **δέδοικα** μὴ πληγῶν δέει (Ἀρ. Νεφ. 493). **φοβούμεθα** μὴ ἄμφοτέρων **ἡμαρτήκαμεν** (Η. 3, 53); **δέδοικα** μὴ σε παρείπε Θέτις (Ι. Α. 555).

Προτάσεις ἀκολουθίας.

§ 397. Αἱ προτάσεις τῆς ἀκολουθίας εκφράζουσιν ἐπακολούθημα ἢ ἀποτέλεσμα τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως. Εκφέρονται δὲ διὰ τοῦ **ώστε**.

α') καθ' ὄριστικήν, δταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρισταται ὡς πραγματικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως π. χ. οὕτω σκαίδος καὶ ἀναίσθητος εἰ, **ώστε** οὐ δύνασαι λογίσασθαι (Δη. 18, 20).

ΣΗΜ. Τὸ **ώστε** ἐν ταύτῃ τῇ συντάξει δὲν ἔχει καμμίαν ἐπίθρασιν ἐπὶ τῆς ἐγκλίσεως. "Οθεν δι' αὐτοῦ δύναται γὰ εἰσάγηται πᾶσα ἀνεξάρτητος πρόπτασις ἐπομένως μετὰ τοῦ **ώστε** δύναται γὰ τεθῆ εὐκτική μετά τοῦ ἄν, ὄριστική **ἱστορικοῦ** χρόνου μετὰ τοῦ ἄν, ὑποτακτική καὶ προστακτική, κατὰ τὴν σημασίαν αὐτῶν, ἔτι δὲ καὶ ἐρωτηματική πρότασις" π. χ. πάντες πολεμικὰ ἔργα παρεπεύχον, **ώστε** τὴν πόλιν ὅντως ἀν ἡγήσω πολέμου ἐργαστήριον εἴναι (Ξ. Αγ. 1, 26). πλοιαὶ ἡμίν πάρεστιν **ώστε**, ὅποι ἄν βούλησθε, ἔξαιφνης ἀν ἐπιπέσσουτε (Ξ. Αν. 5, 6, 20). Πρωταγόρας ἔγδον διετρίβει **ώστε** θάρροει (Πλ. Πρωτ. 331). τοσαῦτα ἔχω λέγειν καλά ἔργα, **ώστε** μὴ φοβώμεθα. (Πλ. Φιλ. 245).

β') κατ' ἀπαρέμφατον 1) δταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρισταται ὡς δυνατὸν πλήν **ἐπακολούθημα** τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει

πραξίως η ως συμφωνού πρὸς αὐτήν. Ἀν δὲ ἐπακολουθῇ πραγματικὴς ἡ ὥχη, δὲν δηλοῦται, ἐνιστεῖ δὲ ὑπερμετάνεται ἡ πραγματικότης αὐτοῦ. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται τὸ μῆτρα π. χ. πολλὴν κραυγὴν ἐποίουν, ὡστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν (=ῶστε ἡτοῦ δυνατὸν καὶ οἱ πολέμιοι νὰ ἀκούωσι) (Ξ. Ἀν. 2, 2, 7). ὁ ποταμὸς τοσοῦτος τὸ βάθος ὡστε μηδὲ τὰ δόρατα ὑπερέχειν πειρωμένοις τοῦ βάθους (Ξ.).¹ Κλέαρχος ἤλαυνεν ἐπὶ τοὺς Μένωνας, ὡστε ἐκείνους ἐκπεπλῆχθαι καὶ αὐτὸν Μένωνα καὶ τρέχειν ἐπὶ τὰ δύτια (Ξ.). Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀντὶ τοῦ ὡστε τίθεται ἐνιστεῖ παρὰ ποιηταῖς καὶ παρὰ Εενοφῶντι τὸ ὅντες π. χ. ὁ ποταμὸς τοσοῦτος ἢν τὸ βάθος, ως μηδὲ τὰ δόρατα ὑπερέχειν (Ξ. Ἀν. 3, 5, 7). Οὗτῳ κείται κανονικῶς μετὰ συγκριτικὸν τὸ ἡ ὡστε (ἡ τὸ ἥπατος) μετ' ἀπαρεμφάτου π. χ. οἱ ἀκοντισταὶ βραχύτερον ἡκόντιζον ἡ ὡστε ἐκινεῖσθαι (=ἡ ὡστε νὰ είναι δυνατὸν νὰ φύγουνται). Οἱ Αἰγύπτιοι τὰς ἀσπίδας μείζους ἔχουσιν ἡ ὡστε ποιεῖν τι καὶ δράν (Ξ. Κρ. 6, 4, 17). 2) ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς ἐκοπὸς ἐπιδιωκόμενος π. χ. πάν ποιεῖσιν, ὡστε μὴ διδόναι δίκην (Πλ. Δο. 470). 3) ὅταν τὸ ὡστε σημαίνῃ ἐπὶ τῇ συνθήκῃ, ἐπὶ τῷ δρῳ πολλαὶ πρεσβεῖαι απήγνωται καὶ χρήματα ἐδίδοσαν, ὡστε μὴ ἐμβάλλειν (ἐπὶ τῷ δρῳ νὰ μὴ ἐμβάλλωσι. Ξ. Ελλ. 5, 3, 15). Ἀντὶ τοῦ ὡστε ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας τίθεται συνήθως τὸ ἐφ' ὃ ἡ ἐφ' ὃτε μετ' ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἡ δορίστου ἡ μεθ' δριστικῆς μέλλοντος, ὅταν μάλιστα προηγήται τὸ ἐπὶ τούτῳ π. χ. ἀφίειν τε ἐπὶ τούτῳ μέντοι, ἐφ' ὃτε μηκέτι φιλοσοφεῖν (Πλ. Ἀπ. 29). οἱ δὲ ἐν Ιθωμῃ ἔνυσθησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἐφ' ὃτε ἐξελασαν ἐκ Πελοποννήσου (Θ. 1, 103).

ΣΗΜ. α'. Ἐνιστε τὸ ὡστε τίθεται μετ' ἀπαρεμφάτου, ἔνθι συνήθως τίθεται ἀπλοῦν ἀπαρέμφατον, οἷον ἐπὶ ὥμημάτων συντασσομένων μετὰ τελ. ἀπαρεμφάτου ώς ἀντικειμένου, καὶ ἐπὶ ἐπιθέτων, μεθ' ὧν τίθεται ἀπλοῦν ἀπαρέμφατον π. χ. Κύπρις ἥθελ· ὡστε γέγνεσθαι τάδε (Ξ. Ἰππ. 137). ἔπεισαν τοὺς Ἀθηναίους ὡστε ἐξαγαγεῖν εκ Πύλου Μεσσηνίους (Θ. 5, 35). φυγρὸν τὸ ὄδωρ ὡστε λούσασθαι (Ξ. Ἀπ. 8, 13, 3. πρθ. λούσασθαι φυγρότερον καὶ θεομότερον πιεῖν· ἐν τῷ αὐτῷ κεφ.).² Πῶς τις ικανὸς γένοιται ἂν ὡστε αἱ προστάττειν τὸ προσῆρχον; (Πλ. Πολ. 295).

Ἐνιστε τίθεται καὶ μετὰ ὥμημάτων, τὰ δποικιλανούσιν ὑποκείμενον ἀπαρέμφατον π. χ. πάνυ μοι ἐμέλλοσεν ὡστε εἰδέναι (Ξ. Κρ. 4, 3, 19). Συνέδη εὐθὺς μετὰ τὴν μάχην ὡστε πολέμου μηδὲν εἴτε ἀμασθαι μηδετέρους (Θ. 5, 11).

ΣΗΜ. β'. Έν τῷ πλαγίῳ λόγῳ τίθεται ἐνίστε μετὰ τοῦ ὥστε ἀντὶ ὅριος στικῆς, ἀπαρέμφατον ἡ μετοχή, σταν τὸ ὥστε ἔξαρτάται ἐξ ἀπαρέμφατον ἡ μετοχής. Ἡ ἀρνησις οὐ τυρεῖται π. χ. ἔφασαν τοὺς στρατιώτας εἰς τοῦτο τρυφῆς ἐλθεῖν, ὥστε οὐκ ἐθέλειν πίνειν εἰ μὴ ἀνθεσμίας εἶη (εὐθ. λόγος: οἱ στρατιώται εἰς τοῦτο τρυφῆς θήθον, ὥστε οὐκ θήθειν π. χ., (Εὐθ. 6, 2, 5) ὅριο τα πράγματα εἰς τοῦτο προσήκοντα ὥστε σκέψασθαι δέος (Δημ. 3, 1).

ΣΗΜ. γ'. Μετὰ τοῦ ἀπαρέμφατον τοῦ ἔξηρτημένου ἐκ τοῦ ὥστε εἴτε συνηγμένον πολλάκις καὶ τὸ ἄν, καὶ τότε τὸ ἀπαρέμφατον περιέχει τὴν ἔννοιαν ὁριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἀν ἡ εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν π. χ. οὗτος ἐσήμαναν ὥστε καὶ ιδιότητι ἀν γνῶναι (=ὥστε καὶ ιδιότητι ἀν ἔγνω) Εἰ. (Αν. 6, 1, 3) ἡ ὁφοποιητική προσποιεῖται τὰ βέλτιστα στις τῷ σώματι ἐπίστροφαι ὥστε εἰ δέος ἐν παισὶ διαγωνίζεσθαι ὁφοποίον τε καὶ ιατρόν, λημῷ ἀν ἀποθανεῖν τὸν ιατρόν (=λημῇ ἀν ἀποθάνει ὁ ιατρός (Πλ. Γε. 464).

§ 398. Μετὰ τὰς ἀντωνυμίας τοσοῦτος καὶ τοιοῦτος τίθεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ ὥστε ἡ ὅσος καὶ οἷος μετ ἀπαρέμφατον κατὰ τὸ γένος καὶ τὴν πτώσιν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς δεικτικῆς. Πολλάκις ἡ τοσοῦτος καὶ ἡ τοιοῦτος παραλείπεται καὶ τότε ἡ μὲν ὅσος ἰσοδινημεὶ μὲ τὸ τοσοῦτος ὥστε, ἡ δὲ οἷος μὲ τὸ τοιοῦτος ὥστε π. χ. ἀλλὰ μοι δοκεῖ τοσοῦτον χωρίον κατασχεῖν ὅσον (=ὥστε) ἔξω τοῦς ἑσχάτους λόγους γενέσθαι τῶν πολεμίων κεράτων (Ε. 4, 8, 12) οἱ Ηερατικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται, ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολίται οἵοι (=ὥστε) πονηροὶ τινος ἐφίεσθαι (Ε. ὅσον μόνον γεύσασθαι ἔστι φαντάσιος (Ε. Αν. 7, 3, 22), καλὸν τί ἔστιν ἡ ἐπιστήμη καὶ οἵον ἀρχεῖν ἀνθρώποι.

Υποθετικοὶ λόγοι.

§ 399. Οἱ ὑποθετικοὶ λόγοι σύγκεινται ἐκ δύο προτάσεων, μιᾶς ἔξηρτημένης, περιεχούσῃς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ τῆς κορίας, ἣτις περιέχει τὸ συμπέρασμα. Η ὑποθετική πρότασις τυνήθως προτιχεῖται καὶ δοκιμάζεται πρότασις ἡ ἡγούμενον, ἡ δὲ κορία πρότασις ὀνομάζεται ἀπόδοσις ἡ ἐπόμενον. Τὸ ἡγούμενον ἐκφέρεται διὰ τοῦ εἰ καὶ ἀποφατικῶς διὰ τοῦ ελεγμῆ.

Διακρίνονται 4 εἰδη ὑποθετικῶν λόγων.

§ 400 α' εἰδος. Τὸ ἡγούμενον ἐκφέρεται διὰ τοῦ εἰ καὶ ὁριστικῆς παντὸς χρόνου, τὸ δὲ ἐπόμενον διὰ τῶν ἐγκλίσεων τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων πλὴν τῆς ὁριστικῆς τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν.

Κατὰ τὸ πρώτον εἶδος τῶν ὑποθετ. λόγων διὰ τοῦ ἡγομένου τίθεται ἀπλῶς ὑπόθεσις τις, ἐκ τῆς ἀληθείας τῆς ὅποιας ἔξαρτάται τὸ διὰ τοῦ ἐπομένου σημανόμενον συμπέρατον. Λν δὲ πράγματι ἀληθεύηντῇ ἡ ὅρη, δὲν δηλοῦται π. γ. εἰ θεοί τι δρῶσιν αἰσχρόν, οὐκ εἰσὶ θεοί (Ἐνριπ.) εἰ μὲν θεοῦ ἦν (Ἀσκληπιός), οὐκ ἣν αἰσχροκερδής, εἰ δὲ αἰσχροκερδής, οὐκ ἣν θεοῦ (Πλ. Πολ. 408); εἰ διαφέρουσι τῶν ἐξ ἀνάγκης πακοπαθεύντων, εἴ γε πονήσουσι καὶ διψήσουσι καὶ φριγώσουσι καὶ ἀγρυπνήσουσιν ἐκόντες (=εἰ μέλλουσιν, εἰ δει πεινήσαι κατα—άν πρόκειται νὰ π... Ε. Απ. 2, 1, 17(εἰ βούλει μένε (Ξ.) εἰ φῆς ταῦθεν εἶναι, διαλεγόμεθα (Πλ. Γρ. 458) εἴ σε τι δέδραμα, ἀπολοίμην (Σοφ. Οἰδ. Τ. 644).

ΣΗΜ. Ἐν ξωγρῷ λόγῳ ἀντὶ τακτικῆς ὑποθετικῆς προτίθεμες δύναται νὰ τεθῇ ἐρωτηματική π. χ. ἀδικεῖ τις ἐκάνων; δργή κατι τιμωρία κατὰ τούτου ἔξήμαρτέ τις ἄκων: συγνομη τούτῳ [εἰ τις ἀδικεῖ ἐκάνων—εἰ τις ἔξήμαρτεν ἄκων] (Δη. 48, 27).

§ 401. 3^η εἶδος. Τὸ ἡγομένον ἐκφέρεται διὰ τοῦ ἐκν. ἢν, την καὶ ὑποτακτική.

1) ὅταν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται ως προσδοκωμένη (ἀντὶ τοῦ ἐάν μεθ' ὑποτακτικῆς δύναται νὰ τεθῇ τὸ εἰ μεθ' ὄρισικής μέλλοντος). Εἰς τὸ ἐπόμενον τίθεται συνήθως ὄριστική μέλλοντος π. χ. ἔαν ζητῆσις παλώς, ενδρήσεις (Πλ. Γο. 503) εἰ μὲν ἀπογνώσεσθαι, ἐπὶ τοῖς λέγοντις τὸ βουλευτήριον ἔστε ἔαν δὲ καταγνῶτε, ἐπὶ τοῖς ὁμιώταις (Δη. 22, 37).

ΣΗΜ. α') Τὸ τῆς κοινῆς γλωσσῆς ἀρκεῖ μόνον νὰ (Δητ. dummodo) δηλοῦται ἐν τῇ παλαιᾷ τῶν Ἑλλήνων γλώσσῃ διὰ τοῦ ἔαν μόνον μεθ' ὑποτακτικῆς π. χ. ἐπαίνου τεῦθεται, ἔαν μόνον τὸ ταχιέν εν τολμᾷ τελεῖν (Σοφ. ΑΙ. 623· ἡ διὰ τοῦ μόνον μετὰ προτακτικῆς π. χ. ἀρκέτω μόνον ἀγαθὸν τι ποτέν διαφέρει φαινέσθω (Ξ.).

2) ὅταν σημαίνηται γενικῶς ἀόριστος ἐπαναληγψις πράξεως τινος. Εἰς τὸ ἐπόμενον τίθεται συνήθως ὄριστική ἐνεργετώτος ἡ γνωμικὸς ἀόριστος π. χ. ἔαν τις ἀνατίθως τὸν ἥλιον θεᾶται, τὴν ὅψιν ἀφαιρεῖται (Ξ. Απ. 4, 3, 14).

"Οταν δὲ ἡ ἀόριστος ἐπαναληγψις τῆς πράξεως ἀναφέργται εἰς τὸ παρελθόν, τίθεται ἀντὶ τοῦ ἔαν μεθ' ὑποτακτικῆς τὸ εἰ μετ' εὐκτικῆς εἰς δὲ τὸ ἐπόμενον τίθεται παρατακτικὸς σπουδιώτερον παρατακτικὸς μετὰ τοῦ δν) ἡ ἀόριστος μετὰ τοῦ πν. π. χ. Σωκράτης οὐκ επινεν ἡ μὴ διψώη (Ξ. Απ. 1, 3, 5) εἰ τις αὐτῷ δοκοὶ τῶν

πρὸς τοῦτο τεταγμένων βλασφεμεῖν, ἔπαισεν ἄν (Ξ. Αν. 2, 3, 11)

ΣΗΜ. Τὸ δὲ προηλθεν ἐκ τοῦ εἰς ἄν. Τὸ δὲ ἀνήκει εἰς τὴν ὑποτακτικὴν, ιδ. § 108. στρ. γ., παρ. § 419 β' καὶ 422 β'. Αὐτὶ τοῦ δὲ περὶ ὑποτακτικῆς δύναται τὰ τετοῦ ἐν τῷ πλαγίῳ λέγει τὸ εἰ μετ' εἰκότικῆς (ιδ. § 585, 6).

§ 402. γ' εἶδος. Τὸ ἡγούμενον εκφέρεται διὰ τοῦ εἰ μετ' εἰκότικῆς, διαν τὴν ὑπόθεσις παρίσταται, ως απλῇ σκέψις τοῦ λέγοντος ἀδιαφοροῦντος περὶ τοῦ δυνατοῦ γη τοῦ ἀδυνατοῦ αἵτης. Εἰς τὸ ἐπόμενον τίθεται εἰκότικὴ μετά τοῦ ἄν π. χ. εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν γη ἀδικεῖσθαι, ἐλοίμην ἄν ἀδικεῖσθαι (Πλ. Γο. 468). φαίη ἄν γη θανούσσῃ, εἰ φωνὴν λάβοι (Σοφ. Ηλ. 248).

§ 403. δ' εἶδος. Τὸ ἡγούμενον εκφέρεται διὰ ὁριστικῆς ἴστορεκού χρόνου, τὸ δὲ ἐπόμενον διὰ ὁριστικῆς ἴστορεκού χρόνου μετά τοῦ ἄν.

Κατὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ὑποθετικῶν λόγων τὸ μὲν ἡγούμενον ὑποδηλοὶ διὰ γη ὑπόθεσις δὲν πραγματοποιεῖται γη δὲν ἐπραγματοποιήθη, τὸ δὲ ἐπόμενον ἐκφράζει ποιὸν ἥδυνατο νὰ εἴτε (θὰ γέτο) τὸ συμπέρασμα, ἀν γη ὑπόθεσις ἐπραγματοποιεῖται καὶ τὸ ἐπόμενον λοιπὸν παρίσταται ως μὴ πραγματικόν. Πρὸς τὸ μὴ πραγματικὸν τούτων ἐπιφέρεται πολλάκις ἀντιθετικῶς τὸ πραγματικόν διὰ τοῦ νῦν δέ π. χ. φῶς εἰ μὴ εὐχομεν δημοτοι τοις τυφλοῖς ἄν ἥμεν (=δὲν εὐχαριστεῖς φῶς, θὰ γέμεια δημοτοι μὲ τοὺς τυφλούς, Ξ. Απ. 4, 3, 3), εἰ τριάκοντα μόναι μετέπεσον τῶν φύφων, ἀποφεύγῃ ἄν (αἷλοι οἱ μετέπεσον καὶ ἐπομένως οὐκ ἀποφέυγα, Πλ. Απ. 36): εἰ μὲν γην καλός, ἐφοβούμην ἄν σφύδρα λέγειν, γῆν δὲ οὐκ ἔστι καλός· ἀδεῶς δηλ λέγω (=δὲν γέρωραίς, θὰ ἐφοβούμην γὰλ λέγω, Πλ. Θεατ. 143).

Ίδιαιτερᾶι παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν λόγων

§ 404. Πολλάκις ἀλλείπει γη ὑπόθεσις εὐκόλως νοούμενη ἐκ τῶν ἡγούμενων γη λανθάνει ἐν τινι λέξει τῆς κορίας προτάσσεως, συνήθως δὲ ἐν μετοχῇ π. χ. οὐκ ἐσθίουσι πλειόν γη δύνανται φέρειν διαρραγεῖσεν γὰρ ἄν (δηλ. εἰ πλειόν ἐσθίουεν Ξ. Κ. 2, 2, 21). οὗτοι γὰρ πρὸς τὸ ἐπιέναι τοις ἐναγτίοις εὐφυχότατοι ἄν εἴτε (εἰ οὗτοις ἔχοιεν... Η. 2, 11) δόμολογῶν ἀδικεῖν ἀποθνήσκει, ἐάν δὲ ἀμφιερητῇ, ἐλέγχεται (=έάν μὲν δόμολογοι τις... Λοσ. 6, 14) οὗτε βοὸς ἄν ἔχων σῶμα, ἀνθρώπου δὲ γνώμην, γρίνατε ἄν ποάττειν δὲ έδασκετο =οὗτε βοὸς εἰ εἶχε σῶμα... Ξ. Απ. 1, 4, 4).

§ 405. Όταν δύο ύποθετικοί λόγοι, λόγοι: διὰ τοῦ εἰ (ἐὰν) μὲν εἰ (ἐὰν) δὲ ἀντιτίθενται πρὸς ἄλληλους, ἀποσιωπᾶται ἐνίστε ἡ ἀπόδοσις τοῦ προτέρου (σχῆμα ἀνανταπόδοτον): π. χ. εἰ μὲν τὸ σὸ κέχεις, ὁ Μηδόσαρξ, πρὸς ἡμᾶς λέγειν (λέγε), εἰ δὲ μὴ κτλ. (Ξ. Αν. 7, 7, 15): ἐὰν μὲν ἔκὼν πειθηται, εἰ δὲ μή, εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς (=ἐάν μὲν ἔκὼν πειθηται, καλῶς ἔχει, εἰ δὲ μὴ κτλ. Πλ. Πρωτ. 325).

§ 406. Τὸ εἰ μὴ μετὰ ἀρνησιν ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ πλήν, διὰ τοῦτο πολλάκις μετ' αὐτῷ ἐπιφέρεται δεύτερον εἰ π. χ. οὐ γρήσματος οὐδὲν ἡ ἡγετορική ἡμῖν, εἰ μὴ (=πλήν) εἰ τις ὑπολάθει κτλ. (Πλ. Γορ. 480).

§ 407. Τὸ εἰ δὲ μὴ ἀνεῳ βῆματος τίθεται ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας. ἐφ' ἣς καὶ παρ' ἡμῖν, δηλ. ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἄλλως ἡ ἐναντίᾳ περιπτώσει, μάλιστα μετὰ τὸ εἰ μὲν, ἐὰν μὲν καὶ μετὰ ἀπαγόρευσιν π. χ. μὴ οὕτω λέγε· εἰ δὲ μή, οὐ θαρροῦντα μετ' ἔξεις (Ξ. Κρ. 3, 1, 35).

§ 408. Ενίστε δύο ὑποθέσεις ἔχουσι μίαν κοινὴν ἀπόδοσιν ὅταν ἡ μία είνει γενικωτέρα καὶ λαμβάνεται ὡς ἡ κοινά ὑπόθεσις, τῆς ὅποιας ὁ ἄλλος λόγος (ὁ περιλαμβάνων τὴν ἐτέραν ὑπόθεσιν) είνει ἡ ἀπόδοσις π. χ. εἰ δ' ἀπαξ διαλυθήσεται, τί ποιήσομεν ἀν ἐπὶ χερρόνησον ἦ; (Δη. 8, 17): καὶ ἀν αὐτός τι πάθη, ταχέως ὑπεῖς ἐτερον Φίλιππον ποιήσετε, ἂν περ οὕτω προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν (Δη. 4, 11).

§ 409. Χάριν παρομοιώσεως ἐπιφέρεται πολλάκις λόγος ὑποθετικὸς διὰ τοῦ ὥσπερ ἀν εἰ. Τὸ ὥρμα τῆς ἀποδόσεως νοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων. Τὸ εἰ ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς τούτοις λόγοις συντάσσεται μετ' εὐητικῆς ἡ μεθ' ὀριστικῆς ἴστορικοῦ χρόνου π. χ. Κόρος εὐθὺς γισπάζετο αὐτόν, ὥσπερ ἀν (δηλ. ἀσπάζοιτο) εἰ τις πάλαι φίλων ἀσπάζοιτο (Ξ. Κρ. 1, 3, 2): πρὸς μόνους τοὺς ἡμετέρους προγόνους συμβαλόντες διεψθάρησαν. ὥσπερ ἀν (δηλ. διεψθάρησαν) εἰ πρὸς ἀπαντας ἀνθρώπους ἐπολέμησαν (Ἴσ. 4, 69). Ενίστε ἐλλείπεις καὶ τὸ ὥρμα τοῦ εἰ π. χ. τὴν ὁδὸν διεπορεύθησαν ὥσπερ ἀν εἰ προπεμπόμενοι (ὥσπερ ἀν διεπορεύθησαν, εἰ διεπορεύθησαν προπεμπόμενοι: Ἴσ. 4, 148). Έκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἀπένη τὸ ὥσπερ ἀν εἰ (ἢ ὥσπερ-ανεῖ). Ήσον πρὸς τὸ ὥσπερ τρόπον τινά π. χ. φοβούμενος ὥσπερ ἀν εἰ παῖς (Πλ. Γορ. 479 πρὸλ. καὶ τὸ ὥσπερει. Πλ. Λυσ. 222 πόλις πως ἐμαυτὸν ὥσπερει συναγείρας εἰπον).

§ 410. Τὸ εἰ (περ) τις (καὶ) ἄλλος, εἰπερ ποτέ, εἰποτε καὶ ἄλλοτε καὶ τὰ δημοια ἐξ ἐλεῖψεως τοῦ ῥήματος κατίγνησαν νὰ σημανιώσουν αὐτῶς ύπὲρ πάντα ἄλλον, πλέον ἢ ἄλλοτε κτλ. π. χ. εἰπέρ τινες καὶ ἄλλοι ἀξιούνται νομίζομεν εἶνε τοις πέλας φόρον ἐπενεγκείν (Θ.). εἰς τὰ πολεμικά, εἰπερ ποτέ, μάλιστα δὴ ὀκνηρότεροι ἐγένεστο (Θ.).

§ 411. Αἱ ὑποθετικαὶ προτάσεις γίνονται ἐνδοτικαὶ, ὅταν πρὸ τοῦ εἰ (ἔάν, ἂν) κείται τὸ καὶ ἢ τὸ οὐδὲ ἢ μηδὲ ἢ ὅταν μετὰ τὸ εἰ κείται τὸ καὶ π. χ. καὶ εἰ μυθώδης δὲ λόγος γέγονεν, ὅμως κιντῷ καὶ νῦν ὥριθηναι προσίκει (Ἴσ. 4. 28), γελᾷ δὲ ὁ μωρός, καν τι μὴ γελεῖον ἢ (Μεν. 19). οὐδὲ ἀν δεκάνις ἀποθάνῃ (Φίλιππος), οὐδὲν μᾶλλον κινήσεσθε (Δη. 8. 37) οἱ ποταμοί, εἰ καὶ πρόσω τῶν πηγῶν ἄποροι εἰσι, προτοῦσι πρὸς τὰς πηγὰς διαδῆτοι γίγνονται (Ξ. Αν. 3. 2, 22).

§ 412. Περὶ τοῦ εἴτε·εἴτε, εὖν τε·εὖν·τε, ἀντε·ἄν τε, γῆ τε, γῆ τε
τὸ. § 366.

Αναφορικαὶ προτάσεις

§ 413. Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν ἀναφορικῶν αὐτονομιῶν ἢ διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἐπιφρημάτων τοῦ τόπου, τοῦ τρόπου καὶ τοῦ χρόνου (ῶστε καὶ αἱ χρονικαὶ προτάσεις κατὰ τοῦτο ἀνήκουντιν εἰς τὰς ἀναφορικὰς προτάσεις).

§ 414. Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο ταξεις: 1) τὰς δριστικάς, ἐν αἷς τὸ ἀναφορικὸν ἀναφέρεται εἰς ὡρισμένον τι (πρότωπον, πρᾶγμα, τόπον κτλ.); 2) τὰς ἀστικάς ἢ ὑποθετικάς, ἐν αἷς τὸ ἀναφορικὸν ἀναφέρεται εἰς τι ἀστικὸν (πρότωπον, πρᾶγμα, τόπον κτλ.). Τὸ εἰς ὁ ἀναφέρεται τὸ ἀναφορικὸν δύναται νὰ κείται ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἢ νὰ ὑπονοήθει π. χ. (ὡρισμένως ταῦτα, ἡ ἔχω ὄρξης ἢ ἡ ἔχω ὄρξης ἥλθες, δτε ἔγω ἔγραφον· (χορίστως) πράξουσιν ἢ ἀν βούλωνται ἢ ὡς ἀν βούλωνται· γράψω, δταν ἔλθης.

α') Οριστικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις.

§ 415. Αἱ ὀριστικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις:

α') χρησιμένουσιν εἰς τὸ νὰ προσθέσωσι τι πρὸς χαρακτηρισμὸν μάλιστα ἢ ἀκριβέστερον διορισμὸν προτηγούμενον οὐσιαστικοῦ ἢ τοῦ

περιεχομένου ὀλοκλήρου προτάσεως, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρονται, καὶ τότε τὸ δὲ =οὔτως δὲ (παραθετικὴ ἢ προσθετικὴ).

3') χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ διορίσωσι προτυπούμενην λεξίν, καιρέντη ἢ ὑπονοούμενην, ὡς ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ (ἐπιθετικαί).

Αἱ παραθετικαὶ καὶ ἐπιθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις συντάσσονται ὡς ἀνεξάρτητοι προτάσεις ὅθεν τίθενται εἰς αὐτὰς αἱ ἐγκλίσεις καὶ ἡ ἄρνησις τῶν ἀνεξάρτητων προτάσεων π. χ. φίλον δ μέριστον ἀγαθὸν εἶναι φασιν, οἱ πολλοὶ ὅπως κτήσωνται οὐ φροντίζουσι (παραθ. τοῦ φίλον· Εἰ. Λπ. 2, 4, 2) ἢ πόλις τοῦ μεγίστου νοσήματος οὐ μεθέξει, δ στάσις καλεῖται (παραθ. τοῦ νοσήματος Ηλ.). Οἱ αὐτοὶ πολέμιοι ἡμῖν ἴσχουν, δπερ σαφεστάτη πίστις (παραθ. τοῦ οἱ αὐτοὶ πολέμιοι ἡμῖν ἴσχουν Θ. 1, 35) εἰς καλὸν ἡμῖν *"Ανυτος* ὃδε παρεκκέζετο, ὁ μεταδῶμεν τῆς ζητήσεως (Ηλ. Μεν. 89). οὐκ ἔξιον τοις λόγοις πιστεύσατε μᾶλλον ἢ τοις ἔργοις καὶ τῷ χρόνῳ, δν ἡμεῖς σαφεστατον ἔλεγχον τοῦ ἀληθοῦς νομίσατε (Λυσ. 89, 61). ἔτυχεν ἡ πρόμνα ἐστεμμένη τοῦ πλοίου, οἱ εἰς Δῆλον, οἱ Ἀθηναῖοι πέμπουσιν (=τοῦ εἰς Δῆλον ὅπ' Ἀθηναῖων πεμπομένου. Ηλ. Φαιδ. 58). ἔξιον τὴν αὐτὴν Ποσίωνι ψευδομένῳ γίγνεσθαι *ζημίαν*, ἡς περ ἀν αὐτὸς ἐτύγχανεν (Ισ. 17, 21). οὐ ὁρδίον εὑρεῖν *ἔργον*, ἐφ' ὁ οὐκ ἀν τις αἰτίαν ἔχοι (Ξ.).

§ 416. Παρὰ τοις Ἀττικοῖς πολλάκις ἡ ἀναφορικὴ πρότασις μεθ' ὄριστην ἡ μέλλοντος ἐνρράζει σκοπὸν ὡς τελικὴ πρότασις (τελικὴ ἀναφορικὴ πρότασις). Ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται μὴ εἰς αὐτὰς π. χ. πρεσβείαν πέμπειν, οἵτις ταῦτ' ἔρεται καὶ παρέσται τοις πράγμασι (=ἴνα ταῦτα εἰπῃ καὶ παρῇ τοις πρᾶγ. Δημ. 1, 2) δέδοξε τῷ δήμῳ τριάκοντα ἄνδρας ἐλέσθαι. οἱ τοὺς πατρίους νόμους συγγράψουσι (=ἴνα τοὺς π. ν. συγγράψωσι Ξ. Ελλ. 21 2, 2).

§ 417. Πολλάκις ἀναφορικαὶ προτάσεις σημαίνουσιν ἐπακοιλού-
θημα τῆς ἐν τῇ κορίᾳ προτάσει πράξεως (ἀναφορικαὶ προτάσεις ἀκο-
λουθίας) εἰς ταῦτα τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξάρτητων προτά-
σεων τῆς κρίσεως π. χ. οὐκ ἔτι τοσαῦτα χρήματα ἀ ιμάς ἀποτρέψει
τὰ δίκαια ποιεῖν (=ῶστε νὰ τάς ἀπ...). Τις οὖτος μαίνεται δστις οὐ
σοι βούλεται φίλος είνε: Οὐδεὶς ἂν γένοιτο οὗτως ἀδαμάντινος δς
ἄν μελνειν ἐν τῇ δικαιοτύνῃ (Ηλ. Πολ. 360). Περὶ τοῦ οἷος δσος
μετ' ἀπαρεμφάτου ίδ. § 398.

§ 418. Ενιοτε ἡ ἀναφορικὴ πρότασις σημαίνει αἰτίαν (αἰτιο-
λογικὴ ἀναφορικὴ πρότασις). Τότε τὸ δὲ ισοδυναμεῖ μὲ τὸ δτι

(διότι) καὶ προσωπικὴν γη δεικτικὴν ἀντωνυμίαν. Αἱ τοιαῦται ἀνα-
ἀναφορικαὶ προτάσεις εἶναι ἐξηγητημέναι προτάσεις κρίσεως καὶ ἐκφέ-
ρονται κατὰ τὰς αὐτὰς ἐγκλίσεις, καθ' ἃς καὶ αἱ ἀνεξάρτηται προ-
τάσεις τῆς κρίσεως π. χ. θαυμαστὸν ποιεῖς δεινὸν διδως
(ὅτι σὺ οὐδὲν γράπε δ. Ε. Ἀπ. 2, 7, 13); τὴν μητέρα ἐμακάριζον
οἵων τέκνων ἐκύρωσεν (=ὅτι τοιούτων τ. ε.... Ηρ. 1, 31); εἰδαί-
μων ἐφαίνετο ὡς ἀδεῶς καὶ γενναίως ἐτελεύτα (=ὅτι οὗτος ἂδ.
καὶ γ. ἔτ. Ηλ. Φα:δ. 58).

6') Υποθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις.

§ 419. Εἰς τὰς ἀναφορικὰς προτάσεις, αἴτινες περιέχουσιν ἔννοιαν
ὑποθετικήν, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις, αἴτινες τίθενται καὶ εἰς τὰς ἰσοδι-
νάμους ὑποθετικάς. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται εἰς αὐτὰς τὸ μή.

α') ὄριστική π. χ. ἀ μή οἶδα, οὐδὲ οἴομαι εἰδέναι (=εἰ τι μή
οἶδα; Ε. Ἀν. 5, 7, 27).

β') ὑποτακτική μετὰ τοῦ ἀν (τὸ ἀν τίθεται ἀμέσως μετὰ τὸ
ἀναφορικόν): 1) ὅταν σημαίνηται πρᾶξις προσδοκωμένη· εἰς τὴν
κυρίαν πρότασιν τίθεται συνήθως μέλλων π. χ. τῷ ἀνδρὶ, δν ἀν
ἔλλησθε πεισομαι (Ε. Ἀν. 1, 3, 15); 2) ὅταν σημαίνηται γενικώς
ἄριστος ἐπανάληψις πράξεως. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται συ-
νήθως ἐνεστώς π. χ. οἱ Πέρσαι, δν ἀν γνῶσι δυνάμενον μὲν γά-
ριν ἀποδιδόντα μή, ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσιν ἴσχυρῶς (=ἐάν τινα
γνῶσι; Ε. Κ. 8, 1, 30); ὅταν δέ τι ἄριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως,
ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, τότε εἰς τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν
τίθεται εὑκτική, εἰς δέ τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται παρατατικός
(σπανιότερον παρατατικός μετὰ τοῦ ἀν) τῇ ἄριστος μετὰ τοῦ ἀν.
Κόρος οὓς τινας δρώγ τὰ καλὰ διώκοντας πάσσις τιμαῖς ἐγέραιρεν
(Ε. Κρ. 8, 1, 30).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἀν δύναται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ να
τεθῇ εὑκτική δινει τοῦ ἀν (εὑκτική τοῦ πλαγίου λόγου· id. ζ 553. ο).

γ') εὑκτική, ὅταν σημαίνηται τι ὡς ἀπλῇ σκέψις τοῦ λέγοντος.
Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται εὑκτική μετὰ τοῦ ἀν π. χ. δικνοίην
ἀν· εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν, ἀντιτίθεται τις γη ἐκαστος εἰδείη τέχνην Ἀριστοφ. Σφ. 1431). εἰ

ΣΗΜ. α'. Τίθεται πρὸς τούτοις εὑκτική εἰς τὰς ἀναφορικὰς προτάσεις
ἐνιστα καθ' ἀφομοίωσιν πρὸς προγνωμένην εὑκτικήν πρε. ζ 390, σημ.
β') π. χ. ἔρδεις τις γη ἐκαστος εἰδείη τέχνην Ἀριστοφ. Σφ. 1431). εἰ

ἀποθνήσκοι πάντα δσα τοῦ ἡγη μεταλάβοι, ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τε-
θνάται (Πλ. Φαιδ. 72).

ΣΗΜ. β'. Ενίστε μετὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ γ' εἰδους ή ἀναφορική πρέτα-
σις λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς καὶ ἐκφέρεται καθ' ἔριστικήν ιστορικοῦ χρό-
νου π. χ. εἰ μὲν τις ἐν τῇ πόλει ἀρχὴ ἣν λαχυροτέρα αὐτῆς, ὃφ' ἡσ (=καὶ
ὑπὸ ταύτης) αὐτῷ προσεστάτεται παρὰ τὸ θλαιστὸν ἀνθρώπους ἀπολλύναι, οἷς ἀν-
εικότως αὐτῷ συγγνώμην εἴχετε (Λυс. 12, 29).

ΣΗΜ. γ'. Τὸ ὡς τις καὶ ἄλλος, ὥσπερ καὶ ἄλλος τις κατ' Ἑλλειψιν
τοῦ ῥήματος ἀπεδαιγόνταν ισοδύναμικ μὲ τὸ ὡς οὐδεὶς ἄλλος η ὥσπερ
πάντα ἄλλον π. χ. ἀρχεσθαι ἐπίστημαι ὡς τις καὶ ἄλλος (Ξ.) ἔμενον
ὥσπερ καὶ ἄλλος τις Πλ.).

ΣΗΜ. δ'. Τὸ δ', τι μὴ εὑρηται ἀνευ ῥήματος ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ
πλήν, ως καὶ τὸ εἰ μή (ἰδ. § 406) π. χ. οὗτ' ἐπὶ θεωρίαν ἐξηλθες δ', τι
μὴ ἀπαξ εἰς Ἰσθμόν. οὗτ' ἄλλοσ εἰδαμόσε. εἰ μή ποι επρατευσόμενος
(Πλ. Κρ. 52).

Χρονικαὶ προτάσεις

§ 420. Αἱ γρονικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται :

α') σχετικῶς πρὸς τὴν ἐρώτησιν ἀπὸ πότε; διὰ τοῦ ἐξ οὐ,
ἄφ' οὐ.

β') σχετικῶς πρὸς τὴν ἐρώτησιν πότε; διὰ τοῦ δτε, δπότε, ἐπει,
ἐπειδή, ἡνίκα, δως, ἐν ὧ, πρὸν.

γ') σχετικῶς πρὸς τὴν ἐρώτησιν ἔως πότε; διὰ τοῦ ἔως, μέ-
χρι, έστε.

Διακρίνονται δὲ δύο εἶδη χωτῶν : δριστικαὶ καὶ ὑποθετικαὶ χρο-
νικαὶ προτάσεις.

§ 421. **Δριστικαὶ χρονικαὶ προτάσεις.** — Αἱ δριστικαὶ γρο-
νικαὶ προτάσεις σημαίνουσιν ὥρισμένον τι καὶ πραγματικόν διὰ τοῦτο
οὔθεται εἰς αὐτὰς η δριστική ἔγκλισις π. χ. δτε η μάχη ἐγέ-
νετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἐτυγχεν ὡν (Ξ. Ελλ. 3, 5, 25) ἐπει
ἡμέρα ἐγένετο, παρὴν ὁ Γωδρός (Ξ.) δως εἰδον τοὺς πολεμίους,
τενέρραξαν (Ξ. Ελλ. 75, 16) ταῦτα ἐποίουν μέχρι σκότος ἐγέ-
νετο (Ξ. Αν. 4, 2, 4 ἐν ὧ δωπλίζοντο, ἵκον οἱ σκοποί (Ξ.) οἱ
πολέμιοι οὐ πρότερον πρὸς ἡμᾶς τὸν πόλεμον ἐξέπηγαν, πρὸν (=εἰ
μή ἀφ' οὐ) ἐνόμισαν καλῶς τὰ ἔαυτῶν παρετεκνάσθαι (Ξ. Αν.
1, 3, 16).

§ 422. **Ὑποθετικαὶ χρονικαὶ προτάσεις.** — Εἰς τὰς γρονικὰς

προτάσεις, αἵτινες παριέχουσιν ὑπόθεσιν, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις, αἵτινες τίθενται καὶ εἰς τὰς ισοδυνάμους ὑποθετικάς ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται εἰς σύνταξην τὸ μῆ.

α') ὄριστική: **ὅτε τοῦτο μὴ ποιοῦσιν**, οὐδὲ τὸν λόγον τοῦτον αὐτοῖς λεκτέον (=εἰ τοῦτο μὴ π... Δη.), ἥποι γκλεπῶς ἢν τοὺς ἄλλους πεισαμὲν ἀνθρώπους, **ὅτε γε μηδὲ ὑμᾶς δύναμαι πείθειν** (=εἰ γε... Ηλ.).

β') ὑποτακτική μετὰ τοῦ ἢν ὡς εἰς τὰς ὑποθετικὰς προτάσεις τὸ ἢν τίθεται ἀμέσως μετὰ τὸν χρονικὸν σύνδεσμον οἷον ἦντί^τ ἄν, ἔως ἢν πρὶν ἢν καὶ. μετὰ δὲ τοῦ ἐπει, ἐπειδή, ὅτε, ὅπότε ἐνοῦται εἰς μίαν λέξιν: ἐπάν, ἐπειδάν, δταν, δπόταν.

1) ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πρᾶξις προσδοκωμένη, εἰς τὴν κυρίαν προτάσιν τίθεται συνήθως μέλλον π. χ. ἐπειδὰν διαπράξωμαι, ἢ δέομαι, ἥξω (Ξ. Ἀν. 3, 3, 27): ἐγὼ τοιούτην ἀφήσω, πρὶν ἄν, ἢ μοι ὑπέσχησαι ἀποδείξεις (Ξ. Οἰκ. 3, 1).

2) ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ γενικὸς ἀόριστος ἐπανάληψις πρᾶξεως εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται συνήθως ἐνεστός π. χ. μαινόμεθα πάντες, δπόταν δργιζώμεθα (Φιλημ. 156). μισῶ. πονήρον, χρηστὸν ὅταν εἰπῃ λόγον (Μεν 333): μηδένα φίλον ποιοῦ, πρὶν ἢν ἐξετάσῃς πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις (Ἴσ. 1, 24): δταν δὲ ἡ ἀόριστος ἐπανάληψις τῆς πρᾶξεως ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθόν, τότε εἰς τὴν χρονικὴν πρότασιν τίθεται εὑκτική, εἰς δὲ τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται παρατακτική ἀπαγίως παρατ. μετὰ τοῦ ἄν) ἡ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν π. χ. Κύρος ἐθήρευεν, ὅπότε βούλοιτο γυμνάσαι ἐσυτόν καὶ τοῦτο ἵππους (Ξ. Ἀν. 1, 2, 7): ὅπότε δὲ διάσχοιεν αἱ πλευραὶ τοῦ πλατιτοῦ, τὸ μέσον ἢν ἐξεπίμπλασαν (Ξ. Ἀν. 3, 4, 22): δπότε προβλέψοιε τινας, εἰπεν ἄν (Ξ. Κο. 7, 1, 10).

ΣΗΜ. Αὐτὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἄν δύναται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ νὰ τεθῇ εὑκτικὴ ἔκει τοῦ ἄν (εὑκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου ίδ. § 385, 5).

γ') εὑκτική, ὡς εἰς τὰς ὑποθετικὰς προτάσεις, ὅταν παρίσταται τι ὡς απλὴ σκέψις τοῦ λέγοντος. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται εὑκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν π. χ. δπότε ὁ πάτερ, ἔχειεν μὲν τὰ ἐπιτήδεια οἱ στρατιώται, ὑγιαίνοιεν δέ, πονεῖν δὲ δύναντο, τὰς δὲ πολεμικὰς τέχνας μενος τοῖς πολεμίοις; (Ξ. Κο. 1, 6, 26).

. ΣΗΜ. α'. Ως ἡ ἀναφορική πρότασις (ιδ. § 419 γ' σημ. α'). οὕτω καὶ

ή γραμμή μετά υποθετικόν λόγου τοῦ δὲ εἰδους, μεθ' οὐ στεγάνω εἶναι συμ-
βεσμένη, λαμβάνει τὸν γαρακτήρα αὐτοῦ καὶ ἐκφέρεται δι' ὀριστικῆς ἰστο-
ρικοῦ γρόνου ἄγει τοῦ ἄν. π. χ. εἰ μὲν περὶ κοινοῦ τίνος πρόγραμμας προ-
τίθετο λέγειν, ἐπέσχον ἄν. ἔως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνῶμην ἀπεφή-
ναντο (Δη. 4. 1).

ΣΗΜ. β'. Τὸ ἔστε σπανίως ἀπαντᾶ ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἀττικῶν λόγῳ,
συνήθως εὑργίται παρὰ Ξενοφῶντι. παρὰ τῷ ὁποίῳ ἔνιοτε ἀπαντᾶ καὶ τὸ
ἄχρι.

§ 423. Παρατηρητέον ὅτι τὸ πρότινον, ὅταν ἡ κορία πρότασις εἴναι
καταφατική, συντάσσεται μετ' ἀπαρεμφάτου· π. χ. πρὶν καταλῦσαι
τὸ στράτευμα πρὸς ἄριστον, βασιλεὺς ἐφάνη (Ξ. Αν. 1, 10, 19). Πολλάκις καὶ ὅταν ἡ κορία πρότασις εἴναι ἀποφατική, εὑργίται τὸ
πρὶν συντεταγμένον μετ' ἀπαρεμφάτου· π. χ. καὶ μοι μὴ θορυβήσῃ
μηδεὶς πρὶν ἀκοῦσαι (Δη.), τῶν ἐπισταμένων νενὶ πρὶν μαθεῖν
οὐδεὶς γίγιστατο.

Ἡ μετοχή.

§ 424. Η μετοχή είναι ὥρματικὸν ἐπίθετον. Η ὥρματική ἀν-
τῆς φύσις φαίνεται. ἐξ ὧν καὶ ἡ ὥρματική φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου
(ιδ. § 200, σημ.).

§ 425. Η μετοχή τίθεται τριχῶς ἐν τῷ λόγῳ,

α') ἐπιθετικῶς· |

β') κατηγορηματικῶς·

γ') παραθετικῶς ή ἐπιρρηματικῶς.

α' Η μετοχή ἐπιθετικῶς

§ 426. Η μετοχή τίθεται μετὰ οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικοῦ ἀπορ-
εμός αὐτοῦ, ὡς καὶ πον ἐπίθετον ἴσοδιναμει δε μὲ ἀναφορικῆς πρό-
τασιν· π. χ. ὁ λάμπων ἥλιος (=ἥλιος ὁς λάμπει) πράγματα ἀγνού-
μενα καὶ μὴ κοινά (Ἴσ. 7, 58); ἀνήρ καὶ τὸς πεπαιδευμένος· οἱ πρέ-
σβεις οἱ παρὰ Φιλίππων πεμφθέντες.

§ 427. Η ἐπιθετική μετοχή πολλάκις κείται κατὰ παράκειψιν τοῦ
οὐσιαστικοῦ (ώς καὶ τὸ ἐπίθετον, ιδ., § 48) καὶ λαμβάνεται τότε ἀντὶ^τ
οὐσιαστικοῦ π. χ. ὁ λέγων (=ὁ ῥήτωρ), ὁ ἐρῶν (=ὁ ἐραστής), ὁ νικῶν
(=ὁ νικητής, ὁ βουλόμενος, οἱ πολιτευόμενοι κτλ.). Αρχηρημένοι οὐ-
σιαστικοῦ σημασίαν ἔχει πολλάκις τὸ οὐδέτερον τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνε-
στῶτος (ἢ τοῦ παρακειμένου)· π. χ. τὸ δεδιός (=ὁ φόδος· Θ. 1, 37).

τὸ θαρσούν (=τὸ θάρρος), τὸ βουλόμενον (=ἡ βούλησις Θ. 1, 90), τὸ ἀνειμένον (=ἡ χαλαρότης Θ. 5, 9).

ΣΗΜ. α'. Ἡ μετοχὴ οὐσιαστικῶς λαμβανομένη δέχεται ἐνίστε τὴν σύνταξην τῶν οὐσιαστικῶν π. χ. τούτων οἱ προσήκοντες (Πλ. Ἐπ. 84) τὸ δεδιός αὐτῷ (Θ.), τὸ ἀνειμένον τῆς γνώμης (Θ.) μετὰ τὰ ἐν Πλαταῖς τῶν εἰσελθόντων Θηβαίων γενόμενα (Θ. 2, 19).

ΣΗΜ. β'. Ἡ μετοχὴ τοῦ μέλλοντος μετὰ τοῦ ἀρθροῦ τίθεται πολλάκις εἰς δηλωσιν προσδοκίας καὶ ισοδυναμεῖ μὲν ἀναφορικήν πρότασιν ἀκολουθίας π. χ. δὴ γηγενέσμενος οὐδεὶς ἔσται (=οὐδεὶς ἔσται, θετική γήγενεται (=οὐδεὶς θὰ ὑπάρξῃ ὅστις νὰ τά... Ε. Ἀν. 2, 4, 5).

§ 428. Επὶ τῆς ἐπιθετικῆς μετοχῆς τίθεται μή, ὅταν ισοδυναμῇ μὲν ἐπιθετικὴν ἀναφορικήν πρότασιν ἄλλως τίθεται οὐ π. χ. δὴ μή δαρεὶς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται (=οὐ μὴ δαρῇ). λόγουσι σπουδάς. . . οἱ μὴ βοηθοῦντες οἵς ἂν ξηγομόσωσιν (=οἱ ἂν μὴ βοηθῶσι Θ. 1, 71) τοὺς στρατηγοὺς τοὺς οὐκ ἀνελομένους τοὺς ἐν τῆς ναυμαχίας ἔθοιτεσθε, ἀθρόους κρίνεται (=οἱ οὐκ ἀνείλοντο. Πλ. Ἀπ. 32).

β') Ἡ μετοχὴ κατηγορηματικῶς ἢ συμπληρωματικῶς.

§ 429. Ἡ μετοχὴ τίθεται κατηγορηματικῶς πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἔννοιας τοῦ ῥήματος. Αναφέρεται δὲ ἡ κατηγορηματικὴ μετοχὴ ἢ εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος π. χ. πάνω σε λέγοντα, παύομαι λέγων.

§ 430. α'. Μετὰ τὸ εἶναι τίθεται κατηγορηματικὴ μετοχὴ καὶ ἀποτελεῖ περιφράσιν τοῦ ῥήματος π. χ. τοῦτο οὐκ ἔστι γιγνόμενον παρ' ἡμῖν (=οὐ γίγνεται Πλ. Φιλ. 39).

§ 431. β'). Μετὰ τιγῶν ῥημάτων τίθεται κατηγορηματικὴ μετοχὴ καὶ ἀποτελεῖ μετ' αὐτῶν ἐκφράσιν, ἐν ἣ πρωτεύει ἡ ἔννοια τῆς μετοχῆς, τὸ δὲ ῥῆμα ἔχει δευτερεύουσαν σημασίαν.

Τοιαῦτα ῥῆματα είναι:

α') τὸ οἰχεοσθαί π. χ. ὤχετο ἀποπλέων (=ἀπέπλευτος καὶ πάει Σοφ. Φιλ. 414).

β') τὸ τυγχάνειν, λανθάνειν, φθάνειν, διάγειν, διατελεῖν, διαγίγνεσθαι π. χ. ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες (=τυχαίως, κατὰ τύχην περιπατοῦμεν. Κεδ. Η. 1) πολεμῶν διεγένετο (=ἀδιαλείπτως ἐπολέμει Ε. Ἀν. 2, 6, 5) τὸ ἀσφαλέστατον σκοποῦσα διῆγε (=καὶ ἐσιόπει Ε. Κο. 5, 4, 35) ἐπτὰ ἡμέρας μαχόμενοι διετέλεσαν

(=χριστείπτως συνεχώς ἐμάχοντο· Ε. Ἀν. 4, 3, 2). ἔλαθεν ἀποδράς (=ἀπέδρα λεληθότως, λάθρα, γωρίς νὰ τὸν ἐννοήσωσιν· Ε. Ἐλλ. 1, 3, 22) τοῦ σίνου ἀφαιρεῖν χορή, ἥσως ἂν λάθωμεν ὑδροπόται γενόμενοι (=ἔως ἂν λεληθότως, ἀνεπαισθίτως, κατὰ μικρὸν ὑδροπόται γενώμεθι· Ε. Κρ. 6, 2, 29) πλείστον γε δοκεῖ ἀνήρ ἐπαίνοιο ἄξιος εἶνε. δις ἂν φθάνῃ τοὺς μὲν πολεμίους κακῶς ποιῶν, τοὺς δὲ φίλους εὐεργετῶν δις ἂν πρότερος τοὺς μὲν πολεμίους κακῶς ποιῇ, τοὺς δὲ φίλους εὐεργετῇ).

ΣΗΜ. Τὸ σὸν ἂν φθάνοις λέγων σημαίνει λέγε ταχέως (Ε. Ἀπ. 2, 2, 11). οὐκ ἂν φθάνοιμι λέγων θὰ εἴπω ἀμέσως (Πλ. Συμ. 214)

§ 432 γ'. Συντριθέστατα λαμβάνουσι κατιγορηματικὴν μετοχὴν τὰ ἔξης ὄρματα.

α') τὰ ἐνάρξεως καὶ λήξεως σημαντικά π. χ. ἀρξομαι λέγων (Πλ. Σημ. 186). ἐπιθυμῶν οἱ παύομαι (Ε. Συμ. 4, 45). τὴν φιλοσοφίαν παῦσον ταῦτα λέγουσαν (Πλ. Γο. 482). Μάλιστα τὰς αὔριον γαρ οὐκ εἰσενειθεὶς

β'). τὰ ἀνογῆς. καρτερίας καὶ φρυγικοῦ πάθους σημαντικά (ἀνέχομαι, περιορῶ, επιτρέπω, καρτερῶ, κάρμω, ἀπαγορεύω (=ἀποκάμω), γαίρω, ἡδομαι, ἀγαπῶ, αἰσχύνομαι, αγανακτῶ, γαλεπῶς φέρω, μεταψέλει μοι) π. χ. ἀνέχου, πάσχων, δρῶν γὰρ ἔχαιρες (Εὐρ. Ἀπ.). ἀπειρηγηα ἡδη βαδίζων καὶ τρέχων (Ε. Ἀν. 5, 1, 2). μὴ κάμνης φίλον ἄνθρα εὐεργετῶν (Πλ. Γο. 470). ἡδομαι διφ' ὅμῳν τιμώμενος (Ε. Ἀν. 6, 1, 26). οὐκ αἰσχύνομαι μανθάνων (Πλ. Ιππ. 572). οὐ μεταμέλει μοι οὗτως ἀπολογησαμένω (Θ. 2, 73). ή πόλις αὐτοῖς οὐκ ἐπιτρέψει παραβαίνουσι τοὺς νόμους (Ισ. 12, 170).

ΣΗΜ. α'. Ἡ μετοχὴ ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν δύο ἀνωτέρω τάξεων ἐκφράζεται παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ νὰ καὶ μποτακτικῆς ως τὸ τελικὸν ἀπαρέμφατον π. χ. ἀρχομαι λέγω ἀρχίζω νὰ λέγω ἀπειρηγηα βαδίζων ἀπηνόησα νὰ βαδίζω. ἀνέχομαι ὑβριζόμενος=ἀνέχομαι νὰ θορίζωμαι.

ΣΗΜ. β'. Τὸ περιορᾶν συντάσσεται ἐνίστε καὶ μετά τελικοῦ ἀπαρέμφατον κατὰ τὸ έαν π. χ. τούτους δύναμιν προσαλαβεῖν περιόψεθε (Θ. 4, 35).

ΣΗΜ. γ' Τὸ αἰσχύνεσθαι συντάσσεται καὶ μετά τελικοῦ ἀπαρέμφατον, ἀλλ' ὑπ' ἄλλης σημασίας· αἰσχύνομαι ποιῶν τι = αἰσχύνομαι διτὶ ποιῶ τι, δηλ. ποιῶ τι καὶ διὰ τοῦτο αἰσχύνομαι, αἰσχύνομαι ποιεῖν τι =οὐ βούλομαι εἴς αἰσχύνης ποιεῖν τι, δηλ. οὐ ποιῶ τι εἴς αἰσχύνης π. χ. τοῦτο μὲν οὐκ αἰσχύνομαι λέγων· τὸ δέ, ἂν μένηται παρ' ἐμοὶ, ἀποδώσω, αἰσχητοίμην ἂν εἰπεῖν (Ε. Κρ. 6, 1, 20).

ΣΗΜ. ८'. Ἐπὶ τῶν φυχικοῖ πάθους σημαντικῶν ρυμάτων ἡ μετοχή συμπίπτει μὲ τὴν αἰτιολογικὴν (ἰδ. § 388 σημ. 436. β') πολλάκις δὲ μετ' αὐτὰ ἐπιταπρότατες διὰ τοῦ ἡ διὰ τοῦ εἰ (ἰδ. § 388 σημ.).

γ'. τὰ κισθήτεως, γνώσεως, δεῖξεως καὶ δηλώσεως σημαντικὰ (κισθάνομαι, ὅρθ, ἀκούω, γιγνώσκω, εἶδα, ἐπισταμαι, μανθάνω, πυνθάνομαι, ἀγνοῶ, κατανοῶ, εὑρίσκω, μέμνημαι, δείκνυμι, δηλῶ, ἀποφανῶ, φαίνομαι, ἐξελέγχω καὶ τὰ ὅμοια: π. γ. οὐκ αἰσθάνεσθε ἔξαπατώμενοι (Ξ. Ἔλλ. 7, 1, 12)· δρῶμεν πάντα ἀληθῆ δύντα ἢ λέγετε Ξ. Ἀν. 5, 5, 24). Θεμιστ. κλέα σὸν ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα; (Πλ. Γο. 50B)· γιγνώσκω ἥττων ὅν πολὺ δύσιν (Ἀριστφ. Πλ. 944)· ἐπύθετο τὸ Πλυμμύριον ἑαλωκὸς (Θ. 7, 31)· μεμνήμεθ' εἰς κινόνον ἐλθόντες μέγαν (Ἐδρ. Ἔκ. 244)· διαβεβλημένος οὐ μανθάνεις; (Ἡρ. 3, 1)· ὁ πόλεμος. αὐτὸς δηλώσει μείζων γεγενημένος (Θ. 1, 21)· ἐξήγγειλε προσιδὸν τὸ στράτευμα (Ξ. Ἔλλ. 7, 5, 10)· ἐπιδειξώ τοῦτον ὁμολογησότα εἶνε τὸν Μύλον ἐλεύθερον (Δη. 19, 5)· φανῆσεται ταῦθ' ὁμολογηώς (Δη. 17, 16).

ΣΗΜ. 9'. Ἡ μετοχή ἐπὶ τῶν ρυμάτων τούτων ισοδυναμεῖ μὲ εἰδικήν πρότασιν, π., χ. αἰσθάνομαι ἔξαπατώμενος = αἰσθ. ὅτι ἔξαπατῶμαι ὀρθῶμεν πάντα ἀληθῆ ὄντα = ὅρθ. ὅτι π. ἀληθ. ἔστι. Πλείστα δὲ αὐτῶν συντάσσονται πολλάκις μετὰ εἰδικῆς προτάσεως· π. χ. ἤσθετο ὅτι τὸ Μένινος στράτευμα ἦδη ἐν Κιλικίᾳ ἦν (Ξ. Ἀν. 1, 2, 21)· οἶδα ὅτι ἀλγῶ (Σοφ.) (Πλ. 832).

ΣΗΜ. 10'. Ἐπὶ τοῦ σύνοιδα ἐμαυτῷ δύγνωται ἡ κατηγορηματικὴ μετοχή νὰ κείται ἡ κατ' ὀνομαστικὴν ἡ κατὰ δοτικήν π. χ. ἐγὼ δὲ οὔτε μέγα οὔτε ομικρὸν ἔννοιδα ἐμαυτῷ σοφός ὅν (Πλ. Ἀπ. 21)· ἐμαυτῷ ἔννήδειν οὐδὲν ἐπισταμένῳ (Πλ. Ἀπ. 22).

ΣΗΜ. 11'. Τὸ εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίστασθαι, ὅταν ἔγωσι τὴν ἔννοιαν τοῦ ἵκανον ἡ ἐπιτήδειον εἶναι, συντάσσονται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου ὥσαύτως καὶ τὸ μανθάνειν. ὅταν ἔγινε τὴν σημασίαν τοῦ ἵκανον ἡ ἐπιτήδειον γίγνεσθαι (ἰδ. § 20δ β').

ΣΗΜ. 12'. Τὸ γιγνώσκειν ὅταν σημαίγγῃ ἀποφασίζειν συντάσσεται ὡς ἐφετικόν μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, δικαιοντας κρίνειν, νομίζειν, συντάσσεται ὡς διεξαστικὸν μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου. π. χ. Ἀγησθλαός ἔγνω (= ἀπεφάσισε) διώκειν τοὺς ἐν τῶν εὐωνύμιων προσκειμένους (Ξ. Ἔλλ. 4, 6, 9) τὰ δ' ἄλλα πάντα ἕφα καὶ ἀχαριστέρα καὶ ἀγνωμόνεστερα ἀγθρώπων ἔγγιγνωσκεν (= ἔκρινεν) εἶναι (Ξ. Κυ. 8, 3, 49).

ΣΗΜ. 13'. Τὸ ἀκούειν συντάσσεται μετὰ γεν. προσώπου καὶ κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἐπὶ ἀμέσου ἀντιλήψεως. ἐπὶ αὐτηροσοῖς μετ' αἰτιατικῆς δὲ

καὶ κατηγορηματικής μετοχῆς ἡ ἀπαρεμφάτου ἡ μετὰ εἰδικῆς προτίθεσθαι ἐπὶ ἑμιέσσου ἀντιλήψεως. δταν δηλ. τὸ ἀκούειν ἔχη τὴν ἔννοιαν τοῦ παρὰ ἄλλων μανθάνειν· π. χ. ἥκουσα δέ ποτε αὐτοῦ περὶ φίλων διαλεγομένου (=διὰ τῶν ιδίων μου ὅτων ἥκουσα αὐτὸν γὰρ διαλέγηται Εἰ. Ἀτ. 2, 4. 1). ἥκουσεν ἥκουσα πάλιν Σενοφῶντα (Εἰ. Ἀν. 7, 2, 10). ἥκουεν αὐτὸι καλὸν καγαθὸν εἶναι (Εἰ. Κυ. 1, 3, 1). Τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἔχει καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι· π. χ. ἥσθησαι οὖν πώποτε μου ἡ φευδουμαρτυροῦντος ἡ συκοφαντοῦντος: (Εἰ. Ἀπ. 4, 4, 11)· αἰσθανόμενος δέ ποτε Λαμπροκλέα πρὸς τὴν μητέρα χαλεπαίνοντα (Σ. Ἀπ. 2, 2, 1)· αἰσθανόμενος αὐτοὺς μέγα παρὰ βασιλεῖ δύνασθαι (Θ. 6, 59). Διὰ τῆς μετοχῆς δηλοῦται τὸ πραγματικόν.

§ 433. Κατηγορηματική μετοχὴ τίθεται ἐνίστε καὶ μετὰ τῶν ὄγκων πάτων τῶν στηματικῶν καλῶς ποιεῖν ἡ ἀδικεῖν, τικᾶν ἡ ἡττᾶσθαι· π. χ. εν ἐποίησας ἀπικόμενος (=καλὸς ἔκκηστος γὰρ ἔλθεις. καλὸς ἔκκηστος καὶ ἔλθεις, Ἡρ. 5, 25)· οὐ δίκαια ποιεῖται εἰς τὴν γῆν τῶν Πλαταιέων στρατεύοντες (Εἰ. Ιέ. 11, 14). οὐγέτησθε μεθαποιοῦντες (Εἰ. Ἀν. 2, 3, 33).

§ 434. Επὶ τῶν ὄγκων τῶν ἐγόντων τὴν ἔννοιαν τοῦ εὐρίσκειν, καταλαμβάνειν, ποιεῖν, παριστάναι, ἐνίστε δὲ καὶ τοῦ ὁρᾶν, ἡ κατηγορηματικὴ μετοχὴ στηματικὴ πρᾶξιν ἡ κατάστασιν, εἰς τὴν ὄποιαν πρόσωπον ἡ πρᾶξις εὑρίσκεται καταλαμβάνεται, ὄράται κτλ.· π. χ. καταλαμβάνονται τοὺς φύλκας ἥμαρτος πόρος καθημένους (Εἰ.)· ὁ κῆρυς εὗρε τοὺς ἄνδρας διευθαρμένους (Θ. 2, 6), ἄκλητον ἐποίησεν (Ουρηρος) ἐλθόντα τὸν Μενέλαον ἐπὶ τὴν θοίνην (Πλ. Συρ. 174).

§ 435. Ως τὸ ἐπιθέτον, οὗτο καὶ ἡ μετοχὴ πρὸ συνάρθρου οὐταστικοῦ ἡ μετὰ σύναρθρου οὐταστικὸν κείται ὡς κατηγορούμενον αὐτοῦ π. χ. οἱ διὶ ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασγε.

γ' · Η μετοχὴ παραθετικῶς ἡ ἐπιφρονματικῶς.

§ 436. Η μετοχὴ τίθεται παραθετικῶς. ἵνα δηλώσῃ ἐπιρρηματικήν τινα σχέσιν, καθ' ἣν ἐκτελεῖται πρᾶξις τις. Συμφωνεῖ δὲ μὲ τὴν ἀντωνυμίαν ἡ τὸ ὄνομα, εἰς τὸ ὄποιον ἀναφέρεται κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτῶσιν. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται τὸ οὐ, ἐκτὸς ὅν εἰνε ὑποθετική, ὅτε τίθεται τὸ μή.

Αἱ σχέσεις αἱ ἐκφραζόμεναι διὰ τῆς παραθετικῆς μετοχῆς

εῖνε: ὁ χρόνος, η̄ αἰτία, η̄ ὑπόθεσις, ὁ σκοπός, η̄ ἐναντίωσις, τὸ δργανὸν καὶ ὁ τρόπος· ὅθεν καὶ η̄ μετοχὴ λέγεται χρονική, αἰτιολογική, ὑποθετική, τελική, ἐναντιωματική, δργανική καὶ τροπική.

α') χρονικὴ μετοχὴ π. χ. οἱ Πέρσαι εὐθὺς παῖδες δύντες μανθάνουσιν ἀρχεῖν τε καὶ ἀρχεσθαι (=εὐθὺς δτε παῖδες εἰσι Ξ.) δειπνεῖται δειπνήσαντες δὲ ἀπελαύνεται (=ἐπειδὴν δὲ δειπνήσητε Ξ. Κο. 3, 1, 37) ταῦτα εἰπὼν ἐκαθέζετο (ἐπει εἶπε ταῦτα).

ΣΗΜ. α'. Άλι χρονικὰ μετοχαὶ ἀρχόμενος καὶ τελευτῶν ισοδυναμοῦσι μὲν ἐπίρρημα χρονικὸν η̄ ἐμπρόθετον διορισμὸν δηλοῦντα χρόνον τελευτῶν=ἐν τέλει τελευταίον ἀρχόμενος = ἐν ἀρχῇ, κατ' ἀρχάς, τὸ πρώτον π. χ. ὅπερ ἀρχόμενος ἔλεγον (Πλ. Θεατ. 17⁴) οἱ Ἑλλῆνες κινηθῆναι οὐκ ἡδύναντο ἐκ τοῦ χωρίου, ἀλλὰ τελευτῶντες καὶ ἀπό τοῦ διατος εἰργον αἰτοῦσι οἱ Θρᾷκες (Ξ. Ἀν, 6, 3, 8).

ΣΗΜ. β'. Πρός ἀκριβεστέραν δήλωσιν τῆς χρονικῆς σχέσεως τῆς μετοχῆς πρὸς τὸ κύριον ἥμιτα συγάπτονται.

1) μετὰ τῆς μετοχῆς συνήθως (ἄν καὶ ἀγήκουσι κυρίως εἰς τὸ ἥμιτα) τὰ χρονικὰ ἐπιρρήματα ευθύνε, ἀμα, μεταξὺ πρὸς ἔκφρασιν τοῦ συγχρόνου π. χ. ἀμα πρωιῶν ἐπασκοπεῖτο (ἐν φροντίσει, συγχρόνως ἐπέντας Ξ. Κο. 5, 2, 22) τὸ τοῦ θεοῦ σημεῖον πολλαχοῦ μ' ἀπέσχε λέγοντα μεταξὺ (Πλ. Ἀπ. 40).

2) μετὰ τὴν μετοχὴν ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας προτάσεως, τὸ τότε ἐνταῦθα εἴτα ἡ ἐπειτα, ἐκ τούτου μετὰ ταῦτα καὶ τὸ οὗτος εἰς δήλωσιν τῆς χρονικῆς ἀκολουθίας π. χ. ἀσκήσαντες τότε ἐπιθησύμεθα τοῖς πολιτικοῖς (Πλ. Γρ. 527). ὁ Ἀναξίδιος τὸν Ξενοφῶντα ἐκάλευσε διαβάντα ζτὸν Ἐλλήσποντον, ἐπειτα ἀπαλλάττεσθαι. (Κ. Ἀν. 7, 1, 4). ἀναστὰς οὗτος διῆρο ἐπορευόμην (Πλ. Πρωτ. 310)

β') αἰτιολογικὴ μετοχὴ π. χ. λέγω τοῦδ' ἔνεκα βουλόμενος δόξῃ σοι ὅπερ καὶ ἐμοὶ (=ἐπειδὴ βούλομαι Πλ. Φαιδ. 13) τί δεδιότες σφόδρα οὕτως ἐπείγεσθαι;

ΣΗΜ. α'. Τὸ τί παθῶν η̄ τί μαθῶν ισοδυναμεῖ πως τῷδε τὸν π. χ. τί παθῶν τοιαῦτα λέγεις; (=διὰ τὸ τοιαῦτα λέγεις; κυρ.: τὸ ἐπαθεῖς καὶ λέγεις τοιαῦτα); τί μαθῶν τοιαῦτα λέγεις; (=διὰ τὸ λέγεις τοιαῦτα; κυρ.: τὸ σοῦ κατέδη καὶ λέγεις τοιαῦτα); λέξον δὴ μοι, τί παθοῦσσαι, εἰπερ νεφέλαι γε εἰσὶν ἀληθῶς θνηταῖς εἰξασι γνωκιένι; (=τὸ ἐπαθεῖν καὶ ὄμοιάζουν μὲν γνωκίας; Ἀριστφ. Ν. 341). τί μαθῶν τοῦτο προσέγγραψε (=τὸ τοῦ κατέδη καὶ προσέγγραψε τοῦτο; Δη. 20, 127).

Αἱ φράσεις αὗται τίθενται ἐνίστε καὶ ἐν ἐξηρτημέναις=προτάσεσι λαμβάνουσαι τὸ δ, τι ἀντὶ τοῦ τί, καὶ τότε δηλοῦται πρόσως ὅτι μαθῶν καὶ δ, τι

παθών ισοδυναμεί μὲ αἰτιολογικὸν σύνδεσμον ἐπειδή, διότι π. χ. τὶ ἔξιάς εἰμι παθῶν ἡ ἀποτίσαι, δέ τι μαθῶν ἐν τῷ βίῳ οὐχ ἡσυχίαν ἦγον: Πλ. 'Απ. 36).

ΣΗΜ. β', Μετὰ τῆς αἰτιολογ. μετοχῆς τίθεται πολλάκις τὸ ἄτε, οἷον ἡ οῖσα, καὶ τὸ ὅσ, τὸ μὲν ἄτε καὶ σπανιότερον τὸ οἶσα ἡ οῖσα, ὅταν ἡ αἰτιολογία παρίσταται κατὰ τὴν γνώμην λέγοντος, τὸ δὲ ὅσ ὅταν ἡ αἰτιολογία παρίσταται κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου (αἰτιολογία καὶ ὑποκειμένου) π. χ. Κύρος ἄτε παῖς ὁν φιλόκαλος καὶ φιλότιμος ἔθετο τῇ στολῇ (Ξ.) οἷον οἰά χρόνου ἀφεγγέμενοι ἐκ Ποτιδαιίας χαμένως, ἵνα ἐπὶ τὰς ἔνηγίθεις διατριβάς (Πλ.) μάλα χαλεπῶς ἐπορεύοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι οἴσι δὴ ἐν γυναι καὶ ἐν φόδῳ ἀπειστρετες (Ξ. Ἐλλ. 6, 4' 26), τροπαῖον ἔστησαν οἱ Κερκυραῖοι ως νενικηρότες (ἐπειδή, ως ἐνόμιζον, εἶχον νικήσει (Θ. 1 34) ἡγέτε Σωκράτης πρὸς τοὺς θεοὺς ἀπλῶς ταχαθὲ διδόναι, ως τοὺς θεοὺς καλλιστα εἰδότας (=φρονεῖ ἡ νομίζων ὅτι οἱ θεοὶ καλλιστα γνωρίζουν). οἱ πλειστοι ἡμῶν ὀλοφύρονται τὰς ἐν τῇ νεότητι ἥδονάς ποθοῦντες καὶ ἀγανακτοῦσιν ως μεγάλων τινῶν ἀπεστερημένοι (=νομίζοντες ὅτι μ. ἀπεστέρηγται (Πλ. Πολ. 329). Πρὸς ἐπίτασιν δὲ τῆς λογικῆς ἀκολουθίας τίθεται πολλάκις μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς μετοχῆς ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας προτάσσως ως ἐπαναληγμένης τῆς αἰτιολογίας τὸ διὰ τοῦτο ἡ τὸ ἐκ τούτου π. χ. νομίζων ὅμας κρείττους πολλῶν βαρβάρων, διὰ τοῦτο προσέλαθον (Ξ. Ἀγ. 17, 3).

γ') ὑποθετικὴ μετοχή π. χ. ἐάν μὲν ὀφέλιμα ἡ ταῦτα δοιλά-μεθα πράττειν αὐτά, βλασφερὰ δὲ δοτα οἱ βουλόμεθα (=ἐάν δὲ βλα-βερὰ ἡ (Πλ.).

δ') τελικὴ μετοχή π. χ. τοῦτο λέξων ἔρχομαι (=ἔρχομαι, ἵνα τοῦτο εἴπω (Ξ. Ἀγ. 2. 7).

ΣΗΜ. Η τελικὴ μετοχή τίθεται κατὰ μέλλοντα χρόνον καὶ συνήθεις μετὰ κινήσεως σημαντικῶν ὅρμάτων. Σπαχίως μετ' ἄλλων ὅρμάτων τίθεται τελικὴ μετοχή καὶ σχεδὸν πάντοτε μετὰ τοῦ ως π. χ. συλλαμβάνει Κύρου ὡς ἀπο-κτενῶν (Ξ. Ἀγ 1, 1, 3).

ε') Ἐναντιωματικὴ (ἢ ἐνδοτικὴ) μετοχή π. χ. ἡ Σπάρτη τῶν ὀλι-γανθρωποτάτων πόλεων οὐδαε ὑνατωτάτη ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐφάνη (=εἰ καὶ τῶν ὄλ. π. ἦν Ξ. Πολ. Α' 1, 1) πολλοὶ μὲν δοτες εὐγενεῖς εἰσι κακοὶ (=εἰ καὶ εὐγενεῖς εἰσι Εὐρ. Ηλ. 551).

ΣΗΜ. Πρὸς σαφεστέραν δήλωσιν τῆς ἐναντιωματικῆς σημασίας τίθεται πολλάκις μετὰ τῆς ἐναντιωματικῆς μετοχῆς τὸ καὶ ἡ τὸ καίπερ π. χ. Ἀ-θηγαλοὶ καὶ οὐ μεταλαβόντες τούτου τοῦ χρυσού ὅμως πρόθυμοι ἤσαν εἰς τὸν πόλεμον (Ξ.). Πρὸς ἐπίτασιν δὲ τῆς ἐναντιωματικῆς σχέσεως τίθεται πολλάκις ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας προτάσσως τὸ ὅμως, ἐνίστε δὲ καὶ τὸ εἴτα ἡ ἐπειστα.

ε'). Οργανική και τροπική μετοχή π. χ. προσφέρονται μάλλον σύτῳ περδαίνειν ἀπό ἄλληλων ή συνωφελοῦντες αὐτοῖς (=διὰ τοῦ συνωφελεῖν Εἰ. Ἀπ. 3, 5, 16); ληζόμενοι ζῶσι (Εἰ. Ξρ. 3, 2, 25).

ΣΗΜ. Ἄξια παρατηρήσεως είναι η χρήσις τῶν ἔξης τροπικῶν μετοχῶν ἀνύσσεις = ταχέως, γρήγορα (Δικεγ' ἀνύσσεις τὸ φροντιστήριον. Ἀριστφ. Νεφ. 181). χαίρων = ἀτιμωρητὶ (=τούτων οὐδεὶς χαίρων ἀδικήσει. Πλ. Γο. 510) κλαίων = οὐχι ἀτιμωρητὶ (κλαίων ἀφει τῷνδε. Εὑρ. Ἡρ. 270). λαθὼν = λάθρα (ἀπό τείχεος ἀλιτο λαθών) (Πλ. Μ. 390). φέρων = φραγδαῖως (εἰς τοῦτο φέρων περιέστησε τὰ πράγματα. Αἰσχ. 3, 82) ἔχων = συνεχῶς (τὶ κυπτάζεις ἔχων; Ἀριστφ. Νεφ. 509). Η μετοχή ἔχων και ἄγων μετ' αἰτιατικῆς, διαν εἴνε συντεταγμέναι μετὰ βίβλατος κινήσεως σημαντικοῦ, ισοθυναμοῦται μὲ τὴν σὸν μετὰ δοτικῆς (περιγραφικαῖ). π. χ. Τισσαφέρηνς πορεύεται ὡς βασιλέα ἵππεας ἔχων ως πεντακοσίους (=σὸν ἱππεῦσι. Εἰ. Ἀν. 1, 2, 4). μία (ναῦς) εἰς Ηλεοπόννησον φέρετο πρέσβεις ἄγουσα (Θ. 7, 26). Ομοιώς η μετοχή χρέμενος μετὰ δοτικῆς π. χ. βοῦ χρώμενοι (=σὸν βοῦ Θ. 2, 84).

§ 437. Πολλάκις μετὰ τῆς παραθίσεως συνάπτεται η μετοχή, ὅν, γῆται ισοδιναμαῖ μὲ ἀναφορικήν πρότασιν και λέγεται ἀναφορική π. χ. ὁ πατήρ τὴν οἰσίαν ἐνεχείρισεν. Λφόδῳ τε και Δημοφῶντι, ἀδελφεδοῖν δύντοιν (=οἱ γῆται ἀδελφιδοί. Δη.).

Γενικὴ ἀπόλυτος.

§ 438. Οταν η παραθίσική μετοχή ἔχῃ ὑποκείμενον οὐσιαστικόν, τὸ ὅποιον γραμματικῶς δὲν ἔχει συνάφειαν μὲ τὴν κυρίαν πρότασιν, τότε και τὸ οὐσιαστικὸν και η μετοχή τίθενται κατὰ γενικήν πτώσιν ἀπολύτως. Η γενική αὕτη λέγεται γενικὴ ἀπόλυτος π. χ. θεοῦ θέλοντος, καν ἐπὶ βίβλος πλέοντος (ἀν θεὸς θέλῃ . . .). καταστάσης ἐκκλησίας ἐς ἀντικογίαν γίθου (=ἐπεὶ κατέστη ἐκκλησία. Θ. 1, 31).

ΣΗΜ. α'. Σπανίως ἀπαντᾷ γενική ἀπόλυτος ἔχουσα ὑποκείμενον τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ τὸ ὑποκείμενον τοῦ κυρίου βίβλατος π. χ. βοηθησάντων ὑμῶν παθόμυιως πόλιν προσλήψεσθε. Ενίστε τίθεται γενικὴ ἀπόλυτος ἔχουσα ὑποκείμενον λέξιν, γῆται κατεῖαι και ἐν τῷ κυρίᾳ προτάσει κατὰ δοτικήν η αἰτιατικήν ὡς ἀντικείμενον π. χ. οἱ ἔφοροι, γίθη ἔξω δύντος αὐτοῦ, ἀποστρέψειν αὐτὸν ἐπειρώντος μαχομένων αὐτῶν και ἀπορουμένων, θεῶν τις αὐτοῖς μηχανήν σωτηρίας δίδωσι (Εἰ. Ἀν. 2, 6, 8). αὐτὲι: γίθη ἔξω δύντα ἀποστρέψειν αὐτὸν ἐπειρώντος μαχομένων αὐτῶν και ἀπορουμένων, θεῶν τις αὐτοῖς μηχανήν σωτηρίας δίδωσι (Εἰ. Ἀν. 5, 2, 24). αὐτὲι: μαχομένων και ἀπορουμένων θεῶν τις αὐτοῖς μηχανήν σωτηρίας δίδωσι. Τοῦτο γίνεται, ἵνα ἔχορθη η μετοχική πρότασις και ἐμφαντικώτερον ἐκφρασθῇ η σχέσις αὐτῆς.

ΣΗΜ. β'. Ἐνιστε ἐλλείπει τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀπολύτου γενικῆς.

α') ὅταν εὐκόλως νοήται ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου· π. χ. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς προϊέναι εἰς τὸ πρόσθεν, ἵνα Κύρῳ συμμίχειαν. "Ἡδη δὲ ἐν δρμῇ ὅντων (δηλ. αὐτῶν)... ἥλθε Προκλῆς (Ξ. Ἀν. 2, 1, 3).

β') ὅταν νοήται γενικώς τῶν ἀνθρώπων ἢ τῶν πραγμάτων· π. χ. οὐκ ἔχειτο μενος, οὐκ Ἀμφικτυονικὰς δίκαιας ἐπαγγέλτων οὐκ ἀπειλούντων οὐκ ἐπαγγελλομένων (δηλ. τῶν ἀνθρώπων), οὐδὲ καὶ ἐγώ προσέδωκα τὴν εἰς ὑμᾶς εὑνοίαν (Δη. 18, 322), οὕτως ἔχοντων (δηλ. τῶν πραγμάτων), εἰκός τοις μὲν πολεμίοις ἐναντίους εἶναι τοὺς θεούς, ιμίν δὲ συμμάχους (Ξ. Ἀν. 3, 2, 10). Ἐπὶ τοῦ ὕστορος πολλῷ (Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 16), ὑποκείμενον εἶναι τοὺς θεούς. Ἐπὶ τοῦ εἰσαγγέλθεντος ὅτι... (Θ. 1, 116), δηλωθέντος ὅτι... (Θ. 1, 74) καὶ τῶν ὄμοιων ὑποκείμενον εἶναι ἢ εἰδικὴ πρότασις.

Αἰτιατικὴ ἀπόλυτος.

§ 439. Η μετοχὴ τῶν ἀπροσώπων ὁρμάτων τίθεται ἀπολύτως κατ' αἰτιατικὴν πτώσιν καὶ οὐδέτερον γένος καὶ ἐνικὸν ἀριθμὸν (αἰτιατικὴ ἀπόλυτος)· π. χ. πολλὰ πλεονεκτήσαι ὑμῖν ἔξδον οὐκ γῆτικάστε (εἰ καὶ ἐξῆν Δη. 2, 24); δηλον ὅτι οἵσια μέλλον γέσοι (ἐπειδὴ μέλει γέ τοι Ηλ. Ἀπ. 24); εἰρημένον αὐταῖς ἀπαντάν ἐνθαδὲ εὑδοῦσι καὶ οὐχ γῆκοσι (==εἰ καὶ εἴρηται Ἀριστφ. Λορ. 13); ἀδηλον δὲν (Η. 1, 12), οἱ Συρακόσιοι παρεκελεύοντο κραυγῇ οὐκ ὀλίγῃ γρώμασιν ἀδύνατον δὲν ἐν νοκτὶ ἀλλὰ τῷ στρατηγαῖ (Η. 7, 44); οἵμαι τὸ πλῆθος φύριεισθαι, ἡ βούλωμαθα ἅμα μὲν ὅμων συναγορευόντων, ἅμα δὲ καὶ αἰσχρὸν δὲν ἀντιλέγειν (Ξ. Κο. 2, 2, 20).

§ 440. Ἐνιστε καὶ προσωπικῶν ὁρμάτων ἡ μετοχὴ τίθεται μετὰ τοῦ ὑποκείμενον τῆς ἀπολύτως κατ' αἰτιατικὴν πτώσιν κατὰ, πᾶν γένος καὶ ἀριθμὸν, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ τοῦ ως ἡ ὄσπερ εἰς δήλωσιν ὑποκείμενικῆς αἰτιολογίας· π. χ. τοὺς οἵσιες οἱ πατέρες απὸ πονηρῶν ἀνθρώπων εἴργουσιν ως τὴν μὲν χρηστῶν διμιλίαν ἀσκησιν οὖσαν τῆς ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν κατάλυσιν (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 20); φίλους πτῶνται ως βοηθῶν δεσμενοι, τῶν δὲ ἀδελφῶν ἀψελοῦσιν, ὄσπερ ἐκ πολιτῶν μὲν γεγνομένους φίλους, ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ γεγνομένους (Ξ. Ἀπ. 2, 3, 3).

ΣΗΜ. Η ἀπόλυτος μετοχὴ τυχὸν (=εἰ τύχοι) ἀπέδη ἐπίρρημα ἰσεδυναμιοῦν τῷ τσως π. χ. τοῖς οἰκεῖοις τυχὸν ἢν χρησαίην (Ἴσ. 5, 94).

Ἀπόλυτος ὄνομαστικὴ (ἀνακόλουθον σχῆμα).

§ 441. Ἐνιστε προτάσσεται ἡ ὄνομαστικὴ οἰκείατικοῦ μετὰ μετοχῆς καὶ ἀντὶ νὰ ἀκολουθήσῃ ὁρμα, ἔχον ὑποκείμενον τὸ οἰκεί-

στικὸν τοῦτο, μεταβάλλεται ὁ λόγος ὅμτως, ώστε ηρμοζεν ἀντὶ τῆς ὄνομαστικῆς γενικὴ ἀπόλυτος π. χ. ἀλήγει γενομένη πᾶσα ἡ Ἑλλὰς χειρὶ μεγάλῃ συνάγεται (Ἡρ. 7, 157). ἐπιπεσὼν (ὁ Ἡριππίδας) τῇ Φαρνακίᾳ στρατοπεδεῖα τῇς μὲν προσφυλακῆς αὐτοῦ Μοσῶν ὄντων πολλοὶ ἐπεσον (Ξ. Ἐλλ. 4, 1, 24). Αὕτη ἡ χρῆσις τῆς μετοχῆς εἶναι σπανιωτάτη.

§ 442. Ένιστε εὑργετε ὄνομαστικὴ μετοχὴς ἀναφερομένη εἰς λέξιν τινὰ τῆς προτάσεως κειμένην κατὰ γενικὴν ἢ κατὰ δοτικὴν ἢ κατὰ αἰτιατικὴν π. χ. ἔδοξεν αὐτοῖς (=ἐψήφισαντο ἢ ἔγνωσαν) οἱ τούς παρόντας μόνους ἀποκύτειναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπαντας Μοτιληγαίους ἐπικαλοῦντες πτλ. (Θ. 3, 36). ἢν αὐτῶν ἡ διάνοια (=θείενοσύντο) .. πρατυνάμενοι αὐτέρν . . . τὴν Λέσβον κακώσειν (Θ. 4, 52). Όμοια ἀνακολουθία εἶναι καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς τὰ περὶ Πύλον ὥπ' ἀμφοτέρων κατὰ κράτος ἐπολεμεῖτο (=χρυφότεροι κατὰ κράτος ἐπολέμουν). Ἀθηναῖοι μὲν . . . τὴν νῆσον περιπλέοντες . . . Πελοποννήσιοι δὲ τὴν ἡπείρῳ στρατοπεδευόμενοι μετὰ ταῦτα ἡ ἔνυνδος ἢν (=ξινῆιθον), Ἀργεῖοι μὲν οἱ ἔνυμμαχοι ἐντόνως ὄργη χρωμένοι, Λακεδαιμόνιοι δὲ βραδέως (Θ. 5, 70). Οἱ συγγραφεῖς ἀποθιλέπει εἰς τὴν κατὰ τὸ σημανόμενον σύνταξιν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν κατὰ τὴν λέξιν, πρβλ. ἡ μιαρὰ κεφαλὴ ἐξειληλυθώς (=οἱ μιαρὸς ἐξειληλυθώς. Δη. 21 117). βρέφος εἰσορὼ φέροντα τόξον (=μικρὸν παιδία φέροντα. (Ἀναρ. 3, 16; id. καὶ § 448).

“Ελεῖς καὶ ἀφομοίωσις τῆς μετοχῆς ὡν πρὸς τὸ κατηγορούμενον.

§ 443. Η μετοχὴ ὡν πολλάκις συμφωνεῖ κατὰ γένος οὐχὶ πρὸς τὴν λέξιν, εἰς τὴν ὅποιαν ἀναφέρεται, ἀλλὰ πρὸς τὸ κατηγορούμενον δῖται τοῦτο εἶναι οὐσιαστικὸν ἢ οὐδέτερον επιθέτοι οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον (πρβ. § 35 καὶ 36 π. χ. ἡ λέσχια ὃν ἴσχυροτατον, ἀπαξὲ ἐν τῷ βίῳ τίκτεται Ἡρ. 3, 103). καταλαμβάνουσι Βρικιγιας, ὃν ἔρυμα ἐν τῇ Λεοντίνῃ (Θ. 5, 4). τὴν ἥδονὴν διώκετε ως ἀγαθὸν ὃν (Πλ. Ηρωτ. 354). τὸ ἥπτω εἶναι ἑαυτοῦ εὑρέθη ἀμαθία οὐσα (Πλ. Ηρωτ. 359).

“Η μετοχὴ μετὰ τοῦ ἄν.

§ 444. Η μετοχὴ μετὰ τοῦ ἀν περιέχει τὴν ἐννοιαν τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἀν ἢ τῆς ὄριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν π. χ. οὐ, εἰ ἐνορᾶς τινα πόρου καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἀν προσγενόμενον,

λέγει (==σύ, εἰ ἐνορᾶς ὅτι πόρος τις καὶ ἀπ' ἔμοις ἣν προσγένοιτο, λέγει Ξ. Κρ. 1, 1, 9): πολιτείαν τὴν δρυθῶς ἢν τοῖς πράγμασι χρησαμένην οὐκ ἔχομεν (==ἢ ὀρθῶς ἣν χρήσατο Ἰσ. 7, 12): εἴ ἴστε μηδὲν ἢν με ἐπιχειρήσαντα, εἰ ἐώρων πτλ. εἴ ἴστε ὅτι οὐδὲν ἢν ἐπεχειρῆτα, εἰ ἐώρων Ἰσ. 5 13).

Παράλειψις τῆς κατηγορηματικῆς μετοχῆς.

§ 445. Η μετοχὴ ἐνίστε παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως νοήται: ἐκ τῶν ἡγουμένων· π. χ. ἀνεγώρησαν δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπειδὴ καὶ ἐκείνους εἶδον (δηλ. ἀναγωρήσαντας. Θ. 3, 16). Συγνότατα παραλείπεται ἡ μετοχὴ ἐπὶ τοῦ τυγχάνειν π. χ. ἀνεπαύοντο ὅπου ἐτύγχανεν ἔκαστος (δηλ. ἀναπαύόμενος Ξ. Ἀν. 3, 1, 3): ἔδωκε δὲ τι ἔκαστος ἔτυχε (δηλ. δούς. Λυσ. 12, 18). Ἐνίστε παραλείπεται ἡ μετοχὴ ὥν ἐπὶ τοῦ διατελεῖν καὶ τοῦ τυγχάνειν π. χ. Σωκράτης ἀνυπόδητος καὶ ἀχίτων διετέλει (δηλ. ὥν Ξ. Ἀπ. 1, 6, 2): τυγχάνει ἥμων ἔκαστος οὐκ αὐτάρκης, ἀλλὰ πολλῶν ἐνδεής (δηλ. ὥν Πλ. Πολ. 369).

Σύνδεσις δύο ἢ πλειόνων μετοχῶν.

§ 446. Δύο ἢ πλειόνες μετοχαὶ συνδέονται μετ' ἄλλήλων, ὅταν ἔχωσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν π. χ. οὗτοι προσελθόντες καὶ καλέσαντες τοὺς Ἑλλήνων ἀρχοντας λέγουσιν ὅτι . . . (Ξ. Ἀν. 2, 1, 18).

§ 447. Δύο ἢ πλειόνες μετοχαὶ δὲν συνδέονται πρὸς ἄλλήλας αἱ γάριν ἐμφάσεως (ἐσύνδετον σχῆμα ἰδ. § 489): π. χ. τὰ δέκα τάλαντα δρώντων, φρονούντων, βλεπόντων ἔλαθον ὥμων ἀφειλέμενοι (Αἰσχ. 3, 94).

β') ὅταν δὲν ἔχωσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν π. χ. προσόντες (χρον. μετ.) λελίθαμεν ἀμφοτέρων εἰς τὸ μέσον πεπτωκότες (κατηγ. μετ' Πλ. Θεατ. 180).

γ') ὅταν ἡ μία προσδιορίζῃ τὴν ἄλλην π. χ. Κῦρος ὑπολαβὼν τοὺς φεύγοντας, συλλέξας στράτευμα ἐποιήσκει Μίλητον (==ὑπολαβὼν τοὺς φεύγοντας συνέλλεξε στράτευμα καὶ ἐπ. τὴν Μ. Ξ. Ἀν. 1, 1, 7).

Παρατήρησις ἐπὶ τῆς συμφωνίας τῆς μετοχῆς πρὸς τὴν λέξιν. εἰς ἦν ἀναφέρεται.

§ 448. Η μετοχὴ συμφωνεῖ πρὸς τὴν λέξιν, εἰς τὴν ἀναφέρεται κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτῶσιν. Ἄλλ' ἐνίστε συμφωνεῖ οὐχὶ πρὸς

τὸν γραμματικὸν τύπον τῆς λέξεως, εἰς τὴν ἀναφέρεται, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοούμενον δι’ αὐτῆς (σύγμα κατὰ τὸ νοούμενον). π. χ. ὅχλος περιεγένετο πολὺς, φοβούμενοι κτλ. (Ξ. Εἱλ. 3, 2, 21). βρέφος σορῷ φέροντα τόξον (=μικρὸν παῖδα φέροντα τόξον. Ἀνακρ. 3, 16). ἡ μιαρά κεφαλή ἐξεληλυθώς (=ό μιαρὸς ἐξεληλυθώς. (Δημ. 21, 117). εἴ τις δύμα τούμδον ζῶντος ἔτι προσιδεῖν ἔθέλει, προσίτω (=έμοι ζῶντος Ξ. Κο. 8, 8, 26· ἰδ. § 242 σημ. 3') πρό. 442 καὶ § 31, α') καὶ 255 δ').

Απρόσωπα ὄντα.

§ 449. Απρόσωπα ὄντα λέγονται τὰ ὄντα, ἣτινα ἀπαντώσι μόνον ἐν τῷ τρίτῳ ἐνικῷ προσώπῳ καὶ δὲν δέχονται προσωπικὸν ὑποκείμενον, οἷον τὸ δεῖ, χρή, ἀπόχρη, ἐξεστι, μέλει, μεταμέλει, προσήκει, εἶμαρται.

§ 450. Απροσώπως λαμβάνονται καὶ προσωπικά τινα ὄντα, οἷον τὸ δοκεῖ (=φαίνεται καλόν), ἐνεστιν, ἔστι (=δινυκτόν ἔστι), ἐνδέχεται, συμβαίνει, καλῶς ἔχει (=καλόν ἔστι), ἀναγκαῖως ἔχει, παρέχει (=εὐκαιρία ὑπάρχει), μαλιστα δὲ παθητικά ὄντα οἷον ἀγγέλλεται, λέγεται, ἀδεται, δμολογεῖται κτλ.

ΣΗΜ. Το δοκεῖν λαμβάνεται προσωπικὸς μὲν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ φαίνεσθαι (π. χ. ὁ σύντο δέδοξέ μει πάγκελος εἶναι), ἀπροσώπως δὲ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ φαίνεσθαι καλὸν π. χ. ἔδοξε τὴν δουλῆν καὶ τῷ θήμῳ στεφανώσαι Δημοσθένη.

§ 451. Καὶ τὸ εἶναι (ἢ γίγνεσθαι) μέτα τοῦ οἰδετέρου τῶν ἐπιθέτων (καλόν, ἀξιόν, χαλεπόν, ῥάδιον κλπ.) ἢ μετά τινος τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκη, θέμις, καιρός, ὥρα καὶ τῶν ὄμοιον λαμβάνεται ὡς ὄντα ἀπρόσωπου.

§ 452. Ὕποκείμενον τῶν ἀπροσώπων ὄγκωτων είναι τὸ ἐξ αὐτῶν ἔξαρτώμενον ἀπαρέμφατον π. χ. δεῖ γράμματα μαθεῖν καὶ μαθόντα νοῦν ἔχειν (Με. 96· τοῖς ἴδιωταις ἐξεστι τὰς δαπάνας συντέμενιν Ξ. Ιε. 4, 9). οὖν ἔχει καλῶς ἀμελεῖν τῶν τοιούτων (Ισ. 12, 150). εὐ παρέσχε ἐνυμβῆναι (Θ. 1, 120), δμολογεῖται τὴν πόλιν ἀρχαιοτάτην εἶναι (Ισ. 4, 26· ἡεὶ κράτιστόν ἔστι τὸ ἀλτηὴ λέγειν (γν.) οἱ θέμις (δηλ. ἔστι) ψεύδεσθαι Πλ. Απ. 21). αἰσχρὸν γίγνεται ἐμὲ μὴ ἐθέλειν (Πλ. Γο. 458).

§ 453. Εκ τῶν ἀπροσώπων τινὰ ἔχουσιν ὑποκείμενον τὴν ἀφηρημένην αὐτῶν ἔννοιαν. π. χ. μέλλει μοί τινος = μέληταις ἔστι μοί τινος· δεῖ χρημάτων = ἔνδεια (χρεῖσ) ἔστι γρημάτων, παρεσκεύαστο

τοῖς Κορινθίοις (=παρακευὴ ἐγεγένητο τοῖς Κορινθίοις. Θ. 1, 48)· καὶ πρότερον μοι εἰρηται (λόγος μοι γεγένηται Θ. 6, 94).

§ 454. Αντὶ τῆς ὀπροσώπου συντάξεως μεταχειρίζονται πολλάκις οἱ παλαιοὶ τὴν προσωπικὴν σύνταξιν π. χ. Ἐπύαξα ἐλέγετο Κύρῳ δοῦναι γρίματα πολλὰ (ἀντὶ : ἐλέγετο Ἐπύαξαν Κύρῳ δοῦναι γρ. π. Ξ. Ἀν. 1, 2, 12): δίκαιος εἰ βοηθεῖν τῷ ἀνδρὶ (ἀντὶ : δίκαιον ἔστι σε β. τῷ ἀ. Ηλ. Πρωτ. 239).

Τὸ δεῖν λαμβάνεται προσωπικῶς, ὅταν εἴναι συντεταγμένον μετὰ τῆς γεν. πολλοῦ, μικροῦ, δλίγου, τοσούτου, ἐνός, δυοῖν π. χ. τοσούτου δέω τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν, ὕστε... (=τοσούτον ἀπέγω τοῦ ἐπιθυμεῖν τῶν ἀλλ., ὕστε..., Ἰσ. 3, 35: πρό. 31.) μικροῦ ἐδέησεν (Εὐαγόρας) Κύπρου ἄπανταν κατατίθειν Ἰσ. 9, 62). τριήρεις μιᾶς δέουσσας τριάκοντα.

ΣΗΜ. Καὶ τὸ μέλειν λαμβάνεται ἐνιστε προσωπικῶς μέλω τινί=εἰμι τινὶ ὑποκείμενον φροντίδος. ἐπιμελεῖται τις ἐμοῦ π. χ. θυσίαι καὶ ἱορταὶ καὶ χοροὶ πάσι μέλουσι διὰ βίου (Πλ. Νο. 835).

Τὰ εἰς -τὸς καὶ -τέος ὥρματικά.

§ 455. Τὰ εἰς -τὸς ὥρματικά ἐπιθετα ἔχουσιν ἐν γένει παθητικὴν σημασίαν σημαίνουσι: δὲ γ. ὅ, τι ή μετοχὴ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου γ. τὸν δυνατὸν (γ. ἀξίον) νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ὥρματος σημαίνομενον π. χ. πολιτής ποιητὸς (=πεποιημένος ἀντιθετικῶς πρὸς τὸν ἐν γένει πολιτῆν) ποταμὸς διαβατὸς (ποτ., οὐ δύναται τις νὰ διασῇ). ἐπαινετὸς (=ἀξίος ἐπαινεῖσθαι). Τινὰ τῶν εἰς -τὸς ἔχουσι καὶ ἐνεργ. σημασίαν μάλιστα μετὰ τοῦ στερητικοῦ α σύνθετα π. χ. ἄπρακτος (μηδὲν πράξας, ἀστραφάτευτος (=μὴ στρατευτάμενος)).

§ 456. Τὰ εἰς -τὸς ὥρματικὰ συντάσσονται, ως καὶ τὰ ἄλλα ἐπιθετα. Τινὰ δὲ τῶν ἐτυγχανισμένων ἐξ ἀμεταβάτων ὥρμάτων συντάσσονται καὶ ἀπροσώπως, τίθενται δηλ. κατ' οὐδέτε. γένος μετὰ τοῦ ἐστὶ κοί ισοδηματικούτι μὲ τὸ δυνατὸν (γ. ἀξίον) ἐστι καὶ τὸ οἰκεῖον ἀπαρεμφατον. π. χ. οὐ βιωτὸν μοι ἐστι (=οὐκ ἀξίον ἐστὶ μοι ζῆν: πρό. Ἀριστφ. Ὁρ. 548: ζῆγε οὐκ ἀξίον ἡμῖν): ὅρα γρουκτὸν ἐστιν ἡμῖν (ὅρα δυνατὸν ἐστιν ἡμῖν γροῦξαι. Ἀριστφ. Ἀγ. 656): εὐεπίθετον ἦν ἐνταῦθα (=ὑάδιον γ. ἐπιθέσθαι: Ε. Ἀν. 3, 4, 20).

ΣΗΜ. Ὄμοιαν ἀπρόσωπων σύνταξιν ἔχουσιν ἐνιστε καὶ τὰ εἰς -σιμος ὥρματικά. π. χ. οὐκ ἐστιν οἱ βιώσιμοι (οὐκ ἐστιν αὐτῷ δυνατὸν ζῆν. Ἡρ. 1, 45).

§ 457. Τὰ εἰς -τέος ὥρματικά ἐπίθετα συμβάνουσι τὸν ὄφειλοντα νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ὥρματος στηματινόμενον. Συντάσσονται δὲ :

α') ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα π. χ. οἱ πρὸ γε τῆς ἀληθείας **τιμητέος** ὁ ἀνήρ (=δὲν πρέπει νὰ προτιμᾶται τῆς ἀληθείας ὁ ἀνήρ. Πλ. Πολ. 595): τοσαῦτα δρι δράτε ὅμιν ὅντα πορευτέα. Ε. Ἀν. 2, 5, 18).

β') ἀπροσώπως. τίθεται δηλ. καὶ οὐδέτερον γένος μετὰ τοῦ **ἔστιν** (=ναουμένον τοῦ **ἔστι**) καὶ ισοδυναμοῦσι μὲ τὸ δεῖ καὶ τὸ οὐκεῖον ἀπαρέμφατον π. χ. **οὐκ ἀθυμητέον** (=οἱ δεῖ ἀθυμεῖν Δη. 4 2). οἰστέον τὴν τύχην (=δεῖ φέρειν τὴν τύχην Εὐρ. Ιω. 1260): δοκεῖ μοι **διδακτέον** εἶνε ἀλλήλους τὰ αἴτια τῶν πολέμων (Ε. Τέλλ. 6, 3, 7).

§ 458. Ἐπὶ τῆς ἀπροσώπου συντάξεως τῶν εἰς -τέος ὥρματικῶν τὸ πρόσωπον, ὅπερ ὄφειλει νὰ πράξῃ τὴν πρᾶξιν, τίθεται κατὰ δοτικήν, τὸ δὲ ἀντικείμενον καθ' ἓν πτώσιν ἀπαιτεῖ τὸ ὥρμα, ἐξ οὗ τὸ εἰς τέον παράγεται π. χ. τὸν **θάνατον** ἡμῖν μετ' εὐδοξίας **αἰρετέον** (Ισ. 6, 91), **μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείοσι** (=δεῖ πλειοναξ-μετέχειν τῶν πραγμάτων Θ. 8, 65).

ΣΗΜ. Πολλάκις τὸ πρόσωπον. ὅπερ ὄφειλει νὰ πράξῃ τὴν πρᾶξιν, τίθεται καὶ αἰτιατικήν πτώσιν, διότι ἐν τῷ εἰς τὸ τέον ὥρματικῷ ἔνυπάρχει ἡ ἔννοια τοῦ δεῖ καὶ ἀπαρεμφάτου, τότε δὲ παραλείπεται τὸ **ἔστιν** π. χ. τὸν βουλόμενον εὐθαίμονα εἶναι σὸν φρεσύνην μὲν διωκτέον καὶ ἀσκητέον, ἀκολασίαν δὲ φευκτέον (Πλ. Γο. 507). Διά τὸν αὐτὸν λόγον μετὰ ὥρματικὸν εἰς -τέον ἐπιφέρεται ἐνιστοτε ἀπαρέμφατον π. χ. πανταχοῦ ποιητέον, ἢ ἀν καλεύῃ ἢ πατρίς, ἡ πείθειν αὐτὴν (=δεῖ ποιεῖν ἡ πείθειν. (Πλ. Κρ. 51).

§ 459. Τὰ εἰς -τέος ὥρματικά ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει δύνανται νὰ κείνται ἐπὶ τῆς ἐνεργητικῆς ἢ ἐπὶ τῆς μέσης σημασίας π. χ. **παρασκευαστέον** **ἔστιν** δύναμιν τινα (=δεῖ παρασκευάσαι. Πλ. (Γο. 510) παρασκευαστέον μᾶλιστα μηδὲν δεῖσθαι τοῦ κολάζεσθαι (=δεῖ παρασκευάζεσθαι. Πλ. Γ. 507).

§ 460. Ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει τὰ εἰς -τέος εὑρηγνταὶ πολλάκις ἐν τῷ πλήθ. ἀριθμῷ π. χ. εἰ τὸν οἶνον ἡγίους πίνειν, **συνέκοπτε** **ἔστι σοι** καὶ τὴν τρύγα (Ἀριστφ. Πλ. 1084) ἀλλοις μὲν χρήματά ἔστι καὶ νῆσος καὶ Ἰπποι, ἡμῖν δὲ ἔδρυμαχοι ἀγαθοί, οὓς οἱ **παραδοτέα** τοῖς Ἀθηναίοις ἔστιν (Θ. 1, 86). Ομοίως καὶ τὰ εἰς -τὸς καὶ -σιμος ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει εὑρηγνταὶ ἐνίσται ἐν τῷ πλήθ. ἀριθμῷ π. χ. ἔως μὲν **βάσιμα** ἦν, ἐπὶ τοῦ Ἰππου ἦγεν, ἐπειδὴ **ἄβατα** ἦν κατακλυπόν τὸν Ἰππον ἔσπειρε πεζῇ (Ε. Ἀν. 3, 4, 49).

Tὰ ἀρνητικὰ ἢ ἀποφατικὰ μόρια.

§ 461. Τὸ οὐ σημαίνει δόρυσιν ἀποφάνεσσιν, τὸ δὲ μὴ εἶναι ἐν γένει ἀπαγορευτικόν· δῆν τὸ μὲν οὐ τίθεται ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, τὸ δὲ μὴ ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς ἐπιθυμίας.

§ 462. Ἐκ τῶν ἐξηγημένων προτάσεων ἐπὶ μὲν τῶν τελικών καὶ τῶν ὑποθετικῶν τίθεται μὴ (ἰδ. § 389 καὶ 399), ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων οὐ εἰς τὰς τελικὰς ἀνήκουσι καὶ αἱ ἀναφορικαὶ, αἱ σημαίνουσαι σκοπὸν (ἰδ. § 416). Εἰς δὲ τὰς ὑποθετικὰς ἀνήκουσι καὶ αἱ χρονικαὶ καὶ αἱ ἀναφορικαὶ, αἱ περιέχουσαι ἔννοιαν ὑποθετικὴν (ἰδ. § 419 καὶ 422).

ΣΗΜ. Ἐνίστε τίθεται οὐ ἀντὶ μή, ὅταν ἡ ἀρνησις εἶναι οὕτω στενῶς συνηγμένη μετά τίνος λέξεως, ώστε ν̄ ἀποτελῇ μετ' αὐτῆς μίαν ἔννοιαν· π. χ. εἰ οὐ πολλοὶ ησαν (=εἰ ὀλίγοι ησαν. Λυσ. 18, 62) ἐάν οὐ φῆτε (=ἐάν ἀρνηθῆτε Πλ. Ἀπ. 25)· εἰ οὐκ ἔησας (=εἰ κωλύεις. Σοφ. Αἰ. 1182).

§ 463. Ἐπὶ τοῦ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται τὸ μή· ἐπὶ δὲ τοῦ εἰδικοῦ συνήθως μὲν τὸ οὐ, ἐνίστε δὲ καὶ τὸ μὴ (ἰδ. § 203 καὶ 245 πρό. καὶ § 203 σημ. α').

ΣΗΜ. α'. Μετά τοῦ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται πάντοτε τὸ μή, ὅταν ἀνήκῃ εἰς πρότασιν ἀπαιτοῦσαν τὸ μή· π. χ. νόμιζε μηδὲν εἶναι τῶν ἀνθρώπινων βέβαιον (Ἴσ. 4, 41).

ΣΗΜ. β'. Ἐνίστε ἡ ἀρνησις ἀνήκει εἰς τὸ κύριον ρῆμα π. χ. οὐ δεῖ οὐδένα τῆς ἀρετῆς ιδειτεύειν.

ΣΗΜ. γ'. Τὸ σύναρθρον ἀπαρέμφατον λαμβάνει ἐπὶ ἀρνήσεως πάντοτε τὸ μή.

§ 464. Μετὰ μετοχῆς τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν οὐσιαστικῶν τίθεται μή, ὅταν περιέχωσιν ἔννοιαν ὑποθετικήν, ἄλλως τίθεται τὸ οὐ· π. χ. ὁ μηδὲν ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου (γν.). τὸ μὴ δίκαιον ἔργον οὐ λέγει θεὸς (τὸ ἔργον, ὃ ἂν μὴ δίκαιον γένεται· ὁ μὴ ιατρός γε ἀνεπιστήμων, ὃν ὁ ιατρὸς ἐπιστήμων (ἄν τις μὴ ιατρὸς γένεται)).

ΣΗΜ. Ἡ μετοχὴ δέχεται προσέτι μή, ἀν ἀνήκῃ εἰς πρότασιν ἀπαιτοῦσαν τὸ μή· π. χ. ψηφίσασθε τὸν πόλεμον μηδὲν φοβηθύνετε (Θ.).

465. Ἐγ τῷ δευτέρῳ μέρει διπλῆς πλαγίας ἐρωτήσεως ἐκφερομένης διὰ τοῦ εἰ γί, εἴτε-εἴτε τίθεται γί οὐ γί μή (ἰδ. § 378).

ΣΗΜ. Ο.τι ἐλέχθη περὶ τοῦ οὐ καὶ μή ισχύει καὶ περὶ τῶν συνθέτων αὐτῶν οὐδείς, μηδείς, οὐδαμῶς, μηδαμῶς κτλ.

§ 466. Πολλάκις γί ἐν ἀργῇ λόγου τίθεμένη ἀρνησις (οὐ) ἀνα-

ρει ὅλον τὸν λόγον π. χ. οὐκ εἴπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δὲ (=οὐ), ἢτοι δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι, εἴπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δὲ (Δημ. 18, 288). Οὐ γάρ δήπου τοῦ μηδὲν περιττότερον, τῶν ἄλλων πραγμάτευμάνοι, ἐπειτα τοσαύτη διαβολὴ γέγονε (=δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι γιωρίς σὺ νὰ πολλάττης τίποτε περιττότερον ἢ οἱ ἄλλοι, τόση διαβολὴ ἔχει γένει Πλ. Ἀπ.).

ΣΗΜ. τὸ μόνον οὐδὲ μόνον οὐχὶ = σκεδέν· π. χ. μόνον οὐκ ἐν ταῖς ἀγκάλαις περιεφέρομεν αὐτοὺς ἀγαπῶντες (Ξ. Κυ. 5, 50) ὁ παρὸν καιρὸς μόνον οὐχὶ φωνὴν ἀφιεῖς λέγει (Δημ.).

Τὸ δόσον οὐ μεθ' ἐπομένου ἥδη σημαίνει σχεδὸν ἥδη· π. χ. ἐλέγετο ὅτι ὁ Πόλος δόσον οὐ παρεῖ ἥδη. Συνώνυμον πρὸς τὸ δόσον οὐκ ἥδη εὑρηται τὸ δόσον οὐπω· π. χ. ἐνόμισκη πολλαπλασίους μὲν ἀπιέναι, δόσον δ' οὐπω παρεῖναι (Θ. 4, 125).

Συσσώρευσις ἀρνήσεων.

§ 467. Σύνθετος ἀρνητικὸς μεθ' ἀπλῆγη ἡ σύνθετον κειμένην ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει δὲν ἀνατρεῖ τὴν προτηγουμένην ἀρνητικήν, ἀλλὰ συνεχίζει αὐτήν μετ' ἐμφάσεως· π. χ. μὴ λανθανέτο τοιδέ (Ξ. Κ. 5, 2, 36); ἐξ οὗ τὴν πόλιν οἰκοδύμεν, οὐδεὶς οὔτε κίνδυνος οὔτε πόλεμος περι τηλικούτων ἡμίν τὸ μέγεθος γέγονεν (Ἴσ. 6, 7).

Οὕτως ἐν ἀρνητικῇ προτάσει ἀντὶ τῶν ἀορίστων ἀντωνυμιών καὶ ἐπιρρημάτων τίθενται συνήθως τὰ ἀντίστοιχα ἀρνητικά, ὅταν πρόκειται νὰ εκφρασθῇ ἀρνητικὸς μετ' ἐμφάσεως· π. χ. μηδέποτε μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἔπλικε λήσειν (Ἴσ.). Ἄνεῳ τοιδέ οὐδεὶς εἰς οὐδὲν οὐδενός πωποτε καλλιούσιν θάνατον ἤγεγνεν ἡ Σωκράτης (Ξ. Ἀπ. 4, 8, 2).

ΣΗΜ. Ἡ δευτέρα ἀρνητικής ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει, ὅταν εἶνε ἀπλῆ (οὐ, μή), ἀνατρεῖ τὴν προτέραν· π. χ. οὐδεὶς οὐκ ἔπασχε τι τὴν ψυχήν (= πάντες ἔπασχόν τι τὴν ψυχήν. (Ξ. Συμ. 1, 4) μὴ οὐν, ὅτι καὶ Λακεδαιμονίους καὶ Φωκάες ἔξηπάτησε Φιλιππός, διὰ ταῦθ', ὅν ὑμᾶς Αἰσχίνης ἔξηπάτησε, μὴ δέτω δίκην (Δημ.); οὐκ ἔμοι οὐ διεσθέατο Πολυκλῆς τὴν ναῦν ἔμοιως ἐν τῇ φέτει οὐκ ἔστιν δόσις οὐ καὶ οὐδεὶς δόσις οὐ.

Φαινόμενος πλεονασμὸς τῆς ἀρνήσεως

§ 468. Τὸ οὐ φαίνεται ὅτι πλεονάζει εἰς τὰς εἰδικὰς προτάσεις τὰς ἔξαρτωμένας εκ τοῦ ἀρνεῖσθαι καὶ ἐν ὅτιμάτων ἐχόντων τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρνεῖσθαι, οἷον τὸ ἀντιλέγειν, ἀμφισθητεῖν καὶ τὰ ὅμοια.

π. χ. ως οὐκ ἐκείνος ἔγεωργει τὴν γῆν, οὐκ ἡδύνατο ἀρνηθῆναι (=δὲν ἡδύνατο νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ἔγεωργει τὴν γῆν Δη. 30, 27) ἀμφισβητεῖ ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγομεν (=ἀμφισβήτει τὸ ὅτι λ. ἀλ. Πλ. Πολ. 476). Όμοίως φαίνεται ὅτι πλεονάζει τὸ μὴ εἰς τὸ εἰδικόν ἀπαρέμφατον τὸ ἐξαρτώμενον ἐκ τῶν ἀρνητικῶν ὥρμάτων π. χ. ἀρνεῖται μὴ ἀληθὲς εἶναι τοῦτο (=ἀρνῆται ὅτι ἀληθὲς εἶναι τοῦτο).

ΣΗΜ. Ένταῦθα τὸ οὐ εἰς τὴν εἰδικήν πρότασιν καὶ τὸ μὴ εἰς τὸ εἰδικόν ἀπαρέμφατον τίθεται δυνάμει τῆς θετικῆς ἐννοίας τοῦ λέγειν, γητες ἐνυπάρχει εἰς τὰ εἰρημένα ὥρματα π. χ. τὸ ἀμφισβητεῖ ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγομεν—ἀμφισβητῶν λέγει ως οὐκ ἀληθῆ λέγομεν. Τὸ ἀρνεῖται μὴ ἀληθὲς εἶναι τοῦτο = ἀρνούμενος λέγει μὴ ἀληθὲς εἶναι τοῦτο.

§ 469. Όμοίως φαίνεται ὅτι πλεονάζει τὸ μὴ εἰς τὸ τελικὸν ἀπαρέμφατον τὸ ἐξαρτώμενον ἐκ ὥρμάτων στηματινόντων ἐν γένει ἐμποδίζειν. Λέγεται δηλ. π. χ. εἰργω σε ποιῶ τοῦτο καὶ εἰργω σε μὴ ποιῶ τοῦτο ἐπὶ τῆς αὐτῆς στηματίας (ἐπὶ τῆς στηματίας δηλ. τοῦ σὲ ἐμποδίζω νὰ κάνῃ τοῦτο) οἷον: οὐκ ἡδύνατο καλῦσαι τὸν Φίλιππον παρελθεῖν (Δη. 5, 20). Ηρομηθεὺς ἔπαινε διηγούς μὴ προδέρκεσθαι μόρον (Αἰσχυλ. Η. 248). Καὶ ἐνταῦθα τὸ μὴ προστίθεται εἰς τὸ ἀπαρέμφατον δυνάμει τῆς θετικῆς ἐννοίας τοῦ ποιεῖν τῆς περιεχομένης εἰς τὰ τοιαῦτα ὥρματα π. χ. διηγούς ἔπαινε μὴ προδέρκεσθαι μόρον = ἔκαμψε τοὺς διηγούς νὰ μὴ προθέπουν τὸν θάνατονν

ΣΗΜ. Μετὰ τοῦ ἀπαρέμφατον τούτου τίθεται ἐνίστε καὶ τὸ ἄρθρον τὸ π. χ. τὸν πλείστον διμιλὸν εἰργον τὸ μὴ προεξιόντας τῶν ὅπλων τὰ ἐγγύς τῆς πλεων ακονουργεῖν (Θ. 8, 1).

§ 470. 6' Εἰς τὸ ἀπαρέμφατον τὸ ἐξαρτώμενον ἐκ τῶν ἀρνητικῶν ὥρμάτων ἀντὶ νὰ τεθῇ ὑπὲρ τὸ μὴ κατὰ τὰς ἀνωτέρω § 469 καὶ 470 τίθεται συνηθέστερον μὴ οὐ. ὅταν τὰ ὥρματα ταῦτα ἀποφάσικωνται: (οὐκ ἀρνοῦμαι, οὐκ ἀντιλέγω κτλ.). Οὕτω τὸ παράδειγμα ἀρνεῖται μὴ ἀληθὲς εἶναι τοῦτο γίνεται οὐκ ἀρνεῖται μὴ οὐκ ἀληθὲς εἶναι τοῦτο· π. χ. οὐδεὶς πώποτε ἀντεἴπει μὴ οὐ καλῶς ἔχειν τοὺς γόμούς (Δημ. 22, 24). Τίθεται πρὸς τούτοις μὴ οὐ ἐπὶ τοῦ ἀπαρέμφατον ἀντὶ τοῦ ὅπλου μὴ, ὅταν τὸ ἀπαρέμφατον ἐξαρτᾶται ἐξ ἀρνητικῶν φράσεων οὐ δύναμαι, οὐχ' οἶσι τ' εἰμί, οὐχ' δσιόν ἔστιν, αἰσχύνη ἢ αἰσχρὸν (=οὐ καίον) ἔστιν κτλ. π. χ. οὐδεὶς οἶσι τ' ἔστιν ὅλως λέγων μὴ οὐ καταγέλαστος εἶνε Πλ. Γο 509). οὐχ' δσιόν ἔστιν μὴ οὐ βοηθεῖν δικαιοσύνη (Πλ. Πολ. 427)· αἰσχύνη ἦν μὴ οὐ σπουδάζειν (Ξ. Αγ.).

ΣΗΜ. Τὸ μὴ οὐ ἀντὶ τοῦ μὴ τίθεται ἐννιστε μετὰ προσοχῆς ὑποθετικῆς μετὰ ἀργητικῆγ φράσιν· π. χ. τοιαύτης τιμῆς τυχεῖν οὐχ εἰδόν τε μὴ πολὺ τῶν ἄλλων διαφέροντα (=δὲν εἶναι δυνατὸν γὰρ τύχη τις τοιαύτης τιμῆς, ἢν μὴ διαφέρῃ πολὺ τῶν ἄλλων) (*Ισ. 10, 47*).

§ 471. Ιδειτεραὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ γένους καὶ τοῦ προσώπου.

α'. Ὁ ἐνικὸς ἀριθμὸς προσηγορικῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ἐθνικῶν τίθεται πολλάκις μετὰ στρασίας περιληπτικῆς π. χ. **πλίνθος**, κέραμος, ἐσθῆτης κτλ. ἀντὶ **πλίνθοις**, κέραμοις, ἐσθῆτες κτλ. ὁ ἄρχων, ὁ δικαστής, ὁ ἰδιώτης κτλ. ἀντὶ οἱ ἄρχοντες, οἱ δικασταὶ, οἱ ἰδιώται κτλ. ὁ **Ἀθηναῖος**, ὁ **Συρακόσιος** κτλ. ἀντὶ οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ Συρακόσιοι κτλ. π. χ. ἔλαθεν σκηνὴν ἔχουσαν καὶ σίτα καὶ ποτὰ καὶ στρωματὴν καὶ ἐσθῆτα (*Ξ. Κο. 5, 5, 33*)· τόπος **βρύσων δάφνης**, **ἔλατας** (*Σοφ. Οἰδ. Κ.*)· τρία ἔστιν, ἐξ ὧν ἡ πολιτεία συνέστηκεν, ὁ ἄρχων, ὁ δικαστής, ὁ ἰδιώτης (*Λυσ. 79*). Ὁ **Συρακόσιος** πολέμιος τῷ **Ἀθηναίῳ** (*Θ. 1, 78*).

β'. Ὁ πληθυντικὸς τοῦ οὐδετέρου παρίσταται ὡς ἐνότης καὶ τίθεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ, μᾶλιστα ὅταν εἴναι κατηγορούμενον ἀπαρεμφάτου ἢ ὅλοκλήρου προτάσεως· π. χ. ὕδρις **τάδε** ἔστι, κρείσσω δαιμόνων εἴνε θέλειν (*Ἑρό. Ιππ. 474*)· **ἀδύνατα** ἦν τοὺς Λοκροὺς ἀμύνεσθαι (*Θ. 4, 1*)· ὡς ἔγωγε οἱ μαίνομαι δῆλα τοι γέγονε (*Ἡρ. 3, 35*).

γ'. Ὁ πληθ. ἀριθμὸς ἀφηρημένων ἐννοιῶν τίθεται ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ, ὅταν πρόκειται γὰρ δηλωθῶσι διάφορα εἰδη αὐτῶν ἢ διάφοροι ἐμφανίζεται ἐν διαφόροις προσώποις ἢ πράγμασιν ἢ ἐν διαφόροις γρόνοις· π. χ. ὁ μετὰ γῆρας ἵων κατὰ φύσιν ἀπονώτατος τῶν θανάτων (=τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ θανάτου *Πλ. Τιμ. 31*)· αἱ μὲν **εὐτυχίαις** καὶ τοῖς φαύλοις τῶν ἀνθρώπων τὰς **κακίας** συγκρύπτουσιν, αἱ δὲ **δυσπραξίαις** ταχέως καταφανεῖς ποιοῦσιν (*Ισ. 6, 102*)· συνακολουθεῖ τοῖς μὲν **πλούτοις** καὶ ταῖς **δυναστείαις** ἀγοια καὶ μετὰ ταύτης ἀκολασία, ταῖς δὲ **ἐνδελαις** καὶ ταῖς **ταπεινότητις** σωφροσύνη καὶ πολλῇ μετριότης (*Ισ. 7, 2*)· γεωργία **ψυχή** τε **χειμῶνος** καὶ **θάλπη** θέρους ἐθίζει καρτερεῖν (*Ξ. Οἰκ. 5, 4*).

δ'. Πολλάκις ἐπὶ τινῶν προσηγορικῶν τίθεται ὁ πληθ. ἀριθμὸς ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ, ὅταν ταῦτα σύγκεινται ἐκ δύο ἢ πλειόνων μερῶν. Λέγεται π. χ. **πύλαι** κοι **θύραι** περὶ μιᾶς πύλης καὶ θύρας, ητις σύγκειται ἐκ δύο φύλλων (θυρωμάτων). Ὁμοίως λέγεται **δίνεις**, διότι

ἡ ῥίς ἔχει δύο ρώθωνας. Συγνάκις λέγεται παρά ποιηταῖς ἄρματα, μέγαρα, δώματα, οἶκοι ἀντὶ ἄρμα, μέγαρον, δῶμα, οἶκος.

ε') Κύρια ὄνόματα προσώπων τίθενται ἐν τῷ πληθυντικῷ οὐ μόνον πρὸς δῆλωσιν προσώπων ἔχόντων τὸ αὐτὸ δημοπάπ. π. χ. δύο Κρατύλοι (Κρατ. 442), ἀλλὰ καὶ πρὸς δῆλωσιν προσώπων ὄμοιων πρὸς τὸ δημοπάπομενον· π. χ. μωρίους δημοπάπ. ἀνθ' ἑνὸς **Κλεάρχους** (=ἀνθρώπους ὁμοίους πρὸς τὸν Κλεάρχον (Ξ. Αν. 3, 2, 31). οἱ θεοὶ πρὸς **Ἀλκιμήνας** κατέσταινον· (Αριστφ. Ορ. 558). πρ. § 476, β').

ζ') Ο δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν ὄνομάτων ἡτο ποτε εὔχρηστος α') ἐπὶ πραγμάτων, τὰ δποια ἐκ φύσεως ἡ τέχνης ἀποτελοῦσι ζεῦγος· π. χ. τὸ δφθαλμώ, τὸ χειρε, τὸ πόδε, τὸ ίππω (τοῦ ἄρματος). π. χ. τὸ χειρε, προέχον ἐνεπόδιζον τὸν παίοντα (§ Κο. 2, 3, 10). ἐς τὸ καθόρνω τὸν πόδ' ἐνθεις ιέμην (Αριστφ. Εκκλ. 346) β') γνα ἔξαρθῃ ἡ ἐννοια τοῦ δύο. Ἀλλ' ἡ χρῆσις τοῦ δυϊκοῦ ἐν μὲν τῇ Αἰολικῇ διαλέκτῳ παντάπασιν ἔξελιπεν, ἐν δὲ τῇ Ἀττικῇ είναι οὐχι συγχρή. Συγήθως καὶ ἐπὶ δύο γίνεται χρῆσις τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ἐνιστε δὲ παρατηρεῖται ἀστασία περὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ. π. χ. δύο νεανίσκω προσέτρεχον· (Ξ). δικαστηροῖν δυοῖν δψηφισμένων (Δημ. 24, 9). Αλκιδιάδης καὶ Καλλίας ἡμέτην ἀγοντες τὸν Πρόδικον (Πλ. Πρωτ.).

ζ'.) "Οταν πρόκειται να δηλωθῇ γενικῶς τὸ πρόσωπον, παραλαμβάνεται τὸ χρενικὸν γένος ως ἐπικρατέστερον" π. χ. διαφέρει μαθὼν μὴ μαθόντος καὶ δ γεγυμνασμένος τοῦ μὴ γεγυμνασμένου (Πλ. Νο. 795). ὁ πότερος ἂν ὅ βελτιων, εἴθ' ὁ ἀντὴρ εἴθ' ἡ γυνή, οὗτος καὶ πλειον φέρεται τοῦ ἀγαθοῦ (Ξ. Οἰκ. 7, 27).

η'.) Οὐχι σπανίως τίθεται ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς τοῦ πρώτου προσώπου ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ χάριν μετριοφροσύνης (μάλιστα δὲ ὅταν ὁ λέγων ως συγγραφεὺς λέγῃ περὶ ἑαυτοῦ). π. χ. ὁ Ἀλκιδιάδη, καὶ ἡμεῖς τηλικοῦτοι ὅτες δεινοὶ τὰ τοιαῦτα ἡμεν (καὶ ἐγώ . . . ἦν. Ξ. Απ. 1, 2, 46), ἐπιυδόμεθα περὶ Κύρου, ταῦτα πειρασόμεθα διηγήσασθαι (=ὅσα ἐπιυδόμην κτλ. λέγει ὁ Ξενοφων περὶ ἑαυτοῦ ἐν Κο. 1, 1, 6),

θ'.) Οὐχι σπανίως πρὸς δῆλωσιν ἀορίστου ὄποκειμένου τίθεται β', ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ῥήματος ἀντὶ να τεθῇ τρίτον μετὰ τοῦ τις. Τοῦτο γίνεται μάλιστα ἐν δυνητικαῖς καὶ ὑποθετικαῖς προτάσεσι. π. χ. τῶν μεγάλων φυχῶν οἵτις οὐ ἄν ἀμάρτωις (Σοφ. Αἰ. 101). ὅρων ταῦτα ἡγέσαιε ἀν Λαχεδαιμονίος μόνος τεχνίτας τῶν πελε-

μικών είνε (Ξ. Α. Π. 13, 5). ἐὰν τοῦτο τῆς πολιτείας ἔξελης, οἱ μικρὸν φιλακήν αὐτῆς ἀφηρηκός ἔσει (Δημ. 20, 17).

Tὸ δυνητικὸν μόριον ἄν.

§ 472. Τὸ δυνητικὸν μόριον ἄν τίθεται : α' μεθ' ὄριστικῆς ἴστορικοῦ χρόνου ἢ μετ' εὐκτικῆς ἐπὶ τῶν προτάσεων τῆς κρίσεως εἰς δῆλωσιν τοῦ δυνατοῦ γενέσθαι. Τίθεται δὲ εὐθὺς μετὰ τὸ ὥρμα π. χ. ἀπέθανον ἄν, εἰ μὴ ἡ τῶν τριάκοντα ἀργῆ ταχέως κατελόθη (Πλ. Ἀπ. 32). Ὅταν δὲ προγρῆται ἀρνητις ἢ ἐρωτηματικὴ λέξις ἢ ἐπιρρηματικὴ ἢ ἄλλῃ τις ἐμφαντικὴ λέξις, τίθεται μετὰ αὐτῆν. Συνγένεστατα τίθεται μετὰ διστακτικὸν ἢ τροπικὸν ἐπίρρημα καὶ μετὰ τὸν σύνδεσμον γάρ π. χ. εἰ ὁ Φιλιππος ὅμας ἔξελθειν ἔσουλήθη, οὐκ ἄν ποτέ ἐκάλει, οὐδὲ ἄν ἐμὲ κατενάλωνε (Δη. 19, 51). εἰ μὲν ἐπαγνώσθη, δικαιως ἄν με αἰτιῶσθε (Ξ. Ἀγ. 1, 3, 19).

ΣΗΜ. α'. Ἐνιστε τὸ ἄν ἐννοεῖται ἐκ προγρουμένης προτάσεως π. χ. τὶ ἐποίησεν ἄν : ἢ ζῆλον ὅτι ὕμοσεν ; (ἀντὶ ὕμοσεν ἄν. Δη. 31, 9). Τοῦναντίον ἐνιστε τίθεται δις (σπανίως καὶ τρις) ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει π. χ. ὕσπερ ἄν, εἰ τῷ ὅντι ἔνος ἐτύγχανεν ὅν, ἔννεγιγνώσκεται δὴ που ἄν μοι (Πλ. Ἀπ. 17).

ΣΗΜ. β'. Ἄξια παρατηρήσεως μετάθεσις τοῦ ἄν γίνεται ἐν τῇ φράσει οὐκ ἄν οἰδ' ἢ οὐκ οἰδ' ἄν εἰ (=οὐκ οἴδα εἰ ὄν) καὶ ἐν τῷ κἄν εἰ ἀντὶ τοῦ καὶ εἰ ἄν π. χ. οὐκ ἄν οἴδα εἰ δυναίμην (=οὐκ οἴδα εἰ δυναίμην ὄν. Πλ. Τομ. 26). οὐκ οἴδα ἄν εἰ πείσαιμι (=οὐκ οἴδα εἰ πείσαιμι ὄν. Εὔρ. Μ. 941). Νῦν μοι δοκεῖ κἄν ἀσέβειαν εἰ καταγιγνώσκει τις Μειδίου, τὰ προσήκοντα ποιεῖν (=νῦν μοι δοκεῖ, καὶ εἰ ἀσέβειαν καταγιγνώσκει τις Μειδίου τὰ προσήκοντα ἄν ποιεῖν. Δη. 21, 51). Ἐκ τούτου ἐνιστε τὸ κἄν εἰ λαμβάνεται ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ καὶ εἰ π. χ. ἢ τε αὐλητικὴ καὶ ἡ καθαριστικὴ κάν εἰ τινες ἔτεραι τυγχάνουσιν οὖσαι τοιαῦται (Ἀπ. ποιητ. 1447).

δ') μεθ' ὑποτακτικῆς ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν, χρονικῶν καὶ ἀναφορικῶν προτάσεων ἀμέσως μετά τοὺς συνδέσμους, δι' ὧν ἐκφέρονται αἱ προτάσεις αὗται (ἰδ. § 401, 419 δ' 442 δ').

δ') ἐνιστε μετά τῶν τελικῶν συνδέσμων ὅπως καὶ ώς (ἰδ. § 398 στρ.).

Μόρια ἐπιτακτικὰ καὶ βεβαιωτικά.

§ 473. Τὸ γέ (=βεβαίως, μάλιστα) ἔχει βεβαιωτικὴν καὶ ἐπιτακτικὴν σημασίαν καὶ ἐξαίρετη τὴν ἔννοιαν. μεθ' ἡς τίθεται π. χ. ὅπως διδώσῃ δικην οἱ ἀδικοῦντες τοῦτο γε ἔνεκα δικασταὶ ἔγε-

νευθες (Αντιφ. 1, 23)· και μάλα γε ἀστείας ἑορτῆς (=καὶ πολὺ μᾶλι-
στα ἀστείας ἑορτῆς). Ἐκ τῆς ἐπιτακτικῆς καὶ βεβαιωτικῆς σημασίας
εὐκόλως πιγγάζει ἡ ἐλαττωτική (=τούλαχιστον): π. χ. τὰ ἄρκοῦντα
ἴκανα τοῖς γε σώφροσι (ὑρ., Φοιν. 554).

ΣΗΜ. Τό γε τίθεται συχνότετα μετά το ἀλλὰ μήν, οὐ μήν, καὶ μήν, ἀλλ'
οὖν, καίτοι, ἡ που, νὴ Δία, μὰ Δία οὐχὶ ἀμέσως, ἀλλὰ μετά παρεμπτω-
σιν μιᾶς τούλαχιστον λέξεως π. χ. ἀλλά μήν οὐδὲ ἀπεχθῆσεθε γε (Λυσ. 31,
43)· εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, ἀλλ' οὖν ἀποτελεῖται γε (Ιε. 12, 27). Ιδ. καὶ Λυσ. 4,
1. Ἀριστφ. Ἰπ. 901).

§ 474. **Δή που** = βεβαιώς, ἐν δὲν ἀπατῶμαι ἐν τῷ δή που τὸ
μὲν δὴ σημαίνει βεβαιώς, τὸ δὲ που κολάζει τὴν σημασίαν τοῦ δή·
π. χ. οὐ δήπου τὸν ἔρχοντα τῶν ἀρχομένων πονηρότερον προτίκει
εἶνα (Ξ. Κ. 7, 5, 83).

δήπουνθεν=δήπου.

§ 475. **Δῆτα=δή·** τὸ δῆτα εἶνα εὐγρηγρτον μᾶλιστα ἐν τοῖς διαλό-
γοις· π. χ. γιγνώσκεθ' ὑμεῖς, γῆται ἔσθ' ἥδε γυνὴ; Γιγνώσκομεν
δῆτα (=γιγνώσκομεν βεβαιώς. Ἀριστφ. Ηεσμ. 605). Βούλει δῆτα;
(Θέλει λοιπόν; Ηλ. Σοφ. 210).

§ 476. **Δῆθεν·** τὸ δῆθεν ἔμφανει δια τὸ μεθ' οὐ κείται δὲν
πρέπει νὰ νοηθῇ ὡς πραγματικόν. Ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ λέγεται τάχα
ἢ τάχαιες ἡ δηλαδή. π. χ. γνώμης παρακινέσαι δῆθεν ἐπρεσβεύσατο
(Θ. 1, 92).

§ 477. **Η=χληθῶς,** τῷ ὅντι, βεβαιώς. Το ἡ τίθεται πάντοτε ἐν
ἀργῇ τῆς προτάσεως· π. χ. ἡ βαρὺ φόρημ ἁνθρωπος εὗτοιχῶν ἄφρων
(Αἰσχ. Ἀπ. 272). Μετά τοῦ ἡ τίθεται καὶ τὸ μήν εἰς δήλωσιν ισχυ-
ρᾶς βεβαιώτεως, μᾶλιστα ἐπὶ ὄρκου καὶ ὑποσχέσεως· π. χ. ὅμνομι
σοι ἡ μήν μηδὲν ποτέ σοι ἐτέρου λόγου ἐπιδείξειν (Ηλ. Φαιδ. 236).
Ως μετά τοῦ δή, οὐτω καὶ μετά τοῦ ἡ τίθεται τὸ πού, ἵνα κολάσῃ
τὴν σημασίαν αὐτοῦ· π. χ. ὅπότε οὗτος παρ' ἐτέρου γένιος δίκην εὐτε-
θείσις λαβεῖν, ἡ που ἐτέρους γε παρά τούτου λαβεῖν δίκαιον καὶ εὐτε-
θεῖσιν (=βεβαιώς, νομίζω κτλ. Λυσ. 6, 12).

§ 478. **Μήν** = βεβαιώς· π. χ. οὐδὲ μήν ἡ κινηριστική (Ηλ! Λά.
294 πρ. καὶ § 362). Ἐν ἐρωτήσει τὸ μήν σημαίνει δή (λοιπόν)· π. χ.
τίνος μήν ἔνεκα μανθάνετε τοξεύειν; (Ξ. Κ. 1, 6, 28).

§ 479. **Περ** = ἀκριθῶς, ἴσχ, ἴσχ μᾶλιστα. Τὸ περ τίθεται ἐν
τῷ πεζῷ λόγῳ μετά τῶν ἀναφορικῶν καὶ τοῦ εἰ· π. χ. οἵος περ

αὐτὸς ἦν (Ξ. Ελλ. 3, 1, 1). διό περ μὴ ὄντειν δεῖ (Θ. 1, 120): εἴπερ
ἥν ἀνήρ ἀγρόθος (Λυσ. 12, 48).

§ 480. *Tοὶ* = βεβαιώς. Τὸ τοι σημαίνει: ισχυρὰν βεβαιώσιν π. χ.
πόνου τοι χωρὶς οὐδὲν εἰτογεῖ (Σοφ. Ηλ. 945).

§ 481. *Nή*, μά. Τὰ μόρια ταῦτα εἶνε εὑργρηστα ἐπὶ ὅρκου. Συν-
τάσσονται ἐὰν μὲ αὐτ. ὄνοματος τοῦ θεοῦ, εἰς τὸν ὅποιον ὄμνύει τις, τὸ
μὲν *nή* ἐπὶ καταφάσεως, τὸ δὲ *μὰ* ἐπὶ ἀποφάσεως π. χ. *nή τὴν*
"Ἡραν ἀγαμαὶ γε τὰς ἀποκρίσεις (Ηλ. Γο. 449). *μὰ τοὺς θεοὺς* οὐκ
οἶδα (Ξ. Κο. 5, 3, 32). Ἐνιστε ἀντὶ τοῦ *nή ναὶ μά*. π. χ. τοὺς θεοὺς
σὲ ἐπαναθεασόμενος *ἥα* (Ξ. Κο. 5, 4, 10).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τοῦ ὄνοματος τοῦ θεοῦ δύναται νὰ τεθῇ καὶ τὸ ὄνομα ἄλλου ἐμψύ-
χου ἢ ἀψύχου ὄντος, εἰς τὸ ὄποιον ὄμνύει τις π. χ. *ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον*
(Ηλ. Α) *νή τὸν κύνα ἐγὼ ἐπαθόν τι τοιοῦτο* (Ηλ.).

§ 482. Εἰς τὰ βεβαιωτικὰ ἐπιρρήματα ἀνήκει καὶ τὸ ἀμέλει. Τοῦτο
εἶνε κυρίως προστακτικὴ τοῦ ἀμελῶ καὶ σημαίνει κυρίως μὴ φρόντιζε,
ἄλλα λαμβάνεται πολλάκις ὡς ἐπιρρήματα βεβαιωτικὸν σημαίνον βεβαιώς
ἐν ἀποκρίσεις π. χ. σὺ δὲ Ἰωάς διὰ τὸ πολυμαθής εἶνε περὶ τῶν αὐτῶν
οὐδέ ποτε τὰ αὐτὰ λέγεις ἀμέλει, ἔφη πηρῷμαι κατινόν τι λέγειν
ἀεὶ (Ξ. Απ. 4, 4, 6).

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΛΕΚΤΙΚΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΑΤΩΝ ΡΗΤΟΡΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

1. Τρόποι.

§ 483. **Τρόπος** λέγεται ἔκφρασις μεταγεγμένη ἀπὸ τῆς κορίας σημασίας εἰς ἄλλην γάρ τινα ὅμοιότητα πρὸς αὐτήν. Γίνεται δὲ ἢ ἐξ ἀνάγκης, διότι δὲν ὑπάρχει κορία λέξεις (ἴδ. § 476), ἢ γάρ τινα κόσμου περὶ τὴν φράσιν.

α'. Η μεταφορά.

§ 484. **Μεταφορὰ** είναι ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν λέξις κοριολεκτογένη ἐπὶ τινος ἔννοιας λαμβάνεται πρὸς δήλωσιν ἑτέρας ἔννοιας ὅμοιότητα καὶ ἀναλογίαν ἔχούσῃ πρὸς αὐτήν π. υ. **χαλκοῦς** κορίως μὲν είναι ὁ ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένος, μεταφορικῶς δὲ ὁ **ἰσχυρός**, ὁ **στερεός** (χαλκᾶ τείχη. Αἰσχ. Κτ. 84). **πρίνινος** κορίως είναι ὁ ἐκ πρίνου πεποιημένος, μεταφορικῶς δὲ ὁ **σκληρός**, ὁ **ἰσχυρός**, ὁ **ἀκατάβλητος** (**πρεσβύται πρίνινοι** Ἀριστ. Ἀγ 108). **δάκνειν** κορίως λέγεται ἐπὶ τῶν ζῷων ἐπὶ τῆς γνωστῆς σημασίας τοῦ δαγκάνειν, μεταφορικῶς δὲ καὶ ἐπὶ ἀψύχων ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ λυπτεῖν. **ἐνοχλεῖν** (**ἔδακνεν** ὁ καπνὸς τα φλέναρά μου. Ἀριστφ. Ἐρνος παρὰ ποιηταῖς είναι ὁ **βλαστός**, μεταφορικῶς δὲ τὸ **τέκνον** Κύπριος **Ἐρνος**. (**Ἀριστφ.** Ἐκκλ. 973). **ὑφαίνειν** **Ιμάτιον** (κορίως) **ὑφαίνειν** **δόλον** (μεταφορικῶς δόλον ἄλλον ὑφαίνεν. **Πλ.** Ε. 187). **Ο** τρόπος οὗτος είναι ὁ κάλλιστος καὶ συνήθεστας καὶ ὑπὸ αὐτὸν δύνανται νὰ ὑπαγόνωσιν οἱ πλειστοὶ τῶν ἄλλων. Παρέχει δὲ κάλλος εἰς τὸν λόγον καὶ ἐνάργειαν εἰς τὴν παράστασιν. Αἱ κάλλισται μεταφοραὶ είναι ἐκείναι, διὰ τῶν ὅποιων ἀποδίδεται ζωὴ καὶ συνειδήσις εἰς τὰ ἀψύχα. **Ἐν** τῇ γρήσει τούτων ὁ **"Ομηρος** είναι ἀνυπέρβλητον παράδειγμα π. υ. **ἔπικτ** ὅτεστός δούρατα λιλαιόμενα γροὺς ἀσαι κτλ.

β') Η συνεκδοχή.

§ 485 Συνεκδοχή είναι ὁ λεπτικός τρόπος κατὰ τὸν ὅποιον τίθεται:

α') ἡ ὄλη ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς ὄλης κατεσκευασμένου πράγματος π. χ. **χαλκὸς** κυρίως είναι τὸ γνωστὸν μέταλλον, συνεκδοχικώς δὲ τοῦ **χαλκοῦν σκεῦος**, **χαλκοῦν ὅπλον**, **χαλκοῦν νόμισμα** (Πλ. N. 721· τόν γε κατέκτανον ὃς εἴ τοι **χαλκῷ=χαλκίνῳ** δόρατι, ἔχοντι χαλκίνην αἰχμήν), **σίδηρος** = σίδηρος, συνεκδ. = τοῦ σίδηρού σκεῦος, διδηρού ὅπλον (Θ. 1, 1 : ἐν τοῖς πρώτοι δὲ Ἀθηναῖς τὸν **σίδηρον** κατέθεντο=τὰ ὅπλα). Οὗτοι λέγεται καὶ νῦν τὸ **σίδηρο** ἀντὶ τοῦ γνωστοῦ σιδηροῦ σκεύους.

β') τὸ ἐν ἀντὶ τῶν πολλῶν π. χ. ὁ **Χαλκιδεὺς** ἔνυμφορος ἥμιν ἀπαράσκευας ὧν (=οἱ Χαλκιδεῖς Θ. 6, 84· πρ. τὰ παρ' ἥμιν ἡ Ἑλλην, ὁ Τοῦρκος κτλ. ἀντὶ οἱ Ἑλληνες οἱ Τοῦρκοι κτλ.).

γ') τὸ μέρος ἀντὶ τοῦ ὅλου καὶ τὸνάπαλιν π. χ. **κώπη=κωπίον** καὶ συνεκδ. = γκᾶς (Εὐρ. Ελ. 1288 «Φοίνισσα κώπη ταχύπορος»); **αἰχμὴ=ἡ** ὅξεια ἀκρα τοῦ δόρατος καὶ συνεκδ. τὸ δόρο ἐλέφας = τὸ γνωστὸν ζῷον καὶ συνεκδ. = ἐλεφάντινον ὅστον (Πλ. Θ. 404· «κολεὸν νεοπρίστου ἐλέφαντος») οὕτω λέγεται καὶ νῦν π. χ. δός μοι ἀρνὶ ἀντὶ τεμάχιον ἀρνείου κρέατος κτλ..

γ') Η μετωνυμία ἡ ὑπαδλαγή

§ 486. Συγγενής γῇ συνεκδοχῇ είναι ἡ μετωνυμία, καθ' ἥμιν τίθεται:

α') τὸ ὄνομα τοῦ ἐφευρετοῦ ἡ κυρίου ὀνόματος ἀντὶ τοῦ ἐφευρεθέντος ἡ ὑποτεταγμένου πράγματος π. χ. **Ηφαιστος=πῦρ** (Πλ. B. 246· σπλάγχνα ὑπείρεγχον **Ηφαιστοιο**).

β') τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἀντὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ π. χ. ὁ **Ομηρος=τὰ Όμηρου** ἔπη; ὁ **Πλάτων=τὰ συγγράμματα** τοῦ **Πλάτωνος**. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ χρῆσις τοῦ κυρίου ὀνόματος ἀντὶ τοῦ προστηρικοῦ ἐπιθέτου τοῦ δηλούντος ἴδιότητα, ἐφ' ἡ εἶνε γνωστὸν καὶ ἔσοχον τὸ κύριον ὄνομα καὶ τῆς ὄποιας εἶνε τρόπον τινὰ ἀντιπρόσωπος π. χ. **Ιρος** ἀντὶ ἐπαίτης; **Αριστείδης** ἀντὶ δικαιος; οὕτω καὶ νῦν λέγεται αὐτὸς εἶναι **Καρβούνρ** ἀντὶ δεινὸς διπλωμάτης. Αὐτὸς είναι **Κροῖσος** ἀντὶ πάμπλουτος.

γ') τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου καὶ τὸνάπαλιν π. χ. τὸ **θέατρον=οἱ θεαταί** (Πλ. Κριτί, 105 : ἐς δάκρυα ἔπεισε τὸ θέα-

τρον): ὁ τυρὸς = ὁ τόπος, ἔνθα πωλεῖτος ὁ τυρὸς (Λυσ. 23, 6 αὐλῆδων εἰς τὸν γλωρὸν τυρὸν ἐπινυθανόμην).

δ') τὸ ἀφηρημένον ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου π. χ. νεώτερός ἐστιν, διηγηματική δ' ἐμοὶ αὐτῷ (Ἴλ. Γ. 49 ἀντὶ ὄμηλες, ἡλικιώτης), ὡς φιλότης (= ως φίλες Πλ. Φαιδρ. 351). Συγχάκις τίθενται ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων περιληπτικῶς τὰ ἀφηρημένα π. χ. πρεσβεία (= πρέσβεις), συμμαχία (= σύμμαχοι), ὑπηρεσία (= δοῦλοι Θ. 5, 23), φυγὴ (= φυγάδες Θ. 8, 64), νεότης (= νέοι Θ. 2, 8): πρὸς καὶ τὰ παρ' ἡμῖν τὸ χωρὶς δὲν σὲ θέλει ἀντὶ οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου αὐτὸς εἶνε γιὰ τὴν φτώχια=διὰ τοὺς πτωχούς.

δ') Η ἀντωνομασία.

§ 487. Ἀντωνοματίκη είναι ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν τίθεται:

α') τὸ πατρωνυμικὸν (παρὰ πειραταῖς) ἀντὶ τοῦ κυρίου ὀνόματος π. χ. Ηγλείδης ἀντὶ Ἀχιλλεύς (Ἴλ. Α. 146).

β') τὸ προστηγορικὸν ἀντὶ τοῦ κυρίου ὀνόματος τοῦ γνωστοτάτου καὶ ἐξοχωτάτου ἐκ τῶν ὅπὸ τοῦ προστηγορικοῦ σημανομένων π. χ. ὁ ποιητὴς=ὁ "Ομηρος, ὁ Ἰσθμός, ἀντὶ ὁ Ἰσθμός τῆς Κορίνθου" ἡ Χερσόνησος, ἀντὶ ἡ Θρακικὴ γερασόνησος: πρὸς τὸ παρ' ἡμῖν δ' ποταμὸς=ὁ Δούναβης τὸ δρός=τὸ ἄγιον ὅρος· ἡ πόλις=ἡ Κωνσταντινούπολις· τὸ ἄλογο=ὁ ἵππος.

γ') περιφράσις δηλοῦσα καταγωγὴν ἢ ἐπίσημον πρᾶξιν τοῦ κυρίου ὀνόματος π. χ. ὡς παῖ Ἰππονίκου = ὡς Καλλία (Πλ. Κρατ. 406): ὁ οὗδε τῆς Φιλιαρέτης=ὁ Σωκράτης ὁ πορθητὴς τῆς Καρχηδίνος=ὁ Σκιπίων.

ε') Η Κατάχρησις.

§ 488. Κατάχρησις είναι λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν λέξις, γῆτις κατὰ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς ἐλέγουη τὸ πρῶτον ἐπὶ ὀρισμένης καὶ διδικῆς σημασίας, λαμβάνεται ἐπειτα μετὰ γενικωτέρας σημασίας. Γοῦτο γίνεται, διότι ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως τρίβεται καὶ ἀφανίζεται μέρος τῆς ἀρχικῆς σημασίας τῆς λέξεως. δι' οὐ ἡ ἔννοια αὐτῆς τεριωρίζετο, περιλείπεται δὲ ἐν τῷ νῷ τοῦ λέγοντος μόνη ἡ γενικωτέρα ἔννοια αὐτῆς: π. χ. ἡ λέξις ἀλιεὺς (ἐκ τοῦ ἄλις = θάλασσα) σύμπαντες τὸ πρῶτον τὸν ἐν ἀλὶ ἰχθύς ἀγρεύοντα: ἐπειτα δὲ περιτριβείσης καὶ ἀφανισθείσης τῆς σημασίας τῆς αλός, περιλειφθείσης δὲ ἀρνητικῆς τῆς σημασίας τοῦ ἰχθύς ἀγρεύοντος ἐσήμαντεν ἐν γένει τὸν

ίγθις ἀγρεύοντα (καὶ ἐν ποταμοῖς καὶ λίμναις) ἀνδριάς (ἐκ τοῦ ἀνήρ) ὠνομάσθη τὸ πρώτον τὸ ἀνδρικὸν ἄγαλμα, καταχρηστικῶς δὲ ἔπειτα καὶ τὸ γυναικεῖον κυνέη (ἐκ τοῦ κόνων) ὠνομάσθη τὸ πρώτον ἡ ἐκ τοῦ δέρματος κυνός κατεσκευασμένη περικεφαλαῖα, καταχρηστικῶς δὲ ἔπειτα καὶ ἡ ἐξ ὅλης ἄλλης κατεσκευασμένη ὅμην χαλκεή κυνέη, ἱκτιδέη κυνέη. Η κατάχρησις εἶναι συνηθεστάτη ἐν τῇ γλώσσῃ. πρό. καὶ ἐκατόμβη, βουθυτεῖν, τράγον, ναυπηγεῖν, τριηρεῖς, οἰκοδομεῖν, τεῖχος κτλ. πρό. καὶ τὰ νεώτερα πέννα (πέννα ὠνομάσθη τὸ πρώτον ἡ γραφίς ἡ ἐκ τοῦ πτεροῦ κατεσκευασμένη· διότι πέννα εἶναι Λατιν. λέξις δηλουσα πτερόν· ἔπειτα καταχρηστικῶς καὶ ἡ ἐξ ἄλλης ὅλης κατεσκευασμένη γραφίς· ὅμην σιδερένια πέννα) μελάνι, (μελάνι ἐκ τοῦ μέλας ὠνομάσθη ἡ μέλαινα γραφικὴ ὅλη. καταχρηστικῶς ἔπειτα ἡ γραφικὴ ἐν γένει ὅλη· ὅμην μαῦρο μελάνι, κόκκινον μελάνι) νοικοκύρης (ὅμην νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ, τοῦ χωραριοῦ), πετροβολῶ τινα μὲ λεμόνια κτλ. Η κατάχρησις πολλάκις εἴνε ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἔλλειψιν κυρίας λέξεως. Τούτο παρατηρεῖται ἐνίστε καὶ ἐπὶ τῆς μεταφορᾶς. πρόλ. δοφθαλμὸς ἀμπέλου γόνου καλάμου κλπ.

δτ') Η ὑπερθολή.

§ 489. Υπερθολή είναι ἡ μετὰ γάριτος ὑπέρθασις τῆς ἀληθείας καὶ τῆς πραγματικότητος· σκοπὸς τῆς ὑπερθολῆς είναι ἡ ἐναργεστέρα πράστασις τῆς ἐννοίας· ἐμφαίνεται δὲ ἡ γρήσις αὐτῆς σφιδρότερα αἰσθήματος π. γ. ἵπποι λευκότεροι χιόνος· τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων δέεν αὐδὴ (Πλ. Α. 249). τοῖς πάτιν ἀνθρώποις οὐδ' ἀν δ πᾶς γρόνος ἐξαρκέσεις λόγον ἴσον παρασκευάσαι τοῖς τούτων ἔργοις (Διη. 18, 296).

ζ') Η ἀλληγορία.

§ 490. Η ἀλληγορία (ἐκ τοῦ ἄλλο ἀγορεύειν) είναι λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν ὑποδηλοῦται ἄλλη ἔννοια ἡ ἡ διὰ τῶν λέξεων κυρίως ἐκφραζομένη. Η ἀλληγορία είναι συνεχής μεταφορά· ἀπαντᾷ δὲ μάλιστα εἰς εἰκονικάς καὶ παροιμιώδεις ἐκφράσεις π. γ. πῦρ μαχαίρα μὴ σκαλεύειν = ὠργισμένον ἀνθρωπὸν μὴ ἐρεθίζειν· μὴ γεύεσθαι μελανούρων = κυνοίς ἀνθρώποις μὴ συγγίγνεσθαι καρδίαν μὴ ξεθίειν = ἀλυπίαν ἀσκεῖν.

π'. Η εἰρωνεία

§ 491. Η εἰρωνεία είναι εἰδος ἀλληγορίας, διὰ τοῦ ὄποιου σημαίνεται μετά τίνος ὑποκρίσεως τὸ ἐνγυτίου παρ' ὅτι φαίνεται ὅτι σημαίνουσιν αἱ λέξεις π. χ. ὡς ἥδης εἴ (Πλ. Γο. 491). ὑπὸ τῶν χρηστῶν τῶν νῦν (Δη. 3, 31).

Πηκρὰ εἰρωνεία πρὸς γλεύην μετὰ σεσηρότος τοῦ προσώπου γνομένη λέγεται σαρκασμός π. χ. «πάνυ γάρ παρὰ τοῦτο (οὐχ ὄρδες;) γέγονε τὰ τῶν Ἑλλήνων, εἰ τούτῃ τὸ ὄρμα, ἀλλὰ μὴ τούτῃ διελέχθην ἐγώ, η̄ δευρὶ τὴν γείρα ἀλλὰ μὴ δευρὶ παρήνεγκα». ΣΗΜ. Την εἰρωνείαν ἔννοοῦμεν η̄ ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἀπαγγελίας η̄ ἐκ τοῦ προσώπου, περὶ οὗ ὁ λόγος η̄ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος διότι ἂν τι ἐκ τούτων είναι ἀντίθετον πρὸς τὰς λέξεις, δηλοῦται ἀμέσως ὅτι τὸ ἀντίθετον φρονεῖ ὁ λέγων.

ο'. Εὐφημισμὸς

§ 402. Εὐφημισμὸς είναι η̄ γρήσις λέξεων εὔσιώνων καὶ καλήν σημασίαν ἔχοντῶν πρὸς ἐκφρασιν ἔννοίας δυσιώνου η̄ φοδερᾶς η̄ ἀπρεποῦς η̄ σκληρᾶς π. χ. εἴ τι πάθοι=εὶ ἀποθάνοι· **Εὐξεινος** πόντος=ἄξενος πόντος· **Εὐμενίδες** ἀντὶ Ἐρινύες· παῖς=δούλος· εὐήγιης=μωρός· πρ. τὸ παρ' ἡμῖν γλυκάδι=ξίδι.

ι'. Περίφρασις

§ 493. Περίφρασις είναι η̄ διὰ πλειόνων λέξεων ἐκφρασίς ἔννοίας δυναμένης νὰ ἐκφρασθῇ διὰ διληγωτέρων η̄ διὰ μιᾶς π. χ. ὑδος χρῆμα =ος (Ηρ. 1, 36· ἐν τῷ Μυσίῳ Ὀλύμπῳ ὑδος χρῆμα γίγνεται μέγα)· τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν=αι γύντες, (Αριστφ. Νεφ. 1· ιοῦ, ιοῦ, ὁ Ζεὺς βασιλεὺς, τὸ τῶν νυκτῶν χρῆμα ἀπέρχαντον ὅσου). Δήμητρος καρπὸς=σιτος (Ξ. Ἑλλ. 6, 35). Συνηθεστάτη είναι η̄ περίφρασις τοῦ ὄρματος διὰ τοῦ ποιεῖσθαι καὶ τοῦ ἀφηρημένος ὄρματικού οὐσιαστικού π. χ. λόγον ποιεῖσθαι ἀντὶ τοῦ λέγειν· ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι ἀντὶ τοῦ ἐπιμελεῖσθαι, διάγνωσιν ποιεῖσθαι ἀντὶ τοῦ διαγνῶσκειν κτλ. Πρημάτων τινῶν τὸ παθητικὸν ἐκφράζεται διὰ τοῦ ἔχειν καὶ τοῦ ἀφηρημένου κατῶν οὐσιαστικοῦ· ἔπαινον ἔχειν ἀντὶ τοῦ ἐπαινεῖσθαι τιμὴν ἔχειν ἀντὶ τιμᾶσθαι, δνομα ἔχειν ἀντὶ δνομάζεσθαι (Ἀναχανδ. παρ' Ἀθην. σ. 255· τὸ γάρ κολκακεύειν νῦν ἀρέσκειν ὅνομ· ἔγει. Τό παθητικὸν τοῦ αἰτιασθαι είναι *alτιαν* ἔχειν οὐδέποτε αἰτιασθαι.

2 Ρητορικὰ σχῆματα.

§ 494. Τὰ ρητορικὰ σχῆματα είναι σκοπίμως ἐκλεκτημένα διαμορφώσεις τῆς ἐκφράσεως διαιροῦνται δὲ εἰς σχῆματα λέξεως καὶ σχῆματα διανοίας. Τὸ πρῶτα δύνανται (ἄνευ μεταβολῆς τῆς ἐννοίας) νὰ μεταβληθῶσιν, ἐάν μεταβληθῶσιν αἱ λέξεις ἢ προστεθῇ ἢ ἀφαιρεθῇ τι; τὰ δεύτερα δὲν μεταβάλλονται καὶ ἀν μεταβληθῶσιν αἱ λέξεις.

‘Ρητορικὰ σχῆματα λέξεως

§ 495. Τὰ κυριώτατα τῶν τῆς λέξεως συγγράτων είναι τὰ ἑξή, ὧν τὰ πλειστα προέρχονται ἐξ ἐπαναλήψεως τῆς αὐτῆς λέξεως.

α'. Ἡ ἐπαναδίπλωσις ἢ παλιότητα.

§ 496. Ἐπαναδίπλωσις ἢ παλιόλογία είναι ἡ ἄμεσος ἐπανάληψης τῆς αὐτῆς λέξεως. Τὸ σχῆμα τοῦτο παρέχει παθητικὴν καὶ μεγαλοπρεπὴν χροιὰν εἰς τὴν ἐκφρασιν π. γ. ἀλλ’ ἵππον, ἵππον οὐκ ἐτόλμησεν ὁ λαμπρὸς καὶ πλούσιος οὗτος πρίσσει (Δη. 21, 174)· ἔστιν, ἔστιν ἡσυχία (Δη. 18, 408). Παρὰ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς καὶ τρίς ἐπαναλαμβάνεται ἐνιστεῖ ἡ αὐτὴ λέξις π. χ. ἔλεσθι, ἔλεσθε μὲν οἰκήτορα, ἔλεσθέ με Σοφ. Αὐ. 398).

β'. Ἡ ἐπαναφορά, ἀντιστροφή, συμπλοκή.

§ 497. Ἐπαναφορὰ είναι ἡ ἐπανάληψης τῆς αὐτῆς λέξεως ἢ τῶν αὐτῶν λέξεων ἐν τῇ ἀρχῇ ἀλλεπαλλήλων προτάσεων ἢ καύλων π. γ. τι οὖν, ὁ ταλαίπωρε, συκοφαντεῖς: τι λόγους πλάττεις: τι σκιτέν οὐκ ἐλλεθορίζεις ἐπὶ τούταις; (Δη. 18, 121)· μέχρι τούτου Λασθένης φίλος ὥνομάζετο Φιλίππου, ἔως προϊδωκεν “Ολυμπον” μέχρι τούτου Εὔδικος καὶ Σίμος Λαρισκίοι, ἔως Θετταλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐποίησαν. Τὸ σχῆμα τοῦτο παρέχει σφιδρότητα καὶ ζωγρότητα εἰς τὸν λόγον. Ἀντίθετον τῆς ἐπαναφορᾶς είναι ἡ ἀντιστροφή, καθ’ ἥν ἐπαναλαμβάνεται ἡ αὐτὴ λέξις ἐν τῷ τέλει ἀλλεπαλλήλων προτάσεων ἢ καύλων π. χ. δοτις δ’ ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τὴν φῆμον αἰτεῖ, νόμον αἰτεῖ, δημοκρατίαν αἰτεῖ (Λισχ. Κτ. 198)· πράττεται τι τῶν ἡμίν δοκούντων συμφέρειν: ἄφωνος Αἰσχίνης· ἀντέκρους τι καὶ γέγονεν, οἷον οὐκ ἔδει: πάρεστιν Αἰσχίνης (Δη.).

Ἐνωσις ἐπαναφορᾶς καὶ ἀντιστροφῆς είναι ἡ συμπλοκή, καθ’ ἥν ἀλλεπάλληλοι προτάσσεις ἀρχονται ἀπὸ τῆς αὐτῆς λέξεως καὶ

λήγονται εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν· π. γ. ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τὴν πολιτείαν, καλεῖς, ἐπὶ τὴν δημοκρατίαν καλεῖς.

Τὴν ἐπαναφορὰν καὶ τὴν ἀντιστροφὴν συγχάκις ὁ Δημοσθένης μεταχειρίζεται, ὅταν θέλῃ καὶ αὐτὸς νὰ φανῇ συγκεκινημένος καὶ τοὺς ἄλλους νὰ συγκινήσῃ.

γ'. Ο κύκλος

§ 498. **Κύκλος** λέγεται τὸ σγῆμα ἐκείνο, κατὰ τὸ ὄποιον ὁ λόγος λήγει εἰς τὴν λέξιν, ἐκ τῆς ὥποιας ἀρχεται π. γ. σοὶ μὲν γάρ τὴν αλεπτῆς ὁ πατέρ, εἴπερ γὰρ ὅμοιος σοὶ (Δη. 10, 73).

δ'. Η ἐπάνοδος

§ 499. **Ἐπάνοδος** λέγεται ἡ ἐν τῇ ἐπομένῃ προτάσει (ἢ κώλῳ). ἐπανάληψις τῶν αὐτῶν λέξεων τῆς προηγουμένης προτάσεως ἢ κώλου, ἀλλὰ κατ' ἀντίστροφον τάξιν· π. γ. οὐ γάρ Αἰσχύνης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κρίνεται, ἀλλ' ἡ εἰρήνη δι' Αἰσχύνην διαδέδληται (Δη. 18, 42)· οἷς μὲν ἐγὼ δεινός, οὐκ δὲ νῦν καιρός, οἷς δ' δὲ νῦν καιρός, οὐκ ἐγὼ δεινός.

ε'. Τὸ ποδιόπτωτον

§ 500. **Πολύπτωτον** λέγεται ἡ ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς λέξεως κατὰ διαφόρους πτώσεις ἐν ἀλλεπαλλήλοις προτάσεσιν ἢ κώλοις. π. γ. οὗτοι ἱγοῦνται, τούτοις πείθεσθ' ὑμεῖς, ὑπὸ τούτων δέος ἔστι μὴ παρακρουσθῆτε (Δη. 19, 298)· τίνοι φίλοι πλείους ἢ τῷ τῶν Περσῶν βασιλεῖ· τίς δὲ κοσμῶν τοὺς περὶ αὐτῶν κάλλιον φαίνεται ἢ βασιλεὺς· τίνος δὲ δώρα γιγνώσκεται μᾶλλον ἢ τα βασιλέως: (Ισ.).

σ'. Συναθροισμὸς ἢ ἀπαριθμησίς

§ 501. **Συναθροισμὸς** είναι τὸ σγῆμα, κατὰ τὸ ὄποιον πρὸς ακφεστέραν καὶ ζωγροτέραν παράτασιν πράξεώς τινος τάξονται παρ' ἀλλήλας πλείονες συγγενεῖς ἔννοιαι· εἴτε ἀσυνδέτως (ἀσύνδετον σγῆμα) εἴτε συνδεόμεναι διὰ τοῦ καὶ (πολυσύνδετον σγῆμα)· π. γ. τὰ δεκα τακτα δρόντων, φρονούντων, βλεπόντων ἔλασιν ὑμῶν ἀφελόμενοι (Αἰσχ. 3, 94)· κατελάμβανε τὰς πόλεις, ἥδικει, μεθύων ἐπαρώνει, τὴν χώραν ἐποιεῖσθ' ἔχυτος, τὸ πρᾶγμα ἀμήγχινον ἦν (Δη. 23, 114)· τιμῶν μὲν τὰ κάλλιστα, ἐπαινοὶ, δόξαι, τιμαι, στέφανοι, χάριτες παρὰ τῶν πεπονθότων ὑπῆρχον (Δη. 18, 80)· ὁ τὴν Εὔδοιαν σφετεριζόμενος καὶ κατασκευάζων ἐπιτειχίσμα ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν καὶ καταλαμβάνων Θρεὸν καὶ κατασκάπτων πορθμὸν καὶ καθιζτάς . . . (Δη. 18, 34).

Σ'. Η παρονομασία.

§ 502. **Παρονομασία** είναι σχῆμα λέξεως, κατά τὸ ὅποιον τεχνικῶς ἀντιπαρατίθενται ὄμοιαι ἡ ὁμοίως ἕχονται λέξεις καὶ οὗτος ὁ λόγος καθίσταται γαριέστερος ἢ ἐμφαντικώτερος. Τὰ ἀπλοῦστατά εἶδη τῆς παρονομασίας είναι :

α') ἡ σκόπιμος ἐπιφορὰ τοῦ συνήτου ὥρματος μετὰ τὸ απλοῦν χώρον π. γ. οὐκ ἔδωκας, ἀλλ᾽ ἀπέδωκας· πρὶν φρονεῖν καταφρονεῖν ἐπίστασκεν.

β') ἡ ἐναλλαγὴ τῶν προσθέσεων ἐν τοῖς συνήτοις ὥρμασι π. γ. πάνθ' ὅταν κατασκευάζεται νοῦς ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν παρασκευάζεται (Δη. 8, 43)· οὐ μετανοεῖν, ἀλλὰ προνοεῖν δεῖ τὸν ἄνδρα τὸν σορόν.

γ') ἡ ἐπανάληψις τῆς κατῆς λέξεως κατὰ διάφορον σημασίαν π. γ. ἂμα γάρ ἡμεῖς τε τῆς ἀρχῆς ἀποστερούμεθα καὶ τοῖς "Ἐλλησιν ἀρχὴν τῶν κακῶν ἐγίγνετο" (Ισ. 4, 119). Ετερα παραδείγματα παρονομασίας· οὗτος ὁ ἵερόσιλος περιτρέχει λέγων ὡς εὐσέβειαν, ἀλλ' οὐκ εὐτέλειαν ἀνέγραψε (Λο. 30, 21)· οὐ γάρ τὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸν τόπον μετέλλαξεν. Διὰ τοῦ σχῆματος τούτου κατασκευάζονται παρὰ τοῖς κωμικοῖς λογοποιίντα· οἷον φραγεῖν ἐλατῆρος, ἵνα τὰς γαυς ἐλαύνωμεν καλῶς (Αριστ. Ιππ. 1, 182).

π'. Ομοιοτέλευτον, ισόκωλον, πάριδον.

§ 503. Εἴδη τῆς παρονομασίας είναι καὶ τὸ ὅμοιοτέλευτον, τὸ ισόκωλον καὶ τὸ πάριδον, διὸ τῶν ὅποιων ἐπιδιώκεται τὸ ὅμοτρον ἢ τοὐλάχιστον τὸ ὅμοιόμορφον ὅλων τῶν προτάσεων ἢ κώλων.

'**Ομοιοτέλευτον** λέγεται τὸ σχῆμα, κατὰ τὸ ὅποιον δύο ἢ πλείονες παρατητέομεναι προτάσεις ἡ κώλα ἔχουσιν ὄμοια τὰ τέλη (ἔχουσι τὰς τελευταῖς λέξεις ὅμοιοκαταλύπτους); π. γ. τοὺς πλέοντας ὡς ἴμας ἐπωλεῖται, τοῖς ἐναντίοις ἐβοηθεῖτε, τὴν χώραν μου κακῶς ἐποιεῖτε (Δη. 12, 5)· ἐκατόν τριήρεις ἐναυπηγησάμεθα, τριακοσίους δὲ ἵππεις παρατευκτάμεθα καὶ τριακοσίους ἵππεις Σκύθις ἐπριάμεθα (Αἰσ.).

'**Ισόκωλον** λέγεται τὸ σχῆμα, κατὰ τὸ ὅποιον τὰ δύο κώλα τῆς περιόδου σύγκεινται ἐν συνόλῳ σγεδὸν ἐξ ἴσων συλλαβῶν. "Οταν τὸ ισόκωλον είναι καὶ ὅμοιοτέλευτον λέγεται πάρισον π. γ. ἡ μὲν ἐπισταστή, διαφόλαττε ταῖς μελέταις· ἡ δὲ μὴ μεμάθηκας προσλάμψαντας τοῖς ἐπιστήμαις (Ισ. 1, 18)· τοῦ μὲν ἐπίπονον καὶ φιλοκινδύνον τὸν

θιον ἐποίησε, τῆς δὲ περιβλεπτον καὶ περιμάχητον τὴν φύσιν κατέστησεν. Ἐξογον παράδειγμα παρίσου είνε τὸ τοῦ Κικέρωνος (Pro Mil. 4, 20), ἐνῷ παρατηρεῖται θαυμαστική, εὐρυθμία: est enim, iutices, hacte non scripta, sed nata lex, quan non didicimus, accepimus, legimus verum ex natura ipsa arripnimus, hausimus, expressimus: ad quan non docti, sed facti, non instituti, sed inbuti sumus.

·Ρητορικὰ σχήματα διανοίας.

Τὰ κοριφώτατα τῶν τῆς διανοίας ῥητορικῶν σχημάτων είναι τὰ
ἔξιτα:

α' Ἡ ἑρώτησις.

§ 504. Διὸ τῆς ῥητορικῆς λεγομένης ἔρωτήσεως ὁ ῥήτωρ ακοπεῖ
οὐχὶ νὰ μάθῃ τι, ἀλλ' ἐντόνως νὰ βεβαιώσῃ ἡ ἀρνηθή τι ἢ τὸν ἔρω-
τώμενον νὰ ἐλέγῃ καὶ εἰς ἀμηχανίαν ἀγάγῃ ἡ ὄργην καὶ ἐκπληξεῖν νὰ
ἐκδηλώσῃ ἡ μίσος ἢ ἔλεον νὰ διεγείρῃ. Ἔνιοτε ἀκολουθοῦσι πολλαὶ
ἄλλεπάλληλοι ἔρωτήσεις π. χ. Τις τομημαχία σοῦ πρόδαντος γέγονε
τῇ πόλει; τις δὲ βούγεια ἢ κτήσις εὐνοίας ἢ δόξης; τις δὲ πρεσβεία;
(Δημ. 18, 133)· ταῦτ' οὐ μεγάλη καὶ περιφανῆς ἀνατιχυντία; ταῦτ' οὐχ
ὑπερβολὴ δεινῆς αἰσχυροκερδείας; τι οὖν πότε ἔστι τὸ δεινόν, εἰμὴ
ταῦτα δόξει τηλεκαντάς ὑπερβολὰς ἔχοντα: (Δημ. 27, 35)· ἐμβρόντητε,
είτε νῦν λέγετε: (Δημ. 18, 243).

6' Ἡ ὑποφορὰ ἢ ἀνθυποφορά.

§ 505. Ἡ ὑποφορὰ είναι ἐνδεχομένη ἔνστασις, τὴν ὄποιαν ἐκ-
φράζει ὁ ῥήτωρ, ἵνα ἀμέσως ἀναπενεάσῃ αὐτήν π. χ. Ἀλλὰ νῆ,
διὰ πατρώνα σοι δόξα ὑπάρχει . . . ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο σύτως ἔχει σοι
γάρ ἣν κλέπτης ὁ πατέρος (Δημ.). Πολλάκις ἡ ὑποφορὰ ἐκφέρεται
ἔρωτηματικῶς ἐπὶ τὸ ζωγρότερον π. χ. τι καὶ βουλόμενοι μετε-
πέμπεσθ' ἀν αὐτούς: ἐπὶ τὴν εἰρήνην; ἀλλ' ὑπῆρχεν ἀπασιν. Ἀλλ'
ἐπὶ τὸν πόλεμον; ἀλλ' αὐτοὶ περὶ εἰρήνης ἔθουλενεσθε (Δημ. 18,
13)· πρᾶ. τοῦ Κικέρωνος domus tibi deerat? at habebas, pecunia
superabac? at egebas.

γ'. Ἐπιδιόρθωσις ἢ ἐπανόρθωσις.

§ 506. Ἐπιδιόρθωσις ἢ ἐπανόρθωσις λέγεται ἡ διόρθωσις ἢ ὁ
περιορισμὸς προγραμμένης λέξεως ἢ φράσεως π. χ. ταῦτα τοίνου
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

τῆς οὗτος αἰσχρᾶς καὶ περιβοήτου πράξεως μᾶλλον δὲ προδοσίας (Δη. 18, 297· δὲ πότε δψὲ λέγω; χθὲς μὲν οὖν καὶ πρώην (Δη. 18, 130).

δ'. Ἡ ἀναφόνησις ἢ ἐκφώνησις.

§ 507. Ἀναφώνησις ἢ ἐκφώνησις εἶναι τὸ σχῆμα, κατὰ τὸ ὄποιον ὁ λέγων ὑπὸ σφοδροτέρων παθῶν κατεγόρειος θαυματισμοῦ, ὅργης, χαρᾶς, λύπης ἐκφράζεται δι' ὑπαλόγων παθηματικῶν λέξεων· π. χ. ὃς γάρ ἐμοῦ φίλιππισμόν, ὁ γῆ καὶ θεοί! κατηγορεῖ, τί οὗτος οὐκ ἀν εἴποι; (Δη. 18)· ἐγὼ μὲν οὖν, ὁ γῆ καὶ ἥλις καὶ ἀρετὴ καὶ σύνεσις καὶ παιδεία, βεβοήθηκα καὶ εἰρηκα (Αἰσχ. 3, 260) πρὸ τὸ περιφημον τοῦ Κικέρωνος οἱ temporā, οἱ mores.

ε'. Ἡ ἀποστροφή.

§ 508. Ἀποστροφή εἶναι τὸ σχῆμα τῆς διανοίας, κατὰ τὸ ὄποιον ὁ ὥρτωρ στρέψει αἰφνιδίως τὸν λόγον ἀπὸ τῶν δικαστῶν πρὸς τὸν ἀντίπαλον ἢ πρὸς ἄλλα πρόσωπα. Τὸ σχῆμα τοῦτο εἶναι αἰσθημάτων καὶ παθῶν διεγερτικόν· ἔχει δὲ μεγάλην δύναμιν, ὅταν ὁ ὥρτωρ θέλῃ νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ ἐναντίου· π. χ. ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ Στεφάνου λόγου διηγούμενος τὰς πρὸς τὴν πόλιν εὑεργεσίας αὐτοῦ αἰφνιδία ἀποστρεφόμενος πρὸς τὸν Λισχίνην λέγει· «είτα μὲν ἐρωτᾶς ἂντι ποίας ἀρετῆς ἀξιῶ τιμάσθαι:».

δε'. Ἡ ἀποσιώπησις.

§ 509. Ἀποσιώπησις εἶναι αἰφνιδία διακοπὴ τοῦ λόγου γινομένη ἐξ ὅργης ἢ ἐκ φόβου μὴ λεγθῆ τι ἀπρεπὲς ἢ πρὸς ἐκφρασιν δυσαρεσκείας· π. χ. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οὐ δούλομαι δὲ δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου (Δη. 18, 12)· εἰτ' ὡς τι ὅτι ὅτι εἰπών σέ τις ὅρθως προσείπει; (Δη. 18, 22)· φὶ μήτηρ μὲν ὑπῆρχε πολίτης, πατήρ δὲ οὐκ ἐρώ πόθεν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Υποκειμενον.

1) ἐγώ γράψω. 2) σὺ παίξεις. 3) ἡ συκῆ ἔστι δένδρον. 4) ὁ σοφός ἔστιν εὐδαίμων. 5) οἱ φιλοσοφοῦντές εἰσι τίμοι. 6) τὸ κελεῦσαλ ἔστι βάθιον, τὸ δὲ ποιῆσαι γαλεπόν. 7) τρεῖς ἥλιοι. 8) εἰς ἄνδρας διακοσίους ἐνέμειναν τῇ ἑξάδῳ. 9) ἔφυγον εἰς Λακεδαιμονα περὶ τοὺς δικτακοσίους. 10) πατεσκάφῃ τῶν μακρῶν τειχῶν ἐπὶ δέκα στάδια ἐκατέρου. 11) Οὐκ ἀν εἴη ὅστις ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν οὐκ ἀν ἀγανακτοῖ. 12) Ἡδη ἦν ἀμφὶ πλήθουσαν ἀγοράν. 13) Πρώ ἔστι ἔστι. 14) τὸ γνῶθι σαυτὸν καὶ τὸ σωφρόνει ἔστι ταῦτον. 15) τὸ πεῦ ἔστι σύμφωνον.

2. Κατηγορούμενον.

1) ὁ βίος ἔστιν ἥδυς. 2) ὁ κόσμος εἶς ἔστι. 3) ἡ συκῆ ἔστι δένδρον. 4) ἡ Αἴγυπτός ἔστι δῶρον τοῦ Νείλου. 5) ἡ σιωπὴ τοῖς νέοις κόσμος ἔστιν. 6) τοῦτό ἔστιν ἔκεινο. 7) ὁ Ἀλκιδιάδης ἐγένετο φιλοτιμότατος. 8) οἱ στρατιώταις ἤσαν ύπερ τοὺς δισχιλίους. 9) οἱ ἐλθόντες ἤσαν περὶ τοὺς ἐκατόν. 10) ἄλις τὸ τείνης αἷμα. 11) τοιοῦτός εἴμι ἐγώ.

3. Συνδετικόν.

1) ὁ Ὄλυμπός ἔστιν ὕρος. 2) τῆς ἐπιμελείας πάντα δοῦλα γίγνεται. 3) ἀπαντα δοῦλα τοῦ φρονεῖν καθίσταται. 4) ἔρως παίδευμα ἀρετῆς ὑπάρχει. 5) ἀπλὴ ἡ ἀλήθεια ἔφυ. 6) Κύρος πράτιστος πάντων ἐνομίζετο. 7) εἰς ἔστι δοῦλος οἰκίας, ὁ δεσπότης. 8) ὁ Θηραμένης ἀπεκαλεῖτο κόθορνος. 9) ὁ Κύρος ἀπεδείχθη στρατηγός. 10) πάντες οἱ ἐν ἡλικίᾳ παλοὶ φαίνονται. 11) ὁ Ἀλκιδιάδης ἥρεθη στρατηγός. 12) (οἱ προδόται) αντὶ φύλων καὶ ξένων γὖν κόλακες καὶ θεοίς ἐχύροι ἀκούουσι. 13) ὁ δεσπότης μού μετέωρος αἰρεται. 14) ὁ Ἀσωπός ποταμὸς ἐρρύῃ μέγας. 15) Ἰππίας ἔχώρει ύποσπονδος εἰς Σιγειον. 16) πακῶς πακῶς ἀπόδοιτο ὡς γυναῖκα δευτερος ἔγημε. 17) ὁρθριος ἥκεις. 18) ἀσμενος ἥκουσα. 19) διεφείροντο οἱ πλειονες ἐναταῖοι καὶ ἐβδομαῖοι. 20) πρώτος ἀνέστηγ. 21) πρότερος ἥλιον. 22) ἐκὼν ἥμαρτον. πόνος εὐκλείας πατήρ.

4. Παράδειγματα ὁρῶν καὶ ὁρῶν τῆς προτάσεως.

- 1) ἐπεὶ ἐγέγνωσκον αὐτοὺς οἱ Ἑλληνες βουλομένους ἀπιέναι ἐκήρυξε τοῖς Ἑλλησι συσκευάζεσθαι· 2) Λί δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι· 3) ἀνάγκη φυλάττειν· 4) ὡρα βουλεύεσθαι· 5) οὐκέτι καὶ οὐδὲ ὄκνειν· 6) ἐμοὶ μὲν ὄνειδος οὐ πατρίς, σὺ δὲ τῆς πατρίδος· 7) ἵνακ ἂν ὡρα πορεύεσθαι οὐ, σημανεῖ τῷ κέρατι· 8) εἰ φυχρὰ λέγω, σὺ αἴτιος, πράγματά μοι παρέχων· 9) οὔτε ἡμεῖς εἴτι ἐκείνου στρατιώται, οὔτε ἐκείνος εἴτι ἡμῖν μισθοδότες· 10) Θεαίτητε, δεῦρο περι Σωκράτη· 11) ἅρτι φ Τερψίων, η πάλαι εἴς ἀγοράς· 12) Σωκράτη δὲ ἐξαιρὼ λόγοι· ἴκανὸς γάρ καὶ ἀμφότερος· 13) ὑγιαίνειν ἔριστον ἀνδρὶ θυγατῇ· 14) τυφλόν, ὡς φασιν, οὐ ζωες.

5. Ηρόδοτος τοῦ ὑποκειμένου.

- 1) Μάνθανε αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν οἷόν εστι· 2) δημοκρατίαν οἵσθια τί εστιν· 3) γῆν πάντες ἴσασιν οἵτι εὗ πάτσονται εἰ ποιεῖ· 4) οἵσθια Εύθυνδημον πόσους ὀδόντας ἔχει· 5) ὥρας τὴν φύσιν τὴν τῶν πολλῶν ως διάκειται πρὸς τὰς ἥδουντας· 6) μέμνησθε τοὺς χρόνους οἵτι τῶν ἀδικημάτων εἰσὶ πρότεροι· 7) ἐπετήρουν τοὺς Ἀθηναίους ποιει κατασχέσουσι· 8) οἱ τόραννοι φοδοῦνται τοὺς μὲν ἀνδρείους μάτι τολμήσωσι τῆς ἐλευθερίας ἔνεκα, τοὺς δὲ σοφούς μάτι μητρανήσωνται· 9) γιγάντεις τὸν Ἡσίοδον οἵτι τῷ ὄντι γῆν σοφός· 10) ἄρχοντός εστι τῶν ἀρχομένων ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως βέλτιστοι ἔσονται..

6.

Ἐν τῇ ἐπομένῃ ἀσκήσει τὸ ὑποκειμένον τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως να τεθῇ κατὰ πρόληψιν εἰς τὸ κύριον ὥρμα.

- 1) Γνώσει οἵτι κακοῦ θυμοῦ τελευτὴ κακὴ προσγίγνεται· 2) Ορᾶς, Όδυσσεα, οἵση η θεῶν ισχύς; (ἐστι;)· 3) οἱ δει οὐδὲς ἐκ τῶν τοῦ κατηγόρου λόγων καταμανθάνειν εἰ καλῶς κείνται η μή οἱ νόμοι· 4) ἔχεις ἂν μοι εἰπεῖν οἵτι πότε εστι μίμησις; 5) οἱ μανθάνω οἵτι οὐτος βούλεται λέγειν· 6) βούλεσθε ἀκοῦσαι οἶπως ηδὸν παύλετο· 7) ἐδεσθίκεσαν μή η ὑπερβολὴ τῶν ὥρων προκαταληφθεῖη.

7. Σιγμόφωνία τοῦ ὁντατος ποδὸς τὸ ὑποκειμένον.

(ἐπὶ ἐνὸς ὑποκειμένου):

- 1) Σὺ μὲν παιδείας ἐπιμυμεῖς. Ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ· 2) ἡμεῖς μὲν γράφομεν, οὐμεῖς δὲ ἀναγνώσκετε· 3) τὰ με-

γάλα δώροι τῆς τόχης ἔχει φέρειν· 4) διὰ τὰς γυναικας πάντα τὰ
κακὰ γίγνεται· 5) ὁ δῆμος ἐπέθεντο τοῖς ὀλίγοις· 6) τοιωτά ακού-
σασα ἡ πόλις Ἀγγεῖλαν εἴλοντο βασιλέα· 7) μέρος τι ἀνθρώπων
ἡγούνται· θεοὺς οὐ φροντίζειν ἥμαν· 8) οἱ συνοφάνται μεγάλη
ζημία τῇ πόλει ἔστι· 9) ἀριστῶντι τῷ Εενοφῶντι προσέτρεχον δύο
νεανίσκω· 10) συκέτι δύο ἡ τρία στάδια διειγέτηγ τῷ φάλαγγε,
γίνεται ἐπιτάξιον οἱ Ἑλλήνες.

8

(ἐπὶ πλειόνων ὑποκειμένων)

1) *Φίλιππος* καὶ Ἀλέξανδρος πολλὰ καὶ θωρακτὰ ἔργα διε-
πράξαντο· 2) τῇ ὑστεραῖῃ ἄγουσιν ἐπὶ τὸ στράτευμα τοὺς Λάκωνας;
Σεύθης τε καὶ Ἡρακλείδης· 3) ταῦτη τῇ ἡμέρῃ ἀφικνεῖται
Βίων καὶ Ναυσικλείδης· 4) κατεναύθη πασαὶ ἡ πόλις καὶ αἱ
οἰκίαι καὶ τὰ σταυρώματα· 5) τὴν μαντείαν ταῦτην ἔγω τε καὶ ἡ
μήτηρ ἡπο θεοῦ ἐλάχομεν· 6) ἥσαν ἡ τούτου μήτηρ καὶ ὁ τῆς
ἔμης γυναικὸς πατήρ ἀδελφοί· 7) καὶ πλοῦτος καὶ δόξα μάταιά
ἔστι.

9. Θέει τὸ δῆμοι εἰς ὁριστὴ ἔγκλιδιν συμφώνως πρὸς τὸ ὑποκείμενον.

1) ἔγω εἶνε σοφώτερός σου· 2) σὸς εἶνε πλουσιώτερος ἐμοῦ· 3)
Γῆρας διδάσκειν πάντα· 4) ἀπαντες (ἱμεῖς) εἶναι εἰς τὸ νοοθετεῖν
σοφοῖς· 5) τὸν χρόνος ὅτε θεοὶ μὲν εἶνε η τάθν δὲ γένη οὐκ εἶνε
(παρατατικός); 6) τὰ καλὰ τὴν ψυχὴν εὐφραίνειν· 7) πολὺ γένος
ἀνθρώπων τοῖς μὲν ἐν τῆς γῆς φυομένοις οὐ χρῆσθαι. ἀπὸ δὲ βο-
σκημάτων γάλακτι καὶ τυρῷ καὶ κρέασι τρεφόμενοι ζῆν· 8) αἱ χο-
ρηγίαι ἵκανόν εὑδαιμονίας τεκμήριον εἶνε· 9) τὴν τέχνην ταῦτην ἔγω
τε καὶ ὁ πατήρ ἀσκεῖν· 10) πέμψατ με Ἀριστος καὶ Ἀρτίορος·
11) οἱ ἔμοι πλάνοι καὶ ταλαιπωρίαι καὶ τὰ πολλὰ φηρίσματα τοῦτο
ἀπεργάσασθαι· 12) φθόνος καὶ ἔρως ἐναντία εἶνε· 13) κάλλος καὶ
ἰσχὺς κακῷ ξυνοικοῦντα ἀπρεπῆ φαίνεσθαι· 14) αἵτιον γενέσθαι
οἱ πολλοὶ τῶν Χίων οὓς εἰδότες τὰ πραστόμενα· 15) ταῦτα πάντα
κακούργια εἶνε· 16) ζῶντι τῷ δικαιῷ παρὰ θεῶν τε καὶ ἀνθρώ-
πων ἀθλοῖ τε καὶ μισθοῖ καὶ δώροι γίγνεσθαι.

10. Συμφωνία τοῦ κατηγορούμενον πρὸς τὸ ὑποκείμενον.

(ἐπὶ ἑνὸς ὑποκειμένου)

1) οὐρανός ἔστι καιγοῦσ· 2) ἡ θάλασσά ἔστιν ἀλμυρά· 3) οἱ
Ψηφιοποιηθῆκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ἄνθρωποι εἰσὶ θυγατρίς· 4) χαλεπά (ἐστι) τὰ καλά· 5) ἡ Μυκάλη
ἔστιν ὄρος· 6) αἱ Ἀθηναί εἰσιν ἔνδοξος πόλις· 7) ἀπιστον ταῖς
πολιτείαις ἡ τυραννίς (ἐστι)· 8) ἡ ἀρετὴ διδακτέον· 9) Τόμυρος
ἡν βασίλεια· 10) αὕτη ἔστιν ἀρετὴ τοῦ ὥγτορος, τὰλητῇ λέγειν.
11) ἡδε (ἐστιν) ἀρχὴ τῆς ὄμολογίας, ἐρέσθαι ἡμᾶς αὐτούς· 12) οὐ-
τος ὄρος ἔστι δικαιοσύνης, ἀληθή τε λέγειν καὶ ἡ ἀν λάδη τις
ἀποδιδόνται· —

(ἐπὶ πλειόνων ὑποκειμένων).

13) Οἱ ἔωνημένοι καὶ αἱ ἔωνημέναι οὐδὲν ἔττον ἔτσιν ἐλεύθεροι
τῶν πριαμένων· 14) εὐγένειαι καὶ δύναμεις καὶ τιμai· ἀγαθά ἔστι·
15) ἡ ἀγορὰ καὶ τὸ πρυτανεῖον παριψι λιθῷ ἡσιημένα ἦν. 16) τα-
ραχαὶ καὶ στάσεις δλέθρια ταῖς πόλεσι· 17) ἕσταν οἱ τούτου μῆτηρ
καὶ ὁ τῆς ἐμῆς γυναικὸς πατὴρ ἀδελφοί.

11. Ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ

1) τὰ πονηρὰ κέρδη ἡδονὰς ἔχει μικράς, ὅστερον δὲ λύπας μα-
κράς· 2) ἀνὴρ ἀγήτωρ πάντων τῶν πακῶν αἴτιος· 3) ἀνὴρ ὀπλίτης
δούλος ἔστι τῶν ὄπλων· 4) (Δημοσθένης) χαλκοῖς καὶ ἀδαμαντίνοις
τείχεσι τῶν Ἀθηναίων συμμαχίαν ἔτείχισε· 5) γέρων ἐρωτῆς
ἔσχάτη κακὴ τύχη· 6) ἐπλέσμεν τριήρεσιν οὐ πλέον ἡ ἐπατόν· 7)
βάδιζε τὴν εὐθεῖαν ἵνα δικαιος ἦν· 8) τῇ ὑστεραιᾳ οὐκ ἐφάνησαν οἱ
βάρδαροι· 9) μουσικὴν πάτερν φαμὲν εἰκαστικήν τε εἶναι καὶ μιμητι-
κήν· 10) ξυνέδη μοι φεύγειν τὴν ἔμαυτοῦ ἔτη εἴκοσιν· 11) οἱ τύραν-
νοι πάντες πανταχῷ ὡς διὰ πολεμίας πορεύονται· 12) τῇ ὑστεραιᾳ
οὐκ ἐφάνησαν οἱ πολέμιοι, οὐδὲ τῇ τρίτῃ· 13) ἀφικνοῦνται εἰς πόλιν
μεγάλην ἐρήμην· 14) ἐχθρὸν νέα γυναικὶ ἀνὴρ πρεσβύτης· 15) οἱ
“Ἐλληνες πελτασταὶ ἔθεον ἐπὶ τοὺς πολεμίους· 16) Τὰς πρὸν φρέ-
νας οὐκ εἰχες ὑγιεῖς· 17) Τὰς μεγάλας ἡδονὰς οἱ ἐν καιρῷ πόνοι
παρέχονται· 18) τὸν καλὸν κάγανθὸν ἄνδρα εὑδαιμόνα εἶνε φῆμι· 19)
ἀφίκοντο εἰς πόλιν μεγάλην οἰκουμένην.

12. Παράθεσις.

1) τὸ σῶμα δεινὰ καὶ ἀναγκαῖα ἐν αὐτῷ πειθύματα ἔχει, πρώ-
τον μὲν ἡδονήν, μέγιστον πακοῦ δέλεαρ, ἐπειτα λύπας ἀγαθῶν φυ-
γάς, ἔτι δὲ αὐθίρρος καὶ φόδον, ἄφρονε ἔνυμβούλῳ· 2) πάλαι,
δεινῷ θηρίῳ καὶ μεγίστῃ βλάβῃ, ὅμως ἐπέμιξεν ἡ φόδος ἡδονήν
τινα οὐκ ἄμοισον· 3) ἐμέθυσον, ἴκανη πρόφασις εἰς ἀμαρτάνειν· 4)
κείνται πεισόντες, πίστις οὐκ μικρὰ πόλει· 5) οὐ παύσομεν τὰς κά-

ριας ταις Μούσαις συγκαταμηνύεις, ήδιστιν ξυζυγίαν· 6) Τὸ πάντων θαυμασιώτατον, ἐπαινοῦσι μὲν πάντες τὰ τοιαῦτα ἐπιτιθέουματα, μιμεῖσθαι δι' αὐτὰ οὐδεμία πόλις θέλει· 7) τὸ λεγόμενον τὰ παιδῶν μαθήματα θαυματὸν ἔχει τι μνημείον· 8) εὑδαιμονοίης, μισθὸν ήδιστων λόγων· 9) οὐ δεῖ ἐπιθυμίας ἐάν ἀκολάστους είναι καὶ ταύτας πληροῦν, ἀνήρυτον κακόν· 10) ἀφίκοντο εἰς Κοτύωρα, πόλιν Ἑλληνίδα· 11) ἐξελαύνει εἰς Ἰκόνιον, τῆς Φρυγίας πόλιν ἐσχάτην (ἐπεξήγησε). 12 εἰς ἐστὶ δοῦλος τῆς οἰκίας, ὁ δεσπότης· 13) τὸ δίκην διδόναι μερίστου κακοῦ ἀπαλλαγὴν· 14) ἐν ἐστιν ἀληθὲς φίλτρον, εὐγνώμων τρόπος· 15) δύο ἔτι λοιπά, ή σωφροσύνη καὶ ή δικαιοσύνη· 16) τὸ κουφότατον πάντων τῶν κακῶν σε δάκνει, ή πενία· 17) πᾶς ἐλευθερος ἐνὶ δοῦλος ἔστι, τῷ νόμῳ, ὁ δὲ δοῦλος δυσί, τῷ νόμῳ καὶ τῷ δεσπότῃ· 18) τὸ μέλος ἐκ τριῶν σύγκειται, λόγου ἀρμονίας καὶ ρυθμοῦ· 19) ἕτερον ἀπεκτείνατε, Καλλικλέα λέγω· 20) η μῆτρα ἐσθλοῦ παιδός Ἀλκήνην λέγω, ἐξελθέτω. 21) τοῦτο οὐδὲ θεὸς δύναται, ἀγένητα ποιεῖν τὰ πεπραγμένα (ἐπιμερισμός)· 22) οἱ στρατηγοὶ ὄραχέα ἔκαστος ἀπελογήσατο.

Ἐν τῇ ἐπομένῃ ἀσκήσαι μετέβαλε τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν εἰς παράθεσιν δι' ὀνόματος.

13.

1) ἐκ λόγων, οἱ δποῖοι εἶνε κοῦφον πρᾶγμα, ὥργον μίση καὶ ἔχθρας βαρύτατας γίγνονται· 2) οὐκ ἔστιν ἵερὸν πενίας, ητις εἶνε αἰσχίστη θεά· 3) παρέστη τοὶ καὶ ἐμοὶ ἀλίθεια, ητις εἶνε πρᾶγμα δικαιότατον· 4) σιγὴν καὶ σωφρονεῖν αὐτοῖς χρήγει, τὰ δποῖα εἶνε δύο κακὰ μέγιστα· 5) ἐν τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ, δ δποῖος εἶνε τὸ σεμνότατον καὶ δικαιότατον δικαστήριον, ὅμολογῶν ἀδικεῖν ἀπογίγνει· 6) ἐκεῖνο τὸ δποῖον εἶνε τελευταῖον, δούλη Ἐλλάδε εἰσχρίζομαι· 7) ἐκεῖνο τὸ δποῖον εἶνε μέγιστον καὶ κάλλιστον, τὴν μὲν τὴν χώραν αἰξανομένην ὥρας, τὴν δὲ τῶν πολεμίων μειουμένην· 8) ἐκεῖνο τὸ δποῖον εἶνε εὐκολώτατον τοῖς ἀδικεῖν προτημένοις, μαρτυρήσει τις αὐτῷ κατ' ἐμοῦ· 9) πολλοὺς ὁ θυμὸς ὁ μέγιας ὄλετε ὥροτῶν ἢ τ' ἀξινεσία, τὰ δποῖα εἶνε δύο κακὰ τῷ χρωμένῳ.

14. Ἡ συνεμπατικὴ καὶ εὐηπτικὴ

1) ὡ κάκιστε ἀνθρώπων Ἀριαῖε καὶ οἱ ἄλλοι Πέρσαι· 2) ἐλθὲ Κατεβαίη—Συντακτικὸν ἔκδοσις τρίτη.

δι πρῶτος· 3) ἐλθετε οἱ ἄλλοι· 4) ὁ οὗτος Αἴας, οὐδὲ δωμάτων πάρος· 5) γάρ τι γυναιξὶ κόσμον ἢ σιγῇ φέρει.

15. Ἡ αἰτιοτικὴ ἐπὶ τῶν ὅμηρίων

(ἄμεσον ἀντικείμενον) ἀγροῦ σινισσομένων

1) σκάπτω τὸν ἄγρον· 2) τιμῶ τὸν πατέρα· 3) κτίζω οἶκον· 4) ὁ θεὸς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· 5) ἐπαίνει τὸν ἐθανοῦντα καὶ εὐεργέτει τὸν εὐεργοῦντα· 6) θυγτὸς πεφυκὼς μὴ γέλα τεθνηκότα· 7) ὁρόν ἔστιν κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους ἢ εἰ· 8) ὥριτωρ πονηρὸς τοὺς νόμους λυμαίνεται· 9) μιμοῦ τὰ σεμνὰ 10) τὰς ἡδονὰς θήρευε τὰς μετὰ δόξης· 11) φεῦγε ἡδονὴν φέρουσαν βλίζην· 12) σὺ δὲ οὔτε θεοὺς φοβεῖ οὔτε ἀνθρώπους αἰσχύνει· 13) οἱ στρατιώται παίουσι καὶ βάλλουσι καὶ λοιδοροῦσι τὸν Σωτῆρίδαν.

16.

(ἐσωτερικὸν ἀντικείμενον) 1) Δεῖ τὸν στρατιώτην φονεῖσθαι τὸν ἄργοντα εἰ μέλλει φυλακὰς φυλάξειν· 2) οἱ ἐρῶντες ἐθέλουσι δουλείας δουλεύειν, ὅτας δύο ἀν δοῦλος οὐδεὶς· 3) ὡς μὲν στρατηγήσοντα ἐμὲ ταύτην τὴν στρατηγίαν μηδεὶς ὑπὸν λεγέτω· 4) τάχα δὲ ὃν τις ὄμων ἀγανακτήσει, εἰ δὲ μὲν καὶ ἐλάττω ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος ἐδείη, ἐγὼ δὲ οὐδὲν τούτου ποιήσω καὶ ταῦτα κινδυνεύων τὸν ἔσχατον κίνδυνον· 5) θεοῦ βίον ζῆν ἀξιοῖς θυγτὸς ὄν· 6) ἡ Κέρκυρα αὐτάρκη θέσιν ἔκειτο· 7) οὐτ' εὐτυχεῖς μάλιστα, μὴ φρόνει μέγα· 8) δεήσομαι καὶ δίκαια καὶ μέτρια ὄμων, βοηθῆσαι μοι τὰ δίκαια· 9) Κόλων Ὀλύμπια ἐνεργήκει· 10) Τὰ Ἡράκλεια ἐντὸς τείχους θύειν ἐψηφίζεσθε· 11) ηξίουν κατούς συμμαχίαν δύνονται· 12) δι πολλὰ κακὰ δρῶν τοὺς ἄλλους καὶ πάσχει κατούς πολλὰ ἔτερα· 13) τὰς ἄργας πάσας δώδεκα μέρη διείλοντο· 14) μέρῳ ἀλειφάμενος καὶ δοῦλος καὶ ελεύθερος ὄμοιοιν δέξει.

17.

(διπλὴ αἰτιατική) 1) οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς νησιώτας ἐξήνοιτα τάλαντα εἰσέπραττον· 2) μὴ με κρύψῃς τοῦτο, ὅπερ μέλλω ποθεῖν· 3) Θρασύβουλος καὶ Ηράσιος ὄρκωσαν πάντας τοὺς στρατιώτας τοὺς μεγίστους ὄρκους, ἵνα μὴν δημοκρατήσεσθαι καὶ ὄμονοῖσθεν· 4) πόθεν Διονυσόδωρος ἦρξατο σε διδάσκειν τὴν στρατηγίαν; 5) τὸν ἴδιώτην γρὴν ἔαυτὸν παρέχειν εὐπειθῆ τοῖς ὄργουσιν· 6) οἱ Ἑλληνες τοὺς ἄλλους πάντας βαρβάρους ωνόμαζον· 7) πολλοὶ μὲν

σίτον αἰτοῦσι, πολλοὶ δὲ ἴματια· 8) πάς μέχες, μικρὸν ἔχων χι-
τῶνα, ἔτερον παῖδα μικρόν, μέγαν ἔχοντα γιτῶνα, ἐκδύσας, τὸν
μὲν ἑαυτοῦ ἐκείνον ἡμφίεσε. τὸν δὲ ἐκείνου αὐτὸς ἐνέδυ· 9) οἱ
Ἐλλῆνες ἥτουν τοὺς Ἡράκλεώτας τρισχιλίους κυζιηνούς· 10)
ὅτε ἐν τοῖς ἀπόροις, ἤμεν, πατέρα ἐμὲ ἐκαλεῖτε· 11) πεντὶ διδάσκει
ἄνδρα τῇ γραείᾳ παῖδαν.

18. Αἰτιατικὴ τοπική, χρονική, τὰς ἀναφορᾶς
τοῦ τρόπου, τὰς αἰτίας

1) ἀπεῖχον ἄλλήλων παρασάγγην· 2) οὐχὶ οἵον τε πολὺ χωρίον
διώκειν· 3) τέσσαρα καὶ δέκα ἔτη ἐνέμειναν αἱ σπονδαί· 4) ὅργη
φιλούντων διάγονον ἰσχύει γρόνον· 5) βέλτιόν ἐστι νοσεῖν τὸ σῶμα τῇ
τὴν ψυχὴν· 6) ἐπεδείκνυσαν παιδας ποικίλους τὰ νῦτα· 7) καλός
τε μάγαθὸς τὴν φύσιν· 8) τυφλὸς τὰ τ' ὥτα τόν τε νοῦν τὰ τ'
δύμματα· εἰ· 9) τίνα τρόπον τὴν θύραν κόψω; 10) τὶ οὐκ ἀποκρί-
νεται; 11) ποταμὸς εὔρος δύο πλεύρων· 12) τὴν ἀρχὴν οὐκ ἔδει ἐμὲ
δεῦρο εἰσελθεῖν.

19. Η γενικὴ ἐπὶ τῶν οὐδιαδεικνύν.

1) ἡ τέχνη τῶν σοφιστῶν ἐπιδέδωκεν· 2) παρέλκον οἱ Ἀθη-
ναῖοι τὴν ἡγεμονίαν διὰ τὸ Πανσανίου μίσος· 3) δύο ἔστι τὰ τὴν
νίκην ἀπεργαζόμενα, θάρρος μὲν πολεμίων, φίλων δὲ φόβος
αἰσχυνῆς περὶ κακῆς· 4) Εὐαγόρας διετέλεσε ὅγμοτικὸς ὡν τῇ τοῦ
πλήθους θεραπείᾳ· 5) ξυνέπλεον Παλῆς Κεφαλλήνων· 6) περὶ
τῶν ναὸν ἀλσος ἡμέρων δένδρων ἐφοτεῦθη· 7) δεῖ λόγον δοῦναι
καὶ δίκην τῶν πεπραγμένων· 8) σοὶ ἀρετῆς τίς μετουσία; 9)
δέκα μνῶν χωρίον ἔχει· 10) κρείττον φίλων ἀγέλην κεντήσθαι τῇ
βοῶν· 11) κρήνη ἡδέος ὅδατός ἐστιν ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάττῃ· 12)
δικτὼ σταδίων ἥδη ἐπετετέλεστο τεῖχος· 13) Ἐρεσος ἀπέχει Σάρ-
δεων τριῶν ἡμερῶν δόδον· 14) τριήρεις ἐστιν εἰς Ἡράκλειον ἐκ
Βοζαντίου κώπιας ἡμέρας μᾶλλα μακρας πλοῦς· 15) τῷ στρατιᾷ
ἀπέδωκε Κόρος μισθὸν τεσσάρων μηνῶν· 16) ἐσέπεμπον δύο χοι-
νικας ἐκάστῳ Αττικὰς ἀλφίτων καὶ δύο κοτύλας οἰνου· 17) επι-
φροὰς ἐδίδοσαν τοῖς θρακίταις τῶν ναυτῶν· 18) γονέων ἀμέλειας
τῷ ἀγαθῷ οὐ προσήκουσι.

20.

1) ἔκει λέγουσιν ὅτι ἕξι πολὺ πῦρ καὶ μεγάλοι ποταμοὶ ἀπὸ
πῦρ· 2) βλέπουσι σωροὺς ἀπὸ σίτον, ἔνδια καὶ λιθους· 3) ἀπο-
δίδει μισθὸν τριῶν ἡμερῶν· 4) τὰς Συρακούσας δὲ Αρχίας ἐκ τῶν

ἀπογόνων τοῦ (Ἡρακλέους⁽¹⁾ ἔκτισε⁽²⁾ δ) τὸ γνῶθι σαυτὸν εἶνε πρόδρομησις τοῦ θεοῦ πρὸς τοὺς εἰσερχομένους· 6) τὴν Πελοπόννησον ἔσοισί τισεν⁽³⁾ δ) Πέλωφ τοῦ Ταντάλου· 7) ἡ οἰκία τοῦ Μιλιτιάδου καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους δὲν ἦτο σεμνοτέρα τῆς οἰκίας τοῦ γείτονος· 8) καθὼς τῆς οἰκίας τὰ κάτωθεν πρέπει νὰ εἶνε ἴσχυρότατα, τοιουτοτρόπως καὶ τῶν πράξεων αἱ ἀρχαὶ καὶ ὑποδέσεις ἀλγήθεις πρέπει νὰ εἶνε· 9) οἱ φύλακες εἶνε ἀθληταὶ τοῦ μεγίστου ἀγῶνος· 10) διέλυσαν τὸν φόβον τῶν Ἑλλήνων· 11) ἐὰν δὲν βασιλεύσωσιν οἱ φύλακοι, δὲν ὑπάρχει παῦσιν τῶν κακῶν· 12) πρέπει τὴν ἀρχηγίαν⁽⁴⁾ τῶν ὅλων νὰ ἔχῃ ὁ ἄντρος· 13) περὶ τῶν χρηστῶν ἔχει ἐπιμέλειάν τινα καὶ διθέσις· 14) ὁ Κόνων καταφεύγει εἰς Μυτιλήνην καὶ ἐκ τῶν δέκα στρατηγῶν διάλειπεν· 15) τριάκοντα ταλάντων περιουσίαν⁽⁵⁾ ἀπέκτησε⁽⁶⁾.

21. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν φυμάτων.

ώς κατηγορούμενον) 1) τῆς αὐτῆς γνώμης εἰμί· 2) δις ἐξαμαρτεῖν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ· 3) παιδὸς οὐκ ἀνδρὸς τὸ ἀμέτρως ἐπιθυμεῖν· 4) τὸ μὲν ἀκούσιον αμάρτυρα τῆς τύχης ἐστί, τὸ δὲ ἔκούσιον τῆς γνώμης· 5) Θουκυδίδης μεγάλης οἰκίας ἔγειρε· 6) τοῦ μὲν ἀρχοντός ἐστι τὸ προστάττειν διτοιχίαν, ποιεῖν, τῶν δὲ ἀρχομένων τὸ πειθαρίαν· 7) ἔως μὲν ἐγὼ ζῶ, ἐμὴ γίγνεται ἡ βασιλεία, ἐπάν τοι ἀποθάνω, Κύρου· 8) ἡ Σπάρτη τῶν διλιγανθρωποτάτων πόλεών ἐστι· 9) ἐγὼ τούτου τοῦ τρόπου εἰμί· 10) Κοτύώρα ἔγειρε Σινωπέων· 11) ἐγένετο Μεσσήνη Λοκρῶν τινα χρόνον· 12) τὰ μέλλοντα προγιγνωσκειν οὐ τῆς ἡμετέρας φύσεώς ἐστι· 13) εἰμί ἐβδομήκοντα ἐπῶν· 14) ὁ δακτύλιος ἐγένετο ἀπέκθιμος· 15) τὸ μῆκος τῆς τάφρου ἔγειρε δικτώ ποδῶν· 16) οἱ στέφανοι οὐκ ἔτινοι ἔργοι τοῦ φύσεως.

22.

(γεν. τῆς αἰτίας, τῆς ἀξίας) 1) ζηλῶ σε τοῦ νοῦ, τῆς δὲ δειλίας στυγῶ· 2) τοὺς ἀγγέλλοντας τῆς τόλμης οὐ διαυμάζω· 3) μακαρίζω σε τοῦ πλούτου· 4) σοφίας φθονησαι μᾶλλον ἢ πλούτου καὶ λόγου· 5) πολλοῦ ποιοῦμαι ἀκηκοεῖναι ἢ ἀκήκοα Πρωταγόρου· 6) τοῦ μηδισμοῦ τοῦ Πάνουσανίου ἥτιωντο οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ τὸν Θεμιστοκλέα· 7) ὀσεβείας φεύγω ὑπὸ Μελίτου· 8) ὀνούμεθα μικρὰ μέτρα πολλοῦ ἀργυροῦ· 9) πόσον διδάσκει Εὔηρος; πέντε μνῶν· 10) ἐποιά-

(1) 1) Ἡρακλεῖδαι· 2) κρατεῖν· 3) ἕγεμονία· 4) οὐσία· 5) κτᾶσθαι.

μην τὴν καπίθην τεττάρων σίγλων· 11) λέγουσιν οἱ νόμοι, ἔαντις
ἄλφιοιο ποτῆς καὶ μὴ τιμῆσῃ θανάτου, προσιψάν αὐτῷ δεσμόν.

23.

(ἀμετον ἀντικείμενον) 1) οἱ γερχίτεροι ἡδέως τῶν παλαιῶν
πράξεων μέμνηνται· 2) ἀκούσαντες τὸν θόρυβον οὐχ ὑπέμειναν·
3) θορύβου ἥκουσε καὶ ἤρετο τις ὁ θάρυβος εἴη· 4) ἀκούε πάγ-
των, ἐκλέγου διὸ ἢ συμφέρει· 5) ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις οὐχ οὕτω τῆς
ἀρχῆς μνημονεύομεν, ώς τῆς τελετῆς ἀλισθητιν ἀκριδάνομεν· 6)
τοῖς σπουδαίοις οὐχ οἴον τε τῆς ἀρετῆς ἀμελεῖν· 7) οἵς μάλιστα
τὰ παρόντα ἀρκεῖ, ἥκιστα τῶν ἀλλοτρίων δρέγονται· 8) πεινῶσι
τοῦ ἐπαίκου οὐχ ἡττον ἔνιαι τῶν φύσεων ἢ ἀλλαὶ τῶν σίτων καὶ
ποτῶν· 9) δημοκρατουμένη πόλις ἐλευνθερίας διψήσασα τοὺς ἀρ-
γοντας κολάζει· 10) γυνὴ ἀνδρὸς ἀμαρτάνουσα ἀμαρτάνει βίου·
11) τὸ ἐψεῦσθαι τῆς ἀληθείας κακον· 12) βροντῆς ἀκούσας
μηδεμιώς πόρρω φύγει· 13) ἥκουσα τοῦ Σωκράτους καὶ περὶ οἰκο-
νομίας τοιάδε διαλεγομένον· 14) Πολυκράτης Σάμου ἐτυράννει
ἐπι Καρδίου· 15) παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις νομίζεται τὸν πρεσβύ-
τερον ἡγεῖσθαι παντὸς καὶ ἔργου καὶ λόγου· 16) ὁ τῆς Ηέτιδος
νίος ὀλιγώρησε τοῦ θανάτου· 17) πάντων οἱ θεοὶ κρατοῦσι· 18)
πάντες οἱ πολίται μετεῖχον τῆς ἐορτῆς· 19) Κλέαρχος ἥρχε τοῦ
λόγου ὥδε.

24.

(γενικὴ τῆς ὅλης, τοῦ γωρισμοῦ, συγκριτικὴ καὶ διὰ τὴν πρό-
θεσιν) 1) μορίων ἐναντιωμάτων ἡ ψυχὴ γέμει· 2) δεῖ τοὺς ὄρθιους
πολιτευομένους οὐ τὰς στοάς ἐμπιπλάναι τῶν γραμμάτων, ἀλλ᾽
ἐν ταῖς ψυχαῖς ἔχειν τὸ δίκαιον· 3) τὰ στερόμενα τῆς αὐτῶν
ἀρετῆς κακῶς τὸ αὐτῶν ἔργον ἐργάζεται· 4) πολὺ μεῖζόν με ἀγαθὸν
εἰργάσιο ἀμαθείας παύσας τὴν ψυχὴν ἢ νόσου σῶμα· 5) λῆγε τῶν
πόνων ἔτι πονεῖν δινάμενος· 6) οἱ Ἀθηναῖοι ἐμπειρίᾳ πολὺ προ-
εῖχον τῶν ἄλλων· 7) ὁ λόφος ἐνεπλήσθη ἵππεων· 8) ἀπέχου τῶν
κακῶν· 9) οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι διεγηνόχασιν ἀπάντων ἀρετῇ·
10) δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερήθημεν δύο· 11) χρὴ μὴ καταφρονεῖν
τοῦ πλήθους· 12) πολλάκις ἦν ἰδεῖν παρὰ τὰς ὁδοὺς καὶ ποδῶν καὶ
χειρῶν καὶ ὀφθαλμῶν στερουμένους ἀνθρώπους· 13) οἱ Ἑλλήνες
ἀπεῖχον τῶν πολεμίων τριάκοντα στάδια· 14) ὁ Κόρος προσέ-
ταξε τοὺς ἵππους τῆς φάλαγγος· 15) κατηγόρησάν τινες Ξενο-
φῶντος φάσκοντες παιίσθαι ὑπ' αὐτοῦ.

25.

1) ὁ Θεὸς δι' ὄλους φροντίζει (1)· 2) εὐχαρίστως (2) ἐνθυμού-
μεδα (3) τὰς καλὰς πράξεις (3) δὲν είναι εὔκολον νὰ ἐπιτύχῃ τις κα-
λὴν γυναικα (4) μιᾶς βελόνην ἔτενην ἐπιθυμήσης ποτέ (5) τὶ ψυχὴ
τοῦ ἀνθρώπου μετέχει ἀπὸ τὸ θεῖον (6) τοῦτο ἀπέλαυσα ἀπὸ τὸν
ἔρωτά σου (7)· 7) Η Ήδος ἀπέχει ἀπὸ τὴν Σπάρτην σταδίους περί-
ποι τετρακοσίους· 8) οἱ Θετταλοὶ ἐκώλυνον τὸν Ἀγηρίλαον ἀπὸ τὴν
πάροδον· 9) διὰ τὶ ἐπιθυμεῖς τὴν κακίστην ἐκ τῶν θεῶν, τὴν
φιλοτιμίαν; 10) τὴν γλῶσσαν πρὸ πάντων πανταχοῦ προσπάθει (8)
νὰ ἔξουσιάζῃς (5)· 11) τὸ σῶμα, τὸ ὄποιον πρόκειται (6) νὰ ἔχῃ
καλῶς πρέπει νὰ ἀπέχηται ἀπὸ τὰ γλυκίσματα (7)· 12) φίλος ἀγα-
θὸς είνε ὅστις ἔξουσιάζει (8) γαστέρα, ὑπνον καὶ ἀργίαν· 13) ἡ
Ἀγηρίλαος δὲν περίεφρονει (9) τοὺς ἀνθρώπους, ὅλη εἰς τοὺς
Θεοὺς ἐγνώριζε γάριν· 14) ὅσοι ἔφαγον ἐκ τῶν κηρίων ἥμουν· 15)
φοδοδύμι: μήπως, καθὼς οἱ Λωτοφάγοι, λησμονήσωμεν (10) τὴν εἰς
τὴν πατρίδα ὁδόν· τοὺς ἀποθανόντας οὐδὲμια λύπη, ἔγγιζει (11)·
16) διφθέρας ἐγέμιζον ἀπὸ χόρτον· 17) ὁ Μένων οὐδένα πολέμιον
κατεγέλα· 18) τὸ ιμέτερον πλῆθος δὲν ἤθελε πλέον νὰ ἀκροαῖται
τούτους· 19) δέο ἀδελφοὺς ἐστερηθῆσαν οἱ πολέμιοι.

26. Η γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων.

1) ἡ πόλις πάντων τῶν πολιτευομένων κοινὴ ἐστι· 2) τῶν
ἐχόντων πάντες ἀνθρώποι φίλοι: τὰ λαμπρὰ τῆς τύχης τὴν κτή-
σιν οἱ βέβαιοις ἀνθρώποις νέμεται· 4) ἡ εἴληφε τῆς πόλεως ἀποδώσει·
5) τοῦτο ἐπαινῶ Ἀγησελάον, ἐπαινῶ δὲ κακείνο τῆς προνοίας
αὐτοῦ· 6) εἰς τοῦτο τῆς ἡλικίας ἀφίκεται· 7) τις εἰ: πόδεν γῆς
ἡλθες: 8) ὁ τλήμον, οὐκ οἰσθοι οἱ κακοῦ ἐλέγκουσις· 9) αἱ φιλότεμοι
τῶν φύσεων τῷ ἐπαίνῳ παροξύνονται· 10) ἐν ἐνίαις τῶν πόλεων
οὐκ ἔξεστι τῶν πολιτῶν οὐδενὶ βαναψικὰ ἔργα ἐργάζεσθαι· 11)
τάχη καὶ σωφρονέστερος πρὸς τὸν λοιπὸν τοῦ χρόνου γένοιτο· 12) ἡ
καλλίστη καὶ μεγίστη τῶν ἔυφωνιῶν δικαιότατ ἀν λέγοιτο τοψία·
13) πέμπετε τοῦ σίτου τὸν ἥμισυν· 14) οἱ φιλόσοφοι δοκοῦσι τοῖς
μὲν μηδενὸς τίμιοι, τοῖς δὲ ἀξιοι τοῦ παντός· 15) οὐδεὶς ἔνοχός
ἐστι δειλίας· 16) γυναῖκα δεῖ κατήκοον είναι τοῦ ἀνδρός· 17)

1) ἐπιμελεῖσθαι· 2) ἀσεμνος· 3) μεμνῆσθαι· 4) πετράσθαι· 5) κρατεῖν·
6) μελλεῖν· 7) ἕδουσματα· 8) ἀρχεῖν· 9) ὑπερφρεσθεῖν· 10) ἐπιλαχθάνεσθαι· 11)
καπτεῖσθαι.

κατὰ λόγον ζῶν μέτοχος σοφίας ἔστι· 18) τοῦ ἐπιμελεῖσθαι ὃν προ-
προσήκει οἷει τι κωλυτικώτερον ἀκρασίας εἴνε : 19) φύσει ἔστ' ἔρως
τοῦ νουθετοῦντος κωφόν· 20) ἔργων πονηρῶν χειρὶ ἐλευθέρων
ἔχει· 21) διοτυχίης ἡ Ἑλλὰς τοιούτων ἀνδρῶν δρφανὴ γενομένη·
22) ἡ ψυχὴ γυμνὴ τοῦ σώματος παρὰ Πλούτωνα ἀπέργεται· 23)
θεῶν ἔστι πλήρη πάντα· 24) πότερον ταῦταν ἔστιν ἐπιστήμην ἡ ἀρετὴ^η
ἢ ἄλλοιον ἐπιστήμης· 25) Κριτίας οὐδενὸς ἴδιωτης ἦν.

27.

1) ἥθελον νὰ βοηθῶσι τοὺς ἴδικούς των συγγενεῖς· 2) ταῦτα τῶν
Πελοποννησίων εἰχον οἱ Ἀθηναῖοι· 3) ὁ Νικίας ἐλπίζεται ἵτο ἄξιος
νὰ φέρῃ⁽¹⁾ εἰς τοῦτο (τὸ σημεῖον) τῆς δυστυχίας· 4) δὲν γνωρίζεις
εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς φέρεσαι· 5) ἀσχημόν⁽²⁾ εἴνε οἱ μὲν ζω-
γράφοι νὰ ἀπεικονίζωσι⁽³⁾ τὰ ὁρατά ἐκ τῶν ζῴων, οἱ δὲ παιδεῖς νὰ
μὴ μιμῶνται τοὺς σπουδαίους ἐκ τῶν γονέων· 6) κανεὶς ἐκ τῶν
ἀνδρῶπων δὲν μισεῖ τὸ ὠφελοῦν· 7) τὸ περισσότερον μέρος τῆς
λείας ἔλαθον ὅπισθ (4) 8) ἐκ τῶν πολιτειῶν αὗται πλειστον γρόνον
διαμένουσιν, αἵτινες ἀριστα περιποιοῦνται (5) τὸ πλήθος· 9) θέλω νὰ
ἀποθάνω, ἐὰν ἔκλεψῃ τι ἐκ τῶν ἴδικῶν σου καὶ τριχὸς ἄξιον· 10)
εὐχῆς δικαίας δὲν εἴνε ἀνήκοος ὁ Θεός· 11) οἱ μέλιται νὰ εἴνε ὕπτο-
ρικὸς πρέπει νὰ γνωρίζῃ⁽⁶⁾ τὰ δίκαια· 12) ὁ Γοργίας ἵτο ἐπιτή-
δειος νὰ διδάσκῃ⁽⁷⁾ τὴν σοφίαν του· 12) τυραννικὴ φύσις δὲν ᔹχει
γενθῆ⁽⁸⁾ ἐλευθερίαν καὶ φιλίαν ἀληθῆ· 14) γεμάτον ἀπὸ κακὰ
φορτίον είναι ἡ γυνὴ· 15) τὸ ἥρδι εἶναι διάφορον ἀπὸ τὸ ἀγαθόν· 16)
ἐπιμελεῖς τῶν θεῶν πάντοτε ἂς εἴμεθα.

28. Τὰ παραθετικά.

✓Οἱ περὶ τὴν γραμματικὴν διαπονηθέντες αὗτοί ἔσαντων εὐμαθέ-
στεροι γίγνονται πρὸς τὰ μεῖζω καὶ σπουδαιότερα τῶν μαθημάτων.
✓1) πολλῶν χρημάτων ἀρείτων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους ἐπικινος· 2)
πολλάκις σοφωτέρους πένητας ἄνδρας εἰσορὼ τῶν πλουσίων ✓3)
ἀρείτων σιωπᾶν ἡ λαλεῖν μάτην· 4) τῆς ἀρετῆς οὐδὲν κτῆμα σε-
μινότερον οὐδὲ βεβαιότερόν ἔστι· 5) ἵσχυσε τὸ φεῦδος τῆς ἀληθείας
μᾶλλον· 6) πλείονι ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων παρήγαν· ✓7) Αγις ἔτυχε
σεμνοτέρας ἡ κατ' ἄνθρωπον ταφῆς· 8) οἱ μὲν πείσταις ἀξινετώ-

1) ἀφικνεῖσθαι· 2) αἰσχρός· 3) ἀπαρέμπατον· 4) ἀπολαμβάνειν· 5) θερα-
πεύειν· 6) ἐπιστήμονα εἶναι· 7) ζιδασκαλικός· 8) ἀγευστον εἶναι.

τερος δόξας είναι η ἀδικώτερος ἀπεγχώρει· 9) Μάλι ύστεραι πάρις μεν, ὁ Λυσιστράτη ¶ 10) ἀμεινόν είναι παντὶ ὅπερες θείοις καὶ φρονίμῳ ἄρχεσθαι· 11) πόνος συνεγγίς ἐλαφρότερος ἔαυτοῦ συνηθεῖται· ¶ 12) ἄνθρωπος πάντων θηρίων θεοειδέστατος· 13) πάντων τῶν δεινῶν ὁ φόβος μάλιστα καταπλήσσει· 14) τὸν νόμον ἄρχειν αἱρετώτερον μᾶλλον η̄ τῶν πολιτῶν ἵνα τινά ¶ 15) νῦν, ὅποτε περὶ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὁ ἄγων εἴστι, πολὺ δὴ ποσοῦ ὑμᾶς προσήκει ἀμεινονας είναι· 16) οὗτον πολέμους ἀλλήλοις ἀντικάθισται, πολὺ ταῖς πρώταις ἡμέραις φοβερώτατα ἔχονται· 17) Νέος ὁν πᾶς ἄνθρωπος ἀμβλύτατα αὐτὸς ἔαυτοῦ ὥρῃ, γέρων δὲ ὀξύτατα· 18) οὐ ζητεῖ τίνος εἴστιν ἐτέρους μοχθηρότερος, ἀλλὰ πρὸς τὶ μοχθηρότατος ἔαυτοῦ· 19) δεῖ δτι μάλιστα εὑρισκεῖται είναι τοὺς νέοντας· 20) οἱ γονεῖς ἐπιμελοῦσται πάντα ποιοῦντες, ὅπως οἱ παιδες αὐτῶν γένωνται ὡς δυνατὸν βέλτιστοι· 21) ψυχὴ ἄγαθη τῇ σύντηξι ἀρετῇ σώμα παρέχει ὡς οἶόν τε βέλτιστον· 22) ωμὴ η̄ στάσις ἔδιξε μᾶλλον διεστὶ ἐν τοῖς πρώτης ἐγένετο.

29. Η γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιφρονμάτων.

1) ὁ Κόρος ὕρισσεν Ἐνθεν καὶ Ἐνθεν τοῦ τείχους τάφρον ὑπερμεγέντη· 2) οἱ τῶν πλοισιωτάτων οἰεῖς πρωιατατα τῆς ἡλικίας ὅρχονται τοιτάν εἰς διδασκάλων· 3) ποι γνώμης ποτὶ εἰ· 4) πόρρω τῶν νυκτῶν ἥδη εἰστί· 5) ὁψὲ τῆς ἡμέρας ἥλιους οὐκ οἰσθ̄ ἴν', (=οπου) εὶ κακοῦ· 6) οἱ λόγοι οἱ τῆς ἀστρογονίας περὶ τὴν τῶν ἀστρῶν φύσιν εἰσιν, πῶς πρὸς ἀλλήλα τάχους ἔχει· 8) ἀξιῶς τῆς πόλεως οὐδὲν ἀνάξιον ἐπράξατε· 9) οὐκ οἶδα πῶς ἔχει παιδείας· 10) ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξως· 11) λάθρᾳ πατρὸς καὶ μητρὸς ἔρχομαι· 12) πρότριχ Ἀθηναῖον.

30. Η γενικὴ ἐπιφρονματικῶς.

1) δεῖλης ἀρίκοντο οἱ Ἑλληνες εἰς τὰς κώμας· 2) ἐσπέρας ἥλιον εἰς ἄγρον· 3) τῆς παρελθουσῆς νυκτὸς ταυτησὶ γίλε παρ' ἐμὲ Ἱπποκρατης ὁ Ἀπολλοδώρος· 4) οὐδεὶς μὲν πω ἥρωτηρε καὶνὸν πολλῶν ἐτῶν· 5) πολλῶν ἐτῶν Ἀγάθων οὐκ ἐνθάδε ἐπιδεδήμηκε· 6) οἵμοι τῶν κακῶν.

31. Η δοτικὴ ἐπὶ τῶν ὁμιάτων.

(ἡ γνησία δοτικὴ ὡς ἀντικείμενον) 1) μάστιγος οὖστις δρκον οἰκέτηρ δίδωσι; 2) αὐτόμολοι παρὰ μεγάλοι βασιλέως ἀπήγγελλον Κύρῳ περὶ τῆς βασιλέως στρατιᾶς· 3) οὐ τοῖς ἄρχειν βουλομένοις μέμφομαι· 4) πράτος πάντα τὰ τῶν ἱερῶν τοῖς κοείττοσι δωρελ- Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ταῖς ἕ) νόμος γονεῦσιν ισοβέους τιμᾶς νέμειν· 5) δικαιοσύνη καὶ τελευτήσασι δόξαν παρασκευάζει· 7) ὀλιγαρχία τῶν μὲν κινδύνων τοῖς πολλοῖς μεταδιδωσι, τῶν δὲ ωφελίμων οὐ πλεονεκτεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔμπαν ἀφελομένη ἔχει· 8) γρὴ πάντας ἀμύνην τῇ πόλει· 9) μακάριος ὅστις μακαρίοις ὑπηρετεῖ· 19) μηδεμιᾳ δούλευε τῶν ἡδονῶν· 11) ἔνος δὲν ἀκολούθει τοῖς ἐπιχωροῖς νόμοις· 12) ἔνοις ἐπαρκῶν τῶν ἴσων τεύξει ποτέ· 13) δίκαια ἂν πράττοι· ὁ τοῖς νόμοις πειθόμενος, ἄδικα δὲ δι τούτοις ἀπειθῶν· 14) ἐπέταξαν τῷ Θηραμένει ἀνελέσθαι τοὺς ναυαγούς· 15) φύσει πάσιν ἀνθρώποις ὑπάρχει τοῖς ἐπαινοῦσιν ἔωντος ἀχθεσθαί· 16) οἱ ἀγαθοὶ, ἐάν τι δργισθῶσι τοῖς γονεῦσιν, αὐτοὶ ἔωντος παραμυθοῦνται· 17) ὡς ἥδη χρηστότερη συνέσει κεκραμένη· 18) οὐ πάντα λευκὰ οἷς μέλκανα μή, μέμικται· 19) οὐκ αἰσχρόν ἐστι τοῖς πονηροῖς διαφέρεσθαι· 20) τῶν παρόντων τοῖς φρονιμωτάτοις πλησίαζε· 21) οἱ σοφισταὶ τοῖς μὴ ἔχουσι γρήματα διδόναι οὐκ ἔθελον διαλέγεσθαι.

32.

1) ὁ Κύρος ἀπέδωκεν εἰς τοὺς στρατιώτας τριῶν μηνῶν μισθίου· 2) πεῖθοι εἰς τοὺς νόμους· 3) ὡς βοηθήσω τὴν πατρίδα μὲ πᾶσαν δύναμιν· 4) μὴ συναστρέψου μὲ κακούς· 5) πολλοὶ φθονοῦσι τοὺς προεχοντας· 6) δὲν ὑπερχέντην εἰς κανένα κανένα ποτε μάθημα· 7) εἰς κανένα δὲν θὰ ἐπιτρέψωμεν νὰ εἰνε κακός· 8) εἰς δόλους ἀρμόζει νὰ τιμῶσι τὴν φρόνησιν· 9) οἱ Πέρσαι οὐ διηλλάττοντο τοῖς ἀποστᾶσι, πρὶν κύριοι γένοιντο τῶν σωμάτων· 10) εἰπον παρεησία χρησάμενος.

33. Δοτικὴ τοῦ διαφέροντος.

1) ἄλλοις μὲν γρήματά ἔστι πολλά, ἡμῖν δὲ ἔμμαχοι ἀγαθοὶ· 2) τι ἡμῖν ἔσται, ἐάν σοι ἔυνωμεν· 3) γυναικὶ κόσμος ὁ τρόπος οὐ τὰ γρυπά· 4) πόλει εὐτυχοῦντες οἱ κακοὶ νόσος· 5) μισῶ σοφιστὴν ὅστις οὐχ αὐτῷ σοφός· 6) πλείστα ἐλάμβανε τὰ ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ· 7) πάντες οἱ ποταμοὶ προοῦσι πρὸς τὰς πηγὰς διαβάτοι γίγνονται· 8) μή μοι θεοῖς καλοῦσι προύλευον κακῶς· 9) μεγάλων πραγμάτων κακοὶ προείνται τῇ πόλει· 10) νῦν οὐκέτι εἰμὶ καὶ τέθνηκτο ὑμῖν πάλαι· 11) δέκα ἔτη διαγεγένηται τῷ πρώτῳ πολέμῳ· 12) οὗτοις ἡμῖν οἱ ἥγτορες δεξιοὶ εἰσι· 13) θεὸς μέγιστος τοῖς φρονοῦσιν οἱ γονεῖς· 14) οὐ τὰ κράτιστα προνοεῖς ταῖς Ἀθήναις· 15) τῷ Εὐαγόρᾳ δοῖσιν πάντα καὶ δικαιώς πέπρωκται.

1) ὑπάρχει εἰς τὸν ἀνθρωπὸν λογισμός, ὑπάρχει καὶ θεῖος,

λόγος: 2) πόθεν ἔχει γίνει εἰς σὲ ή διαδολή; 3) ὅνομα ὑπῆρχεν εἰς αὐτὴν Ἀγάθη; 4) σύδεν κέρδος (οὐδὲν περιτσάτερον) ὑπῆρχεν εἰς ἡμᾶς ἀγανακτοῦντας; 5) δι' ἄλλον ὁ φιλάργυρος εἶναι πλούσιος οὐχὶ διὰ τὸν ἐαυτόν του· 6) μεγάλων πραγμάτων εὑνοῖκαι περιστάσεις ἔχουσι χαμηλή; 7) διὰ τὴν πόλιν· 8) τὰ ἀγαθὰ διὰ τοὺς ἀγαθοὺς εἶναι ὄντας ἀγαθά, διὰ δὲ τοὺς κακοὺς κακά; 9) ἔτη ως πρὸς ταύτην τὴν μάχην ἔχουσαντα καὶ διακότια εἶναι μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου; 9) ὁ Κλεώνυμος μὲν παρακινεῖ· νὰ σὲ παρακαλέσω, γὰρ τοῦ σώσεις τὸν πατέρα· 10) πῶς μᾶς ἔχεις; 11) ὁ ἀγαθὸς (εἶναι) εὐγενῆς ως πρὸς ἐμὲ (κατὰ τὴν ἐμὴν κρίσιν) ἀνήρ· 12) μή μου φρονεύσῃς τὸν οἴον· 13) μὴ μου (παρακαλῶ) θορυβήσῃς, ἵνα εἴπω τι παράξενον γιὰ τοὺς πολλούς.

35.

(δοτ. τῆς κοινωνίας τῆς συνοδείας) 1) Κύρος ἔξελαύνει συντεταγμένω τῷ στρατεύματι· 2) ὁ Ζεὺς αὐτὸν ἔξολέσειν αὐταῖς ἐμβάσι· 3) ως ἡδὴ χρηστότης συνέσει πεκραμένη· 4) οἱ πάντα λευκά, οἵς μέλανα μὴ μέμικται· 5) οὐκ αἰσχρὸν τοῖς πονηροῖς διαφέρεσθαι· 6) εἴπεν ὅτι βούλοιτο διαλεχθῆναι τοῖς ἄρχοντοι· 7) ὁ Μαρσύας ἥρισε Ἀπόλλωνι περὶ σοφίας· 8) βέβαιος ἴσθι καὶ βεβαίος χρῶ—φίλοις.

(ἐκ τοῦ ἀπλοῦ εἰς τὸ ἀρχεῖον· 1) ὁ Ξέρξης ἥλθε μὲν πολὺ στράτευμα ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος· 2) ὁ Αἴας ἔσφαξε τὰ ζῷα μαζὶ μὲ αὐτοὺς τοὺς ἐπιστάτας τῶν ποιμνῶν· 3) τὰ ἔργα του δὲν συμφωνοῦσι μὲ τοὺς λόγους· 4) οἱ κακὸς οὔτε πρὸς τὸν κακὸν οὔτε πρὸς τὸν ἀγαθὸν εἰς φιλίαν ἔρχεται· 5) οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολέμησαν μὲ (πρὸς) τὸν Δακεδαιμονίους· 6) συναναστρέφου πάντοτε μὲ χρηστοὺς ἀνθρώπους· 7) οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Πελοποννήσιοι, ἀφ' οὗ κατέστησαν εἰς πόλεμον, δὲν είχον ἐπιμεῖλαν μεταξύ των (πρὸς ἀλλήλους).

36. Ἡ δοτικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἐπιγραμμάτων
(καὶ τῶν οὐδιαθετικῶν).

1) ὑπόπτευον ἀλλήλους κατὰ τὴν τῶν χωρίων ἀλλήλοις οὐκ ἀπόδοσιν· 2) ἐγὼ οἴομαι οὐδέν πω ὅμιν μετίζον ἀγαθὸν γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει· η τὴν ἐμὴν τῷ θεῷ ὑπῆρχεσίαν· 3) μουσικὴ ἔχει τινῶ

1) κατεροῦ· 2) ἀπολλύνας· 3) κελεύειν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

όμοιότητα τῷ τοῦ καλοῦ μιμήματι 4) οὐδεὶς θεὸς δύσνους ἀνθρώποις ἔστι· 5) εἰρήνη μούσαις προσφιλεστάτη· 6) ὁ ἄγαθὸς τῷ ἀγαθῷ φίλος· 7) Λότσανδρος κακονούστατος ἢν τῇ πόλει· 8) οἱ εἰδότες ἐνιτοῖς τὰ ὠφέλιμα ἑαυτοῖς ἴσχου· 9) τοῖς τυράννοις ἀείποτε διάφοροι ἐσμεν· 10) τὸ φιλοῦν ἂν εἴη φίλον τῷ φιλουμένῳ, τὸ μισοῦν ἄρα πάλιν ἐγχρὸν τῷ μισουμένῳ· 11) τύραννος ἔχθρος ἐλευθερίᾳ καὶ νόμοις ἐναντίος· 12) νόμιζε γῆμας δοῦλος εἶναι τῷ βίῳ· 13) ἀγήρ μεστόν ἔστι τὸ αἰσχρὸν παντὶ τῷ θείῳ· 14) πακοὺς ἐπωφελῶν δόξεις δόμοις τοῖς κακοῖς πεφυκέναι· 15) ὁ τύραννος μέθην καὶ ὅπνους δόμοιῶς ἐνέδρᾳ φιλάττεται· 16) ὅψει τοὺς οἰκέτας ἐμφερεῖς τοὺς τρόπους ἔχοντας τοῖς δεσπόταις· 17) ἀλλήλοις σύμφωνα δεῖ τὸν νόμον διατάττειν· 18) ἐναντίως ἔχει τῷ σώφρονι ὁ ἀκόλαστος· 19) ὁ Σωκράτης ἐπιμελεῖας ἔτυχεν ὑπ' ἀνθρώπων οὐχ δόμοιῶς τοῖς αὐτὸν ἀποκτείνασιν· 20) δομοίαν ταῖς δούλαις εἴχεν τὴν ἐθῆτα.

37

1) ὁμοίαν μὲν τὰς τὴν γνώμην ἔχω· 2) σὺ δὲ τίνα ἔχεις; τὴν αὐτὴν μὲ ἐμὲ ή ἄλλην; 3) τὴν αἰδὼ καὶ τὸν φόδον δὲν βλέπεις ὅτι εἶνε ἔμφυτα εἰς τοὺς ἀνθρώπους. 4) πολὺ δόμοιος μὲ τὸν οἶνον εἶνε ὁ βίος μας· ὅταν πλέον εἶνε ὀλίγος, γίνεται ἐξίδι· 5) τὸ ἔλαχιον εἰς τὰ φυτὰ εἶνε βλαβερόν· 6) πολλοὶ ἐκ τῶν συμμάχων ἡσαν εὔμενέστερος πρὸς τοὺς πολεμίους· 7) ποιὸν ἐκ τῶν δύο ή ἥδονή εἶνε συγγενέστερον μὲ τὴν ἀληθειαν ή ὁ νοῦς; 8) ὁ ἄγαθὸς πρὸς τὸν ἀγαθὸν μόνον εἶναι φίλος· 9) δὲν πρέπει ἐγὼ νὰ είμαι ἀσύμφωνος μὲ τὸν ἑαυτόν μου· 10) πᾶς στέφανος καὶ ἀν εἶνε μικρὸς τὴν ἶσην φίλοτιμιαν ἔχει μὲ τὸν μεγάλον. 11) κανεὶς δὲν ἔτο σκλησιέστερος πρὸς τὸν Κάτωνα ως πρὸς τὸ γένος παρὰ ἐγώ· 12) δόμοιως μὲ ἐμὲ πράττετε. 13) δύο εἶναι τὰ ἐναντιώτατα εἰς τὴν καλὴν σκέψιν, ή ταχὺτης καὶ ή δργή.

38. Δοτικὴ τοῦ ὄργανον καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ποδοῦ, τῆς αἰτίας.

1) λίθῳ βαλὼν συντρίβει τὴν κεφαλήν· 2) τοὺς ἐκ προνοίας ἀποκτείνοντας θανάτῳ καὶ ἀειφυγίᾳ ζημιοῦσι· 3) κατὰ σπουδὴν καὶ πολλῷ θορύβῳ εἰσέβησαν· 4) δσῳ χειρον κέχροτρε τοῖς πράγμασι, τοσούτῳ πλειονα αἰσχύνην ὠφλήκατε· 5) οὕτε μεγέθει πόλεων ἵσχυον οὔτε τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ· 6) οὐ τῷ ἀριθμῷ τὰ πολλὰ κρίνεται, ἀλλὰ πρὸς τὰς χρήσεις· 7) ἄγνοιᾳ πολλάκις οἱ ἀνθρώποι ακρι-

τάνουσι: 8) Καλλικρατίδας ἡχθέσθη τῇ ἀναβολῇ· 9) πολλῷ χρόνῳ
ὑστερον μετέμελε τοῖς Ἀθηναῖς: 10) Κῦρος ἀπέκτεινε τῇ ἑαυτοῦ
χειρὶ Ἀρταγέρσην· 11) οἱ Σπαρτιάται σοφίᾳ τῶν Ἑλλήνων περίεισι·
12) Ἀνυτος τὴν γραφὴν ὑβρεῖ καὶ ἀκολασίᾳ ἐγράφατο.

39

1) Μὲ τι ἄλλο δύναται νὰ ἔδῃς παρὰ μὲ τοὺς δοφθαλμούς; 2)
κανεὶς δὲν ἀπέκτηται ἐπαινὸν μὲ ἡδονάς. 3) πρέπει νὰ συμπεραίνῃ
τις⁽¹⁾ περὶ τῶν μελλόντων ἐκ τῶν προγεγενημένων· 4) τὸ πράττειν
ἐν ᾧ ὑστερον ὡς πρὸς τὴν τάξιν, πρότερον εἶναι ὡς πρὸς τὴν δύ-
ναμιν καὶ ἀνώτερον· 5) τόσον εὐχαριστότερον ζῶ, δοον περισσό-
τερα κέντημα; 6) ὁ Ἡρακλῆς ἥτο κατὰ τέσσαρας γενεὰς νεώτερος
τοῦ Ηεράτεως· 7) τὸν μὴ πειθόμενον μὲ ἀτιμίας καὶ μὲ χρήματα κο-
λάζουσι· 8) δὲν πρέπει νὰ ἀθυμῶμεν διὰ τὰ παρόντα πράγματα· 9)
ἀπὸ δειλίας κατέλιπον τὴν τάξιν· 10) μὲ κανένα τρόπον δὲν πρέπει
νὰ ὑποχωρήσωμεν· 11) ἔνεκα ἀβούλιας πολλὰ βλάπτονται οἱ ἄνθρωποι·
12) μὲ λόγον ἡσαν φίλοι οὗτοι, ὅχι μὲ ἔργον· 13) οἱ Λακεδαιμόνιοι
κρίνουσι μὲ βοήν καὶ ὅχι μὲ ψῆφον· 14) λέγω ταῦτα ἀπὸ εὔνοιαν
πρὸς ταῦτα.

40. Δοτικὴ τοπικὴ καὶ χρονικὴ καὶ
τῶν δυνθέτων ὁμοίων

1) Λίχας ταῖς Γυμνοπαιδείαις τοὺς ἐπιδημοῦντας ἐν Λακεδαιμονίοις
ἔγους ἐδείπνιζε· 2) μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκυνδυνεύσαντας τῶν
Ἑλλήνων· 3) ἐκομίσαντο πέμτῳ μηνὶ τοὺς ἐκ τοῦ φρουρίου· 4) τῇ
ὑστεραίᾳ οἱ βάρβαροι οὐκ ἐφάντησαν. 5) αὐτός, ὁ Φαῖδων, παραχένοις
Σωκράτει ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἢ τὸ φάρμακον ἐπιειν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ;
6) οἱ δεῖ πόρρω τῆς ἡλικίας ἐνδιατρέβειν τῇ φιλοσοφίᾳ· 7) θεός γε
τοῖς ἀργοῦσιν οὐ παρίσταται· 8) τα Κύθηρα ἐπίκειται τῇ Λακωνι-
κῇ· 9) ὁ θεός τὴν ψυχὴν κρατίστηκεν τῷ ἀνθρώπῳ ἐνέφυσε· 10) ταύτη
τῇ δδῷ οἱ πολέμιοι προσέχουσι.

41. Ἐυπρόθετοι διορισμοί, Διὰ τῆς ἀντί. ἀπό, ἐκ, πρό.

1) ὁ Κῦρος βασιλεύεται ὅπως μὴ ποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ,
ἄλλ’ ἦν δύνηται βασιλεύειν ἀντ’ ἐκείνου· 2) ἀντ’ ἀγαθῶν κακοὶ γε-
γένηνται· 3) μείζον² δοτικὴ ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας φίλον ἥγειται, τοῦ-
τον οὐδαμοῦ λέγω· 4) θυμαχεῖτον οὐδὲν πεποιήκαμεν οὐδὲ ἀπὸ τοῦ

¹⁾ τεκμαχίεσθαι Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀνθρωπείου τρόπου. 5) αἱ παλαιὶ πόλεις ἀπὸ θαλάσσης φύκισθησαν· 6) Ξέρξης ἐκ τῆς Ἐλλάδος ἀπεχώρει· 7) ἐκ χρυσῶν πίνομεν φιαλῶν· 8) κάλλιστον καὶ ἀριστον τὸν βίον ποιεῖσθαι ἀπὸ τῆς γεωργίας· 9) οὐκ ἄξιον ἀπὸ δψεως οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· 10) πολλοὶ τῶν ποιητῶν ἐκ πλουσιών πένητες γεγόνασιν· 11) εἰστήκει ἀνήρ πρὸ τῆς θύρας· 12) Πινδαρον τὸν ποιητὴν οἱ πρὸ ήμῶν γεγονότες ὑπὲρ ἐνὸς ῥήματος, ὅτι τὴν πόλιν ἔρεισμα τῆς Ἐλλάδος ὠνόμασεν, ἐτίμησαν· 13) δεῖ ἐν ταῖς μάχαις αἱρεῖσθαι πρὸ ηττῆς τε καὶ δουλείας θάνατον· 14) ἐπολέμει ἐκ Χερρονήσου ὁρμώμενος τοῖς Ήραῖς τοῖς ὑπὲρ Ἐλλήσποντον σίκοῦσι.

42

1) τὶ θὰ κάμης εἰς ἡμᾶς (δοτ.) ἀντὶ τούτων; 2) προτιμῶ τὸν θάνατον ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου· 3) εὐγάριστον πρᾶγμα εἶναι ὁ πατέρ, ὅταν ἔχει φρόνησιν ἀντὶ δργῆς· 4) αἱ διώρυγες ἦσαν ἀπὸ τὸν Τηγηρητα ποταμού· 5) τὰ στρατεύματα, ὡς πατί, δέσε ἀπὸ τὴν ἀσπίδα· 6) κτίνῃ ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Ταόχων ἔλαχον· 7) ἀπὸ τὴν θάλασσαν ὅλη μας ἡ σωτηρία είνει ἐξηρτημένη· 8) συνεπείᾳ τῶν ἔργων πρέπει μᾶλλον ἡ συνεπείᾳ τῶν λόγων νὰ φητίζῃ τις· 9) Μενώκ ή νῆσος, κείται ἔμπροσθεν τῶν Μεγάρων· 10) πολὺ σκότος, ὡς φάνεται, εἶναι παρ' ὅμιν ἔμπρός εἰς τὴν ἀλήθειαν· 11) γελοῖον είνε νὰ φάνεται τις¹ ὅτι προτιμᾷ² τὰ γειρότερα ἔμπρός εἰς τὰ κάλλιστα· 12) ἀπὸ τὰ δένδρα μερικοὶ ἀπηγχονίζοντο·³ 13) ὅλους μὲν ἀπὸ τὴν ἀγοράν, ὅλους δὲ ἀπὸ τὰ λερὰ συγχρημάζοντες ἐφόνευσον.

43. Διὰ τῆς ἐν, δύν, εἰς ἀνά.

1) εἰς τὸ "Ηραιον κατέφυγον οἱ δὲ ἐν τῷ Ἡραίῳ καταπεφευγότες ἐξῆγεσαν· 2) Λεωτούχιδης ἤγειτο τῶν ἐν Μυκάλῃ Ἐλλήνων· 3) ἐν ταῖς δλιγαρχίαις οὐκ ἔστι κακῶς λέγειν τοὺς ἀρχοντας· 4) τῆς γῆς σὺν ἀνδράσι καλλιειν ἡ πενήνης προτείνει· 5) εὐτυχεῖς σὺν τῷ Θεῷ φανούμεθα· 6) τοὺς Καρδούχους ἔφασαν εἰκείν ἂνα τὰ ὅρη· 7) ἐπαιδεύετο σὺν τῷ ἀδελφῷ καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις παισι· 8) πλείστους φίλους καὶ ἀριστους ἄνα πᾶσαν τὴν γῆν κέκτηται· 9) εἰς Ἐλλήσποντον εἰσέπλει· 10) ἀργός οὐδεὶς θεοὺς ἔγων ἄνα στόμα βίου·

1) φαίνεσθαι 2) προαιρεῖσθαι 3) ἀπάγγεισθαι.

δύναται ἂν συλλέγειν ἀνερ πόνος: 11) ἔμενοι γίθηραν εἰς εἰκοσι μάλιστα ιππέας: 12) ζηλωτὸς δύτης εὐτόχηρεν εἰς τέκνα: 13) ἔγωγε λυποῦμαι μὲν εἰς ὑπερβολὴν ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἐν δὲ τῇ λύπῃ φρονῶ: 14) ὁγλητρόν ἔτιν ἐν νέοις ἀνήρ γέρων: 15) δεῖ μετριάζειν ἐν τοῖς εὐπραξίαις.

44

1) ἐν φῷ βουλῇ ἐκάθητο εἰς τὴν ἀγοράν, ὁ Λεοντιάδης ὁδηγεῖ τὸν Φοιβίδαν εἰς τὴν Ἀνδρόπολιν: 2) ἥλθον εἰς τὴν Τραπεζοῦντα, πόλιν Ἑλληνικὴν κατοικουμένην εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον: 3) τίς εἶναι ἡ ἴδιακή μοι δύναμις: ἀλλ᾽ ἐκ σοῦ ἐξαρτῶνται δὰ: 4) μαζί μὲ τὸ δίκαιον εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ μεγαλοφρονῇ τις: 5) οἱ Σικελοὶ ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν διέβησαν εἰς τὴν Σικελίαν: 6) δῆλοι εἴμεθα εἰς τὸ νουθετεῖν τοφοί: 7) ἀπέθανον ἔως τριακόσιοι: 8) πόλις εἰς τὴν ὄποιαν οἱ πολῖται πείθονται εἰς τοὺς νόμους καὶ εἰς τὴν εἰρήνην ἀρισταὶ διάγει καὶ εἰς τὸν πόλεμον εἶναι φοιβερά: 9) ἐπορεύθησαν ἀνὰ πέντε παρασάγγας τὴν ἡμέραν: 10) ἀγτορικοὶ νομίζω τοὺς διναμένους νὰ λέγωσιν ἐνώπιον τοῦ πλήθους: 11) πολλαὶ ὁδοὶ εὐπραγίας ὑπάρχουσι μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Θεῶν.

45· Διὰ τῆς, διά, κατά, μετά, ὑπέρ.

1) ἐπορεύθησαν διὰ Χαλύβων σταύρους ἐπτά: 2) νεανίσκοι δι· ήμέρας λακούσι: 3) ἀπάτης μεστή ἡ διὰ τῶν δημάτων ταέψις: 4) οἱ Ἀθηναῖοι δι· ἀρετὴν ἀλλ᾽ οὐ διὰ τύχην ἐνίκησαν: 5) φύχοντο κατὰ τῶν πετρῶν φερόμενοι καὶ ἀπέθανον: 6) ομόσαντες καθ' ιερῶν ἐνέγραψαν με: 7) οἱ Ἰωνες ἡξιούν τοὺς Ἀθηναίους ἡγεμόνας σφῶν γενέσθαι κατὰ τὸ ἔυγγενές: 8) εἰς γείρας ἥμεσαν κατὰ τάχος: 9) τοὺς σταυρούς ἔκαστος τοὺς καθ' αὐτοὺς διέρρουν: 10) δεῖ κατὰ φύσιν ἔκαστον πράττειν: 11) οὐδεὶς μετ' ὀργῆς ἀσταλῶς βιολεῖεται: 12) μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην αὐθις ὁ βάρβαρος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τῷ μεγάλῳ στόλῳ ἥλθε: 13) ὁ ἥλιος τοῦ θέρους ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν στεγῶν πορευόμενος σκιὰν παρέχει: 14) Δημοσθένειος ὑπὲρ Κτησιφῶντος περὶ τοῦ στεφάνου λόγος: 15) οὐδέποτε ἐπὶ ταῖς ἐπιτυχίαις ὑπὲρ ἄνθρωπον ἐφρόνησε: 16) κατηρίσθησαν ἐν τῷ σταδίῳ τῷ ὑπὲρ Συληβρίας: 17) ἐπολέμει τοῖς Θραξὶ τοῖς ὑπὲρ Ἐλλήσποντον οἰκοῦσι: 18) ἡ ἀρετὴ βαίνει διὰ μόχθων: 19) τὰ διὰ πλείστου πάντες ἴσμεν θαυμαζόμενα: 20) οὐκ ἔστι δίκαιον ὅντα πολίτην τοὺς καθ' ἡμῶν λόγους, ἀλλὰ μὴ

τοὺς (πὲρ ἡμῶν ἐπειδή) 51) συγκέχυνε νὰν τὴν πίστιν δ καθ' ὑμᾶς βίος.

46.

1) ἐπορεύετο διὰ μέσου χιόνος πολλῆς 2) ὁ Σωκράτης καθ' ὅλον τὸν βίον τὰ μέγιστα πάντας τοὺς βουλομένους ὠφέλει 3) οἱ νεανίσκοι καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν φλυαροῦσιν (1) 4) θέλουν διὰ μέσου ἐπιορθίας πρὸς τοὺς θεοὺς νὰ πράττωσι τι 5) ἐξ αἰτίας ἡμῶν ἔχετε ταῦτην τὴν χώραν· 6) ἕρριψαν ἐαυτοὺς ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ τεῖχος κάτω· 7) Αἰλαντὶς νῆσος κάτω εἰς τὴν θάλασσαν θυμιτεῖσα γρανίσθη· 8) θὰ ἀναφέρω (2) πρῶτον ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐναντίον μου εἴπε· 9) σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους, θὰ δικάσῃτε· 10) ποῦ εἶναι καλύτερον νὰ περάσῃ τις τὸ θέρος (3) εἰς τὴν πόλιν ἢ εἰς τὴν ἔξοχην (4) 11) ὁ Αἰανὸς ἔως ὅτου ἡτο μαζὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐξηκολούθησε (5) νὰ είναι μὲ καλλίστην δόξαν· 12) τίποτε δὲν θέλω νὰ ἀποκτῶ μὲ ἀδικίαν· 13) ύστερα ἀπὸ μουσικὴν μὲ γρυματικὴν πρέπει νὰ τρέψωνται οἱ νέοι· 14) ὁ Κλέων εἶναι προμηθεὺς ύστερα ἀπό τὰ πράγματα· 15) πρὸς χάριν φίλου πρέπει νὰ κοπιάζῃ (6) τις· 16) τις θέλει νὰ ἀγορεύῃ ἐξ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἔχουν περάσει (7) τὰ πεντήκοντα ἔτη;

47. Διὰ τῆς περὶ, παρά.

1) γαλεπὸν περὶ τῶν ἀφανῶν εἰκάζειν· 2) ἀλήθειαν περὶ πολλοῦ ποιητέον· 3) περὶ τῷ χωρίῳ ἔδεισαν· 4) διέρηγται ἡ ἀγορὰ ἡ περὶ τὰ ἀρχεῖα τέτταρα μέρη· 5) οἱ Θράκες φοροῦσι γιτῶνας οἱ μόνον περὶ τοὺς στέρνοις, ἄλλὰ καὶ περὶ τοὺς μηροῖς· 6) ἦν τι περὶ ἡμᾶς ψυχάς ψυχάτων· περὶ τὰς ἐαυτῶν ψυχὰς ψυχάτωνταιν. 7) ἀπέθανον περὶ τοὺς διακοσίους· 8) Κλέαρχος παρὰ Κύρου ἔλαβε τρισχιλίους Δαρεικούς· 9) Πρωταγόρας παρ· ἐμοὶ καταλέει· 10) ἤσαν πολλαὶ κωμαὶ παρὰ τὸν Τίγρητα· 11) ἔδει παρ· ἀντὰ τὰ ἀδικήματα τὶς τιμωρίαν ποιεῖσθαι· 12) ὁ νόμος τύραννος τῶν ἀνθρώπων πολλὰ παρὰ τὴν φύσιν βιάζεται· 13) τὰ τῆς Λήδης τέκνα παρ· ἡμέραν ἐκάτερος ἐν οὐρανῷ ἢ ἐν Ἀδεσὶ εἰσίν. 14) χρὶ μὴ παρὰ μικρὸν ἥγεισθαι τὸ παρὰ πᾶσιν εὑδοκιμεῖν· 15) τοφοὺς νόμιζε μὴ τοὺς ἀκριβῶς περὶ μικρῶν ἐρίζοντας, ἄλλὰ τοὺς εὗ περὶ μεγάλων λέγοντας· 16) σοφοῦ παρ· ἀνδρὸς χρὴ τοφόν τι μανθάνειν. 17) παρὰ

1) λαλεῖν· 2) μεμνῆσκεσθαι· 3) θερίζειν· 4) ἀγροί· 5) διατελεῖν μετὰ μετοχῆς· 6) πονεῖν· 7) γίγνεσθαι ὑπέρ.

τρεῖς ψήφους μετέσχε τῆς πόλεως: 18) οὐδεὶς παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀμέλειαν οἶται βλάψειν.

48

1) Νόμιζε ὅτι καλλιστον είνε ἐκ μέρους μὲν τῶν θεῶν ἡ εἰτογία, ἐκ μέρους δὲ ἡμῶν ἡ καλὴ σκέψις⁽¹⁾ 2) πλησίον ἡμῶν ἀνετράφησε 3) καλύτερον είνε νὰ εὐδοκιμής πλησίον (κατὰ τὴν κρίσιν) τῶν ὄρθις σκεπτομένων⁽²⁾ παρὰ κατὰ τὴν κρίσιν ὀλῶν τῶν ἄλλων 4) οὐ, ὃ Ἀριστόδημε, πλησίον τοῦ Ἐρυξιμάχου κατακλίνου⁽³⁾ 5) πλησίον τῆς δδούν ὑπάρχει κρίγη⁽⁴⁾ 6) οἱ ἔφηδοι κοιμῶνται πέριξ τῶν ἀρχείων⁽⁵⁾ 7) θέλε νὰ είσαι ὡς πρὸς τὴν ἐσθῆτα φιλόκαλος ἀλλ' ὅχι καλλωπιστής 8) καλύτερον είνε διὰ τὰ χρήσιμα νὰ ἔχῃ τις γνώμην ὅρθιγ⁽⁶⁾ παρὰ νὰ ἔχῃ γνώμην ἀκριβῆ διὰ τὰ ἄγνωστα⁽⁷⁾ 9) οἱ Λακεδαιμόνιοι κατὰ τοὺς χρόνους τούτους περίπου πολλῶν καλῶν αἵτιοι ἔχουσι γίνει εἰς τοὺς "Ελληνας⁽⁸⁾ 10) τιμᾶτε, τοὺς ἄνδρας οἱ ὄποιοι γίνονται καλοὶ ὡς πρὸς τὴν πόλιν.

49 Διὰ τῆς ἐπι.

1) οἱ μὲν πολέμιοι ἐφ' ἵππων καέμανται φοβούμενοι οὐχ ἡμᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ καταπεσεῖν, ἡμεῖς δὲ ἐπὶ γῆς βαίνοντες πολὺ λιχυρότερον παίσομεν. 2) Βρατίδας ἡπόρησεν ὅποτέρως διακινδυνεύσῃ χωρίτσας, ἐπὶ τῆς Ὁλύνθου η εἰς Ποτίδαιαν⁽⁹⁾ 3) ἐπὶ τοῦ Δενελικοῦ πολέμου τὸ ναυτικὸν τῶν Ἀθηναίων ἀπώλετο⁽¹⁰⁾ 4) πᾶσα πρᾶξις αὐτῇ, ἐφ' ἐαυτῆς πραττομένη οὔτε καλὴ οὔτε αἰσχρά⁽¹¹⁾ 5) ἐγένοντο τὸ μὲν μέτωπον ἐπὶ τριακοσίων, τὸ δὲ βάθος ἐφ' ἐκατόν⁽¹²⁾ 6) ἡν ἥλιος ἐπὶ δυσμαῖς⁽¹³⁾ 7) ἐπὶ τίνι μάλιστα ὁράλει : ἐπὶ φύλων ἀρετῆς καὶ δυνάμεων⁽¹⁴⁾ 8) δίκαιος ἂν εἴης, ὅτι οὐκ ἐξαπατᾶς ἐπὶ πλεονεξίᾳ⁽¹⁵⁾ 9) ἡρώτα ἐπὶ τίσιν ἀν ἔνυμαχος γένοιτο⁽¹⁶⁾ ὁ δὲ ἀπεκρίνατο ἐφ' ὧτε τοὺς πολίτας ἐλευθέρους ἔσαν⁽¹⁷⁾ 10) οὐκ ἔχει φύσιν τοὺς αφούς ἐπὶ τὰς πλουσίων θύρας ιέναι⁽¹⁸⁾ 11) οὐκ εἰκὸς ἀργήν ἐπὶ ἀρχὴν στρατεύει⁽¹⁹⁾ 12) Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐπὶ πολὺ τὰς διώξεις ποιοῦνται⁽²⁰⁾ 13) εἰς τὴν ἀγοράν χειροτόνειτε τοὺς ταξιάρχους οὐκ ἐπὶ τὸν πόλεμον.

50.

1) οἱ Ἀθηναῖοι ἔκτισαν πολλὰς πόλεις ἐπάνω εἰς τὴν ἥπει-

1) εὐθ. υλία· 2) εὐ βουλεύειθας· 3) δρθῶς διεξάγειν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ρον 2) ἐπάνω εἰς πολλὰ πράγματα δύνατι τις νὰ ἔδῃ¹⁾ τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὑνοιαν ὅτι ἔγινε φανερὰ εἰς τὴν πόλιν 3) ἐπλεον πρὸς τὴν (διὰ τὴν) Λέσβον καὶ τὸν Ἐλλήσποντον 4) βλέπω ὅτι ἐπάνω εἰς ὄλα διαφέρουσιν ἀλλήλων οἱ ἄνθρωποι 5) τι πρέπει οὕτω νὰ δυσφορῶμεν⁽²⁾ διὰ τὰς συμφορὰς τῆς φύσεως 6) Τισσα-φέρηγες ἐμεγχαλοφρόνησε διὰ τὸ καταβάν τσράτευμα 7) Ἀλκινίαδῆς κατέλιπεν ἐπάνω εἰς τὰς ναῦς τὸν Ἀντίοχον τὸν κυδεργήτην τοῦ 8) δὲν ἥθιλεν εἶνε⁽³⁾ ἀνοησία τὰ καμώμένα δι' ὠφέλειαν νὰ μεταχειρί-ζηται τις⁽⁴⁾ διὰ βλάβην; 9) ὁ Ξέρετης σύναθροισας τὸν ἀναριθμητὸν στρατὸν ἦλθεν ἐναντίον τῆς Ἐλλάδος 10) ὁ Σκύθης ἐκάλεσε τοὺς στρατηγοὺς εἰς δεῖπνον 11) Κεξελάχυνει εἰς Ἱστούς, τῆς Κιλικίας ἐπχάτην πόλιν, πλησίον τῆς θαλάσσης κατοικουμένην 12) ὁ Κο-ρος σκέπτεται πῶς νὰ μὴ εἴνε πλέον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀδελφοῦ 13) ὁ μὲν Χρυσάντας οὗτως εἰπεν ἐστρώθη δὲ κατόπιν αὐτοῦ ὁ Φεραύλας.

51. Διὰ τὴν πρὸ καὶ ὑπὸ.

1) παρήγγειλε τοὺς μὲν λογχαρίους καὶ ἐνωμοτάρχους πρὸ τῶν Καρδούχων· εἶναι, οὐραγοὺς δὲ κατατίτσασθαι πρὸς τοῦ ποταμοῦ· 2) σώσατε, ἐλεήσατε, ἵκετεύω, ἀντιδολῶ, πρὸς παῖδαν πρὸς γυναι-κῶν, πρὸς τῶν δυτῶν ἀγαθῶν ὅμιν· 3) χρητοῦ πρὸς ἀνδρὸς μηδὲν ἐννοεῖν κακόν· 4) πρὸς τῇ οἰκίᾳ λίμνη ὕδατος ἀφθονίαν πα-ρέχει· 5) Σικελοὶ τὰ μέσα καὶ τὰ πρὸς βιορρᾶν τῆς νήσου ἔχουσι· 6) πρὸς τὴν ἀνάγκην ποντικὰ ταῦλλα ἔστι ἀσθενῆ· 7) οἱ Πέρσαι πεπχι-θευνται καὶ πρὸς λιμὸν καὶ πρὸς ὅργος καρτερεῖν· 8) οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσὶ· 9) δοκεῖς μοι τὸ εὑριθμὸν οὐ καθί ἔσυτὸ λέγειν ἀλλὰ πρὸς τὸν χρώμενον· 10) τὸ πίνειν πρὸς βίαν ίσον ἔστι τῷ διψῆν βίᾳ· 11) λακόνων διοῦν ὑπὸ ἀμάξης ἐσφαγιάζατο· 12) οἱ δάρδαροι ἐτόξευον ὑπὸ μαστίγων· 13) τῶν ἀποβαλόντων τι δύψει οὐδένα δυνάμενον καθεύδειν ὑπὸ λύπης· 14) οἱ πρόγονοι ὑπὸ τοῖς τυράννοις ἐγένοντο· 15) ὑπὸ τὴν σκιὰν ἐκκιέζετο.

52.

1) τὸ τείχος τὸ πρὸς τὸ μέρος (ἢ ἐκ μέρους) τῆς Σικυῶνος

1) εὔκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν· 2) βαρέως φέρειν· 3) εὔκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν· 4) χρῆσθαι.

ἐτελείωσαν⁽¹⁾. 2) ἀκούσατέ με ἐν δινόματι τῶν θεῶν· 3) Καλλίας μοῦ φαίνεται ὅτι εἶνε ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Πρωταγόρου· 4) πατέλαθον τὴν ἀγορὰν καὶ τὸν λιμένα τὸν πλησίον αὐτῆς· 5) κοντά εἰς ταῦτα μανθάνοσι καὶ νὰ τοξεύσωσι· 6) εἰς τὸν Ἡρακλεῖδην ὅλα φάγονται⁽²⁾ ὅτι εἶνε κοροφέξαλα⁽³⁾ παραβαλλόμενα πρὸς τὸ νὰ ἔχῃ ἀργύριον μὲ κάθε τρόπον⁽⁴⁾. 7) ἔστι τις Σωκράτης σοφὸς ἀνήρ καὶ ἔχων ἐξηταμένα⁽⁵⁾ ὅλα τὰ ὑπὸ κάτω τῆς γῆς· 8) ξιφίδια ύποκάτω τῆς μασχάλης ἔχουσι⁽⁶⁾· 9) πολλὰ ἐκ τῶν ύποζυγίων ἔχάθησαν ἐξ *altilas* τῆς πείνης· 10) ὑπάρχουν βασιλικὰ ἄνακτορα ἐν Κυκλαῖσι ύποκάτω τῆς ἀκροπόλεως· 11) τι ἔχεις ύποκάτω τοῦ ἱματίου· 12) ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἄλλοι μὲν εἶνε ὅπὸ τὴν ἔξουσίαν ἥμαν, ἄλλοι δὲ ὅπὸ τὴν ἔξουσίαν τῶν Λακεδαιμονίων· 13) ὁπισθογωρήσαντες⁽⁷⁾ ύποκάτω τοῦ τείχους καὶ τῶν πυλῶν ἥσθιαζον.

53. Διορισμοὶ δι᾽ ἐπιφρογάτων τοῦ χορού, τοῦ τόπου, τοῦ τρόπου, τοῦ ποδοῦ

1) νυνδὴ μὲν ὕμνος μὴ γεγονέναι νῦν δὲ φῆς· 2) τὸ πλοῖον ἔξει σήμερον· 3) ὅτι οὐκέτ’ εἴμι, τηνικαῦτ’ ἄρ’ εἴμι ἀνήρ· 4) ἥδη ὄγης γέγονας, μηκέτι ἀμάρτανε· 5) τι τηνικάδε ἀφίξαι, φ Κρίτων· 6) πρῶτον μὲν οὖν ἀθυμητέον, φ ἄνδρες· Ἀθηναῖοι, τοῖς παροῦσι πράγμασιν, ἔπειτα ἐνθυμητέον . . . 7) οὕπω παιρὸς ἀπελθεῖν· 8) οὐκέτι ποφ ἔστι· 9) πότε, φ ἄνδρες· Ἀθηναῖοι, πότε ἡ γρὴ πράξετε· 10) πόθεν ἔρχετε· 11) ὅπου γη πατρίς· 12) πλησίον ἦν ὁ σταθμὸς ἔνθα ἐμβέλλον παταλύσειν· 13) θάρρει ἔνδον παταληψόμενος Ἡρωταγόραν· 14) τῷ Εὐαγόρᾳ ἀπαντά δσιώς καὶ δικαίως πέπρακται· 15) πόλις ἀριστα πράττει, ἐν ᾧ οἱ πολῖται τὸν νόμον φοβοῦνται· 16) μακάριος δεῖται εὐτοχῶν μένει *οἰκοι*· 17) ποιη ὄγεις τὸν ἄνδρα· 18) ἥλις μάλα γεγηθώς· 19) πολὺ διαφέρει μαθὼν μὴ μαθόντος· 20) πανταχοῦ πάρεστι θεός· 21) οἱ μοχητροὶ οὐκ οὔτες ἥδονται ἐπὶ τοῖς ἴδιοις ἀγνοῖς, ὡς ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις πανοίς.

54 Τὸ ἀπορέυματον.

1) ἐρωτώμενος ποδαρίδος εἴη, Ήρόσης ἔφη εἶνε· 2) Κόρος ύπερσχετο ἀνδροῖς ἐνάστεψε δώσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς· 3) πάντες ἔν-

1) ἐκτενεῖται· 2) δοκεῖν· φ Ληρος· 4) ἐκ παντὸς τρόπου· 5) ἀνεξητηκεῖς· 6) βασιλεῖα· 7) ἀναχθεῖσιν·

δμολογήσαιτε όμόνοιαν μέριστον, ἀγαθὸν εἶναι πόλει, στάσιν δὲ πάντων κακῶν αἰτίαν· 4) γυναικὶ ἄρχειν οὐ δίδωσιν ἡ φύσις· 5) οὐδὲ οἱόν τε ἔνευ δικαιοσύνης ἀγαθὸν πολίτην γενέσθαι· 6) Κλέων οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλ᾽ ἐκεῖνον στρατηγεῖν· 7) Πρόξενον ἐκέλευσε Κύρος παραγενέσθαι· 8) νῦν σοι ἔξεστιν ἀνδρὸν γίγνεσθαι· 9) σοὶ, ὁ Ταναοξάρη, σατράπην εἶναι δίδωμι Μήδων· 10) οὐδένα οἴμαι δαιμόνων εἶναι κακόν· 11) πολλοὶ πρὸς Κύρον ἀπῆλθον νομίζοντες παρὰ Κύρῳ ὅντες ἀγαθοὶ ἀξιωτέροις ἀν τιμῆς τυγχάνειν ἡ παρὰ βασιλεὺς· 12) Βοιωτοὶ νῦν ἀπειλοῦσιν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικήν· 13) βασιλεὺς ἔγραψε πάσις τὰς ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλεις αὐτονόμους εἶναι· 14) οὐδέποτε ἀθυμεῖν τὸν κακῶς πρόστοντα δεῖ, 15) ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰρησθαι, ἐὰν κολάζηται τοὺς ἀδικοῦντας, ἔσονται ὑμῖν οἱ νόμοι κακοὶ καὶ κάριοι· 16) εἰσέρχονται μακήηται πολλοὶ ἐμοὶ δοκεῖν· 17) δμολογῷ σωφροσύνην εἶναι τὸ γιγνώσκειν αὐτὸν ἔαυτόν· 18) γνῶναι πάντων ὑμεῖς δξύτατοι τὰ ὥριθέντα· 19) τὸ εὖ πρόστειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμῇ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται· 20) Πλάτων ἔλεγε τὸν κόσμον εἶναι ζφον ἔμφραχον.

55.

1) ἐνόμιζον ὅτι ἡ ἴδική μου γυνὴ ἦτο σωφρονεστάτη ὅλων τῶν ἐν τῷ πόλει· 2) τοὺς φρουροὺς ἔταξε νὰ φυλάττωσι τὸ τείχος· 3) ὁ Ἰπποκράτης οὗτος ἐδῶ ἐπιθυμεῖ νὰ γίνη ἐλλόγιμος ἐν τῇ πόλει· 4) ἐὰν νομίζηται ὅτι οἱ Χαλκιδεῖς θὰ σώσωσι τὴν Ἑλλάδα, σεῖς δὲ θὰ ἀποφύγητε κρυφίως¹ τὸ πράγματα, οὐχὶ ὅρθως νομίζετε· 5) τὸ ἔμβιο τοῦ στρατεύματος κατέλιπε νὰ φυλάττῃ τὸ στρατόπεδον· 6) ὁ Σωκράτης συμβουλεύει τὸν Ξενοφῶντα. ἀφ' οὗ πορευθῆ εἰς τοὺς Δελφούς, νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν θεὸν περὶ τῆς πορείας· 7) λέγεται ὅτι ἡ Κίλισσα παρακάλεσε² τὸν Κῦρον νὰ ἐπιδείξῃ εἰς αἰτήν τὸ στράτευμα· 8) ὁ Πρωταγόρας εἶναι ἵνανδος μακροὺς λόγους καὶ καλοὺς νὰ εἴπῃ· 9) νομίζω ὅτι σεῖς δε' ἐμὲ εἰσθε καὶ πατρὶς καὶ φίλοι καὶ σύμμαχοι, καὶ μὲ σᾶς μὲν νομίζω ὅτι ἥθελον εἶναι τίμιος ὅποι καὶ ἂν εἴμαι, ἀνευ δὲ ὑμῶν, νομίζω ὅτε δὲν ἥθελον εἶναι ἵνανδος οὔτε φίλον νὰ ὀφελήσω οὔτε ἔχθρον νὰ ἀποκρούσω· 10) ὀρκίσθη³ ὅτι ἡρ' οὐ λάδη τὸ τάλαντον, θὰ μὲ σώσῃ· 11) ἀνάγκη νὰ κοπιάζουν οἱ θέλοντες νὰ εύτυχοῦν· 12) δὲν δύνασαι νὰ εύτυχῃς χωρὶς νὰ κοπιάσῃς.

1) ἀποκρασκεῖν. 2) επισθεῖ. 3) ομγύναι.

56α'. Λι διαθέσεις τῶν ὁνυμάτων.

1) εἰ βούλει, **ἔχει** ήρέμα¹ δοκῶ γάρ μοί τι καθορᾶν πιθανώτερον τούτου· 2) **μεταβεβληκυῖῶν** τῶν περὶ θεῶν δοξῶν ἐν τοῖς ἀνθρώποις χρή μεταβάλλειν καὶ τοὺς νόμους· 3) ὁ Μαρσύας ποταμὸς ἔμβάλλει εἰς τὸν Μαιάνδρον· 4) οἱ ἄνθρωποι πεφύκασι τοῖς ἑκουσίως ἔνδοῦσιν ἀνθηταῖσθαι· 5) **γῆραχύνθημεν** καὶ ἀπέσχομεν τῶν δακρύων· 6) Κορίνθιοι **ἄραντες** ἔδιομήκοντα ναυσὶν ἔπλεον ἐπὶ τὴν Ἐπίδαμνον· 7) τοῖς ἄλλοις **ξυμβαλόντες** ἐκράτησαν· 8) ἐκέλευσαν ὑπάγειν, διπος οἱ τελευταῖοι λόχοι **προσμίξειαν**· 9) χρή γυμνάζεσθαι καὶ λοῦσθαι· 10) ἐτάξαντο ὡς **ἀμυνούμενοι** τοὺς ἐπιόντας· 11) βίον **πορίζου** πάντεν πλὴν ἐκ κακῶν· 12) τὴν ἐλευθερίαν ἔλοιμην ἀν ἀντὶ ὧν ἔχω πάντων· 13) **σαυτὸν φύλαττε** τοῖς τρόποις ἐλεύθερον· 14) τὸν ἐπιόντα πολέμιον ὅτιόν ἐστιν **ἀμύνεσθαι**· 15) Ἀγις οὐκ ἐκ παρέργου τὸν πόλεμον **ἐποιεῖτο**· 16) πονηρὸν ἄνδρα μηδέποτε **ποιοῦ** φῦλον· 17) ναυτικὸν **παρείχοντο** οἱ Χίοι, οἱ δι' ἄλλοι πεζὸν καὶ χρήματα· 18) ὁ μὴ **στρατευόμενος** τὸ κοινὸν ἀδικεῖ· 19) ὅσα **ἡνέγκω** πάντα εἰς τὸ κοινὸν κατέθηκας· 20) πονεῖν με χρή, πονοῦντα δ' ἄξιον μισθὸν φέρεσθαι· 21) οἱ ἄνθρωποι κακοπραγίαν ῥέον **ἀπωθοῦνται** ἢ εὑδαινοίαν **διασφάζονται**· 22) ὅσῳ ἀν πλείω τις **παράδηται** τὰ περιττὰ τῶν ἴκανῶν, τοσούτῳ καὶ θάττον κόρος ἐμπίπτει τὴς ἐδωδῆς· 23) διδάσκεται τοὺς παιδεῖς τοὺς ὄμετέρους **βασιλεύεσθαι**· ἐάν γάρ καλῶς **ἄρχεσθαι** μάθωσι, πολλῶν ἄρχειν δυνήσονται· 24) ὁ πένης **ἔλεεῖται**, ὁ πλούσιος **φθονεῖται**· 25) βούλονται πάντες ὑπὸ τῶν παιδῶν **θεραπεύεσθαι**· 26) οἱ στρατηγοὶ **ἀποτιμηθέντες** τὰς κεφαλὰς ἐτελεύτησαν· 27) ἐνταῦθα **ἀποτέμνεται** Κύρος ἡ κεφαλὴ καὶ ἡ χεὶρ ἡ δεξιά· 28) ὑπὸ τῶν ἐγχρῶν **περισυλῶμαι** πᾶσαν οὖσιαν.

56.

1) καὶ **πηγαίνωμεν**¹ κατὰ τῶν πολεμίων· 2) οἱ ἐνοικουόντες **ἀφῆκαν**² τὴν πόλιν· 3) ὁ Δούναβις **χύνεται**³ εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον· 4) ἀρκετοὶ εἴμεθα νὰ **εἰσβάλωμεν** εἰς τὴν χώραν· 5) δὲν εἴχον πλέον **ἐπιμιξίαν**⁴ πρὸς ἄλλήλους· 6) ἡ τέχνη τῶν σοφιστῶν **ἔχει προοδεύσει**⁵· 7) προέτρεπον τὸν Κύρον ὅσοι διελέγοντο πρὸς αὐτὸν νὰ **τάττηται** ὅπισθεν τῶν· 8) τὰ τρόφιμα ⁶ πρέπει γὰρ **πορί-**

1) ἀγεῖν· 2) ἐκλείπειν· 3) ἐκβιάλλειν· 4) ἐπιμιγγύναι· 5) ἐπιειδύγαι· 6) ἐπιτήδειαν·

ζηταὶ τις ἐκ τῆς πολεμίκης· 9) ἀφ' οὗ ἀπεκρούσαμεν¹ τοὺς πολεμίους, ἐπεστρέψαμεν δπίσω²· 10) ἔγυμνάσθην καὶ ἐλούσθην· 11) οἱ ἀδελφοὶ διενεμήθησαν τὴν περιουσίαν· 12) ὄμολογεῖται ὅτι εἰνε καλύτερον νὰ πιστεύηται τις παρὰ νὰ ἀπιστῆται· 13) φοβερὸν εἶνε νὰ κακολογῆται³ τις ὑπὸ τῶν πολιτῶν· 14) ἀλειφθεὶς μὲν μύρον καὶ δούλοις καὶ ἐλεύθερος ὄμοιώς μυρίζει⁴.

57. Αἱ ἀντωνυμίαι.

(προσωπική, δριστική, αὐτοπαθεῖς, κτητικαὶ).

1) Ἐγὼ μέν, ὁ ἄνδρες ἥδη ύμᾶς ἐπαιῶ· ὅπως δὲ καὶ ἡμεῖς ἐπαινέσσετε ἐμέ, ἐμοὶ μελήσει· 2) Λικούργος ἐπήρετο τὸν θὸν εἰ λῷσον καὶ ἀμεινον εἴη τῇ Σπάρτῃ πειθομένη τοῖς νόμοις, οὓς αὐτὸς ἔθηκε· 3) Ἑγὼ καὶ σὺ καὶ ἐμαυτὸν τῶν καλλίστων ἤξιον· 4) εὐκλειαν οὐχ ὅρῃς· ὅτην σαυτῇ τε καὶ ἐμοὶ προσθαλεῖς πεισθεῖσ' ἐμοὶ· 5) λέγεται· Ἀπόλλων ἐκδειρκὶ Μαρσύαν ἐρίζοντα οἱ περὶ σοφίας· 6) ἐγκλήματα ἐποιοῦντο ὅπως σφίσιν ὅτι μεγίστη πρόφασις εἴη τοῦ πολεμεῖν· 7) οὐκ ἄξιον βασιλεῖ ἀφείναι τοὺς ἐφ' ἐαυτὸν στρατευταμένους· 8) οἱ ἐμοὶ δρθαλμοὶ καλλίστες τῶν σῶν ἢν εἰεν· 9) μετεπέμφατο Ἀστούγης τὴν θυγατέρα καὶ τὸν παιδα αὐτῆς· 10) βούλου ἀρέσκειν πᾶσι, μὴ σαυτῷ μόνον.

58.

1) Καὶ σὺ "Ἐλλην είσαι καὶ ἡμεῖς τοσοῦτοι ὄντες, ὅτους σὺ βλέπεις· 2) οἱ πολέμιοι, καθὼς ἐνόγραν αὐτῶν τὴν πορείαν πρὸς τὸ ὄρος, εὐθὺς καὶ αὐτοὶ ὥρμησαν νὰ αμιλλῶνται πρὸς τὸ ὄρος· 3) ὁ Κῦρος (ἔστελνε καὶ) προσεκάλει⁵ τὸν Σιένεσιν πρὸς τὸν ἐαυτόν του· 4) οἱ Ἀρκάδες ἔλεγον ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι ποτὲ δὲν εἰσέναλον εἰς τὴν Ἀττικὴν ἄνευ αὐτῶν· 5) ὁ Κῦρος ἐμέμφετο τὸν Σάκαν, διότι δὲν τὸν ἄφινε νὰ περάσῃ⁶ πρὸς τὸν πάππον· 6) οἱ τριάκοντα δὲν ἐνόμιζον πλέον ὅτι είναι⁷ ἀσφαλῆ δι' αὐτοὺς τὰ πράγματα· 7) Κῦρος διέταττε⁸ τοὺς ὄπλιτας νὰ θέσωσι⁹ τὰ ὄπλα πέριξ τῆς σκηνῆς του· 8) οὐκ ὀλιγάτερον φροντίζω διὰ τὴν δόξαν ἐκείνου παρὰ διὰ τοὺς ἴδικούς μου κινδύνους· 9) καθ' ὅλον τὸν βίον νὰ φαίνησαι ὅτι τὴν ἀλήθειαν οὕτω προτιμᾶς ὥστε νὰ είνε οἱ ἴδικοι σου λόγοι μείζονος πίστεως ἄξιοι παρὰ οἱ ὄρκοι τῶν ἄλλων· 10) ὁ Σωκράτης ἔσωσε καὶ τα ὄπλα καὶ ἐμὲ τὸ ἴδιον.

1) ἀπωθεῖσθαι· 2) ἀναχωρεῖν· 3) κακῶς· ἀκούειν· 4) σῆσιν.

5) μετεπέμπεσθαι· 6) παρίημι· 7) ἀπαρέμφτειν· 8) κελεύειν· 9) τιθεσθαι

59. Δεικτικαί.

1) ήδε ἡ ἡμέρα τοῖς "Ελλήσι μεγάλων κακῶν ἀρξεῖ· 2) ὅπου τύρανός ἐστιν ἐν τῇ πόλει, ὁ ὄμοιόντης ὥν μέγα ἐν ταύτῃ τῇ πόλει δυνήσεται· 3) ὁ Κῦρος ἀκούσας τοῦ Γαδρύου τοιαῦτα, τοιάδε πρὸς αὐτὸν εἰλεγεν· 5) τὸ μὴ πολυπραγμονειν ἡμᾶς μηδέν, τοῦτο ἀγαθὸν ὑπολαμβάνω εἴναι· 6) οἵτοις, τι ποιεῖς; οὐχὶ φροντίζεις μία αὕτη σωτηρία καὶ πόλεως καὶ ἔνονος ἐστί, τὸ προστατῶν ἀνδρῶν ἀγαθὸν καὶ συμβούλων σπουδαίων τυχεῖν· 7) ἔνονος προσήκει σοι πολλοὺς δέχεσθαι καὶ τούτους μεγαλοπρεπῶς· 8) τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα ἐπιδειξάμενος ἀπεπαύσατο τοῦ λόγου· 9) οὐκ ἀν εἰκότως τούτοις ἐπιτιμῶν, ἀλλὰ τοῖς πρὸ ἡμῶν τὴν πόλιν διοικήσασιν ἐκεῖνοι γάρ ἤσαν οἱ προτρέφαντες ἐπὶ ταύτας τὰς διληγωρίας.

60.

1) ἔσο εὑσεβῆς¹ πρὸς τοὺς θεοὺς ὅχι μόνον θυσιάζων, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ὄρκους² ἐμμένων· διότι ἐκεῖνο μὲν εἶνε σημεῖον τῆς εὐπορίας, τοῦτο δὲ εἶνε τεκμήριον τῆς καλοκαγαθίας τῶν τρόπων· 2) σὺ ἐκεῖ, πόθεν ἔχεις ἔλθει;· 3) οὐδὲ μουσικὴν γυναικίω³ πλὴν γραμμάτων καὶ αὐτὰ δύμας κακὰ κακῶς· 4) δέν προσέχεις εἰς τὰ τοιαῦτα καὶ μάλιστα ἐνῷ εἴσαι σοφός;· 5) η μὲν δύναμις τῆς τέχνης τόση καὶ τέτοια εἶνε· 6) τοὺς μεγίστους καὶ σοφωτάτους τοιούτους δύναται νὰ ἴδῃς,· 4) δποτος εἶνε τώρα οὗτος ἐδῶ· 7) εἰπέ μοι ποιος εἶνε οὗτος ἐδῶ; οὗτος εἶνε οὓς τοῦ Λαέρτου· 8) τόσον πολλὰ κακὰ καὶ τόσον μεγάλα οὐδεῖς ποτε μέχρι τοῦτο ἔχει πάθει· 9) ὁ Θησεὺς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων τόσον μεγάλην ἔκαμψ.

61. Ἀναφορικαί.

1) ἐξελέξατο τῶν ζώων καὶ ἐγέννησεν ἀνθρωπὸν, ὁ συνέσαι ὑπερέχει τῶν ἄλλων· 2) ὁγδοήκοντα μῆνας, ήν ἔλατε προίκα τῆς μητρός· 3) δστις ἀφικνοίτο πρὸς αὐτόν, πάντας οὔτω διατεθεὶς ἐπεπέμπετο· 4) τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἵους ἀν εὑξαίο περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας· 5) δστις ἀν δικαιος η τρόπους τὸ ἀριστεῖς, τοῦτον εὐγενῆ κάλει· 6) οἱ γονεῖς τοὺς παῖδας ἐποίησαν τοσαῦτα καλὰ ἵδειν καὶ τοσούτων ἀγαθῶν μετασχεῖν, δσα οἱ θεοὶ παρέγουσι τοῖς ἀνθρώποις· 7) τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἔχομεν ἐν τῇ φυγῇ, τούτοις κτώμεθα καὶ τὰς ἄλλας ὠφελεῖταις· 8) ἀμετέστατοι

1) εὑσεβεῖν· 2) δστική· 3) ἐπίστασθαι· 4) εὐκτική μετά τοῦ ἄν.

ἔστε ὅν ἐγὼ οἶδα · **Ελλήνων** 9) ἐπακινώ σε, ἔφεντος λέγεις· 10) εἰς
ἥν ἀφίκοντο πόλιν, μεγάλη γῆν 11) ἀπέπεμπε τοὺς γηγενούς δα-
σμούς βασιλεῖς ἐκ τῶν πόλεων ὅν Τισσαρέρνης ἔτι ἐτύγχανεν ἔχων·
12) **ἔστιν δὲ** πλείω ἐπιτρέπεις γῆ τῇ γυναικὶ; 13) φύισαν τὴς Ελ-
λάδος ἔστιν ἀ χωρία· 14) ὡμολόγησε ταῦτα ἐλκόμενος καὶ μόλις
μετὰ ἴδρωτος **θαυμαστοῦ δόσου**· 15) προσήκει μισεῖν τοὺς οἴους
περὶ σύ· 16) Ἀπολλόδωρος κλάσων καὶ ἀγανακτῶν οὐδένα δύντινα οὐ
κατέκλασε τῶν παρόντων· 17) καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις ἔστιν οἵ τις ἄνθιτος
τίθεται· 18) οἱ Ἀργεῖοι τὴν μητέρα ἐμακάριζον οἶων τέκνων ἐκρήγετο·
19) **δόσος** τὸ κατέχειν ἔστι τὴν δργήν πόνος· 20) **δόσην** τὴν δύναμιν
ἔχεις· 21) **δῶς** ηδὺ μάζα πεινῶντι φαγεῖν· 22) ἔλεγον δὲτι Λακεδαιμό-
νιοι πάντων, ὃν δέονται πεπραχότες εἶναι.

62.

1) ἀπὸ ἐδῶ ἐξελαύνει πρὸς τὸν Ψάρον ποταμόν, τοῦ δποίου γῆτο τὸ
εὔρος τρία πλέιστα· 2) **δόστις** ταχέως πείθεται εἰς τὰς διαβολὰς εἰνε
πονηρὰς τοὺς τρόπους· 3) ὁ Τάρταρος τόσον ἀπέχει ἀπὸ τὴν γῆν,
ὅσον γῆ γῆ ἀπὸ τὸν οὐρανόν· 4) ὁ πάππε, πόσα πρᾶγμα ἔχεις εἰς τὸ
δεῖπνον! 5) **ἐκεῖνα** τὰ δποῖα νὰ κάμην τις εἰνε αἰσχρόν, οὐδὲ νὰ
λέγῃ τις εἰνε καλόν· 6) κυττάξατε πῶς νὰ ὑπάρξητε¹ ἀξιοί τῆς ἐλευ-
θερίας, τὴν δποίαν κέντησθε· 7) Κύρος ἐκείνους τοὺς ὄποιους
ἔβλεπε θέλοντας νὰ κινδυνεύσωσι, τούτους καὶ ἀρχοντας ἔκαμψε τῆς
χώρας, τὴν δποίαν ὑπέταττεν²· 8) ἐπορεύετο μὲ³ τὴν δύναμιν,
τὴν δποίαν εἶχε· 9) ὁ χειμῶν γηπόδησε⁴ νὰ μὴ πράξωσι τίποτε ἀπὸ
ἐκεῖνα, τὰ δποῖα οἱ στρατηγοὶ παρεσκεύασαν· 10) ἀρμόζει⁵ νὰ μισήσεις
τοὺς τοιούτους δποίος ἀκριβῶς σὺ εἶσαι· 11) ὁ Γοργίας εἰς δλους
(κακεῖς δὲν εἰνε εἰς τὸν δποίον δὲν ἀπενθύνετο· 12) ἐκ τῶν πο-
λεμίων **τινάς** (ὑπάρχουσι τινες τοὺς δποίους ὑποεπόνδους ἀπέδοσαν)
13) ἐμμένω εἰς ἐκεῖνα, τὰ δποῖα ἐφάνησαν καλὸν⁶ εἰς γῆμας (νὰ
ἐμμένωμεν).

63. **Ἐγωτηματικαὶ, ἀόριστοι, ἐπιμεριστικαὶ.**

1) **τις** καὶ **ποδαπός** καὶ **πόσσον** διδάσκει; Εὔηρος, Πάριος, πέντε
μνῶν· 2) **τίνος** τέχνης Γοργίας ἐπιστήμων; 3) **πότερον**, ευηγγό-
ρευες τοῖς κελεύοντας ἀποκτεῖναι γῆ ἀντέλεγες; 4) **πόστον** δῆ ἔτος
ἔστιν, δτε ἔτεινισας ἐκείνον; 5) γῆ **τίσι** τι ἀποδιδοῦσα ὀφειλόμενον

1) ὁπως ἔσεσθε· 2) καταστρέψεσθαι· 3) σύν κωλύειν· 5) προσήκειν·
6) ἔδοξε.

τέχνη ιατρική καλεῖται; 6) τί μαθόντες τοὺς θεοὺς ὑβρίζετε; 7) ἐνεγκάτω τις τὸ φάρμακον· 8) δοκοῦσι τί εἶναι μηδὲν δύντες· 9) δύνειδίζετε αὐτοῖς ὅτι οὐκ ἐπιμελοῦνται ὡν δεῖ· 10) γιγνώσκω ὅτι ἀμαθῆς τίς ἔστιν· 11) τοσαύτην χώραν ἔλαβον, σσην οὐδένες τῶν Ἑλλήνων ἔχουσιν· 12) τὸν δεῖνα γιγνώσκεις, τὸν ἐκ Κοιθωκιδῶν; τὸν δεῖνα; ποιον; ἔθιστος δεῖνα, ὃς καὶ ποτε τὸν δεῖνα. ληρεῖν μοι δοκεῖς· 13) δύσι νεῶν ἀνείλκυσμένων τὴν ἐτέραν κατέαξα· 14) ἔστασαν Πέρσαι μὲν ἐκ δεξιάς, οἱ δὲ ἄλλοι σύμμαχοι ἐξ ἀριστερᾶς· 15) πόλεις ἐκάτεροι τάσσε ἔχοντες ἔνυμμάχους εἰς τὸν πόλεμον καθίσταντο· 16) ὁ βούλεται τοῦθ' ἔκαστος καὶ οἴεται.

64. Τὸ ἄρθρον.

1) γαλεπώτερόν ἔστιν εὑρεῖν ἄνδρα τὰγαθὰ καλῶς φέροντα ἢ τὰ κακά τὰ μὲν γάρ ὅβριν, τὰ δὲ σωφροτύνην ἐμποιεῖ τοῖς πάσι· 2) πειθοῦσι τὸν Σάδωνον τοὺς ἄνδρας ἐγχειρίσαι αφίσιν δ δὲ πεισθεῖς αὐτοὺς ἔντλαχμόνει· 3) ἐνταῦθα Ξέρεης, ὅτε ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἥττηθεις τῇ μάχῃ ὑπεχώρει, λέγεται οἰκοδομῆσαι ταῦτα τὰ βασίλεια· 4) Κόρος καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἀρματος τὸν Θώρακα ἐνέδυ· 5) πονηρὸν δ συκοφάντης ἀεί· 6) δ παῖς πάντων τῶν θηρίων ἔστι δισμεταχειριστότατον· 7) παρεγγυᾶται εἰς μέτωπον παρ' ἀσπίδα καθίστασθαι· 8) Κόρος τοὺς κακούργους καὶ ἀδίκους οὐκ εἴτα καταγελάν, ἀλλ' ἀφειδέστατα ἐτιμωρεῖται· 9) ἐπιτρέψατε αὐτῷ πατρίδα καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας· 10) Ἀθηναῖοι θαλάσσης ἐμπειρότατοι ἦσαν· 11) οἱ πάλαι οὐκ ἀδεῶς ἄλλογοις ἐπεμίγνυσαν οὔτε κατὰ γῆν οὔτε διὰ θαλάσσης· 12) τὰ μεγάλα δῶρα τῆς τύχης ἔχει φόβον· 13) διοικοῦνται αἱ πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις· 14) τὰς μεγάλας ἥδονάς καὶ τὰ ἀγαθὰ τὰ μεγάλα ἡ πειθὼ καὶ ἡ καρτερία καὶ οἱ ἐν τῷ καιρῷ πόνοι καὶ κίνδυνοι παρέχονται· 15) πτηνάς, ὡ τέκνου, διώκεις τὰς ἐλπίδας· 16) ἐφημέρους γε τὰς τύχας κειτίμεθα· 17) τὸ τείχος εἴχε δύο τοὺς περιβόλους· 18) Ἀθηναῖοι ἥγοῦντο αὐτονόμων τῶν ἔνυμμάχων· 19) Σκίος ποταμὸς μέσον σχίζει τὸν Άλιμον· 20) τὸ κέρας ἄκρον είχον οἱ Τεγεάται· 21) ἐπορεύετο διὰ τῆς ἀγορᾶς μέσης· 22) πρῶτοι ἦγον οἱ Ἀθηναῖοι· 23) τὸν τύπον αὐτοῦ τὸν δλον διεξέλθωμεν· 24) τὸν ἥλιον δλον τῆς γῆς δλῆς μείζω δυνατού διανογθῆναι ὅρθως· 25) ἥδιστον πάντων ἔστιν ἀλόπως διατελεῖν τὸν βίον ἀπαντά· 26) ἀτυχέστατον ἐμαυτὸν ἥγοῦμαι τῶν πάντων ἀνθρώπων.

65. Οι χρόνοι του όντας. Ἐνεδτώς, παρατατικὸς
καὶ ἀόριστος.

1) τί πωλεῖς; ὅρτους πωλῶ, ἀλλ᾽ οὐδένα πω ἀπεδόμην· 2) πολλὰ ἥδη ἔτη ἐν Ἀθήναις οἰκῶ· 3) πλοίον εἰς Δῆλον Ἀθηναῖοι κατένικαντὸν πέμπουσι· 4) ἀεὶ τὰ αὐτὰ λέγεις· 5) τὰ μὲν ἄλλα καὶ πόλεμος καὶ μεταβολὴ τύχης ἀνήλωσεν, η̄ τέχνη δὲ σώζεται· 6) Θεμιστοκλέα οὐκ ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα; 7) Πολυκράτης Σάμου ἐτυράννει ἐπὶ Καμβύσου· 8) ἐπεὶ δὲ ἐτελεύτησε Δαρεῖος καὶ κατέστη ἐπὶ τὴν ὥστιλείαν Ἀρταξέρξης, Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν· ὁ δὲ πειθεταί τε καὶ συλλαμβάνει τὸν Κῦρον ὡς ἀποκτενῶν· 9) Παυσανίας ὁ Κλεομέρότου ἐκ Λακεδαιμονος στρατηγὸς ὑπὸ Ἑλλήγων ἐξεπέμφθη μετὰ εἴκοσι νεῶν ἀπὸ Ηλοποννήσου· ἔντελεον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τριάκοντα ναυὶ καὶ ἐστράτευσαν εἰς Κύπρον καὶ αὐτῆς τὰ πολλὰ κατεστρέψαντο· 10) δίδωμι σοι, ὦ Κῦρε, ταύτην γυναικα· 11) ἐπειδὸν αὐτοὺς καὶ ὅσους ἐπεισα τούτους ἔχων ἐπορευόμην· 12) ὅταν ἐκ πλεονεξίας καὶ πονηρίας τις, ὕσπερ Φίλιππος, ἰσχύσῃ, η̄ πρώτη πρόφασις καὶ μικρὸν πταισμα ἀπαντά ἀνεχαίτισε καὶ διέλυσε· 13) διαλαβόντες δὲ τὰς οἰκίας ἔβαδιζον· καὶ ἐμὲ μὲν ἔνους ἐστιῶντα κατέλαβον, οὓς ἐξελάσαντες Πείσωνι με παραδιδόσαιν· οἱ δὲ ἄλλοι τὰ ἄνδράποδα ἀπεγράφοντο· 14) τίκτει κόρος ὅδριν· 15) Θεμιστοκλῆς ἦκα παρὰ σέ· 16) ἐπὶ πόλεις, ὡς ἐγὼ ἀκούω, μέλλομεν ιέναι μεγάλας.

66

1) ὁ Θεὸς καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ ὅλα ὅριστα ἔχουσις· 2) ὅχι μόνον τὰ αὐτὰ πάντοτε (συνηθίζω νὰ) λέγω, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν· 3) ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι πρότερον προσεκύνουσι τὸν Ὁρόντα, καὶ τότε τὸν προσεκύνησαν μολονότι ἐγνώριζον¹ ὅτι ὠδηγεῖτο² εἰς θάνατον· 4) ὁ Δαρεῖος ὅτερα ἀπὸ τὸν Καμβύσην ἔγινε βασιλεύς· 5) η̄ ῥώμη μετὰ φρονήσεως συνήθιως ὀφελεῖ, ἀνευ δὲ ταύτης περιτσότερον τοὺς ἔχοντας βλάσττει· 6) ὁ Θρασύβουλος ἔχων πλέον σινειλεγμένους πέριξ τοι ἐπτακοσίους καταβαίνει τὴν νύκτα ἐκ τῆς Φυλῆς καὶ ἐπέργεται τὴν νύκτα, ὅτε ἐπληγίαζεν ἡμέρᾳ³ 7) ὁ Κλέαρχος ἔβιαζε τοὺς στρατιώτας του νὰ πορεύωνται ἀφ' οὗ δὲ ἐνόησεν⁴ ὅτι δὲν ήταν δυνηθῆ

1) καίπερ εἰδότες· 2) ἀγεσθαι· 3) πρὸς ἡμέραν ἐγίγνετο· 4) γιγνώσκειν· Ψηφιοποήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νὰ βιάσῃ, συνεκάλεσεν¹ ἐκκλησίαν· 8) ὁ ἀνήρ. οἵταν πρὸς τοὺς
ἐντὸς τῆς οἰκίας δυσκρεστῆται², παρευθὺς ἔξω παρευθεῖς ἐπανασε³
νὰ δυσκρεστῆται· 9) ὁ Κύρος ἐθαύμασε τὸν Κλέαρχον καὶ δίδει εἰς
αὐτὸν μυρίους δαρεικούς.

67. Μέθων, παρακείμενος, ὑπερθυντέλικος,
τετελεθερός μέθων.

1) δοὺς τῇ τύχῃ τὸ μικρὸν λήψει μέγα· 2) οὐκ ἀπὸ τῶν κοινῶν
πλουτήσω, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῶν ιδίων τὰ τῆς πόλεως ἐπανορθώσω· 3) ἐὰν
μὲν ἐλέγηται, οὐκ ἀχθεσθήσομαι τοι, ἀλλὰ μέγιστος εὐεργέτης ἀνα-
γεγράψει· 4) ἀνέφετο μὲν καὶ πρότερον ἡ θύρα, ἀνεῳξεται δὲ καὶ
νῦν· 5) ἡ Οἰνόη ἐτετείχιστο καὶ αὐτῇ φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐγράντο·
6) ἐφοδήθηται καὶ ἔτι καὶ νῦν τεθορύβημα· 7) τῷ κατέαγεν ἡ γύνε·
8) ἐπιμελῶς οἱ θεοί, ὃν οἱ ἄνθρωποι δέσονται, κατεσκευάσασιν· 9)
ἄν τινα δόξῃ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν κατέαγέναι, κατέαγὼς ἔσται κατίκα
μάλα· 10) τὴν ἀγορὰν ἀνεσκεύασαν καὶ αἱ πύλαι ἐκένηληντο· 11) τὰ
ἔργα τοι φανερὰ γεγένηται· 12) τὴν ἴσειαν κατέλαβεν ὑπνος, στε
ὁ λόγχης ὁ πρὸ τῶν στεφανωμάτων ἥπτο· 13) ἐτόλμα λέγειν ὡς ἐγὼ τὸ
πρᾶγμα είμι τούτο δεδρακώς.

68.

1) ἐὰν καταλάθωμεν τὰς Συρακούσας, εὐκόλως καὶ τὰ ἄλλα θὰ
ἔχωμεν· 2) λέγει οἷς θὰ δόηγήσῃ αὐτοῖς εἰς χωρίον, οὗτον θὰ θῶσι
θάλασσαν· 3) καλότερον εἶναι φίλος φανερὸς παρὰ πλούτος ἀφανῆς, τὸν
ὅποιον σὺ ἔχεις χωμένον⁴. 4) ὁ Φίλιππος ἔχει κάμει τοὺς Θηραίους
μεγαλυτέρους παρ' οἷσον πρέπει· 5) τινὲς ἐκ τῶν ποιητῶν μᾶς ἔχου-
σιν ἀφήσει⁶ συμβούλας πῶς πρέπει· γὰρ ζῶμεν· 6) φάρμακα ἐντὸς τοῦ
κρατήρος ἥσαν μεμιγμένα· 7) διὰ τῆς αὐτῆς φήφου καὶ τοὺς ἄλλους
θὰ κάμητε καλυτέρους, καὶ τούτους θὰ ἔχητε τιμωρημένους· 8)
ἡ κακία ἥτο κεκαλλωπισμένη· 9) οἱ Ἀθηναῖοι ἀπεστειλαν εἰς Σικε-
λίαν τὸν Εδρυμέδοντα καὶ τὸν Σοφοκλέα· διότι ὁ Πυθόδωρος ἥτο
ἀφιγμένος πλέον πρότερον· 10) ἐκ τῶν Ἀρκάδων ἄλλοι μὲν εἶναι φο-
νευμένοι, ἄλλοι δὲ ἐπὶ τινος λόφου πολιορκοῦνται· 11) στρεπτὸν
ἐφόρει καὶ φέλλια· διότι ἥτο τετιμημένος ὑπὸ τοῦ Κύρου· 12) φίλος
εἰς ἡμᾶς κανεὶς δὲν θὰ εἴναι ὑπόλοιπος.⁷

1) συνάγειν· 2) ἔχθεσθαι· 3) πανεσθαι.

4) κατορύτειν.

5) καταλείπειν· 6) ὑποθήκας· 7) λείπεσθαι.

13) σοὶ ἔχω ἀποστείλει τοῦτον τὸν λόγον· 14) ἐάν με ἔδη, εἶμαι χαμένος.

69. Αἱ ἐγκλήσεις ἐν τοῖς ἀνεξαρτήτοις προτάσιοι
(προτ. κοινων., πραγματ., δυνητ., γὴ πραγματ.).

1) κόρος ὕβριν τίκτει· 2) οὐδεὶς ἀν φῆθη τοῦτο γενήσεσθαι· 3) ἔβουλόμην ἀν αὐτοὺς ἀληθῆ λέγειν· 4) ἀντὸς ἀριστος οὐκ ἀν εἴη δύστεκνής· 5) τί σιγᾶς; οὐκ ἔχομην σιγᾶν· 6) λέγεις ἀν, εἰ βούλεις· 7) οὐκ ἀν προέλεγεν, εἰ μὴ ἐπίστευεν ἀληθεύσειν· 8) χρόνος δίκαιον ἄνδρα δεικνυσι μόνον, κακὸν δὲ κάνν ἐν ἡμέρᾳ γνοίης μιᾶς· 9) πανταχοῦ πάρεστι καὶ βλέπει τὰ πάντα ἀεὶ θεός· 10) οὗτος ζωγράφος οὗτε ἀνδριαντοποιὸς πλάσειν ἀν κάλλος τοιοῦτον, οἷον ἡ ἀλήθεια ἔχει· 11) οὐκ ἀν γένοιτο ἀσφαλῆς πόλις, ἐν ᾧ τὰ δίκαια λακπατεῖται.

70. (ἐκ τοῦ ἀπλοῦ εἰς τὸ ἀρχαῖον).

1) θὰ ἥθελον νὰ ζῇ ὁ Μειδίας· 2) ἐπρεπε νὰ εἴσαι φρόνιμος, ἀλλὰ δὲν είσαι· 3) ἥδυνάμιν νὰ σοῦ δώσω, (θὰ σοῦ ἔδιδα), ἀν εἴχα· 4) ἵσως δύναται τις νὰ εἴπῃ (ἥθελεν εἴπει) ὅτι ταῦτα δὲν είνε ἀληθῆ· 5) τοῦ Ἀγητιλίου τὴν μεγαλαυχίαν δὲν ἥδυνατο νὰ ἔδη τις τὴν δὲ φιλοστοργίαν εὐκόλως ἥδυνατό τις νὰ κατανοήσῃ· 6) πολλὰς μηχανὰς δύνασαι νὰ εὑρῆς· διότι είσαι γυνή· 7) ἀν εἴχες γοῦν, (δὲν ἥδυνασο νὰ λέγῃς) δὲν θὰ ἔλεγες τοιαῦτα.

71. (προτ. ἐπιθυμίας, εὔκτ., προτρεπτ., ἀπαγορ.).

1) εἰθ' εἶχες δειλίους φρένας· 2) ἔργων πονηρῶν χεῖρ' ἔχε εἰλευθέραν· 3) γλώσσης μάλιστα πανταχοῦ πειρῶ κρατεῖν· 4) φειδώμεθ' ἀνδρῶν εὐγενῶν, φειδώμεθα κακοὺς δ' ἀπόπτυωμεν ὕσπερ ἄξιοι· 5) μιμοῦ τὰ σεμνά, μὴ κακοὺς μιμοῦ τρόπους· 6) χάριν λαβῶν μέμνησο καὶ δοὺς ἐπιλαθοῦ· 7) μέλλων τι πράττειν μὴ προείπῃς μηδενί· 8) μὴ μοι γένοιθ' ἡ βούλομαι, ἀλλ' ἡ συμφέρει· 9) ἡ μὴ κατέθου, μὴ ἀνέλῃ· 10) τὴν τόλμαν αὐτῶν μηδεῖς ἐκπλαγῇ· 11) οἴμοι, τί δράσω; μήποτε ὠφελον λιπεῖν τὴν Σκύρου· 12) δύσμορφος εἶην μάλλον ἡ καλὸς κακός· 13) φέρε καὶ περὶ Θηραμένους διδάξω· 14) βούλεις δρὶς ἐπίθειειν ποιήσωμαι; 15) κακῶς δλοιεντο πάντες, οἵ τυραννίδι χαίρουσι· 16) ἵδι ἀναλογισώμεθα τὰ ὠμολογημένα ἴμιν· 17) τὰ μηδὲν ὠφελοῦντα μὴ πόνει μάτην· 18) μὴ ποτε διενεχθείην πρὸς τοὺς οἰκειοτάτους, διενεγκθεῖς δὲ διαλλαγείην ὡς τάχιστα.

72.

1) ἔλα λοιπὸν ἀς ἀναλογησθῶμεν τὰ ώμολογημένα· 2) νὰ μὴ
χαιρεμακῆς⁽¹⁾ διὰ τὰς ἀτυχίας τῶν ἄλλων· 3) ἐὰν εἰνέ τις εὑνους, ἀς
ἔλθῃ μαζὶ μαζὶ· 4) νὰ μὴ θορυβήσῃτε, ἂν εἴπω τι παράδιξον εἰς
τοὺς πολλούς· 5) ἀπὸ παντοῦ ἥθελε τις ἔδει τὴν ἀγνωμοσύνην αὐτοῦ·
6) πανεῖς νὰ μὴ θαυμάσῃ τὴν ὑπερβολήν μου, ἀλλὰ μετ' εὐνοίας
ἐκεῖνο τὸ ὅποιον λέγω νὰ θεωρήσῃ· 7) νὰ μὴ μὲ κατηγορήσῃς⁽¹⁾
πρὸς τὸν δευτότην· 8) πανεῖς ἐξ ἡμῶν ἀς μὴ ἐλπίσῃ⁽²⁾ ἄλλως·
9) ἔσο πλούσιος· ἐὰν ὅμως ἀπουσιάζῃ⁽³⁾ ἀπ' αὐτὰ τὸ γκάρειν,
τὰλλα ἐγὼ δὲν ἥθελον ἀγοράσει⁽⁴⁾ ἀντὶ σκιᾶς παπνοῦ. 10) ὁ Ζεῦ,
εἴθε νὰ μὴ ἐπάρχω πλέον, ἂν εἴμαι πακὸς ἀνήρ· 11) εἴθε νὰ
ἥσσο δυνατὸς νὰ πράττῃς, δισον εἰσαι πρόθυμος· 12) ἔλα ἀς ἔξετά-
σωμεν διλα ὅσχες⁽⁵⁾ πράξει· 13) νὰ μὴ μεγαλοφρονῇς διὰ γρήματα
14) νὰ μὴ λέγῃς ἐκεῖνα τὰ ὅποια δὲν πρέπει· 15) μήτε εὐήθης νὰ
εἰσαι μήτε πακοίης.

73. Εὐθεῖαι ἔρωτήσεις.

1) πῶς ἔχεις ἐκ τοῦ τραύματος; 2) ἀρα σὺ εἰ ὁ Σωκράτης; 3)
πότερον βούλει μένειν ἢ ἀπιαναι; 4) ποὶ τράπομαι, ποὶ πορευθῶ
5) διδάσκαλε, τί ποιήσω, ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω: 6) ἐάν
ῶνωμαι, μὴ ἔρωμαι ὅπότου πωλεῖς; 7) τίς ἀν τολμήσειε τοιαῦτα
πράξαι; 8) ποῦ δὴ βούλει παθεζόμενοι ἀναγνῶμεν τὸν λόγον;
9) τί βούλεσθε ὅμιν χαρίσωμαι; 10) πῶς ἀν μιμητὸν εἴη ὁ μὴ
ὄρατὸν εἴη;

(πλούσιον) 1) νὰ εἴπω ἢ νὰ σιγήσω; 2) τίνα μάρτυρα μεγαλύτερον
νὰ παρουσιάσω⁽⁵⁾; 3) νὰ μὴ ἀποκριθῶ, ἂν τις μὲ ἔρωτήσῃ; 4) ποῦ
νὰ κλίνω τὸ ἀσθενὲς σῶμά μου; 5) νὰ μείνω ἢ νὰ ἀπέλθω; 6)
ποῖον ἀπὸ τὰ δύο δμολογεῖς, διτι ταῦτα εἰνε ἀληθῆ ἢ δχι;

74. Ἀπρόσωπα.

1) δεῖτ χρημάτων καὶ ἀνει αὐτῶν οὐδὲν ἔστι τῶν δεόντων γενέ-
σθαι· 2) οὐκ ἔδει ζῆν γυναῖκα· 3) μόνος ἡμῖν τὴν αὐτὴν τροφὴν καὶ
μητέρα καλέσαι προσήκει· 4) δμολογεῖται τὴν πόλιν ἡμῶν ἀρχαιο-
τάτην εἶναι· 5) ἀει κρατιστόν ἔστι τὰληθῆ λέγειν· 6) Εὐχόρας

1) ἐπιγελᾶν.

2) καταγορεύειν. Ψευδοποιόμενος από τον κατατούτο Ειπερμόντιον παρατησίον.

μικροῦ ἐδέησε Κύπρον ἄπαξαν κατασχεῖν· 7) ἔδοξέ μοι εἰς λόγους τοι ἔλθειν· 8) οὐ ναυτικῆς καὶ φαύλου στρατιᾶς μόνον δεῖ, ἀλλὰ καὶ πεζὸν ἔυμπλειν· 9 πάνω μοι ἐμέλησεν ὡστε εἰδέναι· 10) πολλοῦ δέω τὸ εἶδος ἀγνοεῖν τοῦ παιδός· 11) ἡ δωρεὰ χάριτος καὶ ἐπαίνου δικαία ἔστι τυγχάνειν· 12) ἐν ὀλιγαρχίᾳ πένησιν οὐ μέτεστιν ἀρχῆς· 13) πολίτης προδότης καὶ τρὶς οὐχὶ ἄπολωλέναι δίκαιος.

(ἀπλοῦν) 1) πρέπει οἱ νῦν ἄρχοντες νὰ εἰνε ἐπιμελέστεροι τῶν προτέρων· 2) φύσιν πονηρὸν νὰ μεταβάλῃς δὲν εἰνε εὔκολον· 3) δὲν εἰνε δυνατὸν ἄνευ δικαιοσύνης νὰ γίνῃ τις ἀγαθὸς πολίτης· 4) συμβαίνει νὰ ἐπιτυγχάνωσι καλυτέρας εἰρήνης οἱ πολεμικῶς διακείμενοι παρὰ οἱ εὐκόλως τὰς συμφωνίας (1) κάμνοντες (2)· 5) δὲν πρέπει νὰ μεγαλοφρονῇ τις θυητὸς ὥν· 6) ἔχει φανῆ καλὸν εἰς τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον νὰ στεφανώσωσι τὸν Δημοσθένη· 7) πολὺ ἀπέχει ὁ ἀνὴρ νὰ εἴνε σοφός· 8) αἱ τριήρεις ἦσαν τριάκοντα παρὰ δύο.

75. Τὰ εἰς τὸς καὶ τέος ὁματικά.

1) ὁ Πειραιεὺς ἀκληστος ἦν καὶ ἀφύλακτος· 2) ὁ ἀνεξέταστος βίος οὐ βιωτὸς ἀνθρώπῳ ἢ οὐ βιωτὸν ἡμῖν ἔστι· 3) ὀφελητέα σοι ἔστιν ἡ πόλις· 4) τοῦ μὲν νομοθετεῖν καὶ συμδουλεύειν ἀφεντέον, τὰ δὲ τοιαῦτα λεκτέον· 5) τοσαῦτα ὅρη ὅρατε ἡμῖν ὅντα πορευτέα· 6) οὐκ ὀκνητέον, ἀλλ᾽ ἀποπειρατέον τὸ ἔργον· 7) διγῇ βοηθητέον ἔστι τοῖς πράγμασιν ἡμῖν· 8) οὗτε μισθοφορητέον ἄλλους ἡ τοὺς στρατευομένους οὕτε μεθεντέον τῶν πραγμάτων πλείοσιν ἡ πεντακισχιλίοις· 9) γυναικῶν οὐδέποτε ἔσθ’ ἡττητέα ἡμῖν.

(ἀπλοῦν) 1) ὁ ἀδικῶν δφείλει νὰ κολάζηται· 2) δφείλει νὰ κατηγορῇ τις καὶ τὸν ἑαυτόν του καὶ οἰὸν καὶ φίλον, ἐὰν ἀδικῇ καὶ τὴν ἥτορικὴν πρὸς τοῦτο δφείλει νὰ μεταχειρίζεται τις· 3) τι δφείλομεν νὰ πράξωμεν; 4) δφείλομεν νὰ ἀπαλλαττώμεθα ἡπὸ τὸ σῶμα καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ψυχὴν νὰ θεωρῶμεν τὰ πράγματα.

76. Σιγμπλεκτικοὶ δύνδεδμοι.

1) τελευτῶντες πάντα ἔφασκον ποιήσειν, ἔδεοντό τε μὴ ἐμβαλλεῖν· 2) πολλὰ καὶ χαλεπὰ συμβαίνει τοῖς ἀνθρώποις· 3) τὸ καλῶς ἔχον που χρειτόν ἔστι καὶ νόμου· 4) ὁ καὶ δ πατήρ λέγει καὶ

1) ὁμολογία· 2) ποιεῖσθαι

σὺ φῆς καὶ οἱ ἄλλοι δὲ πάντες ὁμολογοῦσι· 5) ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον δοίαν θήσεσθε, τοῖς δέ τε τὰ δίκαια γενήσεται· 6) οὐκ ἔγωγε αὐτοὺς διώξω, οὐδέποτε οὐδεῖς ως ἐγὼ αὐτοὺς κακῶς ποιῶ· 7) ὁ γνῶς καὶ μὴ σχεδόν διδάξας ἐν ἴσω καὶ εἰ μὴ ἐνεθυμήσῃ· 8) ἐκέλευσεν εἰπεῖν ποῦ καὶ ἐπλήγη· 9) πολίτης προδότης καὶ τοῖς οὐκ ἄπαξ ἀπολαβέναι δίκαιος· 10) δοκεῖ μοι τὰ τῶν ἀνδρῶν σώματα ταῦτα πάσχειν, ὥσπερ καὶ τὰ τῶν ἐν τῇ γῇ φυσικάνων· 11) πανθεύσεως οὔτε ἀνθρώποις οὔτε θεοῖς τιμιώτερον οὔτε ἔστι οὔτε ποτὲ ἔστε· 12) μήτε γέλωτα προπετή στέργε, μήτε λόγον μετὰ θράσους ἀποδέχουν· 13) οὕτως ἀν διελθεῖν ἀκριβῶς δύνατο· πρός τε τὸ παρὸν ἴσως ἀν ἐνοχλήσειε· 14) ἡρίκη γ' ἔστι τὰ διάφορα οὐδὲ λόγου πρασδεῖν ἥγοσμα· 15) οὐ σὺ μόνον λοιδορήσεται, ἄλλὰ καὶ ἔμοι· 16) ηγῆ οὐχ' ὅπως τινὰ καρπὸν ἤνεγκεν ἀλλὰ καὶ τὸ ὕδωρ ἐν ἐκείνῳ τῷ ἐνικυτῷ ἐν τῶν φρεάτων ἐπέλιπε· 17) οὐχ' ὅπως περὶ τοῦ τόκου ὁ λόγος ἔστιν, ἀλλ' οὐδὲ τὰρχαία ἀπολαβεῖν δυνάμεθα· 18) μὴ διτὶ θεός ἀλλὰ καὶ ἄνθρωποι ἀγαθοὶ οὐ φιλοῦσι τοὺς ἀπιστοῦντας.

(ἀπλούν) 1) δοτις οὔτε νὰ ἐρυθριᾶ γνωρίζῃ οὔτε νὰ φοβῆται, τὰ πρῶτα τῆς ἀναιδείας ἔχει· 2) εἰς σᾶς τοιούτον κανέναν οὔτε ὑπῆρχεν οὔτε νὰ ὑπάρξῃ· 3) τοῦ λοιποῦ εὐχομαι· 3) μὴ δῆλα ἄκουε μήτε δῆλα μάνθανε· 4) δὲν θὰ διώξω αὐτοὺς οὔτε κανεῖς θὰ εἰπῃ δι τὸ ἐγὼ τοὺς κακοποιῶ· 5) τὴν ὕδριν δὲν στέργουσιν οὔτε οἱ θεοί· 6) οὕτω κατηφούμεν δημοκρατούμενοι, ὥστε οὔτε νὰ ἀδικῶμεν οὔτε νὰ ἀδικώμεθα· 7) τούτων δχι μόνον κωλυταὶ δὲν θὰ γίνητε, ἀλλὰ καὶ δύναμιν νὰ προσλάβωτε· 8) ἐγὼ δχι μόνον ὑπὲρ ἄλλου, ἀλλ' οὔτε ὑπὲρ ἐμκυτοῦ δίκην ἰδιαιτέρων δὲν ἔχω ὑπερασπισθή⁽²⁾.

77. Ἀντιθετικοί καὶ διαζευκτικοί δύνδεσμοι.

1) ἔργα μὲν νεωτέρων, βουλαὶ δὲ τῶν γεραῖτέρων κράτος ἔχονται· 2) πολλὴν καὶ μεγάλην μᾶλλον δὲ πάσαν δύναμιν ἔχει ὁ ἔρως· 3) ηδὲ αἰσχύνην ἡμῖν φέρει, ταῦτα δὲ κατὰ γένον μένει· 4) οὐχ ὑπέμενα, ἀλλ' ἔφυγον· 5) πάνω μὲν οὐκ ἔθελεν, δύως δὲ γηγενάσθη· 6) λείπουσι δὴ καὶ τὸν λόγον οἱ ἵππεις· οὐ μέντοι ἔτι ἀθρόοι, ἀλλ' ἄλλοι ἄλλοιθεν· 7) ικανὰ μὲν καὶ ταῦτα, οὐ μὴν ἀλλ' ἔτι βούλομαι τῆς στήλης ἀκοῦσαι τῆς περὶ τῶν προδοτῶν· 8) χρῶ τοῖς εἰρημένοις

1) εὐκτική· 2) λέγειν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἢ ζήτει βελτίω τούτων: 9) πῶς ἂν τις τοῖς τοιούτοις ἢ παραπλάνη διδάσκων ἢ χρήσιμόν τι λέγων ἀρέσει: 10) δίκαιον, εἰτ' ἀγαθὸν εἴτε φαῦλον τὸ ἄρχειν, πάντας αὐτοῦ μετέχειν: 11) ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ εὐδαιμων ἔστι, ἐάν τε μέγας καὶ ἴσχυρός, ἐάν τε σμικρὸς καὶ ἀσθενῆς ἢ: 12) ἐλεύθερον εἶναι ἐγὼ μὲν οἴρας ἀντίξιον εἶναι τῶν πάντων χρημάτων: 13) καὶ θυγάτερος δύμας πολλὴν πρόνοιαν εἰχεν ευσχήμως πεσεῖν.

78. Ο γάρ καὶ οἱ συμπέραδματικοί σύνδεσμοι.

1) πολλὰς ἂν εὔροις μηχανάς γυνὴ γάρ εἰ: 2) παραπλήσιον πρᾶγμα ἔστι γῆρας καὶ γάρος τυχεῖν γάρ αὐτῶν ἀμφοτέρων σπουδαῖομεν; ὅταν δὲ τύχωμεν, λυπούμεθα: 3) φέρε δή, ὁρητορικῆς γάρ φῆς ἐπιστήμων εἶναι, ἡ ὁρητορικὴ περὶ τί τῶν ὅντων τυγχάνει οὖσα: 4) τό γε φιλομαθὲς καὶ φιλόσοφον ταῦτον: ταῦτὸν γάρ, ἔφη δὲ οἱ δὲ Κερκυραῖοι, ἦν γάρ νῦν, ἐφοδήθησαν μὴ πολέμιαι ὥστι 6) πρῶτον μὲν οὖν τοὺς παλαιοὺς κινδύνους δίειπι. Αμαζόνες μὲν γάρ ἦσαν Ἀρεως θυγατέρες: 7) μέγιστον δὲ τεκμήριον οὐ γάρ μόνον ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν Λακεδαιμονίων πόλιν διέφθειρε: 8) καὶ γάρ εἰ μυθώδης ὁ λόγος γέγονεν, δύμας ὥρηγναι προσήκει: 9) τὸ δίκην διδόντι πάσχειν τι ἔστιν ἢ ποιεῖν; πάσχειν οὐκοῦν ὑπὸ τίνος ποιοῦντος: πῶς γάρ οὐ; ὑπὸ γε τοῦ κολαζούτος ὁ δὲ ὄρθως κολάζων δικαιώς κολάζει; ναί; δίκαια ποιῶν ἢ οὐ; δίκαια οὐκοῦν ὁ κολαζόμενος δικηγόρηται: φαίνεται τὰ δὲ δίκαιά που καλὰ ὠμογόγήται: πάνυγε τούτων ἀρα δ μὲν ποιεῖ καλά, δ δὲ πάσχει; ναί. οὐκοῦν εἴπερ καλά, ἀγαθά: ἀνάρητη ἀγαθὰ ἀρα πάσχει; ὁ δίκην διδούς: ἔοικεν ὀφελεῖται ἀρα: 1) ἐπιθόμεθα ὅτι τὸ πλοίον ἐν Δήλῳ ἀφιγμένον εἴη: παρηγγείλαμεν οὖν ἀλλήλοις ἤκειν ὡς πρωταίτατα εἰς τὸ εἰωθός: 11). ἐλεγόν τινες ὅτι κατίδοιεν στράτευμα ἐδόκει δὴ τοῖς στρατηγεῖς διαταγμούν: 12) οὐκοῦν ἀποδέδεικται ὅτι ἀληθῆ ἐλέγετο: 13) τοιγαροῦν μονώτατα ἐπώνυμοι τῆς χώρας εἰσί: 14) εὐήθεις νέοι ὅντες οἱ ἐπιεικεῖς φαίνονται τοιγάρτοι, ἢ δὲ ἐγώ, οὐ νέον ἀλλὰ γέροντα δεῖ τὸν ἀραθὸν δικαστὴν εἶναι: 15) μαλ' εἰκότως εἴρηκας. **Τοιγαροῦν** μήπω λήξωμεν τῆς νομοθεσίας: 16) λέγε δὴ τι φῆς εἶναι τὸ ὄσιον: **Λέγω τοίνυν** ὅτι τὸ ὄσιόν ἔστιν, διπερ ἐγὼ νῦν ποιῶ: 17) ἐγὼ εὖ οἴδι: ὅτι εὕξω τὰ νῦν πεπραγμένα καταπραγθῆναι ἔμοι τοίνυν αἴτιον δοκεῖ τὸ ταῦτα γῦν μὴ κατασχεῖν ἢ τότε μὴ λαβεῖν: 18) δσα τῇ στρατιῇ ἵκανα ἐξελόντες τάλλα καλέσαντες τὸν Γωθρύαν δότε αὐτῷ οὔτω δὴ λαβόντες ἐκείνοι: δσα ἔδει ταῦλας ἔδο-

οαν τῷ Γωνδρύῃ· 19) πρόσθεν οὐκ ἀνήρ ὅδε ἦν; ἐχθρός γε τῷδε τὸνδρὶ καὶ ταῦν ἔτι οὐκονν γέλως ἥδιστος εἰς ἐχθρούς γελάν;

79. Πλάγιος θόγος.

Ἐξηρευμέναι προτάσεις κρίθεως διά τοῦ ὅτι καὶ ως καὶ πλάγιαι ἐφωτίδεις.

1) Ἡράκλειτος λέγει ὅτι πάντα ῥεῖ καὶ οὐδὲν μένει· 2) οἱ Θρακοτρυποὶ ἔλεγον ὅτι οὐπώποιος οὗτος ὁ ποταμὸς διαδόκτης γένοιτο· 3) (Λυκομήδης) ἔλεγε πρὸς τοὺς Ἀρκάδας ὡς μόνοις αὐτοῖς πατρὶς Πελοπόννησος εἶη, πλείστουν δὲ τῶν Ἑλληνικῶν φῦλον τὸ Ἀρκαδικὸν εἶη καὶ σώματα ἐγκρατέστατα ἔχοι· 4) ἤρετο εἰς τις ἐμοῦ εἴη σοφώτερος· 5) ἐτόλμα λέγειν ὡς γρέα τε πάμπολλα ἐκτέτικε ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ ὡς πολλὰ τῶν ἐμῶν λάβοιεν· 6) ἔλεγεν ὅτι μόνοι τῶν Ἑλλήνων βασιλεῖ συνεμάχοντο ἐν Πλαταιαῖς καὶ ὅτι ὅτερον οὐδέποτε στρατεύσαντο ἐπὶ βασιλέα· 7) ἐδουλεύετο ὅτι χρήσαιτο τῷ πράγματι· 8) ἡπόρησαν ὅπῃ καθορμίσωνται· 9) Σωκράτης ἔλεγεν ὅτι δᾶσον ἀν τις διάπυρον ἄνθρακα ἐπὶ τῆς γλώσσης κατάσχοι ἡ λόγον ἀπόρρητον· 10) Μή τούτοις τι ἀν σε μάλιστα εὐφράνειν, ἀλλὰ πῶς ἀν βελτίων τὴν φυγὴν γένοιο· 11) ὅρῳ σε ἀποροῦντα ποιαν ὅδὸν ἐπὶ τὸν βίον τράπη.

80. Ἀπαρεύμφατον ἐν τῷ πλαγίῳ θόγων καὶ ὑποτελῆς πρότασίς τοῦ εὐθέος θόγου.

1) ὁ Κῦρος λέγεται γενέσθαι Καμβύζου· 2) Κλέων ἔφη ἐντὸς ἡμερῶν εἴκοσιν ἢ ἄξειν Λακεδαιμονίους ζῶντας ἢ αὐτοῦ ἀποκτενεῖν· 3) φησὶν αὐτὸς αἵτιος γεγενῆσθαι· 4) τοὺς Ἀθηναίους ἡλπιζεν ίσως οὐκ ἀν ἐπεξελθεῖν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἀν περιειδεῖν τιμηθῆναι· 5) ἔλεγεν ὅτι ἔτοιμος εἴη ἱγνεῖσθαι αὐτοῖς εἰς τὸ Δέλτα καλούμενον, ἐνθα πολλὰ καὶ ἀγαθὰ λήψοιντο· 6) ἄλλος ἀνέστη ἐπιθεικὸς ὡς εὐηθες εἴη ἡγεμόνα αἰτεῖν, ὃ λυμανόμεθα τὴν πρᾶξιν· 7) Διονύσιος ἔλεγεν ὅτι δυστυχεστάτων ἐκείνων εἴγμεν στρατείαν ἐστρατεύμενοι, ἐν ἣ πολλοὶ ἡμῶν ἀπέθανον· 8) ἡπείλουν αὐτῷ ὅτι εἰ λήψονται ἀποδιδράσκοντα τὴν δίκην ἐπιθήσοιεν· 9) παρήγγειλαν, ἐπειδὴ δειπνήσειαν, συσκευασμένους πάντας ἀναπαύεσθαι καὶ ἐπεσθαι, ἥντικ ἀν τις παραγγέλλει· 10) ὁ Κλέανδρος εἰπεν ὅτι Δέξιππον οὐκ ἐπαινοῖ, εἰ ταῦτα πεποιηκὼς εἶη· 11) Εὔγόρας ἱγείτο εἰ καλῶς τὴν αὐτοῦ φρόνησιν παρασκευάσειε, καλῶς αὐτῷ καὶ τὴν βασι-

λείκην ἔξειν 12) ἡδέως ἀν πυθούμην, τιν' ἀν γνώμην περὶ ἐμοῦ εἴχετε,
εἰμή ἐτριηγάρχησα.

81. Τρέψον ἐν τοῖς ἔξης τὸν εὐθὺν υἱόν σὲ παλαγιον.

- 1) Ἀνυτος ἐγράψατο : Σωκράτης ἄξιός ἐστι θανάτου τῇ πόλει
- 2) οἱ προπεμφθέντες σκοποὶ ἔλεγον ; οὐχὶ πεπεῖς εἰσιν, ἀλλ' ὑπο-
ζύγια νέμεται ; 3) Ἡρακλῆς ἥρόβει : ποιαν ὅδον τράπωμαι : 4)
ἐπονθάνοντο οἱ Ἀρκάδες τῶν περὶ Ξενοφῶντα : τί τὰ πυρὶ κατε-
σβέσσατε ; 5) ἥρωτηρε τοὺς προφύλακας : ποῦ ἀν ιδοιμι Πρόξενον
ἢ Κλέαρχον ; 6) Κύρος ἥρετο : τί τὸ σύνθημά ἐστι ; 7) Λυκούρη-
δης ἔλεγε : μόνοις τοῖς Ἀρκάσι Πελοπόννησος πατρίς ἐστι
μόνοις γὰρ αὐτόχθονες ἐν αὐτῇ οἰκοῦσι . 8) ἥρόμην : εἰσὶ τινες
μάρτυρες, ὃν ἐναντίον ἀπέδοτε ; 9) ὁ Κύρος ἀπεκρίνατο : ἀκούω
Ἀβροκόμαν ἔχθρον ἀνδρα ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ εἶναι
πρὸς τοῦτον οὖν βούλομαι ἐλθεῖν . 10) ἐγὼ δημι ταῦτα φίλων-
ρίαι εἰσί . 11) χοῇ ἐρωτῶν Κύρου τί βούλει ἡμῖν χρῆσθαι ; 12
ἀγαγόντες τοὺς ἀνθρώπους ἥλεγχον : λοτε τινὰ ἄλλην ὅδον ἢ τὴν
φανεράν ; ὁ μὲν οὖν ἑτερος ἔφη οὐκ οἶδα . 13) ἐπειδὴ οὐδὲν ὠφέ-
λιμον ἔλεγεν, ὀρῶντος τοῦ ἑτέρου κατεσφάγη ὁ δὲ λοιπὸς ἔλεξεν :
οὗτος μὲν οὐ φῆσι διὰ ταῦτα εἰδέναι, δτι αὐτῷ τυγχάνει θυγά-
τηρ ἐκεῖ παρ' ἀνδρὶ ἐκδεδομένη ἐγὼ δὲ ἡγήσομαι δυνατὴν καὶ
ἐποζυγίοις πορεύεσθαι ὅδον ἐρωτώμενος δὲ ἐστι τι ἐν αὐτῇ
δυσπάριστον χωρίον ; ἔφη ἐστιν ἄκρον, δὲ ἐὰν μή τις προκατα-
λάβῃ, ἀδύνατον ἐσται παρελθεῖν . 4 ὁ Θεόγνις καὶ ὁ Ηετῶν ἔλε-
γον ἐνώπιον τῶν τριάκοντα : εἰσὶ τινες ἐν τῇ πολιτείᾳ ἀχθόμενοι
καλλιστῇ οὖν ἐστι πρόφασις τιμωρεῖσθαι μὲν δοκεῖν, τῷ δὲ
ἔργῳ χρηματίζεσθαι . 15) ἐγὼ Πείσωνα μὲν ἥρωτων : βούλει με
σῶσαι χρήματα λαβών : ὁ δὲ ἔφασκε : πολλά ἐστι ; εἰπον οὖν : τά-
λαντον ἀργυρίου ἔτοιμός είμι δοῦναι . ὁ δὲ ὠμολόγησε : ποιήσω
ταῦτα . 16) Μηλόδιος καὶ Μνητείδης ἥροντο ἡμᾶς : ποῦ βαδίζετε ;
17) Ἀριαῖος εἰπεν κύτοις : ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν περιμείναμι ἀν
ὑμᾶς, εἰ μέλλετε ἥκειν, τῇ δὲ ἄλλῃ ἀπέρχομαι ἐπ' Ἰωνίας,
ὅθεν περ ἥλθον . 18) ἐλέχθη : οἱ Πελοποννήσοι φάρμακα
ἔμβεβλήκασιν εἰς τὰ φρέατα . 19) γιτάσκοτε με Ἀνδροτίων ἀπέ-
κτονας τὸν σεαυτοῦ πατέρα . 20) Κύρος ἐπιηρώτα τὸν Τιγράνην :
ποιά ἐστι τῶν δρέων, διόδεν οἱ Χαλδαῖοι καταθέοντες λητ-
ζονται ; 21) Κύρος ὑπέργετο τοῖς Μιλησίοις φυγάσιν ἐὰν καλῶς

καταπράξω, ἐφ' ἡ στρατεύομαι, οὐ πρόσθνεν παύσομαι, πρὶν ἂν
ἄμας καταγάγω οἴκαδε.

82. Αἰτιολογικαὶ προτάσεις.

1) οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡστάτητι, δτι οὐ πολὺ ἐνίκων· 2) ἐπειδὴ
οὐκ ἔθέλεις καὶ ἐμοὶ τις δσχολία ἐστὶ καὶ οὐκ ἀν οἶος τ' εἶην σοι
παραμεῖναι ἀποτείνοντι μαχροὺς λόγους, ἄπειμι· 3) δτε ταῦθ' οὔτως
ἔχει, προτήκει προθύμως ἔθέλειν ἀκούειν τῶν ὕουλομένων συμβούλευειν
4) δημοσέρος ἔχοιλεύς, ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις· 5) πρὸς ταῦτα
κρύπτε μηδέν, ὡς ὁ πανθ' ὄρῶν ἡκὶ πάντ' ἀκούων πάντ' ἀναπτύσσει·
χρόνος· 6) οὐκ ἡσχύνθη, εἰ τοιοῦτον κακὸν ἐποίει· 7) οἱ Σπαρ-
τιᾶται Ξενοφῶντι ἐνεκάλουν δτι οὐκ είχον τὸν μισθόν· 8) οἱ Ἀθη-
ναῖοι ἐνόμισαν λελύσθαι τὰς σπονδάς, διότι εἰς χειρας ἥλθον· 9) οἱ
Ἐλληνες ἔθαύμαζον, δτι οὐδαμοῦ Κύρος φαίνοιτο.

83. Τελικαὶ προτάσεις.

1) Μένων ὁ Θετταλὸς δῆλος γῆν ἐπιθυμῶν ἄρχειν, δπως πλείω λαμ-
βάνοι· 2) φίλος τε ἐβούλετο είναι τοις μέγιστον δυναμένοις, ἵνα ἀδι-
κῶν μὴ διδοίη δίκην· 3) μὴ σπεῦδε πλουτεῖν μὴ ταχὺ πένης γένη·
4) ἐὰν τις σοι κάμνῃ τῶν οἰκετῶν, παρακλεῖς ιατρούς, δπως μὴ
ἀποδάνῃ· 5) παρανίσχον φρυκτοὺς πολλούς, δπως ἀσφῆ τὰ σημεῖα
τῆς φρυκτωρίας ἢ καὶ μὴ βοηθοῖεν· 6) τὰς ἀρετὰς ἐπιτηδεύομεν οὐχ
ἵνα τῶν ἄλλων ἔλαττον ἔχωμεν, ἀλλ' δπως ἀν μετὰ πλείστων ἀγα-
θῶν τὸν βίον διάγωμεν· 7) τοιούτους ἴμεις παραλαβόντες ἐψυλάττο-
μεν ἄν, ἵνα μηδεὶς αὐτοὺς διέφθειρε· 8) τὸν ποιμένα ἐπιμελεῖσθαι
δεῖ δπως σώχι τε ἔσονται καὶ οἰεις καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἔξουσι· 9) δέ-
δοικα μὴ οὐκ ἔχω ίκανούς, οἰς δῶ.

84.

1) μελέτα περὶ καλῶν ἐπιτηδευμάτων νὰ λέγηται, διὰ νὰ συνη-
θίσης¹ νὰ ἔχῃς φρονήματα² ὅμοια μὲ τὰ εἰρημένα· 2) ὁ Κύρος
(ἔστειλε καὶ) προτεκάλεσε³ τὰς ναῦς, διὰ νὰ ἀποβιβάσῃ ὅπλίτας·
3) ὁ Τιτσαφέρνης διανοεῖται νὰ διαλύσῃ τὴν γέφυραν, διὰ νὰ μὴ
διαβῆτε· 4) τοῦτο ἔδω τὸ σκιάδιον κράτει ὑπεράνω μου,⁴ διὰ νὰ
μὴ μὲ βλέπωσιν οἱ θεοί· 5) μὴ φθόνει τοὺς εὐτυχοῦντας⁵ διὰ νὰ
μὴ φανῆς⁶ ὅτι εἰσαὶ κακός. 6) εἴθε νὰ γῆσο φρονιμώτερος, διὰ νὰ

1) ἐθέσθαι· 2) φρονεῖν· 3) μεταπέμπεσθαι.

4) ὑπερέχειν· 5) δοτική· 6) δοκεῖν.

μὴ ἔλεγες τοιαῦτα. 1) διὰ νὰ μὴ δώσῃ δίκην, τὴν πόλιν ἐχθρὰν εἰς τὴν πόλιν ἔχει κάμει· 2) εἴθε τὰ πράγματα νὰ εἰγον φωνήν, διὰ νὰ ἥσαν τίποτε οἱ δεινοὶ εἰς τὸ λέγειν· 3) οἱ Κορίνθιοι ἐνήργουν εἰς τὴν Σπάρτην, διπλως γιννόν ὁ πόλεμος κατὰ τῶν Ἀθηναίων· 4) φοβεῖται μῆτως πάθη τὰ ἔσχατα.

85. Προτάθεις ἀκολουθίας.

1) γυναῖκες περιεργόντων δὲ αὐτῶν ἐνταῦθα ἐπιπίπτει χρών ἄελετος; ὡστε ἀπέκρυψε καὶ τὰ ὅπλα καὶ τοὺς ἀνθρώπους· 2) παῖδες ἀντέδρων, ὡστ' εἰ φρονῶν ἔδρων, οὐδέ τὸν ὀδόν ἐριγνόμην κακός. 3) πλοιάριμοι πάρεστιν, ὡστε, ὅπῃ ἂν βούλησθε, ἔξαιφνης ἂν ἐπιπέσοιτε· 4) οὐδεὶς πώποτε εἰς τοσοῦτον ἀνανδρίας ἀφίκετο ὡστε τοιούτον τι τολμῆσαι ποιεῖν· 5) οἱ Αἰγύπτιοι τὰς ἀσπίδας μείζους ἔχουσιν ἢ ὡστε ποιεῖν τι καὶ ὅραν· 6) ζωμαχίαν ἐποιήσαντο ἐπὶ τοισθε, ὡστε μήτε Ἀμπρακιώτας στρατεύειν ἐπὶ Ηλεοπόννησίους μήτε Ἀκαρνάνας ἐπ' Ἀθηναίους· 7) ἄλλα μοι δοκεῖ τοσοῦτον χωρίον κατατρέψειν, δύσον ἔξω τοὺς ἐγκάτους λόγοις γενέσθαι τῶν πολεμίων κεράτων.

86.

1) Οἱ Ξεράγης ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀσίας ἤλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲν γιλίας διακοσίας νυκτὸς, τοῦ δὲ πεζικοῦ στρατοῦ τόσου ἀπειρονὸν τὸ πλήθος ὀδήγει¹, ὡστε τὰ ἔθνη, τὰ ὅποια μαζὶ του ἡκολούθηραν δύσκολον ἥθελεν εἶναι νὰ ἀριθμήῃ² τις· 2) πρὸς δύο τοὺς μετὰ τοῦ Δημοσθένους γίνεται συνθήκη³ ὑπὸ τῶν Συρακουσίων ἐπὶ τῷ σρῷ νὰ παραδώσωσι τὰ ὅπλα καὶ νὰ μὴ φονευθῇ κανεὶς· 3) ζηλεύω τοὺς οἰοὺς τῶν ἀποθανόντων, διότι εἴνε νεώτεροι ἢ ὡστε νὰ γνωρίζωσι⁴ ποιοὺς πατέρας ἔχοντας στεργήθη· 4) ἐγὼ γνωρίζω διὶ οὐδόλως ἔγω ἀδικήσει αὐτόν ὡστε ἃς λέγῃ ὅτι θέλει· 5) πρέπει οἱ φύλακες γὰρ δέχωνται πάρὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν μισθὸν διὰ τὴν φρούριον⁵ τόσον, ὡστε μήτε νὰ περισσεύῃ⁶ εἰς αὐτοὺς, μήτε νὰ εἰνε ἐλλιπής⁷· 6) ἡ Ἀττικὴ εἴνε ἐκ φύσεως⁸ τοιαύτη, ὡστε πλείστας προσόδους νὰ παρέχῃ· 7) οὗτος εἴνε ὁ συκοφαντῶν, ὡστε οὐδὲν αὐτοῦ δικαίως ἥθελετε ἀποδέχεσθαι· 8) ἐγὼ τοιοῦτον εἰς τὰς συμφορὰς τῆς πόλεως παρέσχον τὸν ἔαυτόν μου, ὡστε, ἐὰν

1) ἀγαν· 2) καταλέγειν· 3) διμολογία· 4) εἰδέναι· 5) φύλακη· 6) περιεισχει· 7) ἐνθεῖγ· 8) περικέναι.

ὅλοι εἰχον τὴν αὐτὴν γνάμην μὲν ἐμέ, κακεῖς ἡς ὑμῶν δὲν ἥθελε πάθει τίποτε.

87. Υποθετικοὶ Λόγοι

- 1) εἰ φιλεῖς με. μῆτερ, μὴ λέγε ἐφ' ἑκάστῳ τὸ γένος· 2) Κλέαρχος εἰ παρὰ τοὺς ὄρκους ἔλνε τας σπουδᾶς, ἔχει τὴν δίκην· 3) εἰ θέλεις διδαξον· 4) εἰ δοκεῖ, πλέωμεν· 5) πολλὴ ἀν τις εὐδαιμονία εἴη περὶ τοὺς νέους, εἰ εἰς μὲν μόνον αὐτοὺς διαφθείρει, οἱ δὲ ἄλλοι ὀφελοῦσιν· 6) γάριν εἰσομαι, ἐχν ἀκούητε· 7) ἔαν έτι μίαν κάχην Ρωμαίους νικήσωμεν, ἀπολούμεθα· 8) ἂν γλαυξ ἀνακράγῃ, δεδοκαμεν· 9) ἦν ἐγγὺς ἔλθη θάνατος, οὐδεὶς βούλεται θνήσκειν· 10) εἰ τις αὐτῷ περὶ τον ἀντιλέγοι, επὶ τὴν ὑπόθεσιν ἐπανῆγεν ἀν πάντα τὸν λόγον· 11) ἐπιλίποι ἀν ἡμᾶς ὁ πᾶς γρόνος, εἰ πάσας τὰς ἐκείνουν πράξεις καταριθμησαμεθα· 12) εἰ τὸ ἔχειν οὕτως ώς τὸ λαμβάνειν ἥδυ την, πολὺ ἀν διέφεροι εὑδαιμονίᾳ οἱ πλούσιοι τῶν πενήτων· 13) οὖν ἀν ἐποίησεν Ἀγασίας ταῦτα, εἰ μὴ ἐγῶ ἐκέλευσα· 14) εἰ οἱ ἄλλοι ἥθελον τοιοῦτοι εἶναι, δορθὴ ἀν ἡμῶν ἡ πόλις ἦν καὶ οὐκ ἀν ἐπεσε τοιοῦτον πτώμα· 15) παραπλήσιοι οἱ τοιοῦτοι πάτσχουσιν, ὡσπερ ἀν εἰ τις ἕποντος κτήσαιτο καλὸν κακῶς ἵπετειν ἐπιστάμενος· 16) εἰ μὲν ἐγὼ ὑμᾶς ἴνανῶς διδάσκω, οἵους δει πρὸς ἄλλήλους εἶναι· εἰ δὲ μὴ καὶ παρὰ τῶν προγεγενημένων μανθάνετε· 17) ὅστις ὑπέγειτο χρυσῷ τὴν γείρα, καν μὴ φῆ, πονηρὰ βούλεται· 18) εἰπερ τινὲς καὶ ἄλλοι ἀξιοι νομίζομεν εἶναι τοις πέλας φόρον ἐπενεγκεῖν· 19) οἱ μὲν οὖν παρὸν καιρός, εἰπερ ποτέ, πολλῆς φροντίδος καὶ βουλῆς δεῖται.

88.

- 1) ἀν σήμερον εἶναι ἀποθαμένος, καὶ αὔριον θὰ εἶνε ἀποθαμένος· 2) ἀν ὑπάρχωσι θεοί, ὑπάρχουσι καὶ ἔργα θεῶν· 3) οὐκ ἔλθω πρὸς σὲ αὔριον, ἀν θέλη δ Θεός· 4) εὐλαβοῦ τὰς διαδοκίας, καὶ ἀν (καὶ δοσάντις) εἶνε ψευδεῖς· 5) οἱ Κῦρος ἀν (όσακις τινὰ ἔβλεπεν ὅτι ἤτοι δεινὸς οἰκονόμος, ποτὲ δὲν ἀφήρει, ἄλλοι πάντοτε ἔδιδε προσέτι¹⁾· 6) ἔαν δλοι ἥθελομεν μιμηθῆ τὴν ἀργίαν καὶ τὴν πλεονεξίαν τῶν Λακεδαιμονίων, δλοι ἥθελομεν καθῆ²⁾· 7) ἀν εἶνε, καθὼς βέθκια³⁾ εἶνε, θεδες ἢ θειόν τι δ Ερως, δὲν δύναται νὰ εἶναι κακόν· 8) ἔαν η ἀρετὴ ητο ἄλλο τι παρὰ ἐπι-

1) μετ.χη 2) προσεισσονται 3) πιστερ οὖν

στήμη, σαρωτές δὲν θὰ ήταν διδακτόν· 9) έάν τις ήθελε σᾶς ἐρωτήσει ποιὸν ἐκ τῶν δύο, ἐνδοξοτέρα σᾶς φαίνεται¹ ἡ πόλις ὅτι εἶναι ἐπὶ τῶν σημεριγῶν καὶ ψών γῆ ἐπὶ τῶν προγόνων, διὸς ηθέλετε ὁμολογήσει ὅτι ἐπὶ τῶν προγόνων· 10) έάν διέταττον² νὰ συμπλέωμεν, θὰ ἐλύοντο αἱ σπουδαί· 11) έάν μὲν ἑκουσίως³ πείθηται· ἄλλως διορθώνομεν· 4) αὐτὸν μὲν πειλάς καὶ μὲ ξύλον⁵· 12) πρέπει νὰ κάμης ταῦτα, εἴτε θέλεις, εἴτε δχι· 13) συμφέρει εἰς σᾶς ὑπὲρ πάντα τὸ νικᾶν.

89. Ἀναφορικαὶ προτάσεις.

1) Κύρος ήρξε Βακτρίων καὶ Ίνδων καὶ Κιλίκιων καὶ ἄλλων δὲ παμπόλλων ἐθνῶν, ὃν οὐδέποτε τὰ δνόματα ἔχει τις εἰπεῖν· 2) οὐκ εἴστιν οὐδεὶς ὅστις οὐχ⁶ αὐτὸν φιλεῖ· 3) ἔλεγον ὅτι ἥκοιεν ἡγεμόνας ἔχοντες, οἱ αὐτούς, ἐλύν σπουδαὶ γένωνται, ἀξουσιν ἔκθεντες τὰ ἐπιτήδεια· 4) τῶν Ἑλλήνων οἱ μὴ ἔτυχον ἐν ταῖς τάξεσιν ὅντες εἰς τὰς τάξεις ἔθεσον· 5) ἀνήρ δικιός εἴστιν οὐχ ὁ μὴ ἀδεκών, ἀλλὰ δόστις ἀδικεῖν δυνάμενος μὴ βούλεται· 6) οὓς ἀν βούλῃ ποιήσασθαι φίλους, ἀγαθόν τι λέγε περὶ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀπαγγελοῦντας· 7) νέος ἀπόλλυται δν τιν⁷ ἀν φιλῇ θεός· πολλὴ ἴνα ἀφίονικ τῷ Κύρῳ τῶν θελόντων κινδυνεύειν, δόπον τις οὔσιο Κύρου αἰσθήσεσθαι· 9) πολλάκις καὶ δόπον μέλλοι ἀριστοποιεῖσθαι τὸ στράτευμα, ἐπανήγαγεν ἀν τὸ κέρας· 10) πονηρός εἴστι προστάτης, δόστις τοῦ παρόντος χρόνου ἐπιμελεῖται, ἀλλὰ πή καὶ τοῦ μέλλοντος προνοεῖται· 11) ὅτῳ σοφία μὴ προσείη, οὐκ ὅμη εὐδαιμόνων ποτὲ γένοιτο· 12) ἂ τις μὴ προσεδόκησεν, οὐδὲ φυλάξασθαι ἐγγιωρεῖ.

90.

1) ἔτυχεν ἡ πρόμνα γὰρ εἶνε ἐστεμμένη τοῦ πλοίου, τὸ δποῖον εἰς Λῆλον οἱ Ἀθηναῖοι πέμπουσι· 2) δὲν εἶνε εὔκολον⁸ νὰ εῦρῃ τις ἔργον, διὰ τὸ δποῖον δὲν ήθελε κατηγορηθῆ· 3) ἡ μήτηρ είναι εἰς τὴν οἰκίαν, τὴν δποῖαν σὺ μὴ φοβηθῆς· 4) ὅλαι σχεδὸν αἱ πόλεις τῆς Πελοπονήσου ἔτειλαν εἰς τὴν Σπάρτην πρέσσηεις, οἵτινες γὰρ πείσωσι τοὺς Λακεδαιμονίους γὰρ ἀναλάβωται⁹ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Ἀθηναίων· 5) πολλοὶ ἐμακάριζον τοὺς γονεῖς τοῦ, διότι τοιαῦτα τέκνα εἶχε· 6) τις εἶνε τόσην δυστυχής,

1) δικεῖν· 2) πελεύειν· 3) ἕκακν· 4) εὐθύνειν· 5) πληγαῖ· 6) ῥάδιον, 7) αἰτίαν ἔχει· 8) αἰτεσθαι.

δστις θὰ θελήσῃ τὴν πατρίδα γάριν μικροῦ κέρδου; νὰ ἀφῆσῃ νὰ
χαθῇ.¹ 7) δσον μεγαλύτερα εἰς τοῦτον δωρήσῃς, τόσου μεγαλύ-
τερα ὑπὸ τούτου καὶ θὰ πάθῃς.⁸ 8) δπον ἄν εἰσαι, θὰ σὲ ἔδη ὁ
Θεός, ἣν πράξῃς τι κακόν.⁹ 9) ἥθελον διστάζει² νὰ ἐμβαίνω εἰς τὰ
πλοῖα, τὰ δποτα ἥθελε δώσει Κῦρος.¹ 10) αἱ φάλαγγες ἡρ³ οὐ
ὑφήνωσι³ λεπτὰ ἀράγνια, ὅτι εδῶ πέσῃ, τοῦτο ὡς τροφὴν μετα-
γειρίζονται.¹¹ 11) τοὺς νεκροὺς ἔθαψαν δπον ἀκριβῶς⁴ ἔπεισον
δποιούς δὲ δὲν εὔρισκον, κανοτάρφιον εἰς αὐτοὺς ἔκαμψαν μέγχ.¹²
δστις δὲν εἶνε κατάρκης, ἐνῷ εἴνε πολυέξοδος,⁵ ἀλλὰ πάντοτε
ζητεῖ ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ ἐνῷ λαμβάνει δὲν δύναται νὰ ἀποδίδῃ,
δὲν σοὶ φαίνεται καὶ οὗτος δὲν εἴνε δύστολος φίλος;

91. Χρονικαὶ προτάσεις.

1) ἡνίκα δεῖλη ἐγένετο, ἐφάνη κονιορτὸς ὕπερ νεφέλη λευκή
ὅτε δ' ἐγγύτερον ἐγίγνοντο, τάχα διὶ καὶ γαλούς τις ἤστραπτε, καὶ
αἱ λόγγαι καὶ αἱ τάξεις καταρραγεῖς ἐτίγνοντο.² 2) οὐπω πολλαὶ ἥμέ-
ραι, ἀφ' οὐ ἔντεταξάμενοι τούτοις πολλαπλασίους ἥμῶν αὐτῶν
ἔνικάτε σὸν τοῖς θεοῖς.³ 3) τότε τὰς γυναῖκας δεδιέναι μάλιστα
δει δταν τι περιπλάττωσι τοῖς χρυσοῖς λόγοις.⁴ 4) ἦν με καταλίπης
ἐνταῦθα καὶ μάθω ἴππεύειν, δταν μὲν ἐν Πέρσαις ὡ, οἵματι σοι
ἐκείνους τοὺς ἀγαθοὺς τὰ πεζικὰ ὑδίως νικήσειν. δταν δὲ εἰς Μῆ-
δους ἔλθω, ἐνθάδε πειράσομαι τῷ πάππῳ συμμαχεῖν.⁵ 5) τῇ Οἰνόη
φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐγκρώντο, δπότε πόλεμος καταλάβοι.⁶ 6) ἐπεὶ
τοῦτο γένοιτο, ἡροὶ ἀν οἱ στερόμενοι ὡς ἡδικημένοι.⁷ 7) περιμένετε
ἕστ' ἄν ἔλθω.⁸ 8) πολλοὶ ἀνθρωποι ἀποηγγέκουσι πρότερον, πρὸιν
δῆλοι γίγνεσθαν οἷοι ἦσαν.⁹ 9) ποιητής οὐ πρότερον οἵος τε ποιεῖν
πρὸιν ἄν ἔνθεος γένηται.¹⁰ 10) οὐδὲν ὅρνεον ἔδει, δταν πεινῇ ἦ
ἔργοι ἢ τινα ἄλλην λύπην λυσπῆται.¹¹ 11) οἱ Πέρσαι οὐ διηλλάττοντα
τοῖς ἀποστάσι, πρὸιν κύριοι γένοιντο τῶν σωμάτων.

92.

1) ἀφ' οὐ ἡ Μανδάνη ἡτοιμάζετο⁶ νὰ ἀπέιλῃ, τὴν παρεκάλει.⁷
οἱ Αστυάργης νὰ ἀφῆσῃ⁸ τὸν Κύρον.⁹ 2) δτε εὐτυχεῖς πρὸ πάντων
μη μεγαλοφρόνει.¹⁰ 3) ἀφ' οὐ αἱ ἐπιθυμίαι χαλαρωθῶσι⁹ τότε
εἴμεθα ἀπηλλαγμένοι πολλῶν καὶ μανιούμενον δετποτῶν.¹¹ 4) ἀφ' οὐ

1) προτεσθεῖ. 2) ὀκνεῖν. 3) μετοχή 4) περ 5) οκπανγιρός. 6) παρασκευάζε-
σθαι. 7) δεῖσθαι. 8) καταλείπειν. 9) γαλᾶν.

νυμφευθῆς, οὐδὲ τοῦ ἔχυτοῦ σου εἶναι δυνατὸν¹ νὰ είσαι κύριος
5) τότε κάλλιστα συλλογίζεται ἡ ψυχή, διταν κανέν εκ τούτων δὲν
τὴν παραλυπῆ, μήτε ἀκοή μήτε ὄψις μήτε ἀλγηθῶν μήτε ἥδονή·
6) τὸ τῶν τεττίγων γένος χωρὶς νὰ φάγῃ² καὶ χωρὶς νὰ πίῃ³ εὐθὺς
τραχυφεδεῖ, ἔως ὅτου ἀποθάνῃ· 7) δὲν πρέπει νὰ ἀπέλθω ἢ π' ἐδῶ,
πρὶν τιμωρηθῶ⁴· 8) οἱ πολέμιοι δὲν ἐφανέρωσαν πρότερον πρὸς
ἡμᾶς τὸν πόλεμον, εἰ μὴ ἀφ' οὗ ἐνόμισαν⁵ ὅτι καλώς τὰ ἴδια τῶν
ἔχουσι παρατενεασθῆ· 9) ἀναβαίνει ὁ Χειρίσοφος ἐπάνω εἰς τὸ δρός,
πρὶν λάβῃ εἰδῆσιν⁶ κανεὶς ἐκ τῶν πολεμίων· 10) βεντίως⁷ διυσκό-
λως ἥθελον πείσει τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, διτε μηδὲ σᾶς δύναμας
νὰ πείθω· 11) μὴ πρότερον δικαστῆς, πρὶν καὶ τῶν δύο τὸν λόγον
ἀκούσῃς· 12) ὁ Κόρος ἐθίρευεν, δσάκις ἥθελε νὰ γυμνάσῃ τὸν
ἔαυτόν του καὶ τοὺς ἵππους· 13) ὁ Λασθένης ὠνομάζετο φίλος τοῦ
Φιλίππου, ἔως τον προέδωκε τὴν Ὁλυμπίαν.

93. Ἡ μετοχὴ (Ἐπιθετ. καὶ κατηγορ.)

1) Ἀθηναῖοι οἱ πρότερον πορθοῦντες τὴν Βοιωτίαν· φοβοῦνται
μὴ οἱ Βοιωτοὶ δηγώσωσι τὴν Ἀττικήν· 2) πότερος ποτέρου φίλος
γίνεται ὁ φιλῶν τοῦ φιλουμένου η ὁ φιλούμενος τοῦ φιλοῦντος·
3) Ξενοφῶν χωρίου ἀνείται τῷ θεῷ ἔτυχε δὲ διαρρέων διὰ τοῦ χω-
ρίου ποταμὸς Σελινοῦς· 4) ἐπτὰ ἡμέρας δισκοπερ ἐπορεύθησαν διὰ τῶν
Καρδούγων, πάσχας μαχόμενοι διετέλεσαν· ἵ) προκαταλάβωμεν τὰ
ἄκρα, ὅπως μὴ φθάσωσι μήτε ὁ Κόρος μήτε οἱ Κιλικες καταλα-
θόντες· 6) ἔλαθεν ἀποδράς καὶ ἀπεισθῆ· 7) πόθεν ἀν δρθῶς ἀρ-
ξαίμεθα ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐπικινοῦντες; 8) ἦ καὶ οὕτος οἰχεται
θανάτῳ; 9) Χειρίσοφος ἐτύγχανεν ἀπών ἐν κώμῃ τινί· 10) Σω-
κράτης οὐδὲν ἄλλο ποιῶν διαγεγένηται ἦ διὰ σκοπῶντά τε δικαια
καὶ τὰ ἄδικα· 11) Κλέαρχος ἐπιβούλεύων φανερὸς ἐγένετο· 12)
αἱ γυναικες οὐκ ἤνειχοντο τὸν καπνὸν δρῶσαι· 13) Θεμιστοκλέα
οὐκ ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα; 14) Κλέαρχος ἐπὶ τοὺς
πολεμίους οὐκ ἤγει· ἥδη γάρ τοὺς στρατιώτας ἀπειρηκότας καὶ
ἀσίτους δητας· 15) ἤκουσα δὲ τοῦ Σωκράτους καὶ περὶ οἰκου-
μίας τοιάδε διαλεγομένου· 16) Κῦρος ἥσθη τὸν ἐκ τῶν Ἑλλήνων
εἰς τοὺς βαρδάρους φόρον ἰδών· 17) παῦσαι ὡς μακάριες, πολλάκις
μοι λέγων τὸν αὐτὸν λόγον· 18) δρῶ τὸν πόλεμον ὑμῖν πολλῶν

1) ἔξειγαι· 2) ἀπιτος· 3) ἀποτος· 4) διεῖναι δικην· 5) ἐκφαίνειν· 6) αἰσθά-
νεσθαι· 7) ἥπου.

κακών αἰτιον γεγενημένον· 19) μὴ περιίδωμεν ὑβρισθεῖσαν τὴν Λακεδαιμόνα καὶ καταφρονηθεῖσαν· 20) οὐδένα οἶδα μισοῦντα τοὺς ἐπικινοῦντας· 21) κλέπτων ὅταν τις ἐμφανῶς ἔφευρεθῇ, σιγᾶν ἀνάγκη· 22) σύνισται πολλοὺς καὶ μεγάλους οἰκους, ὥπο τῶν κολακευόντων ἀναστάτους γεγενημένους· 23) ἕδιστον αὐτὸν ἔαυτῷ συνειδέναι μηδὲν ἐξημαρτηκότι.

94.

1) τις ἡτο ἐκεῖνος ὁ δόποιος ἔβοήθησε τοὺς Βοζαντίους καὶ τοὺς ἔσωσε; 2) διαφέρει ἐκεῖνος ὁ δόποιος εἰναι γυμνασμένος ἀπὸ ἐκεῖνον ὁ δόποιος δὲν εἶνε γυμνασμένος· 3) πατήρ ὁ δόποιος ἀπειλεῖ, δὲν ἔχει μέγκυν φόδον· 4) κίδεται τις μάλιστα τοῦτο, τὸ δόποιον τυγχάνει νὰ ἀγαπᾷ· 5) ὅστις εὐχαριστεῖται ¹ νὰ λέγῃ πάντοτε, εἰναι ὄχληρὸς ² εἰς τοὺς ἀκούοντας χωρὶς νὰ τὸ καταλαμβάνῃ· 6) ὁ Ἀγαμέμνων ἐπαυσεν τοὺς βαρβάρους νὰ ὑβρίζουν· 7) ἐγὼ ποτὲ δὲν θὰ παύσω νὰ μισῶ τὰς γυναικας· 8) πᾶς ἀνὴρ καὶ ἂν εἴνε δοῦλος εὐχαριστεῖται νὰ βλέπῃ τὸ φῶς· 9) μετενόουν ³ διότι δὲν ἐσηκόθηκαν ⁴ πρωτήτερα· 10) η ψυχὴ φαίνεται ὅτι εἰναι ἀνάντας· 11) οἱ Ἑλληνες δὲν ἐγνώριζον ὅτι ὁ Κῦρος εἶχε φονευθῆ· 12) ὁ Θεὸς πολλάκις χαίρει τοὺς μὲν μικροὺς μεγάλους νὰ κάμνῃ, τοὺς δὲ μεγάλους μικρούς· 13) περὶ τῶν χρημάτων δὲν ἐντρέπεσαι νὰ φροντίζῃς ⁵, πῶς νά σοι εἶναι ὅσον τὸ δινατὸν πλείστα; 14) ὁ Αἴλιππος ἔχει ἐξελεγχθῆ ὅτι δῆλα χάριν τοῦ ἔαυτοῦ του κάμνει· 15) βλέπω ὅτι κανεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων δὲν διατελεῖ ἀναιμάρτητος· 16) πρὸς τοὺς πολεμίους μεγαλοφρονέστεροι γίνονται ἐκεῖνοι, οἱ δόποιοι ἔχουσι τὴν συναίσθησιν ⁶ ὅτι εἰνε καλῶς ἡσκημένοι· 17) ἐγὼ μὲ εὐχαριστηγων ⁷ ἀκούω τὸν Σωκράτην νὰ διαλέγηται· 18) οἱ ἀνθρωποι ἐναντίον οὐδενὸς μᾶλλον συνενοῦνται ⁸ γένενταν τούτων, τοὺς δόποιους ἤδειον ἐννοήσει ⁹ ὅτι ἐπιχειροῦν νὰ τοὺς ἐξουσιάζωσιν ¹⁰. 19) εἰς τοὺς καλῶς ἐρωτώντας εὐχαριστοῦμαι νὰ ἀποκρίνωμαι.

95. (ἐπιφρονητικῶ.)

1) ὁ Θηραμένης ἀναστὰς ἔλεγεν ὡδε· 2) ἀπήντητα Φιλίππω ἀπιόντες ἔδη· 3) Τισσαφέρης ἐπιορκίσας αὐτὸς μὲν πολεμίους τοὺς

1) (ἡβεσθε· 2) βαρύς· 3) μεταχρέλεσθαι· 4) ἀνίστασθαι· 5) ἐπιμελεῖσθαι· 6) συνειδέναι· 7) ἔδέως· 8) συνίστασθαι· 9) κισθάνεσθαι· 10) ἄργειν.

θεοὺς ἐκτήσατο, τοῖς δὲ Ἑλλησι συμμάχοις ἐποίησε· 4) Τισσαφέρης πορεύεται ώς βασιλέα ἵππεας ἔχων ώς πεντακοσίους· 5) διὰ τὶ γιγνώσκων ὁ Ἀνθρωπος τὰ κακὰ δὲ κακά ἔστιν, ὅμως αὐτὰ ποιεῖ; ἡττώμενος ὑπὸ τῆς ἱδρονῆς· 6) οἵτις σὺ Ἀλκηστιν ὑπὲρ Ἀδμήτου ἀποθανεῖν ἂν μὴ οἰομένην ἀθάνατον μνήμην ἀρετῆς περὶ ἐκυρῆς ἔτεσθαι; 7) οἱ ἔνδικοι πρόσδεσις ἐς Λακεδαιμόνα ἐπεμψαν Λόσσανδρον αἰτήσοντας ἐπὶ τὰς ναῦς· 8) δέομαι ὑμῶν ἀκροασαμένους διὰ τέλους τῆς ἀπολογίας, τότε θῦτη φημίζεσθαι τοῦδε διὰ ὑμὸν αὐτοῖς ἀριστον γινομένης εἶναι· 9) ὁ Κόρος ἄμα προῖων ἐπεσκοπεῖτο εἴ τι διηνόταν εἴη τοὺς πολεμίους ἀσθενεστέρους ποιεῖν· 10) οὐκ ὅτι ἥλθον δεῦρο, ὑμῶν μὴ κελεύσαντων· 11) τριῶν θυρῶν οὔσων. ἀπειπει ἀνεψηγμέναι ἔτυχον· 12) πάντα δόκει ποιεῖν, ώς μηδένα λήσων, 13) Ἀργέλαος τὸν θείον μεταπεμψάμινος, ἔσενίσας καὶ μεθύσας, ἐμβαλλὼν εἰς ἄμαξαν, νόκτωρ ἐξαγαγὼν ἀπέσφαξε καὶ ἤφαντε· 14) ὁ Βάρβαρον τῷ μεγάλῳ στόλῳ ἐπὶ τὴν Ελλάδα δουλωσόμενος ἥλθε· 15) ὑπὲρ μεγίστων καὶ καλλίστων κινδυνεύσαντες οὕτω τὸν Βίον ἐτελεύτησαν· 16) παρήγγειλεν αὐτοῖς συσκευάζεσθαι, ώς μάχης ἐσομένης· 17) ὅταν ἀναγκασθῇ τις διοῖν κακοῖν τὸ ἔτερον αἱρεῖσθαι, οὐδεὶς τὸ μεῖζον αἱρήσεται, ἔξδον τὸ ἔλαττον. 18) οἱ Συρακόσιοι παρεκελεύοντο πραγμή οὐκ ἀληγη χρώμενοι, ἀδύνατον δὲν ἐν νοκτὶ ἄλλῳ τῷ στρατηγαν· 19) ἀπειλέψαται πρὸς ἀλλήλους ώς αὐτὸς μὲν ἔκαστος οὐ ποιήσων τὸ δόξαν, τὸν δὲ πλησίον πράξοντα· 20) ταῦτα ἀφ' οὗ εἰπον, ἀπῆλθον.

96.

1) ὁ Θεμιστοκλῆς, ἀφ' οὗ ἐν ἔτος ἐκρατήθη¹, ἐδήλωσεν εἰς τὸν βασιλέα ἐκείνα, διὰ τὰ ὅποια εἰχεν ἔλθει· 2) ἀφ' οὗ ἐσηκώθην, τοιουτοτρόπως ἐδῶ ἐπορευόμην· 3) ἐμάχοντο συγχρόνως², ἐν ᾧ ἐπορεύοντο· 4) εἰς μεγάλην ἐκτασιν³ ἦσαν τὰ ὑποζύγια, ἐπειδὴ ἐπορεύοντο διὰ στενῆς τῆς ὁδοῦ· 5) ὁ Ἀρταξέρξης συλλαμβάνει τὸν Κόρον διὰ νὰ τὸν φουεύσῃ· 6) Ο Μεγάλαζος ἔρχεται εἰς τὴν Ολυμπίαν διὰ νὰ θεωρήσῃ· 6) πολλά βλέπω πρόσχατα, τὰ ὅποια, εἰὰν ἥθελον ἐκδαρῇ καὶ φουσκωθῇ,⁴ εὑκολὸν ἥθελον παρέχει τὴν

1) ἐπέζειν· 2) ἀπικ· 3) ἐπὶ πόλει· 4) φυεῖν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

διαδάσιν· 8) πολλοὶ νομίζουν ὅτι εἶνε σοφοῖς, ἐνῷ δὲν εἶνε· 9) καὶ οὐ, ἀν καὶ εἰσαι ταῦτης τῆς ἡλικίας, δύνασαι νὰ γίνῃς καὶ λότερος· 10) ὁ Ξενοφῶν παρεκάλει αὐτούς . . . καὶ τελευταῖον ἥγανα-
κτειν· 11) ὁ Ἀριστιππος ἐξήγερεν ἀπὸ τὸν Κύρον ἦως δισκύλιος
μισθοφόρους καὶ τριῶν μηνῶν μισθὸν μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι τοιουτο-
τρόπως ἤθελεν ὑπερτερήσηγ τῶν ἐνστίων· 12) ὅταν τὰ σώματα
ἐκθηλύνωνται, καὶ αἱ φυγαὶ πολὺ ασθενέστεραι γίνονται· 13) ὁ
Ξενοφῶν, ἀφ' οὗ ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολήν, συμβουλεύεται τὸν Σω-
κράτην περὶ τῆς πορείας· 14) ταῦτα πράττουσι μέ τὴν ἰδέαν ὅτι
ἄλλως δὲν ἤθελον γίνει ἀξιόλογοι· 15) ταῦτην τὴν χώραν ἐπέ-
τρεψεν εἰς τοὺς Ἑλληνας νὰ τὴν διαχράτωσιν, ἐπειδὴ ἦτο πολεμία·
16) μή, ἐνῷ τοὺς καλυτέρους εἶνε εὔκολον νὰ ἐκλέξῃς φίλους,
τοὺς χειροτέρους λάθης· 17) ὁ Μέλιτος ἔργεται διά νὰ μὲ κατηγο-
ρήσῃς πρὸς τὴν πόλιν· 18) ὅταν δίδῃ δ Θεός, οὐδαμῶς ἴσχει
ὁ φίδιος.

97. Τὰ ἀποδατικὰ μόρια.

1) εἰπεν ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλλει τοῦ θορύβου· 2) Θεὸς εἰτ' οὐκ
ἔστι, μὴ βούλου μακεῖν· 3) φυλακτέον ἔστιν ὅπως μηδὲν ὑμίν συμ-
βίζεται κακόν· 4) δπότε τὸ δίκαιον μὴ οἴδα ὃ ἔστι, σχολῇ εἰσα-
μαὶ εἴτε ἀρετή τις οὕτα τυγχάνει εἴτε καὶ οὐ· ὃ τότε κάλιτσα λογί-
ζεται ἡ φυγή· 5) ὅταν μηδὲν τούτων αὐτήν παραλυπῇ, μητ' ἀκοή
μητ' ὅψις, μήτε ἀλγηδῶν μήτε ἥδονή· 6) ἀκι, δπότε μὴ ἄλλο τε
σπουδαιότερον πράττοιεν, ταῦτη τῇ παιδιᾳ ἐγράωντο· 7) μία κλίνη
κενή φέρεται τῶν ἀσφανῶν, οἱ δὲν μοὶ εὑρεθῶσιν ἐς ἀναίρεσιν· 8)
εἰς τὰ πλοια τοὺς τε ἀσθενοῦντας ἀνεβίβασκαν καὶ παῖδας καὶ γυ-
ναικας καὶ τῶν σκηνῶν ὅσα μὴ ἀνάγκη ἦν ἔχειν· 9) παρατεκία-
σμα μηδενὶ ἀκούειν· 10) ταῦτα ὑμᾶς μὴ ἀγνοεῖν ἥδουλότητην· 11)
πολλοὺς φρειτούς γιγνώσκουντας τὰ δίκαια οὐκ ἐθέλειν πράττειν· 12)
ἔγὼ οἵματι, εἰ τοιαύτην μὴ δύνασαι φέρειν μητέρα, τὴναθίσει σε οὐ
δύνασθαι φέρειν· 13) νόμιζε μηδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέβηλον·
14) τὸ ἀπραγμόν οὐ σφέτεραι μὴ μετὰ τοῦ δραστηρίου τεταγμένον·
15) οἵματι σε, ἔλλι τις αἰσθῆσεν τὸν μὴ εἰδότα, ζητεῖν τοὺς ἐπιστα-
μένους· 16) Δημοκράτης ἐδόκει πολλὰ ἥδη ἀληθεύει τοιαῦτα, τὰ
ὅντα τε ὡς ὄντα καὶ τὰ μὴ ὄντα ὡς οὐκ ὄντα· 17) τῆς βουλῆς ἀξιο-
τυγεῖν, οὐ μετὸν αὐτῷ· 18) φηφίσασθαι τὸν πόλεμον μὴ φοβηθέν-

τες τὰ αὐτίκα δεινόν· 19) λάλος ἐστιν ὁ χρόνος· οὐκ ἔρωτῶσι λέγει·
20) γῆδ τὸ ζῆν, μὴ φθονούσης τῆς τύχης· 21) εἰλόμην ἀποσχέσθαι
τῆς τοιαύτης ιδέας δι' ἄμφοτερα, διὰ τε τοὺς οὐκ εὐκαίρως
αὐτῷ χρωμένους καὶ διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι ταπεινοτέρους ποιεῖν
τοὺς ἡμιθέους,

98.

1) μὴ λανθανέτω σε μηδὲ τοῦτο· 2) ἄνευ τούτου οὐδεὶς εἰς οὐ-
δὲν οὐδενὸς ἢν ὑμῶν οὐδέποτε γένοιτο ἀξιος· 3) σμικρὰ φύσις οὐ-
δὲν μέγα οὐδέποτε οὐδένα οὔτε ίδιωτην οὔτε πόλιν δρᾶ· 4) οὐκ
ἐστιν ὅστις τούτων οὐκ ἀν καταφρονήσειν· 5) οὐ μὴ γυναικῶν
δειλὸν εἰσσοίσεις λόγον· 6) οὐ μὴ κακισθεῖς εἰς ἀνανδρίαν πέσῃς·
7) ὡς μὲν οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐστιν, οὐχ ἔξετε ἀντιλέγειν· 8) σὸν
δὲ οὐ μὴ ἐκπλαγῆς οὐδὲ μὴ αἰσχυνθῆς· 9) πῶς ἂν τολμῶμεν
ἔξαρνοι εἴναι τὸ καλὸν μὴ καλὸν είναι· 10) οὐδεὶς οἶός τέ ἐστιν
ἄλλως λέγων μὴ οὐ καταγέλαστος εἶναι· 11) εἰ δὲ γενηρόμεθα ἐπὶ
βασιλεῖ, τι ἐμποδὼν μὴ οὐχὶ πάντα τὰ δεινότατα παθόντας ἀπο-
θανεῖν; 12) ἀγνῆφ οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς οὐδέποτ' ἐγγίγνεται φίόνος·
13) οὐδεὶς ἀπαρνήσεται μὴ οὐκ ἐπίστασθαι τὰ δίκαια.

99.

1) πρέπει νὰ ἔνθυμώμεθα ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων οὔτε διὰ
γαρχικὸς οὔτε δημοκρατικὸς εἴναι· 2) ὁ λόγος εἴνε ὄρθιός, ὅτι δὲν
είνε οἱ πλούσιοι ἄγαθοι· 3) ἐρωτᾶς ἀν δέν μοι φαίνηται καλὴ ἡ
ρήτορική· 4) ὅταν δὲν συλλάβητε τοὺς ἀδικοῦντας, κοιλάζετε
ὅποιος τύχη· 5) ὅταν τις δὲν πειθήται εἰς τὸν καλῶς λέγοντα,
ζημιώνεται· 6) ἐὰν δὲν ἥσσο πατήρ; ήτα¹ ἔλεγον ὅτι δὲν σκέπτεσαι
καλῶς· 7) διὰ νὰ μὴ δώσῃ δίκην, τὴν πόλιν ἐγκράτην εἰς τὴν πόλιν
ἔχει κάψει· 8) ἐπίσταμαι νὰ βλέπω ἐκείνα, τὰ ὅποια πρέπει, καὶ νὰ
μὴ βλέπω ἐκείνα, τὰ ὅποια δὲν πρέπει· 9) τὰς ὄμοιας χάριτας νὰ
μὴ ἀνταποδιδῃ τις εἴναι αἰσχρόν· 18) ἐνόμιζον ὅτι δὲν ὑπάρχει²
ἀνθρωπίνη ἐπιμέλεια, διὰ τῆς ὅποιας οἱ ἄγαθοι γίνονται ἄγαθοι·
11) οἱ Αἰγινῆται ἔλεγον ὅτι δὲν είνε αὐτόνομοι κατὰ τὰς σπουδάς·
12) φοβερόν, ὅταν τις χωρὶς νὰ εἴναι φρόνιμος φαίνεται ὅτι είνε

1) εὑ φρονεῖν· 2) μετοχή.

φρόνιμος· 13) τὰ μήτε ἀγαθὰ μήτε καλὰ δὲν θέλομεν· 14) δὲν ὑπάρχει οὕτε τεῖχος οὕτε χρήματα οὕτε ἄλλο τίποτε δυσφύικ-
ατο, ὡς γη γυνή· 15) σώφρονος ἀπιστίας δὲν ὑπάρχει εἰς τοὺς ἀν-
θρώπους τίποτε γρηγορώτερον· 17) οὕτε ἐπετέθη κανεὶς ἀπὸ κα-
νὲν μέρος οὕτε πρὸς τὴν γέφυραν ἥλθε κανεὶς ἐκ τῶν πολεμίων·
17) ἔως ὅτου ἀναπνέω δὲν (ὑπάρχει φόδις μῆ) θὰ παύσω νὰ φιλο-
σοφῶ· 19) δτι δὲν εἶνε ταῦτα ἀληθῆ, δὲν θὰ δινγῆτε νὰ ἀντεί-
πητε· 20) οἱ ἵπτροι ἀπαγορεύουν εἰς τοὺς ἀσθενοῦντας νὰ (μῆ) με-
ταχειρίζωνται· 21) αἰσχρὸν εἶνε εἰς ἐμὲ νὰ μὴ λέγω ὅτι
ἡ ἀπιστία εἶνε κάλλιστον πάντων τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων· 22)
ἀρνεῖται ὅτι (δὲν ἔπραξες ταῦτα:

ΠΙΝΑΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ . . . . . § 1—11

ΜΕΡΟΣ Α

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΗΡΟΤΑΣΕΩΣ

Η ΗΡΟΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΛΥΤΗΣ

Τὸ ὅποκείμενον	§ 12—14
Τὸ κατηγορούμενον	§ 15—16
Τὸ συνδετικόν	§ 17—20
Παράλειψις τοῦ ὅποκείμενου	§ 21—23
Παράλειψις τοῦ κατηγορούμενου	§ 24
Παράλειψις τοῦ συνδετικοῦ	§ 25—26
Παράλειψις τοῦ ὥματος	§ 27—28
Παράλειψις πλειόνων ὅρων τῆς προτάσσεως συγγράνως	§ 29
Συμφωνία τοῦ ὥμη. πρὸς τὸ ὅποκείμενον	§ 30—33
Συμφωνία τοῦ κατηγ. πρὸς τὸ ὅποκείμενον	§ 34—38
Οἱ διορισμοὶ	§ 39—41
Ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ	§ 42—45
Παράθεσις ἢ ὁ παραθετικὸς διορισμός	§ 49—58
Ἡ ὀνομαστικὴ καὶ ἡ κλητικὴ	§ 59—62
Ἡ αἰτιατικὴ ὡς ἀντικείμενον	§ 63—65
Ἡ αἰτ. τοῦ ἀμέσου ἀντικείμενον	§ 66—70
Διπλὴ αἰτιατικὴ	§ 71—74
Αἰτιατικὴ τῆς τοπικῆς καὶ τῆς χρονικῆς ἐκτάσεως	§ 75
Αἰτιατικὴ τοῦ κατά τι ἢ τῆς ὀναφορᾶς	§ 76
Ἐπερρηματικὴ αἰτιατικὴ	§ 77
Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν	§ 78—80
Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ὥματων ὡς κατηγορούμενον	
τοῦ ὅποκείμενου	§ 81
Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ὥμη. ὡς γενικὴ τῆς αἰτίας	§ 82—83
Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ὥμη. ὡς γενικὴ τῆς ἀξίας	§ 84
» ὡς ἀντικείμενον	§ 85
» ὡς γεν. τῆς ὥλης	§ 86
» ὡς γεν. τοῦ χωρισμοῦ καὶ συγκριτικὴ	§ 87—88

Η γενική ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων	§	89—90
Τὰ παραθετικά	§	91—96
Η γενική ἐπὶ τῶν ἐπιρρημάτων	§	97—98
Η γενική ἐπιρρηματικῶς	§	100
Η γνησία δοτικὴ μετὰ ὄγμάτων καὶ ἐπιθέτων	§	101—104
Η δοτ. ἀναπληροῦσα τὴν ἀρχαῖαν ὄργανικὴν πτώσιν	§	105—110
Η τοπική δοτική	§	111
Αἱ προθέσεις	§	111—179
Σύνταξις τῶν μετὰ προθέτεων συγθέτων ὄγμάτων	§	180
Ἐπιρρηματικοὶ διορισμοὶ	§	181—199
Τὸ ἀπαρέμφατον	§	200
Τὸ ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθροι	§	201
Τὸ ἀπαρέμφατον ἔνει ἄρθροι	§	202
Τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον	§	203
Τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ ἂν	§	204
Τὸ τελικὸν ἀπαρέμφατον	§	205
Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρέμφατος	§	206
Τὸ ἀπαρέμφατον ἀπολότως καὶ ἀνεξαρτήτως	§	207
Παράλειψις τοῦ ἀπαρέμφατον	§	208
Αἱ διαθέσεις τῶν ὄγμάτων—Ἐνεργητικὰ ὄγματα	§	209—214
Μέσα ὄγματα	§	215—223
Παθητικὰ ὄγματα	§	224—231
Ἀντωνύμιαι—Προσωπικαὶ	§	233—235
Ἡ δριτική καὶ ἐπαναληγπτική αὐτός	§	236—237
Ἀντωνύμιαι αὐτοπαθεῖς	§	238—239
Ἀντωνύμιαι κτητικαὶ	§	240—243
Ἡ ἀλληλοπαθής ἀντωνύμια	§	244
Ἀντωνύμιαι δεικτικαὶ	§	245—251
Ἀντωνύμιαι ἀναφορικαὶ	§	252—265
Ἀντωνύμιαι ἐρωτηματικαὶ	§	265—276
Ἀντωνύμιαι ἀδριστοὶ	§	177—285
Τὸ ἄρθρον	§	26—299
Εἴδη προτάσεως	§	300—304
Αἱ ἐγκλίσεις	§	305—314
Οἱ χρόνοι τοῦ ὄγματος	§	315—316
Ἐνεστώς	§	317—320
Παρατατικός	Ψηφιαριθμητικῆς Παλαιότερης	323

Αόριστος	§	324—326
Μέλλων	§	327—328
Παρακείμενος	§	329
Τυπερσούντελικος	§	330
Τελελευτένος μέλλων	§	331
Οι χρόνοι ἐν ταῖς ἀλλαῖς ἐγκλίσεσιν, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ	§	332

ΜΕΡΟΣ Β'

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΝΔΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΡΑΤΑΞΙΣ ΚΑΙ ΤΗΟΡΑΞΙΣ

α' <i>Παράταξις</i>	§	333—336
Σύνδεσμοι συμπλεκτικοί	§	339—351
Σύνδεσμοι ἀντιθετικοί	§	352—364
Σύνδεσμοι διαζευτικοί	§	365—366
Ο αἰτιολογικὸς γάρ	§	367—368
Σύνδεσμοι ερμηνευτικοί	§	369—374
β' <i>Υπόταξις</i>	§	375
Εἰδικαιὶ προτάσεις	§	376—377
Πλάγιαι ἐρωτήσεις	§	378—386
Πλάγιος λόγος	§	381—386
Αἰτιολογικαιὶ προτάσεις	§	387—396
Προτάσεις ἀκολουθίας	§	396—397
Τυποθετικοὶ λόγοι	§	399—412
Τελικαιὶ προτάσεις	§	396—397
Αναφορικαιὶ προτάσεις	§	413—419
Χρονικαιὶ προτάσεις	§	420—423
Η μετοχὴ	§	424—448
Απρόσωπα βῆματα	§	449—454
Τὰ εἰς τὸς καὶ τέσσερας βῆματικά	§	455—460
Τὰ ἀποφατικὰ μόρια	§	461—470
Τὸ ἄν	§	472
Μόρια βεβδικιωτικὰ	§	473—482

ΜΕΡΟΣ Γ

ΗΕΡΙ ΤΩΝ ΛΕΚΤΙΚΩΝ ΤΡΟΗΩΝ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΑΤΩΝ ΡΗΤΟΡΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

1. Τρόποι	§ 483
Μεταφορά	§ 484
Συνεκδοχή	§ 485
Μετωνυμία	§ 486
Αντωνυμασία	§ 487
Κατάγρησις	§ 488
Υπερβολή	§ 489
Αλληγορία	§ 490
Εισωνεία	§ 491
Ευφημισμός	§ 492
Περισφρασία	§ 493
2. Ρητορικὰ σχῆματα	§ 494
Επαναδιπλωσία ή παλιόλογία	§ 496
Επαναχορά, ἀντιστροφή, αντιπλοζία	§ 497
Κύκλος	§ 497
Επάνοδος	§ 499
Ηολόπτωση	§ 500
Συναθροισμός	§ 501
Παρογομασία	§ 502
Οδοιοτέλευτον, ταύχωλον, παροιέων	§ 503
Ερώτησις	§ 505
Υποφόρια ή δύνη ποφόρα	§ 505
Επιδιόρθωσις ή ἐπανόρθωσις	§ 506
Αναφώνησις ή ἐκφώνησις	§ 507
Αποστροφή	§ 508
Αποικώνησις	§ 509

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αποκίσεις	σελ. 180
Πίνακες περιεγγεμένων	221

